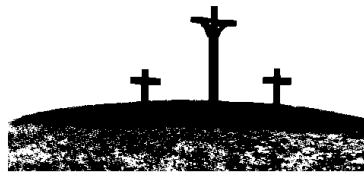

Keresztút gyűjtemény

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyar nyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Keresztút gyűjtemény

Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár

Impresszum

Keresztút gyűjtemény

A könyv elektronikus változata

A publikáció célja, hogy egy helyen, többféle keresztút-elmélkedést adjon a lelkipásztorok és hívek kezébe. Az itt összegyűjtött keresztutak sokféle megvilágításban, sokféle csoport számára beszélnek Krisztus szenvedéséről.

A publikáció *Függeléke* ezen kívül gazdag kiegészítő anyagot biztosít a keresztút kialakulásáról és történetéről, az állomások szentírási eredetéről, tartalmazza a négy passió-történetet, a *Salvifici Doloris* című pápai körlevet az emberi szenvedés keresztény értelméről, himnuszokat, énekeket, litániát Krisztus szenvedéséről, tanulmányt a szenvedéstörténet ószövetségi utalásairól és végül azonnal felhasználható vázat ad keresztúti elmélkedések összeállításához.

A publikációban jelenleg 28 keresztút szerepel, de számuk növekedni fog a jövőben újabb magyar kiadások és fordítások feldolgozásával.

A Pázmány Péter Elektronikus Könyvtárban található keresztutak különálló kötetekben, és keresztúti illusztráció-sorozatok is, amelyeket az itt megadott szöveghez hasonlóan fel lehet használni.

Tartalomjegyzék

Impresszum.....	2
Tartalomjegyzék.....	3
A jobb lator keresztútja (írta Lénárd Ödön).....	6
A keresztút (írta Sík Sándor).....	12
A keresztúton... (írta Michel Quoist).....	15
A magyar keresztút Fatimában.....	25
A meg nem születettek keresztútja.....	33
A szent keresztút (a Szentírás szavaival és a római misekönyv imádságai alapján).....	36
A szent keresztút (írta Kárpi Ferenc).....	45
A Szent Keresztút (írta Prohászka Ottokár).....	57
...És én, Uram? (írta Szunyogh Xavér Ferenc).....	62
Fiatalok keresztútja (írta: Boda László).....	66
Idősek keresztútja (írta John van Bommel).....	70
Keresztút (írta: Jelenits István).....	78
Keresztút (írta Szedő Dénes).....	81
Keresztút (Szent István kiadó, 1986-ból).....	83
Keresztút (írta: Tűz Tamás).....	92
Keresztút az esztergomi Preorator szerint.....	97
Keresztút gyermekeknek.....	104
Keresztúti ájtatosság.....	110
Keresztúti ájtatosság a tusnádfürdői új templomban – magánhasználatra (írta Incze Dénes).....	116
Magyar keresztút a Millecentenárium emlékére (írta Süle András).....	126
Mária keresztútja (írta Richard G. Furey, C.Ss.R.).....	139
Rövid elmékedések a szent keresztútról (írta Henry Newman).....	143
Rövid keresztút – magánhasználatra (1918-ból).....	148
Rövid keresztút: Utad, Jézus, Veled járjuk.....	150
Szent keresztútjárás (1915-ből).....	152
Uram, követni akarlak (írta Thomas Merton).....	166
Vasfüggöny keresztút 1945–1965 (összeállította Dengl Miklós O.F.M.).....	171
Via Crucis. Az üldözöttek keresztútja (1955-ből).....	181
A keresztúti elmékedések szerzők szerint.....	193
Függelék.....	194
A keresztútról (eredete, története, végzése).....	194
A keresztút (New Catholic Encyclopedia).....	194
A keresztút kialakulása és jelentősége (Bánk József).....	197
A keresztútról (Szent István Társulat).....	199
Keresztút, latinul Via Crucis (Liturgikus Lexikon).....	202
A keresztút állomásai.....	203
A keresztút állomásainak szentírási eredete.....	204
Krisztus szenvedéstörténete a négy evangélium szerint.....	211
Jézus szenvedéstörténete Szent Máté evangéliuma szerint 26,1–28,20.....	211
Krisztus szenvedéstörténete Szent Márk evangéliuma szerint (14,1–16,20).....	216
Jézus szenvedéstörténete Szent Lukács evangéliuma szerint (22,1–24,12).....	221
Jézus szenvedéstörténete Szent János evangéliuma szerint (18,1–20,31).....	225
Ószövetségi idézetek és utalások a szenvedéstörténetben.....	229

Salvifici Doloris (A szenvedés értelméről).....	232
Bevezetés	232
I. rész: Bevezetés	232
II. rész: Az emberi szenvedés világa.....	233
III. rész: Mi a szenvedés értelme? Válaszkeresés	236
IV. rész: Jézus Krisztusban a szeretet legyőzte a szenvedést	239
V. rész: Részesedésünk Krisztus szenvedésében.....	245
VI. rész: A szenvedés evangéliuma	250
VII. rész: Az irgalmas szamaritánus	255
VIII. rész: Befejezés.....	258
A kereszt szeretete (Kempis Tamás)	260
A keresztúti ájtatossággal szerezhető búcsú	261
A <i>Szent vagy, Uram!</i> bűnbánati, nagybőjti és nagyheti énekei	262
47: Violaszín gyászruhába (Misszióra, lelkigyakorlatokra)	264
48: Isten áldjon, tündejáték (Különösen farsangnapokra)	265
49: Árva, bűnös lelkem reszket (Lelkigyakorlatokra, missziókra)	266
50: Mintha köztünk Jézus járna (Az Oltáriszentségről, különösen farsangnapokra).....	267
51: Hamvazkodjál, hívő lélek (Hamvazószerdára)	268
52: Hallgasd meg... könyörgésünket (Könyörgő körmenetre).....	269
53: Könyörülj, Istenem (Könyörgő körmenetekre, missziókra, lelkigyakorlatokra).....	272
54: Mit bízik e világ (Különösen farsangnapokra)	273
55: Kereszten haldokló kegyes Jézusom (Hamvazásra, farsangra, misszióra, nagybőjtre)	274
56: A Golgota-lépcsőn állok (Miseének).....	275
57: Buzgó szívvel ünnepeljük (Miseének).....	276
58: Bűnbánóknak menedéke (Miseének).....	278
59: Bűnös lelkek (Miseének)	279
60: Hogyha hozzád járulunk (Miseének).....	280
61: A fényes Isten-arcot.....	281
62: Ah! Jaj! Mit szemlélek.....	282
63: A keresztfához megyek.....	284
64: Az Atyának egy fiát	286
65: Áll a gyötrött Istenanyja	287
66: Bűnös lélek, sirasd, kérlek	289
67: Bágyad gyötrelmében	290
68: Hol vagy, édes Jézus.....	291
69: Jer, dicsérjük mindeneknek Atyját.....	292
70: Jézus, világ Megváltója.....	293
71: Keresztények, sírjátok.....	295
72: Keservesen siratja	296
73: Krisztus Anyja, Szűz Mária	298
74: Ó Jézus, Jézus	300
75: Ó szerencsés bűnös ember	301
76: Zengd, ó nyelv, a győzedelmet	302
77: Megváltó királyunk (Virágvasárnapra).....	304
78: Szívünk, lelkünk most kitarjuk (Keresztúti ének).....	305
79: Áhítattal készülődünk (Miseének Nagycsütörtökre)	307
80: E szín alatt (Nagycsütörtökre)	308
81: Én nemzetem (Nagypéntekre).....	309
82: Királyi zászló jár elől (Nagypéntekre).....	310

83: Mint a szarvas ér vizéhez (Nagyszombatra)	311
224: Induljunk testvérek (Miseének)	312
229: Kezdődik az ének (Miseének).....	314
243: Ments meg engem, Uram.....	316
246: Ó emberi gyarló nemzetség	317
262: Ne hagyj elesnem (Szükségben, ínségben).....	318
279: Imádjuk a testet és vért (Az Oltáriszentségről).....	319
Himnuszok, versek.....	320
A Megfeszítetthez (Assisi Szent Klára, – XIII. század)	320
De Sancta Cruce Hymni – A Szent Keresztről (Szent Bonaventura – XIII. század).....	321
De Sancta Cruce Sequentia – A kereszt dicsérete (Szentviktori Ádám – XII. század) .	323
Feria Sexta in parasceve – Nagypénteki himnusz (Venantius Fortunatus – VI. század).....	324
Mefeszített (Szárdisi Szent Melitó – II. század)	326
Stabat Mater (Todi Jakab – XIII. század)	327
Szent Keresztről – Recordare Sanctae Crucis (Szent Bonaventura – XIII. század)	329
Vexilla regis – Királyi zászló (Venantius Fortunatus – VI. század).....	331
Litánia Krisztus kínszenvedéséről	332
Források	334
Keresztút – Keresztúti kereszték, Stáció képek – Megáldása (Megfelelő felhatalmazással!).....	337
Keresztút-váz	338

A jobb lator keresztútja (írta Lénárd Ödön)

A Börtönpasztorációs Társaság egyik budapesti csoportjának kérésére 1996 őszén, a szokásos havi összejevetelen az egyik budapesti templomban elmondott keresztút. Nyomatásban megjelent a *Jobb Lator*, a Magyar Börtönpasztorációs Társaság lapjának 1997 július–augusztusi számában.

Bevezetés

Egy rövid verssel kezdeném:

*„Ki nyitja meg aszú szemeimben a könnyek forrását,
hogy átsírjalak ti tenger napok, ti fáradt éjszakák.
Mert könnyek közt is mosolyogva sírnék Előtted,
ha érted esnék mindig, mivel csak hosszan gyötörnek.
Ha csak a sátán vágná körmeit belém
s nem lett volna mind testvér, kin felbuckóztam én.”*

1. Jézust halálra ítélik

Ez is utal arra, hogy ítélni ne ítélj! Az evangéliumnak egyik legkevésbé megtartott parancsa, hogy ne ítéljetek! Az Úristen tudja, hogy mi lakik a szívünkben. Voltam együtt fiatal, elítélt gyerekkel, aki nyilas volt, mert elhitte, hogy azok egy jobb világot hoznak. Semmi köze nem volt semmi rosszhoz. Voltam együtt fiatal kommunistával, aki szintén azt hitte, hogy ezek is egy jobb világot hoznak, de őbenne semmi rossz nem volt. És van Szent Ágostonnak egy halhatatlan mondása: „Az Úristennek nagyon sok ellensége van a barátai között, és nagyon sok barátja van az ellenségei között!” S nem az a fontos, hogy a másik ember – akár a másik keresztény – akár én magam az Úristen barátjának, vagy ellenségének tartom magam, hanem hogy végül Ő kinek, minek fog tartani engem?

2. Jézus vállára veszi a keresztet

Az átlagember és az átlagkeresztény is olvassa az evangéliumot, hallgatja, elmélkedik rajta úgy, mint egy történeten. Hogy kétezer évvel ezelőtt volt valaki, aki Jézus volt, Megváltó volt, akit az Úristen küldött, s akit az emberek keresztre feszítettek. Olvassuk, mint egy tényt. És tény is, de csak „is”. A tény mögött legtöbbször nem látjuk meg a lelket. Azt gondoljuk, hogy Krisztust keresztre feszítették, mert az akkori római igazságszolgáltatás a keresztet használta fel az ítélet végrehajtására. És ez igaz is. De, hogy Krisztust keresztre feszítették, annak nem ez a végső, teljes oka. A végső, teljes ok az, hogy nekünk is – újra és újra – keresztre kell feszülnünk. Mindennapjaink, óráink keresztjére, hol kevesebbszer, hol többször különböző keresztjére, a világ nagy keresztjére, a mindennapok történeteinek a keresztjére, szomszédaink, embertársaink keresztjére, betegségeink és szenvedéseink, saját magunk összevissza személyiségének a keresztjére. Krisztus azért feszült rá a keresztre, azért vállalta el a keresztet, hogy példát adjon, hogy segítsen, hogy mindezt el lehet viselni és lehet rajta üdvözülni. Krisztus nem egyszerűen egy elvi keresztrefeszítést vállalt valamikor; nem egy gyakorlati keresztre feszítésen ment keresztül egyszer; Krisztus minden nap, minden percben, az egész földön keresztre feszül bennünk, mindnyájunkban, akik megértjük és szeretjük Őt. És ha nem feszülünk Vele együtt minden nap és minden órában, a magunk helyén és a magunk módján, akkor nem vagyunk az Övéi! Ahogy Péternek mondja, mikor Péter nem akarja, hogy megmossa a lábát: ha nem feszülsz velem minden pillanatban keresztre, nem tartozol hozzám.

3. Jézus először esik el a kereszt alatt

Krisztus elbukik, és mi elbukunk Őbenne. És Ő elbukik mibennünk. Nem egyszerűen a Golgotán bukik el akár először, akár másodszor, harmadszor... pillanatonként bukik el bennünk. És ezt meg kell értenünk, hogyha hozzá tartozunk: nem tudunk Nélküle semmit sem csinálni. Lehet, hogy vétkezünk – Ő nem vétkezik bennünk – de magunkkal rántjuk abba az összevisszaságba, amit a bűn jelent bennünk. Abba az összevisszaságba, ami a lopás, a rablás, a házassági hűtlenség, végső fokon a börtönbe magunkkal rántjuk és szenvedtetjük a mi bukásunkat Ővele. És akárhányszor kibeszéljük a bukásunkat! Börtönben voltam tanúja egy beszélgetésnek. Két rab veszekszik egymással valami miatt. Durván, erőszakosan. Én csak hallgattam. Egy harmadik szól a durvábbikhoz, hogy te, így azért mégse... És az úgy vág vissza: én őszinte ember vagyok, nekem ami a szívemen, az a számon... Még erényt csinál a bukásából, a bűnéből. Nem az a baj, hogy az van a száján, ami a szívében. Az a baj, ami a szívében van! Legyen a szívében minden rendben, és akkor rendben lesz a szájában is. Mert akárhányszor az elesésünk nem csak azt jelenti, hogy elkövettünk valamit; azt is jelenti, hogy megmagyarázzuk, amit elkövettünk. Hogy ártatlannak valljuk magunkat. Az a Krisztus, aki nem volt bűnös, nem hangoztatta az ártatlanságát!

4. Jézus anyjával találkozik

Jézus találkozik az Édesanyjával. És hány ember van a földön, aki sose találkozott az édesanyjával. Hány ember van, aki elpusztult, mielőtt szó lehetett volna arról, hogy az édesanyjával találkozzék. Hány ember van, aki megszületett ugyan, de az édesanyja, a szülei elvetették maguktól. Hány ember van, akit nem vetettek el, de a társadalom kirekesztette. És hány ember van, aki tönkrement a maga gyöngeségében. Az Úristen az embert a szüleiivel gondolta el. És Krisztus még a halálba menve is találkozik az édesanyjával. És mindazok, akik itt a földön nem találkoztak, nem megfelelően találkoztak, hűtlenül találkoztak az édesanyjukkal, azoknak csak egy mentsvárunk és egy lehetőségünk van az életben, hogy a Golgotán, a maguk golgotáján találkozzanak mindnyájunk édesanyjával, a Szűzanyával és Rajta keresztül mindnyájunk Megváltójával, az Ő Fiával, Krisztussal, Aki Mária révén mindnyájunk testvére is.

5. Cirenei Simon segít Jézusnak

Van egy olyan keresztény legenda, hogy Cirenei Simon az első pillanatban egyáltalán nem lelkesedett a feladatért. Azért, hogy egy vadidegen és a látszat szerint halálraítélt bűnös helyett vigye a keresztet, hiszen semmi köze az egészhez. Aki munka után haza akar menni, enni, jóllakni és lepihenni. És csak Krisztus láttán, az arca láttán dolgozódik fel lassan öntudatlanul benne az egész helyzet, és lassan ő maga is beleáll az egészbe. Az őskeresztények a két fiát a legelső keresztények között tartották már számon. És az ember megkérdezhetné magától: voltál már egyáltalán az életben Cirenei Simon? Nem húzódsz-e félre kicsi és nagy dolgokban? Nem keresed-e – csak egy vendégségben – a legpuhább, legkényelmesebb széket azonnal? Egy tálban a legnagyobb húst? Egy italban a legízesebbet? Az egyszerű, hétköznapi dolgokban azt, ami nem terhes, ami a legkönnyebb, ami a legegyszerűbb, legmagátólértetődőbb?

Hány nemzedéken keresztül tanulhattuk meg mi már azt, hogy minek kell lennünk Krisztus mellett: Cirenei Simonnak!

És legalább, amikor szembenézünk ezzel az állomással, szálljon belénk az az elhatározás, hogy nem hogy terhet, nem hogy kifejezetten Krisztus terhét, de minden embertestvérünknek a terhét, gonoszoknak, általunk nem ismert rablóknak, bárkinek a terhét mi is ne hordozzuk, legalább lélekben, imádságban, szeretetben, odaadásban. Ha Krisztussal együtt nem is válthatjuk meg a világot, de Cirenei Simonnal együtt hordozhatjuk Krisztus keresztjét, és jaj nekünk, ha nem hordozzuk és azon keresztül nem vállaljuk Krisztus testvérségét.

6. Veronika megtörli Jézus arcát

Lehet, hogy valaki azt mondja magában: könnyű volt Cirenei Simonnak, földművelő, nagy, erős ember volt. De én öreg vagyok, én beteg vagyok, gyöngé vagyok; én szorulnék segítségre, engem kellene hordoznotok, nemhogy én hordozzak bárkit, bármit, a világ terhét, mint ahogy Krisztus hordozta. És a Cirenei Simon után akkor jön Veronika, a gyöngé asszony, aki pontosan ugyanúgy nem tudja a Földet a vállán vinni, mint a legendák Atlasza. De azt kell felismerni bennük, hogy a szerető segítség nem jelenti azt, hogy én föltétlenül mázsákat cipeljek a vállamon. Szeret az is, aki letörli azt a verejtékező arcot, amelyet a következő percben úgylis újra előnt a verejték. És ez mégis könnyebbség Neki. De zsebkendőmnek se kell lenni, hogy letöröljem! Oda se férhessek a tömegben! De ha megértő, szerető szemmel végigsimítom az arcát, a szem sugara többet ér, mint a kendő. És ha vak vagyok, és szemem sincs, csak az odagondolás, a másik nyomorúságának a szívemben hordozása is ér annyit, mint Veronika kendője. Ér annyit, mint Cirenei Simonnak a kereszthordozása. És ebben a világban különösen, amelyiket az jellemez, „kaparj kurta, neked is lesz”. Az a jellemző, hogy nem törődünk egymással, az a jellemző, hogy csak magamnak, csak magamnak, csak magamnak! Csak az én zsebembe, kezembe, házamba, udvaromba, bárhova. Észre sem veszem a másikat. Pedig ha csak a szemem sugarával tudnám végigsimítani a másik törődött arcát...!

7. Jézus másodszor esik el a kereszt súlya alatt

És ha csak kétszer esik el? Hatmilliárd ember él a földön, ha mindenki csak kétszer esik el, az még mindig csak 12 milliárd. És a bűneink ennél sokkal nagyobb áradata tölti el a földet. És nem is az dönti el, hogy elesünk vagy nem esünk, az dönti el, hogy ha elesünk, föl tudunk-e kelni. Hány van, aki fekvé marad, aki megszokja a sarat és jól érzi magát a sárban, ami puha, dagad, ragad. Nem számolunk vele, hogy mindnyájan az Úristen irgalmából élünk. Éppen azért, mert annyiszor esünk el. Van, aki tudja ezt, van aki nem, de mindenképpen az Isten irgalmából élünk. És azért sem szabad elítélni, sem tovább beletaposni a sárba a másikat, sem elmenni mellette, mondani, hogy úgy sem számít, ez már elveszett ember. Lehet, hogy emberi szemmel elveszett, akkor is megélhet az Isten irgalmából. Lehet, hogy én emberi szemmel nem vagyok elveszett, de akkor is pontosan ugyanúgy az Úristen irgalmából élek, mint az a másik ember, akiről ítékeztem. Mindnyájan az Úr irgalmából élünk minden elesésünk után és minden elesésünk dacára, akár tudjuk, akár nem, akár hisszük, akár nem, akár valljuk, akár nem, akár verjük a mellünket, hogy mi vigyázunk magunkra, akár verjük a mellünket azzal, hogy bocsáss meg nekünk, mert minden elesésünkből csak a Te irgalmad kelt föl bennünket.

8. Jézus Jeruzsálem asszonyaival találkozik

A Gyűjtőben történt 1948 karácsony estéjén. Az emberek sokszor gyorsan legyintenek azon, hogy jó, siránkozó asszonyok, nem megy tőlük a világ se előre, se hátra. Akkor az egyik ártatlan elítélt cellája úgy volt elhelyezve, hogy annak az ablaka a börtönfalán túl kinézett a börtön területén kívülre, ahol akkor egy olyan reketyés, bokros, cserjés terület terült el. És ennek a férfinak az asszonya karácsonynak korán sötétedő délutánján kiment arra a cserjés helyre, elővett egy karácsonyfa-gyertyát, föltűzte az egyik bokorgally tetejére, meggyújtotta és odaállt mellé. A férje tudta, hogy ott lesz, és az ablakból nézte a gyertyát és mellette az asszonyát. A gyertya leégett. Akkor az asszony meggyújtotta a második gyertyát. A második is leégett. Meggyújtotta róla a harmadikat. Késő estig tartott ennek az asszonynak a virrasztása a férje mellett. Egészen addig, amíg valami gyanút nem fogott valaki az őrségben, a férje észrevette az ablakból, hogy mozognak a ház körül, és intett az asszonynak, és akkor az eltűnt onnan csendben. Mindig vannak jeruzsálemi asszonyok. Krisztus nem hiába viszi a keresztet. Mindig találkozik asszonyokkal, lelkekkel, akik részvétellel kísérik. Vigyázunk rá, hogy köztük legyünk!

9. Jézus harmadszor esik el

Az emberek között van egy olyan szólás, hogy a hitetlen és a hívő között az a különbség, hogy a hitetlen bűnözik, a hívő, éppen azért, mert hívő, nem. Mindnyájan tudjuk önmagunkról, hogy ez nem áll. A hívőnek is vannak bűnei, a komoly, bensőséges hívőnek is vannak bűnei, és nem is egy és nem is kettő az élete folyamán, és mégis nagy különbség van a ténylegesen hitetlen és a valóban hívő között. Csak másutt van ez a különbség. Pontosan abban, hogy a hitetlen elköveti a bűnét és utána letagadja, vagy másra hárítja át, vagy megideologizálja. A hívő ember beismeri, rendezi az Úristen előtt és újra kezdi az életét. Krisztus háromszor esett el, jelképezve a mi összes eleséseinket. Ha mi csak háromszor esnénk el, ha csak harmincháromszor, ha csak háromszáz-harmincháromszor! Talán bántónak hangzik, de mégis igaz: nem az eleséseink számítanak. Az Úristen tudja, hogy elesünk, azért küldi a Megváltót. Azt is mondhatnánk, úgy is mondhatnánk, hogy nem az eleséseinket tartja számon, hanem a fölkeléseinket. Nem azt, hogy hányadszor hibázunk, esünk el, hanem a legutolsó elesés után, a tízmilliomodik elesés után is fölkelünk-e tízmillió-egyedszer? Fölkelünk-e mindig, ahogy Krisztus is fölkel? A három jelképes szám a magyarban. De csak jelképes! Azt jelenti, hogy mindig föl kell kelni, nem lehet elkeseredni, nem lehet belenyugodni, nem lehet beleragadni semmibe, mindig föl kell kelni: börtönből, kétségbeesésből, lopásból, hazugságból, káromkodásból, verekedésből, bármiből. Mindig föl kell kelni, mindig föl kell kelni!

10. Jézust megfosztják ruháitól

A kinyilatkoztatásban is elhangzik, hogy semmit sem hoztunk erre a világra és semmit sem viszünk magunkkal. De ez az Isten terve. Ez más, mint ami itt történik, és ami végig a világtörténelemben történik. A világtörténelem a fosztogatás történelme. Van-e itt valaki ebben a teremben, egyetlenegy lélek is, akit az életútján soha semmitől meg nem fosztottak? És ha az elmúlt évtizedekben valakit nem fosztottak meg anyagiaktól, nem fosztottak meg lelkiektől, szellemeiktől, de szerencsésebb korokban is, van-e a földnek olyan pontja, ahol nem abból áll az élet, hogy fosztogatnak? A történelem a fosztogatás története. Talán csak az a különbség, hogy akkor, amikor mi a ruháitól megfosztott Krisztus elé kerülünk, akkor a fosztogatók, vagy a kifosztottak csoportjába fogunk-e kerülni?

11. Jézust a keresztre szegezik

A keresztfeszítés ténye is mutatja, hogy nem egyszerűen arról van szó, hogy eljött a jószívű második Isteni Személy az Emberkrisztus képében és megváltotta a világot. Nem egyszerűen egy krisztusi eseményről van szó. Tetszik, nem tetszik, ott van az egész világ a keresztfán. Ott van a jobb lator, ott van a bal lator. Mind a kettő lator, mint mindnyájan, de az egyik legalább tudja, és valahogy iparkodik kievickélni ebből. A másik vagy nem tudja, vagy tudja, de nem akarja, és nem iparkodik mindenképpen kievickélni belőle. Tőled függ, hogy lázadsz-e, vagy elfogadod. Úgy, ahogy Krisztus mondja a getszemáni kertben, hogy Atyám, ha lehetséges, múljék el ez a pohár, de ne az én akaratom legyen, hanem a Tied. Tudjuk-e a jobb lator oldalára állva mi is azt mondani, hogy ne az én akaratom legyen, hanem a Tied? Igaz, naponta újra és újra keresztre feszülünk a bűneink révén, keresztre feszülünk az egész világon. De ez a világ két részre oszlik Krisztus körül: a jobb lator oldalára és a bal lator oldalára. A rászoruló oldalára. Melyik oldalra fogunk állni?

12. Jézus meghal a kereszten

Régen, Krisztus korában kimondták a halálos ítéletet, ma sok helyen nincs halálos ítélet. Ahol van, országonként pár tucat, ha van. És emberek, földet átfogó egyesületek harcolnak azért, hogy még a fogalmát is töröljék el a halálos ítéletnek. Amellett ma a halálos ítéleteket nem mondják ki. Csinálják. Törvény és kimondás nélkül. Csak ebben a kis országban az elmúlt évtizedben 5 millió halálos ítéletet hajtottak végre, mielőtt az illető egyáltalán megszületett

volna. Hát mennyit a világon? Hollandiában már végrehajtanak halálos ítéleteket – kimondás nélkül – öregeken, akik terhesek a fiatalok számára, mert zavarják szórakozásukat. És mennyit hajtanak végre a világon? Mennyit úgy, hogy az illető tud róla? És mennyit úgy, hogy az illető sem tud róla? Mennyi halálos ítéletet hajtanak végre hadseregek által egymás ellen? Akiknek a fegyvereket, – esetleg mindkét félnek – ugyanaz a gyár szállítja. Az egyiknek ilyen pénzért, a másiknak olyan pénzért. Nem kötéllel hajtják végre, nem főbelövással hajtják végre, de végrehajtják. És nem mozdul meg az embereknek a lelkiismerete. A második világháború után írta Mécs László azt a versét, amit azóta sem publikáltak, amelynek az első sora így hangzik, hogy meggyilkoltak 50 milliónyi embert és senki nem megy érte gyónni. Nahát azóta tudjuk, hogy többet gyilkoltak meg, mint 50 millió embert. De azóta sem megy érte, ment érte senki gyónni és a ki nem mondott, de végrehajtott halálos ítéleteket ma sem gyónja meg senki.

13. Jézust leveszik a keresztről, s anyja ölébe teszik

Az, hogy mindnyájan, naponta, óránként, újra és újra keresztre feszítjük Krisztust, csak úgy lehetséges, ha közben ismételten le is vesszük a keresztről. De hogyan veszed le a keresztről? Csöndben, a Golgota-járás tanulságait levonva, az életet újrakezdve. Ha a betegség keresztjétől, ha egy hűtlenné vált gyerek keresztjéről, ha a börtön keresztjéről, bármilyen keresztről vesszük le, tanulunk-e belőle? Amikor fölfeszítenek a keresztre, tudhatjuk, hogy le fognak venni. Minden keresztfeszítettet le lehet venni. De hogyan? Értéktelen holttestként, vagy olyan drágaságként, olyan mégtöbbé váltként, mint ahogy Krisztus testét levették. Többek lettünk-e azáltal, hogyha már egyszer keresztre feszítettek, hogy levesznek bennünket, vagy nem? Az Úristen kegyelmének szeretetében, vagy a hozzátartozóink szeretetében, de levesznek. Azért vesznek le, mert remélik, hogy kincset vesznek le. Értéket, többéletet vesznek le.

14. Jézust sírba fektetik

Azt mondják, hogy a jeges Szibériában, a gulágok helyén, Sztálin 50 milliónyi kivégzettje pihen a fagyott földben. Ha a fizika nem változik meg, a világ végéig épségben maradnak, mert abban a mindig átfagyott földben nem pusztulnak el a testek. A halott teste sem pusztul el mindig. De amikor sírba kerül, akár Szibériában, akár másutt, biztos, hogy az ugyancsak sírba tett Krisztussal találkozik. A sírban együtt vagyunk Vele! Találkozunk vele, mellettem nyugszik. Hogy érzem magam, hogy érzi Ő magát énmeltem, hogyan találkozom az eltemetett Krisztussal akkor, amikor engem temetnek el? Mert az eltemetés típusos, átfogó jelensége az egész emberi nemnek, az egész történelemnek. Egyszer mindegyikünket el fognak temetni. És az eltemetett ember az eltemetett Krisztussal találkozik.

15. Legyőzheted a halált!

A két világháború között ebben a csonka országban még élt egy európai elit, amit ma már hiába keresünk. Egy szellemi, emberi elit. Ennek egyik határainkon túl is ismert tagja a képzőművésznak indult, aztán mégis régésszé és historikussá lett László Gyula. Nemrég jelent meg egy kötete, *Ex Libris* a címe, egy régész élete, amelyik csak apró karcolatokat hoz önmagától és másoktól az ő életében. Ezeket a karcolatokat azonban egy képsorozat illusztrálja, amely képsorozat az ő európai műveltségére és kereszténységére jellemző. Vagy húsz képből áll, ami végigkíséri az életét. És ezen a húsz képen mindenütt ott van valamilyen formában Veronika kendője. Amikor kisgyerekként alszik, elrepül fölötte az őrangyal és mintegy az álmát röpteti el a becsukott szemei előtt, ami Veronika kendőjén a keresztre feszített Krisztus arca. Amikor fiatal emberként ül a szobájában könyvek között, az ablak függönye: Veronika kendője. Amikor felnőttként átéli Budapest ostromát, a beszakadt háztető két oszlopa között, mint egy felakasztott rongy, ott van Veronika kendője. Mikor az édesapja kiterített holtteste fölött áll, ott is az édesapja angyala fekteti rá a szemfedőt az apára, ami Veronika kendője. És az utolsó kép – hiszen László Gyula velem kb. egyidős, tehát tudatában van annak, hogy a halál felé megy,

tudatában van annak, hogy az élet valójában mögötte van, úgyhogy a kép egyik oldalán megy ő, és vele szembe jön a halál. És ő saját arca elé tartja Veronika kendőjét. A szenvedő, a megváltó Krisztus arcát. Mert az embernek a saját arca: a bűneinek, a gyöngeségeinek, emberi törékenységének, lemaradásának, a halálnak az arca. Aki le akarja győzni a halált, aki föl akar állni, az a halál közeledtével csak Krisztus arcát tarthatja a saját arca előtt. Csak Krisztus arcával tudja legyőzni a halált! Egyedül Krisztus arca az, a megkínzott, bennünket megváltott Krisztus-arc az, ami védelem és várfal köztünk és a végső halál között.

Befejezés

Egy verssel fejezem még be ezt a keresztutat. A 129. zsoltárra írták.

*Börtönmélyből
könyörögve kiáltok fel Hozzád,
hogy bírnám ki,
ha bűnöm itt is nyilvántartanád?
Irgalmad,
hajnalod irgalmát, ó, be várom,
mint kinn az őr,
ki topogva fázik az éjjeli váltáson.
Könyörület
csak Nálad van, de ott, ugye bőven,
kiáltok hát,
mélyeimbe egyre süllyedőben.*

A keresztút (írta Sík Sándor)

Bevezető imádság

Jézus, isteni Üdvözítőm és Megváltóm, én bűnös, vétkeztem, s te, az igaz, vérző sebekkel függsz értem a kereszten! A bűnös szabad, s az ártatlant megkötözik. Jézusom, ide juttattak vétkeim. Én követtem el a gonoszságot, s rajtad bosszulják meg. Jézusom, ne engeddd, hogy szenvedésed számomra kárba vesszen! *Bocsáss meg nekem, szegény bűnösnek!* Szívből bánom minden bűnömet, mert velük téged, a legfőbb és legszeretetremlőbb jót, oly súlyosan megbántottalak! Ígérem, hogy malasztod segítségével megjavítom életemet. Uram, kegyelmezz és engeddd Magdolnával hallanom ama vigasztaló szavakat: „Megbocsáttatnak sok bűneid, mert igen szerettél.”

1. állomás

Jézust halálra ítélik

„Akkor kezükbe adá őt, hogy megfeszíttessék.” (Jn 19,16) – Elítélik őt, az ártatlanságot. – Én érdemeltem ezt az ítéletet. – Pilátus kijelenti, hogy nem talál benne bűnt, mégis halálra adja. – *Mily figyelmeztetés számomra, hogy vigyázzak szavaimra: meg ne bántsak, gyanúsítsak, rágalmazzak mást ártatlanul.*

2. állomás

Jézus vállára veszi a keresztet

„A keresztet hordozván, kiméne azon helyre, mely agykoponya helyének mondatik.” (Jn 19,17) – Jézus magára veszi a súlyos keresztet, – a mi terhünket, – türelemmel, megadással. – *Aki követni akarja, az tagadja meg magát és vegye fel keresztjét.* – Türelemmel, megadással akarom viselni keresztemet, vagyis minden szenvedést, kellemetlenséget, ami ér.

3. állomás

Jézus először roskad le a kereszt alatt

„Bizonyára a mi betegségünket ő viselte és fájdalmainkat ő hordozta.” (Iz 53,4) – A kimerült, agyongyötört Jézus nem bírja el a szörnyű terhet: bűneink súlya alatt a földre roskad. – Az ő szemléletéből kell *mélységes bánatot* meríteni, hogy megsirassam a magam elestét: bűneimet.

4. állomás

Jézus édesanyjával találkozik

„Ó mi nagy volt ama drága – Szűzanya szomorúsága – Egyszülött szent magzatán.” (Stabat Mater) – Minő szívszaggató fájdalom az anyának így látni szeretett gyermekét! – Minő keserű fájdalom a fiúnak édesanyja szenvedése! Ez a *látvány tegye szívünket fogékonnyá a mások szenvedése iránt.* Keltsen bennünk résztvevő szeretetet és a másokon való segítség eleven vágyát.

5. állomás

Cyrenei Simon átveszi a keresztet

„Megfogának bizonyos cyrenei Simont, és rátevék a keresztet, hogy Jézus után vigye.” (Lk 23,26) – Simont úgy kényszerítették, hogy vigye a keresztet, de amint meglátja az Úr Jézus elgyötört arcát, elfogja a részvét és szíves akarattal, önként vállalja terhét. – Rám is százféle szenvedést, kellemetlenséget kényszerít az élet. Az Úr jézus iránti szeretetből, *szabad akarattal, önként akarok vállalni mindent,* és az ő nyomán akarok járni keresztemmel.

6. állomás

Veronika letörli kendőjével Jézus verítékét

„Követé pedig őt nagy népsereg sok asszonnyal.” (Lk 23,27) – A csöcselék dühével bátran dacolva lép Veronika édes Mestere elé, hogy enyhítse gyötrelmeit. – Ezt kívánja tőlem is az igaz szeretet. Nem akarok törődni másik hitetlenségével, gúnyolódásával, még fenyegetésével sem: *én hű maradok Jézusomhoz, és az ő szent jegyeséhez, az Egyházhoz; imádsággal, szentséglátogatással, bízó hittel és szíve szerinti étellel fogom vigasztalni a másoktól elszenvedett fájdalmakért.*

7. állomás

Jézus másodszor roskad le a keresztnél

„Megsebesítettet a mi gonoszságainkért, megroncsoltatott bűneinkért.” (Iz 53,5) Másodszor is leroskad bűneim terhe alatt. – Az én gyengeségem, az én gyávaságom okozta ezt: aki újra meg újra visszaesem egyszer meggyónt bűneimbe. – *Állhatatos és erős leszek az én Jézusom iránti szeretetből!*

8. állomás

Jézus szól a síró asszonyokhoz

„Jézus pedig hozzájuk fordulván, mondá: Jeruzsálem leányai! ne sírjatok énrajtam, hanem sírjatok magatokon és fiaitokon.” (Lk 23,28) – Mily nagy okom van nekem is, hogy magamon, lelkem elhanyagolt állapotán sírjak! Mily könnyen elaltatom lelkiismeretem szavát, mily könnyen feledem lelkem koldus voltát. – Az Úr Jézus komoly szava indítson *alapos lelkiismeretvizsgálatra!*

9. állomás

Jézus harmadszor roskad le a keresztnél

„Erőm elszáradt, mint a cserépdarab. – És nyelvem ínyemhez tapadt. – Halálos porba vertél engemet.” (Zsolt 21,16) – Újra és újra leroskad az Úr: mivel én olyan szánalmasan, bukácsolva járok a megismert igazság útján. Olyan szégyenletesen ragaszkodom bűnös szokásaimhoz! A véres keresztnél legyen intőjelem: *Inkább meghalni, de bűnt soha többé!*

10. állomás

Jézust megfosztják ruháitól és epével itatják

„Elosztották ruhám maguk között. Sorsot vetettek köntösöm fölött.” (Zsolt 21,19) – „Eledelül epét adtak. – Szomjúságomban ecettel itattak.” (Zsolt 68,22) – Ruházkodásban való hiúságom és könnyelműségem, evésivásban való kényességem: az vitte ennyire az Urat. – A keresztnél *komolyságot és fegyelmet* tanulok.

11. állomás

Jézust keresztre szegezik

„Fennen ragyog király jel, – Keresztnek titka ünnepe. – Melyen az Élet halni szállt, – S megtörte holta a halált.” (Vexilla regis) Énértem halt meg az Úr, a végtelen Isten, énértem, semmiért. Feledhetném ezt valaha?! *Homlokomon és szívemben a keresztnél!* „Ki szakaszt el tehát minket Krisztus szeretetétől?” (Róm 8,35)

12. állomás

Jézus meghal a keresztnél

„Mondá: Beteljesedett! És lehajtván fejét, kiadá lelkét.” (Jn 19,30) – Beteljesedett a nagy áldozat! Meg vagyok váltva, Isten fia vagyok és az örök boldogság várományosa. *Imádunk téged Jézus, és áldunk, mert szent kereszteddel megváltottad a világot.*

13. állomás**Jézus testét leveszik a keresztről**

„Esdek, hogy szívembe véssed – Szűzanyám, nagy szenvedésed, – S az Átvertnek sebeit.”
(Stabat Mater) – A szent testet leveszik a keresztről és a fájdalmas Istenanya fogadja karjaiba.
Ott találom meg az Urat önála! Sohasem fogok elfeledkezni az Úr Jézus édesanyjáról, az *én édes anyámról: a Boldogságos Szűzről.*

14. állomás**Jézust sírba teszik**

„Vala pedig azon helyen, hol őt megfeszítettett, egy kert és a kertben egy új sírbolt, melybe még senki sem tétetett vala. Oda tevék Jézust.” (Jn 19,41-42) – Mint az új, tiszta sír az Úr testét, úgy kell tiszta szívembe fogadnom nekem is az Urat. Hozzám jön a szentáldozásban, az én szívemben akar lakást. Úgy akarok élni, hogy tetteimben *meglássék mindig: Jézus lakik szívemben.*

A keresztúton... (írta Michel Quoist)

Ma sincs vége Krisztus haláltusájának. Amikor az emberek körülöttünk ma is szenvednek és meghalnak, rajtuk keresztül, szenvedéseik által ma is Ő ajánlja fel magát az Atyának a Világ megmentéséért. Mert a Keresztút az Élet útja is.

Egy kereszténynek soha sem szabad erről elfeledkeznie.

1. állomás

Pilátus halálra ítéli Krisztust

„Én is, amikor nálatok jártam, testvérek, nem kiváló beszéddel, vagy bölcsességgel léptem fel, hogy hirdessem Isten tanúságtételét. Elhatároztam ugyanis, hogy nem akarok tudni köztetek, csak Jézus Krisztusról, a megfeszítettéről. Gyöngeségem tudatában elfogódva s nagy izgalommal mentem hozzátok. Tanításom és igehirdetésem bizony nem az emberi bölcsesség megegyező szavaiból állt, hanem a lélek és az erő bizonyításából, hogy hitetek ne emberi bölcsességen, hanem Isten erején alapuljon.” (1Kor 2,1-5)

Uram, már késő, hogy a hallgatást válasszad: túl sokat mondtál; késő, hogy elhagyd magad, túl sokat harcoltál.

Nem tudtál higgadt, ésszerű maradni; túlzásba vitted az ügyed védelmét. Mindennek tehát el kellett jönnie...

Viperák fajzatának nevezted a köztisztelőben álló urakat.

Azzal vádoltad őket, hogy fényes külső mögött a szívük csak sötét sírgödör.

A fekélyekkel borított leprást megcsókoltad,

A megvetett idegenekkel szóba elegyedtetél,

Nyilvános bűnösök asztalához ültél és azt mondtad, az utcalányok is lehetnek elsők a te országodban.

Jól érezted magad a szegények, a rongyosok és a nyomorékok társaságában is.

Az írástudók szabályait nem mindig tartottad meg.

Magad akartad magyarázni a Törvényt és egyetlen parancsra szűkítetted azt:

A SZERETET!

Most bosszút állnak Rajtad.

Ellened szövetkeznek. Feljelentettek a Törvényes Hatóságoknál és megindult az eljárás Ellened.

+

Jól tudom, Uram, hogy engem is elítélnek majd, ha úgy akarok élni, amint Te éltél.

Félek.

Már most is újjal mutatnak rám.

Egyesek mosolyognak rajtam, mások tréfát űznek velem. Néhányan botránkoznak fölöttem, s a barátaim közül máris sokan készülnek, hogy eláruljanak.

Félek, hogy megrekedek a félúton.

Hogy végül mégis az emberi bölcsességre, okosságra hallgatok majd.

Amely azt súgja, hogy óvatosan kell haladni az úton: mindent talán nem is kell szó szerint érteni; jobb egyezkedni a körülményekkel.

De mégis: Tudom, Uram, hogy neked van igazad!

Segíts a küzdelemben,

Segíts jól felelnem,

Segíts, hogy éljem hűséggel evangéliumodat!

Mindvégig,

Az esztelenségig.
A Kereszt esztelenségéig...

2. állomás

Krisztus magára veszi a keresztet

„Máskor így szólt a néphez: Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét mindennap és kövessen engem. Aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, de aki elveszíti életét, megmenti azt.” (Lk 9,23-24)

Íme Uram, íme a Kereszted. A te Kereszted... Mintha valóban csak a tiéd lenne...!
Nem volt kereszted. A miénket jöttél keresni e földre és életednek útján, szenvedésed hosszú útján, egyenként a vállaidra vetted a Világ minden bűnét.
Most járj.
Roskadozz.
Szenvedj.
De járj!
A keresztet hordozni kell.

+

Csöndesen, némán haladsz, Uram. Igaz tehát, hogy van ideje a szónak és van ideje a hallgatásnak is?

Igaz, Uram, hogy ideje van a harcnak és ideje van a békességnek is, hogy csendben hordjuk önmagunk és a Világ minden bűnét?

Jobb szeretnék harcolni, Uram, a te Kereszteddel; de nehéz azt hordani és minél tovább megyek és látom a világ ezernyi vétkét, annál nehezebb a vállamon a kereszt.

Értesd meg velem, Uram, hogy a leglelkesebb tett is apró semmiség csak, ha nem édes megváltás jegyében történik.

És mert Te kívántad úgy, hogy keresztutam ilyen hosszú legyen,
Segíts kérlek minden reggel, hogy hűséggel útra keljek...

3. állomás

Jézus először roskad le a kereszt alatt

„Amikor Jézus a galileai tenger mellett járt, látta, hogy Simon és testvére, András, akik halászok voltak, hálót vetnek a vízbe. Jézus fölszólította őket: Jöjjetek utánam! És emberhalászként teszlek titeket. Ők mindjárt ott is hagyták a hálót és csatlakoztak Hozzá.” (Mk 1,16-17)

„Jézus így válaszolt: Nem tudjátok, hogy mit kértek. Készek vagytok arra, hogy igyatok abból a kehelyből, amelyből én iszom? Vagy arra, hogy megkeresztelkedjétek azzal a keresztséggel, amellyel én megkeresztelkedtem? Készek vagyunk, felelték...” (Mk 10,38-39)

”Közben a Getszemáni nevű majorba érkeztek. Üljetek le itt, amíg én imádkozom, mondotta tanítványainak. Csak Pétert, Jakabot és Jánost vitte magával. Egyszerre csak remegni és gyötrődni kezdett. Halálosan szomorú az én lelkem, mondta nekik, várjatok itt és virrasszatok... Visszament, de alva találta őket. Erre rászólt Péterre: Simon, alszol? Egy óra hosszát sem tudtál virrasztani velem?...” (Mk 14,32-38)

+

Elesett.
Ingadozott, mint egy ittas és aztán csak elvágódott.
Porba hullott, íme az Isten...

+

Bizalommal én is nyomodba indultam – s íme, elestem.

Azt hittem pedig, hogy magamat mindörökre néked adtam, de az út egy szűk mezsgyéjén szép virágot láttam.

Elhagytalak. S elhagytam a nehézzé vált nagy keresztet. Leléptem az útról s néhány fonnyadt virággal a kezemben, várok.

Mások is mennek az úton, Uram, gyötrődve, megtörve.

Újabb keresztet készülnék, és újabb hátaik görnyedeznek.

De én nem leszek többé jelen a rossz elleni harcban, hogy társaim terhét segítsen tovább hordani.

Az út szélére álltam...

+

Adj erőt, Uram, hogy ne csak nyomodba lépjek, de ki is tartsak az utadon,

Hogy elkerüljem a gyarló botlások csapdáját, és soha el ne hagyjam hűtlenül építő-udvarod, hol a jövő Világ készül!...

4. állomás

Jézus találkozik szentséges Anyjával

”Simeon megáldotta őket és így szólt (a Gyermekek anyjához) Máriához: Sokak romlására és föltámadására lesz Ő Izraelben: Jel, amelynek ellenszegülnek és a te lelkedet is tör járja át! – hogy így megnyilvánuljon sok szív érzése.” (Lk 2,33-35)

+

Szívem sajdul, Uram, szegény anyád láttán.

Mögötted megy,

Téged követ,

És járja az emberiség hosszú keresztútját.

Névtelenül halad a tömeg sorában, de a tekintete csak terajtda pihen.

Nem idegen néki sem a sóhajtásod, sem vérző sebed, sem a mozdulatod, sem a katonák reád mért ütése...

Szenvedésed látja,

Szenvedésed érzi.

Meg nem közelíthet,

Meg nem érinthet,

Hozzád sem szólhat,

S a Világot mégis ő menti meg Véled...

+

Az emberek közt élve kísérem őket a Nagy Keresztúton,

S a bűnök terhe alatt majd összeroppanok.

Képtelennek érzem magam e sürgős világmentésre. Túl nehéz, túl romlott lett az, és nap mint nap csak újabb bajra, rosszra, igaztalan szennyre lelek a váratlan útfordulók mentén.

+

Állítsd elém, Uram, jó anyádat, Máriát,

Akit sokan szintén feleslegesnek véltek, de kit Isten a nagy átok megtörésére rendelt.

Adj erőt, úgy járjak az emberek közt, hogy meglássam, megismerjem bajukat és bűneiket,

Hogy a szemem soha be ne hunyjam,

És a szívem soha be ne zárjam; hogy a Világ ezer baját elfogadjam, elvállaljam, szenvedjek és engeszteljek.

Mint Szent Anyád,

Mária.

5. állomás**Cirénei Simon segít az Úrnak**

„Azután elvezették, hogy keresztre feszítsék. Kényszerítették egy arra menőt, kyrenai Simont, Sándor és Rufusz atyját, aki éppen a mezőről jött, hogy vigye a keresztet.” (Mk 15,20-21)

„Viseljétek el egymás gyöngéit, így teljesítitek Krisztus törvényeit... Vizsgálja meg mindenki saját tetteit s tartsa meg dicsekvését önmagának, ahelyett, hogy mások elé tárná. Hiszen mindenkinek a maga terhét kell hordania.” (Gal 6,2-5)

+

Ballagott az úton.

És munkába fogták.

Ismeretlen utas, senki fia volt csak.

Segítségét, Uram, mégis elfogadtad.

Nem kívántad, hogy a tette szívből jöjjön, mint fellobbanó, nagylelkű hű barátunk áldozatos vállalása a kimerült és megcsúfolt testvér iránt.

Parancsszóra, kényszerből megrettenve jött csak ez az ember. S elfogadtad.

Tehetetlen szegény ember segít Téged, Mindenhatót.

Mert élni akartál az ember földi segélyével is.

Rászorulok én is, Uram, mások erejére.

Hosszú és rögös az emberek útja, ha csak egyedül járjuk azt.

Elhárítom a karokat, melyek felém tárulnak.

Egyedül akarok tenni mindent,

Egyedül harcolni

És egyedül győzni.

Bár mellettem halad talán egy jóbarát, egy hűséges hitves, egy szerető testvér, egy jó szándékú szomszéd vagy egy derék kartárs.

Te állítottad mellém őket és én mégis sokszor feléjük se nézek.

Pedig a Világot csak közösen tudjuk megmenteni egy nap!...

6. állomás**Veronika letörli Jézus arcát**

„Üldözést szenvedtünk, de elhagyottak nem vagyunk, földre terítenek, de el nem pusztulunk, testünkben Jézus kínszenvedését hordozzuk szüntelen, hogy Jézus élete is megnyilvánuljon testünkön.” (2Kor 4,9-10)

„Ma még csak tükörben, homályosan látunk, de akkor majd színről-színre. (1Kor 13,12)

+

Hosszan nézett, figyelt, Uram.

Szenvedte a szenvedésed.

És nem bírta tovább tétlenül. Áttörte az örök sorsfalát és kendőjével letörölte verejtékes arcodat.

Vérrel festett arcvonásod a kendőjén hagyta?

Lehetséges,

A szívében? Ez már biztos!...

+

Sokáig kell figyelmesen, önfeledten nézned és szemlélned Téged. És csodálnom, mint csodálja édes bátyját is az öcs.

Mert ha hasonlítani akarok Hozzád, meg kell figyelnem minden rezzenésed.

Ha engeded, olyan szeretnék lenni, mint Te vagy, Uram, hiszen ha a barát barátját igazán szereti, eggyé válik a lelkük is...

Ám én sokszor gondtalanul megyék el a színed előtt, s ha megállok s Reád nézek, rám borul az unalom,

S társaimnak az Arcodról csak szomorú, hamis vagy torz képet adok.
 Bocsáss meg, hogy a szemem fénye megtört és nem látják benne ragyogásod.
 Bocsáss meg, hogy csak gyönyört les, keres testem és nem jelzi jelenléted.
 Bocsáss meg, hogy szívem terhelt, s benne nincs hely szent szeretetednek.
 Uram, mégis arra kérlek, térj be hozzám! Tárva-nyitva már az ajtóm...

7. állomás

Jézus másodszor roskad össze a kereszttel

„Mivel a vőlegény késett, valamennyi elálmosodott, és elaludt.” (Mt 25,5)

„Vigyázatokat magatokra, hogy el ne nehezdedjék szívetek tobzódásban, részegségben és az evilági gondok között... Virrasszatok tehát szüntelenül és imádkozzatok; így lesztek méltók arra, hogy megmeneküljetez mindattól, ami következik, és hogy megálljatok az Emberfia előtt.” (Lk 21,34-36)

+

Uram, nem bírod tovább.

Íme: újra elestél.

De ezúttal már nem csak a kereszttel súlya tört meg, hanem a növekvő fáradtság és a kínos kimerültség.

Az egyre ismétlődő szenvedés eltompítja az akaratot.

+

Lelkiismeretem veszedelmes altatói, Uram, a bűneim.

Olyan könnyű megszokni a rosszat:

Nagylelkűség hiánya itt,

Kis hűtlenség amott,

Újabb vigyázatlanság távolabb...

Tisztánlátásom így csökken. Nem figyelek így többé az akadályokra, s azt sem veszem észre, hogy más is jár a közös úton,

A füleim bedugulnak, nem hallom már többé társaim panaszos szavát,

S a pusztán földön ébrednek magamra, távol ösvényedtől, amelyet számomra vágtnál.

+

Könyörögve kérlek, Uram, őrizd meg engem fiatal erőmben

S távolítsd el tőlem a szokás hatalmát, amely elaltat, s végül megöl...

8. állomás

Jézus vigasztalja Jeruzsálem leányait

„Mit nézed a szálkát felebarátod szemében, a magad szemében pedig nem veszed észre a gerendát? Hogy mondhatod felebarátodnak: Testvér, hadd vegyem ki szemedből a szálkát! – holott tulajdon szemedben nem látod meg a gerendát. Képmutató! Vesd ki előbb a magad szeméből a gerendát és csak aztán törődjél azzal, hogy kivedd a szálkát felebarátod szeméből.” (Lk 6,41-42)

+

Sírnak az asszonyok,

Zokognak.

Van miért sírniuk, hiszen csak Rá kell nézni, hogy lássák, mit tettek Vele...

Segíteni nem tudván, tehetetlen állnak;

És csak sírnak, sírnak szájalomból...

Uram, láttad őket, láttad és hallottad:

„Sirassátok előbb saját bűneiteket...”

+

Szenvedésed fölött, Uram, s a világ romlásán én is tudok súlyos könnyeket hullatni.
De bűneim siratni?... Ez bizony más kérdés!...

És mennyivel könnyebb

Búsan elborongni mások vétke fölött.

Jól tudom ezt! Hiszen bírói széke színe előtt minden áldott nap az egész világ elvonul már lassan.

Bűnös felelőst is találtam eleget: politikát, rozzant lakást, munkát, filmet, alkoholt vagy gazdasági krízist, semmittevő lézengőket, keresztényt is, – sőt még értelmetlen is érthetetlen papokat is...

S véges-végül: Mindenkit... Csak magamat nem!...

Uram, értesd meg ma velem is, hogy bűnös vagyok.

9. állomás

Jézus harmadszor roskad össze a kereszt alatt

„Jézus csak ennyit mondott: Bizony mondom nektek, még ez éjjel, mielőtt a kakas szól, háromszor tagadsz meg Engem.” (Mt 26,34)

„Péter elszomorodott, hogy harmadszor is kérdezte: szeretsz engem? És csak annyit mondott: Uram, Te mindent tudsz, azt is tudod, hogy szeretlek Téged.” (Jn 21,17)

+

Újra elesett.

Nem mozdul többé, mindhiába ütik-verik a katonák.

Halott vagy már, Uram?

Nem, csak erőd van fogytán.

Szívfájdító aggodalom perce ez.

Fel kell állni és elindulni újra, tüstént, úgy ahogy vagy, szegény Uram, s menni, menni... egyet lépve, kettőt lépve... és így tovább...

Harmadszor estél a földre, de már közül a Golgota magasához!

+

Újra elestél.

Én is egyre visszaesek.

S oda föl, tán sose érek.

Néha magam is ezt mondom, Uram, – bocsáss meg ma érte! pedig ott fent vársz rám, hogy megpróbáld bizodalمام.

Ha csüggedek, úgy elveszek.

De küzdök, mentve leszek.

Mert harmadszor estél földre, – de már közel a Golgota magasához!...

10. állomás

Jézust megfosztják ruháitól

„Eljött az óra, amikor megdicsőül az Emberfia. Bizony, bizony mondom nektek: Ha a búzaszem nem esik a földbe és el nem hal, egyedül marad; de ha elhal, sok termést hoz.” (Jn 12,23-24)

+

Nem maradt másod, csak köntösöd, Uram;

Ragaszkodtál hozzá, hiszen Anyád szötte.

És már ezt is soknak találták...

Egyetlen dolog szükséges csak, Uram: a Te Kereszted.

Ezúttal minden korlát leomlott már kettőnk között.

Felkészülhettek végre a misztikus nászra,
Tragikus jegyesek, hogy a világot megmentésétek.

+

Ezenképpen Uram, nekem is el kell hagynom parádés ruháim, amelyek gátolnak életemben és elrejtenek szemed előtt;

Az utolsó tulajdont is el kell dobnom, mert elfojtja bennem is az ént és elkülönít a többiektől.

Ezenképpen Uram, lassacskán mindent halálnak kell adnom, mindent életemből, ami nem a pusztá hűség szent akarathoz.

Nem szívlelem Uram, nem, hogy szüntelen meg kell halnom.

Sokat kívánsz tőlem Uram, sokat!

Adok, – és Te újra csak követelsz!

Úgy szeretnék megőrizni néhány apróságot,

Néhány semmiséget, amely még a bőrömhöz tapad, s amelytől megválni olyan bús, nehéz...

Ám, ha mindent megkívántál, Uram, végy el tőlem mindent!

Tépd le rólam, tépd le utolsó ruhámat is!

Mert tudom, hogy meg kell halnunk, hogy az Életet elnyerhessük,

Amint a magnak is el kell pusztulnia, hogy arany kalásznak adjon életet...

11. állomás

Jézust keresztre feszítik

„Krisztussal keresztre vagyok feszítve. Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem. Amennyiben most testben élek, Isten Fiának a hitében élek, aki szeretett engem és önmagát adta értünk.” (Gal 2,20)

+

Tested teljes hosszával fekszel a keresztre, Uram.

Íme:

Jól van így.

Nem vitás és nem kétes: számodra készült!

Teljes egészében elfoglalod, s hogy még jobban eggyé lehess vele, megengeded, hogy nagy gonddal részegezzenek.

Jól végzett munka ez, Uram, lelkiismeretes.

Kínos pontossággal úgy illesz a keresztre, mint gondosan mért, csiszolt és faragott munka egy mérnöki rajzra.

Igen: szükséged volt erre a szorgos pontosságra.

Most: Ne mozdulj többé!...

+

Ezenképpen kell nekem is testem, szívem s lelkem összeszednem.

És teljes valómban a kereszten függőm már e perctől fogva.

Szenvedésem fáját nem én választom meg.

Készen áll keresztem, méretemre szabva.

Minden nap minden percében te állítod elém s el kell fogadnom.

De, Uram, jól tudod, nem könnyű az mindig. S oly rövid e perc is; nincs idő a kérdést hosszan mérlegelni.

De másutt, Uram, hogyan találnék Rád,

Amikor Te itt vársz?...

És közös erővel csak itt menthetjük meg majd testvéreinket!...

12. állomás**Jézus meghal a keresztfán**

„Szolgai alakot felvéve kiüresítette önmagát és hasonló lett az emberekhez. Külsejét tekintve olyan volt, mint egy ember; megalázta magát és engedelmes lett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig.” (Fil 2,7-8)

„Arról ismertük meg Isten szeretetét, hogy életét adta értünk. Tehát nekünk is oda kell adnunk életünket testvéreinkért.” (1Jn 3,16)

+

Még egy pár óra.

Még egy pár perc.

Még egy pár pillanat.

+

Harminchárom évig tartott,

Harminchárom év múlt el,

perc perc után.

Így éltél példát adva.

Most már nem menekülhetsz, itt vagy,

életed és utad végén.

Határon kívül vagy, az ūrben lebegsz.

Lépned kell.

Az önátadás utolsó lépése kell még.

Az élet utolsó lépése kell még, amelyik a halálba vezet.

Vonakodsz!

A haláltusa három órája hosszú.

Hosszabb, mint az élet három órája.

Hosszabb, mint az élet harminchárom éve.

Uram, határoznod kell, minden készen áll.

Legalábbis látszólag.

Mozdulatlanul fekszel a kereszten.

Minden más ténykedés számára sikerült meghalnod, hogy átöllehesd a keresztbe szegezett fát, amit erre a célra teremtettél.

De az élet kering ebben a felfüggesztett testben.

Rajta, halj mg halandó hús, hogy elkezdhesd az örök életet.

Az élet egymás után tűnik el a test tagjaiból.

Menekülni haláltól ūzve, ebbe a szívbe, mely még dobog.

Felmérhetetlen szív.

Kicsorduló szív.

Szív, mely olyan nehéz, mint egy világ.

A bűnöknek és nyomorúságoknak világa, melyet hordoz.

Uram, még egy erőfeszítést.

Az emberiség van itt, aki anélkül, hogy tudná, várja a Megváltó kiáltását.

Testvéreid vannak itt, akiknek szükségük van Rád.

Az Atya lehajol, s már tárja karjait feléd.

+

Uram, ments meg minket!

Válts meg minket.

Nézzétek!

Megragadta az egyetlen, ami még élő volt benne.

Megragadta nehézzé vált szívét és

Lassan

Kínosan,
Egyedül ég és föld között,
Egyedül e kegyetlen éjszakában,
Bolondul,
A szeretet bolondjaként odaadta életét.
A világ bűnei feltörték,
Egészen a szája pereméig
és egy kiáltásban
MINDENT odaadott.
„Atyám, kezeidbe ajánlom lelkemet!”

+

Krisztus meghalt értünk.
Uram, segíts, hogy Érted haljak.
Uram, segíts, hogy értük haljak.

13. állomás

Jézust leveszik a keresztről

„Anyja így szólt Hozzá: Fiam, miért tetted ezt velünk? Látod, Atyánk és én bánkódva kerestünk. Miért kerestetek? – kérdezte. Nem tudjátok, hogy Atyám házában kell lennem?” (Lk 2,48-49)

+

Munkád bevégeztetted.
És eszközeidre nincs többé szükség.
Leszállhatsz és megpihenhetsz.
Rászolgáltál.
Lassan siklasz le, mint aki munkától fáradtan álomba merül.
Anyád karjai várnak.
„Ó mivé lettél? Eszméletlen halott vagy a fáradtságtól.
Az Atya talán nem is kérte Tőled mindezt.”
De Te békén pihensz.
Nyugodt és kisimult vonásaidon, mint az örömnél tiszta sugara, tiszta lelkiismeretednek visszfénye látszik.
Igaz, fájdalmat okoztál Anyádnak, de Ő büszke Rád.
„Aludj gyermekem, anyád virraszt fölötted.”

+

Esténként így alszom el én is, napi munkám után.
Pedig sokszor milyen állapotba juttatom magam.
De fájdalom, nem mindig az Atya szolgálatában fáradtam el és szennyeződtem be.
Mária mindezek ellenére virrasztasz-e fölöttem éjszakánként?
Tisztátalanságtól nehéz a testem, de szívem bocsánatért esdekel.
Ne felejtsd el, hogy Te a bűnösök menedéke vagy.
Szűz Mária, Isten Anyja, könyörögj érettem, szegény bűnösért.
Eszközöld ki Fiaid érdemei által a kegyelmet számomra, hogy soha el ne aludjak anélkül,
hogy Atyánktól bocsánatot kérjek.
De így minden este békén pihenve karjaidban, megtanulom hogyan kell meghalni.

14. állomás

Jézust sírba teszik

„Testemben kiegészítettem azt, ami még hiányzik Krisztus szenvedéséből, Testének, az Egyháznak javára.” (Kol 1,24)

„Amilyen bőven részesedtünk Krisztus szenvedéseiben, olyan bőven árad ránk Krisztus által a vigasztalás.” (2Kor 1,5)

+

Ne beszéljünk többet erről.
Mindenki hazamehet.
Eltemették és a követ a helyére tették.
A család sí, a barátok tanácstalanok.
Ez alkalommal minden véget ért...

+

Uram, semmi sem ért véget!
„Haláltusád az idők végezetéig fog tartani.”
Tudom.
Az emberek egymás után vándorolnak a keresztúton.
Feltámadások csak az utolsó ítéletkor teljesedik be.
Úton vagyok, mindemből részesedem majd másokkal együtt. Az időben együtt osztjuk meg másokkal a terhet, amit magadra vettél, hogy megisteníts.
Ez az én reményem, Uram és széttéphetetlen bizalmam. Apró-cseprő szenvedéseim minden részecskéjét is átélted, átváltoztattad, megváltásod végtelen kegyelmével. Ha az út kemény és egyhangú,
Ha a sírba vezet is.
Tudom, hogy a sír másik oldalán dicsőségesen vársz rám.
Uram, segíts, hogy utamat hűségesen járjam végig az emberek között, a nekem szánt helyen.
Elsősorban is segíts, hogy vándorló testvéreimben Téged felismerjelek és segítsek Neked.
Mert keresztutad hideg képe előtt sírni hazugság lenne, ha életutadon nem követnélek.

A magyar keresztút Fatimában

Lelki bevezető

A fatimai Szűzanya hívott téged erre a keresztútra, amely a kis pásztorok útján épült föl. Ez a keresztút meg akarja veled éreztetni újra, hogy Jézus a keresztet szeretetből vette magára és minden kor minden emberének a szenvedését viselte el, tehát a tiédet is. Megtanít arra, hogy hogyan válaszolj Jézusnak. Minden testi és lelki fájdalmadat, a legkisebbtől a legnagyobbig, ajándékká kell tenned az Ő számára, hogy 20 évszázad után benned is folytassa szenvedését a világ megváltásáért.

Jézus, amikor fölkiáltott: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?”, a szenvedés tetőfokára jutott, és ebben átérzi elszakadását az Atyától, amely a bűnös lélek állapotát jelenti. Jézus lelke elhagyatottságában átélte a bűnös és Istentől elszakadt emberiség fájdalmát, megérezte a legnagyobb fájdalmat, amelyet valaha is érezhetett egy olyan ember, aki személyesen egyesül az Istenséggel, ember, aki Isten volt. Mi mindnyájan jelen voltunk Benne. Isten azt akarta, hogy Jézus, mint fő, foglalja össze az egész emberiséget, vagyis Titokzatos Testében Ő legyen a Fő, mi pedig a tagok.

Ha egy napon úgy érzed, hogy nem kellesz senkinek, hasznavehetetlen lettél, félig megbénult, gyógyíthatatlan betegség szakadt rád, és nem mutatkozik számodra kiút, jusson eszedbe a keresztet hordozó, megfeszített, elhagyott Jézus. Az a Jézus minden nehézségben eléd lép: jusson eszedbe, hogy Őt kell átölelned. Egyesítsd szenvedésedet az övével és hagyd folyni véredet az emberiség javára. Örömet és békét találsz benne, ha látod, hogy egy kicsit hasonló leszel hozzá, ha egyesítheted fájdalmadat az övével és följánlhatod az Atyának.

Ez a megfeszített Jézus azonban nemcsak személyes bajaidban jelenik meg, hanem másokéban is. Megtalálsz a szegényekben, megtalálsz a betegekben, a magányosokban, az útvesztettekben, az elkeseredettekben; mindenütt, ahol fájdalom van. Ezekben kell tehát szeretned Istent teljes szívedből és minden erődből. A 20. század második felében Isten olyan keresztényeket akar, akik a letörtekben, az útvesztettekben, minden bűnösben szeretik a keresztrefeszített és elhagyott Jézust. Az Isten olyan keresztényeket kíván, akik nem kritikával és ítéletekkel akarják orvosolni a világ sebeit, hanem az Isten kezéből elfogadott kereszt iránti szeretettel akarnak a megváltás eszközeivé lenni.

Kötelezd el magad ma ezen a keresztúton a megfeszítettségre, a meghalásra, mint ahogy a kis pásztorok tették, hogy összhangban maradj Isten rád vonatkozó tervével, és ne a saját akaratodat, hanem Isten akaratát akard teljesíteni.

Hogyan végezzük a keresztutat?

Különböző módon tudunk elmélkedni a keresztúton Jézus szenvedéseiről, amint az evangélisták ezt nagyrészt leírták. E könyvecske segíteni akar ebben az ájtatosságban. Végezheted ezt egyedül vagy másokkal, s nemcsak Fatimában, hanem bárhol, ahol van keresztút, vagy saját otthonodban is. Úgy végezzük az ájtatosságot minden állomásnál, hogy:

<i>Először</i>	az állomás címét mondjuk, például: Első állomás: Jézust halálra ítélik.
<i>Másodszor:</i>	térdet hajtunk, közben ezt imádkozzuk: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged, Mert szent kereszted által megváltottad a világot.
<i>Harmadszor:</i>	olvasmány a Szentírásból.

Negyedszer: elmélkedés, amint a stációnál található. De ezt más módon is lehet végezni, vagy egyszerűen csöndben az állomás titkát szemléljük.

Ötödször, befejezőként: Könyörülj rajtunk Urunk!
Könyörülj rajtunk!

Az egyes állomások között lehet valamilyen nagyböjti éneket énekelni, vagy Miatyánkot, Üdvözlégyet imádkozni, vagy például egy fohászt: „Ó, Jézusom, bocsásd meg bűneinket,” az angyal imáját: „Istenem, hiszek Tebenned és imádlak Téged...”. Különösen a XII. állomásnál ajánljuk az angyal imáját:

„Legszentebb Szentháromság, Atya, Fiú és Szentlélek, mély tisztelettel imádlak és felajánlom Neked a mi Urunk Jézus Krisztus drága Testét és Véré, Lelkét és Istenségét, aki jelen van a föld összes tabernákulumában, engesztelésül a szidalmakért, szentségtörésekért és közömbösségekért, amelyekkel megbántják. Szentséges Szívének és Mária Szeplőtelen Szívének érdemeiért könyörgök a szegény bűnösök megtéréséért.”

I. állomás

Jézust halálra ítélik

Pilátus ismét kiment és így szólt hozzájuk: „Nézzétek, elétek vezetem. Értsétek meg végre, hogy semmi vétket nem találok benne”. Jézus akkor töviskoronával és bíborköpenyben kijött eléjük. Pilátus rámutatott „Íme, az ember!” Láttára a főpapok és a szolgák nagy kiáltásba törtek ki: „Keresztre vele, keresztre vele!” (Jn 19,4-6) Pilátus látta, hogy semmire se megy, sőt még nagyobb zajongás támad. Vizet hozatott és megmosta kezét a nép előtt: „Ártatlan vagyok ez igaznak vérontásában – szolt –, a ti dolgotok”. Erre az egész nép így kiáltott: „Vére rajtunk és fiainkon!” (Mt 27,24-25)

Azt írja a történelem, hogy kétezer évvel ezelőtt megjelent egy ember, akit Jézusnak hívtak. Hasonlított a többiekhez, egyszerű és szegény családból származott, úgy ismerték, mint az ács fiát. Anyját Máriának hívták. Magatartása egészen más volt, mint a többi emberé. Isten törvényéről szólt, de azt más módon magyarázta. A középpontba állította az embert. Magatartása és életmódja az emberek között hamarosan föltűnt. Ha ezt tovább folytatja, akkor a társadalom alapjai és felépítménye meginog. A biztonsági szervek már nem érezték magukat biztonságban. Jézus nem közönséges ember. Ő a megtestesült Ige, az új Ember, hogy bemutassa magának az embernek az új ember arcát. Törvényszék elé viszik, Pilátus előtt áll. Habár ő nem talál benne semmi vétket, mégis a bűnösök kezére adja és az ártatlant halálra ítéli.

Gyakran elítélünk másokat, hogy nyugodtabb legyen az életünk. Vagy elítéljük az ártatlanokat azok előtt, akik hibásak, a hallgatásba menekülünk, ahelyett, hogy küzdenénk, hogy mások tekintettel legyenek az emberi jogokra.

II. állomás

Jézus vállalára veszi a keresztet

Pilátus a nép kedvére akart tenni, ezért szabadon bocsátotta Barabást, Jézust pedig megostoroztatta és átadta nekik, hogy keresztre feszítsék. (Mk 15,15) Miután csúfot üztek belőle, levették róla a bíbort és saját ruháit adták rá. Aztán elvezették, hogy keresztre feszítsék. (Mk 15,20) Ő keresztjét hordozva kiment az úgynevezett Koponyahegyre, melynek héber neve Golgota (Jn 19,17)

Az ítélet elhangzott. Jézus vállára teszik a keresztet. Jézus keresztje nem csak két darab fa. Valami mélyebb valóságnak a külső jele. A mi betegségünk, a mi fájdalmunk, a mi bűneink. A keresztnek sok neve van: erőszakosság, éhség, igazságtalanság, árulás, önkényuralom, az egyik családtag vagy barát halála, egy rossz hír, a gyermek otthagynja szüleit, valaki kábítószer áldozata lesz, vagy prostitúcióba, alkohol vonzásába kerül, testi-szellemi fogyatékoságok mutatkoznak rajta.

Ha kilépünk az utcára és halljuk az emberek beszédét, a buszon, az orvosi rendelőben vagy a szórakozóhelyeken, kézzelfoghatóvá lesz a tény, hogy az embereket különböző nagyságú és mindenféle formájú kereszt terheli. Ez az a kereszt, amit Jézus Krisztus magára vesz: a mi keresztjeink. S mivel Ő önkéntesen magára vette keresztjeinket, a megbocsátás és irgalom keresztjévé változtatta át.

Ha Krisztust keresed kereszt nélkül, megtalálod a keresztet Krisztus nélkül. De a kereszt Krisztus nélkül összenyom és letör. Ha azt akarod, hogy a te keresztet az üdvösségre vezessen, hallgass Jézus fölszólítására: aki engem követni akar, tagadja meg magát és kövessen engem.

III. állomás

Jézus először esik el a kereszttel

Jézus máskor így szólt a néphez: „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét minden nap és kövessen engem. Aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, de aki elveszíti életét énért, megmenti azt.” (Lk 9,23-24) „Vegyétek magatokra igámat és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű, és nyugalmat találtok lelketeknek. Az én igám édes, az én terhem könnyű.” (Mt 29,30)

A kereszt, amit Jézus vesz magára, az emberi fájdalom és szenvedés jele és szentsége. Jézusban összefut minden ember fájdalma és szenvedése. Az egész emberiség gyötrelme, ezrek és milliók keresztjének elviselhetetlen súlya esik Jézus testére. Nincs fájdalom, könny, szenvedés, amit ne ismerne; még a legelrejtettebb és legismeretlenebb ember sem idegen számára. Hány embert súlyt a föld porába az öregek otthonában, a kórházakban, a börtönökben annak a keresztnek a súlya, amit magányosságnak hívnak. Hányan kerültek az élet peremére. Ezt a keresztet is magára vette Jézus. A gyötrelmes éjszaka után, amely a szörnyű ostromozást követte, ellenálló képessége határához jut és földre esik. Egyedül érzi magát a tömegben, amikor a világ fájdalmát hordozza. Azért, mert az emberek bűneit hordozza. Csakhogy az emberek bűneit magára vegye! Jézus elesése nem fizikai és nem erkölcsi esés. Mindenben hozzánk hasonló lett, kivéve a bűnt. Jézus azért roskad a földre, hogy fölemelje az embert, amikor elesik a kísértésben. Jézus elesik, hogy minket fölemeljen.

IV. állomás

Jézus találkozik Szent Anyjával

Simeon karjába vette a gyermek Jézust és e szavakkal áldotta az Istent: „Bocsásd el most szolgálodat, Uram, békességben...” És így szólt anyjához, Máriához: „Soknak romlására és föltámadására lesz ő Izraelben: jel, amelynek ellene szegülnek s a te lelkedet is tőr járja át, hogy így megnyilvánuljon sok szív érzése.” (Lk 2,28-35)

Az evangéliumok nem számolnak be Jézusnak Szent Anyjával való találkozásáról. De ez egészen természetes. Mária ott volt a Kálvária hegyén Jézus keresztje alatt. Ő is végigment szent Fiával a keresztúton. Milyen volt Jézus találkozása Szent Anyjával? Nem tudjuk, de elképzelhetjük. A fájdalom találkozása ez. Hol vannak most a sánták, a vakok, a süketek, a némák, a leprások, akiket meggyógyított? Hol vannak azok, akiket Jézus anyjának és nővéreinek nevezett? Valamennyien elmenekültek. Csak az igazi Anya marad ott. Ő kíséri, de nem lázong. Az anyagi üdvözlésre adott igenlő válasza most erre is képesíti. Nincs szava. Csak Jézus

Krisztust szemléli! Mária, a csend és az elmerülő tekintet Asszonya! Jézus mindent megértett. Vannak pillanatok az életben, amikor a csend többet mond, mint a szó. Ez most ilyen pillanat.

Ez az állomás is megismétlődik. Talán testileg vagy lelkileg fogyatékos fiad van? A gyermeked alkoholistá, kábítószer élvező, börtönben van vagy nem is tudsz róla? A férjed vagy gyermeked magas lázzal fekszik vagy karjaidban haldoklik? Ne lázongj! Tekints Máriára! Ő a mi Anyánk is. Ha elkísérte Jézusát a keresztúton, téged is elkísér. Fatimában azt ígérte: Szívem lesz a te menedéked.

V. állomás

Cirenei Simon segít Jézusnak a kereszthordozásban

Miközben kifelé vonultak, találkoztak egy Simon nevű cirenei emberrel. Ezt kényszerítették, hogy vigye a keresztet. (Mt 24,32) Örömmel szenvedek értetek és testemben kiegészítem azt, ami még hiányzik Krisztus szenvedéséből, Testének, az Egyháznak javára. (Kol 1,24)

Cirenei Simont kényszerítették, hogy vigye Jézus keresztjét. De ezt nem részvétből tették, hanem mert félték, hogy a halálra ítélt nem jut el élve a Kálváriáig. Ha szenvedni látunk valakit, nem szükséges a fölszólítás a segítségre. A segélykérelem magától értetődő. Sokakhoz szólt ez a kérés: valamennyien megtagadták ezt a segítséget. Egy szegény embert kellett kényszeríteni, amikor fáradtan tért vissza a mezőről.

Tapasztalatból tudjuk, hogy a szenvedés idején mit jelent a résztvevő magatartás, a jó szó, a segítség. Jól esik, ha mások segítenek, de vajon én segítek-e másokon? Jézus tovább szenved testvéreinkben. Halljad fölhívását: „Vegyétek magatokra igámat” (Mt 11,29). Most valóban titokzatos Krisztus szenvedése. Isten maga lép be az emberi szenvedésbe, magára veszi, hordozza a vállán, de ugyanakkor másokat is képesít arra, hogy az Ő szenvedésének legyenek részesei, és segítsenek neki a kereszt hordozásában. Nincs megváltás, ha nem segítünk másokon. Az ember akkor ember, ha másokon segít, különösen ha azokat segíti, akik már nem képesek magukon segíteni. Az ember akkor ember, ha segíti akármelyik halálra ítéltet, szenvedjen akár éhségben, igazságtalanságban, magányban, reménytelenségben, meggyalázásban, betegségben, bizonytalanságban.

VI. állomás

Veronika a kendőjét nyújtja Jézusnak

Derék asszonyt ki talál... Az erő érzete veszi körül, vidáman néz a jövő felé... Sok asszony megmutatta milyen derék, de te fölülmúlod őket, mind valamennyit! (Péld 31,10.25.29) Nem volt sem szép, sem ékes, a külsejére nézve nem volt vonzó. Megvetett volt, utolsó az emberek között, a fájdalmak férfia, aki tudta, mi a szenvedés; olyan, aki elől iszonyattal takarjuk el arcunkat, megvetett, akit bizony nem becsültünk sokra. (Iz 53,2-3)

Veronikának a közbelépése nem kényszer volt. Önmagától lép a nagy tömeg közé, mert meghatotta Jézus szenvedése. Kendőjével megtisztítja azt az arcot, amely csupa verejték és vér. Vannak, akik ki akarják iktatni a keresztútból Veronikának ezt a tettet, mivel az evangéliumokban nem olvasunk erről. Ki tudna ilyen elhatározást jóváhagyni? Ha Krisztus a szenvedés hosszú útján nem találna senkit, akinek a szíve megesik rajta, és nem lenne képes Veronika magatartására, akkor mi emberek valamennyien szégyenkezhetnénk. Akkor a világ két különböző vadállat képét mutatná be: azokét, akik lesnek az áldozatra, és akik félelmükben és érzéketlenségükben nézik ezt a tettet.

Hála Isten, létezett ez az asszony az ő kendőjével. Létezett, mert vannak olyanok, akik mások kegyetlen sorsa láttán képesek megtörni az általános közömbösséget, testvérük szenvedését megosztják, enyhítik a szegényeknek az éhségét, szállást adnak az utasoknak, meglátogatják a betegeket, jó szóval és hittel erősítik azokat, akik elveszítették mindenüket.

VII. állomás

Jézus másodszer esik el a kereszttel

Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk. (Róm 8,16-17) Sok viszontagságon át kell bemennünk az Isten országába. (ApCsel 14,22) Az a véleményem, hogy a jelen szenvedések nem mérhetők az eljövendő dicsőséghez, amely nyilvánvalóvá lesz rajtunk. (Róm 8,18) Fordítsd el arcod bűneimtől, s töröld el minden gonoszságomat. (Zsolt 51,11)

Ez a második elesése Jézusnak ugyanúgy, mint az első és a harmadik, nem olvasható az evangéliumokban. A keresztények ájtatosságának gyümölcsei ezek, amely a hagyományban gyökerezik. Jézus elesését úgy mutatjuk be, hogy ezek a mi eleséseinket jelképezik. Amikor valaki elesik, ez általában mások hibájából történik. Jézus elesik a mi elesésünk miatt. Elesik másodszer, mert sokan elesnek, ugyanis az első elesés után gyöngébbek lesznek. Jézus elesik, mert mi is elesünk. Jézus elesik, hogy minket fölemeljen. A világ tele van olyanokkal, akik elestek és újra fölkeltek. Sokan vannak, akik elestek, de a földön maradtak. Gyakran jót tesz az elesés. Ezek az elesések a nyomorúság és a gyöngeség jelei, és ezek gyakoriak életünkben. Az ilyenek elismerik, hogy a saját erejükből semmire sem képesek. „Nélkülem semmit sem tehettek”, mondja maga Jézus. Fogadd el eleséseidet, nyomorúságodat és gyöngeségedet, bízzál az Úrban és add át magad Neki teljesen, mert Isten ereje a gyöngeségben mutatkozik meg.

VIII. állomás

Jézus megvigasztalja a jeruzsálemi asszonyokat

Nagy tömeg követte, köztük az asszonyok is, akik siránkoztak és jajgattak miatta. Jézus ezekkel a szavakkal fordult hozzájuk: „Jeruzsálem leányai, ne miattam sírjatok, inkább magatok és gyermekeitek miatt... Ha így tesztek zöldellő fával, mi lesz a sorsa az elszáradtnak!” (Lk 23,27.31) De nézd, te az igaz szívben leled örömöd, taníts meg hát a bölcsesség titkára! (Zsolt 51,8)

Azok az erős emberek, akik látták csodáit, akik nyilvánosan kijelentették, hogy készek vele a halálba menni, elfutottak. Megjelenik az asszonyok kis csoportja, amely magatartásával és könnyeivel siratja azt a bűnt, amelyet ezzel az Emberrel elkövetnek. Jézus hozzájuk intézi szavait: „Ne miattam sírjatok, hanem inkább magatok és fiaitok miatt!” Könnyű megsiratni egy ártatlant, de fontos, hogy a bűnösök miatt sírjunk. Ha egy jó emberrel ezt teszik, mi történik majd a rosszal? Úgy látszik Jézus szavaiban egy vád rejtőzik, nemcsak a jeruzsálemi asszonyok könnyeivel kapcsolatban, hanem velünk kapcsolatban is. Gyakran sírunk a kereszt előtt, vagy amikor Jézus szenvedésének titkairól elmélkedünk, de nem sírunk bűneink és a világ bűnei miatt. „Ne miattam sírjatok, hanem inkább magatok és fiaitok miatt!” Sírjatok a bűnök miatt, te apa és anya, amit elkövettetek a házasetben, amelyet ártatlan gyermekek temetőjévé tettetek. Sírjatok fiaitok miatt, akiktől elvettétek a jogot, hogy az életre megszülethessenek. Sírjatok fiaitok miatt, akik otthagyták az atyai házat, és az alkohol, a kábítószer és a szex élvezetébe merültek, mert otthon nem találtak megértést, szeretetet és bizalmat. Tekintsünk csak saját magunkba és sirassuk a saját bűneinket!

IX. állomás

Jézus harmadszor esik el

Ő, isteni mivoltában nem tartotta Istennel való egyenlőségét olyan dolognak, amelyhez feltétlenül ragaszkodnia kell, hanem szolgálai alakot fölve kiüresítette önmagát és hasonló lett az emberekhez. Külsejét tekintve olyan volt, mint egy ember, megalázta magát, és engedelmes lett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért Isten fölmagasztalta, és minden mást fölülmúló nevet adott neki: Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az

alvilágban, s minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr. (Fil 2,6-11) Akkor utat mutatok majd a tévelygőknek és megtérnek hozzád a bűnösök. (Zsolt 51,15)

Péter háromszor tagadta meg. Az ismételt bűnök Jézust ismét a föld porába kényszerítik. Elcsúszok újra, hogy te újra fölemelkedj! Két gonosztevő megfizet a gonoszságáért, Jézus vezekel mindenki bűneiért. Ha egy diadalmenet lenne, mindannyian harcolnánk az első helyekért. De ilyen menetnél, mint ez, mindenki hátra marad. Ők a bűnösök, mi tiszteletre méltó emberek vagyunk... Mossuk a kezünket és nem vesszük észre, hogy gyakran úgy teszünk, mint Pilátus... Senki nem lesz fölmentve a szigorú ítélet alól. Mások vállára tesszük a bűnösség ítéletét, közben Jézus a saját vállait adja valamennyi bűnös helyett. Szívesen ítélkezünk mások fölött, Krisztus pedig a fájdalom útján magára veszi mindenki bűnét és kéri az Atyát: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekszenek”. Nem számítanak a megmosott kezek, de azok igen, amelyek mellüket verik és mondják: Irgalmazz, Uram, nekem bűnösnek!

X. állomás

Jézust megfeszítik ruháitól

Jézus keresztfeszítése után a katonák fogták ruháit és köntösét... Köntöse varratlan volt, végig egy darabból szöve. Megbeszélték egymás közt: „Ne hasítsuk el, vessünk rá sorsot, kié legyen.” Így teljesedett be az Írás: „Elosztották ruháimat maguk között és sorsot vetettek köntösöm fölött.” (Jn 19,23-24) Jézus... így szólt: „Szomjazom!” Izsópra tűztek egy ecettel itatott szivacsot és szájához emelték. (Jn 19,28-29)

Olyan jelenet előtt állunk, amely mélyen megráz bennünket. Szinte lázadunk bennünkben. Jézustól már mindent elvettek, elvették jó hírét és jogát, hogy védekezzék. Még volt valamije, a ruhája, amely a testét fedte. Végül ettől is megfosztották. Szégyenletes dolog! De gondolkodjunk csak! Nem követtünk el hasonló szégyenletes dolgot? Biztonságban érezzük magunkat, hogy nem tettünk ugyanúgy, mint ezek a katonák? Az Isteni Ige emberré lett és kinyilvánítja a legszentebb valóságot: az emberi személy szent lény. Minden ember lakássá válik. A keresztyén világban az egyetlen szent hely az ember, mivel Isten élő temploma. És mi soha nem szégyenítettük meg, soha nem szentségtelenítettük meg ezt a lakást? Nem történt meg soha, hogy megfosztottuk az embert méltóságától, szabadságától, hírnevétől, bizalmától? De ne tiporjuk lábbal ezt a szent helyet! Nem törődtünk ezzel és a szent helyet lábbal tiportuk. Könnyelműen ítéltünk meg másokat, titkát nem őriztük, megsértettük benső érzését, nem vettük észre, hogy ez az ember ruhátlan lett azáltal, hogy titkát fölfedtük, őt megszenségtelenítettük.

XI. állomás

Jézust keresztre feszítik

A harmadik óra volt, amikor megfeszítették. Az elítélésének okát jelző táblára ezt írták: „A zsidók királya.” Vele együtt keresztre feszítettek két rablót is, egyiket jobbjára, a másikat baljára. Így beteljesedett az Írás szava: „És gonosztevéként bántak vele.” (Mt 15,25-28) Sokak vétkeit hordozta, és közben imádkozott a bűnösökért.” (Iz 53,12) Kezemet és lábamat átszúrták és a halál porába fektettek. (Zsolt 22,17)

Nem két fadarab a kereszt. A két akaratot jelképezi, amely egymást keresztezi. Különböző kívánságok, különböző fölfogások, helyzetek, amelyek nekünk nem tetszenek. Kereszt az emberek akarata, amely elválaszt bennünket Isten akaratától. Az emberek akarata, amely keresztezi Isten akaratát. Egyesek élete, amely elválasztja mások életétől. S Jézus magára vette azt az életet, magára vette a mi keresztjeinket, és mint ember az Isten akaratával egyesíti az ő emberi akaratát.

„Engedelmes lett a halálig, mégpedig a kereszthalálig.”

Mivel Ádám, az ember, saját akarata és kényelme szerint akart élni, nemet mondott és a halálba ment. Krisztus, az új Ádám, igent mondott a halálra, és így visszanyerte számunkra az életet. Nekünk is megvannak a keresztjeink. A mi akarataink gyakran nem Isten akarata, hanem mások akarata. A mi kívánságaink nem egyeznek mások kívánságaival. Összeütközünk. Fáj, szenvedünk, aggódunk, egyszóval itt a kereszt. Fogadjuk el Isten akaratát, mondjunk ellent saját hajlamainknak, mondjunk igent a halálra, ha szükséges, és keresztünk átváltozik életté számunkra és mások számára.

XII. állomás

Jézus meghal a kereszten

Az egyik fölfeszített gonosztevő káromolta... A másik ellenben feddő szavakkal rászólt... Aztán Hozzá fordult: „Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor országodba jutsz.” Erre Ő így felelt: „Bizony, mondom neked: ma velem leszel a paradicsomban.” (Lk 23,39-43) Amikor Jézus látta, hogy ott áll anyja és szeretett tanítványa, így szólt anyjához: „Asszony, nézd, ő a te fiad!” Aztán a tanítványhoz fordult: „Nézd, ő a te anyád.” (Jn 19,26-27) Jézus akkor hangosan felkiáltott: „Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet.” Ezekkel a szavakkal kilehelte lelkét. (Lk 23,46)

Ez Jézus életének és művének legfőbb pillanata. Szünetese itt éri el csúcspontját. Övéhez jött, és az övéi nem fogadták be. Miközben a halállal küszködött, nevettek rajta. Megvetették az emberek, elhagyta Atyja és fölkiáltott: „Atyám, miért hagytál el engem?” és éppen ebben a pillanatban, amikor ég és föld között a kereszten függött, megvetették az emberek és érezte, hogy az Atya elhagyta, szeretete a legvégsőkig ment el: „Atyám, a Te kezedbe ajánlom lelkemet.”

Jézus az ég és föld között függött, hogy megvalósítsa megváltó művét. Egyik kezét az embereknek, másikat Istennek nyújtja és ettől a pillanattól kezdve Isten és az ember átölték egymást. Ez Jézus műve. Minden beteljesedett.

Nekünk is életünket kell adnunk testvéreinkért. És ahelyett, hogy értük adnánk életünket, gyakran elveszjük az ő életüket. Vannak keresztények, akik nem szeretnek, és ami rosszabb: keresztények, akik gyűlölik egymást. Ahogy Szent János mondja: „Aki gyűlöli testvérét, az gyilkos, és abban nincs meg Isten szeretete.”

XIII. állomás

Jézust anyja ölébe fektetik

Egyik katona lándzsával megnyitotta oldalát, melyből azonnal vér és víz folyt ki... Mindez ugyanis azért történt, hogy beteljesedjék az Írás: „Csontot ne törjeteK benne!” És más helyen: „Föltekintenek arra, akit keresztül szúrtak.” Arimateai József, aki... csak titokban volt Jézus tanítványa, kérte Pilátust, hogy levehesse Jézus testét. Pilátus megengedte. Mire az elment, és levette Jézus testét... Fogták Jézus testét és fűszerekkel együtt golycsba göngyölték. (Jn 19,34-40)

A Te anyád nem hiányozhatott a Kálvária csúcsáról. Nagy titok volt ez, Máriának jelen kellett lennie. Mielőtt meghaltál, elhangzottak vigasztaló szavaid Hozzá és hozzánk: „Asszony, íme a te Fiad... Íme, a te anyád.”

Mária a mi Anyánk, az egyház Anyja. Ő Jézus megváltó művében egészen különös helyet foglal el. Senki nem juthat el Hozzá Mária nélkül, Máriához sem juthatunk el Jézus nélkül. Fatima az a hely, ahol Mária kinyilvánította anyai küldetését. Jézus és Mária Szíve bensőségesen egyesült. Mária küzd Fia tiszteletéért: „Ne bántsák meg többé Istent, a mi Urunkat, akit már annyira megbántottak.” És a Fiú kéri Máriának, Édesanyjának tiszteletét: „Ha engem befogadnak... Legyen gondjuk arra, hogy engeszteljék Mária Szepilótelen Szívét.” Aki ezt az ájtatosságot gyakorolja, annak Jézus azt mondja: „Megígérem az üdvösséget, és ezek a lelkek

Isten különös szeretetében részesülnek.” Hallgassuk meg mennyei Atyánkkal azokat a szavakat, amelyeket a Szűzanya Luciához intézett: „Nem, leányom, téged soha nem hagylok el. Szeplőtelen Szívem lesz a te menedéked és utad, amely Istenhez vezet.”

XIV. állomás

Jézust sírba helyezik

Aztán... egy sziklasírba helyezte, amelybe még senkit se temettek. (Lk 23,53) Nem akarjuk testvérek, hogy az elhunytak felől tájékozatlanok legyetek, mint a többiek, akiknek nincs reményük. Ha Jézus, mint ahogy hisszük, meghalt és föltámadott, akkor Isten azokat is, akik Jézusban hunytak el, vele együtt föltámasztja. A parancsszóra, a főangyal kiáltására, Isten harsonazengésére az Úr maga száll le a mennyből, s először a Krisztusban elhunytak támadnak föl. Aztán mi, élők,... elragadtatunk a magasba Krisztus elé, és így mindenkor az Úrral leszünk. (1Tesz 4,13-17)

Jézus meghalt. Jézus hagyta, hogy eltemessék. Így akarta. Ő maga mondta: „Ha a mag, amelyet a földbe vetnek, nem hal meg, nem hoz termést.” Új civilizációnak, új társadalomnak kellett megszületnie. A vetőmag meghozhatja a százszoros termést, ezért hagyja magát eltemetni. De mi temettük így el, és a legszégyenletesebb az, hogy ezt tovább is megtesszük. Eltemetjük testvéreinket, de a helyzetet súlyosbítja az, hogy közben ők még élnek. Élve temetjük el őket. Hány embert megsemmisítettünk, mivel jó hírnevét és becsületét vesszük el, mert mi nem akarunk meghalni, azért gögünkben, önzésünkben, önszeretetünkben, inkább eltemetünk másokat.

Aki szabadon odaadja életét, az újból megtalálja. Ha meg akarod nyerni életedet, akkor veszítsd el azt. Ha föl akarsz támadni, akkor temesd el önelégültségedet és ne temess el másokat. Ha a mag, amelyet a földbe vetnek, nem hal meg, egyedül marad.

XV. állomás

Jézus feltámad, alleluja

Szombat elmúltával, a hét első napjára virradóra, elment Mária Magdolna és a másik Mária, hogy megnézzék a sírt. Akkor nagy földindulás támadt. Az Úr Angyala leszállt az égből, odament, elhengerítette a követ és ráült. Tekintete olyan volt, mint a villám és ruhája, mint a hó. Az örök tőle való félelmükben halálra rémültek. Az angyal így szólt az asszonyokhoz: „Ne féljete. Tudom, Jézust keresitek, akit keresztre feszítettek. Nincs itt. Föltámadt, amint megmondta. Jöjjetek, nézzétek meg a helyet, ahol nyugodott. Most siessetek és vigyétek hírül tanítványainak: Föltámadt halottaiból és elöttetek megy Galileába. Ott majd viszontlátjátok. Ezzel mindent elmondtam.”

Csak 37 óráig volt Jézus a sírban. A három nap és három éj ugyancsak összeszorult. Jézus földi élete s a végtelen örökkévalóság közt ez a sötét mezsgye vonul. De azt is hogy keskenyítette. Korán reggel támadt föl. Ő a mi hajnalunk, Ő a mi ünnepünk, minden vasárnap ünnepe. Ő a mi feltámadásunk példaképe is.

Három nappal előtte ellepte a halálos szomorúság, ma végig árad rajta az öröm. Ő a győztes. Ő lesz majd a mi pálmánk is, mert mi is majd Vele támadunk fel, hiszen megszerezte számunkra a békét a mennyei Atyával és ezzel kinyílt számunkra is az ég kapuja.

A meg nem születettek keresztútja

Első állomás

Jézust halálra ítélik

Ártatlanul halálra ítéelve! Krisztusnál azt állították, hogy a római császár ellen támadt. Valójában a farizeusoknak és követőiknek volt az útjában, mert nem felelt meg elképzelésüknek. Ők egy politikai Messiást vártak, és Jézus zavarta a lelkiismeretüket, életmódjukat kárhóztatva...

És ma? Milyen sok az ártatlanul halálraítélt – a meg nem született, a nem kívánt gyermek! Csökkentenék a jólétet, zavarnák a szabad életet, lemondásokat kívánnának...

És mi? Közbelépünk-e az ártatlan életéért, melyek nem tudják megvédeni magukat, vagy belépünk azok kórusába, kik azt ordítják: Halál rájuk!?

Második állomás

Jézus vállára veszi a keresztet

A gyermek öröm és boldogság – de sokszor kereszt, teher is, mert lemondást kíván. Nem mehetünk el egy mulatságra, nem vehetünk új autót, nem tehetünk külföldi utazást. A gyermek áldozatokat kíván: időben, pénzben, kényelemben, szórakozásban... Türelmet és tapintatot kíván, és szeretetet – betegségében és botlásaiban is...

És mi? Készen vagyunk-e hordozni a keresztet akkor is, ha a gyermekért kell tennünk? Vagy hajlamosak vagyunk inkább a kényelmes, fáradság nélküli kereszténységre, számúzve belőle a keresztet, mint azt ma oly sokan hirdetik?

Harmadik állomás

Jézus először esik el a kereszttel

Ennél az állomásnál gondoljunk arra, hogy milyen esendő teremtmények vagyunk. Gyengeségünkben sokszor hibát követünk el, és bűnbe esünk...

Imádkozzunk különösen a bűnbe esett nőkért, az anyaság elé néző leányokért, akik félelmükben a szégyentől, a kicsúfolástól és megaláztatástól, inkább a magzatgyilkosságot választják...

És mi? Hogyan viselkedünk velük szemben? Megvetően, mint a farizeusok – vagy megbocsátásra és segítségre készen? A bűnt nem szabad lekicsinyelnünk, de kövessük Jézus szavát: „Aki bűn nélkül való, az vesse rá az első követ!”

Negyedik állomás

Jézus édesanyjával találkozik

Mária sejtette már az agg Simeon jövendölése óta: „...a te lelkedet is tör járja át...” – megsejtette ezt a nehéz órát. Együtt szenved szent Fiával.

Gondoljunk azokra a nőkre, akik egyszer a terhességmegszakítás bűnébe estek, és egy egész életen át annak káros testi következményeit viselik, és szenvednek lelkileg bűnük tudatától.

Ötödik állomás

Cirenei Simon segít Jézusnak vinni a keresztet

Az erős katonák megszegyenítőnek tartották, hogy Jézusnak segítsenek. Simont is kényszeríteni kellett rá. Ám, amikor Jézussal együtt vitte a keresztet, rádöbbsent, hogy ennél nagyobb megtiszteltetés nincs a világon!

A terhességmegszakítás mellett felhozzák az anyagi nehézségeket, a kis lakásokat, a környezet csúfolódását, ha több a gyermek a családban... Mi is mindnyájan a környezethez

tartozunk. Tartsunk lelkiismeretvizsgálatot: vajon készek vagyunk-e segíteni a gyermekes családokat anyagi nehézségeikben? Vagy minden gondoskodást az államra hárítunk? Ha szobákat adunk ki, befogadunk-e gyermekes családot? Védelmére kelünk-e a sokgyermekes családoknak a rosszállókkal, a gúnyolódókkal szemben?

Hatodik állomás

Veronika letörli Jézus arcát

Veronika látja Jézus szenvedését. Nem törődik azzal, hogy mit gondolnak az emberek – lelkiismeretét követve, az Úr segítségére siet. Sok orvos és ápolónő a halállal fenyegetett „meg nem születettek” védelmére kel, és nem hajlandó a magzatelhajtásban közreműködni.

Felemeljük-e szavunkat mellettük? Küzdünk-e azért, hogy emiatt hátrányos helyzetbe ne kerüljenek, és igyekszünk-e a leendő anya környezetét jobb belátásra bírni?

Hetedik állomás

Jézus másodszor esik el a kereszttel

Urunk másodszor hullik a földre a nehéz kereszt súlya alatt. Az Olajfák hegyén vérrel verejtékezve előre látta a fájdalmak útját, de vállalta azt: „Atyám, ahogy Te akarod!”

Sok asszony súlyos testi-lelki megrázkódtatást szenved a terhesség első hónapjai alatt, és ez szabad elhatározásukat, ítélőképességüket erősen csökkenti, befolyásolja. Álljunk mellettük ezekben a nehéz napokban, nehogy elhamarkodott tettüket később egész életükben bánják! Ajánljuk őket a szenvedő Jézus és édesanyja, Mária oltalmába, aki az angyal szavára készségesen kimondta a „legyen”-t...

Nyolcadik állomás

Jézus szól a síró asszonyokhoz

Az Úr elhárítja magától a síró asszonyok szánakozását. Önmagukat sirassák inkább és gyermekeiket... mert önszeretetükben nem fogadják el az „Úr áldását”, a gyermekáldást, és még büszkélkednek is azzal, hogy nem hagyták őket megszületni. Azonban Jézus azokra a gyermekekre is gondol, akik ugyan megszülettek, de zilált családi életben, vagy elvált szülők között kallódnak, súlyos lelki sérüléseket szenvedve.

Milyen magatartást tanúsítunk velük szemben? – Ha mást nem tehetünk, legalább imádkozzunk értük.

Kilencedik állomás

Jézus harmadszor esik el a kereszttel

Az Úr harmadszor zuhan a földre a mi bűneink súlya alatt... Gondoljunk most azokra, akik a szex mámorában élnek, akik lelkiismeretüket elhallgattatva, csak a gyönyört keresik, elfeledve Isten szándékát...

Imádkozzunk Urunkhoz jó házasságokért, tisztaéletű fiatalságért, és azért, hogy megszűnjön a szemérmetlen viselkedés a nyilvános életben, hogy ne öljék ki a szeméremérzést már a kisiskolásokból is.

Tizedik állomás

Jézust megfosztják ruháitól

Urunk sebekkel borított testéről leszagatják a ruhát, hogy mezítelenül a keresztre szegezhesék.

Korunk bizony igyekszik a jót keresztre feszíteni, és mindent lemezteleníteni... Imádkoznunk kell világunkért, testvéreinkért és nővéreinkért, akiknek elrabolták jó hírét, becsületes nevét rágalmakkal mocskolták... És azokért a nőkért is, akik önmaguk szagatják szét lelkiismeretüket, magukat a bűnnek adva.

Segítsünk a bajbajutott nőknek, hogy a rájuk erőszakolt, nem kívánt gyermektől ne terhességmegszakítással igyekezzenek szabadulni.

Tizenegyedik állomás

Jézust a keresztre szegezik

Gondoljunk azokra az anyákra, akiknek beteg, testi vagy lelki nyomorék gyermekük születik... Isten teremtette ezeket is – ha néha ezt mi nem is értjük. Ők azonban alkalmat adnak emberszeretetünk és áldozatvállalásunk gyakorlására anyával és gyermekével szemben egyaránt.

Gondoljunk azokra is, akik egész életükben mások gondozására és segítségére szorúlnak...

Tizenkettedik állomás

Jézus meghal a kereszten

Jézus elszenvetde a halált, a gonosztevők halálát a keresztfán – érettünk.

Tiszteljük és segítsük a hősiességet, akik minden nehézséggel, veszéllyel dacolva, súlyos körülmények között is – esetleg a halállal is szembenézve – életet adnak gyermeküknek! Imádkozzunk értük, és kérjük a Szűzanya pártfogását, hogy ne kelljen életükkel fizetniük gyermekükért...

Kísérjük imáinkkal az orvosok munkáját, hogy minden szülőanyát megmenthessenek az életnek.

Tizenharmadik állomás

Jézus testét leveszik a keresztről

Szomorúan veszik le Jézus testét a keresztről, és a fájdalmas Anya ölébe helyezik.

Gyászoljuk mi is a sok gyilkosságot, a meg nem születetteket, ami napjainkban világszerte folyik, és amihez képest kicsinység Heródes gyermekgyilkoltatása Betlehemben... A tömeg, amely „feszítsd meg”-et kiáltással küldte Jézust a halálba – ma az anyaméhben bontakozó életre kiáltja: „Öld meg őt!”

Tizennegyedik állomás

Jézust sírba teszik

Az Úr testét tisztelettel helyezték a sírba, ahol békében nyugodott feltámadásáig.

A meggyilkolt, kioperált embriók egyes országokban kísérleti célokra lesznek felhasználva, sőt ilyen célra mesterségesen még életben is tartják őket! Másutt – még élve – tűzbe, vagy a szemébe vetik őket...

Az Istentől való elfordulás milyen mélyre süllyeszti az embert! Az emberi méltóságról megfeledkezve, csak egy kísérletezgetésre felhasználható anyagot látnak egy megindult életben!

A szent keresztút (a Szentírás szavaival és a római misekönyv imádságai alapján)

Előszó

A keresztény hívek minden időben a legszentebb kegyelettel emlékeztek meg a mi Urunk, Jézus Krisztus szenvedéséről, hogy ezzel, egyrészt engeszteljék a bűnökkel megbántott Istent, másrészt pedig, hogy a földi élet szenvedéseinek elviselésére erőt kapjanak abból a végtelen kegyelmi kincstárból, amit az Úr Jézus szenvedésével gyűjtött számunkra. Ennek az emlékezésnek egyik leghatásosabb módja az Úr Jézus szenvedése helyeinek meglátogatása.

Mivel azonban ez legtöbb hívő számára lehetetlen, az Egyháztól jóváhagyott és az Úr szenvedésének állomásait megjelenítő képeket, vagy szobrokat állítottak a katolikus hívek templomokban, vagy a szabad természetben, hogy ez állomásokat végigjárva több bensőséggel tudjanak elmélkedni az Úr Jézus szenvedéséről. Az így végzett keresztútjárást az Egyház nemcsak jóváhagyta, hanem még különböző búcsúkkal is ellátta. Így ez az ájtatosság nemcsak a bűnbánat kegyelmét és a jó Istennel való kiengesztelődést szerzi meg számunkra, hanem megszabadít bennünket és azokat a tisztítóhelyen szenvedő szeretteinket, akikért a keresztutat följajánljuk, az ideigtartó büntetéstől is.

Az itt következő keresztút elmélkedései és imádságai a legszentebbek: a Szentlélek Istentől sugalmazott Szentírás szavai és az Anyaszentegyház majdnem kétezer éves imakönyvének, a misekönyvnek imádságai. Mindkettő milliókat segített az életszentségért folytatott harcban és mindkettő segítségével milliók jutottak el oda, ahova mindnyájan törekszünk, „ahol halál nem lesz többé, sem jajkiáltás, sem fájdalom” (Jel 21,4). Abba az örök hazába, ahol az emberek „nem éheznek és nem szomjaznak többé, és nem éri őket többé nap, sem bármiféle forráság... és Isten letöröl szemünkről minden könnyet” (Jel 7,16-17).

Az oltár előtt

Ajánljuk föl a szent keresztutat...

Pap: Az Istent, ki úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta érette, jöjjetek, imádjuk!

Hívek: **Jöjjetek, imádjuk az Urat és boruljunk le Istenünk előtt! Teremjük a bánat méltó gyümölcseit, mert teremtett és megváltott minket!**

Pap: Uram, nyisd meg ajkunkat!

Hívek: **És szánk hirdeti a Te dicsőségedet!**

Pap: Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek!

Hívek: **Miképpen kezdetben vala most és mindörökkön örökké. Amen!**

Pap: Az Istent, ki úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta érette, jöjjetek, imádjuk!

Hívek: **Amen.**

I. állomás

Pilátus halálra ítéli Krisztust

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged!

Hívek: **Mert szent keresztet által megváltottad a világot!**

Pap: Mikor pedig reggel lett, a papi fejedelmek és a nép vénei tanácsot ültek Jézus ellen, hogy Őt halálra adják. És megkötözve átadták Poncius Pilátus helytartónak. Pilátus tehát leült az ítélőszékbe, s bár kezét mosva megvallotta: „én semmi vétket nem találok ebben az emberben” – mégis kezükbe adta Jézust,

hogy megfeszítsék. Halálra adta az élet Urát, ki az Atya jobbjáról jön majd el nagy hatalommal és dicsőséggel, megítélni eleveneket és holtakat.

Hívek: Könyörödjünk! Uram, Jézus Krisztus, Te az Atya akaratára az égből a földre szálltál és bűneink bocsánatára véredet ontottad, hallgasd meg alázatos könyörgésünket és engedd, hogy az ítélet napján jobboldon állhassunk, és méltók legyünk hallani szavaidat: Jöjjetek Atyám áldottai! Ki élsz és uralkodol, mindörökkön örökké. Amen!

Miatyánk – Üdvözlégy

Pap: Könyörülj rajtunk, Uram!

Hívek: Könyörülj rajtunk!

II. állomás

Krisztus magára veszi a keresztet

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged!

Hívek: Mert szent keresztet által megváltottad a világot!

Pap: Jézus tehát magára vette a keresztet és megindult a koponyahelyre, melyet héberül Golgotának mondanak. – Emberi természete megrettent a szenvedéstől. Az Olajfák Hegyén vért verítékezett, s kérte a mennyei Atyát, ha lehetséges, múlték el tőle a szenvedés kelyhe nélkül, hogy kiürítse. De hozzátette: „ne az én akaratom legyen meg, hanem a Tied!” – Azért jött, hogy az Atya akaratát cselekedje. Így megalázta magát, s engedelmes lett egész a halálig, mégpedig a keresztaláig!

Hívek: Könyörödjünk! Uram, Te azt mondottad: Az én igám édes és az én terhem könnyű. Add, hogy úgy hordjuk ezt az igát és ezt a terhet, hogy kegyelmedet kiérdemelhessük! Ki élsz és uralkodol mindörökkön örökké. Amen!

Miatyánk – Üdvözlégy

Pap: Könyörülj rajtunk, Uram!

Hívek: Könyörülj rajtunk!

III. állomás

Jézus először roskad le a kereszt alatt

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged!

Hívek: Mert szent keresztet által megváltottad a világot!

Pap: A keresztet hordozó Krisztus összeroskadt a Golgotára vezető úton. Emberi testét megtörte a virrasztás, a halálfélelem, Júdas árulása. Mint valami latorra, úgy törtek rá kardokkal és dorongokkal az Olajfák Hegyén. Az éj leple alatt hurcolták Annás és Kaifás főpapok elé, hamis tanúságokkal vádolták, arcul ütötték, leköpdösték, s szemét bekötve ütlegelték. Heródes faggatta, Pilátus, a nép kívánságára, halálra adta. Megostorozták, bíborba öltöztették, tövissel koronázták, megcsúfolták az Isten Fiát. A kimerült testnek nehéz volt a kereszt, az ártatlan léleknek bűneink súlya!

Hívek: Könyörödjünk! Órizz meg minket, Uram, állandó oltalmaddal és mivel az ember a halál zsákmánya oly gyöngye, hogy támogatásod nélkül elesik, azért

ne szűnj meg soha segítségeddel megvédeni minden veszedelemtől és vezess az üdvösség útján elesés nélkül. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen!

Miatyánk – Üdvözlégy

Pap: Könyörülj rajtunk, Uram!

Hívek: **Könyörülj rajtunk!**

IV. állomás

Jézus találkozik szentséges Anyjával

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged!

Hívek: **Mert szent kereszted által megváltottad a világot!**

Pap: Az agg Simeon jövendölése alapján Szűz Mária lelkét sokszor járta át a szenvedés töre. Betlehemi istállóbarlang szegénységében született meg az Úr Jézus. Egyiptomba kellett menekülniök a gyilkos Heródes elől. Mikor kilépve a názáreti munkásotthonból az evangéliumot hirdette, sokszor éhezett, szomjazott, elfáradt és nem volt, hová fejét lehajtsa. S a Szűz Anya csak távolról követhette a Megváltó lépteit. Fájdalmas Anyává azonban a Golgotára vezető úton lett, midőn halálra szántan, üldözők kezében, kereszt alatt roskadozva látta szent Fiát. De állt a fájdalmas Anya még a kereszt tövében is, mert Isten akaratát mindig így fogadta: „Legyen nekem a Te Igéd szerint!”

Hívek: **Könyörögjünk! Kérünk Téged, Úr Jézus Krisztus, add, hogy irgalmasságod előtt most és halálunk óráján a Boldogságos Szent Szűz legyen a mi közbenjárónk, kinek szívét szenvedésed alkalmával a fájdalom töre járta át. Ki élsz és uralkodol mindörökkön örökké. Amen!**

Miatyánk – Üdvözlégy

Pap: Könyörülj rajtunk, Uram!

Hívek: **Könyörülj rajtunk!**

V. állomás

Cirénei Simon segít az Úrnak

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged!

Hívek: **Mert szent kereszted által megváltottad a világot!**

Pap: „Én pedig, ha felemeltetem a földről, mindeneket magamhoz vonzok” – mondotta az Úr Jézus, jelezve, hogy a leggyalázatosabb halállal, a kereszten kell meghalnia. A kereszt véres áldozatával engesztelte ki helyettünk az eredeti bűnnel és személyes bűneinkkel megbántott mennyei Atyát. – Mikor a zsidók látták teste megtörtségét, nehogy kiszenvedjen a fölfeszítés előtt, megfogtak egy bizonyos Simon nevű embert, Cirénéből valót, ki a mezőről jött, s rátették a keresztet, hogy vigye Jézus után.

Hívek: **Könyörögjünk! Isten, kit a bűn megbánt a bűnbánat pedig kiengesztel, tekints kegyesen néped alázatos könyörgésére és haragod ostorát, melyet bűneinkért megérdemeltünk, fordítsd el tőlünk. Ki élsz és uralkodol mindörökkön örökké. Amen!**

Miatyánk – Üdvözlégy

Pap: Könyörülj rajtunk, Uram!
 Hívek: **Könyörülj rajtunk!**

VI. állomás

Veronika letörli Jézus arcát

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged!
 Hívek: **Mert szent kereszted által megváltottad a világot!**

Pap: Mikor az Úr Jézus a Tábor hegyén átváltozott isteni dicsőségébe, arca ragyogott, mint a nap. A Golgotára vezető úton, mikor Veronika törölte le kendőjével a szenvedő Megváltó arcát, olyan volt, amilyenek a próféta jövendölte: „Láttuk Őt, s jaj nekünk! Nincs neki színe, sem ékessége; néztük Őt, s nem volt tekintete, hogy megkívántuk volna Őt, a megutáltat s legutolsót az emberek között! A fájdalmak férfiát, a betegséggel megbélyegzettet, ki előtt az emberek iszonyattal elfödik arcukat, mert nem tudnak rátekinteni.” – Pedig a mi gyengeségünket viselte és a mi fájdalmainkat hordozta!

Hívek: **Könyörögjünk! Isten, ki magad képére és hasonlatosságára teremtettél minket, ragyogtasd arcod fölöttünk és könyörülj rajtunk. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen!**

Miatyánk – Üdvözlégy

Pap: Könyörülj rajtunk, Uram!
 Hívek: **Könyörülj rajtunk!**

VII. állomás

Jézus másodszor roskad össze a kereszttel

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged!
 Hívek: **Mert szent kereszted által megváltottad a világot!**

Pap: „Jöjj és kövess engem!” – hívta tanítványait az Úr Jézus. De a kereszthordozás közben magára maradt. Tanítványai szerte futottak. Júdás harminc ezüstpénzért csókkal árulta el. Péter, mielőtt a kakas kétszer megszólalt, háromszor tagadta meg. A nép, akivel csak jót cselekedett, Pilátus palotája előtt gyűlölettel kiabálta: „El vele, feszítsd meg Őt!” A kereszthordozás közben csak közömbös, pogány római katonák és ellenséges zsidók vették körül. Pedig a kereszttel roskadozó Úr is követésre hív: „Ki követni akar, vegye fel keresztyét mindennap, és úgy kövessen engem!”

Hívek: **Könyörögjünk! Isten, ki Fiadnak megalázódása által a lesújtott világot fölemelted, hallgasd meg híveid könyörgését, hogy kegyelmeddel a jólétben alázatosak, a bajban pedig bizalommal teljesek lehessünk! Ki élsz és uralkodol mindörökkön örökké. Amen!**

Miatyánk – Üdvözlégy

Pap: Könyörülj rajtunk, Uram!
 Hívek: **Könyörülj rajtunk!**

VIII. állomás**Jézus vigasztalja Jeruzsálem leányait**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged!

Hívek: Mert szent keresztet által megváltottad a világot!

Pap: Jézust a nép és az asszonyok nagy sokasága követte, kik siránkoztak és jajgattak fölötte. Hozzájuk fordult Jézus és mondta: „Jeruzsálem leányai, ne miattam sírjatok, hanem sírjatok magatok és gyermekeitek fölött!” – Tartsatok bűnbánatot! hirdette a Megváltó útját egyengető Keresztelő. Péter apostol Krisztus megtagadása után „sírt keservesen”, s megtisztult a bánat könnyeiben. A bűneit sirató és könnyeivel szentséges lábát öntöző Magdolnáról pedig azt mondta az Úr Jézus: „Megbocsátanak az ő sok bűnei, mert nagyon szeretett!”

Hívek: Könyörögjünk! Isten, ki inkább irgalmadat, mint haragodat mutatod azok iránt, kik benned remélnek, add, hogy méltón megsirassuk elkövetett bűneinket és így vigasztalásod édes kegyelmeinek mindig részesei lehessünk. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Miatyánk – Üdvözlég

Pap: Könyörülj rajtunk, Uram!

Hívek: Könyörülj rajtunk!

IX. állomás**Jézus harmadszor roskad össze a kereszt alatt**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged!

Hívek: Mert szent keresztet által megváltottad a világot!

Pap: Krisztus szenvedett érettünk, példát hagyva nekünk, hogy az Ő nyomdokait kövessük. Aki bűnt nem tett, sem álnokság ajkán nem volt, ki midőn szidalmazták, nem szidalmazott, midőn szenvedett, nem fenyegetőzött, hanem átadta magát az Őt igazságtalanul elítélőknek. Ki a mi bűneinket viselte, hogy a bűnöknek meghalva az igazságnak éljünk!

Hívek: Könyörögjünk! Mindenható örök Isten, ki az emberi nem számára az alázatosság követendő példajaként megengedted, hogy Üdvözítőnk testet öltön és keresztalált haljon, engedd meg kegyesen, hogy az Ő béketűrését követhessük, és így feltámadásának részesei lehessünk. Ki élsz és uralkodol mindörökkön örökké. Amen!

Miatyánk – Üdvözlég

Pap: Könyörülj rajtunk, Uram!

Hívek: Könyörülj rajtunk!

X. állomás**Jézust megfosztják ruháitól**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged!

Hívek: Mert szent keresztet által megváltottad a világot!

Pap: Mikor elérkeztek arra a helyre, melyet Golgotának mondanak, epével vegyített bort adtak neki inni. De megízlelvén azt, nem akart inni belőle. Ezután

megfosztották ruháitól és megosztottak rajtuk sorsot vetvén, hogy beteljesüljön, amit a próféta jövendölt. – Az Úr Jézus ruhától való megfosztása emlékeztessen bennünket testünk bűneire és egyben Szent Pál szavaira: „Az éjszaka előre haladt, a nappal pedig elközelgett. Vessük le tehát a sötétség cselekedeteit, s öltük magunkra a világosság fegyvereit. Mint nappal, járjunk tisztességben, nem tobzódásban és részegeskedésben, nem paráznaságban és kicsapongásokban, nem civódásban és versengésben, hanem öltsetek magatokra az Úr Jézus Krisztust!”

Hívek: Könyörögjünk! Uram, vetkőztesd ki belőlünk a régi embert cselekedeteivel és szokásaival együtt, és öltöztess minket új emberré, kit Isten alkotott a maga képeire szentségben, igazságban és valóságban! Ki élsz és uralkodol mindörökkön örökké. Amen!

Miatyánk – Üdvözlégy

Pap: Könyörülj rajtunk, Uram!

Hívek: Könyörülj rajtunk!

XI. állomás

Jézust keresztre feszítik

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged!

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot!

Pap: És megfeszítettek Őt és vele a latrokat, egyiket jobb, a másikat bal felől. – Durva szegek a keresztfához feszítették az Úr Jézus gyermekeket áldó, kenyeret szaporító, betegeket gyógyító, állandóan jót tevő kezét. Ajkával folytatta még megváltói munkáját. Zsoltárimával fordult a mennyei Atyához: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” Ellenségeiért imádkozott: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek!” Bűnt bocsátott meg, s a megtérő latornak megígérte: „Ma még velem leszel a Paradicsomban.” – S édesanyánkká tette saját édesanyját, a kereszt alatt álló Fájdalmas Anyát!

Hívek: Könyörögjünk! Isten, ki az embert csodálatosan teremtetted és még csodálatosabban megváltottad, add, kérünk, hogy a bűn csábításainak eltökélt akarattal ellenálljunk, és így az örökkétartó örömökre eljuthassunk. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen!

Miatyánk – Üdvözlégy

Pap: Könyörülj rajtunk, Uram!

Hívek: Könyörülj rajtunk!

XII. állomás

Jézus meghal a keresztfán

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged!

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot!

Pap: Mikor pedig 12 óra lett, sötétség borult az egész földre 3 óráig. És Jézus nagy szóval kiáltva mondta: „Atyám a Te kezébe ajánlom lelkemet!” S ezt mondva lehajtotta fejét és kiadta lelkét. – A nap elsötétedett. A templom kárpitja közepén kettéhasadt. A föld megindult. A kősziklák megrepedtek. A sírok megnyíltak és

sok halott földtámadt. – A pogány római katonák igen megfélemlettek, a százados pedig megvallotta: „Valóban Isten fia volt ez az ember!”

Hívek: Könyörögjünk! Mindenható és végtelen szelídségű Istenünk, ki a szomjazó népek a kősziklából az élő vizek forrását fakasztottad, fakaszd a mi szívünk keménységéből a bánat igaz könnyeit, hogy bűneinket megsirathassuk, és irgalmadból bocsánatot nyerhessünk. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen!

Miatyánk – Üdvözlégy

Pap: Könyörülj rajtunk, Uram!

Hívek: Könyörülj rajtunk!

XIII. állomás

Jézust leveszik a keresztről

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged!

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot!

Pap: A zsidók pedig, mivel a húsvéti előkészület napja volt, kérték Pilátust, hogy törjék meg a felfeszítettek csontjait, és vegyék le őket. Mentek tehát a katonák, és az elsőnek megtörték csontjait, és a másoknak is, kit megfeszítettek Ővele. Mikor pedig Jézushoz értek, látva, hogy már meghalt, nem törték meg csontjait, hanem egyik katona lándzsával megnyitotta oldalát, melyből vér és víz jött ki. Ezek után pedig arimathiai József, aki tanítványa volt Jézusnak, kérte Pilátust, hogy levehesse Jézus testét. Pilátus ezt megengedte. Elment tehát és levette Jézus testét a keresztről.

Hívek: Könyörögjünk! Kérünk Uram öntsd lelkünkbe szent malasztodat, hogy akik az angyali üzenet által szent Fiadnak Jézus Krisztusnak megtestesülését megismertük, az Ő kínszenvedése és keresztye által a föltámadás dicsőségébe vitessünk. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen!

Miatyánk – Üdvözlégy

Pap: Könyörülj rajtunk, Uram!

Hívek: Könyörülj rajtunk!

XIV. állomás

Jézust sírba teszik

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged!

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot!

Pap: Jött pedig Nikodémus, ki először éjjel ment Jézushoz, illatos keneteket hozván. S vették Jézus testét, és tiszta gyolcsruhákba göngyölték, fűszerek közé, ahogy a zsidóknál szokás temetni. Volt pedig azon a helyen, hol Őt fölfeszítették, egy kert, s a kertben egy kősziklába vágott új sírbolt, melyben még senki nem feküdt. Azért odatették Jézust.

Hívek: Könyörögjünk! Mindenható, irgalmas Isten, ki szent Fiad halála által az emberi nemnek az üdvösség gyógyszerét és az örök élet ajándékát nyújtottad, tekints kegyesen szolgálóidra és éltesd az általad teremtett

lelkeket, hogy halálunk óráján szent angyalod a bűn szennye nélkül vezessen bennünket Eléd. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen!

Miatyánk – Üdvözlégy

Pap: Könyörülj rajtunk, Uram!

Hívek: Könyörülj rajtunk!

Az oltár előtt

Pap: Mi pedig dicsekedjünk a mi Urunk Jézus Krisztus keresztjében, kiben üdvösségünk, életünk és föltámadásunk van, ki által megváltattunk és megszabadultunk!

Hívek: Tekints le, kérünk Urunk, családotra, melyért a mi Urunk Jézus Krisztus nem vonakodott magát a gonoszok kezébe átadni és a kereszt kínját vállalni!

Pap: Krisztus meghalt értünk és föltámadott!

Hívek: Hogy akik élünk, többé ne magunknak éljünk, hanem Neki, ki értünk meghalt és föltámadott!

Pap: Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek!

Hívek: Miképpen kezdetben vala most és mindörökkön örökké. Amen!

Pap: Mi pedig dicsekedjünk a mi Urunk Jézus Krisztus keresztjében, kiben üdvösségünk, életünk és föltámadásunk van, ki által megváltattunk és megszabadultunk! Amen!

Szentségi áldásra

O Salutaris Hostia,
Quae coeli pandis ostium:
Bella premunt hostilia,
Da robur, fer auxilium.

Uni trinoque Domino,
Sit sempiterna gloria,
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria. Amen.

Tantum ergo Sacramentum
Veneremur cernui:
Et antiquum documentum
Novo cedat ritui:
Praestet fides supplementum
Sensuum defectui.

Genitori Genitoque
Laus et jubilatio.
Salus, honor, virtus quoque
Sit et benedictio:
Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio. Amen.

Pap: Panem de coelo praestitisti eis.

Hívek: Omne delectamentum in se habentem.

Pap: Oremus! Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili passionis tuae memoriam reliquisti, tribue quaesumus, ita nos corporis et sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuae fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis et regnas in saecula, saeculorum.

Hívek: Amen.

Áldás után

(Hetvened vasárnaptól Húsvétig)

Parce Domine, parce populo tuo, ne in aeternum irascaris nobis.

Laudate Dominum omnes gentes; laudate eum omnes populi,
Quoniam confirmata est super nos misericordia eius, et veritas Domini manet in aeternum.
Gloria Patri et Filio, et Spiritui Sancto,
Sicut erat in principio et nunc et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

Parce Domine, parce populo tuo, ne in aeternum irascaris nobis.

U. I. O. G. D.

A szent keresztút (írta Kárpi Ferenc)

Bevezetés

Ebben a keresztúti ájtatosságban a szentírásból az idézet kétféle: egyik az esemény elmondása a négy evangélista szerint, a másik mindegyik állomáshoz elmélkedésre egy alkalmas szöveg. Itt a szentírásból teljesen és bőségesen idéztem azzal a szándékkal, hogy aki az ájtatosságot végezni fogja, tetszése szerint választhasson a szövegek közül! Ez vonatkozik mind a magányosan, mind a közösen végzett ájtatosságra.

Jézus jeruzsálemi keresztútjának nevezetesebb pontjain jelenleg templomok és egyéb emlékek figyelmeztetik a zarándokokat az ott történt eseményekre. Ezért minden esedékes állomásnál utólag belefoglaltam jegyzetszerűen az esedékes állomás földrajzi fekvését (lásd *Helyszín*) Ezt azért is tettem, hogy a zarándokoknak a szenthelyek fölkereséséhez segítségükre legyenek.

*A szerző
Kárpi Ferenc*

Előkészületi imák

Imádság a szent kereszttről

Szent Kereszt! Krisztus Király trónusa!
Szent Kereszt! Keresztények reménysége!
Szent Kereszt! Szomorúak vigasztalója!
Kísértések elűzője!
Szent Kereszt! Szegények segítője!
Gazdagok figyelmeztetője!
Szent Kereszt! Alázatosak felemelője!
Elbizakodottak megalázója!
Szent Kereszt! Ifjak nevelője!
Felnőttek koronája!
Elaggottak vágyó reménykedése!
Szent Kereszt! Légy küzdelmeink erősítője, amikor a bűn ellen küzdünk.
Légy küzdelmeink örök jutalmának tanúja, amikor az ítéletkor feltűnsz az égen. Amen. (Tóth Tihamér püspöktől)

Könyörögjünk

Uram, megszánlak Téged! A Te szegénységed legyen az én szegénységem! A Te fájdalmaid az én javulásom forrása! A Te töviskoronád már két szívet fonjon össze: az enyémet és a Tiédet! Az én életem kemény országútját tegye termőfölddé a Te könnyed, véred! Az én szívem fagyát olvassza fel a Te tüzes szerelmed! Hiszen Uram, amikor Te szenvedtél, az én lelkem lett tisztább. Amikor Te merültél el a tengernyi kínba, én menekültem a kárhozattól. Amikor Te meghaltál értem, én akkor kezdtem élni. Amen. (Tóth Tihamér püspöktől)

I. állomás

Pilátus halálra ítéli Jézust

P. Imádunk Krisztus és áldunk!
H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot!

A Szentírás szövegét választásunk szerint olvashatjuk:

Mt 27,26: Pilátus akkor szabadon bocsátotta Barabást, Jézust pedig megostoroztatta és átadta nekik, hogy keresztre feszítsék.

Mk 15,15: Pilátus kedvére akart tenni a népnek, és kedvükért szabadon bocsátotta Barabást. Jézust pedig megostoroztatta és átadta nekik, hogy keresztre feszítsék.

Lk 23,24–25: Pilátus erre úgy döntött, hogy legyen meg, amit kívánnak. Így szabadon bocsátotta azt, aki lázadás és gyilkosság miatt volt börtönben, Jézust pedig kiszolgáltatta nekik.

Jn 19,16: Erre kiszolgáltatta nekik Jézust, hogy keresztre feszítsék.

A Szentírásból idézet (elmélkedésre)

Nem azért jöttem, hogy elítéljem a világot, hanem, hogy megmentsem. János 12,47.

Elmélkedés

Annak ellenére, hogy Pilátus három esetben is kijelenti Jézus ártatlanságát, mégis kimondja rá a halálos ítéletet, majd átadja őt poroszlóinak.

Ima

Emberiség Megváltója! Ott álltál akkor Pilátus előtt, mint ahogy azóta is állsz az egész emberiség előtt: Az emberi életnek gyújtópontja vagy, és veled minden embernek valamiképp számolnia kell.

Uram, nekem Istenem és mindenem vagy. Osztozni akarok szenvedésedben, hogy dicsőségedből is részt kaphassak. Mikor majd egykoron Te ülsz az ítélőszékben, ne bírám légy, hanem üdvözítőm. Amen.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

Helyszín (jegyzet az állomások földrajzi fekvéséről)

Krisztus Urunk életének nagyobb része és halála Palesztina területén történt, és működésének központja Jeruzsálem volt. *Az első állomás színhelye:* Pilátus háza és így Jézus Krisztus elítéltetésének helye az Antoniáról elnevezett udvar: görögül „Lithostrotos”. Az eredeti kövezett udvar a jelenlegi alatt van.

II. állomás**Jézus vállára veszi a keresztet**

P. Imádunk Krisztus és áldunk!

H. Mert szent keresztet által megváltottad a világot!

A Szentírás szerint

Mt 27,31: Miután így csúfot úztek belőle, levették róla a köpenyt és saját ruháit adták rá. Azután elvezették, hogy keresztre feszítsék.

Mk 15,20: És miután kigúnyolták, a bíborruhát levetették róla, majd ráadták saját ruháit és kiveztették, hogy keresztre feszítsék.

Jn 19,16–17: Erre átvették őt és elvezették. Jézus keresztjét hordozva kiment az úgynevezett Koponyahegyre, melynek héber neve Golgota.

A Szentírásból idézet (elmélkedésre)

Aki fel nem veszi keresztjét, s nem követ engem, nem méltó hozzám. Máté 10,38

Elmélkedés

A keresztet, a szégyen fáját, a kínhalál eszközét hóhérok lökik Jézus vállára. Így kerül az a keresztúti események előterébe és változik át az igaz – s egyben dicsőséges – hit diadalmas jelvényévé. Ugyanakkor megmarad az emberi szenvedés szimbólumának is.

Ima

Óh isteni Megváltóm! Láthatatlan kereszttem hasonlít a tiédhez. Gyötrelmeim, fájdalmaim, bánatom, feszültség és kétség és minden, ami testemben, lelkemben szenvedést okoz, része annak.

Áhítattal tekintek újból és újból a Te keresztedre, s megújítom azt a tiszteletet, amely lelkemet eltölti arra a gondolatra, hogy azt Te én érettem hordoztad. Tisztán látom, hogy ha Téged követni akarlak, nekem is keresztthordozónak kell lennem. Amen.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

Helyszín

Hús lépésre az első állomástól: közvetlen az út szélére épített kápolna mutatja a helyet.

III. állomás**Jézus először esik el a kereszttel**

P. Imádunk Krisztus és áldunk!

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot!

A Szentírás szerint

Az állomás története szent hagyományokon alapszik, a Szentírásban nincs említve.

A Szentírásból idézet (elmélkedésre)

„Földre terítenek bennünket, de el nem pusztulunk.” (2Kor 4-9)

Elmélkedés

Jézus szemeiben mégis ez az út „királyi út”; igaz, hogy áldozatnak, de egyszersmind a fõlszabadításnak útja. Látja lélekben a romlás útjait, látja a praedestinatio sötét titkait, és elindul nagylelkűen megváltani az embert. Az odaadás, a készség, a végleges megfeszülés indulataival jár ez az elgyötört ember. Isten várát be kell vennie, az emberi elfogultság s ösztönösség falait le kell törnie; a kereszt zászlaját a világ fokára kell tűznie, azért megy, tántorog, leesik s újra felkel s újra indul lelkünk Ura és Királya. (Prohászka Ottokár püspöktől)

Ima

Ó, gyalázatba, kínba, gyöngeségbe merült Jézusom, mibe került neked szabadságom! Hogy vívtál, hogy küzdted, mert szerettél! Küzdeni és áldozni, ha kell, vérezni akarok érted... kitartok melletted „usque ad sanguinem” (vérontásig). Amen.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

Helyszín

Két keskeny út, a Via Dolorosa és Salamon király út találkozásánál.

IV. állomás

Jézus szent anyjával találkozik

P. Imádunk Krisztus és áldunk!

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot!

A Szentírás szerint

Jn 19,25–27: Jézus keresztje alatt ott állt anyja, anyjának nővére, Mária, aki Kleofás felesége volt, és Mária Magdolna. Amikor Jézus látta, hogy ott áll az anyja és szeretett tanítványa, így szólt anyjához: „Asszony, nézd, a fiad!” Aztán a tanítványhoz fordult: „Nézd, az anyád!” Attól az órától fogva házába fogadta a tanítvány.

A Szentírásból idézet (elmélkedésre)

Aki teljesíti Isten akaratát, az az én testvérem és anyám (Mk 3,35).

Elmélikedés

Szűz Mária részt vesz szent fia szenvedésében midőn a Kálváriához vezető fájdalmas úton találkoznak. „Az anyák érzik legélelnebben fiaik baját. Fiaiknak szomorúsága, legkisebb betegsége jobban fáj nekik, mint magának a gyermeknek. Hát a Szűzanya finom lelke vajon mit érezhetett! (Tóth Tihamér)

„Mivel vesselek össze? Mihez hasonlítsalak, Jeruzsálem leánya? Mivel mondjalak egyenlőnek, hogy megvigasztaljalak? Sionnak szűz leánya? Mert nagy, mint a tenger, a romlásod. (Siral 2,13)

Ima

Jézusom, add, hogy mint Szűz Mária, én is hozzád közel juthassak, megváltó szenvedésedet én is értékeljem.

„Emlékezzél meg, ó kegyes Szűzanya, Mária, hogy sohasem lehetett hallani, hogy te valakit magára hagytál volna, aki oltalmadat kérte és segítségért hozzád folyamodott.” Amen.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

Helyszín

Negyven lépéssel följebb a Salamon király úton, az örmény templom kapujánál.

V. állomás

Cirenei Simon viszi Jézus keresztjét

P. Imádunk Krisztus és áldunk!

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot!

A Szentírás szerint

Mt 27,32: Miközben kifelé vonultak, találkoztak egy Simon nevű cirenei emberrel. Ezt kényszerítették, hogy vigye Jézus keresztjét.

Mk 15–21: Egy arra menő embert, cirenei Simont, Sándor és Rufusz atyját, ki éppen arra jött a mezőről, kényszerítették, hogy vigye a keresztjét.

Lk 23,26: És miközben elvezették, megállítottak egy bizonyos cirenei Simont, ki a mezőről jött és rátették a keresztet, hogy vigye Jézus után.

A Szentírásból idézet (elmélkedésre)

Bizony mondom néktek, amikor jót tettetek valakivel, akár a legkisebb testvéremmel is, azt velem tettétek (Mt 25,40).

Elmélkedés

Igen kérdéses, hogyan vélekedik Simon, amikor a kereszt hordozására kényszerítik. Vajon megszegyenítőnek tartja ő ezt a szolgálatot? Pedig ha tudná, hogy milyen nagy megtiszteltetés éri, amikor e szent keresztet kezébe veheti.

Sokszor talán én sem tudom azt teljes mértékben felfogni, hogy mit jelent kereszténynek lenni, mit jelent magamra keresztet vetni! Ez egy állandó kötelezettségnek a jele, Jézus példájának követésére.

Ima

Szenvedő Jézusom, add, hogy szerte a világon mindenütt hívő férfiak és nők felszentelt pásztoraidat sokféle szolgálatukban kíséretelni igyekezzenek. Hogy mindazt, amit az anyaszentegyházad érdekében tesznek, készséggel és tiszta szándékkal, annak a tudatában tegyék, hogy azt neked teszik. Amen.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

Helyszín

Cirenei Simon kápolnája, a Via Dolorosa és Salamon Király út keresztezésénél.

VI. állomás**Veronika kendőt nyújt Jézusnak**

P. Imádunk Krisztus és áldunk!

H. Mert szent keresztet által megváltottad a világot!

A Szentírás szerint

Az állomás története szent hagyományokon alapszik, a Szentírásban nincs említve.

A Szentírásból idézet (elmélkedésre)

Fordítsa feléd arcát az Úr, és adjon neked békességet! (4Mz 6,26)

Elmélkedés

„Nincs rajta szépség vagy ragyogás – megvetett, utolsó az emberek között! A fájdalmak embere, aki jól ismeri kínjainkat. Arcát elrejtette, mint aki megvetésre méltó.” (Iz 53,2–3) A próféta szava Jézusban beteljesedik, még mielőtt Veronika meglátja az Üdvözítő vérverejtékes arcát és gyolcskendővel kezében áttör a tömegen.

Ima

Uram Jézus, hogyan szolgálhatlak Téged? Segíts arra, hogy a Te arcodat lássam a küzdő és szenvedő embertársam arcában, nehogy megfeledkezzem szenvedésedről és áldozati szent oltárodról.

Add Uram, hogy mindenhol a föld kerekén, olyan asszonyok, mint Veronika, kikben él a résztvevő hűség, önkéntes szolgálatukkal a templomok szentélyeit szépségben és tisztaságban fenntartsák. Amen.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. Könyörülj rajtunk!

Helyszín

A Via Dolorosa úton, előre kb. 80 lépésre. Veronika asszonyról elnevezett templom jelzi.

VII. állomás

Jézus másodszor esik el a kereszttel

P. Imádunk Krisztus és áldunk!
H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot!

A Szentírás szerint

Az állomás története szent hagyományokon alapszik, a Szentírásban nincs említve.

A Szentírásból idézet (elmélkedésre)

Bízatok! Én legyőztem a világot. (Jn 16,33)

Elméledés

Clairvaux-i Szent Bernát azt mondja, hogy Jézus szenvedése és megaláztatása nem egyezik isteni méltóságával. Valóban erőtlenség jele az, hogy Jézus másodszor is a földre esik, de ez nem változtat isteni hatalmán és fönségén. Szent Pál apostol felvilágosít: „Ő a felkínált öröm helyett a kereszthalált szenvedte el, anélkül, hogy a gyalázzal törődött volna.” (Zsid 12,2) Így Jézus Urunk példát ad nekünk arra, hogy készek legyünk elviselni mind az életünknek mélységbe taszító csapásait, mind a felemelő örömeit.

Ima

„Urunk Jézus, taníts meg minket arra, hogy mikor a remény lelkesít, józanok maradjunk és a keserű elhagyatottságban kétségbe ne essünk.” (Newman Henrik bíborostól).

A Kálváriához vezető utadon, Ó Uram, van mikor erős és biztos a lépésed, és van mikor oly gyöngye és botló, hogy már többé nem bír el Téged. Éppen emiatt hiszem, hogy bármi is történik velem az életutamon, Uram, Te ott velem vagy. Segíts jólétemben, hogy el ne bizakodjam, és a megpróbáltatásban, hogy kétségbe ne essek. Amen.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. Könyörülj rajtunk!

Helyszín

A Via Dolorosa és Tariq-Bab el-Amoud utak keresztezésénél, ahol a Kálváriához vezető út kissé emelkedik. Az emlékkápolna neve: Ítélet Oszlopa.

VIII. állomás

Jézus szól a siránkozó asszonyokhoz

P. Imádunk Krisztus és áldunk!
H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot!

A Szentírás szerint

Lk 23,27–31: Nagy tömeg követte, köztük asszonyok is, akik siránkoztak és jajgattak miatta. Jézus hozzájuk fordult és így szólt: Jeruzsálem leányai, ne miattam sírjatok, de sírjatok inkább magatok és gyermekeitek miatt, mert jönnek majd a napok, amikor azt fogják mondani: Boldogok a magtalanok és az asszonyok, kik nem szültek és nem szoptattak. Majd akkor azt kiáltják a hegyeknek: szakadjatok ránk! és a domboknak: takarjatok el minket! Ha így tesznek a zöldellő fával, az elszáradtnak mi lesz a sorsa?

A Szentírásból idézet (elmélkedésre)

Hogy ti mind, kik úton jártok, lássátok, s figyeljete: van-e kín, mint milyet az Úr kezétől én szenvedek (Siral 1,12)

Elméledés

Jézus a siránkozó asszonyokhoz fordul és így szól hozzájuk: „Jeruzsálem leányai, ne miattam sírjatok, de sírjatok inkább magatok és gyermekeitek miatt.”

Mennyire nekünk is, a mai kor embereinek szól Jézus intelme! A számtalan súlyos botrány, gonoszság, erkölcstelenség zülleszt a társadalmi életünket. Jézus az egyedüli mentségünk. „Ave spes unica.” Öregek és ifjak, asszonyok és leányok üdvözítője és gyógyító vezére csakis Jézus lehet.

Ima

A durva és terhes keresztfától fordulj felém is, Ó Uram és vigasztalj meg engem, ahogy megvigasztaltad azokat, akik részvétellel kísérték szenvedéseid útján.

Urunk Jézus, emeld fel szent kezedet és áldd meg, vigasztald és lelkesítsd azokat, akik a tudatlanság vagy az istentelenség áldozatai lettek.

Ó Uram, töltsd el örömmel és bátorítsd azokat, akiknek a mindennapi életük oly nehéz és zarándokútjuk oly terhes ebben a sötét siralom völgyében. Amen.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

Helyszín

Ahol a Kálvária már igen meredek kezd lenni. A görögkeleti templomot építették oda.

IX. állomás**Jézus harmadszor esik el**

P. Imádunk Krisztus és áldunk!

H. Mert szent keresztet által megváltottad a világot!

A Szentírás szerint

Az állomás története szent hagyományokon alapszik, a Szentírásban nincs említve.

A Szentírásból idézet (elmélkedésre)

Pedig ő a mi betegségeinket hordozta, a mi fájdalmainkat viselte (Iz 53,4).

Elméledés

Jézus tanítja: „legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok is tökéletes” (Mt 5,48). Mégis a szenvedés útján megalázott, törekeny ember, harmadszor is földre roskad. Ilyen nyomorúságra

engedi magát jutni, hogy az élet legnyomorultabb emberével és mélyre lesüllyedt bűnössel is találkozhasson. Így a bűnös ember az Ő bőséges kegyelmének erejével felkelhessen és elindulhasson az Istenhez vezető úton.

Ima

Urunk Jézus, őrizd meg Egyházadat a botrányok szennyétől. A világ a Te hűséges követőid után leselkedik. A világra az is jellemző, hogy éppen arra az emberre támad legszívesebben, aki tehozzád ragaszkodik, és szent egyházadat vallja édesanyjának.

Ó Uram, add, hogy botrányt soha ne kövessék el. A Te drága szenvedésed által, bűneimből és gyarlóságaimból újra meg újra megtisztuljak. Így az én életem csak Terólad tanúskodjon az embertársaim között. Amen.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

Helyszín

A kopt templom kapujánál: emlékoszlop örökíti meg.

X. állomás

Jézust megfosztják ruháitól

P. Imádunk Krisztus és áldunk!

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot!

A Szentírás szerint

Mt 27,35: Azután keresztre feszítették és sorshúzással megosztottak ruháin.

Mk 15,24: Majd keresztre feszítették, és ruháin megosztottak sorsot húzva, hogy kinek mi jusson.

Jn 19,24: A katonák így szóltak egymás között: Ne vagdaljuk el azt, hanem vessünk rá sorsot, kié legyen! Így teljesegett be az Írás: „S elosztották ruháimat maguk között és köntösömre sorsot vetettek.” A katonák így is tettek.

A Szentírásból idézet (elmélkedésre)

Így hát, mikor József a bátyjaihoz ért, azok lehúzták róla hosszú tarka köntösét (1Mz 37,23)

Elmétkedés

Izrael fia, József előképe az ószövetségi történetekben Jézus Urunk szenvedéseinek: Józsefet testvérei elárulják, eladják, rágalmazzák és köntösétől is megfosztják; Jézussal is így bannak azok, akiket testvéreinek hív. József a végén megmenti testvéreit az éhhaláltól. Jézus pedig minden embert megvált az örök haláltól.

Ima

Dicsőség Királya, Urunk Jézus, Téged a mennyei dicsőség fénye ragyog körül, Tőled nyerte fényességét a nap! Te ruháztad a mezők virágait és az ég madarait; méltán díszíthettek volna Téged a föld legdrágább ékességei, de íme megfosztanak ruháidtól is, és saját véredbe fagyva láttunk, mint egykor József vértől piroslott köntösét. Amen. (Virág Ferenc püspöktől)

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

Helyszín

A Kálvária hegyen áll a Szent Sír templom. A X., XI., XII. és XIII. állomás a templomon belül van.

XI. állomás**Jézust keresztre szegezik**

P. Imádunk Krisztus és áldunk!

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot!

A Szentírás szerint

Mt 27,38: Vele együtt keresztre feszítettek két rablót is, az egyiket jobbról, a másikat balról.

Lk 23,33. Mikor arra a helyre értek, melynek koponyahely volt a neve, keresztre feszítették Jézust is, ugyanígy a gonosztevőket is, egyiket jobbról, a másikat balról.

A Szentírásból idézet (elmélkedésre)

Miért támadnak kételkedő gondolatok szívetekben? Nézzétek kezemet és lábamat! Én vagyok. (Lk 34,38–39)

Elméledés

Jézus a mennyei dicsőségéből jön a földre miközénk. Három évig jár köztünk jót tévén. Őt, aki számtalanszor emeli fel kezét áldani, gyógyítani és vigasztalni, most földre taszítják kegyetlen emberek, a lábát átluggatják és a csodatevő kezét keresztül szegezik. Ó milyen döbbenő nagy az ellentét a szörnyű keresztre feszítés és Jézus fönséges személye között!

Ima

Ó Uram, mibe kerültem neked s hogy gondoztál engem! Most, amikor öntudatára ébredek végtelen szeretetednek, csak a hősies viszonzás útja nyílik meg számomra! Viszonzás a halálig! Amen. (Prohászka Ottokár püspöktől)

P. Keresztfeszített Jézus!

H. Könyörülj rajtunk!

Helyszín

A templom szentélyéhez közel, Jézus keresztfeszítéséről elnevezett római katolikus kápolna.

XII. állomás**Jézus meghal a kereszten**

P. Imádunk Krisztus és áldunk!

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot!

A Szentírás szerint

Mt 27,50: Jézus pedig ismét hangosan felkiáltott és kilehelte lelkét.

Mk 15,37: Jézus hangosan fölkiáltott, és kilehelte lelkét.

Lk 23,46: Jézus akkor felkiáltott nagy szóval: Atyám, kezembe ajánlom lelkemet. És ezekkel a szavakkal kilehelte lelkét.

Jn 19,30: Amint Jézus megízlelte az ecetet, így szólt: Beteljesedett! És lehajtva fejét, kiadta lelkét.

A Szentírásból idézet (elmélkedésre)

Mikor még erőtlének voltunk, Krisztus meghalt a bűnösökért, hogy megváltson minket (Róm 5,6).

A felfeszített Jézus hét szava

1. Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, hogy mit tesznek. (Lk 23,34)
2. Bizony mondom néked, ma velem leszel az égen. (Lk 23,43)
3. Amikor Jézus látta, hogy ott áll anyja és a szeretett tanítvány, így szólt anyjához: Asszony, íme a te fiad! Ezután tanítványához fordult és így szólt neki: Íme a te anyád! (Jn 19,26–27)
4. Eli, Eli, lamma szabaktani? Ez magyarul így hangzik: Én Istenem, miért hagytál él engem? (Mt 27,46)
5. Szomjazom! (Jn 19,28)
6. Beteljesedett! (Jn 19,30)
7. Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet. (Lk 23,46)

Elmélkedés

...A megfeszített Jézus egész alakja tele van szeretettel. Karjai kitérve, hogy átöleljen; szíve nyitva, hogy befogadjon téged! – Mily nagy szeretet! Jézus meghal a kereszten, hogy a bűnös ember az örök haláltól megmeneküljön.” (Zadravec István O.F.M. püspök)

„Jézus a szenvedésből boldogságba, a koponyák hegyéről örök dicsőségbe, sötétségből éjt nem ismerő világosságba, halálból virágos tavaszba lép. Nincs a világon ellentét nagyobb, mint a Kálvária s Krisztusnak elköltözött lelke közt. Ez ellentéteket hordja magában a hívő, bízó lélek, s hordja úgy, hogy egyszer kiegyenlíti azokat. Ez az ő győzelme.” (Prohászka Ottokár püspöktől)

Ima a feszület előtt

Íme jóságos, édes Jézusom, térdre borulok szent színed előtt és lelkem egész buzgóságával kérlek és könyörgök hozzád, kegyeskedjél az én szívembe önteni a hit, remény és szeretet élő érzelmeit, bűneim fölött igaz bánatot és azoknak jóvátételére elszánt erős akaratot. Megilletődéssel és szívbeli fájdalommal veszem fontolóra öt szent sebedet és elmélkedem fölöttük, szemem előtt tartva, amit már Dávid próféta mondott rólad, jóságos Jézus: „Átlyukasztották kezemet és lábamat, megszámlálták minden csontomat.”

P. Keresztrefeszített Jézus!

H. Könyörülj rajtunk!

Helyszín

Ugyanarra a kőre épített oltár jelzi azt a helyet, ahol a keresztfá állott.

XIII. állomás

Jézus testét leveszik a keresztről

P. Imádunk Krisztus és áldunk!

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot!

A Szentírás szerint

Mk 15,6: Ő pedig gyolcsleplet vásárolt, majd levette Jézust a keresztről.

Lk 23,53: Ő bement Pilátushoz és elkérte Jézus testét. Aztán levette, lepelbe takarta.

A Szentírásból idézet (elmélkedésre)

És a te lelkedet is tör járja át, – hogy így megnyilvánuljon sok szív érzése (Lk 2,35).

Elmélkedés

Boldogságos Szűzanya siratja Szent Fia halálát. Testét karjaiban tartja. Halott ugyan a test, de ebben a percben az ég és a föld legdrágább kincse.

Itt most együtt látjuk mindazt, amit az Isten végtelenül nagy szeretete ránk pazarol, és amitől az ember visszariad. A halál borzalma, valamint a szeretet és irgalom képe tárul szemeink elé.

Ima

Istenem, mivel az kétségtelen, hogy Te engem szeretsz, ezért én igyekszem könyörületessé lenni embertársaimmal szemben.

Fájdalmas Szűzanyám, Mária, szenvedésed példája világosan tanít engem arra, hogy az Isten szeretete nem hagy el engem, bármilyen szenvedés vagy fájdalom is ér itt a földön. Egyedül csak a bűn választhat el engem az Isten szeretetétől. Légy közbenjáróm fiadnál, Mária, és segíts, hogy az Isten szeretetében mindig megmaradjak. Amen.

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

Helyszín

Ugyanaz, mint az előző állomásnál.

XIV. állomás

Jézus holttestét sírba teszik

P. Imádunk Krisztus és áldunk!

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot!

A Szentírás szerint

Mt 27,59–60: József, miután levette a testet, tiszta lepelbe takarta. Majd saját új sírboltjába helyezte, amit kősziklába vágatott. A sír bejárata elé nagy követ gördített és elment.

Mk 15,46: A gyolcslepelbe göngyölte, és a sziklába vágott sírba tette.

Lk 23,53: És szikla-sírba helyezte, amelybe még senkit sem temettek.

Jn 19,41: Azon a helyen, ahol Jézust keresztre feszítették, volt egy kert, a kertben pedig egy új sír volt, amelybe még senkit sem temettek. Mivel a sír közel volt, a zsidók készületi napja miatt odahozták Jézust.

A Szentírásból idézet (elmélkedésre)

Én vagyok az Élő: halott voltam, és íme mégis élek örökkön-örökké (Jel 1,17).

Elmélkedés

Jézus életének rövid alkonya nem boríthat végleges sötétségbe minket, mert az Ő temetését a ragyogó hajnalban, életének diadalmos győzelme követi. Szent Pál figyelmeztet, hogy mind halálához, mind feltámadásához csatlakoztunk. „A keresztségben vele együtt eltemetkeztünk a halálba, és amint Krisztus feltámadt a halálból és részt vesz az Atya dicsőségében, úgy Őbenne nekünk is új életet kell kezdenünk.” (Róm 6,3–4)

Ima

Uram Jézus, add, hogy a világ rossz példája, a gonosz lélek incselkedése és rosszra való hajlandóságom ellenére is megmaradhassak kegyelmedben. Add nekem békességedet, hogy benned mindig nyugodalmam legyen. Ha akarod, osztozom fájdalmadban és gyalázatodban is, hogy soha semmi el ne válasszon Tőled. Imádlak Jézusom, sírod csendjében. Amen. (Wittmann G. M. püspöktől)

P. Keresztrefeszített Jézus!

H. Könyörülj rajtunk!

Helyszín

A Szent Sír; a nagy templomba épített kis kápolna.

Ima a keresztút elvégzése után

A Te néped, Urunk, Szent Fiad halálát saját feltámadása reményében ünnepelte. Kérünk, áradjon rá bőséges áldásod, nyerjen bocsánatot, részesüljön vigasztalásban, szent hite növekedjék és jusson el az örök üdvösségre. Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

vagy:

Könyörögjünk! Mindenható örök Isten, te Jézus Krisztusnak áldott halálával és feltámadásával megváltottál minket: folytasd bennünk irgalmad művét, hogy ebben a szent misztériumban részesedve, neked szentelt áldozat legyen egész életünk. Krisztus, a mi Urunk által. Amen

A Szent Keresztút (írta Prohászka Ottokár)

A földön járó Úr Jézus szelleme az áldozat szelleme volt. Szemei előtt lebegett küldetése, érezte a nagy terhet, mert vitte a világ bűneit, s e nagy föladatahoz megfelelő lelkület járta át szívét: „Keresztséggel kell megkereszteltetnem, és mint szorongattatom, míg be nem végeztetik” (Lk 12,56). Szívszorongva jár az Úr. Beszél kenyérről, melyet mások nem látnak, kelyhéről, melyet innia kell; mint áldozati bárány jár, kinek torkára van szegezve a kés; érzi s följánlja magát. Szíve ez a tüzes gyökér, mely már-már kivirágzik öt piros rózsában; lelke pedig kifeszíti szárnyait, hogy árnyékával oltalmazza a bűnös földet addig is, míg engesztelő vérével meghinti göröngyét. Ó édes szent, nemes, könnyes lelke Krisztusnak... Nyomdokaidban akarunk járni!

Első állomás

Jézust halálra ítélik

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged!

Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Az Úr türelmének ékesszóló kifejezése az Ő néma ajka. Ez a csend hangos, ez a némaság kiált; Pilátus bámulja. Ez a „vir potens sermone” [szavaiban erős férfi] önmagát nem védi; pedig sürgetné Atyja dicsősége, önmagának igazolása, botrányok megakasztása. De minek szólna ajka, mikor kiált egyénisége, ártatlansága? Minek a vad orkán ellen kiáltani szóval, s a buta erőszak ellen küzdeni hanggal? Hagyta maga fölött eltombolni az árt, s meghajolt alatta földig, mint a mezei virág a szélben. Erőszakkal szemben a lélek győzelme a türelem, vagyis a fölségnek önmagába vonulása.

Könyörülj rajtunk, Uram! Könyörülj rajtunk!

És a tisztító tűzben szenvedő lelkeken!

Második állomás

Jézus vállára veszi a keresztet

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged!

Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Mezítláb, töviskoszorúval a fején, vállán a kereszttel teszi meg Jézus az utat, melyet keresztútnak hívunk. Ezt az utat behintette könnyeivel, vérével; ez úton járt az üdv, a hit, a szájalom, a szeretet. Ez úton csúszott térden a kereszténység; véres nefelejcs nőtt ki Jézus minden könny- és vércseppjéből. 1900 év óta jár ez úton az áhítat; izzó légáram csapja meg az arcát; itt állomást tart, nem tud előre menni, gyökeret ver lába; tizennégyszer megáll, s elgondolja: mit tett, mit szenvedett értem az Úr!

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk és a tisztító tűzben szenvedő lelkeken!

Harmadik állomás

Jézus először roskad le a kereszt alatt

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged!

Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Jézus szemeiben ez az út „királyi út”; igaz, hogy az áldozatoknak, de egyszersmind a felszabadításnak útja. Látja lélekben a romlás útjait, látja a predesztináció sötét titkait, és elindul nagylelkűen megváltani az embert. Az odaadás, a készség, a végleges megfeszülés indulataival jár ez az elgyötört ember; Isten várát be kell vennie, az emberi elfogultság, s ösztönösség falait le kell törnie; a kereszt zászlaját a világ fokára kell tűznie, azért megy, tántorog, elesik s újra felkel, s újra indul lelkünk Ura és Királya. Ó, gyalázatba, kínba, gyöngeségbe merült Jézusom, mibe

került Neked szabadságom! Hogy vívtál, hogy küzdted, mert szerettél! Küzdeni és áldozni, ha kell, vérezni akarok érted – kitarok Melletted „usque ad sanguinem” [egészen a vérontásig].

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk és a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Negyedik állomás

Jézus édesanyjával találkozik

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged!

Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Az Úr Jézus a maga szenvedését és halálát nem vésette kőbe, fába; leírták ugyan néhány sorral az Evangéliumban, de az ugyancsak kevés; hanem igen, belenyomta a szívekbe, s a leghívebb s a legmélyebb, s a legremeklőbb s ugyancsak szenvedés lenyomatát a Szent Szűz szíve őrizte. Szent sebeit, kékségeit, fájdalmait s fohászait a kereszténység vigaszára a Szent Szűz szívére bízta. Itt vannak eltéve, itt sértetlenül megőrizve, s aki a fájdalmas anya szívébe tud hatolni, az ott megtalálja a maga szomorú fölségében Krisztus élő, s folyton sajnó kínszenvedését. Így kell hordoznom nekem is Uram szenvedését szívemben. Nem, nem felejthetem. S ez a szenvedés őrzi annak a törrel átdöfött szeráfnak is képét, ki a kereszt alatt áll, s azt mondják róla: „az ő anyja”.

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk és a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Ötödik állomás

Cyrenei Simon átveszi a keresztet

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged!

Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Az Úr útja tipikus út, a keresztviselés útja. Keresztet visel mindenki, de kevesen járnak a királyi keresztúton, melyet Jézus érzelmei avatnak ilyenné. A latrok is a keresztúton járnak, a bős tömeg is azt tapossa, de nem mennek rajta a megilletődés és penitencia szellemében; keresztet hordanak a világ pogány útjain. Cyrenei Simon is csak kényszerülve viszi a keresztet, de aztán beletörődik, s részvétellel, szeretettel a szenvedő Jézus iránt megy rajta. Ez a mi típusunk. Természet szerint iszonyodunk a kereszttől, de az események rákényszerítenek. Ó, vigyük Jézus keresztjét, vagyis vigyük keresztünket Jézus érzelmeivel; vigyük bűneinkért, vigyük másokért, vigyük Krisztust utánozva, akkor vad, bős, profán tömeg közt is, hitetlenek és elkeseredettek közt is járva keresztünkkel, Krisztus királyi keresztútján járunk.

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk és a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Hatodik állomás

Veronika kendőjével letörli Jézus verítékét

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged!

Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Ecce homo! Íme, mennyire alázza meg magát, ember lett, sőt szenvedő, elkínzott ember lett! Nézzünk arcába, melyet a szenvedő Úr Jézus az Ő résztvevő szolgálójának, Szent Veronikának kendőjébe nyomott emlékül s hálából. Verjen gyökeret lábunk; nem moccanhatunk, hisz az Ő vérét taposnók; nézzünk fel Hozzá az imádás, a borzalom, a viszontszeretet viharos érzelmeivel. Ez az arc beleég lelkünkbe; ez a szenvedés és szeretet áthatítja szívünket. Ah, Uram, Édes Uram, hogy éppen így jöttél, így tekintettél reám, a szeretetnek ez önfeledésével. Te édes, fölséges, imádandó ember! Hogy tárod ki szánakozó szívednek világát, Te édes samaritánus! Ah, Uram, nagy a Te érdemed! A Te arcod az Isten kegyelmének, mértékének és erejének szimbóluma! Semmi sem állhat ellent Neki! Mindenki nyerhet már bármily nagy kegyelmet.

Ami tövis volt, abból virág lehet; ami rongy volt, királyi palást lehet; ami seb volt, tiszta szépség lehet Krisztus keze által.

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk és a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Hetedik állomás

Jézus másodszer roskad le a kereszttel

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged!

Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Mily alázattal, mennyi önmegtöréssel jár az Úr Jézus a kereszttel, a penitencia útján! Ily testi-lelki önmegtágadással kell nekünk is bűneinkért eleget tennünk. Kell! A bűnös léleknek nincs más ruhája, mellyel meztelenségét takarja, mint a penitencia. A penitencia lelki, belső érzület, de okvetlenül van külső megnyilatkozása, s az a szenvedés a bűnért. Krisztus megmutatta, s a krisztusi lelkek mind így értették. Két eszközt ismerünk az elégtételre: itt a földön Jézus vérét, a túlvilágban a tüzet. Vér, mely sajtó sebekből csepeg, mely ostorcsapások alatt hull, mely szűrő tövisek alól gyöngyözik... és tűz, az a lángpallos, az a nyíl, lángnyelv, mely behat a lélekbe is, s megveszi rajta a bűn elégtételét.

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk és a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Nyolcadik állomás

Jézus szól a síró asszonyokhoz

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged!

Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Jézus tanítványainak körében kitűnnek az asszonyok; gondozták a Mestert, megosztották vele vagyonukat. Többen közülük kísérik a Mestert, függnek ajkán s lelkén. Jeruzsálem leányai siratják keresztútján, s fölfeszítetésekor is az asszonyok egyetlen hívei, kik e borzalmat távolról nézik. Mily vigasztaló mindez a Mesterre; de Ő, ki végtelenül szereti a viszontszeretőket, önmagukra, lelkükre, üdvükre irányítja figyelmüket, mintha mondaná: Úgy sirassatok, azzal a szeretettel, melytől magatok szebbek, nemesebbek, kitűnőbbek lesztek.

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk és a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Kilencedik állomás

Jézus harmadszer roskad le a kereszttel

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged!

Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Jézus pihegve, lélekszakadva, háromszor térdre rogyva, s arcra borulva, a húsvéti ünnepre Jeruzsálemben csődült zsidóságnak szemei előtt vonul fel a Kálváriára. Ez az Ő stílusa. Csendben, éjjel jött, senki sem vett róla tudomást Betlehemben, és az angyalok maroknyi szegény népet küldenek jászolához; most pedig saját gyalázatát a zsidóság vallási és nemzeti ünnepével azonosítja. Akkor éjfélkor jött, és barlangba rejtőzött. Most délben jön, s a hegy tetején mutatkozik be! Ó, Jézus, hogy tudtál Te megsemmisülni! Hogy nem kértél, s nem igényeltél a világtól semmit! Hogy taposod egymagad emberi gondolatoktól eltérően a Te utaidat! Ez nem gyöngeség, hanem erő; nem szolgaság, hanem fölény. Az alázat és megalázódás csak akkor érték, ha erőből való, s ha erő eszközlí; az alázat nem passzivitás, nem élettelenesség!

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk és a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Tizedik állomás**Jézust megfosztják ruháitól és epével itatják**

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged!

Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Levetköztetik Jézust, ki mélyen megszegyenülve, véres mezítelenségében jelenik meg a világ előtt. Ez a mezítelenség, mely telítve van lélekkel, fájdalommal s erővel, senkiben sem tesz kárt. E nélkül azonban rendesen ösztönös hatalom az, mely megzavar és pusztít. Később elosztják ruháit, sorsot vetnek köntösére; hiszen Neki azokra már nem lesz szüksége! Mily kegyetlen fosztogatása a szegény szenvedőnek! Jézus ezt látja, hallja; édesanyja nézi... Ó ti szegény számkivetettjei az emberi szívtelenségnek! Jézusom, ne bántsa szemedet lelki mezítelenségem; nem akarok kivetkőzni sem erényből, sem kegyelemből, de még a kegyeletből sem. Nem prédálom el gyöngyeimet, nem vetek sorsot királyi palástomra. Sőt felöltözködöm Beléd, ezt akarja apostolod; „ölsétek fel Krisztust”, erényét, szellemét. Meztelenséged kínjaira kérlek, öltöztess fel lelkemet erőbe és szépségbe!

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk és a tisztító tűzben szenvedő lelkeken!

Tizenegyedik állomás**Jézust keresztre szegezik**

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged!

Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Azután felemelték az átok fáján dühüknek áldozatát, azt a ronggyá tépett szent testet, a kínszenvedő Jézust, az átok és káromlás céltábláját. Átkozott, ki a fán függ... visszhangzott a tömegben. Permetező négy sebét kitérta Krisztus az érzéketlen világra; véres sugarakat lövellt belőlük, hogy stigmatizálja a szíveket. Végigtekintett bágyadt szemével a gyűlölség és elvakultság viharzó tengerén; könnybe lábadt szeme, elhomályosult körötte a világ, megfürösztve látta könnyeiben!...

Ott állok magamban... az Isten végtelen szeretetének ígézetében; lelkemet elfogja a könyörület, s az imádás mély érzése, szemembe könny gyűl, lehajtanám fejemet, de a kereszt vonz, késztet, hogy nézzek Rá, mert „Rám néznek és sírnak”, – ígéri.

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk és a tisztító tűzben szenvedő lelkeken!

Tizenkettedik állomás**Jézus meghal a kereszten**

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged!

Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Mit adtunk Neked, Uram, Neked, kit szeretnünk és imádnunk kellett volna? Eljöttél, s barlangba szorultál; körülnéztél s Egyiptomba futottál; álruhában járó faragó ács voltál. Egyszer indultunk Eléd pálmaágakkal, s Te sirtál. Egyszer bíztad Magad ránk, s Barabbást választottuk. Egyszer akartunk koszorút kötni Neked, tövisből kötöttük. Egy arcképedet vettük, s az „Ecce homo” arca maradt ránk. Egyszer tűnt föl, hogy anyád is van, s íme, fájdalmas anya lett belőle. Egyszer kértél inni, s ecetet nyújtottunk. Ó, ki hitte volna, hogy ez legyen köztünk sorsod, hogy ilyen legyen utad? S most függsz itt, mint megfagyott imádság, mint megkövült kiáltó szó. Kitért karokkal, s nyílt ajakkal kiáltasz irgalomért. Sok hegyen imádkoztál, de e hegyen végzett imád az örök „interpellatio” kiáltása. A végtelen nagy Isten bús haragjának éjjelében megfagyott ajkadon a fohász. Nagy, szent az az Úr, ki önfíának sem kegyelmezett!... Mily rémséges fölségben hirdeti ezt a kereszt! Emberek, féljétek az Istent, s szeressétek Krisztust! Ezt kiáltja Ő felétek, kiáltja a végkimerülésig. Ó, ha valamikor, hát ma halljátok meg szavát; esd, hogy kíméljétek s becsüljétek meg lelketeket!

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk és a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Tizenharmadik állomás

Jézus testét leveszik a keresztről

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged!
Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Egy tekintetet vetek a Kálvária nagypéntek-esti jelenetére. Leereszkedik az est árnya; a tömeg részint mellét verve, részint megrögződve eloszlik, fáradt fájdalom borong a természetben, s a 33 év előtti karácsonyév utolsó akkordjaként halkán suttog az egyetlen Krisztushívó léleknek imája. A Szent Szűz tartja, s imádja fiát. Nézi, csókolja sebeit. Az ő szíve az égő mécs a szent kereszt tövén. A hit s a krisztusi szeretet mind az ő szívébe szorult. János s Magdolna bánata csak emberi: a Szent Szűzé krisztusi. Érzelmek a szent kereszténység: hit, áhítat, hála, bánat, fájdalom, tisztaság, vértanúság; ez érzelmekkel csókolja s imádja Krisztust. *Salve Mater dolorosa, Martirumque prima rosa, Virginumque liliium...* [Üdvözlégy, Te fájdalmas Szűz, Mártíroknak elseje, Szűzeknek liliomja]

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk és a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Tizennegyedik állomás

Jézust sírba teszik

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged!
Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

A sziklafalba vájt új sírba fektetik az Urat; tündöklő gyolcsba takarják, 100 font mirha- és aloé-vegyítékre ágyazva! Szent Pál akarja, hogy haljunk meg: temetkezzünk el az Úrral a világ számára. A mi sírunk Jézus átszegezett szíve, érzelmeinkből van szöve gyolcsunk, s az önmegtágadás mirhája megóv a rothadástól. Így lesz elrejtve, s biztosítva életünk Istenben. De a sziklasír körül lelki szemekkel látom a betlehemi angyalokat, kik ezt a szent éjt itt néma dicséretben és imálásban töltik, glória helyett gratiát suttognak.

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk! és a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Hálaadó ima

Uram Jézus Krisztus, ki minket megváltottál, mert szerettél, s veszni nem engedted, imádunk s áldunk Téged. Alázatos forró hálával nézünk föl keresztedre, s szívünkbe vésődik vonagló tested, fájdalmas arcod, szomjas ajkad, könnyes szemed, s szemünket kereső tekinteted. Nem bírnók el ez áldozatos s szomjas tekintetet, ha mélységesen nem bánnók bűneinket, s ha viszont nem szeretnénk Téged igazán. Pihentesd hát rajtunk tekinteted s lelkedet! Neked akarunk tetszeni, szolgálni, s szolgálatodban híven kitartani. Köszönjük a bánat, a megilletődés, a hála s engesztelés kegyelmét, melyet a keresztúton vettünk. Add, hogy az alázatos, hű szeretet érzelmeivel s a megváltottak szent örömeivel járjuk életünk útját, s eljussunk Hozzád! Amen.

...És én, Uram? (írta Szunyogh Xavér Ferenc)

Bevezetés

Az Úr Jézus áll előttem – maga az én Uram és az én Istenem... Maga küzd, maga szenved, hogy lelkemben felkeltse a megszentelődéshez szükséges lelki készséget... Nem vonakodik... nem borzad vissza... a legnagyobb szenvedést is elviseli... És én? Elutasíthatnám ezt a keresztet, amely oly kicsiny és könnyű, azzal összemérve, melyet az Úr hordozott!? Elutasíthatnám a keresztet, mely megőrzi az embert a bukástól, segít kötelességeim teljesítésében, amikor maga az Üdvözítő ad példát...?! Nem lennék-e gyáva... hálátlan... esztelen... nem hiányozna-e belőlem minden szeretet az én Üdvözítőm iránt?!

Első állomás

Jézust halálra ítélik

Nem lenne hatalmuk felette, ha Ő maga nem akarta volna. De Jézus teljesen aláveti magát az Atya akaratának. És én? – Én is átadom magamat fenntartás nélkül, teljesen... a nehézségekben is!

Krisztust ártatlanul ítélik el, de hallgat... És én? Én sem fogok a szükségesnél jobban törődni az emberek ítéletével, még ha elítélnék is!

Pilátus tudja, hogy az Úr ártatlan, és mégis elítéli könnyelműen. És én? Én nem ítélek könnyelműen? Nem gyanúsítok? Nem rágalmazok másokat?

Második állomás

Jézus vállalja a keresztet

Jézus örömmel veszi magára helyettünk a keresztet... És én? Én is örömmel fogadok el az Atya kezéből minden keresztet.

Jézus tudta, hogy a keresztből fakad üdvösségünk. És én? Imádkozom, hogy tudjak hinni keresztem jó eredményében.

Jézus tanításával példát akar adni: „Aki engem akar követni, vegye fel keresztjét, és úgy kövessen engem...” És én? Felveszem keresztemet és megyek utána.

Harmadik állomás

Jézus először esik el a kereszttel

Jézus, a Mindenható, a föld porában! – És én? Büszkélkedhetem-e? Szégyenlem hiúságomat és nagyravágásomat, mert miattuk kellett az én Uramnak megalázkodnia.

Mily nyersek az elesett iránt a zsidók! Szidják, gúnyolják, verik... És én? Megértő leszek az elesettek iránt és gyámolítom őket.

Bűneim nyomják a földre az Urat! – És én? Bűnbánatot akarok tartani!

Negyedik állomás

Jézus édesanyjával találkozik

Gyermek még anyját úgy nem szerette, mint Jézus... És mégis csak egy pillanatra áll meg, azután folytatja keresztútját. – És én? Nem engedem magamat én sem emberi tekintetből és természetes szeretetből eltántorítani az Úr útjáról.

Mária szívébe véste szent Fia sebeit... És én? Kérem az Urat, hogy sebeivel stigmatizálja lelkemet.

Mennyit szenved kölcsönösen a két szerető szív! Hogy átérzik egymás fájalmát! – És én? Kérem az Urat, hogy ez a példa keltse fel bennem a résztvevő szeretetet és a másokon való segítség eleven vágyát.

Ötödik állomás

Cirenei Simon segít Jézusnak vinni a keresztet

Az isteni akarat megnyilatkozása ez, mely kívánja az ember közreműködését Krisztus mellett... És én? „Én betöltöm testemben Krisztus szenvedéseinek mintegy elmaradott részét az Ő testéért, ami az Egyház.” (Kol 1,24)

Simon haragos, közömbös, csak a kényszerítésnek enged. Jézus egyedül van most is... És én? Hányszor találok szenvedéseimben csak közömbös embereket – vagy kárörvendőket... Az Úr segítségében bízom ilyenkor egyedül.

Később Simont is átjárja a részvét, s önként vállalja terhét... És én? Én is – ha eleinte zúgolódva és elégedetlenkedve vettem is fel keresztemet, most leteszem ezt a lelkületet, és készséges lélekkel akarom tovább hordani keresztemet.

Hatodik állomás

Veronika letörli Jézus arcát

Az üldözött és elhagyatott Jézus nem megy el egy szegény jó lélek előtt figyelmetlenül. Megáll, hogy kedvére legyen... És én? Én se fogok bajaimban tüskés lélekké, érzéketlenné válni, önzővé lenni. Ügyelek másokra, és ha nekem rossz kedvem van, nem rontom el mások örömét.

Jézus ezért a csekély szolgálatért is nagy jutalmat ad... És én? Én is szeretném észrevenni a szeretet legkisebb megnyilatkozását, és hálás akarok lenni érte.

A csöcselék dühöng és gúnyolja Veronikát, de ő nem törődik ezzel... És én? Én sem akarok törődni mások hitetlenségével, gúnyolódásával, sőt fenyegetésével sem, ha Krisztusnak és az Ő szent jegyesének, az Egyháznak szolgálatára lehetek.

Hetedik állomás

Jézus másodszor esik el a kereszttel

Ilyen az emberi segítség... Nem sokat ér, mert csak ímmel-ámmal végzik. – És én? Én is csak ilyen vagyok. Segíts Uram, hogy más tudjak lenni!

Jézus felkel magától, mert tudja, hogy éppen ez a szenvedés szolgál az emberek üdvösségére... És én? Ó, bárcsak érteném, mily nagy dolog másokért szenvedni! Felajánlom szenvedéseimet azokért, akiket szeretek, felajánlom az emberekért, a társadalom bajaiért, hazámért, Egyházamért... Mennyivel könnyebb így a szenvedés!

Az én bűneim nyomják másodszor Jézust a földre, a bűneim, melyekbe újra és újra visszaesem... És én? Kérem az Úr kegyelmét, hogy erős fogadásomat megtarthassam, és állhatatos, erős, kitartó lehessek!

Nyolcadik állomás

Jézus szól a síró asszonyokhoz

Jézus nagy szívének szép tanújele. Ennyi szenvedés között a sírás-jajgatás miatt, nem lesz – mint mások – türelmetlenné... És én? Én is szeretnék minden körülmények – még a nehézségek – között is türelmes lenni embertársaimhoz.

Most sem magára gondol az Úr, hanem hivatására, és oktatja őket... És én? Én is szeretnék elsősorban másokra és a kötelességeimre gondolni. Bármilyen hangulatban vagyok is, kötelességemet tovább végzem.

Jézus arra tanít, hogy ha mégis magunkra gondolunk, akkor először bűneinkre gondoljunk... És én? Én úgy futok bűneimtől, oly könnyen elaltatom lelkiismeretemet, oly könnyen feledem lelkem koldusállapotát! Komoly lelkiismeret-vizsgálatot tartok...

Kilencedik állomás**Jézus harmadszor esik el a kereszttel**

Nem a keresztt – a bűnök terhe nyomja le az Urat. – És én? Én nem tudom átérezni a bűn iszonyú voltát, hiszen akkor jobban irtóznám tőle... Földre roskadó Jézusom, taníts meg rá!

De Jézus nem maradt lenn. Újra felkel, és kitart a végsőkig! – És én? Én is újra meg újra fel akarok kelni! Ki akarok tartani a bűn ellen való küzdelemben, számtalan bukásom ellenére is; a végsőkig! Meg akarom tanulni, hogy földi életünk folytonos felkelés és újrakezdés...

Jézus ismételten való földre roskadása intő jel a visszaeső bűnösök számára. – És én? Vajon én nem tartozom-e közéjük? Nincs-e valamilyen bűnös szokásom, mely újra és újra bukásba sodor? Szakítok vele!

Tizedik állomás**Jézust megfosztják ruháitól**

Hogy Jézus áldozata teljes legyen, megfosztják mindenétől. Így lett teljes az Ő áldozata. – És én? Én is szeretnék egyesülni az Úr áldozatával! Segítségem, kivetkőzni magamat teljesen a teremtményekhez és önmagamhoz való ragaszkodásomból!

Ruházkodásomban és ételben-italban való mértéktelenségem juttatta ide az Urat. – És én? Erre gondolva, tudnék-e továbbra is hiú és kényes lenni? A keresztt alatt komolyságot és fegyelmet tanulok.

Ruháitól megfosztva, a megbecstelenítést is elszenvedte a szűzies Úr, türelmesen. És én? Én is el akarom viselni, ha az emberek félreismernek, megrágalmaznak, becsületesemről megfosztanak. Az Úr példájából merítek erőt. Arra gondolok, hogy az Úr ismeri az igazságot, és kellő időben igazolni fog.

Tizenegyedik állomás**Jézust a keresztre szegezik**

Krisztus irántunk való szeretetének mily felséges kinyilatkoztatása! „Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint aki életét adja barátaiért...” (Jn 15,13) – És én? Felszítom szeretetemet... „Ki szakíthat el tehát minket Krisztus szeretetétől?” (Róm 8,35)

Jézus szeretete áldozatos volt. – És az enyém? Tudok-e én is áldozatosan szeretni? Megteszem azt az áldozatot, amit most kíván tőlem az Úr?

Bűnös szenvedélyeink kovácsolták Krisztus szögeit... – És én? Lemondok a... bűnös szenvedélyemről!

Tizenkettedik állomás**Jézus meghal a kereszten**

Meghalt az Úr, mert így kívánta Isten igazságossága... És én? Gondolok-e Isten igazságosságára? Nem felejttem el a keresztt tanítását, hogy az Úr igazságos bíró, aki egyszülött Fiának sem kegyelmez, és félelemmel munkálkodom lelkem üdvösségén.

Majd feltámad a bizonyosság nagy tudata: „Beteljesedett!” (Jn 19,30) – a megváltás műve. Egy csepp vér a keresztről lemossa minden bűnömöt. – És én? Hálát adok ezért, azután imádom Krisztus kereszttjét – és jobban odatapadok a kereszthez, üdvösségem zálogához.

A keresztségben Krisztus kereszttjével jelöltek meg homlokomon, hogy megvalljam hitemet. – És én? Megteszem-e? Megvallom-e tetteimben, hogy a „keresztre feszített” híve vagyok?

Tizenharmadik állomás**Jézus testét leveszik a keresztről**

A szent Test ott fekszik édesanyja ölében. – És én? Nem feledkezem meg soha a boldogságos Szűzről, mert Nála mindig megtalálom az Úr Jézust.

Ha nem volna még elég erős bánatom, nézem az Istenanya nagy fájdalmát, és kell siratnom a bűnt, mely ily nagy fájdalmat okozott...

Mily készséggel végzik a szerető szívek Jézus testével az utolsó szolgálatot! – És én? Én is úgy teljesítem a mai napon is kötelességeimet, mintha az utolsó szolgálatot tenném ezzel az Úrnak?

Tizennegyedik állomás

Jézust sírba teszik

Látszatra vége mindennek, hiábavaló lett Krisztus élete... De jött a húsvét hajnala, jött a feltámadás! – És én? Én sem csüggedek, ha látszatra hiábavaló minden jó törekvésem, hanem hiszek a jónak győzelmében, hiszek a legnagyobb sötétség közepette is a feltámadásban!

A keresztségben mi is meghaltunk, és eltemettünk Krisztussal a halálra, s azután majd feltámadunk az életre. – És én? Eltemetem a régi embert bűneivel, és egyre jobban ellene mondok a Sátánnak és a világ pompájának, hogy Krisztussal élhessek, és az erényekben gyarapodhassak...

A szentáldozásban szívembe száll az Úr. Olyannak kell lennie szívemnek, mint egy új, tiszta sírnak. – És úgy akarok élni, hogy tetteimben mindig visszatükröződjék: Jézus lakik a szívemben!

Fiatalok keresztútja (írta: Boda László)

I. Halálra ítélik

Pilátus? Kicsoda Pilátus? Mellékszereplő. Statiszta. Már nincs is a képen. Csak odagondoljuk, amint mossa a kezét és átpasszolja a felelősséget a népre.

Itt már csak Jézust látjuk. Vele szemben a csöcselék, amely a legellentétebb politikai célokra is felhasználható, ha ígérnek neki. Zavaros kiáltásuk visszhangzik a történelemben: „Feszítsd meg őt!”

Krisztus pedig áll a Politikai Hatalom és az ellene lázítottak ítélete előtt. Előttünk. Áll, megostorozott testtel, kiszolgáltatottan, gúnypalástba öltöztetve, mégis fönsege ragyogásában. Elítélve is mindenki fölé magasodik. S az ítélet kimondói, a történelmi milliók tömege, kiáltásaival, fölemelt ökleivel eltörpül és összezsugorodik színe előtt.

Egy milliók miatt...

II. Vállaira veszi a keresztet

A küzdelmet már megvívta az olajfák hegyi magányban, egészen elhagyatva. Most valóságra váltja az Igent. Vállaira veszi a keresztet. Az erősek alázatával vállalja küldetését. Tudja, mit tesz, és tudja, miért teszi. Megváltásunkért...

Hogy miért éppen ezt az utat választotta, az a mindenható Isten titka. És az emberi sors titka. A kereszt szenvedéseink jelképe lett. És ő ebben is szolidaritást vállalt velünk. Mindenben hasonló lett hozzánk, a bűnt kivéve.

Fiatal éveim sem mentesek a szenvedés próbájától. Hogy mikor rakja az élet vállamra a keresztet, nem tudom. Azt sem tudom, milyen formában. Betegség? Csalódás? Sikertelenség? Magány? Az érzéseim tiltakoznak ellene. Csak a kellemeset fogadnák el. A sikerélményt. Van olyan fiatal, aki összeroppan ebben a találkozásban. Könnyebb annak, aki a te nyomodban jár.

Te azt mondtad: „Aki utánam akar jönni, vegye föl keresztjét és kövessen.”

Te mutatod az utat ebben is. Te magad vagy az Út, az Igazság és az Élet. Veled és utánad könnyebben viselem a magam keresztjét.

III. Először esik el a kereszttel

A kereszt ledönti hordozóját. S az úton, a porban, a szétszórt köveken ottmaradnak az ártatlanul kiontott vér nyomai...

Az első elbukás... Istenem, micsoda keserű élmény, amikor az ember bűnös szokásainak rabja lesz! Szent Ágoston vall erről. Hiszen még megtérése után is nehéz volt azokat legyőznie, annyira beleivódtak. „Ingadoztam... Nagyobb ereje volt rajta a silányabb, de ránk szakadt szokásnak, semmint a jobb, de még szokatlan vágnak...” Balassi Bálint is így könyörög:

„Bocsásd meg, Úristen,
ifjúságom sok vétkét...”

Legszívósabb ilyenkor az érzékiség kísértése. Boldogságot ígér, de csak kielégülést ad, és szégyent. Ady Endre annyira rabja lett testi vágyainak, hogy egész életét tönkretette. Ő fogalmazta meg emlékezetesen nyilvános bűnbánatát:

„Átkozom gerjedelmem,
az elsőt, amely vágyat adott,
az első szennyes gondolatot...”

Jézus tántorogva feláll a keresztúton. Nekem is talpra kell állnom, ha elesem. Megváltó szava engem is megérint, amikor padlón vagyok: „Ifjú, mondom neked, kelj föl!”

IV. Anyjával találkozik

Milyen jó, ha életünk kanyargós útján, sikertelenségeinkben, csalódásainkban, vergődéseinkben és tévelygéseinkben mi is találkozunk, vagy újra találkozunk anyánkkal. Jézus anyjával is, égi édesanyánkkal, meg a földivel is, akinek életünket köszönhetjük. Anyánkkal, aki nem csupán testében hordott minket, hanem aki a lelkében is hordozza fiait és lányait, ha egy kicsit is megérdemli ezt a nevet „Édesanya”. Ha messzire elszakadtunk tőle, akkor is magunkon érezzük féltő tekintetét. Amíg ő velünk van, amíg ő imádkozik értünk, és amíg mi hűségesek maradunk hozzá, addig nem veszhetünk el egészen. Erre olyan tanúnk van, mint Szent Ágoston. Neki mondta Ambrus püspök az emlékezetes szavakat: „Nem veszhet el ennyi könny gyermeke...”

Nem vészett el. A legnagyobb megtérők egyike lett. És tudta, hogy ebben mennyit köszönhet Isten kegyelme mellett édesanyjának, Szent Mónikának. A tékozló fiúk és lányok nem csupán apjuktól, anyjuktól is elszakadnak. De hazatalálva újra találkoznak vele. Ilyenkor tudjuk meg, kihez váltunk hűtlenné.

V. Cirénei Simon

Munkából jön, és váratlanul éri őt, hogy egy ismeretlen elítélt keresztjét kényszerítik rá. A rómaiak joga ez. Először talán arra gondol: „hagyjatok békén! Magam is fáradt vagyok. És mi közöm ehhez az idegenhez?” Aztán rátekint, és egyszerre megért mindent. Erős vállát engedelmesen odahajtja a kereszt gerendája alá. Alakja szinte átfényesedik...

Segíteni akarok én is rászoruló embertársaimon. Túl akarom lépni az önzés, a kényelemszeretet, a kicsinyesség korlátait, hogy az erő, a szeretet, az evangéliumi tágasság járjon át.

Emlékezz a fiúra, aki egy idős asszony kezéből átvette a nehezen cipelt kosarat és vitte helyette. Gondolj a fiatal katonára, aki védelmére kelt az ittasoktól zaklatott fiatalasszonynak. Emlékezz az árvízkárosultak leomlott otthonait építeni kész fiatalokra, a szeretet önkéntesekre. ...Nem azért vagy erős, hogy megtámadd a gyengébbet. Ez a ragadozók törvénye. Azért vagy erős, hogy segítsd és megvédd a gyöngébbet.

Felismerted már a segítségért kérő szemében Jézus tekintetét? Még nem késő.

VI. Veronika

Fehér kendőjét nyújtja Jézusnak, hogy letörölje arcáról a vért és a verejtéket...

De nemcsak ő. Arca, mozdulatai, ahogy a kendőt nyújtja, egyszerre idézi Évát, Mártát, Katalint, Zsuzsannát, Krisztinát, meg a többi lányt, asszonyt...

Vajon mit mondana egy mai lány egy mai fiúnak, amikor együtt nézik ezt a találkozást?

„Látod, én nem csak a testem ajándékát hozom. Én letörölöm majd arcodról a vért, és letörölöm a verejtéket... De kérlek, vigyázz rám! Vigyázz rám főleg most, a fiatal évek veszedelmes tavaszában... És védj meg, ha bántani akarnak. Védj meg, még a magam gyöngeségétől is. Ne vádolj, hogy nem vagyok olyan tökéletes, amilyennek szeretnél. Ti sem vagytok olyanok... Ti fiúk, a holnap férfiai, ti formáltok bennünket. Tudod ugye, hogy felelősek vagytok értünk? Értetek veszünk föl pózokat és játszunk szerepeket, amiket nem biztos, hogy szeretünk... Veletek emelkedünk a magasba, vagy alacsonyodunk le a föld poránál is mélyebbre...”

Nézd meg ezen a képen Veronikát! És ne felejtsd el, hogy más ajándékaim is vannak, mint a testem. Segíts hát nekem, hogy én is segíteni tudjak neked. Mert én kötözöm be sebeidet, amikor kórházba visznek. Testi, lelki fájdalmadban én állok melletted. Én virrasztok ágyadnál, amikor beteg vagy. Én teszem forró homlokodra hűsítő ujjaimat. Én... Veronika, Éva, Márta, Katalin, Zsuzsanna, Krisztina...”

VII. Másodszor esik el a keresztúton

Újra leroskad a földre. Újra találkozik arca a porral és a kövekkel. Mögötte pedig, vagy kétoldalt, az emberi sokaságban ott vannak a közönyösök...

Mit érdekli őket mindaz, ami vele történik. Törődnek is ők mások fájdalmával, gondjaival, szenvedésével... „Vajon őrzője vagyok-e én öcsémnek?” „Mi közünk hozzá, te lássad...”, „Nem izgat”, „nem érdekel”, „az ő baja”... Hányszor halljuk a bibliai közönyösök és felelőtlen fiatalok ajkáról.

„Nézd meg az arcokat, és közben kérdezd meg magadtól: érdekel téged egyáltalán mások baja? Gondolsz néha arra, hogy neked mennyi mindened megvan, ami másoknak nem jutott? Eszedbe jutnak a cserbenhagyásos gázolás vétkesei, akik csak saját bőrüket mentik? Gondolsz-e az afrikai éhezőkre, amikor morogsz a koszt miatt? Eszedbe jutnak néha az otthontalan fiatalok?

VIII. Találkozik a síró asszonyokkal

„Magatokat s fiaitokat sirassátok” – ezt mondja nekik Jézus. Szeretet és komolyság van ebben a figyelmeztetésben.

Mert nem csak áldozatos lelkű anyák vannak. Akadnak olyanok is, akik magukra hagyják vagy elkényeztetik gyermekeiket.

Anyák, sirassátok fiaitokat és lányaitokat, akik talán miattatok jutottak oda, ahova jutottak, amikor letértek az igaz útról...

Sirassátok hát magatokat és fiaitokat, lányaitokat, ha rossz nevelésetek gyümölcse beérik.

De én se hárítsam a felelősséget szüleimre, nevelőimre.

„Figyelmeztessen ajkadon a szó,
magamon is van siratnivaló...”

IX. Harmadszor esik el a kereszt súlya alatt

Harmadszor esik el. Harmadszor jelöli meg a földet arca vérével, kezei vérével, útjelzőként a Golgota hegyére. Fölötte pedig ütésre készen emelkedik az ököl, hogy lesújtson, ha a fölöttes úgy rendeli.

A nézőközönség megoszlik, mint a történelemben. Itt már eldőlt, ki hova tartozik. Nincsenek semlegesek. Veled vagy ellened! Itt már nem lehet tartózkodni a szavazástól. Közönyöm is állásfoglalás. Van, aki legszívesebben fogadást kötne: vajon képes-e még fölállni? Van, aki megrendül. Van, aki csak a látványt méltányolja az egészben. A katarzis találkozik az egzotikummal.

Te érints meg, ha közönyöm felelőtlen nézővé tenne, amikor az ember elesettségével találkozom. Nem maradhatok meg kívülállóknak, el-nem-kötelezett érdeklődőnek, akinek csupán szeméig jut el a dráma és nem a szívéig. Nem akarok annak a nézőnek színvonalára süllyedni, aki az autóversenyeken csak a karambolt várja. Mert anélkül „nem érdekes az egész”...

Szolidaritást vállalok veled. Keresztutadat veled járom. Legalább lélekben.

X. Megfosztják ruháitól

Elviseli értünk a ruhátlanság szégyenét is...

Emlékezzetek a bűnöző fiatalok bandáinak rémtetteire! A törbe csalt lányok sikolyára... Emlékezzetek hűgaitokra és nővéreitekre, akiket körülfogott az Erőszak iszonyata. A védtelen lányokra, akik reménytelen helyzetükben rémülten keresték a kiutat, és zokogva könyörögtek az égő tekintetek gyűrűjében. De nem volt számukra irgalom...

Emlékezzetek a háborúban elvadult katonakezekre és a ruháiktól megfosztottakra...

XI. Keresztre szegezik

Ott látható, elterülve a földön, majdnem egyenlővé téve a földdel. Fekvőhelye a keresztfa két gerendája...

Az emberi Durvaság pedig fölébe magasodik. Római zsoldos? Vagy a légerek gyakorlott kezű hóhéra? Mindegy. A kiszolgáltatottak fölé tornyosuló Könyörtelenség veszi kezébe a szöveget és a kalapácsot. Kihúzza magát, mert mögötte áll a Hatalom, amelynek ő engedelmes szolgája. Kihúzza magát, mert tudja, hogy igazságtalan ítélet végrehajtója, és ezt valamivel ellensúlyozni kell. Mert érzi, hogy mérhetetlenül alatta van annak, akit most a kezére adtak. Jó színben van. Az izmai fejlettek.

Eszünkbe juttatja azt a fiatalembert, aki nyaralásból jövet egészséges barnára volt lesülve. Szájából pedig dőlt a káromkodás. Ez a kalapács és ezek a szegek az ő kezébe is beillettek volna.

Hallom az ütéseket. Látom a kibuggyanó vért, a fájdalomtól összeránduló ujjakat.

XII. Meghal a kereszten

„Beteljesedett” – halljuk még utolsó szavait. Beteljesedett megváltásunk műve...

Lecsukló feje mintha a végső Igent mondaná ki... Nekünk pedig eszünkbe kell, hogy jusson, hogy nem csupán cselekvéssel, szenvedéssel is lehet nagyot alkotni. Teilhard de Chardin szavai hatolnak a szívünkbe: „Isten már a szenvedéseinket is átalakította azáltal, hogy érzékelhető módon állította beteljesülésünk szolgálatába...”

A szenvedés tehát teljesebbé teheti életemet. A halál pedig lehet megváltó halál, mint a történelem vértanúié.

Ha csupán a szórakozások kellene, ha csak azt fogadom el az élettől, ami kellemes, ami sikerélményt nyújt, ha süketté és vakká válok a megváltó szenvedés, a kereszttitka előtt, még nem léptem a felnőttek útjára. Még nem vagyok méltó, hogy kereszténynek nevezzenek...

XIII. Leveszik a keresztről

Édesanyja karjaiban van újra, mint egykor, Betlehemben. De mennyire más ez a találkozás Anya és Fia halálon túli szövetsége...

Az anyai szív virrasztó szeretete halott fia mellett, ahogy őt holtában is karjaiban tartja... Pietà... A kegyelet jelenléte.

Sokan megörökítették. De a legemlékezetesebb: Michelangelo márványszobra a Szent Péter bazilikában. Azt sugallja, milyen erős az Örök Anya szeretete: Máriáé, aki halott Fiát tartja kezében. S milyen fájdalmas emlék, hogy egyszer egy örült kalapácsa ennek a szobornak arcába sújtott, a Szent elleni emberi merénylet jelképeként, Istennel az anyákat is gyalázó káromkodás szimbólumaként

XIV. Eltemetik

Férfiak és nők virrasztó kegyelete hajol fölé... Talán Arimateai József vagy Nikodémus, Magdolna vagy „a másik Mária”. Nem ez a fontos... A Kegyelet van itt. Azoké, akik holtában is bíznak benne és kitartanak mellette, mikor a többiek reményvesztetten hazafelé indulnak.

Sírkamra... Temetés... Ez volna hát az Ő megváltó életének befejezése? Ez lenne a keresztút végállomása?... Nem. A XV. állomást tulajdonképpen nem volna szabad elhagyni. Mert az az igazi Végállomás. Pilinszky verssorai hitelesen vallanak erről.

„Mert megölhették hitvány zsoldosok
és megszűnhetett dobogni szíve –
Harmadnapra legyőzte a halált.
ET RESURREXIT TERTIA DIAE.”

Idősek keresztútja (írta John van Bommel)

*Mert éppenúgy kínálja áldását
a vénkor, mint a boldog ifjúság:*

*Ahogy sötétül alkonyat,
ég csillagokkal megtelik,
miket nem lát a nap.*

(Henry Wadsworth Longfellow)

Kezdő imádság

Istenem, a Te Fiad nem öregedett meg, így nem taníthat minket az öregedésről. Vagy mégis? Mit taníthat Jézus megváltó halála – korai halála – az előre haladott korról, egyedül létről, köszvényről, romló látásról, emelkedő árakról, alacsony nyugdíjról és a bizonytalanságok áradatáról, amelyek minden évben magasabbra csapnak fölöttünk?

Annak ellenére, hogy Jézus nem öregedett meg, utolsó órái fontos és megrendítő tanulsággal szolgálnak nekem. Szenvedése és halála – melyekről ezekben a stációkban megemlékezünk – mindenek előtt arról beszél, hogy az élet teljességét nem annak hosszával, hanem intenzitásával és minőségével mérjük.

Azért imádkozom most ezeket a stációkat, Istenem, mert hiszem, hogy Jézus meg fogja világosítani nekem, hogy mit jelent hittel és türelemmel, lelki energiával és igazi bölcsességgel, jókedvvel és nagylelkűséggel, optimizmussal és kitartó reménnyel megőregedni. Mint ahogy Ábrahám és Sára, Zakariás és Erzsébet példája mutatja, az öregség nemcsak a hanyatlás, hanem a beteljesülés és további küzdelmek kora is. Életem minden napjában Jézus kinszenvedéséből és halálából fogok vigaszt meríteni. Ámen.

I. állomás

Pilátus halálra ítéli Jézust

Pilátus ítélete mélységes sebet ütött Jézus lelkén: kereszt általi halál, a közönséges bűnözők sorsa. Mindössze néhány órával korábban, a Getszemáni kert magányában, Jézus feltétel nélkül alávetette magát az Atya akaratának. „Ne az én akaratom teljesüljön, hanem a tied!” (Lk 22,42) Félelemmel telve, de nyugodtan vette tudomásul az ítéletet, amivel beteljesítette küldetését.

Elmélkedés

Sok ember úgy tekinti az öregkort, mint valami büntetést, de úgy érzi, hogy még mindig a kisebbik rossz a másik lehetőséghez képest. Az öregedést nem könnyű elfogadni, főleg ha nem az élet természetes velejárójának, hanem végleges használhatatlanságra és abszurdításra való ítéletnek tekintik. Nem tudják, hogy minden teremtmény – legyen az csillag, hattyú vagy éppen kígyó – születik, felnő, megöregszik és meghal. Nem úgy nézik az öregkort, mint a további gazdagodás lehetőségét, hanem mint az élet olyan kellemetlen szakaszát, amit el kell túrniük.

Könyörgés

Istenem, kegyelmed nyissa föl szememet, hogy meglássam az öregkor igazi értelmét. Fogadjam el jókedvvel mint természetes állapotot, a bölcsességben és kegyelemben való növekedés lehetőségét, ne pedig vétkeimért rám mért büntetést. Ámen.

II. állomás

Jézus vállára veszi a keresztet

A Getszemáni kertben átélt félelem valósággá válik, ahogy Jézus sebző vállaira teszik a keresztfát. Ami eddig csak félelem volt, az most valódi fájdalom. E teher ugyanakkor jelzi a keresztre feszítés elkerülhetetlenségét is. A Jézus jövendő sorsával kapcsolatos minden előérzet a következő néhány óra folyamán rideg valósággá válik. Jézus ellenkezés nélkül fogadja keresztre feszítésének minden lépését. Szeretettől és fájdalomtól feszülő szíve mindenkit befogad, aki követi Őt a Kálvária felé vezető úton.

Elmélkedés

Jézussal ellentétben, mi nem életünk egy meghatározott pontján lépünk az öregkorba. Az élettempó lassulása, az erősebb szemüveg, a különféle testi fájdalmak, a barátok és a függetlenség elvesztése nem hirtelen, hanem fokozatosan történik és kinek-kinek több vagy kevesebb megpróbáltatással jár. Ezért igen fontos, hogy éveink múlásával elménk és szívünk készen álljon az öregkor velejáráira: az elégedettség és az öröm mellett a szívfájdalmakat és a szenvedéseket is el tudjuk fogadni. Az öregkor bölcsessége segít, hogy bizalommal tekintsünk a jövőre.

Könyörgés

Istenem, Jézus nevében add meg nekem a kegyelmet, hogy elfogadjam koromat. Segíts, hogy megértsem öreg éveim rendeltetését, hogy szembe tudjak nézni helyzetemmel és a lehető legjobban használjam őket. Könyörületes Atyám, ezek az évek jelentik az utat, melyet számomra kijelöltél, hogy Hozzád juthassak. Ámen.

III. állomás

Jézus először esik el a kereszttel

Valahányszor a meggyengült, fáradt Jézus porba esését látjuk, mindig a keresztfa súlyára, az esés fájdalmára, az újabb sebekre gondolunk. Valójában az esés utáni felállás volt a sokkal nehezebb és fájdalmasabb. A katonák parancsai, ostorcsapásai egyedül nem voltak elegendőek ahhoz, hogy Jézus föl tudja venni keresztjét, és folytassa útját a Kálvária felé; saját lelki ereje és elszántsága kellett ahhoz.

Elmélkedés

Nem sok ember képes előrehaladott éveit a megújulás és az alkotás idejének tekinteni, inkább a testi-lelki összeomlás éveinek. Valójában annak ellenére, hogy az öregek gyakran „eleshetnek”, sok alkalmuk van arra, hogy „újra felálljanak” és folytassák tevékeny életüket. Az ember nem nyughat bele, hogy idősebb korban már semmi jelentékeny nem történhet az életében. Egyik nap sem lehet olyan, hogy majd csak „eltelik” valahogy. Mindennap valami újba pillanthatunk be, személyes kapcsolatokat alakíthatunk ki, alkotó tevékenységet folytathatunk, bölcsességünket gyarapíthatjuk, lelkiségünket gazdagíthatjuk.

Könyörgés

Istenem, add, hogy kegyelmed által szabaduljak kedvtelenségemtől, ami sokszor eluralkodik rajtam. Segíts, hogy minden napot, mit még adsz, hálás várakozással és megújulással éljek meg, hogy Veled szeressek, alkossak, elmélkedjem, társalogjak és tanuljak. Ámen.

IV. állomás

Jézus szent anyjával találkozik

Az a szívszorító pillanat, amikor Mária szeme találkozik a fiáéval, Jézus szenvedésének része. Mária nemsokára fia halálát fogja siratni, de ez a pillanat most Krisztus bánata. Egyik

követője elárulta, egy másik megtagadta, a többi pedig – épp amikor legnagyobb szüksége volt – elhagyta Őt. Jézus egyedül maradt, csak Mária és János tartott ki mellette.

Elmélkedés

Tudjuk, hogy az öregség egyik legszomorúbb része hozzátartozóink elvesztése és az azt követő magányosság. Meghalnak szüleink, házastársunk, testvéreink, talán még gyerekeink is – ami tán a legkegyetlenebb veszteség, mivel olyan váratlan és „természetellenes” – aztán barátaink és ismerőseink. Emlékeink egyre fontosabbakká válnak és napjaink egyre nagyobb részét töltik ki, ahogy – már csak ezen a módon – próbálunk ragaszkodni szeretteinkhez. Vannak idők, amikor csak Isten jelenléte ad vigasztalást és a remény, amit Morus Tamás így fejez ki lányának: „Majd találkozunk a mennyei boldogságban.”

Könyörgés

Istenem, tudom, hogy Te velem vagy, amikor szenvedek a magánytól, mint ahogy Jézussal is ott voltál, amikor kínszenvedésében egyedül maradt. Erősíts meg engem abban a tudatban, hogy Te hű vagy hozzám és velem vagy mindörökké. Ámen.

V. állomás

Cirenei Simon viszi Jézus keresztjét

„Miért éppen én?” – hallotta Jézus a tömegből jövő tiltakozás bosszús szavait. Fájdalmi közepette nem is figyelt rájuk, csak amikor a katonák odavezették Simont. Akkor megértette őket. A szűk utcán arra járó Simont először a falhoz szorították, hogy utat biztosítsanak a tántorgó Jézusnak és az Őt kísérő katonáknak. Aztán az egyik katona kényszerítette Simont, hogy az elítéltet segítse. „Miért éppen engem választottak erre a megaláztatásra? Miért nem valaki mást? Ez nem igazságos!” – tiltakozott Simon. Jézus megértette, mi játszódott le Simonban, amikor az vállára vette a keresztet.

Elmélkedés

A saját balszerencsénk elleni ágálás nem szűnik éveink múlásával. Megnövekedett élettapasztalatunk és bölcsességünk ellenére is felháborodással kérdezzük: „Miért éppen én?” – amikor eltörjük csípőnket vagy hályogos lesz szemünk. Szegény Simonnak több oka volt a panaszkodásra: őt véletlenül választották ki a tömegből. A legtöbb problémánk az öregkor természetes velejárója. De még akkor is, amikor teljesen véletlennek tűnnek, és azt kérdezzük: „Miért éppen én?”, akkor is le kell küzdenünk őket, és el kell viselni az elviselhetetlent, ha ez a sorsunk. Jézus nagyon jól ismeri érzéseinket, amikor tiltakozni akarunk: „Ez nem méltányos!”

Könyörgés

A Te vigaszodért imádkozom, Istenem! Vigasztalj meg bánatomban, csalódottságomban, főleg pedig akkor, amikor fájdalmamat igazságtalannak érzem és „ok nélkül” kell szenvednem. Őszintén szólva, nem tudom, mi mást tehetsz értem, mint azt, hogy eltöltesz engem közelséged bátorító érzésével. Ámen.

VI. állomás

Veronika kendőt nyújt Jézusnak

Nem sok barátja maradt Jézussal csütörtök esti elfogatása után. Hol vannak azok, akik pár napja még ünnepelték Őt és pálmaágakat szórtak lába elé? Amikor könnyebb – és biztonságosabb – volt Jézust fel nem ismerni és nem törődni Vele, Veronika kivált a tömegből és letörölte Jézus arcát. Kendője hűsítette, vagy csípte Jézus felsebzett bőrét? Akárhogy is, Jézus Veronika könyörületes szívét látta, és hálás volt érte.

Elmélkedés

Az ember másokra utaltsága életkorával együtt nő. Az idősebbek egyre több segítséget kapnak: elsegítik őket az orvoshoz, meglátogatják őket, szükségleteikről érdeklődnek, olvasnivalót visznek nekik, stb. A gyerekek, rokonok, szomszédok egyre inkább az öregek gondozóivá válnak. Néha a gyerekek válnak szülőkké és áldozatos lélekkel gondozzák szüleiket. Az öregek nem minden segítő kezet fogadnak örömmel, és nem is minden segítség igazi segítség. De milyen jól esik elfogadni vagy éppen barátságosan, a másik megbántása nélkül visszautasítani a felajánlott segítséget és tapintatosan, de nyíltan beszélni szükségleteinkről. Jézushoz hasonlóan, nekünk is segítő embertársunk szívét kell látnunk.

Könyörgés

Istenem, egész életemben azt tanultam, hogyan adjak, nem azt, hogyan kapjak. Öreg koromban most talán azt kell megtanulnom, hogyan tudjam a segítséget jó szívvel elfogadni. Nyisd meg a szívemet ne csak a Te ajándékaid felé, hanem azok ajándékai – és jószándéka – felé is, akik engem ápolnak és gondoznak. Ámen.

VII. állomás

Jézus másodszor esik el a kereszttel

Milyen természetes lenne, ha Jézus elmerülne saját szenvedésében és úrrá lenne Rajta félelme, amikor másodszor is elesik a kereszt súlya alatt az utca csődületében! „Kit érdekel Cirenei Simon, Veronika – akik segítettek nekem, de még saját anyám is? Csak a fájdalomra és a magamra maradottság szívszaggató érzésére tudok most gondolni.” Minden lépéssel és botlással nő Jézus kísértése, hogy csak Ő a fontos, csak Őneki van igazán fájdalma és problémája.

Elmélkedés

Milyen természetes – és mennyire emberi – csak magunkkal foglalkozni, amikor tudatunkat problémáink és testi fájdalmaink töltik be. El vagyunk foglalva fájós derekunkkal vagy magányosságunkkal, és elmulasztjuk meglátogatni most megözvegyült ismerősünket. Duzzogunk egy unoka nyers megjegyzésén, és elfelejtkezünk a szomszédal tervezett bevásárlásról. Mindig gondolnunk kell arra, hogy a mások bánatával és fájdalmával való törődésünk segít kilépni a saját szenvedésünk szűk világából. Öreg éveink terhét enyhítjük, ha mások terhéből is veszünk magunkra. Gondolt Jézus másokra is saját szenvedései közepette?

Könyörgés

Istenem, sose foglalkozzam annyira csak a magam problémáival, hogy vak és érzéketlen legyek a mások bajai iránt. Segíts, hogy könyörületes legyek a szükségben levőkhöz, ahogy Jézus tette kinszenvedése idején is. Ámen.

VIII. állomás

Jézus szól a siránkozó asszonyokhoz

Néhány asszony követte a botladozó, kínlódó Jézust, ahogy a menet lassan haladt a Kálvária felé. Hivatásos siratóasszonyok voltak. Az elítéltet próbálták vigasztalni, és – ahogy a hagyomány tartja – kábító italt is kínáltak Neki, hogy tompítsák a keresztfeszítés fájdalmait. Jézus elfogadta vigasztaló szavaikat, de – feltételezzük – az italt nem. Mennyire kifejezi az a pohár e menet iszonyatos célját! Még a Krisztus vállaira nehezedő keresztfánál is jobban szimbolizálja a közeledő keresztfeszítést, az elkerülhetetlen véget.

Elmélkedés

Nem akarjuk-e elhithetni magunkkal, hogy bizonyos kellemetlen események nem fognak bekövetkezni? Vagy hogy olyan távoliak, hogy nem is válhatnak valóra? A fiatal halhatatlannak hiszi magát, nem is gondol arra, hogy megöregedhet... mindaddig, amíg az évek során valami történik – talán valami egészen jelentéktelen esemény – ami ráébreszti a rideg valóságra: az öregedés és halál minden élet velejárója. Nincs kivétel. Egy elejtett megjegyzés az ősz hajszálak gyarapodásáról, a rendőrök feltűnő fiatalsága, az egykor könnyedén végzett tevékenységek megnehezede... Valami történik, és ami eddig lehetetlennek tűnt, most már valóság: öregsünk. Ezzel szembe kell néznünk, mikor életünkben elérjük ezt a fordulópontot, és Jézushoz hasonlóan folytatnunk kell utunkat a végcélunk felé.

Könyörgés

Istenem, add, hogy kegyelmedből lelkesedéssel fogadjam el az öregedés tényét. Az én „kábitószerelem” a te közelséged legyen, hogy öreg éveimet szeretettel, türelemmel és tevékenyen élhessem végig. Ámen.

IX. állomás

Jézus harmadszor esik el a kereszttel

Már a keresztfeszítés helyén, testileg és lelkileg egyaránt kimerülten, Jézus újra elesik. A földön fekvő még megpihenhet egy pillanatra, mielőtt újra föl kell állnia, és szembe kell néznie a kalapáccsal és a szögekkel. Gondol-e most Jézus azokra az esetekre, amikor szintén fel kellett állnia bukások, csalódások után, amikor kísértést érzett, hogy küldetését feladja? Gondol-e a kihagyott lehetőségekre? Bánja-e a kimondatlan szavakat? Sajnálja-e azokat, akik nem hallgattak szavaira? A múlt most már nem számít. Jézus föláll újra, hogy szembenézzen a jelennel.

Elmélkedés

Az idősek látják múltjuk minden hibáját. Nemcsak a bűnöket, hanem minden ballépést is: a rosszul választott karriert, az elhibázott házasságot, az elhamarkodott üzleti döntést, a megszakadt kapcsolatokat, a bántó szavakat, a megvalósulatlan elhatározásokat. De visszatekintve az évtizedekre, mit számítanak azok a tévedések, hibák? Mi értelme van ma már ezeken töprengeni, tépelődni és a fejünket csóválni? „Bárcsak...!” Meg kell ezeket a hibákat bocsátanunk magunknak egész hátralevő életünkre. Ki kell szabadítanunk magunkat a múltunkból, és a jelennel kell törődnünk. Gondolhatunk a „bárcsakokra”, de nem szabad, hogy elemésszenek minket.

Könyörgés

Istenem, tudom, hogy Te megbocsátod bűneimet. Kegyelmed által segíts, hogy én is megbocsássam azokat magamnak és túltegyem magam az egész életemet végigkísérő hibáimon. Segítség, hogy elszakadjak múltamtól, és Jézus mintájára, az előttem álló feladatokkal foglalkozzam: a te akaratodat teljesítem a hátralevő életem minden napján. Ámen.

X. állomás

Jézust megfeszítik ruháitól

Jézustól elveszik utolsó földi „értékeit” is. A városkapunál fekvő alacsony dombon ott áll Jézus a világ előtt ruhátlanul, ahogy a katonák leveszik Róla köpenyét, hogy a keresztfeszítéshez előkészítsék. Ereje elhagyta, elvesztette szabadságát, tanítványait, most pedig még ruháját is elveszik. Igaz, hogy most már annyija sincs, hogy testét betakarja, de megőrzi higgadságát és méltóságát. Kínzása és megalázása közepette tisztán látjuk, hogy az igazi értéke és méltósága abból származik, hogy ki Ő és nem abból, hogy mi je van.

Elmélkedés

Öreg korunkban, amikor nyugdíjunk alig emelkedik – viszont a lakbér, élelmiszer, utazás, orvosi költségek igen –, bizonyára érezzük a pénzsűke gyötrelmeit, és nagyra értékeljük az anyagi biztonságot. Tisztességes lakásra, elegendő élelemre, kis szórakozásra, megbízható orvosi ellátásra és valami kis tartalékra van szükségünk, de ha elgondolkozunk azon, hogy Jézusnak semmije sem maradt, rá kell döbbernünk, hogy a mi értékünket sem az szabja meg, mink van, hanem, hogy milyen emberek vagyunk. Ahogy megtanulunk kevesebből is „kijönni”, talán megértjük miért használták a rómaiak a poggyászukra az „impedimenta” (előrejutást gátló) kifejezést. Amit birtoklunk, annak segítenie kell célunk elérésében, nem akadályoznia.

Könyörgés

Istenem, add kegyelmedet, hogy földi javaim Hozzád segítsenek, és ne akadályozzanak mint valami fölösleges poggyász. Mint Jézus, ruhátlanul állok Előtted, és te látod valódi énemet függetlenül földi javaimtól. Ámen

XI. állomás

Jézust keresztre feszítik

Jézus testét – két bűnözőével együtt – délben szögezték keresztre. A kín, a szomjúság, a vérvesztés és a fuldoklás közepette Jézusnak hallania kellett hóhérainak gúnyolódását: „Az Istenben bízott. Mentse hát meg, ha akarja.” (Mt 27,43)

Elmélkedés

Egy Isten szeretetébe vetett hittel eltöltött élet után is gyakran gondoljuk, hogy Isten majd meg fog minket szabadítani a veszteségektől és fájdalmaktól, amik az öreg kor elkerülhetetlen velejárói. Azt várjuk Istentől, legalábbis burkoltan, hogy kíméljen meg bennünket a barátok elvesztésétől, egészségünk romlásától, a társaság hiányától, a mellőztetéstől. Most sem könnyebb megértenünk, mint fiatal korunkban, hogy Isten végül is meg fog minket menteni, de nem ezektől a veszteségektől és fájdalmaktól, hanem éppen ezek *által*. Isten velünk marad, ahogy öregsünk, de nem fog megkímélni bennünket az öregedés természetes hatásaitól. Jézussal együtt bízunk, hogy az Atya velünk lesz, ahogy a keresztünkön függünk, és a végén magához ölel bennünket.

Könyörgés

Istenem, bízom Benned, hogy velem leszel gyöngülő éveimben ugyanúgy, ahogy Jézussal is ott voltál a kereszten. Segítsen kegyelmed, hogy hátralevő éveimet úgy éljem, mintha minden rajtam, de úgy higgyek és imádkozzam, mintha minden Rajtad múlna. Ámen.

XII. állomás

Jézus meghal a kereszten

Jézus földi élete megszakadt a keresztfán. Mit gondolhatott Mária és a többiek, amikor Jézus megadta magát az elkerülhetetlennek? Ez a pillanat Jézus szeretettel teli, hithű, fegyelmezett, tiszta, önfeláldozó életének a vége volt. Mi lett volna, ha Krisztus nem most halt volna meg, hanem még tanított, gyógyított és szeretett volna ötven évig, és aztán feszítették volna keresztre? Bizonyára Mária, a tanítványok és a mi életünk is sokkal gazdagabb lett volna. Mi lett volna?... De fogadjuk el azt, amit Isten rendelt.

Elmélkedés

Ismerőseink halála mindig nagy hatással van ránk: szegényebbek leszünk miatta. A veszteség még súlyosabb, ha munkatársunk, barátunk vagy családtagunk távozik el. Ahogy

öregsünk, egyre többet veszítünk el azok közül, akik körülöttünk élnek és életünket betöltik. „Ha a férjem (feleségem, testvérem, barátom) nem halt volna meg...!” Nem akarjuk elfogadni halálukat, és ezzel magyarazzuk balsorsunkat. A világunk egyre szűkebbé és magányosabbá válik és csak a hitünk segít, hogy elfogadjuk Isten számunkra készített tervét.

Könyörgés

Köszönöm Neked, Istenem, akiket adtál nekem, hogy gazdagabbá tegyék életemet. Részesíts abban a kegyelemben, hogy el tudjam fogadni a távozásukat. Igaz, hogy én magam szegényebb lettem halálukkal, de örülök, hogy Veled lehetnek, és szeretettel emlékszem rájuk. Ámen.

XIII. állomás

Jézus testét leveszik a keresztről

„Bevégeztetett” – mondta Jézus a kereszten. Most holtan nyugszik Mária karjaiban. Ezt a drámai képet örökítette meg és tette halhatatlanná evangéliumában Szent János, és később márvány Pietájában Michelangelo. Jézus élete véget ért. Isten földi megtestesítője volt három évtizedig kortársai számára, az azóta eltelt évszázadokban pedig milliók számára. Ahogy Ő mondta: „Aki engem lát, látja az Atyát is.” (Jn 14,9) Jézus mintaszerű életével mindannyiunk életét befolyásolta, és áldott hatását itt hagyta a világra mindörökké.

Elmélkedés

Mindnyájan vágyunk arra, hogy hasznosak legyünk még idősebb éveinkben is. Sőt, ahogy a rendelkezésünkre álló idő egyre rövidül, még hevesebb a vágyunk, hogy hasznos dolgokat vigyünk végbe. De szívünk mélyén szeretnénk azt is hinni, hogy életünk egészen az elejétől fogva hasznos és gyümölcsöző volt, hogy jó hatással voltunk másokra, hogy általunk több most a szeretet a világban, és hogy – bizonyos fokig – mi is az emberi élet mintaképe lettünk. Az a legfontosabb, hogy amikor eljön az idő és azt kell mondanunk: „bevégeztetett”, akkor visszanezve egész életünkre, helyeslően bólinthassunk rá.

Könyörgés

Istenem, köszönöm, hogy a Te eszközöd lehettem, és életem során valami jót cselekedhettem. Add, hogy kegyelmedből továbbra is használhassam elmémet, erőmet, tehetségemet és vágyaimat a Te céljaid szerint. Ámen.

XIV. állomás

Jézus holttestét sírba teszik

Jézus holttestét levették a Kálvária keresztről, és egy sziklába vájt sírba helyezték. A segítők között volt Nikodémusz, a farizeus, aki néhány évvel azelőtt egy este titkon beszélgetett Jézussal tanításáról és csodáiról. Jézus beszélt „mennybe való felemelkedéséről” (Jn 3,13). Értette Nikodémusz, hogy az kapcsolatban van Krisztus keresztre való „felemelkedésével”? Jézus élettelen testét nézve visszaemlékezett-e arra, hogy Jézus beszélt a feltámadásról? Hitte-e most Nikodémusz, hogy az valóban bekövetkezhet?

Elmélkedés

Ahogy öregsünk, felismerjük saját halandóságunk tényét. Még ha nem is gondolunk állandóan a halálra, fokozatosan elfogadjuk. Jézus holttestét nézzük, mint Nikodémusz, és kérdezzük: Új életre kelt-e Jézus? Az Ő feltámadásában gyökerező hitünk nemcsak saját halálunkat fogadja el, hanem várja föltámadásunkat is. Mi is „felemeltetünk” a keresztre, a mindennapi kudarcok, elválások, csalódások keresztféjére, de hisszük, hogy Jézussal együtt mi is új életre támadunk. A végső győzelembe vetett hitünk elhomályosítja hátralevő éveink minden örömét és bánatát.

Könyörgés

Istenem, töltsd meg léteimet a Hozzád-tartozás hitével. Add, hogy kegyelmedből a hit embere lehessen. Higgyek abban, hogy Te már most, életemben is, állandóan velem vagy, és aztán a Krisztussal együtt elszenvedett halálomban és az Általa elnyert feltámadás dicsőségében örökké velem maradsz. Ámen.

Záróima

Istenem, járom saját keresztutamat a Tőled kapott éveimmel. Add, hogy kegyelmedből minden egyes nap a további szeretet és tevékenység forrása legyen, és add, hogy érezzem a Te jelenlétedet, amikor rám nehezedik az öregedés súlya. Részesíts kegyelmedben, hogy szívem nyitva álljon a Te – számomra néha ismeretlen – utaid felé, és fölülelmedjem mostani és egykori hibáimon. Add, hogy kegyelmedből megértsem: Te nem földi javaim alapján ítélsz, hanem, hogy milyen ember vagyok. Engedd meglátnom, kegyelmed által, hogy hátralevő éveim gazdagságát hitem erőssége biztosítja.

Istenem, add Jézus kínszenvedése és halála által a fölismerést, hogy mind a gyarapodás, mind a fogyás, melyet utolsó éveimben megélek, Hozzád fog vezetni. Tudom és hiszem, hogy Jézushoz hasonlóan saját keresztutam meg fogja hozni feltámadásomat és életem Veled való örök beteljesülését. Ámen

Keresztút (írta: Jelenits István)

1. Jézust halálra ítélik

Nemcsak a halált vállalta értünk, hanem az elítéltetést is.

A főpap istenkáromlónak mondja. A nép, amelyből származott, megtagadja, és a gyilkos Barabbást választja helyette. A római helytartó mossa a kezét, de politikai megfontolásból mégis kimondja rá a halálos ítéletet. Ő ártatlanságának tudatában szótlanul áll bírái előtt. Nem sértődött, nem burkolózik gögbe. A tömeg kiáltozásából, Kaifás és Pilátus szavából az Atya akaratát igyekszik kiolvasni.

Jézus Krisztus ugyanaz tegnap és ma: mindörökké. Ő áll előttem mindenki, akit ártatlanul elítélnek az emberek. És én próbálok-e függetlenedni az emberek véleményétől, ha mások megítéléséről esik szó? Viszont igyekszem-e sértődés nélkül, szelíden fogadni, ha engem bírálnak? Keresem-e az ügyetlen, vagy bár igaztalan emberi szóban az Atya útmutatását?

2. Jézus vállára veszi a keresztet

A meggörnyedő emberi test nem olyan, mint a mérleg. Nem kilóra méri a rárakott terheket. Könnyen emeli azt, amit jókedvvel cipel, sokszorosan nehéz neki az értelmetlen teher. Mi volna keservesebb a kereszthordozásnál? Krisztus akarta látni a láthatatlant: hogy értelmük van ezeknek a botorkáló, utolsó lépéseknek is.

Jézus Krisztus ugyanaz tegnap és ma: mindörökké. Ma is így hangzik a szava: Aki követni akar, vegye föl minden nap a keresztjét, és úgy kövessen. Meglátom-e őt a keresztje alatt roskadozóban? És elfogadom-e – naponta – a magam keresztjét?

3. Jézus elesik a kereszt alatt

Nem az erősek, a hősök, hanem a gyöngék halálával akart meghalni. Mindenben hasonlóvá lett hozzánk, a bűnt kivéve. A gyöngeségben is.

Jézus Krisztus ugyanaz tegnap és ma: mindörökké. Őt akarom látni mindenki, aki megszegyenül mellettem testi gyöngesége vagy szellemi képességeinek fogyatékosága miatt. Igyekszem segíteni rajta, gyöngéden, mégis erősen. A magam gyöngeségét pedig próbálok úgy fogadni, ahogyan ő az első elesést. Türelmesen, fölháborodás nélkül, szinte derűsen.

4. Jézus találkozik édesanyjával

Máriának Jézus szenvedése fáj, Jézusnak most mindennél jobban az, hogy Máriának szomorúságot kell okoznia. A társadalom kutasította magából, de vele osztoznia kell a legnehezebben is.

Jézus Krisztus ugyanaz tegnap és ma: mindörökké. A szeretet és a szenvedés titka ma is egymásba fonódik. Tudom-e tisztelni ezeket az egyéni élet szűk határait fölpattantó erőket? Aggódó édesanyámat, barátaim szüleinek fiúkat-féltő szeretetét?

5. Cirénei Simont kényszerítik, hogy segítsen Jézusnak

Tanítványai elfutottak mellőle. Péter háromszor meg is tagadta. Egy vadidegen ember segítségére szorul. Az is csak kénytelenségből veti vállát a keresztje alá.

Jézus Krisztus ugyanaz tegnap és ma: mindörökké. Akkor van hozzám legközelebb, amikor legjobban szorongat elhagyatottságom fájdalma és szégyene. Ilyenkor az, aki mégis segítségemre siet, bizonyosan az ő követe.

6. Veronika kendőjét nyújtja Jézusnak

Milyen ügyetlen, alkalmatlan segítség! De Jézus elfogadja és bőkezűen megjutalmazza ezt az asszonyi leleményt, bátorságot. Megtörülködik s a kendőn véres arcának mását ajándékozta Veronikának.

Jézus Krisztus ugyanaz tegnap és ma: mindörökké. Kifosztottan is elég gazdag ahhoz, hogy megjutalmazzon minden szeretetből fakadó cselekedetet, szikrányi bátorságot, villanásnyi leleményt. Nem engedem, hogy legyőzzön a rossz, az „úgyis hiába” egykedvűsége. Nekem kell jóval legyőznöm a rosszat.

7. Jézus másodszor is elesik a kereszt alatt

Meg kell szoknia, hogy botladozva jár, hogy meg-megcsuklik a térde. Szeme-szája porral teli, s amikor tájékozódni próbál, kavargó lábakat lát mindenfelé.

Jézus Krisztus ugyanaz tegnap és ma: mindörökké. Ráismerek-e az öregekben, akiket porba ránt a betegség s a kor? Vagy úgy gondolom, hogy aki elesett, az megérdemli a sorsát? Figyelmes vagyok-e az elesett iránt, vagy csak bosszankodom, hogy láb alatt van? A szenvedő Jézus szemlélete részvételre és tevékeny, segítő szeretetre nevel.

8. Találkozik a síró asszonyokkal

Mária részvétét elfogadta, Veronika figyelmességét gazdagon megjutalmazta. Az asszonyok sopánkodását azonban visszautasítja. „Jeruzsálem leányai, magatokat sirassátok!” (Lk 23,28)

Jézus Krisztus ugyanaz tegnap és ma: mindörökké. A teste megtört a kereszt alatt, s a szíve nem keményedett meg. De el se lágyult. A részvétet elfogadta, de szánalomra nem szorul. Tőlem se levegőverdeső nagy szavakat vár, inkább azt, hogy komolyan magamba nézzek.

9. A harmadik esés

Az utolsó lépések a legnehezebbek. Micsoda „finis” ez, milyen nehéz újra fölállni, összeszedni a test és a lélek legvégső, maradék erejét!

Jézus Krisztus ugyanaz tegnap és ma: mindörökké. Engedelmes volt mindhalálig, mégpedig a keresztalálig. Tőlünk sem azt kérdezi, hányszor botlottunk el. A hűségünket kéri számon, hogy tudtunk-e fölállni. Hagyja, hogy átéljük a legvégső szorongást, erőnk fogytán, amikor mégis nekivágunk.

10. Jézust megfosztják ruháitól

Nem a ruha teszi az embert. De Jézust mégis emberségének utolsó védő páncéljából akarják kiforgatni, amikor levetkőztetik. Nem viselt soha gazdag, pompás ruhát. De varratlan köntösét Mária szötte. Épp ezért tépik le róla.

Jézus Krisztus ugyanaz tegnap és ma: mindörökké. Amint csupasz testtel megáll az emberek előtt, senkinek sincs kedve ahhoz, hogy kinevesse. Megérezem-e én is, hogy minden okkal vagy ok nélkül megszegényített emberben az ő méltóságos meztelensége tárul elém?

11. Jézust rászögezik a keresztre

Mi következhet ezután? Nehéz volt lépni, elbukni meg fölállni, de a mozdulatlanság még rémítőbb. Elnyúdnak az izmok, elernyed lassan az akarat is. Végtelennek látszó órák kezdődnek most – s az a másik út, amelyet egy helyben, mozdulatlanul és csak egyetlen egyszer jár végig minden ember, de egyszer végig kell járnia mindenkinek.

Jézus Krisztus ugyanaz tegnap és ma: mindörökké. Úgy szabad, hogy keresztre szögezteti magát. Elnémul, hogy a fájdalom mindenki számára érthető nyelvén tegye szóvá Isten üzenetét. „Ha fölemeltetem, mindeneket magamhoz vonzok.” (Jn 12,32)

12. Jézus meghal a kereszten

Kiáltva halt meg: győzelemkiáltással. Azóta a halál – a mi halálunk is – kapu, amely az Atyára nyílik.

Jézus Krisztus ugyanaz tegnap és ma: mindörökké. Értünk halt meg, pedig az igaz emberért is alig hal meg valaki, mi meg bűnösök vagyunk. Térdeljünk le néhány másodpercre ezzel a gondolattal!

13. Jézus testét leveszik a keresztről

Mária nem jajveszékel. Ő az Úr csendes szolgálóleánya. Szótlán fájdalommal öleli magához a testet, tapogatja végig a hűlő sebhelyeket.

Jézus Krisztus ugyanaz tegnap és ma: mindörökké. Aki legközelebb van hozzá, azt tünteti ki azzal, hogy szenvedésének és halálának titkába avatja.

14. Jézust eltemetik

Hasonlóvá lett hozzánk a szenvedésben és a halálban, de sírja a húsvéti öröm tanúja lesz. A sürgölődő barátok, akik óvatos árnyként valahonnan most mégis előkerülnek, nem sejtik, hogy harmadnap mire virradnak majd.

Jézus Krisztus ugyanaz tegnap és ma: mindörökké. Mióta ő Istenre nyíló kapuvá tette a halált, azóta minden emberi szenvedés a megváltás eszköze lehet. Azóta minden könnyes arcon földereng a húsvéti öröm ígérete is.

Köszönjük, Urunk, hogy végigvezetted szenvedéseid állomásain. Add, hogy minden bajunkban a Te keresztutadon tudhassuk magunkat, és a mi életünk útja is a föltámadás dicsőségébe vezessen. Aki él és uralkodik mindörökké. Amen

Keresztút (írta Szedő Dénes)

I.

Mosakodni hasztalan:
Urad áll itt szótalan.

II.

Élet fáját ölelem:
erős, mint a szerelem.

III.

Kereszt súlya malomkő:
földi ember esendő.

IV.

Szerető szív valahány,
egytől egyik mind anyám.

V.

Gyöngé karral gyámolíts,
igaz szívvel felüdíts.

VI.

Vérben ázott arcomat
jegykendőül elfogadd.

VII.

Másodízben bukom el.
Terhem elnyom s fölemel.

VIII.

Élő fába fejsze vág,
mit remél a száraz ág?

IX.

Hegytetőn, hol nincsen út,
elnyúlt testem ingyen út.

X.

Miért csupán az ingem kell?
Ölts magadra engem fel.

XI.

Vasszögekkel veretem.
Aki gyűlöl, szeretem.

XII.

Föld is, ég is elhagyott,
két lator közt lankadok.

XIII.

Megfeszített Istened
szép szelíden ölbe vedd!

XIV.

Földbe tér a búzaszem:
kicsírázik csendesen.

Keresztút (Szent István kiadó, 1986-ból)

1. állomás

Jézust halálra ítélik

Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!

Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

Jeremiás prófétától:

Olyan lettem, mint a szelíd bárány, melyet vágóáldozatra visznek. És nem tudtam, hogy kigondolták felőlem tervüket: „Vágjuk ki a fát erejének teljében, irtsuk ki gyökerestül az élők földjéből és nevére se emlékezzenek többé!” (Jer 11,19-20)

Az evangéliumból:

Akkor Pilátus, látván, hogy semmire sem megy, s hogy egyre nagyobb lesz a tömeg, vizet hozatott, megmosta kezét a nép előtt és azt mondta: „Én ártatlan vagyok ennek az igaznak véretől, ti lássátok”. És a nép így válaszolt neki: „Az ő vére mirajtunk és a mi fiainkon!” Pilátus akkor átadta nekik Jézust, hogy megfeszítsék őt. (Mt 27,24-26)

Könyörögjünk!

Tekints le, kérünk, Urunk, házad népére, melyért a mi Urunk Jézus Krisztus nem habozott magát az ártóknak kezébe adni, és a keresztnak kínzóeszközét magára venni. Ki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Amen.

Miatyánk... Üdvözlégy...

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Ének: *Áll a gyötrött Isten-anyja,
Kín az arcát könnybe vonja.
Úgy siratja szent Fiát,
Úgy siratja szent Fiát.*

2. állomás

Jézus vállára veszi a keresztet.

Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!

Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

Izaiás prófétától:

Hallgassatok rám, szigetek, figyeljetek rám távoli népek! Az Úr mondta nekem: „A szolgálom vagy te, benned fogok megdicsőülni!” És én mondtam: „Hiába fáradoztam, oktalanul és hasztalan emésztettem föl erőimet. Mindazonáltal ítéletem az Úrnál van, és jutalmam az én Istenemnél.” És annyira megbecsült az Úr, hogy ezt mondta: „A nemzetek világosságául adlak téged, hogy üdvösségem elérjen mindenhová a föld végső határáig.” (Iz 49,1-6)

Az evangéliumból:

Jézus a keresztjét hordozva kiment a Kálvária nevű helyre, melyet héberül Golgotának, azaz Koponyahelynek neveztek. (Jn 19,17)

Könyörögjünk!

Mindenható örök Isten, kinek akaratából a mi Megváltónk emberré lett és vállalta a kereszthalált, hogy megtanítson minket az alázatra, kérünk, engedd, hogy követni tudjuk Őt és részünk lehessen föltámadásában is. Ugyanazon a mi Urunk, Jézus Krisztus által. Amen.

Miatyánk... Üdvözlégy...

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk!

Ének: *Gyász a lelkét meggyötörte,
Kín és bánat összetörte,
Törnek éle járta át,
Törnek éle járta át.*

3. állomás

Jézus először esik el a kereszt súlya alatt

Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

Izaiás prófétától:

Ezeket mondja az Úr a lélekben megalázottnak, a nép körében megvetettnek, akit a hatalmasok szolgának néztek: "Királyok kelnek föl előtted trónjukról, és fejedelmek borulnak le előtted az Úr miatt, aki hűséges, Izrael Szentje miatt, aki kiválasztott téged. A nép szövetségévé teszek, hogy föltámaszd az országot és szétoszd az örökséget!" (Iz 49,7-8)

Szent Pál korintusiakhoz írt leveléből:

Kedvemet lelem a nélkülözésben, az üldözésben és a szorongatásban, melyeket Krisztus szeretetéért viselek. Mert amikor gyöngé vagyok, akkor vagyok erős. (2Kor 12,10)

Könyörögjünk!

Istenünk, ki Fiad elesettségében fölemelted az elesett világot, vigasztald híveidet, szabadíts meg minket a második haláltól, és tégy méltóvá az örök boldogságra. Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Miatyánk... Üdvözlégy...

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk!

Ének: *Ó mily nagy volt ama drága
Szűzanya szomorúsága
Egyszülött szent magzatán,
Egyszülött szent magzatán.*

4. állomás

Jézus találkozik Édesanyjával

Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

Izaiás prófétától:

Sokan álmélnakodnak rajta, mert annyira elcsúfították, hogy szinte nincs is emberi külseje és emberi arca. Felnövekedett az Úr színe előtt, mint gyöngé vessző, mint hajtás a szomjas földből.

Nem volt szépsége, sem ékessége, hogy csodáljuk, nem volt tekintélye, hogy becsüljük őt. (Iz 52,14; 53, 2-3)

Szent Lukács evangéliumából:

Az agg Simeon megjövendölte Máriának, Jézus Anyjának: "Sokaknak romlására és sokaknak föltámadására lesz Ő Izraelben. Jel lesz, amelynek ellene mondanak, s a te lelkedet is tör járja át, hogy kinyilvánuljon sok ' szívnek gondolata". C2, 3ans)

Könyörögjünk!

Urunk, Jézus Krisztus!

Kínszenvedésed idején Simeon jövendölése szerint a fájdalom töre valóban átjárta Szűz Anyád szívét. Megemlékezve az ő lelki vértanúságáról könyörögve kérünk, segíts minket, hogy szenvedésed ne legyen haszontalan számunkra. Aki élsz és uralkodol mindörökkön örökké. Amen.

Miatyánk... Üdvözlégy...

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Ének: *Mennyit sírt és hogy kesergett
Látván azt a nagy keservet,
Azt a nagy kínt szent Fián,
Azt a nagy kínt szent Fián.*

5. állomás

Cirenei Simon segíti vinni Jézus keresztjét

Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!

Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

Jeremiás siralmaiból:

Én vagyok az a férfi, kit Isten haragjának vesszeje ínséggel sújtott. Hajtott engem, és sötétségbe és nem világosságra vezetett. Elzárta utaimat négyszögű kövekkel és ösvényeimet fölforgatta. Betöltött engem keserúséggel és örömmel részegített. (Siral 3,1-2.9.15)

Az evangéliumból:

Jézus így szólt tanítványaihoz: „Aki nem veszi föl a keresztjét minden nap és nem jön utánam, nem méltó hozzám.”

Miután Jézus vállára tették a keresztet, elvezették, hogy megfeszítsék. Miközben kifelé mentek a városból, találtak egy arra menő emberrel, Cirenei Simonnal. A katonák őt kényszerítették, hogy vigye a keresztet Jézus után. (Lk 14,27, Mt 27,32)

Könyörögjünk!

Istenünk, tekints jóságosan a te népedre, engesztelődj meg irántunk, és térítsd hozzád lázadó akaratunkat. Krisztus, a mi Urunk által. Amen

Miatyánk... Üdvözlégy...

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Ének: *Ki ne sírna, melyik ember,
Hogyha ennyi gyötrelemben
Látja lankadozni őt,
Látja lankadozni őt?*

6. állomás

Veronika megtörli Jézus arcát

Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

Izaiás prófétától:

Kicsoda ez, aki vérpiros ruhában jön?

– Én, aki igazságot szólok, ki szabadulást ígérek és van hatalmam megszabadítani!

Miért piros hát a ruhád, és miért olyan a köntösöd, mint aki piros szőlőt taposott a présben?

– A vér festette meg ruhámat, attól lett foltos köntösöm, mert enyéim megváltásának ideje elérkezett. (Iz 63,1-3)

Az evangéliumból:

Jézus így szólt: Aki csak egy pohár vizet ad inni egynek a legkisebbek közül, mert az én tanítványom, bizony mondom nektek, nem marad el jutalma. (Mt 10,42)

Könyörögjünk!

Istenünk, Oltalmazónk! Fordulj felénk és nézz a te Krisztusod arcára, aki az egész emberiség üdvösségéért föláldozta magát, s veled él és uralkodik mindörökkön örökké. Amen.

Miatyánk... Üdvözlégy...

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Ének: *Ki ne sírna Máriával,
Hogyha látja szent Fiával
Szenvedni a szent Szülőt,
Szenvedni a szent Szülőt?*

7. állomás

Jézus másodszor esik el

Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

Izaiás prófétától:

Elhagyott engem az Úr és megfeledkezett rólam! – Vajon megfeledkezhet-e az asszony a csecsemőjéről, hogy ne könyörüljön méhének magzatán? De még ha meg is feledkeznék róla, én terólad el nem feledkezem. Mert én vagyok az Úr, és nem szégyenülnek meg, akik bennem bíznak! (Iz 49,14-15)

Az Evangéliumból:

Jézus így imádkozott:

Atyám, neked minden lehetséges! Távoztasd el tőlem ezt a kelyhet!

Mindazonáltal ne az legyen, amit én akarok, hanem amit te! (Mt 26,42)

Könyörögjünk!

Kérünk, Istenünk, irgalmazz a te népednek, és a szorongatásban, mellyel megpróbálsz minket, adj nekünk enyhülést. Krisztus, a mi Urunk által.

Miatyánk... Üdvözlégy...

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk!

Ének: *Népét hogy megmossa szennytől,
Látta tenger gyötrelemtől
Roskadozni Jézusát,
Roskadozni Jézusát.*

8. állomás

Jézus találkozik a síró asszonyokkal

Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

Zakariás prófétától:

Ezt mondja az Úr: Azokban a napokban kiárasztom majd Dávid házára és Jeruzsálem lakóira a kegyelem és az imádság lelkét. És föltekintenek arra, akit átszegeztek, és siratni fogják, miként az egyszülöttet siratják, és bánkódnak fölötte, miként az elsőszülöttet gyászolják. (Zak 12,10-11)

Az Evangéliumból:

Jézus így szólt a síró asszonyokhoz: „Jeruzsálem leányai, miattam ne sírjatok. De sírjatok magatok és fiaitok miatt! Mert íme napok jönnek, amikor majd azt mondjátok: Boldogok a magtalanok, akik nem szültek és nem szoptattak! Akkor majd kezdik mondani a hegyeknek: Omoljatok ránk! – és a halmoknak: Takarjatok el! Mert ha így tesznek a zöldellő fával, mi lesz a sorsa az elszáradtnak?! (Lk 23,27-31)

Könyörögjünk!

Istenünk, ki irgalmas vagy azokhoz, akik hisznek benned, add kérünk, hogy megsirassuk bűneinket és kiérdemeljük vigasztalásod kegyelmét. Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Miatyánk... Üdvözlégy...

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk!

Ének: *Látta édes egyszülöttét,
Halálos nagy elepedtét,
Látta, hogy halálra vált,
Látta, hogy halálra vált.*

9. állomás

Jézus harmadszor esik el

Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

Jeremiás Siralmaiból:

Ó, ti mind, akik általmentek az úton, nézzétek és lássátok, van-e az enyémhez hasonló fájdalom, melyet az Úr készített nekem, mellyel haragjának napján megfenyített? Tüzet küldött a magasságból és csontjaimba bocsátotta, elhagyottá tett és egész nap keserűség borít. Népem

minden bűnét a vállamra rakta. Elgyengítette erőmet, hogy ne tudjak fölemelkedni. (Siral 1,12-14)

Az Evangéliumból:

Jézus így szólt tanítványaihoz: Virrasszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek. A lélek ugyan kész, de a test gyöngé. Ezután újra így imádkozott: „Atyám, ha nem múlhat el ez a kehely anélkül, hogy kiigyam, legyen meg a te akaratod!” (Mt 26,38-39.41)

Könyörögjünk!

Istenünk, fordítsd felénk irgalmas szemedet, és add, hogy bűneinkért bocsánatot nyerve szabad szívvel szolgáljunk neked. Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Miatyánk... Üdvözlégy...

Könyörülj rajtunk Uram!

Könyörülj rajtunk!

Ének: *Szeretnek szent kútforrása,
Fájdalomnak éles tőre
Járjon át a lelkemen,
Járjon át a lelkemen.*

10. állomás

Jézust megfeszítik ruháitól

Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!

Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

Bárúk prófétától:

Levettem a békesség hosszú ruháját és vezeklő szőrruhát öltöttem magamra. Kialtok az Örökkévalóhoz, hogy szabadítson meg ellenségeim kezéből! (Bár 84,20-21)

Az Evangéliumból:

A katonák elosztották maguk között Jézus ruháit, minden katonának egy részt. Fogták a köntösét is, de a köntös varratlan volt, egy darabban szőve fölülről az aljáig. A katonák azt mondták egymásnak: „Ne szaggassuk el, hanem vessünk rá sorsot, kié legyen.” Így teljesedett be az Írás: „Elosztották maguk között ruháimat, és köntösömre sorsot vetettek.” (Jn 19,23-24)

Könyörögjünk!

Istenünk, Fiad szenvedésével megszabadítottál minket az örök haláltól. Kérünk, segíts, hogy méltó választ adjunk e nagy kegyelemre, és a te erőddel szentek lehessünk. Krisztus a mi Urunk által. Amen.

Miatyánk... Üdvözlégy...

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Ének: *Hogy szívemben lángra kelne
Krisztusomnak szent szerelme.
Segíts néki tetszenem,
Segíts néki tetszenem!*

11. állomás**Jézust keresztre feszítik**

Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!

Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

Izaiás prófétától:

Mi mindnyájan, mint a juhok, tévelyegtünk, ki-ki a maga útjára tért. Az Úr pedig reá rakta mindannyiunk gonoszságát. Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg a száját. Az én népem bűneiért sebeztek halálra. (Iz 53,6-8)

Az Evangéliumból:

Amikor megérkeztek a Golgota nevű helyre, mirhával kevert bort adtak Jézusnak inni, de ő megízlelvén nem akarta azt meginni. Azután keresztre feszítették őt és a gonosztevőket is, egyiket jobbról, a másikat balról. Így teljesedett be a próféta jövendölése: „Gonosztevők közé számították”. Jézus akkor fölkiáltott: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek!” Pilátus táblát íratott és a keresztre tétette: „Názáreti Jézus, a zsidók királya”. (Mk 16,22-28)

Könyörögjünk!

Istenünk, védelmezd a szent kereszttel népedet minden ellenséges támadástól, hogy méltón szolgálhassunk neked. Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Miatyánk... Üdvözlégy...

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Ének   *Én szívembe jól bevéssed,
Szűzanyám, nagy szenvedésed
S az átvertnek sebeit,
S az átvertnek sebeit.*

12. állomás**Jézus meghal a kereszten**

Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!

Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

A 21. zsoltárból:

Istenem, Istenem, miért hagytál el engem? Messze van szabadulásom jajgatásom szavától. Kuttyák falkája vett körül, gonosztevők gyülekezete lepett el engem. Átlyuggatták kezeimet és lábaimat és megszámolták minden csontomat.

Az Evangéliumból:

A kilencedik óra táján Jézus hangos szóval felkiáltott: „Éli! Éli! Lamma szabaktani?” vagyis: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” Ennek hallatára néhányan az ott állók közül megjegyezték: „Ez Illést hívja”. Ezután Jézus, mivel tudta, hogy minden elvégeztetett, hogy beteljesedjék az Írás, így szólt: „Szomjazom!” Volt ott egy ecettel teli edény. Egy az ott lévők közül gyorsan odafutott, ecetbe mártott egy szivacsot, és nádszálra tűzve inni adott neki. A többiek pedig mondták: „Lássuk, eljön-e Illés, hogy megszabadítsa?” Mikor tehát Jézus az ecetet megízlelte, így szólt: „Beteljesedett!” E szavakkal lehajtotta fejét és kilehelte lelkét. (Mt 28,45-50)

Könyörögjünk!

Istenünk, tekints a te népedre, mely áhítattal emlékezik Fiad szenvedésére és halálára. Áraszd el áldásoddal, irgalmaddal és vigasztalásoddal. Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Miatyánk... Üdvözlégy...

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Ének: *Gyermekednek, a sebzettnek,
Ki miattam szenvedett meg,
Osszam meg gyötrelmeit,
Osszam meg gyötrelmeit.*

13. állomás

Jézust leveszik a keresztről

Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!

Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

Izaiás prófétától:

Megvetett volt, utolsó az emberek között, a fájdalmak férfja, a betegség ismerője. És mi elrejtettük előle arcunkat, lenézett volt, nem becsültük semmire. Valójában a mi betegségeinket viselte és a mi fájdalmainkat hordozta. (Iz 53,3)

Az Evangéliumból:

A zsidók, mivel a húsvéti készüllet napja volt, hogy a testek ne maradjanak szombaton a kereszten, kérték Pilátust, töresse meg lábszárcsontjukat, és vétesse le őket a keresztről. Jöttek tehát a katonák és eltörték a lábszárát előbb az egyiknek, majd a másíknak azok közül, kiket Jézussal együtt feszítettek keresztre. Amikor Jézushoz értek, látták, hogy már meghalt. Ezért nem törték el a lábszárát, hanem a katonák közül az egyik lándzsával átszúrta az oldalát, melyből azonnal vér és víz folyt ki. (Jn 19,31-34)

Könyörögjünk!

Úristen, aki nem akarod halálunkat, hanem azt akarod, hogy megtérjünk és éljünk, tekints gyarló szolgálóidra, hogy nagy irgalmasságodért bűneink bocsánatát és a halálíig tartó állhatatosságot elnyerjük. Krisztus, a mi Urunk által. Amen

Miatyánk... Üdvözlégy...

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Ének: *Add meg, kérlek, hogy míg élek,
Együtt sírjak mindig véled
S azzal, ki a fán eped.
Azzal, ki a fán eped.*

14. állomás

Jézust sírba helyezik

Imádunk téged Krisztus és áldunk téged!

Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

Izaiás prófétától:

Gonosztevők között temették el, és a gazdagok között van az ő sírja, mert nem követett el gonoszságot, sem hamisság nem volt a szájában. És miután odaadta életét engesztelésül, hosszú életű ivadékot lát és az Úr akarata az ő keze által teljesül. Lelkének küzdelméért meglátja majd a világosságot és betelik vele. (Iz 53,8-11)

Az Evangéliumból:

Ezek után Arimateai József elment Pilátushoz és elkérte Jézus testét. Pilátus csodálkozott, hogy Jézus már meghalt. Hívatta a századost és megkérdezte tőle, valóban meghalt-e már. És miután a századostól megtudta, hogy valóban meghalt, odaadta a testet Józsefnek. Az elment és levette Jézus testét a keresztről. Odajött Nikodémus is, és hozott magával száz font mirha és áloé keveréket. Fogták Jézus testét és a fűszerekkel együtt gyolcsba göngyölték, ahogy a zsidóknál temetni szokás. Azon a helyen, ahol Jézust megfeszítették, volt egy kert, és a kertben egy új sírbolt, melybe még senkit sem temettek. Mivel a sír közel volt, a zsidók készületi napja miatt abba helyezték Jézust. Nagy követ hengerítettek a sír bejárata elé, és elmentek. (Mk 15,42-47, Jn 20,38-42)

Könyörögjünk!

Mindenható irgalmas Isten, ki szent Fiad szenvedésével és halálával megváltottál minket, kérünk, őrizd bennünk irgalmad művét, hogy akik részesednek a megváltás misztériumában, hozzá méltón éljenek. Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Miatyánk... Üdvözlégy...

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Ének: *A keresztnél véled állni,
Gyászban véled eggyé válni:
Erre úz a szeretet,
Erre úz a szeretet.*

Keresztút (írta: Tűz Tamás)

(magánhasználatra)

I. AZ ÍTÉLET

Feszült és késhegyre menő csend,
süket és átkiálthatatlan.
Mindenki tudja, hogy csak Ő szent,
Kiben a Szó világra pattant.
Pilátus szüköl, kezét mossa,
törülközik a FESZÍTSD MEG-ben,
míg a derengő oszlopokra
a Kereszt sötét árnya lebben.
Ott állok én is, már előre,
bűneim méltán képviselnek.
Kiáltanék, de nincs még nyelvem.
Csak bámulok a hideg köre,
szemem az égre s földre dermed:
hová kellene térdepelnem?

II. A KERESZT

Ki dolgozott egykor a gyalúpadnál,
a gyalúlatlan fát ölelheti.
A bámész népség föl-alá szaladgál,
s ha úgy kívánja, le is köpheti.
Nehéz elhinni, hogy így jár a végén,
mi szent volt, így roskadozzon a váll,
hogyan két gerenda útkeresztvezésén
találjon rá a megváltó halál.
Az elveszett bárány, ki voltam egykor,
ezen a vállon letem meg hazám
s most hogy messze a tündöklő gyerekkor
sajog minden kitépett lepkeszárny.
Ha én volnék a Kereszt egyik ága,
mit karcolnék az üdvösség falába?

III. AZ ELSŐ ESÉS

Meg se mozdul a levegő. Akik még
reggel a tűznél ültek, elszeleltek.
Péter már valahol ledobta ingét.
Tagadásán a tűző napfény reszket.
Kíéhezetten hull a vad bazaltra
utolsó útján megtörtén az Ember.
Vérrel patakzó testét ölbe kapja
a kemény kő s tetézi gyötrelemmel.

Esem én is, de csak a bűn torkába.
Kóválygó fejem tisztán látni kába
és szememen a sűrű, vaksi hályog.
Kövülten állok, mint a sóbálványok.
Falábam sincs és mégis csetlek-botlok.
Köröttem szakadékok, égő poklok.

IV. A TALÁLKOZÁS

A titokba csak ő van beavatva,
finom metszésű száján ott remeg
s míg átkozódnak bakók, fogdmegek,
zsoltárt remeg halványra ájult ajka.
Az Asszony ő, a Szűz, az Isten Anyja,
a zajló árban nyíló rést kutat,
hogy könnyben ázó emberarcukat
bemárthassák az isteni aranyba.
Micsoda perc! Tanú vagyok megint.
Fúvatlanul a szél arcon legyint:
a Találkozás észbontó kegyelme.
Én vétkeim, volna mit hallanom
és szégyenkezni mélyen és nagyon,
de átölel a Megváltó szerelme.

V. A CIRÉNEI

Ez a csata a vállak ívén dől el.
Ha egy nem bírja, mellé lép a másik,
de meg kell küzdeni a gyors idővel,
mert győzni kell a végső roskadásig:
vinni a Fát, elültetni a Hegyre,
hogy rettentő szép gyümölcsöt teremjen,
hogy függjön ég és föld között lebegve.
Kiért egy ezred angyal itt teremne,
ha szólna ... nem, de nem szól, némán néz rám,
mint Simonra, a természetes parasztra,
ki tovább álmodozna még a szénán,
de belecsöppent itt az áradatba.
Elsárgult testtel vergődik az Isten:
Simon vagy én, de valaki segítsen!

VI. VERONIKA

Aztán egy másik láb indul feléje.
Virágszál testet hordoz, illatát
elszállt nyaraknak és ki tudja, miért, de
könny futja el szemének csillagát.
Kendő zizeg a csendes rémületben.
Puha selymén megáll a vérpatak.
Nem festi ennél meg hitelesebben

senkise már, milyen e drága Arc.

Veronika, hacsak lennék a kendőd,
csak a kendőd, se több, se kevesebb,
ha őrizném híven a szívemen nőtt,
kegyelem-vájta árkot, sebeket,
megélhetném talán a szép jövődöt,
mit a Kereszt egemre szegezett.

VII. A MÁSODIK ESÉS

Permetezik a rettenetes átok
cserjére, fűre, fára.

Körülötte az óriási lárma,
az ezerfejű sárkány torka tátog.
Megint lehull. Másodszor immár.
Keresztje szára hegyes szögben
kapaszkodik a rögben,
felül álomba zuhant fejet himbál.

Mi mindennek vagyunk kitéve
járhatatlan utakra dobva,
árkokba, szurdokokba
és nem látjuk, mivégre
tövis, korbácsolás és béklyó,
és mégis így jó.

VIII. AZ ASSZONYOK

Kiket boldog pír öntött el, ha rájuk nézett,
most színevesztett arccal jönnek, könnybe fült
szavuk dalba már nem szökik, a mélybe hullt,
magához vonzza most a vérködös igézet.
Megállt, lelkükbe lát és hangja újra zeng:
Ne ontsatok könnyet a húnnyó lámpabélre,
mikor kardélen szárad fiaitok vére.

Az árnyak nőnek, ím, a többi néma csend.

Viharsodortan, árván, mindig siratatlan,
frázissá koptatott eszmékhez szegezten
állok azok között, kiket megért szívem.
Sírok velük az éjben, ujjongok a napban.
Egy percre megpihen a vállamon keresztem,
aztán megyek s minden marad a régiben.

IX. A HARMADIK ESÉS

Harmadszor. Meddig számolunk még?
A bukást ki jegyezgeti?
Tikkasztó szomját nem a beborult ég,
csak a föld melle emteti.
Már nincs embernyi magasságban,
lenn a kövek között pihen

s bár maréknyi por van a szájban,
nem tört meg benne semmitem.

Ahogy a summás aratókat
sem sújtja le a nap heve,
ahogy a füledt csendbe olvad
s fölkel újra a friss zene,
egyre csengőbb kövekre lépdél
szívébe rejtett énekével.

X. A VETKÖZTETÉS

Csak azt vehetik tőle el, mit adtak.
De mit is adtak ők? Csak rongyokat.
Kik maguk is mindennél rongyosabbak,
vetköztetik, ki náluk boldogabb.
Még így is, pőrén, föltépett sebekkel,
szűz testével a baljós édig ér.
Csúffá tesszük – határozták el reggel,
s előttük áll a föltétlen tőkély.

Ha nézek este kristályos tükörbe,
elmém biceg, vágyam-kedélyem görbe,
bizony e kép a kedvemet szegi.
Szörnyülködöm, rámhull az éj homálya:
Hogy lennék én Teremtés-koronája,
ki napjait féregként tengeti?

XI. A KERESZTREFESZÍTÉS

Még azt sem engedik meg, látod,
művét maga fejezze be.
Rásújtanak a kalapácsok,
húsába fúr a szög hegye.
Mások dolgoznak annak szobrán,
Ki egy világot alkotott,
kinek szavában zúg az orkán
s lánggra gyúlnak a holnapok.
Neked most le kell térdepelned,
mert a kereszten fekszik Ő
s imára mozdítani nyelved.
Lehet, hogy most vagy utoljára
Vele s nem lesz rá már idő,
ha rád szítál az esti pára.

XII. A KERESZTHALÁL

Aztán megint függőleges a test, a fa,
szélesre nyílnak a sebek.
Alattuk János, Mária
sáppad, remeg.
Rendül a föld, a csillagok,

a kárpit is ketté reped,
közli velünk a hírt, amint megíratott,
hogyan beteljesedett.

Állok messze, időben, térben is,
mint aki silbakol
és nem tudja, hol az út, merre visz,
hol van az egy-akol,
de mindenén túl Benne hisz,
akár a jobblator.

XIII. A LEVÉTEL

Ahogy megszabadul a szögektől, egyszerre
anyja ölébe hull, mint egykor Betlehem
hús éjjelén, de már nem sír, csak meztelen,
s éneklő angyalok sem szállnak el felette.
De Nikodémus s József arca gyöngyözik,
mert mérhetetlenül nehéz, akit a mélység
magának megkívánt, íme, görnyedve, hétrét,
holtan is csak anyja ölébe költözik.

Két páratlan szív elhaló páros magánya
odaszegez a sziklához, megtorpanok,
belékiáltom én is az alkonyi tájba
a századossal együtt: Isten Fia volt:
tévedhetetlen, bölcs és felülmúlhatatlan.
Halálba kergették, de él és halhatatlan.

XIV. A SÍR

Befektetik a kőbe vágott sírba.
Anyja le nem veszi róla szemét.
Fejealját is még megigazítja,
lesímítja a szikla peremét.
Azt hiszi, hogy csak elnyomta az álom
s ha jót pihent, talpra szökken megint.
Ha meghalt is, erőt vesz a halálon
s gyermekszemével újra rátekint.

Jónás is három napig volt a halban,
a bábból pillangó lesz, könnyű, szép
s ha lerontják is ezt a templomot,
három nap múlva áll és fölragyog,
égnek feszíti oszlopát, ívét
s Atyjához száll egy fényes pillanatban.

Keresztút az esztergomi Preorator szerint

Előkészület

(A bevezető és kísérő ének a SZVU 78. éneke)

Ének

*Szívünk, lelkünk most kitárjuk,
utad Jézus, veled járjuk.
Kérjük, mélyen belevéssed
szíveinkbe szenvedésed.*

Ima

Isteni Üdvözítőnk, mi bűnösök vétkeztünk, és te szenvedtél ártatlanul a kereszttön és a kereszten. Ide juttattak vétkeink. Töredelmes szívvel szánjuk és bánjuk életünk minden bűnét, amelyekkel téged, legnagyobb jótevőnket hálátlanul megbántottunk. Hogy szeretetünket megmutassuk és vétkeinkért engeszteljünk, követünk kereszttodon. Add meg lelkünk üdvösségére és a tisztítóútzben szenvedő testvéreink segítségére Anyaszentegyházadnak a keresztút járására engedélyezett búcsúit. Ámen.

Ének

*Áll a gyilkos, nagy ítélet,
rajtunk immár igaz véred.
Valahányszor szavam vétett,
Pilátusod lettem néked.*

I. állomás

Pilátus halálra ítéli Jézust

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

„Akkor kezükbe adá őt Pilátus, hogy megfeszítsék.” (Jn 19,16) Pilátus háromszor jelentette ki Jézus ártatlanságát, és mégis halálra adja az Isten-embert. Az Isten Báránya némán fogadja a halálos ítéletet, és készséges szívvel megy értünk és helyettünk a halálba. – Uram, ha most megítélnél, ártatlannak találnál minket? De ha hiba nélkül lennénk is, add, hogy mindig türelmesen viseljük példád szerint az igazságtalan megítéléseket. Add meg azt is, hogy szavainkra mindig vigyázzunk.

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

Ének

*Itt van már a kereszt fája,
hurcolnod kell Golgotára.
Uram, én meg puhán, restül
vonakodom a kereszttil.*

II. állomás**Jézus vállalára veszi a keresztet**

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.

H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

Krisztus Urunk „keresztjét hordozván kiment a Golgotára.” (Jn 19,17) Mezítláb, tövisszorosúval, vállán a súlyos kereszttel megkezdi keresztútját és behinti azt könnyeivel, szent vérével. Add Uram, hogy készséges szeretettel és türelemmel hordozzuk mindennapi keresztünket.

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének

*Botlik, roskad szegény tested,
nem bírja a nagy keresztet.*

*Földre sújtód, jaj! én voltam,
ki oly sokszor elbotoltam.*

III. állomás**Jézus először esik el a kereszttel**

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.

H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

„Betegségeinket ő hordozta, s fájdalmainkat ő viselte.” (Iz 53,4) Kimerült, agyongyötört Üdvözítőnk nem bírja el bűneink rettenetes súlyát. A földre roskad, de újra fölkel és tovább járja értünk a keresztutat. Mélységes bánattal siratjuk a magunk elestét, elkövetett bűneinket. Bocsásd meg azokat, Uram! Ezentúl kitartunk melletted, ha kell, a halál árán is.

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének

*Ó jaj, látod jönni szemben
édesanyád, gyötrelemben.*

*Ó csak én is véle járnék
Krisztus után, mint az árnyék.*

IV. állomás**Jézus szent Anyjával találkozik**

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.

H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

„Ó, mily nagy volt ama drága szűzanya szomorúsága Egyszülött szent Magzatán.” (Stabat Mater) Milyen szívszaggató fájdalom az Anyának így látni szent Fiát! És milyen keserű

gyötrelem a Fiúnak édesanyja szenvedése. Uram tedd fogékonyvá szívünket mások szenvedése iránt.

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének

Vinni terhed, segítségül,

itt van Simon Kirenéből.

Bár csak én is, bűnös lélek,

keresztemmel követnélek!

V. állomás

Cirenei Simon segít Jézusnak a keresztet hordozni

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.

H. *Mert szent keresztet által megváltottad a világot.*

„Megállítottak egy bizonyos cirenei Simont, aki éppen a mezőről tartott hazafelé. Rátették a keresztet, hogy vigye Jézus után.” (Lk 23,26) Cirenei Simon eleinte kényszerűségből vitte Jézus keresztjét, de amint az elgyötört Úr Jézusra tekint, elfogja a részvét. Azontúl szíves akarattal és szeretettel hordozza Krisztus keresztjét. Mily nagy kitüntetés számunkra, Üdvözítőnk, hogy mindennapi kis keresztjeinket veled együtt hordhatjuk. Örömet osztozunk keresztben és meggyaláztatásodban.

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének

Jámbor asszony siet hozzád,

kendőjével törli orcád.

Vajjon hát én, kőszívemmel.

mennyi könnyet töröltem fel?

VI. állomás

Veronika kendőt nyújt Jézusnak

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.

H. *Mert szent keresztet által megváltottad a világot.*

„Nagy tömeg követte, köztük asszonyok is, akik siránkoztak és jajgattak.” (Lk 23,27) A durva katonák és a csöcselék dühével bátran dacolva, Veronika isteni Mestere elé lép, kendőt nyújt neki, hogy letörölhesse arcát és enyhíthesse gyötrelmeit. Ezt a részvevő jóakaratot és hűséget kívánja tőlünk is az igaz szeretet. Nem is törődünk többé mások hitetlenségével, gúnyolódásaival vagy fenyegetéseivel, hanem hűek maradunk, Uram, hozzád és Egyházadhoz.

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. Könyörülj rajtunk!

Ének
*Földre roskadsz másodízben,
értem tűrő kegyes Isten.
Hát én hányszor tántorultam!
bűneimbe visszahúltam!*

VII. állomás

Jézus másodszor esik el a kereszttel

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.
H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

„A mi gonoszságainkért sebeztek meg, a mi bűneinkért töretett össze.” (Iz 53,5) Mert bűneinkbe folyton visszaesünk, másodszor is leroskadsz, Uram, a kereszt terhe alatt. Add, hogy állhatatlanságunk szégyenét jóvátegyük, hűségesek legyünk hozzád, és jó feltételeinket a sírig megtartsuk.

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. Könyörülj rajtunk!

Ének
*Sírva jöttök ki elébe,
Jeruzsálem asszonynépe.
Jaj, rám is szól, ami rátok:
„Magatokat sirassátok!”*

VIII. állomás

Jézus vigasztalja a siránkozó asszonyokat

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.
H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

„Hozzájuk fordulván Jézus, mondá: Jeruzsálem leányai! ne miattam sírjatok, hanem sírjatok magatok és gyermekeitek felett.” (Lk 23,28) Mily nagy okunk van nekünk is, hogy magunkon és lelkünk elhanyagolt állapotán sírjunk. Sokszor milyen könnyen elaltattuk lelkiismeretünk szavát. Add Uram, hogy komoly szavad mindig alapos önvizsgálatra indítson minket.

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. Könyörülj rajtunk!

Ének
*A keresztnek szörnyű terhe
harmadszor is földre ver le.
Ested adjon szent kegyelmet,
hogy a bűnből talpra keljek.*

IX. állomás**Jézus harmadszor esik el a kereszt súlya alatt**

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.

H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

„Erőm, mint a cserép, kiszáradt, nyelvem ínyemhez tapadt, lesújtottál a halál porába.” (Zsolt 21,16) Az Úr Jézus lihegve, lélekszakadva harmadszor is leroskad, mert mi oly szálnalmas állhatatlansággal, bukdácsolva járunk a megismert igazságok útján, és oly szégyenletesen ragaszkodunk vétkes szokásainkhoz. Mily hősiesség és kitartó szeretet van az Urban. Végző erőfeszítéssel tart a Golgotára! A véres kereszt legyen intő jelünk: bűnt soha többé el ne kövessünk!

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének

Megcsúfoltak ruha nélkül,

borzad szájad vad epétül,

Tisztes mérték, szent szemérem,

mindig, mindig maradj vélem!

X. állomás**Jézust megfosztják ruháitól**

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.

H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

„Szétoztották egymás között ruháimat, és köntösömre sorsot vetettek.” (Zsolt 21,19) „Enni nekem epét adtak, szomjúságomban ecettel itattak.” (Zsolt 68,22) A háromszor szent és szemérmes Jézust hiúságunk és könnyelműségünk vetközteti le. Epével és ecettel az evésben és ivásban való ínycségünk és mértéktelenségünk itatja Üdvözítőnket. Uram, nem prédáljuk el többé égi ruhánkat, a megszentelő kegyelmet. Meztelenséged kínjaira kérünk, öltöztess fel lelkünket erényeid szépségébe.

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének

Édes Jézus drága testét

véres fára fölszegezték.

Mi egyetlen boldogságunk,

Szent keresztfa, sírva áldunk.

XI. állomás**Jézust a keresztre szegezik**

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.

H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

„Királyi zászló jár elől, keresztfa titka tündököl, melyen az élet halni szállt, s megtörte holta a halált.” (Vexilla regis) Ég és föld között felmagasztalva függ a Megfeszített. Karját ölelésre tárja. Ajkát a megbocsátás szavára nyitja: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.” (Lk 23,24) Lándzsával átdöfött Szíve sebét menedékül adja, hogy kísértésekben, veszedelmekben mindig oda siessünk. Uram, keresztre feszítésed a mi művünk volt. A jövőben könnyeidben és véredben megtisztult lelkünk szívesen vállalja a szenvedést veled és érted.

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének

Megváltásunk már betelve:

Jézus lelkét kilehelte.

Újra élek kegyelméből!

Ki szakaszt el szerelmétől?

XII. állomás**Jézus meghal a kereszten**

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.

H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

„Jézus így szólt: Beteljesedett! Aztán lehajtotta fejét és kilehelte a lelkét.” (Jn 19,30) Beteljesedett a nagy keresztáldozat, megváltottál, Isten gyermekei és az örök boldogság örökösei vagyunk. Haláloed, Uram azt hirdeti, hogy nagy volt a lelkünk ára. Add, hogy mindig mint pótolhatatlan kincsünket gondoljuk.

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének

Keresztfádról már levesznek,

Szent Szűz szívén pihen tested,

Bár pihennél mindig nálam,

tiszta szívem templomában.

XIII. állomás**Jézus testét leveszik a keresztről és fájdalmas Anyja ölébe fektetik**

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.

H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

„Szűzanyám, esengve kérlek, hathatósan véd szívembe, Szent Fiadnak sebeit.” (Stabat Mater) Jézus szent testét leveszik a keresztről, és fájdalmas Anyja fogadja ölébe. A Szent Szűz tartja, imádja szent Fiát; nézi, csókolja sebeit. Az ő szíve az égő mécs a kereszt tövében. Fájdalmas égi Anyánkról sohasem feledkezünk el; az ő karjaiban kívánunk majdan meghalni.

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. Könyörülj rajtunk!

Ének
*Már a szent test sírba téve
újon metszett sír ölében,
Onnan kél fel harmadnapra,
Halált, pokolt letiporva.*

XIV. állomás

Jézus holttestét sírba teszik

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.
H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

„Azon a helyen, ahol keresztrefeszítették, volt egy kert, a kertben pedig egy új sírbolt, melybe senkit sem temettek. Mivel a sír közel volt, a zsidók készületi napja miatt oda helyezték Jézust.” (Jn 19,41-42) A sziklafalba vájt új sírba fektetik az Urat, tündöklő gyolcsba takarják. Minta tiszta sír az Úr testét, úgy fogadjuk tiszta szívünkbe az Urat, amikor a szentáldozásban hozzánk tér. Úgy is akarunk mindig élni, hogy tetteinkből lássák: Jézus lakik szívünkben.

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. Könyörülj rajtunk!

Ének
*Uram, hiszek és remélek,
Én szerelmem, neked élek.
Szánom-bánom minden vétkem,
Légy az enyém egykor égben.*

Befejező ima

Tekints le, kérünk Uram, családotra, amelyért a mi Urunk Jézus Krisztus nem tétovázott magát a bűnösök kezére adni, és a kereszt gyötrelmét elvállalni! Kérve kérünk Urunk, Jézus Krisztus, legyen erőnk keserves kínszenvedésed; az védjen, őrizzen és oltalmazzon meg minket. Hulló szent véred legyen minden vétkünk tisztogatója és elégtétele. Halálod legyen örök dicsőségünk. Ámen.

Keresztút gyermekeknek

Ha jó emberekkel találkozol, megtapasztalod, milyen jó, ha szeretnek. Csodálatos dolog gyermeknek lenni!

Kérdezted már egyszer is magadtól: honnan ez a szeretet? Mi, emberek ezt nem az utcán találtuk valahol vagy a kereskedőnél vásároltuk. A szeretetet ajándékba kaptuk. Az Isten maga az, aki önmagát – különösképpen Jézusban – nekünk ajándékozza. Csodálatos dolog Isten gyermekének lenni! Jézus keresztútja Isten irántunk való szeretetének a megvallása. Ez a szeretet határtalan, megszakítás nélküli, halálíg tartó!

1. Jézust halálra ítélik

Pilátus úgy érzi, hatalma van Jézus felett is. Valójában semmiféle hatalma sincs: tehetetlen! Úgy véli, katonákkal kell védenie magát Jézussal szemben. Jézus kinyújtja kezeit – nem hogy a rosszat rosszal viszonzza; Pilátust is szeretetével akarja megajándékozni. De annak szíve mégis zárva marad. Jézust, magát a szeretetet, halálra ítélik. Jézus halála áldozat, irántunk való szeretetének áldozata!

V: Imádunk téged Krisztus és áldunk téged.

R: *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

V: Senkinek sincs nagyobb szeretete annál, mint aki életét áldozza barátaiért.

R: *Mi Jézus barátai vagyunk, akikért életét áldozta.*

Imádság:

Urunk, Jézus Krisztus, megmaradunk szeretetedben, ha Isten gyermekeiként élünk. Úgy akarunk egymással jót tenni és egymásnak kölcsönösen örömet szerezni, mint ahogy Istenünk, mennyei Atyánk akarja. Kérünk, segíts minket, hogy egymást egyre jobban szeressük. Ámen.

2. Jézus vállára veszi a keresztet

Jézus viszi a keresztet. Nem az övét, hanem a mi keresztünket. Az emberek bűnei nyomják vállát. De az isteni szeretetnek semmilyen kereszt sem nehéz. Jézus tekintete az útra irányul. Nehéz út, de az üdvösség útja!

V: Imádunk téged Krisztus és áldunk téged.

R: *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

V: Aki nem veszi fel keresztjét és nem követ engem, nem méltó hozzám.

R: *Mindnyájan jók szeretnénk lenni. Jézussal mi is az Atyának akarjuk ajándékozni magunkat.*

Imádság:

Urunk, Jézus Krisztus, nem tudnánk bűneinket hordozni, ha te nem vetted volna azokat magadra. Adj nekünk erőt, hogy a szenvedésben türelmesek és a nehézségekben bizakodóak legyünk. Ámen.

3. Jézus először esik el a kereszttel

A kereszt, melyet az emberek az Úrra tettek, túl nehéz. Bűneink terhe Jézust most a földre nyomja. Senki sincs, aki önként segítene? Ebben az órában senki. Mi sem. Milyen jó volna most egy pillanatra megpihenni! De nem teheti: a szeretet arra készíti, hogy újra felkeljen s továbbmenjen az úton.

V: Imádunk téged Krisztus és áldunk téged.

R: *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

V: A világban üldözést szenvedtek, de biztatok: én legyőztem a világot.

R: *Gonoszság van mindenfelé. Jézus azonban megmutatta, hogyan győzi le a rosszat a szeretet.*

Imádság:

Urunk, Jézus Krisztus, mi gyakran a könnyebbik utat választjuk, mégha bajba visz is. Ha elesünk, az mindig a bűnbe való visszaesés. Aki veled jár, annak nem kényelmes az élete, de gazdag a szeretetben. Segíts minket, veled járnunk! Ámen.

4. Jézus anyjával találkozik

Jézusnak kedves, jóságos mamája volt. Hűségesen követi itt is az út széléről, nem veszi egy pillanatra sem szem elől. Kiterjesztett karjaival ezt akarja gyermekének mondani: „Nézd, itt vagyok veled, melletted. Nem hagylak el!”... És Jézus szenved, mert szeretett anyjának pillantását nem tudta elkerülni.

V: Imádunk téged Krisztus és áldunk téged.

R: *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

V: Aki Atyám akaratát teszi, az az én jó anyám.

R: *Értjük, Urunk. Ha mi is, mint édesanyád, észrevesszük a szükségét magunk körül és segítünk, akkor teljesítjük Isten akaratát.*

Imádság:

Urunk, Jézus Krisztus, köszönjük neked, hogy kívánságodra édesanyád mindnyájunknak édesanyja lett. Ő, aki téged úgy szeret, a szeretet és hűség élő példája lett számunkra. Ámen.

5. Cirenei Simon segít a keresztet hordozni

Végre, valaki segít! De nem részvéből... Simont odakényszerítették. Milyen segítség az ilyen? Csak tessék-lássék. Jézus engedi, hogy segítsen, és így Simon lépésről lépésre megtapasztalhatja a kereszti titkát. Simon Jézust soha többé nem felejtethi már el!

V: Imádunk téged Krisztus és áldunk téged.

R: *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

V: Amit a legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek.

R: *Minden alkalommal, ha jót teszünk és segítünk, örömmel tölt el szereteted!*

Imádság:

Urunk, Jézus Krisztus, általában elfordulunk más bajának láttán. De oly sok a bajbajutott ember az életben: zsákutcába jutottak, tanácstalanok, segítségre várók... talán csak egy jó szóra várnak, vagy csak egy mosolyra. Engedd felismernünk, hogy minden szenvedő emberben te közelítesz hozzánk, és aki segít nekik, neked is segít keresztedet hordozni. Ámen.

6. Veronika kendőt nyújt Jézusnak

Talán Veronika egy fa mögött megbújva várokozott. Most, hogy Jézus fájdalomtól megtört arcát látja, bátran előlép s odanyújtja neki kendőjét. A szeretetnek ez a mozdulata enyhíti Jézus szenvedését... és Veronika mostantól kezdve magában hordozza Jézus arcát!

V: Imádunk téged Krisztus és áldunk téged.

R: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

V: Szeressétek egymást! Ahogy én szerettelek titeket, úgy kell nektek is egymást szeretnetek.

R: Arról ismerik majd meg, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretitek egymást.

Imádság:

Urunk, Jézus Krisztus, csak a szeretet képes a világban a szükségét enyhíteni és a gonoszt megfékezni. Akik szeretnek, Isten jóságát ránk, gyermekeire visszatükrözik. Vésd, kérünk, arcodat szívünkbe, hogy az éltesen és megszenteljen bennünket. Ámen.

7. Jézus másodszor esik el a kereszttel

Nem a hosszú, meredek út, hanem az emberek mindig visszatérő bűne az, amely Jézust kimeríti. A kereszt egyre nehezebb. Az Úr ismét a földön fekszik. Mindenki feszülten várakozik. Él még? Fel fog még kelni? Igen! Az isteni szeretet mindig megújul!

V: Imádunk téged Krisztus és áldunk téged.

R: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

V: Bocsássatok meg egymásnak, miként nektek is megbocsátanak.

R: Bocsásd meg a mi bűneinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.

Imádság:

Urunk, Jézus Krisztus, gyakran gyengék vagyunk, és nehezen bocsátunk meg. Mivel nem tesszük meg mindig, amit tennünk kellene, elszomorodunk és elfelejtjük az örömet. Segíts beléd elcsendesednünk, hogy szeretetteddel töltkezve megerősödjünk az újrakezdéshez. Ámen.

8. Jézus síró asszonyokkal találkozik

Aki most az Úrra néz, kicsordul a könnye. Ezért nem meglepő, hogy az asszonyok, akikkel találkozik, átérzik fájalmát és részvétet éreznek iránta. Mégis Jézus visszautasítja együttérzésüket: ne rajtam siránkozzatok, hanem a bűnökön, melyek mindenütt szenvedést okoznak.

V: Imádunk téged Krisztus és áldunk téged.

R: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

V: Nézzétek az Isten Bárányát, aki elveszi a világ bűneit.

R: Urunk, irgalmazz nekünk!

Imádság:

A világban lévő sokféle baj gyakran fölháborít és sírásra készít bennünket. Mégis, Urunk, te nem akarsz hamis részvétet és felszínes együttérzést. Az senkin sem segít. Ajándékozz nekünk jóságos szívet és segítőkész kezeket, hogy kitörjünk a gonoszság köréből, jót tegyünk és szeretetet ajándékozzunk. Ámen.

9. Jézus harmadszor esik el a kereszt súlya alatt

A keresztút elveszi Jézus végső erejét is. Megtört és tehetetlen. Most Jézus szó szerint a porban fekszik! Mivel már nem képes felkelni, katonák jönnek, hogy ütlegeikkel magához térítsék. Csak még egy lépést! Aztán fenn van a Kálvárián.

V: Imádunk téged Krisztus és áldunk téged.

R: *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

V: Jó annak, aki a gyengéknek és a szegényeknek gondját viseli.

R: *A bajból az Úr megszabadítja.*

Imádság:

Urunk, Jézus Krisztus, sokan törnek ránk olyanok, akik már képtelenek magukon segíteni. Hozzád hasonlóan a porban fekszenek. Jóllehet ismerjük bajukat, mégcsak ujjunkat sem nyújtjuk feléjük. Segíts, hogy ma ne kerüljük el a bajbajutottat és segítsünk rajta. Ámen.

10. Jézust megfosztják ruháitól

Akit halálra ítélték, elvesztette életét és mindenét. Így tépik le a durva katonák az Úrról köntösét. És mialatt lemeztelenedik, és szegénysége teljessé válik, az Atya dicsőséggel ruházza föl.

V: Imádunk téged Krisztus és áldunk téged.

R: *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

V: Jézus így imádkozik: „Atyám, azt akarom, hogy mindazok, akiket nekem adtál, ott legyenek velem, ahol én vagyok.

R: *Hogy meglássák dicsőségemet, amelyet te adtál nekem, mivel a világ kezdete előtt szeretél engem.*”

Imádság:

Urunk, Jézus Krisztus, ha nem ügyelünk rá, oly könnyen megvetjük az embereket, eltékozoljuk a természet kincseit és bűneinkkel eljártsszuk szabadságunkat. Ajándékozz meg bennünket a jó tanács Lelkével, amely megmutatja a helyes irányt és segít életünket megváltoztatni. Ámen.

11. Jézust keresztre szegezik

Jézus a keresztre van szögezve. Aki a béke útját járta és jót tett mindenkivel, azt keresztre feszítették: kezeit és lábait a fához szögezték. Arca már csupa fájdalom. Jézust odaszögezték, azonban karjait szeretete szélesre tárja.

V: Imádunk téged Krisztus és áldunk téged.

R: *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

V: Jézus azért jött, hogy az Atya akaratát tegye.

R: *Atyám, legyen meg a te akaratod, miképpen a mennyben, azonképpen itt a földön is.*

Imádság:

Urunk, Jézus Krisztus, gyakran minket is leszögez a gonosz: saját kívánságainkkal, vágyainkkal és gondjainkkal foglalkozunk csak. Irigységünk, szeszélyeink, rosszindulatunk, keményszívűségünk elzárja a testvéreink felé vezető utat. Tégy képessé Urunk, hogy szabadságodat, amely minden bilincstől meg akar szabadítani bennünket, befogadjuk. Ámen.

12. Jézus meghal a kereszten

A bűn iszonyatos műve beteljesedett. De nem a gonoszság győzött, hanem a szeretet! A legnagyobb megalázottságában jut el Jézus a legmagasabbra: „Ha felemeltetem a földről, mindent magamhoz vonzok.” Amikor Jézus a katonákra néz, a bűnös emberiségre tekint, pillantásában már benne van a kiengesztelődés Istennel. A kereszttel alatt Máriában találjuk meg

azt a szeretetet, amely Jézushoz vezet. Jézus Atyjának ajánlja magát és meghal. JÉZUS AZ ÚR – A MEGVÁLTÓ – A SZABADÍTÓ

V: Imádunk téged Krisztus és áldunk téged.

R: *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

V: A mi Urunk, Jézus Krisztus keresztségében dicsekedjünk!

R: *Benne van üdvösségünk, föltámadásunk és életünk. Átala vagyunk megváltva és megszabadítva.*

Imádság:

Urunk, Jézus Krisztus, szereteted és kereszthalálod által a gonosztól megszabadítottál minket és örök élettel ajándékoztál meg minket. Hálásak vagyunk ezért neked! Segíts nekünk szereteted művét itt a földön folytatni, hogy minket is az Atyának ajánlhass. Ámen.

13. Jézus testét leveszik a keresztről és anyja ölébe helyezik

Mária nem hagyta el Jézust: szeretetével végigjárta vele fájdalmas útját a keserves befejezésig. Csak most, miután a borzalmas mű beteljesedett, veheti ismét karjaiba fiát a fájdalmas anya.

V: Imádunk téged Krisztus és áldunk téged.

R: *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

V: Örüljetek, ha a szenvedés Jézussal összekapcsol benneteket.

R: *Mert majd ujjongtok, ha eljön dicsőségében.*

Imádság:

Szentséges szűz Mária, édesanyánk, mivel a szenvedésben oly szorosan Jézushoz kapcsolódtál, megérted az emberi fájdalmakat és nem hagysz magára senkit sem, aki szükség keresztségét hordozza. Ezért bizalommal kérünk: „Asszonyunk, szűz Mária, Istenek szent anyja, imádkozzál érettünk bűnösökért most és halálunk óráján.” Ámen.

14. Jézust sírba teszik

Hit nélkül kialszik minden remény az életben. Fellép a halálos dermedtség, hogy már csak a szeretet végső mozdulatára marad erő: Jézust a sírhoz cipelni. Mégis Isten hatalmából ebben a halálban a feltámadás már valóság. Már csak idő kérdése! JÉZUS LEGYŐZTE A HALÁLT! JÉZUS ÉL!

V: Imádunk téged Krisztus és áldunk téged.

R: *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

V: Ha a búzamaz nem hull a földbe és nem hal meg, egymaga marad.

R: *De ha földbe hull és meghal, sok termést hoz.*

Imádság:

Urunk, Jézus Krisztus! Hiszünk benned és útmutatásod szerint keressük az életet. Részesíts bennünket feltámadásodban! Tégy bizonyossá abban, amit Pál apostol magáról mond: „Számomra Krisztus az élet és a halál nyereség!” Ámen.

**Jézus feltámadása Isten válasza
a bűnökre, a szenvedésre és a halálra.
JÉZUS ÉL!**

Az Oltáriszentségben jelen van közöttünk.

Urunk, Jézus Krisztus, szeretnénk irántunk való nagy szeretetedről megemlékezni és elgondolkodni.

Vasárnap hetente megemlékezünk feltámadásodról és ünnepélyesen mondjuk:

**HALÁLODAT HIRDETJÜK, URUNK,
ÉS HITTEL VALLJUK FÖLTÁMADÁSODAT,
AMÍG EL NEM JÖSSZ.**

Keresztúti ájtatosság

Előszó

A keresztút az Egyház legszentebb és legtöbb búcsúval ellátott ájtatosságai közé tartozik. Jézus isteni Szívét örömmel, a hívek szívét bűnbánattal és vigasztalással tölti el, a búcsúk felajánlásával pedig a tisztító tűzben szenvedő lelkeken segít. Végzésével megnyerhetjük mindazokat a teljes és részleges búcsúkat, amelyek a jeruzsálemi keresztút látogatásával nyerhetők.

A búcsúk megnyeréséhez szükséges:

1. Hogy kegyelem állapotában legyünk. Azért célszerű először is a tökéletes bánatot felindítanunk. A búcsúk megnyerésének feltétele, hogy a szentségekhez (gyónás és áldozás) járjunk, legalább egy hónapon belül.
2. Hogy sorban egymásután végiglátogassuk a templomban felállított keresztúti állomásokat, tehát valóban járjunk egyiktől a másikig.
3. Hogy Jézus szenvedéséről elmélkedjünk. Nem okvetlenül szükséges, de mindenestre nagyon hasznos az állomásoknál legalább egy Miatyánkot elmondanunk.

Látogassuk meg a keresztutat minél gyakrabban, nagybőjtön kívül is az egész év folyamán. Magánúton, egymagunkban való végzése csak néhány percnyi ideig tart. Járjuk végig a keresztutat Krisztus Urunkkal. Egyik állomásról a másikra, szemlélve a stációs képeket, vessük lelkünkbe, amit azok szemlélete nekünk mond.

Portu Mauriciói Szent Lénárd, ferences misszionárius, aki egymaga 572 keresztutat szentelt meg, gyakran szokta mondani: a keresztúti ájtatosság elég arra, hogy nemcsak egy lelket, de egy egész plébániát szentté tegyen.

Hozzátehetjük még azt is, hogy a keresztúti ájtatosság végzése nagyban csökkenti a tisztító tűzben szenvedő lelkek gyötrelmeit.

Végezzük azért gyakran és buzgólkodjunk terjesztésében.

Betegek és akik a templomban felállított keresztúti állomásokat nem tudják végigjárni, otthonukban is elvégezhetik ezt az ájtatosságot. Keresztúti búcsúval ellátott kereszt előtt, végezzünk el 20 Miatyánkot, Üdvözlégyet és Dicsőséget. Ebből tizennégyet a stációkért, hatot pedig a Szentatya szándékára ajánljunk fel és ugyanazon búcsúban részesülünk, mintha a templomban végeztük volna el a keresztutat.

Súlyos betegek, akik nem tudják elmondani ezt sem, teljes búcsút nyerhetnek, ha a keresztúti feszületet megcsókolják, vagy legalább rátekintenek, és töredelmes szívvel mondják: „Kérünk Téged, jöjj szolgálid segítségére, kiket drága szent véreddel megváltottál.”

„Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg önmagát, vegye föl keresztjét és kövessen engem,” (Mt 16,24) – mondja az Úr Jézus.

Hűségesen kövessük Krisztust a keresztúton. Imádkozzuk a keresztutat!

Előkészületi imádság

Isteni Üdvözítőnk, mi bűnösök vétkeztünk, és te szenvedtél ártatlanul a keresztfán. Ide juttattak vétkeink. Töredelmes szívvel bánjuk életünk minden bűnét, amelyekkel Téged, legnagyobb jótevőnket, hálátlanul megbántottunk. Hogy szeretetünket megmutassuk és vétkeinkért megkérleljünk, követünk keresztutadon. Add meg lelkünk üdvösségére és a tisztítóhelyen szenvedő lelkek segítségére Anyaszentegyházadnak a keresztút járására engedélyezett búcsúit. Amen.

I. állomás**Pilátus halálra ítéli Jézust**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

„Akkor kezükbe adá Őt Pilátus, hogy megfeszítsék.” (Jn 19,16) Pilátus háromszor jelenti ki Jézus ártatlanságát és mégis halálra adja az Istenembert. Az isteni Bárány némán fogadja a halálos ítéletet és készséges szívvel megy értünk és helyettünk a halálba. Uram, ha most megítélnél, ártatlannak találnál-e minket? De ha hiba nélkül lennénk is, add, hogy mindig türelmesen viseljük az igazságtalan megítéléseket. Add meg azt is, hogy szavainkra mindig vigyázzunk.

Miatyánk... Üdvözlégy... Dicsőség

Pap: Könyörülj rajtunk Uram.

Hívek: Könyörülj rajtunk.

II. állomás**Jézus vállára veszi a keresztet**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Krisztus Urunk „keresztjét hordozván kiment a Golgotára.” (Jn 19,17) Mezítláb, tövisszorosúval, vállán a súlyos kereszttel megkezdte keresztútját és behinti azt könnyeivel, szent vérével. Add, Uram, hogy készséges szívvel, szeretettel és türelemmel hordozzuk mindennapi keresztünket.

Miatyánk... Üdvözlégy... Dicsőség

Pap: Könyörülj rajtunk Uram.

Hívek: Könyörülj rajtunk.

III. állomás**Jézus először esik el a kereszttel**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

„Betegségeinket Ő hordozta, s fájdalmainkat Ő viselte.” (Iz 53,4) Kimerült, agyongyötört Üdvözítőnk nem bírja el bűneink rettenetes súlyát. A földre roskad, de újra felkel, és tovább járja értünk a keresztutat. Mélységes bánattal siratjuk a magunk elestét, elkövetett bűneinket. Bocsásd meg azokat, Uram. Ezentúl kitartunk Melletted, ha kell, a halál árán is.

Miatyánk... Üdvözlégy... Dicsőség.

Pap: Könyörülj rajtunk Uram.

Hívek: Könyörülj rajtunk.

IV. állomás**Jézus szent Anyjával találkozik**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

„Ó, mily nagy volt ama drága szűz Anya szomorúsága Egyszülött szent Magzatán.” (Stabat Mater) Minő szívszaggató fájdalom az Anyának így látni szent Fiát. És minő keserű gyötrelmem a Fiúnak édesanyja szenvedése. Uram, tedd fogékonnyá szívünket mások szenvedése iránt.

Miatyánk... Üdvözlégy... Dicsőség.

Pap: Könyörülj rajtunk Uram.

Hívek: Könyörülj rajtunk.

V. állomás**Cirenei Simon segít Jézusnak a keresztet hordozni**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

„Mefogának bizonyos Simont, Cirenéből valót, és rátevék a keresztet, hogy vigye Jézus után.” (Lk 23,26) Cirenei Simon eleinte csak kényszerűségből viszi a keresztet, de amint az elgyötört Úr Jézusra tekint, elfogja a részvét. Azontúl szíves akarattal és szeretettel hordozza Krisztus keresztjét. Mily nagy kitüntetés számunkra, Üdvözítőnk, hogy mindennapi kis keresztjeinket Veled együtt hordhatjuk. Örömet osztozunk keresztedben és meggyaláztatásodban.

Miatyánk... Üdvözlégy... Dicsőség.

Pap: Könyörülj rajtunk Uram.

Hívek: Könyörülj rajtunk.

VI. állomás**Veronika kendőt nyújt Jézusnak**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

„Követé Őt a nép és az asszonyok nagy sokasága.” (Lk 23,27) A durva katonák és a csőcselék dühével bátran dacolva, Veronika isteni Mestere elé lép, kendőt nyújt neki, hogy letörölhesse arcát és enyhíthesse gyötrelmeit. Ezt a résztvevő jóakaratot és hűséget kívánja tőlünk is az igaz szeretet. Nem is törődünk többé mások hitetlenségével, gúnyolódásaival vagy fenyegetéseivel, hanem hűek maradunk, Uram hozzád és Egyházadhoz.

Miatyánk... Üdvözlégy... Dicsőség.

Pap: Könyörülj rajtunk Uram.

Hívek: Könyörülj rajtunk.

VII. állomás**Jézus másodszor esik el a kereszttel**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

„A mi gonoszágainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze.” (Iz 53,5) Mert bűneinkbe folyton visszaesünk, másodszor is leroskadsz Uram, a kereszttel terhe alatt. Add, hogy állhatatlanságunk szégyenét jóvátegyük, hűségesek legyünk hozzád és jó feltételeinket a sírig megtartsuk.

Miatyánk... Üdvözlégy... Dicsőség.

Pap: Könyörülj rajtunk Uram.

Hívek: Könyörülj rajtunk.

VIII. állomás**Jézus vigasztalja a siránkozó asszonyokat**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

„Hozzájuk fordulván Jézus, mondá: Jeruzsálem leányai, ne miattam sírjatok, hanem sírjatok magatok és gyermekeitek felett.” (Lk 23,28) Mily nagy okunk van nekünk is, hogy magunkon és lelkünk elhanyagolt állapotán sírjunk. Sokszor milyen könnyen elaltattuk lelkiismeretünk szavát. Add Uram, hogy komoly szavad mindig alapos önvizsgálatra indítson minket.

Miatyánk... Üdvözlégy... Dicsőség.

Pap: Könyörülj rajtunk Uram.

Hívek: Könyörülj rajtunk.

IX. állomás**Jézus harmadszor esik el a kereszttel súlya alatt**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

„Erőm, mint a cserép, kiszáradt, nyelvem ínyemhez tapadt, lesújtottál a halál porába.” (Zsolt 21,16) Az Úr Jézus pihegve, lélekszakadva harmadszor is leroskad, mert mi oly szájalmas állhatatlansággal, bukdácsolva járunk a megismert igazságok útján és oly szégyenletesen ragaszkodunk vétkez szokásainkhoz. Mily hősiesség és kitartó szeretet van az Úrban. Végső erőfeszítéssel tart a Golgotára. A véres kereszttel legyen intő jelünk: Inkább meghalunk, de bűnt soha többé el nem követünk.

Miatyánk... Üdvözlégy... Dicsőség.

Pap: Könyörülj rajtunk Uram.

Hívek: Könyörülj rajtunk.

X. állomás**Jézust megfosztják ruháitól**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

„Szétoztották egymás között ruháimat és köntösömre sorsot vetettek.” (Zsolt 21, 19) „Enni nekem epét adtak, szomjúságomban ecettel itattak.” (Zsolt 68,22) A háromszor szent és szemérmes Jézust hiúságunk és könnyelműségünk vetközteti le. Epével és ecettel az evésben és ivásban való ingyencségünk és mértéktelenségünk itatja Üdvözítőnket. Uram, nem prédáljuk el többé égi ruhánkat, a megszentelő kegyelmet. Meztelenséged kínjaira kérünk, öltöztess fel lelkünket erényeid szépségébe.

Miatyánk... Üdvözlégy... Dicsőség.

Pap: Könyörülj rajtunk Uram.

Hívek: Könyörülj rajtunk.

XI. állomás**Jézust a keresztre szegezik**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

„Fennen ragyog királyi jel, keresztnek titka ünnepel, amelyen az élet halni szállt, s megtörte holta a halált.” (Vexilla Regis) Ég és föld között felmagasztalva függ a Megfeszített. Karját ölelésre tárja. Ajkát a megbocsátás szavára nyitja. „Atyám bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek. (Lk 23,34) Lándzsával átdöfött Szíve sebét menedékül adja, hogy kísértésekben, veszedelmekben mindig oda siessünk. Uram, keresztrefeszítésed a mi művünk volt. A jövőben, könnyeidben és véredben megtisztult lelkünk szívesen vállalja a szenvedést veled és érted.

Miatyánk... Üdvözlégy... Dicsőség.

Pap: Könyörülj rajtunk Uram.

Hívek: Könyörülj rajtunk.

XII. állomás**Jézus meghal a kereszten**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

„Jézus mondá: Beteljesedett. És lehajtván fejét, kiadá lelkét.” (Jn 19,30.) Beteljesedett a nagy keresztáldozat, megváltottál. Isten gyermekei és az örök boldogság örökösei vagyunk. Haláloed Uram, azt hirdeti, hogy nagy volt a lelkünk ára. Add, hogy mindig mint pótolhatatlan kincsünket gondozzuk.

Miatyánk... Üdvözlégy... Dicsőség.

Pap: Könyörülj rajtunk Uram.

Hívek: Könyörülj rajtunk.

XIII. állomás**Jézus testét leveszik a keresztről és Fájdalmas Anyja ölébe fektetik**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

„Szűzanyám, esengve kérlek, hathatósan védj szívembe, Szent Fiadnak sebeit.” (Stabat Mater) Jézus szent testét leveszik a keresztről és fájdalmas Anyja fogadja ölébe. A Szent Szűz tartja, imádja szent Fiát; nézi, csókolja sebeit. Az ő szíve az égő mécs a kereszt tövében. Fájdalmas égi Anyánkról sohasem feledkezünk el; az ő karjaiban kívánunk majdan meghalni.

Miatyánk... Üdvözlégy... Dicsőség.

Pap: Könyörülj rajtunk Uram.

Hívek: Könyörülj rajtunk.

XIV. állomás**Jézus holttestét sírba teszik**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Hívek: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

„Volt pedig azon a helyen, ahol Őt megfeszítették, egy kert és a kertben egy új sírbolt, amelyben még senki sem feküdt. Azért oda tették Jézust.” (Jn 19,41-42) A sziklafalba vájt új sírba fektetik az Urat, tündöklő gyolcsba takarják. Mint a tiszta sír az Úr testét, úgy fogadjuk tiszta szívünkbe az Urat, amikor a szentáldozásban hozzánk tér. Úgy is akarunk mindig élni, hogy tetteinkből lássák: Jézus lakik szívünkben.

Miatyánk... Üdvözlégy... Dicsőség.

Pap: Könyörülj rajtunk Uram.

Hívek: Könyörülj rajtunk.

Befejező ima

Tekints le, kérünk Uram, családotra, amelyért a mi Urunk Jézus Krisztus nem tétovázott magát a bűnösök kezére adni, és a kereszt gyötrelmét elvállalni! Kérve kérünk, Urunk Jézus Krisztus, legyen erőnk keserves kínszenvedésed: az védjen, őrizzen és oltalmazzon meg minket. Szent sebeid legyenek az étel és ital, amely táplál és gyönyörködtet. Hulló szent véred legyen minden vétünk tisztogatója és elégtétele. Halálod legyen örök dicsőségünk. Amen.

Keresztúti ájtatosság a tusnádfürdői új templomban – magánhasználatra (írta Incze Dénes)

Bevezetés

Már a templomépítés viszontagságai alatt többször elmélkedtem ezen imaszövegekről. Akkor is és ma is időszerűnek tartom.

A képeket Imets László csíkszeredai művész készítette a templomépítés idején. Ez a 15 fametszet, amelynek első példánya van a templomban, nagy művészi érték is egyben, s számos kül- és belföldi méltatásban részesült. Tulajdonképpen a keresztjét hordozó Krisztus a kereszt útját járó székelység sorsát is ábrázolja.

Ez a keresztút eltér az eddigiektől. Hiszen benne van a teljes fájdalmas rózsafüzér; ugyanakkor kimaradtak belőle azok a stációk, amelyek a szentírásból nem bizonyíthatók, pl. Veronika; s olyanokkal van kibővítvve, amelyek a keresztútból hiányoztak, mint pl. a jobb lator, Mária a kereszt alatt stb. A többszöri elesést összevontam egy stációra, hiszen a Szent Hagyomány szól róla.

A keresztút imaszövegének végén idézőjelben található mondat magától a művésztől származik. Mélysége és szépsége is megérdemli, hogy mi is elmélkedjünk róla. Különben is a vázát a *Szolgalat* c. papi folyóirat egyik számában találhatjuk meg, amely a 15. állomásként Jézus feltámadását hozza. Így nyer értelmet és kiteljesedést Jézus Keresztútja.

Tusnádfürdő, 1984.
Incze Dénes plébános

Jóváhagyás

A keresztúti ájtatosság 15 stációjának mindegyike a maga témájával az Egyház hagyományos gyakorlata. A gyakorlaton túl ilyen sorrenddel, jelenetekkel készültek a különböző művészek illusztrációi is. Természetesen régebb és az új időkben is voltak a régi sorrendet követő, de új szövegváltozatokat tartalmazó keresztúti ájtatosságok, amelyek imakönyvekben is megjelentek. Ami a keresztút szövegét illeti, az nagyon változatos, élénk, korszerű és lélekhez tapadó. Igen jelentős dolog, hogy új templomában nemcsak a művészi környezetre, de az ott elhangzó tárgy és beszédmódjára kiterjedő a figyelme. A legszebb dolgok régebb sem az okmányok tengerében élő központiaktól származtak, hanem a hívekkel együtt elmélkedő papoktól, szerzetesektől. ha ez a mű 10 esztendő alatt éri el a tökéletességet, akkor is értéket fog jelenteni.

Magán úton való használatát „nem kizárólagosan” engedélyezem.

Gyulafehérvár, 1989. január 10-én
Dr. Jakab Antal sk. megyéspüspök

Előkészítő ima

Tudom, Uram, hogy a keresztúton egy teljesen elgyengült, mindenkitől megcsúfolt ember indul el a Golgotára, a te Szent Fiad, aki példát adott a kereszthordozásra. Önként vállalt szenvedése megváltott minket, s ugyanakkor megerősítenek saját életünk kálváriás útjain. Mennyei Atyánk! Sokszor elfog a csüggedés: van-e valami értelme kereszthordozásainknak? Add, hogy Jézus megtanítson arra, hogy mi is ezáltal szenteljük csak meg önmagunkat. Szendvésekkel engesztelhetünk ki téged, Uram! Jézusom! E szent keresztút alatt lábad véres nyomaiba akarunk lépni. Akkor meglátjuk önmagunk gyengeségeit és bűnös voltunk. Megtanulunk magunk helyett az Atya szeretetében bízni, s szívünkbe költözik az alázatos nagy szeretet Szentséges Szíved iránt. Ámen.

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk!

I. állomás

Jézus vérrel verejtékeznek az Olajfák hegyén

Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

Jézus megváltó szenvedése e hegyen kezdődik el. Ide menekül az utolsó vacsora után tanítványaival. Imájukat kéri: „Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek. Azután egy kissé tovább ment és így imádkozik: Atyám, ha lehetséges, múljék el tőlem ez a pohár, de ne az én akaratom legyen, hanem a tied! Verejtéke, mint megannyi vércsepp hullott a földre.” (Lk 22,39-44)

Könyörögjünk!

Jézusom, félsz a közeledő nagypéntek borzalmaitól, mert mindentudásod nyomán előre látod, hogy sokakért hiába halsz meg. Félsz a testi szenvedéstől is. Fáj, hogy apostolaid alszanak, s nem kapsz vigasztalást. Egyedül az Atya az, aki angyalt küld hozzád. Jézusom! Taníts meg engem is Isten akaratában megnyugodva szenvedni: elhagyatottságban, magányomban, betegségek között, ellenséges testvérek között élve. Amikor félreértenek, mellőznek, lenéznek, nyelvükkel vagy viselkedésükkel megbántanak. Erősítsen meg a te vérrel való verejtékezésed valahányszor az Atya akaratáról van szó életemben. Add, Uram, hogy megértsük, csak úgy maradhatunk hűek hozzád, ha mindhalálig és mindig csak imádkozunk. Akkor sohasem veszünk el. S te magad maradsz egyetlen vigasztalásunk getszemáni éjszakáinkon.

„*Veled virrasztok, Uram!*”

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk!

II. állomás

Jézust elárulják és elfogják

Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

„Még beszélt alvó apostolaihoz, amikor megjelent egy csapat. Júdás vezette, egy a tizenkettő közül. Jézushoz lépett és megcsókolta. Jézus erre megkérdezte: Júdás, csókkal árulod el az Emberfiát? Akkor elfogták és a főpap házába kísérték.” (Lk 22,54)

Könyörögjünk!

Jézusom, mily undor foghatott el, amikor az áruló ellenségeid kezére játszott téged. Róla mondtad: „Jobb lett volna, ha meg sem születik!” Mégis milyen jó vagy hozzá, barátodnak nevezed. Meg akarod minden áron menteni őt. Ez az óra nemcsak a sötétség, hanem a szeretet legszebb órája is. Példát adott nekem is a megbocsátásra. Péternek mondtad: Ha kell hetvenszer hétszer... Add Uram, hogy lelkesítsen engem is a te példád. Hogy magam is őszintén, jó szívvel bocsássak meg júdásaimnak. Őrizd meg engem a pénz túlságos szeretetétől és a kapzsiságtól. Őrizd meg engem, a te tékozló gyermekedet a végső megátalkodás veszedelmétől.

„*Veled megyek, Uram!*”

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk!

III. állomás

Jézust megostorozzák

Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

„Akkor Pilátus elfogatta és megostoroztatta Jézust.” (Jn 19,1) Gúnytárgya volt a pogány katonáknak. Ártatlannak tart a helytartó s mégis megfenyít. Mily nagyok lehettek szenvedéseid. Hiszen akit egyszer a rómaiak megostoroztak, az elveszítette egész életére egészségét, becsületét. Gyáva az az előljáró, aki csak ehhez hasonló módot talál a hűség és becsület alattvaló megmentésére.

Könyörögjünk!

Uram Jézus Krisztus! Alázattal imádom vérbe borult szent Testedet! Kifröccsenő szent Véredet! Krisztus Teste, üdvözíts engem! Krisztus Vére, szentelj meg engem! Moss tisztára engem! Add, hogy mindig méltón fogadjalak téged az én szívembe a szentáldozás boldogságában. Engesztelni akarom összetört testedet az érzékiség, a testi vágyak és szenvedélyek bűneiért. Add, Uram, hogy felismerjem: a mi elkényeztetett és az érzékiség bűneibe öltöztetett testünkért te nagy árat fizettél Pilátus pincéjében.

„*Veled szenvedek, Uram!*”

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk!

IV. állomás

Jézust tövissel megkoronázzák

Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

„A katonák tövisből koronát fontak, a fejére tették és bíbor színű köpenyt adtak rá. Majd eléje járultak és így gúnyolták: Üdvözlégy, zsidók királya!” (Jn 19,2-3)

Könyörögjünk!

Isteni Üdvözítőm! Imádom és megcsókolom szent Arcodat, amelyet leköpdöstek a katonák, majd arcul vertek. Pedig ez a szent Arc az angyalok gyönyörűsége, Édesanyádnak a legdrágább kincse volt. Az angyalok seregéhez csatlakozva engesztellek én is. Szent, szent, szent a Seregek Ura, Istene! Hiába éktelenítettek el töviskoronával, terítették rád bíborpalástot, Király vagy te mindörökre! Országodnak nem lesz vége. Hiszem, Uram, hogy az ítélet napján megdicsőült szent Arcod majd felettem is felragyog, aki oly sokszor megbántottalak bűneimmel.

„*Veled jövök, Uram!*”

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk!

V. állomás**Jézust a főpapok és Pilátus halálra ítélik**

Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!

Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

„Jézust Kaifás főpaphoz vitték. Ott voltak az írástudók és a nép vénei. Hamis bizonyítékot kerestek Jézus ellen, hogy halálra ítélhessék. Végül a főpap felkiáltott: Mit ítélték? Azok így kiáltottak: Méltó a halálra!” (Mt 26,57-66) Ezt tette Pilátus is veled a megostorozás után. Megostorozva mutat meg a zsidóknak: „Íme a ti királyotok! De azok tovább kiáltoztak: El vele! Keresztre vele! Erre átadta őt, hogy keresztre feszítsék.” (Jn 19,13.15.16)

Könyörögjünk!

Jézusom, két főpap és egy idegen uralkodó ítél halálra. Pedig ártatlan voltál. Rágalmak és hazugságok, hamis tanúk alapján. Nem akarok soha gyáva ítélője lenni azoknak, akiket reám bízta, mert ellenszenvesek, vagy nem szeretem őket. Őrizzél meg a megalkuvástól az ártatlanok és a te ügyed rovására. Őrizzél meg az elhamarkodott ítéletektől. A dolgok olyan bonyolultak s csak te ismered az emberi szív titkát. Add, hogy hozzád hasonlóan én is hallgatni tudjak, ha igazságtalanul megítélnek, vádolnak vagy rágalmaznak. Vagy, ha az én életemben is fellépnek a hamis tanúk.

„Melléd állok, Uram!”

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

VI. állomás**Jézus vállaira veszi a keresztet**

Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!

Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

„Miután csúfot üztek belőle, levették róla a bíbort és saját ruháját adták rá. Ő keresztjét hordozva kiment a Koponyák hegyére, melyet héberül Golgotának neveznek.” (Mk 15,20; Jn 19,17) Jézusom, mezítláb, édesanyád köntösében, véres és sebes karokkal, töviskoronás fejjel, remegő lábakkal fogadod a keresztet. Ez volt akkor a szégyen fája, hogy te haláloddal a megváltás drága zálogává változtasd. Hogy megremeghetett e percben a szíved: hiszen ezért a pillanatért jöttél a világra. Imádjuk mi is szent keresztedet, mert ezzel váltottad meg a lelkünket. Büszke akarok lenni, hogy én a keresztben és a kereszt tanításában hiszek, mert keresztény vagyok.

Könyörögjünk!

Jézusom, a mindennapi élet reám is keresztet rak. Fiatalon vagy öregen, egészségesen vagy betegen is végezni kell a mindennapi kötelességeket. Hiszem, hogy munkánk és hivatásunk Isten akarata. Add, hogy mi is minden reggel szívünkhöz öleljük keresztjeinket. Őrizzél meg a kereszt elleni zúgolódástól. Add, hogy csendes kereszthordozásunkkal mi is némi kis elégtételt nyújtsunk a Mennyei Atyának és testünkben kiegyesítsük még azt, ami Jézus szenvedéséből hiányzik az Egyház javára. (Kol 1,24)

„Követlek, Uram”

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk!

VII. állomás

Jézus többször elesik a Keresztúton

Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

Dávid királlyal imádkozhattad te is, Uram: „A mélységből kiáltok, Uram, hozzád, Istenem, hallgass a szómra. Figyelj imádságomra kegyes szívvel, amikor bocsánatodért sírok. Ha feljegyzed vétkeinket és számot jössz tartani, Istenem, ki bír előtted akkoron megállani?” (129. zsoltár)

Könyörögjünk!

Jézusom, a Szent Hagymány tanítja, hogy keresztutad keserves volt. A fájdalmas olvasó negyedik titka pedig rámutat: „Aki érettünk a nehéz keresztet hordozta.” S a többit rábízta szeretetünk találékonyságára, hogy keressük és kutassuk mi is: milyen lehetett számodra a kereszt útja. Nem háromszor, hanem többször is belezuhantál a porba.

Uram, eleséseid által nyisd fel szemünket a bűn utálatossága iránt. Nagy volt a lelkünk ára, a véres keresztút a megmondhatója. Földreuhanásaid eszembe juttatják régi botlásaimat. Az én zuhanásaimat. Amikor szándékosan kerestem a bűn szakadékait. S hányszor rántottam ide magammal aztán másokat. Bocsásd meg Jézusom idegen bűneimet. Azokat, amelyekért lelkiismeret furdalás gyötör, azokat, amelyeket miattam követtek el. Jézusom, szabadíts meg a fájó múlt emlékeitől. Add, hogy egy jó szentgyónásban magam is újra feltámadjak.

„Melléd roskadok, Uram!”

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk!

VIII. állomás

Cirenei Simon segít Jézusnak a kereszt hordozásában

Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

„Miután csúfot üttek belőle, elvezették, hogy keresztre feszítsék. Kényszerítettek egy arra menőt, cirenei Simont, Sándor és Rufusz apját, aki éppen a mezőről jött, hogy vigye a keresztet.” (Mk 15,20-21)

Könyörögjünk!

Cirenei Simon is fáradtan siet haza a napi munka után a megérdemelt pihenésre. Akkor találkozik össze, Jézusom, veled. Kezdetben vonakodik átvenni keresztet, később nem bánja meg e szívességet. Megtér egész családjával.

Jézusom, szabadíts meg engem is a mentegetőzés, a fáradtság és idegesség önzéseitől. Mert fáradt vagy beteg vagyok, nem kívánhatom, hogy mindenki körülöttem forogjon, reám legyen tekintettel, engem szolgáljon. Fáradtan is, megöregedve is szolgálnom, szeretnem és segítenem kell felebarátaimat. És megköszönöm szívből most neked az én keresztjeimet is cipelő Simonokat, barátaimat, jótévőimet és vigasztalóimat. Én is mindenkiben a te szenvedő Arcodat akarom felismerni. Nem rakhatok keresztet reájuk.

„Neked segíték, Uram!”

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk!

IX. állomás

Jézus találkozik a jeruzsálemi asszonyokkal

Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

„Nagy tömeg követte őt a kereszttúton, közöttük az asszonyok is, akik siránkoztak és jajgattak miatta. Jézus e szavakkal fordult hozzájuk: Jeruzsálem leányai, ne rajtam sírjatok, hanem inkább magatok és gyermekeitek miatt!” (Lk 23,27)

Könyörögjünk!

Jézusom, a te rövid földi életedet is bearanyozták a hűséges és tisztességes női lelkek, akik gondoztak, anyagilag támogattak s vagyonukat is rád költötték. És a kereszttúton is melléd állnak, megsiratnak, mert egyebet nem tehetnek. Milyen jól eshetett ez neked. De megrázóan inted őket: a kereszténységben nem elég csak könnyeket hullatni, hanem át kell alakulni és meg kell javulni. Magatokat sirassátok, s talán elzüllött férjedet, vallástalan gyermekeidet. Add meg, Uram, nekem is a könnyek adományát, az őszinte bűnbánatét. És áldd meg mindazon női lelkeket, akik jó szívvel szolgálnak, szeretnek és segítenek engem.

„Magunkért sírok, Uram!”

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk!

X. állomás

Jézust megfosztják ruháitól és felfeszítik

Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

„Ruháit a katonák osztották el. De mivel köntöse varratlan volt, megbeszélték, hogy nem hasítják el, hanem kisorsolják. Így teljesedett be az írás: Elosztották ruháimat maguk között, köntösömre sorost vetettek.” (Jn 19,23-24)

Könyörögjünk!

Mily fájdalmaid lehettek, amikor lázas, sebes testedről letépik ruháid. Mily szégyenkezés foghatott el, amikor ott álltál mezítelenül, szégyenkezve a röhögő és kíváncsi szemek előtt. Hiába keresed a barátokat, mindenki elmaradt tőled. Hóhérok és vadállatok vesznek körül és erkölcstelen szavakkal illetnek. Majd rálöknek a keresztre. Átszegezik kezed és lábad. Kimondhatatlan kínjaidban is néma vagy, hogy példa maradj. Jézusom, lemeztelenítésed az én művem is, mert valahányszor levetem magamról a szégyent, s elveszítem a megszentelő kegyelem ruháját, téged gyaláznak meg. Bocsásd meg, hogy civilizált barbárok vagyunk, akiknek a szellem és lélek felöltöztetése, ápolása sokszor nem is fontos, csak a rothadásra szánt testnek tisztességtelen és szemérmetlen cicomázása. Uram, szégyelljük magunkat a szellem kultúrájának csődje miatt. Engesztelődj meg, ne utálj meg minket, oly gyakori szemérmertlenségünkért. Átszúrt végtagjaid engem is magadhoz vonzanak, hogy szívedre ölelj.

Taníts meg némán túrni és szenvedni. Ne kürtöljem ki bajaim a világnak. S ha legnagyobb erkölcsi megszégyenítés ér: becsületemet, jó híremet tépik le rólam, vagy megrágalmaznak, ó, akkor add, hogy megértem: akkor hasonlítok tehozzád leginkább.

„Én mindenkinek megbocsátok!”

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk!

XI. állomás

Jézus megbocsát a jobb latornak

Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

A kereszten a latrok is káromolnak. „De később az egyik elhallgatott. Majd feddő szavakkal így szólt a másikhoz: Nem félsz az Istentől? Mi ugyan tetteink jogos, méltó büntetését szenvedjük, de ez semmi rosszat nem tett. Majd hozzá fordult: Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor országodba jutsz! Erre ő így felelt: Bizony mondom neked, hogy még ma velem leszel a paradicsomban!” (Lk 23,39-43)

Könyörögjünk!

Jézusom, életed utolsó perceiben is a bűnöst keresed, mert értük jöttél a világra. S megtalálsz itt is a kereszti oltárán az eltévedt bárányt, hogy még aznap megmutasd neki az örök dicsőséget. A bűnbánó élet szent és nagy jutalmát. Magaddal viszed megváltott lelkét a mennyországba, mint keserves kínszenvedésed legdrágább gyümölcsét. Jézusom, hiszek abban, hogy minden hitványságom ellenére is majd engem is megtalálsz, bármilyen messzire tévedtem is el tőled. Hiszem, hogy felemelsz, bármilyen mélyre süllyedtem a bűnök mocsarában. Hiszem, hogy egykor földi életem végén bevezetsz majd a mennyországba. Légy irgalmas nekem is, az örök tékozló gyermekednek. Add meg a jó halál kegyelmét, az utolsó óra szentségi nagy kegyelmeivel. Add, hogy öreg, beteg szeretteimhez is idejében papot hívjak.

„Uram, emlékezzél meg rólunk!”

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk!

XII. állomás

Jézus találkozik fájdalmas anyjával a kereszti alatt

Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

„Jézus kereszti mellett ott állt anyja, anyjának nővére, Mária, aki Kleofás felesége volt és a magdalai Mária. Mikor Jézus látta, hogy ott áll anyja és a szeretett tanítvány, így szólt anyjához: Asszony, nézd, ő a te fiad! Majd a tanítványhoz fordult: Íme a te anyád!” (Jn 19,25-27)

Könyörögjünk!

Jézusom, szenvedésed értékes hagyatéka mindannyiunk számára Édesanyád. Az az asszony, aki nincs veled a dicsőségben, de megtaláljuk őt a szent kereszti alatt. Együtt van Fiával a szenvedésben. Áll, mint hős asszony. Nem rendez szívrepesztő jelenteket, vagy összeeséseket. Nem hibáztat, és nem átkoz senkit. Áll kegyelemben öltözötten, alázatosan, nagy fegyelemben.

Édesanyám, Mária! Vértanúk Fájdalmas Asszonya! Tisztellek és szeretlek, mint a nagypéntek fájdalmas óráinak legdrágább isteni adománya. Engesztelni akarlak Szentfiaddal, a reád és reá szórt undok káromkodásokért. Boldogasszony Anyánk, régi nagy pátrónánk! Engeszteld meg Istent egyéni és népünk bűneiért! Őrizd meg testi-lelki életünket. Vezess minket biztonságba. Ne feledd el keresztútját járó, könnyeit hullató, védtelen fiaidat. Esd ki számunkra a végső állhatatosságot, hogy az ősi szent hittől soha el ne szakadjunk. Jézusom, anyádat nekünk adtad, ne feleddj el minket!

„Testvéred vagyok, Uram!”

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk!

XIII. állomás

Jézus meghal a keresztfán

Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!
Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

„Jézus tudta, hogy minden beteljesedett. Ezért, hogy az írás valóra váljék, így szólt: Szomjazom! Volt ott egy ecettel teli edény. Izsópra tűztek egy szivacsot ecettel és szájához emelték. Amint Jézus az ecetet megízlelte, így szólt: Beteljesedett! Azután lehajtotta fejét és kilehelte lelkét.” (Jn 19,28-30)

Könyörögjünk!

Ott függ Jézus a kereszten három órán át. Ellenségei gúnyolják és káromolják. Iszonyú kínokat szenved minden tagjában. Tetőtől talpig sebek borítják. És akkor is, az utolsó pillanatig szeretett engem: karját kitarja, hogy átkaroljon, fejét lehajtja, hogy megcsókoljon, szíve tárva áll, hogy befogadjon. És mit adtam én neked, Jézusom? Harminchárom évvel ezelőtt közénk jöttél s barlangba szorultál. Körülnéztél: s Egyiptomba futottál. Egyszer indultam eléd pálmaágakkal s te sírtál. Egyszer bíztad magadat rám s én Barabást választottam. Egyszer akartam koszorút kötni neked, s tövisből kötöttem. Egyszer figyeltem fel, hogy anyád is van, s Fájdalmas Anya lett belőle. Egyszer kértél inni s ecetet nyújtottam. Ó, ki hitte volna, hogy ez legyen a sorsod. Pedig te a megtestesült jószág voltál és engedelmes a Mennyei Atyának a kereszthalálig. Jézusom, a szentkereszt alatt alázatosan kérlek: ajándékozzál meg az engedelmesség lelkületével. S ha nehéz is meghajolnom néha szüleim, hitvestársam, püspököm, lelkipásztorom akarata előtt, a te szent kereszted adjon erőt. Mert azon te is hősiezen engedelmeskedtél az Atyának. És akkor voltál te a legkedvesebb Őelőtte.

S ha földi életem magányában, lelki szárazságaiban érzem, hogy már imádkozni sem tudok, add, hogy ne felejtsem el: Isten akkor is velem van. S aki szenved azért, hogy nem tud imádkozni, az már imádkozik. Lisieux-i Szt. Terézszel mondom én is: Én nem bántam meg, hogy odaadtam magam a Szeretetnek!

„Veled áldozom magam, Uram!”

Könyörülj rajtunk, Uram!
Könyörülj rajtunk!

XIV. állomás**Jézust leveszik a keresztről és eltemetik**

Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!

Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

„Mikor már estére járt az idő, Arimateai József bement Pilátushoz és elkérte Jézus testét. József, miután levette a testet, tiszta lepelbe takarta és sziklába vájt új sírba helyezte. A sír elé nagy követ gördített.” (Mt 27,57-61)

Könyörögjünk!

Élettelen holttestedet kapta vissza a Szűzanya. Ez volt a legnagyobb fájdalma Máriának. Mert nincs megrázóbb kép a Pietánál. Add, Jézusom, hogy mikor kegyelettel nézek Fájdalmas Anyádra, rádöbbenjek arra is, hogy én is örök gyermeke vagyok földi édesanyámnak. S mikor lélekben vagy valóságban megcsókoljuk áldott kezét, csak abból a nagy szeretetből próbálunk valamicskét visszaadni, amellyel minket annyira szeretett. Szüleink voltak az a drága kincsünk, akik Isten után itt a földön hűségesen és őszintén szerettek. Add, hogy életükben megbecsüljem, holtuk után imádkozzam értük. Tudom, Uram, hogy egykor majd én is meghalok. S ami most fáj, elmúlik és véget ér. Amikor a te fáradt vándor gyermeked is hazatér. Ó, szóljál hozzám te is akkor: Jöjj, szenvedtél, szeretted. Az én passióm folytatódott benned.

„Anyám, segíts remélni!”

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

XV. állomás**Jézus dicsőségesen feltámad halottaiból**

Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged!

Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

„Szombat elmúltával Mária Magdolna és a másik Mária, valamint Szalome, illatszerekkel indulnak Jézus sírjához. Amikor odaértek, látták, hogy a sírkövet már elhengerítették. Erre bementek a sírba és látták, hogy ott egy fehér ruhába öltözött ifjú ül. Nagyon megijedtek, de az így bátorította őket: Ne féljete. A názáreti Jézust keressetek, akit keresztre feszítettek? Nincs itt, feltámadott!” (Mk 16,1-7)

Könyörögjünk!

Jézusom, azt hitték ellenségeid, hogy temetésseddel a te ügyed örökre befejeződött. Pedig csak húsvét vasárnap hajnalig pihent átszúrt szíved. Feltámadásod volt a te legnagyobb csodád, záloga annak, hogy mi is feltámadunk. Feltámadásod remény földi zarándok egyházadnak, hogy végül is megdicsőíted a te Jegyesedet. Mert nagypéntekre húsvét hajnala következik.

A keresztút gyötrelmei csak feltámadásod fényében nyernek igazolást és kiteljesedést. Én is feltámadok az örök életre. Táplálj engem az Oltáriszentséggel gyakran a szentáldozásban, hogy minden méltatlanságom ellenére is, az angyalok kenyerével megerősödve én is eljussak holtom után az Isten hegyére, a Hórebre.

„Én Uram, én Istenem!”

Könyörülj rajtunk, Uram!

Könyörülj rajtunk!

Befejezés

Hála neked, Jézusom, hogy ezt a szent keresztutat ma imádkozhattam. Hála a bánat és az együttérzés, az engesztelés kegyelméért, amit ezen órában adtál. Add, hogy ezentúl még jobban ragaszkodjunk hozzád, aki szeretetből értünk minden szenvedést vállaltál. Add, hogy kövessük példádát a keresztjeink naponkénti hordozásában!

Édesanyám, Mária! Szent Őrzőangyalom! Védőszentjeim! Álljatok mellettünk földi küzdelmeinkben és kísértéseinkben, hogy mi is méltók legyünk Krisztus ígéreteire. Ámen.

Magyar keresztút a Millecentenárium emlékére (írta Süle András)

Bevezetés

Évezredek-ötvözte népünk a Kelet távoli tájairól eljutott a Kárpátok-övezte, Isten-áldotta hazába. Sajátos, hosszú vándorlása során már a keresztény hit által is érintett kultúrájával szervezte meg új, végleges hazáját és alkotott államot ezen a más népek által soha egységes állammá, hazává nem szervezett földön, a népek keresztútján. Szentek ültették lelkébe, tették vállalra a Keresztet, mint jelet, de – történelmünk tanúsága szerint – életformát is. A Kereszt, Krisztus jele határozta meg hivatását, hogy áldozatok végtelen sorával híd legyen Kelet és Nyugat között, hogy végveszedelme és szörnyű áldozatai árán is védelmezője legyen saját életének, s annak a nyugati keresztény világnak, amely oly sokszor lett Pilátus módjára szégyenteljes árulója, sőt lelketlen és igazságtalan bírāja.

Keresztet hordoztunk hát hittel, kitartással, de keresztet ácsoltunk magunknak is oktalanságból, s viseltük – és viseljük most is – a széthúzás terheit, sebeit, bűneink következményeit. Isten szeretetét és végtelen irgalmát a Kereszt titka és megváltó kegyelme sugározza felénk, s ha megértjük és cselekvően elfogadjuk, akkor üdvösségünk útjává lesz. „Ave Crux, spes unica!” –, Üdvözlégy, Kereszt, egyedüli reményünk, életünk és mindennapi feltámadásunk bűneinkből, halálos sebeinkből! Ez a Magyar Keresztút üzenete, a felragyogó misztérium, hazánk, népünk jövője, reménysége.

*Dr. Ákos Géza
a Szent István Társulat igazgatója*

I. állomás

Jézust halálra ítélik

Jézust teljes királyi „díszben” állították Pilátus elé. A mindenkori igazságszolgáltatás gyalázatos megcsúfolása Pilátus ítélete: Nincs semmi bűne! De kezükbe adá Őt, hogy megfeszítsék. Nincs kegyelem. Aki mindenkinek kegyelmezett, annak a számára nincs kegyelem: Ki érti ezt?

Jézus az utolsó szó jogán – hallgat. Elmondott már mindent, amit el kellett mondania. Nem méltatja szóra a hitványságot, a jellemtelenséget, az igazságtalanságot.

Népünk, hazánk is mily sokszor állt Jézushoz hasonlóan megcsúfolva, tövissel koronázva, megbilincselve a történelem ítélőszéke előtt. Verőlegényektől összeverve, mocskos szájaktól leköpdösve. Bűnös nemzetnek kiáltanak ki bennünket, mert mint a kis népeket, behajszolták a biztos pusztulásba, háborúba, a Don-kanyarba, ahol tízezzrel haltak meg véreink. És amíg a „győzőknek”, hóhérainknak állítottunk drága emlékműveket és koszorúztuk azokat, addig a hóban-télben megfagyott magyarok, akik hazájuk védelmében mentek oda, ahová hajtották őket, egy fejfát sem kaptak és csak fasiszta kutyák voltak. Mintha bizony jókedvükben mentek volna megfagyni, meghalni! Jézus keresztjénél sem a szeget verő legények voltak a legbűnösebbek, hanem azok, akik kezükbe adták a kalapácsot és a vasszegeket. A mi magyarjainknak is idegen hatalmak adták a fegyvert a kezükbe. Trianonban meg sem hallgatták a magyar küldötteket. Nélkülünk és fejünk felett ítéleztek. Amint Jézus perében is előre elhatározták, hogy meg kell halnia, úgy határozták el a mi országunk szétszakítását is. De még nincs vége a történelemnek! Egyszer majd Jézus és Pilátus helyet fognak cserélni és kiderül, hogy ki volt méltó a halálra: Jézus-e vagy Pilátus; magyar népünk-e vagy igazságtalan bíránk?

Sokszor halálra ítélték bennünket a történelem folyamán és sokszor megácsolták a magyarság és kereszténység akasztófáját. Vádolják és gyalázzák határainkon kívüli magyar testvéreinket is, de ott állnak mellettünk védőszentjeink: égi édesanyánk, a Boldogasszony,

szentté avatott és még szentté nem avatott magyarok, férfiak és nők, világiak és a szerzetesek. A koncepciók pereken halálra ítélt, ki nem végzett és kivégzett magyar véreink, akik a 301-es parcellában nyugsznak, most már virágos sírok alatt, de sokáig csak dögként eltemetve, névtelen és jeltelen sírokban. Egyszer majd ők is elmondják védőbeszédüket az utolsó szó jogán.

*Szánd meg Isten a magyart
Kit vészek hányának,
Nyújts feléje védő kart
Tengerén kínjának*

II. állomás

Jézus vállára veszi a keresztet

Szent István a hagyomány szerint kettős keresztet kapott a pápától. Ez azt jelenti, hogy apostoli királynak tekintette, aki népét bekapcsolja majd a nyugati keresztény közösségbe.

A kettős kereszt azt is jelentheti, hogy két keresztet kell hordanunk: a magyarság és a kereszténység keresztjét is.

Történelmünk folyamán sokszor nehéz volt magyarnak és kereszténynek is lenni. A török hódoltság idején nádasban kellett bujdosni annak, aki magyar és keresztény akart maradni. Bűn és kereszt volt 1848-ban magyarul beszélni és érezni. Bitófa várt legjobbjainkra, akik szabadon akartak élni és halni.

Bűn volt 1945 után kereszténynek, egyáltalán vallásosnak lenni. Az ateizmus, az egyházüldözés, az egyház híveinek lelki megnyomorítása volt a keresztünk, amelyet fel kellett vállalnunk. Júdások és a lelki renegátok lettek magyarságunk és kereszténységünk üldözői, megrontói.

Világiaknak és papoknak vállalni kellett az egyházüldözés legnehezebb és legmegalázóbb keresztjét is. Ateisták és lelki nihilisták ütötték-verték, rugdosták főpapjainkat, papjainkat és legjobb, legbátrabb híveinket.

1956-ban „bűnös” volt szabadságharcunk és leverve azt ezrek kerültek a bitófára és fegyverek elé. Nehéz keresztet hordozásának nehéz idői voltak azok. DE VÁLLALTUK és vittük. Nem lett mindenki áruló és nem bújt el mindenki a magyarság és kereszténység keresztje előtt.

Elmúltak ezek az idők is. Jöttek és vannak újabb keresztjeink: a szegénység, a munkanélküliség, a létért való küzdelem keresztje. Saját honfitársaink – ha ugyan annak nevezhetjük őket – rakják vállunkra a mai idők keresztjeit. Amíg néhány ezren az aranyborjú körül táncolnak, addig sok ezer és százezer magyarnak hideg lakásban kell nyomorognia, kenyéren és ha nem is vízen – egy csésze tejen élni.

Bánk bán Tiborcával panaszkodhatunk:

„...ki írja fel keserves könnyeinket?

...Ő a magyar se gondol már oly sokat velünk, ha a zsebe tele van – hisz a természet, a szegényt maga arra szánta, hogy szülessen, éljen, dolgozzon, éhezzen, sanyarogjon és – meghaljon.

...aki száz meg százezert rabol, bírāja lészen annak, akit a szükség garast rabolni kényszerített.”

(Katona József: Bánk bán – Tiborc panasza)

Jézus vállára veszi keresztjét és mi is, abban a reményben, hogy az Ő szeretetével s segítségével bírjuk azt hordani.

Ének: SZVU 294. ének, 1. versszak

*Ah, hol vagy magyarok
Tündöklő csillaga,
Ki voltál valaha
Országunk istápjá?
Hol vagy, István király?
Téged magyar kíván,
Gyászos öltözetben
Te előtted sírván.*

III. állomás

Jézus először esik el a kereszttel

Jézus csetlik-botlik a kereszttúton és el is esik. Vannak, akik kárörömmel gyönyörködnek Jézus bukásán és kevesen vannak, akik megrendülve látják, és oda szaladnának segíteni, de nem lehet. Jézus felbukik, mert mi egyéni életünkben is, de nemzeti életünkben is bukácsolunk. Nehéz a kereszt, mert az emberiség bűneinek súlya terheli meg. Mi magyarok is bőven raktunk és rakunk terhet Jézus vállára. Ott van a durva, trágár, káromkodó beszéd, amelyből nem hiányzik Isten szent neve sem, benne van a felfeszített Krisztus is, bemocskoljuk a szánkat az Oltáriszentség gyalázásával is. A földi édesanya, de a Szűzanya szent nevei sem maradnak ki belőle. Folyik a durva beszéd a szánkból, mint azoknak a hóhéroknak, akik Jézust hajtják, szidják és verik a kereszttúton. Ránk is sütötték a szégyenletes bélyeget: káromkodó nemzet vagyunk. Sajnos, mint sok más rosszban, ebben is élen járunk. Szomorú elsőség. Ha nem húzott a ló, ha nem indult az autó motorja, ha megvágtuk a kezünket, ha valaki megsértett bennünket, Istent szidtuk, az égieket emlegettük trágár szavak kíséretében.

Mennyi bűn, amit Jézus keresztfjére raktunk és rakunk most is. Hát valóban ezt érdemelte Jézus? Ez jár Neki azért, mert szeretett bennünket, elhozta közénk a szeretetet, a békét, élete szép tanítását és példáját? Ezt érdemelte azért, mert életét áldozta értünk, és mert oly sok vizsály közt védte, szerette nemzetünket, mert Édesanyját adta nekünk édesanyául?

Zuhanjunk oda a kereszt súlya alatt elesett és porban fetregő Jézus mellé és verjük mellünket a vámosossal: Istenem, Jézusom! Légy irgalmas hozzánk szegény bűnösökhöz. Bocsánatért esdeklünk káromkodó testvéreink nevében is. Ígérjük, hogy nem mocskoljuk be többé szánkat káromkodással és nem hangzik többé káromkodás az ég felé magyar földről. Vezekelni akarunk! Édesapák vigyázzatok! Ne rontsátok meg gyermekeiteket! Ne felejtsetek Jézus szavait: Jaj annak, aki egyet is megbotránkoztat a kicsinyek közül. Káromkodás helyett imára, szép, tisztességes beszédre tanítsátok gyermekeiteket. Felelni fogtok értük!

Ének: SZVU 284. ének, 3. versszak

*Nyisd fel az egeket
Sok kiáltásunkra,
Anyai palástod
Fordítsd oltalmunkra.
Magyarországról,
Édes hazánkról,
Ne felejtkezzél el
Szegény magyarokról!*

IV. állomás

Jézus találkozik Édesanyjával

Az Úr Jézusnak nagy vigaszt jelentett Édesanyjával való találkozása. Biztatás és erő volt a kereszt továbbhurcolásához. Két szív fájdalmas és vigasztaló találkozása és ölelkezése.

A jóságos édesanya nemcsak életet ad, hanem szeretetet és erőt is keresztet hordozó gyermekeinek. Az édesanyai könnyek gyermekei nem veszhetnek el.

Testi-lelki sebeinket csak ő érti meg és ő ápolja szeretetével. Boldog az a gyermek, akinek ilyen édesanyja van.

Kereszthordozó népünknek is szüksége van édesanyára. Milyen boldogok lehetünk, hogy nekünk adott az Ég Szt. István királyunk által.

Ahogy Jézus halálában lett a Szűzanya égi édesanyánk, úgy lett a mi édesanyánk is Szt. István királyunk halálában. Amikor István közeledni érezte halálát, magához hívatta az ország egyházi és világi vezetőit és az ő jelenlétükben a Szűzanya kezébe tette le hazánk sorsát. Azóta Mária országa vagyunk. Erről azonban sokszor elfeledkezünk. Pedig keresztet hordozó népünknek szüksége van a gyermekét szenvedésében és hűtlenségében is szerető édesanyára.

Népünk legjobb gyermekei tudták ezt és tudják ma is. Ezért létesült annyi búcsújáróhely, ahová elzarándokolunk, hogy élet-keresztutunkon találkozzunk égi édesanyánkkal és kisírjuk magunkat ölében és kérjük: „Szállj közénk és sírj Te is velünk. Vigasztald és mentsd meg nemzetünk.”

A mi Édesanyánk a könnyező Mária. Igen, mert mindig több oka volt felettünk sírni, mint nekünk örülni. Több oka volt és van hazánk sorsa felett könnyezni, mint örülni, hisz nemcsak a múltat és a jelent, de megszenvedtük a jövőt is.

Van miért sírni a Magyarok Nagyasszonyának. Családjaink széthullanak, gyermekeink a szenvedélyek polipkarjaiba kerülnek, az anyák teste is koporsó lesz és nem bölcső. Az anyák csak szülők és nem édesanyák lesznek, mert hagyják gyermekeiket elkallódní. Ők maguk is sokszor szenvedélyek áldozataivá válnak és nem a szép élet példájával tündöklő édesanyák. Kérjük a Szűzanyát, hogy adjon nekünk szent édesanyákat, hogy újból szent nemzet és Mária országa legyünk.

*Ó Nagyasszony nemzetünk reménye!
Rád szegezzük könnytelt szemeink.
Veszni indult István öröksége,
Szép kertjének ős erényei.
Szállj közénk és sírj Te is velünk!
Vigasztald és mentsd meg nemzetünk!*

V. állomás

Cirenei Simon segít Jézusnak

A keresztúton csak egy ember volt, aki segített a tántorgó és már alig-alig lihegő Jézusnak: Cirenei Simon. Őt is kényszerítették.

Hol vannak, akiken segített Jézus, akiknek meggyógyította béna karját és lábát? Hol van valaki a tömegből, akit Jézus kenyérral táplált, aki kihordta hozzá betegeit?

Hazánk is de sokat roskadozott a szenvedések és népek keresztútján. Hol vannak, akiknek életét, anyagi és szellemi javait védték a mi hőseink és katonáink a tatárok, a törökök, az oroszok ellen? Ki segít most? Ki sajnál most bennünket?

A kőszegi vár falán van egy tábla, amelyre ez van írva: „A Nyugat, amelyet életünkkel és vérünkkel védtünk, Trianonnal fizetett.” Jól megfizetett. Hazánk háromnegyed részét ellenségeinknek adták, akik azóta is utálják és gyűlölik népünket és határainkon kívül élő testvéreinket a föld színéről is eltörölni igyekeznek. És ezt a „hálás” Nyugat tétlenül nézi.

Egy valaki volt, aki odaállt mindig mellénk a keresztúton, hogy segítsen, és ez Róma, a Szentszék, a pápák voltak. Ők anyagilag is, de erkölcsileg is szenvedő népünk segítségére siettek. Küldték a pénzt és a hadsereget a török ellen Nándorfehérvárnál és Budánál, a Jézus és Mária nevével harcoló katonáknak és Mária kongregációs ifjaknak. VIII. Kelemen pápa mindent megtett, hogy Magyarországot felszabadítsa a töröktől. Másfél millió forintot küldött, valamint 3

alkalommal egy-egy hadsereget. VIII. Kelemenig a pápák összesen 7 millió aranyat küldtek hazánk megsegítésére. Mohácsnál több ezer pápai katona esett el. Sajnos Európa, amelyért véreztünk, nézte a pápák erőfeszítéseit. XI. Ince pápa 4 és fél milliót küldött Magyarország felszabadítására. Neki köszönhetjük Buda felszabadítását 1686-ban. Küldték Kapisztrán Jánost, hogy segítse Hunyadi Jánost megszabadítani hazánkat és Nyugatot a mindent elpusztító töröktől. Hogy ezeket ne felejtsük, a déli harangszó figyelmeztet bennünket és a világot. Ezenkívül csak egy pápa-szoborra, XI. Incét ábrázoló szoborra – a várban – tett hálából. A szobor felirata: „Magyarország megmentője”. A pápaság és a most is sokat kritizált és ócsárolt Egyház volt az, aki Cirenei Simonunk lett. Nem kényszerből, hanem részvétből, mint az irgalmas szamaritánus. És mindezek után mi vagyunk a bűnös nemzet. Ha bűn, hogy szerettük hazánkat és védtük Nyugatot, akkor bűnösök vagyunk.

A földi segítségen kívül segítettek az égiek is: a Magyarok Nagyasszonya és a magyar szentek. Hálából velük sem sokat törődünk, és nem követjük szent életük példáját. Volt, amikor a szentek nevét töröltük a falu- és utcatablákról.

Ének: SZVU 275. ének, 1. versszak

*Hol szent Péter sírba téve
És Rómának dobog szíve,
Ezrek ajkán, ezer nyelven
Hő ima zeng édesdeden:
Tartsd meg, Isten, Szentatyánkat,
Krisztusnak helytartóját!*

VI. állomás

Veronika kendőt nyújt Jézusnak

Veronika szeretetgesztusa engesztelés volt azokért a bűnökért, amelyekkel megaláztuk Jézus arcát, vérbe-könnybe borítottuk.

Nekünk magyaroknak is van Veronikánk, aki engesztelte Istent bűneinkért, amelyek miatt ránk szakad a tatárveszedelem. A mi Veronikánk Árpádházi Szent Margit volt. Az ő tiszta élete, lélekkendője törölte le Jézus arcáról a sarat, szennyet, vért és könnyet, amivel mi mocskoltuk Jézus arcát. Ezért volt hozzánk irgalmas az Úr és megszabadította hazánkat a tatárveszedelemtől.

Szt. Margit a nagybőjtben olvasságta Jézus szenvedésének történetét és közben átérezve Jézus szenvedéseit – sírt. Margit lelki életének központjában a szenvedő Jézus állt. Ezért tudott éjjeleket átímádkozni, a legalantasabb munkát végezni és fogadalmában hűségesen megmaradni. Lelkében hordozta Krisztus töviskoronás képét. A legenda szerint, amikor meghalt, a körülötte állók ezt az égi hangot hallották: A Bárány meghalt. Igen, Ő volt a mi Istent-engesztelő bárányunk. Adna a jó Isten hozzá hasonló lelkületű, engesztelő lelki bárányokat. Kérdezzem meg magamat: én nem tudnék az lenni?

Sok bűn és mocskok szennyezi most is Isten arcát és a magyar lelkeket, akikért és amikért engesztelnünk kell, hogy Isten legyen irgalmas hozzánk és ne zúdítsa ránk országpusztító veszedelmet. Tartsatok bűnbánatot – hangzik a Jézusi szózat –, különben mindnyájan elvesztek. Meg kell térnünk, amíg nem késő!

Talán a mai időknek is megvannak a névtelen, Istent engesztelő bárányai, akikért Isten még irgalmas hozzánk.

Könyörülj rajtunk Urunk! – Könyörülj rajtunk!

Ének: SZVU 293. ének, 3. versszak

*Szent Erzsébetből hős szeretet árad.
Margit imái vezekelve szállnak.
Minket hiába, Uram, ne sirasson
Áldott Boldogasszony!*

VII. állomás

Jézus másodszer esik el a kereszttel

Az Úr ismét elesik. Nem csoda. Az egész világ lelki szörnyősége terheli meg a kereszttel. Rajta vannak a mi bűneink is. Mi magyarok is rátesszük Jézus vállára bűnbugyrainkat. Egyik nagy és szégyenletes bogyunk az élet ellen elkövetett bűneink. Sajnos, ebben is a világ élvonalában vagyunk. Nem kell ide háború, fertőző betegségek, természeti csapások. Elpusztítjuk mi magunk is magunkat. Pénz, dolce vita, édes élet, szórakozás, sex, szabad szerelem minden mennyiségben. Család, gyermek, édesanyai hivatás, életadás, hűség, szeretet, áldozat a nemzetért, egyházért, családjáért, gyermekéért – az nem! Kétkedés nélkül hiszünk a Sátánnak: ha nem engedelmességek Istennek, ha nem törődtek a tízparancsolattal, boldogok lesztek. Nem tanultunk a paradicsomi ember tragédiájából. A hazugságot Isteni szankciók követték: kiűzetés az édenből, verejték, szenvedés és halál, por és hamu. És mindezek a kereszttel vetett hit nélkül a poklot jelentik. Itt csak a kereszttel segíthet, illetve a rajta függő Krisztus. Amíg nem késő, roskadjunk oda az összeroskadt Krisztus mellé és fogadjuk meg, hogy nem nyúlunk hóhér- és Heródes-kézzel az élethez többé, amit pedig tettünk, azt jóvátesszük.

Azt mondja az Úr Jézus: amit egynek a legkisebbek közül tettetek, azt nekem tettétek. A magzatnál kisebb ember nincs. Amit neki teszünk, Krisztusnak tesszük. Ha engedjük megszületni, Krisztus születik általa a világra. Ha megöljük, Krisztust öljük meg, mert Ő azonosította magát az emberrel, függetlenül attól, hogy az az édesanya testében van vagy kívül van-e? Az életet Isten adja. Egyedül neki van joga azt elvenni.

Minden magzathalál egy néma sikoly. Ezt nem lehet elnémítani, csak bűnbánattal és a jövőben az élet elfogadásával. Ne hallgassatok a lelkiismeretlen genetikusok, a pszichológusok, az orvosok, a közigazdászok ördögi hangjaira: a nem kívánt terhességet meg kell szakítani. Ezt meg lehet tenni, de testi-lelki következményeit nem lehet megszüntetni. Ezekért felelni kell, mint olyan bűnökért, amelyek Krisztus kereszttjét is terhelik, olyannyira, hogy összeroskad alatta.

Ének: SZVU 58. ének, 1. versszak

*Bűnbánóknak menedéke!
Trónusodhoz eljövünk,
Ah! mert máshol nincs üdv s béke,
Jézus, irgalmazz nekünk.*

VIII. állomás

Jézus vigasztalja a siránkozó asszonyokat

Jézus a rajta siránkozó asszonyokat nem vigasztalja, hanem súlyos felelősségükre figyelmezteti őket: sirassák magukat és gyermekeiket.

Azok az anyák, akik elhanyagolták gyermekeik nevelését, súlyosan vétkeztek és vétkeznek, mert minden szülőnek kötelessége a gyermek nevelése. Ezt tudták Jézus szülei és meg is tették.

Milyen sokszor panaszkodnak a szülők gyermekeik viselkedése miatt: tiszteletlenek, durvák, engedetlenek. Arra azonban nem gondolnak, vagy nem merik bevallani, hogy mindezeknek sokszor vagy legtöbbször ők az okai. Mit várunk azoktól az anyáktól, akik káromkodók, italozó, templomkerülő, akiknek a gyerek csak bűdös kölyök, és akiktől imádság helyett

trágárkodást tanul a gyermek. Ezután még csodálkoznak is, hogy a gyerekből csavargó, tolvaj lesz.

A háború előtt kötelező volt a hitoktatás. Maguk a szülők is nagyrészt vallásos emberek voltak. Voltak hitbuzgalmi egyesületek: Mária kongregáció, cserkészet, szívgárda, Kalot, Kalász, Credo és még sok más egyesület, amelyek segítették a szülőket a gyermekek vallásos nevelésében.

Az ateizmus azonban szétvert mindent és a szülők nagyon sokan félelemből, érdekből, gyávaságból elhagyták a gyermekek vallásos nevelését. Renegátok, árulók, az istentelen rendszer kiszolgálói lettek. És most itt az eredmény. Italozik, kábítószerezik, diszkóban őrzöng az ifjúság nagy része. A szülőnek csak egy joga van: minél több pénzt adni a szórakozásra és nem beleszólni az életükbe.

Van miért sírni a szülőknek: van miért keresztet hordozni az Úr Jézusnak.

Szt. István és a Szűzanya országában nincs már kötelező hitoktatás és sajnos az egyházi vezetés is beleegyezik ebbe. Ezt hívjuk vallásszabadságnak. Neveletlen és bűnöző ifjúság, az utcasarkon magukat áruló kiskorú lányok, kiskorú fiúkkal és lányokkal való kereskedelem, műveletlen, tanulatlan ifjúság. Ez a modern vallásszabadság és az egyház és állam szétválása.

„Minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs, mely, ha elvész, Róma megdől s rabigába görnyed.” (Berzsenyi Dániel) A gyermekek lelkét a szülők kezéből kéri számon az Isten. A bűn rabigájában görnyed ifjúságunk.

Az abortuszon kívül is van miért sírni a magyar anyáknak és asszonyoknak. A női becsület devalválódott.

Bárcsak megszívlelnénk Jézus keresztúti drámai intelmeit: Ne rajtam, magatokon sírjatok. Mert, ha ez történik az élő fával, mi lesz a sorsa a száraznak!

Ének: SZVU 294. ének, 3. versszak

*Virágos kert vala
Híres Pannónia,
Mely kertét öntöze
Híven Szűz Mária.
Katolikus hitnek
Bő volt szép virága,
Be megsötétedett
Örvendetes napja!*

IX. állomás

Jézus harmadszor esik el a kereszttel

Vannak még bűnbugyraink, amelyeket Jézus keresztjére akasztunk, és amelyek alatt Jézus rogyadozik és elesik. Íme, a magyar átok: a pártoskodás. Sajnos, sokszor az apostolokhoz hasonlóan azon versengünk: ki lesz a nagyobb, ki legyen a vezér, kinek legyen nagyobb címe, rangja és fizetése? Ennek köszönhetjük, hogy országunk sorsának intézésében a kisebbik rész juttatott nekünk keresztényeknek és úgy táncoltatnak bennünket emberi jogainkban, ahogy akarnak.

Jézus ellenségei össze tudtak fogni Jézus ellen. Jól meg tudták szervezni a keresztre feszítés drámáját. Jézus halálában egyetértett mindenki, de Jézus mellett nem állt ki senki. Mit tegyek Jézussal, kérdezte Pilátus? És egy emberként zúg a tömeg: keresztre vele! A hősködő apostolok szétfutottak. Inkább meghalunk, mint elhagyjunk – mondták az utolsó vacsorán. És most hol vannak? Áruló is akadt köztük. Mit adtok nekem? Kérdezte Júdás. Pénzért Jézus is eladó. De sokszor megisméltődött ez történelmünk utóbbi évtizedeiben! Bőrüket, állásukat féltve sokan

eladták Jézust: felhagytak a hitük gyakorlásával, gyermekeiket kivették a hitoktatásból, elmaradt a templom, a szentmise, az esküvő, az elsőáldozás, a bérmlás.

Az ártatlan és hazájához hű főpapok, papok igazságtalan elítéléséhez hozzájárultunk. Szóban-írásban követelték megbüntetésüket. Méltó a halálra, kiabálták Jézusra. Nem ez ismétlődött meg az egyház, a papság és a bátor világi emberek ellen indított koncepciók perekben?

Így köszöntük meg Jézusnak, a Szűzanyának, magyar szentjeinknek az ezeréves pártfogást. Így haldokolt Mária országa az ateista hódoltság idejében. És nem tanultunk gyászos közelmúltunkból. Most is széthúzunk, pártoskodunk és kérdezzük: Ki lesz nagyobb közülünk? Az, aki kicsi tud maradni, mint Jézus, aki alázatos, engedelmes tud maradni. Aki nem érdekből, hanem lelke mélyéből tud ember, magyar és keresztény lenni és önzetlenül szolgálni a népet.

Ének:

*Hazádnak rendületlenül légy híve ó magyar
Bölcsőd az s majdan sírod is, mely ápol és eltakar,
A nagy világon e kívül, nincsen számodra hely,
Áldjon vagy verjen sors keze. Itt élned s halnod kell.*

X. állomás

Jézust megfosztják ruháitól

Jézustól, aki mindenét, életét is odaadta értünk, mi elveszünk mindent. Még utolsó ruhadarabját is, amelyre a kereszt alatt szórakozásból sorsot vetnek. Aki arra tanított bennünket, hogy az éhezőknek ételt, a szomjazóknak italt, a ruhátlanoknak ruhát adjunk, az most nem kap egy korty vizet a kereszten és attól most elveszük köntösét is. Aki a madárnak fészket, az állatoknak búvó-, nyugóhelyet adott, az most lemeztelenítve áll keresztre szegezésre várva gúnynak, kacagásnak, otromba röhejnek kitéve. Igaz amit Szt. Pál mondott: kiüresítette Önmagát és magát megalázva engedelmes lett a halálig, a kereszthalálig.

Jézus meztelensége engesztelés századunk és Magyarországnak azon szégyenéért, hogy sok ezren rongyokban járnak, emberi méltóságukat megszégyenítve aluljárókban és utcasarkokon koldulnak, kukákban turkálnak. Lehet, hogy alkoholért, de már nincs más lehetőségük. Nincs lakásuk, télvíz idején szabadban alusznak és fagynak meg. Ugyanakkor sok ezren becsületesen-e vagy nem, dúskálnak a földi javakban, rohangálnak a legújabb és legdrágább autókon.

Ezekben a szerencsétlen, útszélre sodródott emberekben Jézust aláztuk, Jézust éhezettük, Jézust ültettük utcaszélre, Jézust kényszerítettük a „vigaszt” nyújtó alkohol fogyasztására. Ezek nyomorult családjaiban és gyermekeiben Jézus éhezik és lesz a szenvedélyek rabja.

Ide illik Tompa Mihály verse:

*...pusztulunk, veszünk,
mint oldott kéve, széthull nemzetünk.
Nem elég, hogy mint tölgy kivágatánk:
A kidőlt fában őrlő szű lakik.
Honfi honfira vádaskodik.*

Akik erre a sorsra jutottak, vigasztalódjanak Jézusban és szenvedésében, akik pedig ide juttatták őket, gondoljanak jézus szavaira: Nekem nem adatok ennem, engem tettetek ki éhesen és rongyosan az utcára. Ezekért felelni fog valaki vagy valakik.

Gondolunk határainkon kívül élő és magyarságukért megalázott és hátrányos helyzetbe kényszerített testvéreinkre is. Nemzetiségi és emberségi jogaiktól megfosztott testvéreinkben Jézust fosztották meg emberi méltóságától is.

Ének: Székely himnusz

*Ki tudja merre, merre visz a végzet
Göröngyös úton sötét éjjelen.
Vezesd még egyszer győzelemre néped,
Csaba királyfi csillagösvényen.
Maroknyi székely porlik, mint a szikla
Népek harcában, zajló tengeren.
Fejünk az ár jaj, százszor elborítja,
Ne hagyj elveszni Erdélyt Istenünk.*

XI. állomás

Jézust keresztre feszítik

Ábelnek meg kellett halnia, mert áldozata kevesebb volt Isten előtt, mint Káiné. Az irigységtől véres lett a testvérkéz. Jézusnak is meg kell halnia, mert a főpapok és írástudók irigyelték, hogy Jézust szeretik az emberek. Mindenki utána megy! – mondták irigykedve. Jézus elítélésekor nem mentek be Pilátus házába mondván, hogy meg ne fertőztessenek. Az megfertőzte volna őket, hogy beteszik a lábukat a pogány ember házába, de attól nem érezték magukat megfertőzve, hogy egy embert, ha nem ismerték is el istenembernek, de mégiscsak egy ártatlan embert – megöletnek. Micsoda nagyképűség és önámítás! Íme az első holokausz. Ezért a nagypéntek délutánért nagyon megfizetett Jézus népe. Jeruzsálem pusztulásakor százával feszítik őket keresztre, jelen századunkban pedig ezrével küldték őket internálótáborokba és gázkamrákba. Szívből elítéljük ezeket az embertelenségeket.

Nem lehet büntetlenül az isteni törvényeket, – mint a Ne ölj! is – semmibe venni. Mi magyarok is megfizettünk és fizetünk most is, hogy embertársainkban átszegeztük Jézus kezét és lábát.

Jézus vezekel gyilkosságainkért. Embertelenségeinkért fizettünk mi is a szibériai táborokban, ahol éheztek, nyomorogtak és meghaltak magyar testvéreink. Jó volna gondolni a tőkéseknek, gyárosoknak, bankároknak és minden igazságtalan törvényt meghozóknak és megszavazóknak, hogy ők is bűnhődni fognak a mai szegény ember nyomorgatásáért, nyúzásáért, azért hogy sokan éheznek, nélkülöznek abban a hazában, amelyben mindig megtermett a magyar rónákon a mindennapi kenyér.

Bűn lett magyarnak és kereszténynek lenni ebben az országban, amely országot Szt. István szervezett meg, és amely ország a Magyarok Nagyasszonya tulajdona. Gyávaságunkkal, közönyösségünkkel, hitünk érdekből való feladásával, most is átszegezzük Jézus kezét és lábát. Átszegeztük a mindennapi kenyeret adó Jézusi kezeket. Ne csodálkozzunk hát, hogy néha nélkülöznünk kell. Átszegeztük az utánunk járó, otthonainkba betérő és vigaszt hozó Jézus lábait. Ezért is kell sokszor nagyon magányosnak érezni magunkat.

Ének: SZVU 53. ének 1. versszak

*Könyörülj Istenem én bűnös lelkemen,
Szánakozz immáron szomorú szívemen.
Haragodnak mennykővét, éles hegyes törét,
Vedd vissza vétkeim büntető vesszőjét.*

XII. állomás**Jézus meghal a kereszten**

Jézus kezén-lábán átszegezve 3 óráig élve függ a kereszten. Az utolsó és döntő küzdelemben lelkünkért Jézus és a sátán között. Istenem! Istenem, miért hagytál el engem? És Jézus győz: Befejeztem! Atyám! Kezedbe ajánlom lelkemet!

A keresztt alatt állt a Szűzanya, Szt. János apostol és Bűnbánó Magdolna. De ott látom állni a magyar szenteket, mint Jézus testőreit, hogy senki ne tudja elrabolni tőlünk a Golgotát. Golgotát járó nép voltunk és vagyunk: Talán ezért van az, hogy minden városban, faluban van Golgota, van keresztút, hálából, hogy ezerszáz éve járhatjuk Jézussal a szenvedések útját. Ha a faluban vagy városban nincs is Golgota, minden katolikus templomban van keresztút, amelyet a nagybőjt péntekain végigjár Jézus hitében, szeretetében és magyarságában megmaradt hű népe.

Az Árpádházi szenteken kívül ott a keresztt mellett állnak őrséget korunk szentjei és vértanúi, élükön Mindszenty bíborossal, mellette és körülötte a magyar poklokat megjárt világi hívekkel és papokkal Apor Vilmos és Márton Áron püspökökkel, a forradalomban életüket feláldozó fiatalokkal!

Drága szent hely nekünk a Golgota, amelyet Jézus vére és szeretete szentelt meg, de azért is, mert itt lett mindenki anyja és a mi édesanyánk is a Szűzanya. Ezért is egyik legrégebb és legkedvesebb nagybőjti zarándok-énekünk: „A keresztfához megyek, mert máshol nem lelhetek nyugodalmat lelkemnek.” Koldusboton, törött mankón is idejövünk búcsút járn, mert testvértelen, baráttalan nép vagyunk. Bűnösök ugyan, de nem jobban, mint más nemzetek, megbűnhődtük már a múltat és jövőt is. Itt a keresztt tövében megfogadjuk, hogy nem hagyjuk elrabolni a Golgotát, a Golgota nagy Halottját és Fájdalmas Édesanyját magyar földünkről és magyar szívünkből! Temetőink sírjain is ott a keresztt bizonyítékul, hogy a Golgota népe voltunk és vagyunk. Isten őt igazáért nem pusztította volna el Szodomát. Reméljük, hogy hazánkban is van és lesz mindig legalább öt vagy több igaz magyar, akikért Isten megkegyelmez népünknek.

A magyar ember, amikor elzarándokol a Szűzanya kegyhelyeire, mindig felkeresi és végigjárja a kereszttutat is. Nekünk a kettő: a kereszttút és Szűzanya egyet jelent, mert együtt járjuk magyar sorsunk kereszttútját, Golgotáját a fájdalmas Anyával, népünk szerető Édesanyjával, az értünk könnyező Máriával. És most térdre magyar testvéreim és imádkozunk! És Ti is velünk édes Hazánk védőszentjei és a többi ismert és névtelen régi és mai magyar szentjeink, hogy hitünktől és hazánktól semmi és senki ne tudjon elszakítani. Se élet, se halál.

Itt a Golgota tövében esküszünk, hogy soha árulók nem leszünk. Ámen.

Ének: SZVU 63. ének 1. versszak

*A keresztfához megyek,
Mert máshol nem lelhetek
Nyugodalmat lelkemnek.
S ott talállak, ó szűz Anya,
Fájdalom közt bágyadozva,
Tőr veré át lelkedet.*

XIII. állomás**Jézust leveszik a keresztről**

Jézus agyonkínzott és holt testét leveszik a keresztről és a legméltóbb ravatalra, a Szűzanya ölébe helyezik. A Szűzanya, aki egykor a kis Jézust pólyákba takarta és jászolyba fektette, most gyászruhában, könnyeibe, csókjaiba, ölelő karjaiba takarja és ölébe fekteti Őt. Itt piheni ki embertelenségeink okozta szenvedéseit.

A Magyarok Nagyasszonyának is de sokszor kellett ölébe venni és siratgatni megkínzott népünket! A Magyarok Nagyasszonya többször volt Piétánk, mint dicsőséges Nagyasszonyunk. A mi Máriánk a Könnyező Mária. Többször kellett sírnia a bűneink és hűtlenségeink és szenvedéseink miatt, mint örvendezni jó sorsunkon.

Mi magyarok földi és égi édesanyát szerető és tisztelő nép voltunk. Sajnos már nincs így. Vannak Jézushoz, a Szűzanyához, saját családjukhoz és gyermekeikhez is hűtlen anyák, akik anyák, de nem édesanyák. Csavargó, italozó, kábítószer-élvező, autófosztogató, utcasarkon álló lányok, az utcán és nyilvános tereken izléstelenül szeretkező fiúk és lányok, százával csellengő fiatalok. Hol van édesanyátok? Nem hiányoztok otthon, nem kellett senkinek a bűnön kívül? Vagy édesanyátok sem különb, mint ti vagytok? Lehet, hogy ők kergették ki benneteket a lakásból, hogy nyugodtan szeretkezzenek és italozzanak? Mi lesz az édesanyai szeretet nélkül felnőtt és felnövő ifjúsággal? Mit adtok tovább gyermekeiteknek, amikor nektek sincs semmitek? Lelkileg kifosztottak vagytok?

Oh, Nagyasszony, nemzetünk reménye. Rád szegezzük könnytelt szemeink. Veszni indult István öröksége, Szt. Imre öröksége, a tiszta ifjúság, Szt. Erzsébet öröksége, a szegények szeretete, Szt. Margit öröksége a tiszta nőifjúság, Szt. László öröksége, a lovagiasság, a nők és édesanyák nagyrabecsülése, Szt. Gellért öröksége, a vezeklés és vértanúság.

Oh, Nagyasszony szállj közénk és add vissza népünk kereszténységét, családjaink, társadalmi életünk tisztaságát, hogy ne csak a fájdalom, hanem az öröm könnyei is ott csillogjanak szemeidben. Mutasd meg, hogy anyánk vagy, mutasd meg, hogy régi nagy Patrónánk, Magyarok Nagyasszonya vagy.

Ének: SZVU 290. ének, 5. versszak

*Viharon, véssen át
Íme, felzúg Hozzád
Nyomorunk jelszava:
Segítsd meg nemzeted,
Háborgó tengerek
Csillaga, Mária!*

XIV. állomás

Jézust eltemetik

Jézust eltemetik. Most már előmerészkedtek a férfiak is. A ravatalról, a Szűzanya öléből óvatosan, csendben leveszik Jézus véres, fáradt testét, megmossák, betakarják és sírba teszik. Van minden, ami Jézus temetéséhez kell: nagy kő, örök, pecsét. Most már nem kell félni, hogy felláztatja a népet. Most már nem fognak utána menni. Most már nem fog csodákat tenni, halottakat feltámasztani. Most már nem fogja megszegyeníteni a főpapokat és írástudókat és nem fogja őket megleckéztetni. Vége mindennek – gondolják.

Csak a vasárnap hajnal ne jöjjön, mert azt mondta, hogy harmadnapra fel fog támadni. Hátha megtörténik? Hátha igaz lesz? Minden esetre számítva van pénz is, hogy az örök elhíreszteljék: az apostolok ellopták. A pénz és a hazugság elérte célját, mert elterjedt a zsidók között, hogy Jézus testét ellopták. Ezt inkább elhitték, mint azt, hogy a csodatevő Jézus, a halottakat feltámasztó Jézus maga is feltámadt.

Népünket, nemzetünket, magyarságunkat és hitünket is sokszor eltemették már. Voltak nagy temetőink, mint a muhi puszta és mohácsi mező. Sokszor meghúzták felettünk a lélekharangot. Lerombolták Budát, városainkat és falvainkat. Megásták sírunkat 1849-ben, 1921-ben, 1956-ban. Azt mondta egy „nagy” ember: a magyar egyház felszámolása csak vagonkérdés. Aki mondta, már rég por és hamu, sírfülkéje betörve és bemocskolva, az Egyház pedig feltámadt és folytatja működését ott, ahol abbahagyta. Volt úgy, hogy elnémitották a török fölötti diadalt

hirdető déli harangszót és most ismét szól. Volt, amikor el kellett dugni Máriát, és nemzeti színű zászlóinkat és most ismét lengeti azokat a szél. Volt, amikor menekülni kellett saját hazájából Szt. István jobbjának és a Szent Koronának, most ismét itthon vannak és örködnék felettünk. Határainkon kívül élő testvéreinket is szeretnék örökre eltemetni, rájuk hengerítve a feledés kövét, de hisszük és reméljük, hogy a sírásók már rég por és hamu lesznek, de megkínzott és halálra ítélt testvéreinknek megszólalnak majd a húsvéti harangok.

*Hiszek egy Istenben – Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök Igazságban,
Hiszek Magyarországnak és a Magyar Egyháznak
Lelki feltámadásában. Amen.*

Ének: SZVU 293. ének, 1. versszak

*Isten Hazánkért térdelünk Elődbe.
Rút bűneinket jószággal főd be.
Szent Magyaroknak tiszta lelkét nézzed.
Érdemét idézzed!*

Befejezés

Csodaszarvast kergető nép voltunk. Így jutottunk ebbe, a hol tejjel-mézzel, hol könnyel-vérrel folyó Kánaánba, édes magyar hazánkba.

A magyarok nyilai és a századok fegyverei szerezték meg ezt a hazát, de a Kereszt és Nagyasszonyunk, a Szűzanya tartotta meg annyi balszerencse közt és oly sok viszály közepette.

Most sincs másban reménységünk csak a Kereszt és Kereszt tövében sorsunkat ölében tartó, Fájdalmas Anyában, aki hatalmas szózólónk volt Szent Fiánál a letűnt századok alatt és csak így maradhattunk meg tengernyi ellenség között is kereszténynek és magyarnak.

Szent Kereszt! Leborulunk előtted és mély tisztelettel meghajtjuk lobogóinkat és rimázkodunk: Isten áldd meg a magyart. Nem kívánunk jókedvet és bőséget, csak Irántad és Szent Anyád iránti szeretetet és hűséget. Csak erőt és kegyelmet kérünk, hogy koldusbotunkat és mankóinkat és nyomorúságos életünk bugyrait tovább tudjuk cipelni, amíg el nem jutunk igazi és örök hazánkba, amelyet nem a csodaszarvas kergetése, hanem a leölt Bárány vére szerzett meg számunkra.

Úr Jézus! Golgotai véres kezdeddel áldd meg jószándékainkat, elhatározásainkat, hogy igaz keresztényként akarunk élni és halni. Keresztedhez kötözzük népünket és szívünket, hogy semmiféle kincs és hatalom, semmiféle sátáni kísértés ne tudjon bennünket és népünket Tőled elszakítani.

Szűzanyánk! Magyarok Nagyasszonya! Nyújtsd ki mennyből ó Szent Anyánk kezedet, öleld magadhoz meghajszolt és megszenvedett népedet.

Ígérjük, hogy búcsújáró nép maradunk, felkeresünk kegyhelyeiden erőt, kegyelmet meríteni, vigasztalódnival és Isten akaratában megnyugodott lélekkel járni a keresztutat, hogy eljussunk abba a hazába, ahol az egykor vérbe öltözött Krisztust fénybe öltözve, Égi Édesanyánkat, a könnyező Szűzanyát pedig a szemében örömkönnyeiktől csillogva látjuk. Amen.

Himnusz

*Isten áldd meg a magyart,
Jó kedvvel, bőséggel.
Nyújts feléje védőkart,*

*Ha küzd ellenséggel.
Balsors, akit régen tép,
Hozz reá vig esztendőt,
Mebűnhődte már e nép
A múltat s jövődőt.*

Mária keresztútja (írta Richard G. Furey, C.Ss.R.)

Bevezetés

Nem keresztút-e minden ember élete? Nincs-e minden élet tele szenvedéssel, botlással, fájdalommal, elutasítással, ítélettel, halállal, temetéssel... és feltámadással?

Évszázados katolikus hagyomány a keresztúti elmélkedés, hogy életformánkká váljon. Mária, Jézus édesanyja járta az első keresztutat. Ez a keresztút Mária keresztútja, a stációkat az ő nézőpontjából próbálja visszaadni. Mária szemén keresztül látjuk Jézust, ahogy közeledik a Kálvária felé. Azután saját életünkre próbáljuk vonatkoztatni útját. Nem az itt leírt szavakon és mondatokon van a hangsúly, hanem hogy minél mélyebben elmerülünk Krisztus szenvedésében, hogy e lelki utazás végén megértsük, mit tett értünk Krisztus, és növekedjék szeretetünk iránta és felebarátaink iránt. „Imádunk Krisztus és áldunk, mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.”

Andrew Costello atya, C.Ss.R.

I. állomás: Pilátus halálra ítéli Krisztust

Péntek kora reggel láttam fiamat. Akkor láttam először azóta, mióta elfogták. Sebzett, vérző testének látványa mint fájdalom töre merült szívembe, és elindította könnyeimet. És akkor Pilátus, bírói székéből megkérdezte a tömeget, hogy miért akarják fiamat halálra ítélni. Körülöttem mindenki azt kiabálta: „Feszítsd meg.” Könyörögni akartam nekik, hogy ne tegyék, de tudtam, hogy ennek így kell történnie. Álltam mozdulatlan és sírtam magamban.

*

Úr Jézus, nehéz elképzelnem is azt a kint, amit édesanyád érzett elítélésedkor. De mit gondolok ma, amikor haragszom valakire?... „Feszítsd meg!” És amikor megszóllok másokat?... „Feszítsd meg!” Nem indítja-e meg ez is a gyötrelmem könnyeit édesanyád és a Te szemedben? Bocsáss meg nekem Jézusom.

II. állomás: Krisztus magára veszi a keresztet

Összeszedve maradék erőmet, a tömeggel a tér bejáratához mentem. Egy kapu vágódott ki és a fiam vánszorgott át rajta. Háta mögött örök mentek. Két ember nehéz fakeresztet vonszolt oda és fiam vállára rakták, azután lökdösve megindították Őt az úton. Fájdalmam elviselhetetlenné vált. El akartam venni keresztjét és magam vinni. De tudtam, hogy ennek így kell történnie. Szótlanul mentem tovább.

*

Úr Jézus, kérlek bocsáss meg nekem, amikor még én is növeltem kereszted súlyát azzal, hogy közömbös voltam felebarátom fájdalmával és magányával szemben. Bocsáss meg nekem, amikor másokról pletykáltam, meg amikor szándékosan elkerültem azokat, akik közeledni próbáltak hozzám. Segíts, hogy hasonló legyek Máriához mások keresztjének könnyítésével.

III. állomás: Jézus először roskad le a kereszt alatt

Közről követtem fiamat, ahogy a Kálvária felé vánszorgott. Semmi sem lehetett volna fájdalmasabb számomra, mint látni Őt így szenvedni. Láttam, ahogy a kereszt fája belevésődött a vállába. A szívem majd megszakadt, amikor arccal a földre esett és a súlyos kereszt a hátára zuhant. Azt hittem, hogy a fiam meghalt. Egész testemben remegtem. Aztán az ör belerúgott, Ő lassan felemelkedett, és vonszolta tovább keresztjét, de a katonák továbbra is ostorozták. Saját testemmel akartam védelmezni, de tudtam, hogy ennek így kellett történnie. Követtem Őt és sírtam magamban.

*

Uram, hányszor láttalak elesni, de Máriával ellentétben, magadra hagytalak. Hányszor láttam embereket hibázni és csak nevettem rajtuk. Hányszor lettem dühös, indulatos csak azért, mert valaki nem úgy cselekedett, ahogy én akartam! Mária Veled volt és támogatott Téged egész szenvedéssel teli utadon. Segíts, hogy én is így támogassak másokat. Uram, irgalmazz nekem.

IV. állomás: Jézus találkozik szentséges Anyjával

Valahogy átverekedtem magam a tömegen és a fiam mellé kerültem. Odszóltam Neki a nagy zajongásban. Megállt, tekintetünk találkozott. Az egyénben a gyötrelmem, az övében a fájdalom és zavarodottság könnyei. Tehetetlennek éreztem magam, de akkor szemei ezt mondták: „Bátorság! Ennek így kell történnie.” És tovább cipelte keresztjét. Tudtam, hogy igaza van, és mentem utána, magamban imádkozva.

*

Úr Jézus, bocsáss meg, amikor tekintetünk oly sokszor találkozott és én elfordultam Tőled. Bocsáss meg, hogy amikor nem az én szám íze szerint mentek a dolgok, éreztettem mindenkivel. Bocsáss meg, amikor apró kellemetlenségek megállítottak vagy elkedvetlenítettek, és nem hallottam meg hívásodat. Igen Uram, tekintetünk sokszor találkozott már, de eredmény nélkül.

V. állomás: Cirénei Simon segít az Úrnak

Fiam arcán teljes tehetetlenséget láttam, ahogy próbálta vinni iszonyú terhét. Roskadozott a kereszt alatt. Minden fájdalmát éreztem a saját szívemben, és azt akartam, hogy mielőbb fejeződjön be a szenvedése. Ekkor mozgolódás támadt Jézus körül. A katonák egy tiltakozó embert vezettek elő a tömegből és kényszerítették, hogy vigye a kereszt végét, hogy könnyítsen fiam terhén. Az ember nem értette, hogy miért kell ezt tennie, de én már tudtam, és csendben követtem őket.

*

Úr Jézus, sokszor megtagadtam Tőled segítségemet. Szavaidban kételkedő, önző személy voltam. Ne hagyd, hogy olyan legyek, mint Simon, hanem olyan, mint édesanyád, Mária, aki mindig engedelmesen és csöndesen követett Téged.

VI. állomás: Veronika letörli Jézus arcát

Jézus közelében maradtam, és láttam, hogy egy asszony félrelökte az őrt, levette kendőjét és megtörölte fiam verejtékező, vérző arcát. Az őrt azonnal visszarántotta. Az asszony tekintetével kérdezte: „Miért nem enyhíthetem szenvedését?” Én már tudtam miért, és csöndben, hittel mentem tovább.

*

Uram, az az asszony mindenét odaadta Neked, hogy segítsen. Én viszont többet akarok kapni, mint adni. Nap mint nap hány alkalmam lenne adni Neked másokon keresztül – de én nem teszem. Megváltóm, ne hagyd a *miért*-et kérdezniem megint, hanem segíts, hogy mindenemet Neked adjam.

VII. állomás: Jézus másodszor roskad össze a kereszt alatt

Fiam megint elesett és belém hasított a fájdalom arra gondolván, hogy meghalhat. Oda akartam menni hozzá, de a katona nem engedett. Valahogy felállt és lassan megindult újra. Nagy gyötrelmem volt látni, ahogy fiam elesett, aztán felállt és tovább vánszorgott. De mivel tudtam, hogy ennek így kell történnie, szótlanul mentem tovább.

*

Uram, mindenki közül Mária volt a leghűségesebb követőd. Sosem bizonytalanodott el, még irdatlan fájdalommal közepette sem. Bűneim miatt sokszor elfordultam Tőled és elhagytalak, sőt másokat is eltérítettem Tőled. Bocsánatodért könyörgöm, Uram.

VIII. állomás: Jézus vigasztalja Jeruzsálem leányait

Pár lépésre voltam Jézustól, amikor megállt az asszonyok előtt, akik sajnálták és siratták. Mondta nekik, hogy ne ejtsenek érte könnyeket. Amikor lett volna alkalmuk Messiásként elfogadni Őt, mint sokan mások, elvetették Őt. Azt mondta, hogy inkább magukért sírjanak, azok a könnyek majd meghozzák megtérésüket. Az asszonyok nem látták az összefüggést Jézus halála és beszéde között. Én igen, és ahogy ment tovább, csendben követtem Őt.

*

Megváltóm, hányszor tettem már én is ugyanazt, amit ezek az asszonyok: észrevettem mások hibáit és sajnálkoztam rajtuk, a magaméit pedig milyen kevésszer vettem észre és kértem értük a bocsánatodat. Uram, Te ezeknek az asszonyoknak a példáján keresztül tanítottál engem. Bocsáss meg nekem vakságomért!

IX. állomás: Jézus harmadszor roskad össze a keresztnél

Jézus harmadik eleste még nagyobb gyötrelém volt számomra. Nemcsak mert sziklás földre esett, hanem mert már majdnem elérte a dombtetőt, ahol keresztre feszítés várta. A katonák kiabáltak, durván bántak Vele, az utolsó métereken szinte vonszolták már. Szívem elszorult, amikor elképzeltem, hogy mi fog ezután történni Jézussal. De tudtam, hogy ennek így kell lennie és kapaszkodtam felfelé a dombon, csendben követve Őt.

*

Szerető Jézusom, tudom hányszor próbáltam segíteni másokon és hányszor visszakoztam, amikor kényelmetlenné vagy fáradtságossá vált a segítség. Ürügyeket találtam ki a magam mentésére. Add Uram, hogy édesanyádhoz, Máriához váljak hasonlóvá, és sose húzzam vissza segítő kezemet, amikor másoknak szüksége van rám.

X. állomás: Jézust megfosztják ruháitól

Mikor fiam végre megszabadult a keresztnél súlyától, azt gondoltam, hogy egy kicsit megpihenhet. De az örök tépni kezdték ruháját vérfedte testéről. Fiamat ilyen fájdalomban látni elviselhetetlen volt. Mégis, – mivel tudtam, hogy ennek így kellett történnie, – csak álltam ott és csendben sírtam.

*

Uram, én is téptem le ruhádat, az én saját módszeremmel. Felelőtlen beszédemmel mások nevét beszennyeztem és előítélettel megfosztottam másokat emberi méltóságuktól. Jézusom, oly sok módon bántottalak Téged másoknak okozott fájdalmakkal. Segíts meg, hogy embertársaimban Téged láthassalak.

XI. állomás: Jézust keresztre feszítik

Jézust a keresztre vetették és Ő szinte önkéntesen odanyújtotta magát, hogy odaszegezzék. Éreztem szívemben a fájdalmat, amikor kezét és lábát átszaggatta a szög. Aztán felállították a keresztnél. Íme, ott volt az én szeretett fiam megvetve, földi élet utolsó, kinszenvedés pillanataiban. De tudtam, hogy ennek be kell következnie, és csak álltam ott és magamban imádkoztam.

*

Uram, mily fájdalmat viseltél el értem. És mily szenvedésen ment édesanyád keresztül, mikor egyetlen fia végtelen szeretetéből érettünk meghalt. Mégis mindketten azonnal megbocsátanak, ahogy megbánjuk bűneinket. Segíts Uram, hogy elforduljak bűneimtől.

XII. állomás: Jézus meghal a keresztfán

Van-e nagyobb fájdalom egy anya számára, mint saját fia halálát látnia?! Én, aki világra hoztam és felneveltem a világ Megváltóját, tehetetlenül álltam keresztje tövében, mikor feje lehanyatlott és meghalt! Fiam földi kínja bevégeztetett, de enyém most érte el tetőfokát. Igen, ennek így kellett történnie és én ezt elfogadtam – álltam ott és hangtalan gyászoltam Őt.

*

Jézusom, kegyelmezz nekem azokért a rosszakért, amelyeket bűneim okoztak Neked és embertársaimnak. Köszönöm szereteted e nagy tettét. Azt mondtad, hogy az igazi szeretet életünk feláldozása barátainkért. Add, hogy mindig a barátod lehessek. Taníts meg hogy másokért éljek és Téged el ne hagyjalak.

XIII. állomás: Jézust leveszik a keresztről

A tömeg már elvonult és a lárma elült. Jézus egy barátjával álltam ott mozdulatlan és néztem fel Megváltónk, fiam holttestére. Aztán két ember levette testét a keresztről és a karjaimba helyezték. Leírhatatlan fájdalom járta át lelkemet. Ugyanakkor örömet is éreztem. Fiam élete kegyetlen véget ért, de ez nekünk, embereknek életet hozott. Tudtam, hogy ennek így kellett történnie és magamban imádkoztam.

*

Uram, kínszenvedésed véget ért. Mégis én meghosszabbítom, amikor Veled szemben a bűnt választom. Én is részese vagyok keresztre feszítésednek, ezért teljes szívemből esdeklek bocsánatodért. Segíts, hogy életem méltó legyen Hozzád és Édesanyádhoz.

XIV. állomás: Jézust sírba teszik

Jézus testét a sírhelyhez vittük és ott magam helyeztem el. Közben magamban sirattam Őt és örvendeztem Érte. Még egyszer ránéztem szeretett fiamra, aztán mentem... A sírt bezárták és mielőtt végleg eljöttem, arra gondoltam, hogy ennek be kellett teljesülnie számodra... Csöndben, hittel fogok várni.

*

Igen Uram, ennek így kellett történnie és egyedül azért, mert *Te* szeretsz engem. Tőlem csak annyit kérsz, hogy igazi keresztény életet éljek. Sose mondtad, hogy az könnyű lesz. De erős leszek, hogy bűneimet leküzdjem és csak egyedül Neked éljek felebarátaimon keresztül.

XV. állomás: Jézus feltámad

Fiam értünk felajánlott áldozatáért a legnagyobb hálával tartozhatok csak. Mégis leírhatatlan ürességet éreztem, amikor szeretett fiam nélkül kellett élnem. Két nap múltán azonban az az üresség hihetetlen boldogsággal töltődött meg – Jézus föltámadt! Megváltónk új életre nyitott utat. Ez az, aminek be kellett következnie, mert az Ő kifogyhatatlan szeretete a legtöbbet adta nekünk. Örökké fogok örülni – de már nem némán, nem magamban...

*

Köszönöm Neked, Megváltóm! Köszönöm a Te végtelen szeretetedet, amely kiemel engem bűnösségemből. Megpróbálom életemet megjobbitani. Segíts, hogy mindig emlékezzek a Te szeretetedre! Mária, a föltámadt Megváltónk édesanyja, taníts olyanná lennem, mint Te és mások iránti szeretetemmel viszonzom az Ő szeretetét!

Rövid elmélkedések a szent keresztútról (írta Henry Newman)

Kezdjed a bűnbánat felkeltésével.

Első állomás: Jézust halálra ítélik

V. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged,

F. Mert szent keresztet által megváltottad a világot.

a) A szentet, az igazat, az igazságosat bűnösök ítélik el és viszik halálra. De mikor elítélik, kénytelenek el is ismerni ártatlanságát. Júdás, aki elárulja őt, így szól: „Vétkeztem, mert elárultam az igaz vért.” Pilátus, aki az ítéletet hozta, ezt mondja: „Ártatlan vagyok ennek az igaznak vérértől” és a felelősséget a zsidókra hárította. A százados, aki látta őt a kereszten meghalni, így kiáltott: „Valóban, ez az ember igaz volt.”

b) Így igazolnak téged, Uram, mindig; és így győzol akkor, amikor elítélnek. Az idők végén még inkább, mint egykor és most: „Lássák, hogy kit szúrtak át”; és az, akit a gyöngeségben elítéltek, a világot fogja ítélni hatalomban és azoknak is, akik el fognak kárhozni, el kell ismerniök, hogy az ítélet igazságos.

Miatyánk ...

V. Irgalmazz nekünk, Uram,

F. Irgalmazz nekünk!

V. A megholt hívő lelkek Isten irgalmasságából békeességben nyugodjanak.

F. Amen.

Második állomás Jézus a keresztet vállalra veszi

Imádunk téged...

a) Jézus Isteni hatalmával az egész világot hordozza, hiszen Ő Isten. De ez a teher nem olyan súlyos, mint a kereszt, melyet bűneink ácsoltak számára. Bűneink miatt veszi magára ezt a megaláztatást. Magára vette a mi természetünket, megjelent közöttünk, mint ember és nagy áldozatot hozott érettünk. A bűnbánat életét vette magára és annak végén szenvedni és meghalni akart.

b) Urunk, mindenható Isten, az egész világot hordozod a Te erődben, a mi bűnterhünket is viseltes, mely a földre sújtott; testi életünket Te tartod fenn gondviseléseddel, drága véred által légy lelkünknek is megmentője.

Miatyánk ...

Harmadik állomás: Jézus először esik el a kereszt alatt

Imádunk téged...

a) Kezdetben a Sátán lezuhant a mennyből; Teremtőjének igazságos ítélete szerint taszított le, aki ellen fellázadt. És amint sikerült az embereket lázadásának részeseivé tenni és Teremtőjük jött, hogy megváltsa őket, rövid órára győzelem virradt reá és azt alaposan ki is használta. Midőn a Legszentebb testet vett magára és a Sátán hatalmába került, bosszúvágyában gonoszsgot határozott el az ellen, aki őt letaszította. Súlyos harcot indított ellene, mint ahogy őt magát a Mindenható karja taszította el. Ezért esett Jézus a földre.

b) Szeretett Üdvözítőm, első elesésed által emelj fel minket minden bűnből, mely gyöngeségünkön hatalomra jutott.

Miatyánk...

Negyedik állomás: Jézus találkozik Édesanyjával

Imádunk téged ...

a) Jézus történetének minden időszakában része van Máriának. Sokan azt gondolják, hogy Mária műve teljes volt, miután Jézust e világra hozta, s utána nem volt más szerepe, mint eltűnni és elfelejteni. Mi azonban, Urunk, kik a katolikus Egyházban a te gyermekeid vagyunk, nem így gondolkozunk Édesanyjáról. A drága Gyermekeket ő vitte a templomba, karjain ő hordozta, mikor a bölcsek jöttek hozzá, hogy imádják. Jézussal menekült Egyiptomba és a tizenkétéves Jézust magával vitte Jeruzsálembe. Vele élt harminc esztendeig Názáretben. Vele volt a kánai menyegzőn. Akkor is, midőn elhagyta, hogy Isten országát hirdesse, követte Jézusát. És most előlép, midőn isteni Fia a szent úton a kereszttel vállal ingadozik.

b) Édesanyánk, engedd, hogy mindig reád is gondolhassunk, amikor Jézusra gondolunk és amidőn szent Fiadhoz imádkozunk, hatalmas közbenjárásoddal légy mellettünk.

Miatyánk ...

Ötödik állomás: Cyreai Simon segít Jézusnak a keresztet vinni

Imádunk téged ...

a) Jézus egyedül is bírta volna keresztségét, ha szent akarata ez lett volna. De megengedte, hogy Simon segítsen neki, hogy ezzel emlékeztessen bennünket arra, hogy vegyünk részt szenvedésében és művének társai legyünk. Az Ő érdeme végtelen, de felfoghatatlan leereszkedésében azt akarja, hogy népe érdemeit az övével egyesítse. A Legszentebb Szűz szentsége, a mártírok vére, a szentek imádságai és penitenciái, minden hívőknek jócselekedetei egy részét alkotják ennek a műnek, bár az ezek nélkül is tökéletes. Megment bennünket vére által, de csak magunkon keresztül és velünk együtt ment meg.

b) Édes Uram, Jézusom, taníts meg minket Veled szenvedni! Add, hogy nevedért szívesen szenvedjünk és szenteld meg minden szenvedésünket a Tiednek érdemei által.

Miatyánk ...

Hatodik állomás: Veronika kendőjét nyújtja Jézusnak

Imádunk téged ...

a) Jézus megjutalmazta ezt a jámbor asszonyt szentséges arcának képével, hogy azt megőrizték az eljövendő időkre. Intés ez nekünk, hogy arcának vonásai mindig szívünkben legyenek. Akárhol élünk, a föld bármely részén, bármely korszakban, Jézust hordozzuk szívünkben. Különbözhetünk egymástól sok mindenben, de ebben az egyben mindnyájunknak meg kell egyeznünk, ha hűséges gyermekei akarunk lenni. Veronika kendőjét magunkkal kell hordanunk, Jézus haláláról és feltámadásáról mindig elmélkednünk kell és az Ő isteni tökéletességét szünet nélkül utánozzuk, mindenki a maga módján.

b) Add, Uram, hogy mi szemeid előtt mindig kedvesek legyünk, a bűn el ne torzítson, hanem megtisztuljunk és megújuljunk a Te drága véredben.

Miatyánk ...

Hetedik állomás: Jézus másodszor esik el

Imádunk téged ...

a) A Sátán másodszor bukott el, mikor a mi Urunk és Üdvözítőnk a földre jött. Ebben az időben az egész föld uralmát magához ragadta s királynak nevezte magát. Még az

Üdvözítőhöz is közeledni merészkedett, megmutatta Neki a föld minden királyságát s azt az istenkáromló ígéretet tette Neki, a világmindenség Alkotójának, hogy mindezt neki adja, ha leborulva imádja őt. Jézus azonban így felelt: „Távozz, Sátán!” – És a Sátán lebukott a hegy tetejéről. Jézus bizonyítja ezt e szavakkal: „Láttam a Sátánt mint villámot az égből lehullani.” A gonosz lélek emlékezett erre a második bukására és az ártatlan Urat másodszor is a földre vetette, mert most hatalmába került.

b) Édes Üdvözítő Jézus Krisztus, taníts meg minket veled szenvedni és a Sátán kísértéseit félelem nélkül elviselni, ha azok akaratumk ellenére érnek bennünket.

Miatyánk ...

Nyolcadik állomás: A jeruzsálemi asszonyok Jézust siratják

Imádunk téged ...

a) Régi jövendölés szerint a világ Megváltójának egy Ábrahám törzséből származó asszonytól kellett születnie. Ettől kezdve minden szűz remélte, hogy ő adhat neki életet. Mégis mikor a jövendölés beteljesedett, egészen másképpen történt, az evangélium leírása szerint, mint azt várták. Azt mondotta nekik: „Jönnek majd napok, amidőn azt mondjátok: Boldogok a magtalanok, a méh, mely nem szült és a kebel, mely nem táplált.”

b) Uram, mi nem tudjuk, mi jó vagy mi végzetes számunkra; nem tudjuk megmondani, mit hoz a jövő és nem látjuk előre, mikor és milyen alakban jössz minket meglátogatni, – ezért mindent Reád bízunk. Tégy velünk és bennünk tetszésed szerint. Add, hogy mindig Téged szemléljünk és Te nézz reánk, erősíts meg minket a kereszten, elviselt keserű szenvedésed és haláloed kegyelmével és vigasztalj minket, ahogyan Te szoktál és amikor Te jónak látod.

Miatyánk...

Kilencedik állomás: Jézus harmadszor esik el

Imádunk téged ...

a) A Sátán harmadik és utolsó bukása az idők végén fog bekövetkezni, amikor Isten örökre becsukja tüzes börtönébe. Tudta, hogy ez lesz az ő vége – számára nincs remény, csak kétségbeesés. Tudta, hogy az emberiség Megváltója abban az órában változhatatlan sorsától őt is megmenthetné. De rettenetes gyűlöletében és bosszúvágyában elhatározta, hogy a nagy Királyt, kinek országa örökkévaló, hatalmába keríti és kínozza, amíg teheti. Ezért veti őt vad hatalmával harmadszor a földre.

b) Jézus, egyszülött Istenfiú, testté lett Ige, félelemmel, remegéssel és mélységes hálával imádjuk tisztelettel parancsoló megalázódásodat, mely arra indított, hogy a szenvedésben a gonosz lélek játékszere és zsákmánya légy.

Miatyánk ...

Tizedik állomás: Jézust megfosztják ruháitól

Imádunk téged ...

a) Jézus mindentől meg akart válni e világon, mielőtt azt elhagyta. A legtökéletesebb szegénységet gyakorolta. Mikor a názáreti szent házat elhagyta és kiment prédikálni, nem volt fejét hol lehajtania. Szegényes táplálékból élt, melyet azoktól kapott, akik Őt szerették és szolgálták. Ezért olyan halált választott, melynél még ruháit sem hagyták meg Neki. Megfosztotta magát attól, ami látszólag feltétlenül szükséges, ami a romlott emberi természet törvénye szerint lényünknek egy darabja.

b) Add, szeretett Uram és Üdvözítőm, hogy mi is itt a földön Teéretted mindent semminek tartunk, mindennek elvesztését elviseljük, és még a megszégyenítést, vádat, megvetést és gúnyt is szívesebben elviseljük, mint azt, hogy az utolsó napon mi hozzunk Reád szégyent.

Miatyánk...

Tizenegyedik állomás: Jézust keresztre szegezik

Imádunk téged ...

a) Jézus kezeit és lábait nehéz szögekkel verik át. Szemei homályosak a vértől, lezárja azokat, arca dagadt, színtelen a hóhér ütéseitől. Epével és ecettel itatják, feje a töviskoronától sebes. Szívét lándzsával döfik át. Így kínozzák minden érzékét és megfeszítik, hogy engesztelést nyújtson így mindenféle emberi bűnért.

b) Jézus, add, hogy Veled feszítettünk és haljunk meg; ne engedd, hogy bűnt kövessünk el kézzel, lábbal, szemmel, szájjal, eszünkkel, vagy szívünkkel. Minden érzékünk áldozat legyen a Te dicsőítésedre és minden tagunk Téged magasztaljon. Engedd, hogy a szentséges vér, mely öt sebedből folyik, a megszentelő kegyelmet adja nekünk, hogy a világnak meghaljunk és egyedül Neked éljünk.

Miatyánk ...

Tizenkettedik állomás: Jézus meghal a kereszten

Imádunk téged ...

a) Három órán át függött Jézus a kereszten. Ezalatt imádkozott gyilkosaiért, a bűnbánó latornak megígérte a Paradicsomot és áldott Édesanyját Szent János gondjaira bízta. Mikor minden bevégeztetett, lehajtotta fejét és kiadta lelkét.

b) A legrosszabbat kiállotta. A Legszentebb halott és elhagyta ezt a világot. Az emberek fiai közül a leggyöngédebb, a legodaadóbb és a legszentebb eltávozott. Jézus halott és halálával kell az én bűnömnek meghalnia. Megígérem mostanra és mindenkorra, embereknek és angyaloknak Ura, hogy a bűn többé nem fog uralkodni bennem, örökre Istennek akarom adni magamat. Lelkemnek üdvössége legyen legelső gondom. Kegyelmének segítségével akarom régi bűneimet bánni és siratni. Minden erőmmel arra akarok törekedni, hogy a bűnt úgy megvessem, mint ahogy egykor szerettem. Isten kezébe helyezkedem egészen és fenntartás nélkül. Ígérem neked, Istenem, hogy kegyelmed segítségével a kísértés útját kerülöm, a bűnnek minden alkalmától menekülök, a gonosz ellenség sugallataitól elfordulok, buzgó leszek imádságaimban és a bűnnek egészen meghalok, hogy ne legyen kereszthalálod számomra hiába. Miatyánk ...

Tizenharmadik állomás: Jézust Édesanyjának karjaiba helyezik

Imádunk téged ...

a) Íme, ismét a tiéd lett ő, Szűzanya, mert elvált e világtól. Eltávozott tőled egykor, hogy az Atya akaratát teljesítse – és megtette és szenvedett. A Sátánnak és a gonosz embereknek most már nincsen semmi igényük reá; – nagyon soká volt az ő hatalmukban. A Sátán magas hegyre vitte őt fel magával; gonosz emberek felemelték őt a keresztre. A te karjaidban, Istennek Anyja, többé sohasem pihenhetett gyermekkorá óta – most azonban ismét jogod van hozzá, miután a világ a legrosszabbat megtette. Mert te vagy a legáldottabb, legszentebb, legkegyelmesebb Anyja a Fölségesnek. Örülünk ennek a nagy misztériumnak. Elrejtőzött méhedbe, szíved alatt nyugodott és kebleden tápláltad, karjaidon hordoztad – és most, hogy halott, öledben nyugszik.

b) Istennek Szűz Anyja, könyörögj érettünk.
Miatyánk ...

Tizennegyedik állomás: Jézust sírba helyezik

Imádunk téged ...

a) Midőn Jézus örök diadala a legközelebb volt, akkor látszott a legtávolabbinak. Midőn készült országába bevonulni és az ég és föld minden hatalmát birtokába venni, holtan feküdt egy sziklaüregben. Halotti lepelbe volt beburkolva és kőszírba bezárva, ahol dicsőült és átszellemült testet kellett magára vennie, mely minden anyagon keresztül hatol, a gondolatnál gyorsabban ér el mindenhová és arra volt rendelve, hogy felszálljon az égbe.

b) Adj Hozzád való bizalmat, Jézusunk, hogy gondviselésed bennünk is megnyilvánuljon. Add nekünk a nyugodt biztosságot, Urunk, hogy annál közelebb vagyunk Hozzád, minél nagyobb a szomorúságunk. Minél jobban megvetnek bennünket az emberek, annál jobban becsülsz Te minket. Minél jobban szidalmaznak, annál inkább felemelsz Te. Minél kevésbé gondolnak ők reánk, annál jobban zársz bennünket lelkedbe; minél inkább elhagynak, annál szorosabban egyesítesz bennünket önmagaddal.

Miatyánk ...

Imádkozzunk. Isten, ki egyszülött Fiad drága vérével a kereszt jelét megszentelted, kérünk, add, hogy mi, kik e szent kereszt dicsőségének örvendünk, minden időben és minden helyen érezzük védelmedet. Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Végezetül mondj el egy Miatyánkot, Üdvözlégyet és Dicsőséget.

Rövid keresztút – magánhasználatra (1918-ból)

Előkészítési ima

Oh felfeszített édes Üdvözítőm, íme a szent keresztutat akarom járni. Ez örömmel tölti el Szent Szívedet, az én lelkemet pedig töredelemmel, vigasztalással és szent búcsúkkal gazdagítja. Az első teljes búcsút a magam részére óhajtom megnyerni, a többi a tisztítóhelyen szenvedő lelkekért ajánlom fel. Segíts, hogy ájtatosan és töredelemmel járjak stációról, stációra. Szívemből bánom minden bűnömet, mert ezekkel téged, legjobb Atyámat és Jótevőmet, a legfőbb, a legszeretreméltóbb Jóságot megbántottalak. Oh Jézusom bocsáss meg! Amen.

I. állomás: Pilátus halálra ítéli Krisztust

Oh Jézus, aki irántam való szeretetből készséggel fogadtad a halálos ítéletet, add meg azt a kegyelmet, hogy egykor a halált szeretettel és béketúréssal fogadjam kezedből.

II. állomás: Krisztus magára veszi a keresztet

Oh Jézus, aki készségesen vetted válladra a keresztet, add, hogy keresztemet, szenvedéseimet erős lélekkel viselhessem mindhalálig.

III. állomás: Jézus először roskad le a kereszt alatt

Oh Jézus, aki a kereszt súlya alatt összeroskadtál, bocsásd meg kegyesen, ha emberi gyöngeségből bűnbe esem.

IV. állomás: Jézus találkozik szentséges Anyjával

Oh Jézus, akit szerető édesanyád megvigasztalt, add, hogy ő legyen vigasztalóm és segítőm életemben és halálomban.

V. állomás: Cirenei Simon segít az Úrnak

Oh Jézus, aki Cirenei Simonban támaszra találtál a bajban, adj nekem igazi, nemes barátokat, akik sem bajban, sem halálban el ne hagyjanak.

VI. állomás: Veronika letörli Jézus arcát

Oh Jézus, aki szent arcod képmását Veronika kendőjén hagyta, véd mélyen lelkembe szent vonásaidat.

VII. állomás: Jézus másodszor roskad össze a kereszt alatt

Oh Jézus, aki a kereszt súlya alatt másodszor is földre estél, légy irgalmas, ha előbbi vétkeimbe visszaesem.

VIII. állomás: Jézus vigasztalja Jeruzsálem leányait

Óh Jézus, aki a siránkozó asszonyokat oly szeretettel vigasztaltad, vigasztald és támogasd az élet minden körülményeiben barátaimat és ellenségeimet.

IX. állomás: Jézus harmadszor roskad össze a kereszt alatt

Oh Jézus, aki a keresztúton harmadszor is elestél és újra felemelkedtél, emelj fel engem mindannyiszor, valahányszor az égbe vezető meredek úton elcsüggedek.

X. állomás: Jézust megfosztják ruháitól

Oh Jézus, akit ruháidtól megfosztottak, ne engedd, hogy valaha elveszítsem a megszentelő kegyelem ruháját.

XI. állomás: Jézust keresztre feszítik

Oh Jézus, akit a leggyötrelmesebb kínok között keresztre feszítettek, add, hogy én is készségesen függjek az önmegtagadás és bűnbánat keresztjén.

XII. állomás: Jézus meghal a keresztfán

Oh Jézus, aki magadat érettem és az egész világért feláldoztad, add, hogy neked halljak s az egész örökkévalóságon át Tied maradjak.

XIII. állomás: Jézust leveszik a keresztről

Oh Jézus, akinek holtteste a Szűz Anya ölében nyugodott, engedd, hogy szívemben mindig tiszta nyugvóhelyet találhass a szentáldozásnál.

XIV. állomás: Jézust sírba teszik

Oh Jézus, aki a sírban nyugodtál és húsvétkor dicsőségesen feltámadtál, add, hogy egykor én is megdicsőülve keljek fel síromból az örökkétartó húsvét ünnepére.

Keresztfeszített Jézus könyörülj rajtunk! És a tisztítóhelyen szenvedő lelkeken. Amen.

Befejező ima

Jézusom, vedd e keresztúti ájtatosságomat vizsontszeretetem csekély bizonyítéka gyanánt. Add az első teljes búcsút nekem, a többit a purgatóriumban szenvedő szegény lelkeknek. Oh Jézus, engedd, hogy szent kereszted és keresztthaláloed ne legyen reám nézve hiábavaló. Vezess engem kereszted útján Hozzád az égbe! Amen.

Rövid keresztút: Utad, Jézus, Veled járjuk

A keresztút végzésénél a lényeg az Üdvözítő szenvedése fölött való elmélkedés, de közben sem szóbeli ima, sem ének, sem térdhajtás nem szükséges, csupán elmélkedni kell. Ezen a nagybőjti héten próbáljunk időt szakítani e rövid keresztúti ájtatosságra: lélekben járjuk a szentföldi stációkat, meg-megállva gondolatban a szent helyeken és köszönjük meg, hogy Jézus értünk vállalt szenvedése és halála nem volt hiábavaló, mert vele együtt mi is fel akarunk támadni a régi emberségünk bűneiből, hibáiból, és már csak Jézussal és Jézusnak akarunk élni... úgy mint férfiak, nők, gyermekek, munkások, értelmiségiek, hívők, papok, szerzetesek, szerzetesnők, egészségesek és betegek, fiatalok és öregek, magyarok és keresztények... és ezáltal Krisztus szeretetét akarjuk viszonzni.

(Egy Miatyánk minden állomás után)

Kezdő imádság

Ó, felfeszített Üdvözítőm, a szent keresztutat akarom járni! Szívemből szánom és bánom minden bűnömet, mert azokkal téged, aki a legjobb és legszeretreméltóbb jószág vagy, bántottalak meg. Ó, Jézusom, bocsáss meg nekem!

1. állomás – Az ítélet

Ó, Jézus, aki magadat irántam való szeretetből halálra ítélni engedted, add nekem ama kegyelmet, hogy egykoron szeretetben és türelemben vegyem a halált a te kezedből!

2. állomás – A kereszt

Ó, Jézus, aki a nehéz keresztet kész szívesen vetted föl, segíts meg, hogy keresztemet türelemmel viseljem!

3. állomás – Az első esés

Ó, Jézus, aki a kereszt alatt összerogytál, bocsáss meg kegyesen, ha emberi gyarlóságból bűnbe esem!

4. állomás – A találkozás

Ó, Jézus, akít megvigasztalt szerető Anyád, add édesanyádat vigasztalómul és segítőmül életben és halálban!

5. állomás – A cirenei

Ó, Jézus, aki cirenei Simonban támaszt nyertél szükségemben, adj nekem igazi nemes barátokat, akik szükségemben és halálomban nem hagynak el!

6. állomás – Veronika

Ó, Jézus, aki Veronika kendőjében lenyomtad arcodat, véd mélyen kínszenvedésed emlékét szívembe, lelkembe!

7. állomás – A második esés

Ó, Jézus, aki másodszor esel a földre a kereszt súlya alatt, add malasztodat, hogy előző bűneimbe soha többé vissza ne essem!

8. állomás – Az asszonyok

Ó, Jézus, aki olyan szeretettel vigasztaltad a síró asszonyokat, vigasztalj meg engem is az élet minden körülményei között!

9. állomás – A harmadik esés

Ó, Jézus, aki harmadik esésed után is felegyenesedtél keresztutadon, add, hogy soha többé ne vétkezzem, hanem mindvégig állhatatos maradjak a jóban!

10. állomás – A vetkőztetés

Ó, Jézus, akit megfösztottak ruháidtól, ne engedd meg, hogy a megszentelő kegyelem ruhája valaha elraboltassék tőlem!

11. állomás – Keresztre feszítés

Ó, Jézus, aki gyötrelmes kínok között keresztre szegeztetted magadat, add, hogy én is készségesen szegezzem magamat az önmeggyőződés és bűnbánat keresztjére!

12. állomás – Kereszthalál

Ó, Jézus, aki magadat a keresztfán érettem és az egész világért föláldoztad, add, hogy neked éljek és haljak, és a tied maradjak mindörökre!

13. állomás – A levétel

Ó, Jézus, aki halottként szűz Anyád ölében akartál pihenni, tedd meg, hogy a szentáldozáskor bennem mindig tiszta szívet találj nyugvóhelyül!

14. állomás – A sír

Ó, Jézus, aki a sírban nyugodtál, hogy abból húsvét ünnepén dicsőségesen előjőjj, add, hogy egykoron síromból dicsőségesen föltámadjak az örök húsvét ünnepére!

Befejező imádság

Ó, Jézusom, vedd ezt a szent keresztúti ájtatosságomat viszontszeretetem csekély bizonyosságaként! Ó, Jézus, tedd, hogy a te keresztutad és kereszthalálod ne legyen hiábavaló reám nézve! Vezess engem keresztutamon hozzád, a mennybe. Ámen.

Nyomdokaidban akarunk járni!

Szent keresztútjárás (1915-ből)

Szent keresztútjárás, melyet a halálra ítéltetett, kereszttel terheltetett Jézus Krisztus Pilátus házából Kálvária hegyére végzett

Nincs más út az életre és az igaz belső békességre, hanem csak a szent kereszt útja.

Bevezetés: rövid előadás, mint kellessék a szent keresztutat mind különösen, mind közönségesen gyakorolni

1. Aki a szent keresztutat kívánja gyakorolni, szívbeli bánatot s töredelmességet ébresszen magában elkövetett bűnei miatt, s fogadást tegyen, hogy magát meg fogja jobbitani.

2. Igaz szándoka legyen, hogy Jézus Krisztus kínszenvedése s az előadott titkok fölött elmélkedni fog, miszerint az itt nyerhető búcsúban részesüljön.

3. Kérje az Istennek malasztját, hogy ezen emlékgyakorlást jól elvégezhesse, amint az alább tétetett készülő imádság magában foglalja, s azután menjen az egyik állomásról a másikra, azon észrevétellel, hogy ne csak szóval imádkozzék vagy az előadott elmélkedést elolvassa, hanem amit ő imádkozott és olvasott, szívére vegye s a felett egy darab ideig elmélkedjen.

A szent keresztútjárás előtt mondandó ének

1. Álla a keserves anya
Keresztfánál siralmába,
Midőn függne szent Fia.
2. Kinek megepedett szívét,
Töredelmes és bús lelkét,
Hegyes tőr átaljárta.
3. Oh mely keseredett ügyben,
Akkor vala gyötrelemben,
Egyetlen-egynek anyja.
4. Vajjon van-e ki ne sírna,
Krisztus anyját, hogy ha látja
Ily nagy keserűségben.
5. S ki tűrhetné, hogy ne szánná
E szűz anyát, hogy ha látná
Fiával ily nagy kínban.
6. Az ő népének vétkeért
Látta Jézusnak gyötrelmét
És megostorozását.
7. Oh Szűz! szeretet forrása!
Hogy fájdalmaid lelkem lássa,
Engedd kínod viseljem.
8. Oh szűz anya, ezt míveljed;
Mégfeszültnék belém rejtse
Mélységesen sebeit.
9. Megsebesült szent Fiának,
Értem tűrő magzatodnak,

- Közöld velem kínjaid.
10. Engedd, hogy veled sírhassak,
Szent Fiadon jajgathassak,
Míg e világon élek.
11. Kereszt alatt veled álljak,
Ottan társul fogadjalak,
És teveled könnyezzek.
12. Krisztus halálának kínját,
Kínszenvedésének súlyát,
Viselhessem sebeit.
13. Sebeivel sebesíts meg,
Keresztjével részegíts meg,
Hogy kedvében lehessenek.
14. Krisztus keresztje őrizzen,
Szent halála elkészítsen;
Szent malasztja segéljen.
15. Midőn a test földdé leszén,
Add, a lélek bemehessen
Paradicsom fényébe.

Kezdő imádság a főoltárnál

Ájtatos ének

Ad notam: Urunk szenvedéséről, stb.

A főoltárnál előljáró vers

Jézus szenvedéséről bűnösök emlékezzünk,
Fájdalmas szent anyjával halálra keseregjünk;
Szánakodva és zokogva,
Fohászkodva, szent keresztútra menjünk.

Ajánló imádság

Örök mindenható Isten! alázatos szívvel imádlak téged. Hiszek tebenned, örök igazság; reménylek tebenned, véghetetlen irgalmasság; szeretlek téged, minden szeretetre legméltóbb jószág. Ugyanazért bánom és siratom minden elkövetett vétkeimet, melyekkel tégedet, legfőbb Uramat, gyakran megbántottalak! Fogadom erősen, hogy kegyelmed által megsegítettven, megjobbítom életemet. Tekints, kérlek, oh Istenem! szívemnek ezen töredelmes fájdalmára! Fordítsd el arcodat bűneimtől és töröld el minden hamisságimat. Megvallom, hogy igen gonoszul cselekedtem; de emlékezzél meg, hogy atya vagy, és pedig szerelmes atya; és mint atya vedd kegyelmedbe a tékozló fiút, aki hozzád térvén bocsánatot kér sok bűneiért. Elkövetett bűneimnek elégtételül íme felajánlom neked a te szerelmes Fiad kínszenvedését és halálának véghetetlen érdemét, melyet most szemlélni és tisztelni kívánok, s minden ígért kegyelmeket és bűcsúkat megnyerni óhajtok, melyeket egyrészt lelkem üdvösségére, másrészt az elhagyatott purgatóriumbeli lelkek segítségére felajánlok. Tekints, Uram, alázatos szívemnek töredelmességére, és tedd hasznossá nekem ezen útnak ájtatos gyakorlatát, ez életben a te kegyelmednek, a másikban az örök dicsőségnek elnyerésére. Amen.

I. állomásnál**Jézus Pilátus által elítéltetik****Menet közti ének**

Halálra ítéltetik

Értünk az élet Ura,

Hogy számtalan bűnünkért

Ne essünk mi pokolra.

Egek Ura

Magát kínra,

Rút halálra,

Adja a keresztfára.

V. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.

R. Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot.

Ezen első állomás jelenti Pilátus házát, hol a mi Üdvözítőnk, minekutána kegyetlenül megostoroztatott, tövissel koronáztatott, Pilátustól gyalázatos halálra ítéltetett.

Gondold meg itt szánakodó szívvel, keresztény lélek, a te Üdvözítődnél azon nagy alázatosságát és békességes tűrését, mellyel vette a hamis bírónak ezen törvénytelen ítéletét, minden mentegetés, ellenmondás és háborodás nélkül, kész levén ily gyalázatos és keserves halált szenvedni, hogy téged, keresztény lélek, az örök átok alól felszabadítsd; s ezzel oktatótt téged, hogyan fogadd el te is a világnak és az embernek irántad való balítéleteit, rágalmozásait.

Könyörgés

Uram Jézus Krisztus, ki az én szerelmemért tömlöcöt, fogságot, töviskoronát s ostorozást, mint egy bűnös szenvedni és igazságtalan ítélet alá vettetni méltóztatál: alázatosan kérlek téged, töröld el az örök halálnak ítéletét, melyet sok bűneim érdemlettek, és tégy méltóvá engem, hogy halálom óráján tőled, kegyes ítéző bírómól hallhassam: Jöjj el Atyámnak áldotta. Amen

Miatyánk... Üdvözlégy...

V. Könyörülj rajtunk, Uram!

R. Könyörülj rajtunk!

II. állomásnál**Jézus a nehéz keresztet vállaira veszi****Menet közti ének**

Sebes gyenge vállára

Nehéz keresztjét veszi,

Örvend, hogy bűnterhétől

Lelkedet megmentheti.

Ah enyhítsd,

Könnyebbítsd,

Ne terheljed

Bűnnel Jézus keresztjét.

- V. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.
R. Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot.

Ezen második állomás jelenti azon helyet, hol a kegyetlen hóhérok a nehéz keresztet Üdvözítőnk sebes vállaira tették.

Gondold meg itt, ájtatos lélek, a sebekkel rakott, fájdalmaktól bágyadt Jézus mily nagy örömmel veszi vállára a keresztnek nehéz terhét és halálának eszközét, neked példát hagyván, hogyan viseljed az életnek keresztjét; és pirulj el, hogy a penitenciának és világi nyomorúságnak könnyű keresztjét, mely nem haláloznak, hanem örök életednek eszköze, nem akarod hordozni. Tégy fogadást jobbulásodról.

Könyörgés

Oh szerelmes Jézusom! ki énértem a kereszt súlyos terhét örömet felvetted sebes vállaidra, segélj kegyelmeddel engem, hogy e rövid életnek keresztjeit mindaddig békével hordozzam, míglen azok által tehozzád a mennyei örömökbe eljutok. Amen

Miatyánk... Üdvözlégy...

- V. Könyörülj rajtunk, Uram!
R. Könyörülj rajtunk!

III. állomásnál

Jézus először rogy össze a kereszt alatt

Menet közti ének

Sok kíntás miatt teste
Erőtől megfosztatik,
A nehéz kereszt alatt
Arccal a földre esik.
Jaj nem szánják,
Sőt kacagják,
Lábbal rúgják,
Mint barmot úgy rángatják.

- V. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.
R. Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot.

Ezen harmadik állomás jelenti, miképpen az áldott Jézus az ő szent vérének szüntelen való folyása miatt erőben megfogyatkozván, a kereszt terhe alatt először esett arccal a földre.

Gondold meg itt, ájtatos lélek, az ő békességes tűrését, midőn sok rugdalásokra, ütésekre hallgat a te Urad Istened; se nem siránkozik, se nem panaszkodik, sőt csak egy ellenkező szót sem szól az őtet szidalmazó és bántalmazó hóhéroknak; midőn ellenben te nyavalyáidban, nyomorúságodban egészen türelmetlen vagy, panaszra, átkokra, káromkodásokra fakadsz. Oh tanulj a Krisztustól.

Könyörgés

Oh szerelmes Jézusom! ki nehéz kereszted terhe alatt, melyet bűneim súlyosítottak, elfáradván, földre leroskadtál, szentséges lábaidhoz leborulván, bocsánatért esedezem; szívemből bánom, hogy keresztedet bűneimmel súlyosítottam, de eltökélem magamban, hogy ezentúl kegyelmed által segítettven, szántsándékkal meg nem bántlak, és a te példára akármely nyomorúságnak keresztjét öröme est elviselem. Amen.

Miatyánk... Üdvözlégy...

V. Könyörülj rajtunk, Uram!

R. Könyörülj rajtunk!

IV. állomásnál**Jézus szent anyjával találkozik****Menet közti ének**

Jézus szívének kínja
 Nagyobb, hogy anyját látja;
 Máriának hegyes tör
 A szívét általjárja,
 Hogy szent Fiát,
 Szelíd bárányt,
 Taszigálják,
 Ütik, verik, hurcolják.

V. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.

R. Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot.

Ezen negyedik állomás jelenti nekünk, hogy a mi édes Üdvözítőnk a kereszttel az ő keseredett anyjának elébe jön.

Gondold meg itt, ájtatos lélek, mily nagy fájdalmára esett légyen Máriának, látván az ő ártatlan Fiát egészen vértől elborítva és a kereszt terhe alatt hurcoltatni; azonban fontold meg azon szerelmes szókat, melyekkel ezen két keseredett lelkek, Jézus és Mária, egymással szólottak légyen, és pirulj el, hogy eddig se Jézus szenvedése, se Mária keserősége nem indította szánakodásra kemény szívedet. Esedezz neki, hogy a végső órádnak ütésekor neked is mint pártfogód elődbe jöjjön.

Könyörgés

Oh Jézus! oh Mária! egymástól búcsúzó szívek! én vagyok a nagy és sokféle fájdalmatoknak oka; vajha én szívem érezné azokat. Oh fájdalmas Anya! oszd meg velem kínjaidat, hogy most veled szomorkodván, örök életre méltónak találtassam, s midőn lelkem testemtől elválík, azt anyai karjaidba befogadjad. Amen

Miatyánk... Üdvözlégy...

V. Könyörülj rajtunk, Uram!

R. Könyörülj rajtunk!

V. állomásnál**Simon a kereszt vitelében segíti Jézust****Menet közti ének**

Látván a gonosz zsidók,
Hogy Jézus elfáradna,
Kereszt viselésére
Ereje már nem volna,
Simont kérik,
Kényszerítik,
Fenyegetik,
Hogy hurcolja keresztjét.

V. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.

R. Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot.

Ezen ötödik állomás jelenti, hogy minekutána Üdvözítőnk annyira elerőtlenedett volna, hogy már nem vihetné a keresztet, Simon Cireneust hajtották segítségére a zsidók, nem szánakozásból, hanem dühösségből, hogy Krisztust életben a Kálvária hegyére vihessék és két lator közt megfeszíthessék.

Gondold meg itt, ájtatos lélek, mily nagy keserősége volt legyen Jézusnak egyrészt az ő halálát szomjúhozó zsidóknak kegyetlensége, másrészt Cirenei Simonnak vonakodása a kereszt hordozásában; te is azon Simonnak ismerjed magadat, ki a reád bocsátott keresztet nem készakarattól, hanem csak kénytelenségből hordozod, ki Jézust nem akarod megsegíteni. Miért is utáld meg kegyetlenségedet.

Könyörgés

Oh szerelmes Jézusom! ki hozzám való szeretetből a keresztnek súlyos terhét a Kálvária hegyének útján hordozni és énáltalam a Cirenei Simonnak személyében megsegíttetni akartál, alázatosan kérlek, tégy engemet is kereszt-szeretővé és társaddá, és adjad, hogy keresztemet, bajaimat mindaddig jó kedvvel hordozzam, a te nyomdokodat kövessem, míglen tehozzád az örök életbe és dicsőségbe nem jutok. Amen

Miatyánk... Üdvözlégy...

V. Könyörülj rajtunk, Uram!

R. Könyörülj rajtunk!

VI. állomásnál**Veronika kendőjét nyújtja Jézusnak****Menet közti ének**

Szörnyen megmocskolt képét
Hogy Veronika látja,
Szíve rajta megesvén,
Kendőjét oda nyújtja.
Képét reá

Jézus nyomá,
Visszaadá,
Hogy szívében hordozná.

V. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.
R. Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot.

Ezen hatodik állomás jelenti azon helyet, melyen a jószívű Veronika asszony a keresztet hordozó Krisztusnak vérbe borult szent orcáját látván, szánakodásból kézkendőjét odanyújtá neki, mellyel megtörülve magát Jézus, az ő sebekkel rakott ábrázatjának eleven képét rajta hagyta.

Gondold meg itt, ájtatos lélek, ezen asszonynak gyengéd ájtatosságát, és ellenben lásd a te szívednek keménységét, ki nem hogy szánakodnál a te Jézusodon, hanem inkább naponkint bemocskolod szent orcáját bűneiddel. Mondj azért ellene kegyetlenségednek.

Könyörgés

Oh lelkemnek szerelmes jegyese, Jézus! mit adhatok számtalan jótéteményeidért? Imhol szeretetnek kútfeje, oda nyújtom neked vétkes szívemet, mosogasd le drága szent véreddel szennyjét, ird belé eltörölhetetlenül kinszenvedésednek és halálodnak emlékezetét, hogy az erkölcsöknek útjára térjek s méltó lehessen valahára szent színedet látni és abban örökre gyönyörködni. Amen

Miatyánk... Üdvözlégy...

V. Könyörülj rajtunk, Uram!
R. Könyörülj rajtunk!

VII. állomásnál

Jézus másodszer rogy össze a kereszt alatt

Menet közti ének

Másodszer földre esik
Arccal a szelíd bárány,
Szent képét összetörvén,
Foly a vér orrán, száján.
Szent személye
Teljes vérrel,
Kékségekkel,
Dagadozó sebekkel.

V. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.
R. Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot.

Ezen hetedik állomás jelenti ama jeruzsálemi kaput, melyhez jutván édes Üdvözítőnk, az ő nagy erőtlensége miatt másodszer esett arccal a földre, hol újólá verettetett, szidalmaztatott.

Gondold meg itt, ájtatos lélek, hogy a te Istened és Üdvözítőd a fájdalmak nagy volta miatt arccal esvén a köves földre, nem hogy mindjárt felsegítettett volna, hanem inkább rugdaltatott,

taszigáltatott, és mintegy csúf a goromba néptől kinevettetett. De tudd meg, hogy a te fennhéjázó kevelységed volt ezen szörnyű esésnek oka, azért alázd meg magadat, vágyódásodat, gondolatodat.

Könyörgés

Oh szerelmes Jézusom! ki a te becsületednek oly nagy kisebbségével nyilván vitetted halálos büntetésre, és a te megkínzott testednek erőtlensége miatt másodsor is földre estél, megvallom, hogy az én sokszor megújított vétkeim nyomtak téged ismét a földre; de már erősen eltökélem magamban, hogy többé nem vétkezem. Erősítsd, oh Jézusom! ezen akaratomat, és gyámolíts kegyelmeddel engemet, hogy ezen feltett jó szándékomat állhatatosan teljesíthessem. Amen

Miatyánk... Üdvözlégy...

V. Könyörülj rajtunk, Uram!

R. Könyörülj rajtunk!

VIII. állomásnál

Jézus találkozik Jeruzsálem síró hölgyeivel

Menet közti ének

Jeruzsálem leányit
 Vérbe borult szemekkel
 Látván, hogy rajta sírnak,
 Meginté ez igékkel:
 Ne sírjatok,
 Hogy így láttok,
 Magatokon
 S fiaitokon sírjatok.

V. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.

R. Mert a te szent keresztet által megváltottad a világot.

Ezen nyolcadik állomás jelenti azon helyet, hol keservesen siránoztak a szánakodó ájtatos asszonyi személyek a szenvedő Jézus fölött, kiket ellenben ő nagy szeretettel vigasztal vala.

Gondold meg itt, ájtatos lélek, a te Jézusodnak szeretetét, aki noha a szörnyű kínok miatt holt eleven volna, mindazáltal mintegy elfelejtkezvén a maga keserűségéről, a siránozó asszonyokat vigasztalta, midőn te csak egy könnyhullatást sem öntesz, nem szánakodol az éretted szenvedő Krisztuson. Vesd végét háládatlanságodnak és tanulj rajta szánakodni.

Könyörgés

Oh fájdalmas Jézusom! bocsásd meg szívemnek keménységét, hogy én eddiglen keserves kínszenvedéssel kevesebbet gondoltam, mintsem ama szánakodó asszonyi személyek. Oh Uram! törd meg szívem keménységét, lágyítsd meg azt forró véreddel, s add, hogy forró könnyek harmatozzanak szememből, melyeket a te keserves kínszenvedésednek emlékére és bűneim bocsánatára feláldozom. Amen.

Miatyánk... Üdvözlégy...

V. Könyörülj rajtunk, Uram!
R. Könyörülj rajtunk!

IX. állomásnál

Jézus harmadszor rogy össze a kereszt terhe alatt

Menet közti ének

Harmadszor földre esik
Az elestek gyámola,
Ki bünt bűnre szaporít,
Az ennek oka vala.
Ah! ne újítsd,
Ne szaporítsd,
Ne súlyosítsd
Bűnnel Jézus kínjait.

V. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.
R. Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot.

Ezen kilencedik állomásnál lásd, keresztény lélek, minémű sorsban volt Krisztus, midőn a Kálvária hegyének tövéhez eljutott volna, ahol harmadszor is földre esett és új sebeket kapott.

Gondold meg itt, éjtatos lélek, a sok bosszúságokat, rugdalásokat és veréseket, melyekkel a hóhérok Krisztust a felkelésre kényszerítették, csakhogy elevenen vihessék a hegyre és megfeszíthessék; de egyszersmind vedd észre ebből, mily szörnyű teher legyen a bűn, mely Üdvözítődöt oly sokszor a földre ejtette. Téged is szintén pokolra taszítottak volna gonoszságid, ha az ő kínszenvedésének és halálának érdeme meg nem tartott volna. Tanuld tehát kerülni a bünt.

Könyörgés

Oh irgalmas Jézus! ezerszer köszönöm neked, hogy te engem bűneimben heverni s azok miatt a megérdemlett pokolba jutni nem hagytál; engedd, kérlek, hogy a te fájdalmas esésid legyenek nekem erős ösztönim, melyekkel a jó erkölcsök gyakorlására felindíttatván, többé el ne essem, hanem a te szent malasztod által a jóban állandóul megmaradván, hozzád eljuthassak. Amen.

Miatyánk... Üdvözlégy...

V. Könyörülj rajtunk, Uram!
R. Könyörülj rajtunk!

X. állomásnál

Jézus ruházatától megfosztatik

Menet közti ének

Sebeihez ragadott
Ruháit lerángatják,
Szolgák nagy dühösséggel

Sebeit megújítják,
Képtelenül
Sebeiből,
Mindenfelől
Vér foly egész testéből.

V. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.
R. Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot.

Ezen tízedik állomás jelenti, hogy midőn szerelmes Üdvözítőnk a Kálvária hegyére jutott, a dühös hóhérok által ruhájától újonnan megfosztatott.

Gondold meg itt, ájtatos lélek, Üdvözítőnknek nem csak ama nagy fájdalmait, melyeket szenvedett, midőn a dühös hóhérok testéhez ragadott ruháját lerángatták és behártyázott sebeit megújították, hanem azon szégyent is, midőn a tisztaságos Jézus annyi nép előtt meztelen látta magát, s vigasztalás helyett epével és mirhával kevert borral itatták; a te titkos gyönyörködtetéseid valának azon keserű csöppek. Honnét szánakodjál keserűségén és siránkozzál.

Könyörgés

Uram Jézus Krisztus, ki, hogy az én lelkem meztelenségét befedné, ruhádtól megfosztatni és az egész népnek mezteleneen mutattatni kész voltál, alázatosan kérlek, oh jézusom! fossz meg engem minden rendetlen világi kívánságtól és utáltasd meg velem annak minden törvénytelen gyönyörűségeit, hogy így a te kínszenvedésednek keserűségét kóstolhassam.

Miatyánk... Üdvözlégy...

V. Könyörülj rajtunk, Uram!
R. Könyörülj rajtunk!

XI. állomásnál

Jézust a keresztre felszegeztetik

Menet közti ének

Sok kalapácsütéssel
Kereszthez szegeztetik,
Szörnyű nagy fájdalomával
Keze kiterjesztetik;
Ájul szíve,
Nincsen színe,
Szédül feje,
Vérbe borult szent teste.

V. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.
R. Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot.

Ezen tizenegyedik állomás jelenti azt a helyet, ahol a mi Üdvözítőnk ruhájától egészen megfosztatván, a keresztre vonattatott és ahhoz szent anyja láttára vas szegekkel szegeztetett.

Gondold meg itt, ájtatos lélek, a te Jézusodnak szörnyű fájdalmát, melyet szenvedett, midőn az irgalmatlan hóhérok szentséges kezeit s lábait erőszakosan a keresztre vonták, hogy a tompa vas szegekkel általlyukgatnák. Egyszersmind fontold meg a boldogságos Szűz Anyának azon keserűségét, melytől elborított, midőn ezen iszonyú kegyetlenséget szemlélte, s ezért fogj valahára te is a te testednek megfeszítéséhez.

Könyörgés

Oh kegyes Jézusom! ki a te hozzám való nagy szeretetedből a keresztre feszítetténi és ahhoz vas szegekkel szegeztetni kész valál, kérlek téged, hogy a te malasztoddal kezeimet és lábaimat megfeszítsem, és azokat többé az illetlen dolgokra ki ne nyújtsam, és így teveled megfeszítettven a földön, a te dicsőségében részesülhessek a mennyben. Amen

Miatyánk... Üdvözlégy...

V. Könyörülj rajtunk, Uram!

R. Könyörülj rajtunk!

XII. állomásnál

Jézus kiadja lelkét a keresztfán

Menet közti ének

Függ már Jézus bünödért,
Keresztre megfeszítve,
Ölélésedre mégis
Keze ki van terjesztve;
Szíve eped,
Szava reked,
Jaj mint reszket,
Kínok közt meghal érted.

V. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.

R. Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot.

Ezen tizenkettedik állomás jelenti a helyet, melyen a kereszttel a megfeszített Krisztussal két lator között fölemeltetett.

Gondold meg itt, ájtatos lélek, Krisztusnak nagy arca pirulását, midőn az egész nép láttára mezítelenen szemlélte magát a két lator közt; emeld fel lelki szemeidet

és lássad azon szörnyű fájdalmait, melyeket érzett, midőn kezei, lábai tompa vas szegekkel általverettek; gondold meg végre, mily szeretetet mutatott mindenkhez; ellenségeiért könyörgött, a latornak paradicsomot ígért, szent anyját Jánosra bízta, végre lehajtván fejét, a te szerelmedből kiadta szent lelkét. Innét, ha valami érzékenység vagy benned, szánakodjál a te Krisztusodon, és melledet vervén kérjed bűneidnek bocsánatját.

Könyörgés

Oh megfeszített jézusom! mivel jól tudom, hogy az én bűneim valának oka a te keserves kínszenvedésednek és halálodnak, azért bánom és siratom azokat töredelmes szívemből, és kérem végzetetlen irgalmasságodat, bocsásd meg nekem azokat. Tekintsd eltévedt juhokra s

térítsd az üdvösség útjára; ne hagyd elveszni lelkemet, hanem add, hogy ama vigasztaló szókat érdemeljem halálom óráján tőled hallani: Ma velem leszel a paradicsomban. Amen

Miatyánk... Üdvözlégy...

V. Könyörülj rajtunk, Uram!

R. Könyörülj rajtunk!

XIII. állomásnál

Jézus a keresztről levéttetik

Menet közti ének

Fájdalomnak tengerébe
Mária szíve merül,
Látván, hogy Jézus teste
Vér és seb mindenfelül;
Ölben tartja,
Csókolgatja,
Nagy zokogva
Halálán sír bánkódva.

V. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.

R. Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot.

Ezen tizenharmadik állomás jelenti azon helyet, melyen Krisztus teste a keresztről levéttetvén, szent anyja ölébe tétetett.

Gondold meg itt, keresztény lélek, mily hegyes tű járta által akkor anyai szívé! és ha iránta való szeretetednek egy szikrája vagyon még benned, engedd, hogy járja által azon tű a te szívedet is, hogy így mindenkor elevenen érezze a fájdalmakat, melyeket kelle éreznie Mária szívének.

Könyörgés

Oh fájdalomnak s keserűségnek áldozatja, Szűz Mária! kérlek téged leborulva, hogy valamint itten szent Fiadnak holttestét anyai öledbe vetted, úgy az én lelkemet is halálom óráján anyai kegyességeddel fölkarold, és szerelmes Fiadnak bemutasd. Amen

Miatyánk... Üdvözlégy...

V. Könyörülj rajtunk, Uram!

R. Könyörülj rajtunk!

XIV. állomásnál

Jézus koporsóba tétetik

Menet közti ének

Nagy kínnak hegyes töre
Sérti Mária szívet,

Midőn a koporsóba
 Teszik szent Fia testét;
 Hol a kincse,
 Ott a szíve,
 Eltemetve,
 Zokog és sír érette.

V. Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged.
 R. Mert a te szent kereszted által megváltottad a világot.

Ezen tizenegyedik és utolsó állomás jelenti a mi Urunk Jézus Krisztusnak temetőhelyét.

Gondold meg, keresztény lélek, mily nagy ájtatossággal temettetett el Krisztus áldott teste; sírtak az asszonyok, sírtak tanítványai, de mindenek fölött az ő szent anyja, kinek fájdalma határtalan vala, midőn már egészen megfosztva látta magát szerelmes fiának jelenlététől, minemű fohászokodásokra fakadott, onnét elmenvén, hányszor tekintett vissza temetőjére, jelentvén, hogy oda volna téve az ő legszentebb záloga. Oh keresztény! szégyenülj meg, hogy ezen fájdalmas útban elengedőképpen nem szánakoztál a teéretted szenvedett és meghalt Krisztusodon.

Könyörgés

Oh kegyes Jézus! ki ezen fájdalmas utat egyedül a te jószágodból és hozzám való szeretetedből akartad elvégezni, imádom a te érettem meghalt s eltemettetett szentséges testedet, és alázatosan kérlek, engedd nekem mindazon véredért, melyet érettem kiontottál, és kínaidért, melyeket szenvedtél, hogy ezután a te keserves kínszenvedésednek emlékezete bennem soha ki ne haljon, hanem elevenen festve hordjam azt szívemben, és halálom óráján szent vérednek bő gyümölcséből részesüljek. Amen

Miatyánk... Üdvözlégy...

V. Könyörülj rajtunk, Uram!
 R. Könyörülj rajtunk!

Befejező imádság a főoltárnál, midőn a szentség kitétetik

Ének

Érettünk megfeszült Jézus,
 Kérünk, hogy sebeidet
 Mutasd be szent Atyádnak,
 Bűnünkért szent nevedet,
 Hogy sebeid,
 Vércseppjeid,
 Szenvedésid,
 Legyenek örömünkre.

Befejező imádság

Hálát adok neked; én Jézusom! irgalmadért, melyet a kereszttúton nyújtál nekem; fogadd el azt keserves kínszenvedésednek s haláloednek tiszteletéül, bűneimnek s az ezekért érdemlett büntetéseknek bocsánatjául; nemkülönben a purgatóriumbeli lelkeknek segedelméül s

vigasztalásául; kiváltképpen azoknak, kikért előtted a szent keresztútnak búcsúi legkellemetesebbek. Kérlek, oh Jézusom! ne vedden el bennem a te szent vérednek és halálodnak megbecsülhetetlen ára. Legyen teneked az Atyával és Szentlélekkel tisztelet, dicséret, dicsőség örökkön örökké. Amen

Az áldás előtt

Itt jelen lenni hiszünk,
S leborulva imádunk,
Hozzánk nagy szerelmedért,
Jézus, hálákat adunk.

Oh jaj szánjuk,
Bűnünk bánjuk,
Meg nem bántunk,
Szent áldásodat várjuk.

Itt áldás adatik a Szentséggel, és mindjárt az áldás után ismét újonnan:

Oh jaj szánjuk,
Bűnünk bánjuk,
Meg nem bántunk,
Szent áldásodat rajtunk.

AMEN

Uram, követni akarlak (írta Thomas Merton)

Mielőtt elkezdenék a keresztutat, gondol arra, hogy Krisztus jelen van, s hogy ő valóban végigjárta ezt az utat!

Minden állomásnál képzel magad elé először magát az eseményt! Azután elmélkedj rajta, majd olvasd el a rá vonatkozó szöveget!

A saját szavaiddal történő elmélkedésre azonban több gondot fordíts, mert mindig értékesebb a kötött szövegnél.

Így kell a szenvedést megbékélten fogadni:

Úgy szenvedj, hogy a szenvedésről alkotott elméletedet ne erőszakold rá másokra, testi szenvedésedből ne teremts életfilozófiát, ne nevezd ki magad vértanúnak, ne számítsd ki bátorságod árát, ne vedd meg az együttérzést, de ne is keresd túlságosan!

Mint mindenben, a szenvedésben is őszintének kell lennünk. El kell ismernünk, hogy fáj a szenvedés, de ezt nem szükséges kimondanunk. Jó, ha észrevesszük, hogy nem tudunk türelmesen szenvedni, gyöngeségünket azonban bizonyos hősiességgel kell elfogadnunk. Mindig nehéz kínjainkkal úgy megbirkóznunk, hogy szenvedésünknek értéke legyen. Még nehezebb, ha emberi segítségre nem számíthatunk. Jó, ha szenvedéseinkben nem törekszünk utánzásra, s kevélységből nem öltünk magunkra olyan magatartást, amelyhez nem tudunk hűek maradni.

El kell fogadnunk azt a tényt, hogy sokkal nehezebb huzamosabb ideig tűrni a könnyebb szenvedés egyhangúságát, mint a heves fájdalom gyorsan enyhülő rohamát. Mindkét esetben az amiatti szégyenünket a legnehezebb elviselnünk, hogy mindinkább semminek látszunk, s hogy magunknak és barátainknak nagyrabecsülését elveszítjük.

Készségesen el kell fogadnunk azt a keserű igazságot, hogy végül terhére lehetünk azoknak, akik szeretnek bennünket. De ezt is vállalnunk kell. Elvetettségünk és hasznavehetetlenségünk Isten kegyelmében való tökéletes elfogadása gazdaggá tesz minket is, másokat is. Hősies szeretet kell ahhoz, hogy elfogadjuk mások gondoskodását, amikor már tejesen képtelenek vagyunk önmagunkat eltartani.

Addig nem tudunk jól szenvedni, amíg nem Krisztust látjuk mindenben: a szenvedésben is, a rajtunk segítők szeretetében is.

Előkészületi ima

Uram, ebben az órában gondolatban követni akarlak keresztutadon. Annak idején te magad szenvedted végig ezt az utat – mennyei Atyád iránti engedelmességből és irántam való szeretetből. A legnagyobb gyötrelmet vállaltad magadra, hogy bűneimért vezekelj, és a világot megváltsd.

Engedd, hogy szenvedésed állomásain hálát és köszönetet érezzek ezért a szeretetért!

Világosíts meg, hogy hibáimat fölismerjem, és leküzdjem őket.

Szent keresztutad, amelyen most követni szándékozlak, legyen számomra az önfeláldozás és a megszentelés iskolája! Olyan út, amely megtanít arra, hogyan válhatok a megváltás nagy művének munkatársává.

Mária, szenvedéseidben erős Édesanyád legyen a kísérőm! Oldalán bátran járom szenvedéseidnek útját.

I. állomás

Jézust halálra ítélik

Pilátus az emberektől való félelmében igazságtalanul ítél. Jézus hallgat, elfogadja az ítéletet. Szíve legmélyét érinti, de belenyugszik.

Sokszor milyen nehéz a hallgatás, amikor úgy érzed, igazad van. Hogy háborogsz, ha néha csak egy szóval is megbántanak!

Uram, taníts meg engem hallgatni, ha igazságtalanság ér, hogy irántad való szeretetből elviseljem a fájdalmat! Nem akarok azonnal felfortyanni, hanem uralkodni fogok magamon. Elég lesz majd Pilátus ítéletére gondolnom. És ha mégis szólnom kell, csak a szeretet hangján fogok beszélni.

II. állomás

Jézus vállára veszi a keresztet

Az Üdvözítő önként hajol le nehéz keresztjéért. Tudja, hogy ezzel a nehéz kereszttel szabadít meg téged. Ezért olyan határozott, ezért szorítja magához oly erősen.

Hogy jajveszékelsz, hacsak egy kis keresztet is el kell viselned: könnyebb betegséget, minden igyekezeted ellenére bekövetkező sikertelenséget, félreismerést!

Tárd ki te is karodat, vedd válladra a keresztet, és az Üdvözítővel együtt hordozd a magad és felebarátaid üdvözülésére!

Uram, adj erőt, hogy a szenvedést, amelyet te küldesz rám, vonakodás nélkül, kitartóan és örömmel viseljem! Mutasd meg, milyen önkéntes áldozatot hozzak, amellyel neked örömet szerezhetek, és általa új emberré válhatok.

III. állomás

Jézus először roskad le a kereszt alatt

A teher nehéz, az Üdvözítő lassan kimerül. Az út köveire rogy, s a kereszt rázuhan. Új erőt gyűjt mégis, és talpra áll. Rád gondol, és bűneidre, amelyekért vezekelni akar.

Uram, összeestél a kereszt alatt, amelyet én raktam válladra. Most látom, milyen borzalmas dolog a bűn, hogy miattam ekkora szenvedést vállaltál.

Add, Uram, kegyelmedet, hogy a kísértésnek, míg nem késő, bátran ellenálljak, s kerüljem a bűnre vezető alkalmakat! Hiszen az én bűneim nyomtak le téged az út porába.

IV. állomás

Jézus találkozik édesanyjával

Mária követte Fiát, s anyai szíve mélyéig együtt szenvedett vele a keresztúton. Így érkezett el az a pillanat, amikor fájdalmas tekintetük találkozott.

Mária szívét a fájdalmak töre járta át, s ezért érti meg ő a te szenvedéseidet is. Sötét gondok kínoznak, vagy halálos bűn terhe nyomaszt? Fordulj őhöz, a szomorúak vigasztalójához, a bűnösök menedékéhez! Ő odavezet Fiához, a szenvedő Megváltóhoz.

Uram, szenvedésed óráiban vigasztalást találtál Édesanyád tekintetében. Milyen jóleső érzés megérintő emberekre lelni! Édesanyáddal való találkozásod által taníts meg arra, hogy én is megérintő, tapintatos legyek embertársaimhoz, főként szüleimhez, testvéreimhez, barátaimhoz, ha szenvedni látom őket!

V. állomás

Cirenei Simon átveszi a keresztet

Az Üdvözítő oly gyenge, hogy a zsidók attól félnek, már a Kálváriához vezető úton meg fog halni. Ezért kényszerítik az éppen arra haladó Simont, fogja és vigye egy darabon Krisztus Urunk keresztjét. Simon habozik, de vállára veszi az Úr terhét. Ezért jutalmul megkapta később a hit kegyelmének ajándékát.

Íme, így jutalmazza meg az Úr azokat, akik önként segítenek a szenvedőkön! Minden megkínzott, agyongyötört, elfáradt ember szeméből a kereszthordozó Krisztus tekint rád. Segíts rajta, ahogy tőled telik!

Uram, nyisd fel szememet, hogy észrevegyem magam körül az emberek szenvedését! Ne haladjak el sorsuk mellett vakon, hanem erőmhöz mértelen enyhítsek keresztjük terhén! Ha sokat nem tudok is tenni, de amennyi tőlem telik, örömmel megtegyem.

VI. állomás

Veronika letörli kendőjével Jézus verítékét

Veronika csekély szolgálatot tett az Üdvözítő szenvedéseinek enyhítésére. Ezért örökbe kapta kendőjén az Úr arcának képmását. Ilyen az Úr: ha a legkevesebbet is ajándékozzuk neki, magát adja viszonzásul. A legnagyobb szenvedésben is hálás volt a legkisebb jótéteményért.

Olykor tán könnyedén elfogadsz egy-egy adományt, de az ajándékozóra kevés figyelmet fordítasz. Pedig milyen kis fáradságodba kerülne egy köszönő szó!

Uram, te nagyon fontosat mutattál meg nekem: az igazi hála erényét. Uram, add, hogy elsősorban irántad töltsön el szívből jövő mély hálaérzet, mert végső soron a te kezedből kapok mindent, én magamtól semmire se mennék! Hálával akarok gondolni azokra is, akik jót tesznek velem, akik közvetítik adományaidat.

Sugározd rám szent arcod vonásait!

VII. állomás

Jézus másodszor roskad le a kereszt alatt

A kereszt mind nehezebb lesz, az Üdvözítő egyre fáradtabb és gyengébb. Már alig botorkál, újra földre zuhan. A maga erejéből kell ismét talpra állnia, a szolgák ütéseitől, gyalázkodásaitól kísérvé.

Az Üdvözítő most azokért a bűneidért szenved, amelyeket újra meg újra elkövetsz, amelyektől oly nehezen tudsz megválni: legfőbb hibáidért.

Uram, vétkeim oly erővel nehezednek rád, hogy ismét a földre nyomnak. Nehezen szabadulok tőlük, újra meg újra elkövetem őket. Adj erőt az igaz elhatározáshoz, hogy végérvényesen tudjak szakítani a bűnnel, amelybe oly gyakran visszaesem!

VIII. állomás

Jézus szól a síró asszonyokhoz

Az asszonyok megrendülnek a szenvedő Jézus láttán. Pedig jobban tennék, ha hívő lélekkel követnék őt. Erre már nem tudják rászánni magukat. Az Üdvözítő így szól hozzájuk: Ne engem sirassatok, hanem magatokat sirassátok és gyermekeiteket!

Ezzel rá akart mutatni arra, mily nagy jelentősége van a tettnek, s mily kevés a sajnálkozásnak.

Add, Uram, hogy az emberek szóbeszédével nem törődve, alázatos tettekkal kövessék! Ne engedd, hogy a kishitűség és a csüggedés erőt vegyen rajtam, ha lanyhul bennem a lelkesedés lendülete! Sőt, éppen ilyenkor akarok neked tettekkal, különösen kötelességeim teljesítésével szolgálni.

IX. állomás

Jézus harmadszor esik el a kereszt alatt

Az emelkedő mind meredekebb. Elérkezett az utolsó útszakasz. Az Üdvözítő szeme előtt feltűnik a hely, ahol hamarosan keresztre fogják feszíteni. Ekkor merül ki és rogy össze harmadszor is. Minél nagyobbak az emberek bűnei, annál gyötrőbbek az Úr szenvedései. Most a megrögzött bűnösökért vezekel. Számukra is ki akarja tární a mennyek kapuját.

Imáidban gyakran emlékezz meg ezekről a szegények legszegényebbjeiről, akik mellékösvényen tévelyegnek, holott előttük áll az Isten országába vezető út!

Uram, harmadszori összeroskadásod által könyörülj azokon, akik elvakultságukban elfordulnak tőled, hogy szent szenvedésed gyümölcse ne vesszen kárba az ő számukra sem!

X. állomás**Jézust megfosztják ruháitól**

Megkezdődnek az előkészületek Jézus keresztre feszítéséhez: sebekkel borított, lázas testéről lerángatják ruháit.

Mily keserűség tölthette el az Üdvözítőt! De érted elviseli. Neked akar erőt adni ahhoz, hogy testedet megőrizhesd tisztán, szentül. Vezekel az emberekért, akikben nincs szemérem, akiknek nem szent az emberi test.

Uram, még ruháidtól is megfosztottak. A szemérmedet sértő pőreséggel is vezekelsz.

Tarts távol testemtől minden bűnös gerjedelmet! Taníts meg arra, hogy testemben a Szentlélek templomát tiszteljem, s megvédjen minden megszenteltségtelenítéstől! Mindig a szellem és a te kegyelmed munkálkodjon benne! Kerülni fogom a kényelemhez való túlzott ragaszkodást. A te kedvedért kész vagyok a lemondásra: megtagadok magamtól olyasmit, ami testemnek kedves, kellemes. Segíts ebben, Uram!

XI. állomás**Jézust a keresztre szegezik**

Most a legszörnyűbb következik számára: a hóhérok keresztre szegeznek testét. Krisztus kínjai kimondhatatlanok. Pedig hányszor találhatott volna a maga számára nyugalmas helyet a meghaláshoz. Most egyedül kell megküzdenie azzal a keserűséggel, hogy ki van szolgáltatva durva lelkű emberek kénye-kedvének!

Így adott példát, hogy te is készségesen vállald, ha a szenvedést társtalanul, magányosan kell elviselned.

Uram, mindenedet elvették. Most elhagyatva fekszel a keresztfán...

Uram, taníts meg a lemondásra! Tudjak egyszerű, szegény és igénytelen lenni! Ha szenvednem kell, ne kürtöljem világgá. Veled, megfeszített Üdvözítőmmel együtt akarom gyötrelmemet elviselni s följátnani a magam és mások bűneiért.

XII. állomás**Jézus meghal a keresztfán**

Az Úr most hozza legvégső áldozatát, amely minden eddigit felülmúl és betetőz: három, kínokkal teli órán át viaskodik a halállal. S ekkor kiadja lelkét. Utolsó szavai a mennybe szállnak, az Atyához, akinek akaratát most teljesítette. Az engedetlenség által jött az eredeti bűn a világra, s most az engedelmisség által jön el az emberek üdvössége.

Ennél világosabban és határozottabban nem tudta volna az Üdvözítő kinyilvánítani és tudtadra adni, hogy miért követel tőled engedelmisséget, amely a te megszentelésedre szolgál. Engedelmeskedj, és megszabadulsz minden szenvedélytől!

Uram, kereszted lábánál állhatatosan kérlek, ajándékozz meg engem az őszinte és derűs engedelmisség lelkületével! S ha nehéz meghajolnom, pillantsak szent keresztedre, s jusson eszembe a te gyermeki engedelmisséged mennyei Atyád iránt.

Engedelmeskedni akarok a te parancsaidnak, egyházadéinak, püspökeid, papjaid parancsainak. Azáltal akarok örömet szerezni szüleimnek, elöljáróimnak, hogy az ő parancsaikat is pontosan és hűen megtartom.

Fogadd el engedelmisségemnek ezt az áldozatát, és egyesítsd kereszthaláloednak, megváltásod művének gyümölcseivel!

XIII. állomás**Jézus testét leveszik a keresztről**

Mária a szíve mélyéig átérezte az Úr szenvedését. Most legelső gondja, hogy Fia számára méltó nyughelyet keressen. Ekkor jön Arimateai József, leveszi Jézus testét a keresztről, és

Mária ölébe helyezi. Mária még egyszer anyai karjai között tarthatja Üdvözítőjét. Szája nem nyílik szóra, de szíve most is azt mondja: Lásd, én az Úr szolgálólánya vagyok, legyen nekem a te szavad szerint! Ez az Isten akaratában való igazi megnyugvás.

Uram, ha hitem erősebb volna, nem lennék oly türelmetlen. Mária a benned való hitből merítette nyugalmát. Hadd tanuljak tőle csendes alkalmazkodást, ha bajt, szerencsétlenséget küldesz rám! Nem morogva, panaszkodva akarom parancsaidat fogadni, hanem szívesen, türelemmel, kitartással igyekszem teljesíteni akaratodat.

XIV. állomás

Jézust a sírba teszik

Csak néhány hűséges híve viszi az Úr testét a sírhoz. Csend van, fájdalmas némaság. Szomorú ez a menet, de a béke lebeg fölötte.

Az áldozat befejeződött, nemsokára itt a húsvét.

Eljön egyszer az a nap, amikor téged is sírodhoz kísérnek, amikor számodra is vége lesz a kemény harc idejének.

Ne félj ettől a naptól! Ha végigjártad az élet keresztútját az Üdvözítővel, ő megragyogtatja előtted a húsvéti hajnal boldogító fényességét!

Uram, most vége keserű szenvedésednek! Itt nyugszol a sírban. De hamarosan felvirrad dicsőséged napja, amikor a bűn, a halál és a pokol fölött aratott győzelmed nyilvánvaló lesz.

Az én keresztutam végén is boldog örökkévalóság vár a mennyben, amelyet te ajándékozol nekem. Erősíts meg, hogy tartsak ki ezen az úton, amelyen te haladsz előttem kereszteddel, s a zászlót, amelyen királyságod felségjelménye, a szent kereszt tündököl, soha cserbe ne hagyjam!

Vasfüggöny keresztút 1945–1965 (összeállította Dengl Miklós O.F.M.)

Fatima szellemében

Krisztus Urunk irtózatossal halálkínok és szenvedések közepette, a kereszten vergődve imádkozott megkínzóiért a mennyei Atyjához: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit tesznek” (Lk 23,24).

A Vasfüggöny Keresztúton Krisztus példáját akarjuk követni.

A Vasfüggöny Keresztút a szabadföldön élő magyarok imahadjárata lesz azokért a testvérekért, akik még ma is a kommunista zsarnokság elnyomatása alatt, a vasfüggönyök mögött szenvednek. Alkalmat ad arra is, hogy minden résztvevője a szabadföldön a maga szenvedéseit felajánlja az elnyomók fegyvereseivel körülvelt magyar testvérekért, sőt továbbmenve Fatima szellemében, imahadjarat az elnyomottak s elnyomók megtéréséért.

Valamennyiünkért imádkozott és meghalt Krisztus Urunk a keresztfán. Krisztus Urunk senkinek sem akarja a vesztét, hanem mindenkinek a megtérését és üdvösségét.

A katakombák keresztényeitől a huszadik század kereszténységéig Krisztus Urunk akaratának elfogadásában, minden embertársunk iránti szeretetben van a mi erőnk. A keresztények sohasem fegyverekkel győzedelmeskedtek, hanem mindig Krisztus Urunk szeretetének követésével. És Krisztus győz!

Pap: Teremtő Atyánk, hozzád emeljük gyermeki szíveinket. Nagy szorongatásból kiáltunk hozzád. Az emberi szenvedést mérhetetlenné tették!

Nép: Hallgass meg, világ Teremtő Ura és enyhíts meg minket!

Pap: A Föld, amelyet teremtettél, mindent megad, amire szükségünk van, mégis testvéreink, fivéreink és nővéreink, éheznek és nyomorognak szerte a távoli világban, olyan körülmények között, amelyek méltatlanok az általad teremtett emberhez.

Nép: Emlékezzél meg róluk, Megváltó Urunk!

Pap: A háború külső nyomait befedték, a romokat elegyengették és a sebeket behegesztették, de véreznek a vasfüggönyök, a titkosan készülődő uralomvágy nem enged, még mindig leskelődik ránk és nem tudhatjuk, mi lesz a sorsunk!

Nép: Ments meg minket, Urunk!

Pap: A nyugalom és biztonság nem tért vissza a világra. Ellenben nő a félelem és a rettegés. Országok és népek, a mi országunk és népünk is, szétszaggatott állapotban pusztul és a boldog egyesülés napjának még reménysugarát sem láthatjuk.

Nép: Adj nekünk békét, Urunk!

Pap: Káromolják nevedet, az Igét megcsúfolják, a hit ellen harcot kezdenek, teremtményed és gyermeked, az ember, nyomorúságban, szorongatásban bánkódik.

Nép: Szabadítsd meg a Te néped, Urunk!

Pap: Az emberi szívet elsorvasztják, a szeretetet anyaggal mérik, bálvánnyá tették a hast, a pénzt és a sikert. A lázas emberi szellem szenzációkat hajhász, élvezetekbe hanyatlik és a kényelem lustaságában ernyed el.

Nép: Ébressz fel minket, Teremtő Urunk!

Pap: A hívőt gonoszul megkísértik, kétségbe ejtik, osztályokba vetik, megrostálják, kisebbitik, hogy megtagadjon Téged és hitehagyottá tegyék.

Nép: Uram, irgalmazz nekünk!

- Pap: A Te néped, az Egyház, is szenved a történelem terhe alatt. A régi és az új bálványimádás, a kapzsiság és a hatalom imádása miatt, – de saját bűneink és mulasztásaink miatt is, – szívtelenségünk és kicsinyhitűségünk miatt. És amiatt, hogy kevés a mi népünkben való apostol és igehirdető pap.
- Nép: Téríts haza minket, Uram!
- Pap: Tudjuk azonban, Urunk, hogy Te sohasem hagytál el minket. Elküldötted hozzánk Egyszülött Fiadat, Jézus Krisztust. Urunk Jézus, aki előttünk hordozod az emberi véték és szenvedés keresztjét, és aki megfeszítve is győzelmeskedtél, engedd, hogy hűségesek lehessünk és követhessünk Téged a keresztúton, nehéz földi vándorlásainkban, mert így nyerhetjük el a győzelem pálmáját, mivel Te élsz és uralkodsz most és mindörökké.
- Nép: Amen.

1. állomás

Jézust halálra ítélik

(Az elítéltek stációja)

- Pap: Imádunk, Úr Jézus Krisztus és áldunk Téged.
- Nép: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.
- Pap: Eléd hozzuk, Urunk Jézus, azoknak a testvéreinknek a keresztjét, akik a vasfüggöny mögött uralkodó igazságtalanság ítéletét szenvedik el, akik a gonoszság által megfogattak és még mindig rabságban vannak. De eléd hozzuk azoknak a rossz lelkiismeretűket is, akik a gonoszság ítéletét kimondták felettük. *(Csend)*
- Mind: Mikor csak mondtam: „Ingadoz a lábam!”
jóságodban, Uram, segílyt találtam.
Lelkem a gondok telje közepett
Vigasztalásodon örvendezett.
A romlottság székéhez szegődöl-e, Uram,
Mely a törvénynek örvén nyomort vet untalan?
A jók lelkére rájalesnek,
Ártatlan véren ítéleznek.
Ám nékem az Úr lett a váram,
Isten, én biztos sziklaszálom.
(Zsolt 93,18–22)
- Pap: Hozzád kiáltunk, Krisztus! Légy most is az ártatlanok védelmezője.
- Nép: Könyörülj testvéreinken!
- Pap: Uram, Téged is halálra ítélték igazságtalanul.
- Nép: Irgalmazz nekünk!
- Pap: Szent vagy Uram, az erő és élet Istene.
- Nép: Irgalmazz nekünk!

2. állomás

Jézus vállára veszi a keresztet

(Az elszakítottak stációja)

- Pap: Imádunk, Úr Jézus Krisztus és áldunk Téged.
- Nép: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.
- Pap: Eléd hozzuk, Urunk Jézus, azoknak a szerelmes testvéreinknek a keresztjét, akiket kegyetlenül elszakítottak és elválasztottak egymástól és tőlünk. De eléd hozzuk az

önzés, önelégültség és jóra való restség nehéz páncélját is, amelyet annyian viselnek, testvéreikkel mit sem törődve. *(Csend)*

Mind: De én nem ember, én féreg vagyok,
Az emberek gyaláznak és nevetnek,
A nép közül kivetnek.
Gúnyoló szóval illet, aki lát,
Fejet csóvál, elvonja ajakát.
„Az Úrban bízott, hát segítse meg!
Szerette, hát most szabadítsa meg!”
(Zsolt 21,7–9)

Pap: Hozzád kiáltunk Krisztus, akit a nép közül kivetettek.

Nép: Könyörülj testvéreinken!

Pap: Az egész világ gyötrő terhét magadra vetted és felvitted a Golgotára.

Nép: Irgalmazz nekünk!

Pap: Szent vagy Uram, az erő és élet Istene.

Nép: Irgalmazz nekünk!

3. állomás

Jézus először esik el a kereszt terhe alatt

(Az elárultak és eladottak stációja)

Pap: Imádunk, Úr Jézus Krisztus és áldunk Téged.

Nép: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Pap: Eléd hozzuk mindazoknak a keresztjét, akiket a történelem során, miként ma a mi testvéreinket, elárultak, a hatalom zsarnokainak feljelentettek, kénye-kedvére kiszolgáltattak. De eléd hozzuk a hatalom csatlósainak, feljelentőinek, pribékjeinek a rossz lelkiismeretét is. *(Csend)*

Mind: Ébredj Uram, miért szunnyadni néked?
Ébredj, ne vesd el mindörökre néped.
Orcád előlünk mérthogy rejtet?
Gyötrelmeinket mért felejtet?
Lelkünk porig aláztatott,
Testünk a föld porába ragadott.
Kelj föl Uram, jöjj és segíts meg,
Kegyességében szabadíts meg!
(Zsolt 43,24–27)

Pap: Hozzád kiáltunk, Krisztus Urunk, mert Te vagy az elárultak és eladottak megváltója.

Nép: Könyörülj testvéreinken!

Pap: A Te elestedet is Júdás árulása okozta.

Nép: Irgalmazz nekünk!

Pap: Szent vagy Uram, az erő és élet Istene.

Nép: Irgalmazz nekünk!

4. állomás

Jézus találkozik fájdalmas anyjával

(Az elnémított Egyház stációja)

Pap: Imádunk, Úr Jézus Krisztus és áldunk Téged.

Nép: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

- Pap: Édesanyánk, az Anyaszentegyház, keresztjét is elédbe hozzuk, Krisztus Urunk, azt a fájalmát, amit szenvedő fiai fölött érez. De azoknak a keresztjét is, akik elhagyták, pedig fiai és leányai voltak. *(Csend)*
- Mind: Te vontál engem ki az anyaméhből,
Istápolóm vagy anyám emlejétől.
Az anyaöltől rád hagytam magam,
Azóta te vagy Istenem, Uram.
Ne távozzál, mert itt a gyötrelmem,
És nincsen, aki segítsen nekem.
(Zsolt 21,10–12)
- Pap: Hozzád kiáltunk sírva, Krisztus Urunk, mert Te vagy szenvedő édesanyánk, az elnémított Egyház, egyetlen vigasza és erősítője.
- Nép: Könyörülj testvéreinken!
- Pap: Krisztus Urunk, aki láttad édesanyád szenvedését.
- Nép: Irgalmazz nekünk!
- Pap: Szent vagy Uram, az erő és élet Istene.
- Nép: Irgalmazz nekünk!

5. állomás

Cirenei Simon segíti Jézust a kereszt hordozásában (A bátrak és gyávák stációja)

- Pap: Imádunk, Úr Jézus Krisztus és áldunk Téged.
- Nép: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.
- Pap: Íme, Urunk, eléd hozzuk azoknak a keresztjét, akik elszenvedik a gonosz hatalom erőszakát és elviselik annak gyilkos terhét. De azoknak a keresztjét is, akik a gonosz hatalom elől gyáván kitérnek és a döntés és áldozat elől menekülni akarnak. *(Csend)*
- Mind: Mivelhogy bűneimet meg nem vallottam,
Csontjaim megavultak
Mind egésznap s óhajtozásomban.
Mert éjjel-nappal rámnehezedett
A te kezed,
És kiszáradt bennem az élet nedve,
Mint nyári nagymelegben.
Megvallottam neked botlásomat,
Nem titkoltam el hamisságomat.
Mondtam: Megvallom bűneimet az Úrnak,
Te pedig elengedted én adósságomat.
(Zsolt 31,3–5)
- Pap: Hozzád könyörgünk, Krisztus Urunk, mert Te hordozod a mi keresztünket is.
- Nép: Könyörülj testvéreinken!
- Pap: Az emberiséget kereszted alá hívod.
- Nép: Irgalmazz nekünk!
- Pap: Szent vagy Uram, az erő és élet Istene.
- Nép: Irgalmazz nekünk!

6. állomás**Veronika kendőjét nyújtja Jézusnak
(A hontalanok stációja)**

- Pap: Imádunk, Úr Jézus Krisztus és áldunk Téged.
 Nép: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.
 Pap: Eléd hozzuk, Úr Jézus, azoknak a keresztyét, akik hontalan testvéreikért aggódva szenvednek. De azoknak a rossz lelkiismeretét is elédbe hozzuk, akikben nincs emberi érzés, részvét és könyörület. *(Csend)*
 Mind: Boldog, akinek a szűkölködőre Gondja vagyon.
 Segítségére lesz annak az Úr A rossz napon.
 Megtartja őt az Úr és élteti,
 Hogy minden föld boldognak hirdeti.
 Ellensége vágyára nem hagyod.
 Mellette léssz Uram a sorvadásnak ágán,
 Betegágy-fektét jóra fordítod.
 Pap: Sírva kiáltunk hozzád, aki a szenvedésben magános hontalanná lettél és mások könyörületére szorultál.
 Nép: Könyörülj testvéreinken!
 Pap: Nem feledted el Veronika könyörülő, jó szívét.
 Nép: Irgalmazz nekünk!
 Pap: Szent vagy Uram, az erő és élet Istene.
 Nép: Irgalmazz nekünk.

7. állomás**Jézus másodszer esik el a kereszt terhe alatt
(A megkínzottak stációja)**

- Pap: Imádunk, Úr Jézus Krisztus és áldunk Téged.
 Nép: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.
 Pap: Urunk Jézus, eléd hozzuk azoknak a keresztyét, akiket a földi életben ütlegettek, börtönökben megkínzottak és tönkre tettek. De azoknak a rossz lelkiismeretét is, akik mindezt elkövették. *(Csend)*
 Mind: Ments meg, Uram a gonoszok kezéből,
 Az erőszaktól szabadíts meg,
 mely lépteimet elgáncsolni készül.
 Tört vetnek titkon nekem a kevélyek.
 Hálót vetnek az út felén,
 Fogót feszítenek élém.
 Szólok az Úrhoz: Istenem te vagy!
 Halld meg Uram kiáltó szavamat.
 Te vagy, Uram, bástyám, nyugvóhelyem,
 Te övezed sisakkal a harc napján fejem.
(Zsolt 139,5–8)
 Pap: Hozzád könyörgünk, Urunk Krisztus, aki az elfogottak, arcul vertek és megkínzottak megváltója vagy.
 Nép: Könyörülj testvéreinken!
 Pap: Hozzád könyörgünk, Krisztus, akit miattunk porba löktek és kigúnyoltak.

Nép: Irgalmazz nekünk!
 Pap: Szent vagy Uram, az erő és élet Istene.
 Nép: Irgalmazz nekünk!

8. állomás

Jézus találkozik a síró asszonyokkal (A bánkódók stációja)

Pap: Imádunk, Úr Jézus Krisztus és áldunk Téged.
 Nép: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.
 Pap: Eléd hozzuk, Urunk Jézus, azoknak a keresztjét is, akik a megpróbáltatás idején Téged megtagadtak és most reményüket elveszítve bánkódnak. De sírva mutatunk a mi bűneinkre is, mert mi is mulasztásokat követtünk el hitünkben. *(Csend)*
 Mind: Építs meg minket újra, Istenünk,
 Ragyogjon ránk az arcod s mi szabadok leszünk.
 Seregek Ura, Istene,
 Ha néped esd, meddig léssz ellene?
 Könnyek kenyerét enni késztetéd,
 Innia könnyek csordult serlegét.
 Szomszédaink vetélye-tárgya lettünk,
 Gúnyolódik az ellenség felettünk.
 Építs meg minket újra, Istenünk,
 Ragyogjon ránk az arcod s mi szabadok leszünk.
 (Zsolt. 79,4–8)
 Pap: Hozzád kiáltunk: „Hiszek Uram, segíts hitetlenségemen!” (Mk 9,24)
 Nép: Könyörülj testvéreinken!
 Pap: Mert Te, Uram, megbátorítod azt, aki bűnei fölött bánkódik.
 Nép: Irgalmazz nekünk!
 Pap: Szent vagy Uram, az erő és élet Istene.
 Nép: Irgalmazz nekünk!

9. állomás

Jézus harmadszor esik el a kereszt terhe alatt (A kétségbeesettek stációja)

Pap: Imádunk, Úr Jézus Krisztus és áldunk Téged.
 Nép: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.
 Pap: Eléd hozzuk ezt a félelmetes keresztet is, azoknak a keresztjét, akik kétségbeesésben elesve haltak meg. De azoknak rossz lelkiismeretét is, akik másokat kétségbeesésbe kergettek. *(Csend)*
 Mind: Isten, üdvösségemnek Istene,
 Hozzád kiáltok minden éjszakán.
 Bocsássad színed elé kiáltásom;
 Halld meg, Uram, esdő imám.
 Mert fájdalommal lelkem színig teljes
 És a pokol közelget életemhez.
 Azok közé számítanak,
 Kik a gödörbe szállanak.
 Olyan lettem, mint akiből
 Az életerő már elköltözött.

Lelkem már-már a halottak között.
 Mint sújtottak, kik a sírban fekszenek,
 Kikről már nálad nincs emlékezet,
 Akiket elbocsátott már kezéd.
 Mélységes mély örvénybe szállék,
 Elnyelt az éj és a halálos árnyék.
 Megnehezült énrajtam haragod,
 Minden hullámod fejemre csapott.
 Tehetsz Uram a holtakon csodákat?
 Avagy dicsérni téged felkelnek-e az árnyak?
 (Zsolt 87,2-11)

- Pap: Kérünk, könyörögve kérünk, Úr Krisztus, aki a gyengék és a szívükben halálra sebzettek megváltója vagy.
- Nép: Könyörülj testvéreinken!
- Pap: Urunk, háromszor estél el a kereszt súlya alatt és mégis fel tudtál emelkedni.
- Nép: Irgalmazz nekünk!
- Pap: Szent vagy Uram, az erő és élet Istene.
- Nép: Irgalmazz nekünk!

10. állomás

Jézust megfosztják ruhájától (A megszégyenültek stációja)

- Pap: Imádunk, Úr Jézus Krisztus és áldunk Téged.
- Nép: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.
- Pap: Hozzuk magunkkal eléd a szégyen keresztjét, azoknak a keresztjét, akiket megszégyenítettek, megkárosítottak méhükben, akiket kiszolgáltattak, és akiket megfosztottak gyümölcseiktől. De azoknak a keresztjét is, akik magukat eladták és megkárosításra kiszolgáltatták. *(Csend)*
- Mind: Ismered Uram pírnságom,
 Én szégyenem, gyalázatom,
 Előtted van minden szorongatóm.
 Szívem a szégyen beteggé csigázta,
 Szánakozót hiába vártam,
 Vigasztalót kerestem s nem találtam.
 És élelmemül epét adtak,
 Szomjúságomban ecettel itattak.
 (Zsolt 68,20–22)
- Pap: Zokogva hívunk, Uram, aki a megfosztott meddőknek és meggyalázottaknak vigasztalója vagy.
- Nép: Könyörülj testvéreinken!
- Pap: Urunk Jézus, aki magad is elszenvetted a mezítelenség szégyenét.
- Nép: Irgalmazz nekünk!
- Pap: Szent vagy Uram, az erő és élet Istene.
- Nép: Irgalmazz nekünk!

11. állomás**Jézust keresztre feszítik
(A halálfélelem stációja)**

Pap: Imádunk, Úr Jézus Krisztus és áldunk Téged.

Nép: Mert szent kereszted által megváltottad a világot!

Pap: Eléd hurcoljuk, Teremtő Urunk, a halálfélelem keresztyét, az emberiség rettegését és a mi nemzetünk, a magyar nép magárahagyottságát, árvaságát és halálfélelmét is. De hozzuk azoknak a rossz lelkiismeretét is, akik a rettegést és halálfélelmet felkeltik.
(Csend)

Mind: Körülvett engem sok erős tulok,
Mégkörnyeztek kövér básáni bivalyok.
Rám tátva mindnek ragadozó szája,
Üvöltöző oroszlánok módjára.
Mint elfolyó víz, úgy öntettem el,
Csontjaim szertehullanak,
Olvadt viaszképp omlik szívem el.
Erőm kiszáradt, mint cserépdarab,
És nyelvem ínyemhez ragadt,
Halál porába vertél engemet.
Ebek falkája oldalog körül,
Gonosztevők zsinatja vesz körül,
Általverték kezemet, lábamat
És megszámlálták minden csontomat,
És kínjaimon magukat mulatják.
Elosztották ruhám maguk között,
Sorsot vetettek köntösöm fölött.
(Zsolt 21,14–19)

Pap: Könyörülj rajtunk, halandó embereken és a halálra küldött árva magyar népen, Te, aki magadra maradtál az ég és föld között.

Nép: Könyörülj testvéreinken!

Pap: Krisztus Urunk, akit Isten és ember magára hagyott a kereszten.

Nép: Irgalmazz nekünk!

Pap: Szent vagy Uram, az erő és élet Istene.

Nép: Irgalmazz nekünk!

12. állomás**Jézus meghal a keresztfán
(A bűn és bűnhődés stációja)**

Pap: Imádunk, Úr Jézus Krisztus és áldunk Téged.

Nép: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Pap: Eléd hozzuk, Urunk, a bűn és bűnhődés keresztyét. De a bűn és bűnhődés háborúságának a keresztyét, a fájdalom, a gyötrelem és a halál keresztyét is: az emberi nyomorúságnak minden keresztyét. **(Csend)**

Mind: Isten, te minket elvetettél,
Szerteszórtál és haragszol ránk.
Uram, fordulj már vissza hozzánk!
Uram megráztad földedet
S meghasítottad: inog immár –

Gyógyítsd meg a töréseket!
 Népednek kemény dolgokat mutattál,
 A tántorgásnak borával itattál.
 Zászlót adott azoknak, akik tégedet félnek,
 Rontó nyíl előtt menedéknek,
 Hogy akiket szeretsz, megszabaduljanak.
 Hallgass meg és terjeszd ránk jobbot!
 (Zsolt 59,3–7)

Pap: Hozzád könyörgünk, Uram, aki bűnösökért „bűnné” lettél.

Nép: Könyörülj testvéreinken

Pap: Könyörülő Urunk, aki a halálig hűséges voltál.

Nép: Irgalmazz nekünk!

Pap: Szent vagy Uram, az erő és élet Istene.

Nép: Irgalmazz nekünk!

13. állomás

Jézust leveszik a keresztről

(Az édesanyák stációja)

Pap: Imádunk, Úr Jézus Krisztus és áldunk Téged.

Nép: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Pap: Eléd hozzuk, Úr Jézus, az édesanyák keresztyét, akiktől az igazságtalan hatalom olyan mérhetetlen áldozatokat követelt. De eléd hozzuk az Anyaszentegyház szomorúságát is, amelyet bűnös fiai és leányai okoznak. *(Csend)*

Mind: Ó, ti mindnyáján, kik jártok-keltek az úton,

Nézzetek ide és lássátok:

Van-e oly fájdalom, mint az én fájdalmam...

Mivel vesselek össze?

Mihez hasonlítsalak, Jeruzsálem leánya?

Mivel mondjalak egyenlőnek, hogy megvigasztaljalak, Sionnak szűz leánya?

Mert nagy, mint a tenger, a te romlásod,

Ki gyógyíthatna meg téged?

(Sir 1,12;2,13)

Pap: Érted kiáltunk, Urunk Krisztus, aki ismered az édesanyák szenvedését.

Nép: Könyörülj testvéreinken!

Pap: Fájdalmas Anyád ölében nyugodtál!

Nép: Irgalmazz nekünk!

Pap: Szent vagy Uram, az erő és élet Istene.

Nép: Irgalmazz nekünk!

14. állomás

Jézust eltemetik

(A feltámadást várók stációja)

Pap: Imádunk, Úr Jézus Krisztus és áldunk Téged.

Nép: Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Pap: A legnagyobb sírással emeljük eléd annak a fájdalomnak a keresztyét, amit azokért viselünk el, akiket szerettünk, de akiket eltüntettek közülünk, akiket elhurcoltak és soha vissza nem tértek, akiket csak sirathatunk, de sohasem temethetünk. Az ő

szenvedéseik keresztjében egyesülünk, és megváltó keresztben reménykedünk.
(*Csend*)

- Mind: Szemem előtt az Úr mindenkoron,
Nem inghatok meg: ő áll jobbomon.
Hát szívem örvend, nyelvem énekel
És testem is békében nyugszik el.
Pokolnak lelke mert nem engeded,
Nem hagyod rothadásra szentedet.
Az élet útját mutatod meg nékem
És eltöltesz orcád előtt örömmel
S jobbodon örök lesz gyönyörűségem.
(Zsolt 15,8–11)
- Pap: Imádunk, Urunk Krisztus, aki idegen sírban nyugodtál.
Nép: Könyörülj testvéreinken!
Pap: Urunk, aki az örök életre hívtál mindannyiunkat.
Nép: Irgalmazz nekünk!
Pap: Szent vagy Uram; az erő és élet Istene.
Nép: Irgalmazz nekünk!
Pap: Imádkozzunk minden népekért, mi a rabnépek fiai, ahogyan az Úr tanított imádkozni:
Nép: Miatyánk...
Pap: Köszöntsük a fájdalmas és dicsőséges Szűzanyát, Magyarország Pátrónáját, akinek Szent István király felajánlotta a magyar népet és országát:
Nép: Üdvözlégy Mária...
Pap: Valljuk meg hitünket Jézus Krisztusban, aki üdvösségünkért emberré lett, keresztalált szenvedett, feltámadott és uralkodik mindörökké és minket is új életre támaszt.
Nép: Hiszekegy...
Pap: Mi szenvedők és bűnbánók megtanultuk életünk nehéz útján, hogy a világ nem adhat békességet, mert csak a megváltó keresztben van békesség. Csak a kereszt adhat erőt, amikor elgyengülünk és csak a kereszt világít, amikor eltévedünk. Éppen ezért mi a kereszt társadalmát akarjuk felépíteni a mi népünknek és minden népnek. Mi újból megtalált otthonainkba és barátaink otthonaiba, de ellenfeleink otthonába is a kereszt fényét akarjuk bevinni, mert ez adja meg a béke világosságát és a szabadság melegét és a lélek nyugalmát. Ennek a keresztnek a jegyében áldalak meg titeket, hogy vigyétek szét a világba szenvedéseitek és a magyar keresztút tanulságait (*a pap áldást oszt*): Az Atyának és Fiúnak és a Szentlélek Istennek nevében. Amen.

Via Crucis. Az üldözöttek keresztútja (1955-ból)

Bevezetés

1954 szeptemberében Mária Zellben az osztrák katolikus ifjúság fogadalmat tett, hogy a vasfüggöny mögötti országok üldözött Egyházáért sokat fog imádkozni.

Minden egyházmegye pártfogásába vett egy-egy rabországot. A pártfogás így oszlik meg:

Bécs – Lengyelország

Eisenstadt (Vasvár) – Magyarország

St. Pölten – Csehszlovákia

Gurk-Klagenfurt – Jugoszlávia, Albánia

Seckau-Graz – Románia, Bulgária

Linz – Litvánia, Lett- és Észtország

Salzburg – Keletnémetország

Innsbruck – Kína

Feldkirch – Oroszország

Ezen fogadalomból született e keresztút.

Barátaim!

Lelkem mélyéig meghatódtam, mikor e könyvecske szövegét gépeltem. Megrendített Egyházunk általános és az egész világra kiterjedő üldöztetése. Az egymást követő napi események elhomályosítják a valódi tényeket s ehhez járul még a színtelen vagy ellenséges sajtó mély hallgatása az Egyház ügyével szemben. Öles hasábokat csak egyes színésznők válásairól hoznak, de nem az egyes rabországok váltságairól...

Maradhatunk-e közömbösek?

S ha Burgenland ifjúsága sokat akar Magyarorszáért imádkozni, akkor mi, akik ma is aggódunk édes Hazánkért, kimaradhatunk-e az imádkozók eme seregéből? Imáinkat és áldozatvállalásunkat követeli Hazánk, Népünk és Egyházunk!

Végezzük e keresztutat a közösségben, vagy ha nem, akkor egymagunkban, akár pedig otthon.

Védjen és oltalmazzon továbbra is mindnyájunkat a Magyarok Nagyasszonya és esdje ki Szent Fiánál, hogy újra szabad legyen szeretett Hazánk!

aláírás

Előkészület

Pap: A keresztfához megyek / Mert máshol nem lelhetek / Nyugodalmat lelkennek. / S ott talállak, ó Szűz Anya / Fájdalom közt bágyadozva, / Tőr veré át lelkedet.

Pap: Urunk Jézus Krisztus, lélekben végig akarunk kísélni a Te szent Keresztutadon és Veled lenni azokban a kínszenvedésekben, melyeket tagjaidban, a ma üldözött Egyházban tovább szenvedsz. Végigkísérünk azokon az országokon – mint megannyi Stáción – ahol elnémították az Egyházat. Elindulunk Veled e fájdalmas úton Albániából, – mely oly közel van a kereszténység fővárosához – elindulunk Északra és Keletre, és azután kísérünk Téged egészen a messze-messze Keletig. Fülünkbe cseng az Úr figyelmeztetése:

„Ha a világ gyűlöl titeket, tudjátok meg; Engem előbb gyűlölt nálatok. Ha a világból volnátok, a világ, mint övéit szeretne titeket. De mivel nem vagytok e világból valók – hiszen kiválasztottalak titeket e világból – gyűlöl titeket e világ.

Emlékeztek vissza a tőlem kapott tanításra: nem nagyobb a szolga uránál. Ha engem üldöztek titeket is üldözni fognak. Ha az én tanításomat megtartották, a tiéteket is megtartják. Mindezt miattam teszik veletek, mert nem ismerik azt, aki küldött engem.”

”Boldogok vagytok, ha gyűlölnek az emberek, ha kiközösítenek és szidalmaznak titeket, ha rossz hírbe hoznak az Emberfiáért. Örüljétek azon a napon és ujjongjatok, jutalmatok nagy lesz a mennyben.”

Mind: Uram Jézus Krisztus, / Te, aki előttünk jártál a szenvedések útján / apostolod által arra intesz minket, / hogy a mi kis keresztjeinket / egészítsük ki azon fájdalmaik megérzése által, / melyeket Tested, az Egyház tagjai üldözése által / ma is nap mint nap szenved.

Adj, Uram, üldözött testvéreinknek hősiességet és türelmet, / hogy hosszú keresztútjukon kövessenek Téged, / add, hogy a Te közelségednek vigasza / minden viszontagságban bátorítsa őket. / Veled győzzenek és a Te országodba eljussanak. / Amen

I. állomás

Jézust halálra ítélik

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Mind: Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Pap: Gondoljunk az Egyház szenvedésére Albániában. Úgy látszik mintha az Egyház itt pusztulásra és halálra lenne ítélve. Pásztoraiktól teljesen megfosztották. Négy püspököt borzalmasan halálra kínoztak – az egyetlen még életben maradt agg pulati püspök börtönben van. Sok papot és szerzetest vadállati kegyetlenséggel meggyilkoltak, a még életben hagyottak bebörtönözték, kiutasították vagy internálták. A híveknek nincs többé szabad vallásgyakorlatuk. Reménytelennek látszó helyzetüket csak fokozza az akadály nélküli vallásellenes propaganda, és az, hogy nélkülözik papjaik vezetését, a legszükségesebb Szentségek vigasztaló és erősítő erejét.

Pap: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véredben.

Kö - nyö - rülj U - ram, Kö - nyö - rülj né - pe - den,
Kit meg - vál - tot - tál drá - ga Szent Vé - re - den.

Mind: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véredben.

Pap: Imádkozzunk a Szűz Anyához, kérjük fogadja imáinkat úgy, mintha azok az ő albániai kegyhelyéről szállanának, azokról a szent helyekről, melyeket nem látogathatnak többé a hívek.

Mind: Oltalmad alá futunk, Istennek szent Anyja! Könyörgésünket meg ne vesd szükségünk idején, hanem oltalmazz minket minden veszedelemtől, mindenkor

dicsőséges és áldott Szűz! Mi Asszonyunk, mi közbenjárónk, mi szószólónk!
Engeszteld meg nekünk szent Fiadat, ajánlj minket szent Fiadnak, mutass be minket
szent Fiadnak.

Pap: Imádkozzunk a Szűz Anyához az üldözött Egyház összes Főpapjaiért. Imádkozzunk
Máriához a Legfőbb pap édesanyjához.

Mind: Üdvözlégy...

II. állomás

Jézus vállára veszi a nehéz keresztet

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Mind: Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Pap: Horvátországban és Szlovéniában nehéz keresztet raktak az Egyház vállaira. A
kommunista állam minden eszközzel üldözi az Egyházat. Papok és püspökök
védtelenül ki vannak téve a kommunista önkénynek. A katolikus lakosságot sok
helyen már a háború alatt meggyötörték, – ma majdnem pásztorok nélkül állanak. A
püspökök – köztük Stepinac bíboros – ártatlanul elítélve, a papok közül sokat
megölték, deportáltak, vagy mint egyszerű katonákat katonai szolgálatra hívtak be.
Sok plébánia elárvult így. A még működő papokat mindenképp állami papi
egyesületekbe akarják kényszeríteni, hogy így a pápától és a püspököktől elválasszák
őket. Gyermekek és ifjak sokszor azért kapnak súlyos büntetést tanítóiktól, mert a
vasárnapi szentmisén részt vesznek.

Pap: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Mind: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Pap: Imádkozzunk a Szűz Anyához, kérjük őt fogadja imáinkat úgy, mintha azok bistriceai
kegyhelyekről szállanának.

Mind: Oltalmad alá futunk, Istennek szent Anyja! Könyörgésünket meg ne ved
szükségünk idején, hanem oltalmaz minket minden veszedelemtől, mindenkor
dicsőséges és áldott Szűz! Mi Asszonyunk, mi közbenjárónk, mi szószólónk!
Engeszteld meg nekünk szent Fiadat, ajánlj minket szent Fiadnak, mutass be minket
szent Fiadnak.

Pap: Imádkozzunk az üldözött Egyház összes papjaiért és egyházi személyeiért,
imádkozzunk a Szűz Anyához a Legfőbb pap édesanyjához.

Mind: Üdvözlégy...

III. állomás

Jézus először esik el a kereszttel

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Mind: Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Pap: Bulgáriában a kis diaspora Egyház az igen erős állami nyomáskeresztje alatt egészen
összeroskadt. Bossilkoff püspököt halálra ítélték, Romanoff püspök a fogságban halt
meg. A papok jó részét orosz munkatáborokba vitték. Az ifjúság nevelése kizárólag
állami monopólium. Az Egyház nem végezhet karitatív munkát. Az állam diktált
„Egyház-Törvény” teljesen megkötötte és hallgatásra kényszerítette az Egyházat.

Pap: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Mind: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,

Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Pap: Imádkozzunk a Szűz Anyához, kérjük őt fogadja imáinkat úgy, mintha azok az ő bulgáriai főkegyhelyéről, Sweta Bogoroditzáról szállanának.

Mind: Oltalmad alá futunk, Istennek szent Anyja! Könyörgésünket meg ne vesd szükségünk idején, hanem oltalmazz minket minden veszedelemtől, mindenkor dicsőséges és áldott Szűz! Mi Asszonyunk, mi közbenjárónk, mi szószólónk! Engeszteld meg nekünk szent Fiadat, ajánlj minket szent Fiadnak, mutass be minket szent Fiadnak.

Pap: Imádkozzunk az Erős Asszonyhoz, Máriához, azokért, akik a papság soraiból az üldözések alatt talán gyengék lettek és elesetek.

Mind: Üdvözlégy...

IV. állomás

Jézust édesanyjával találkozik

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Mind: Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Pap: Magyarországon az Egyház sorsát legjobban jellemzi Mindszenty bíboros és az ő könnyező édesanyja. 1948-ban a magyar Mária-év alkalmával a hercegprímás gyönyörű Mária ünnepek keretében, népét Máriának, Magyarország Nagyasszonyának ajánlotta. Nem sokkal utána, Szent István vértanú ünnepén a bíborost elfogták. Épp akkor, amint szeretett édesanyjától búcsút vett. Röviddel előtte kiadott pásztorlevelében szinte megérzi sorsát, amikor így ír: „Ki kell jelentenem, hogy elődeim közül senki sem állott ennyire eszközök hijjával, mint én. Annyi célzatosan megszöött, százszorosan megcáfolt, de konokul továbbhirdetett valótlanág nem tájékozott a 78 esztergomi elődöm közül együttvéve, mint körülöttem.

Állok Istenért, Egyházért, Hazáért, mert ezt a kötelességet rója reám a nagyvilágon legárvább népem történelmi szolgálata. Nemzetem szenvedése mellett a magam sorsa nem fontos. Nem vádoló vádlóimat. Imádkozom az igazság és szeretet világáért, azokért is, akik Mesterem szavai szerint nem tudják, mit cselekszenek. Szívből megbocsátok nekik.”

Pap: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Mind: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Pap: Imádkozzunk a Szűz Anyához, kérjük őt Máriapócsi kegyhelyéről a haldokló magyar Szent Király, Szent István szavaival:

Mind: „Menny Királynője, / Nagyasszony, Országunk Királynője, / a Te Szent Kezeidbe, / a Te oltalmadba ajánlom az Egyházat, / a pártoskodó országot, / egész népemet. / Nagyasszonyunk / légy Te Úrnőnk és Védőnk.

Pap: Imádkozzunk Szűz Máriához, a Fájdalmas Anyához, hogy segítse meg a keleti világban élő és szenvedő édesanyákat.

Mind: Üdvözlégy...

Mind: Nagyasszonyunk, Hazánk reménye
Bús nemzeted, zokogva esd.
Nyújtsd irgalom jobbod feléje
Botlásiért, óh meg ne vesd.
Mi lesz belőlünk, hogy ha elhagysz,
Bús árvaságunk sírba hervaszt.

Minden reményünk csak Te vagy,
Szent Szűz Anyánk, Szent Szűz Anyánk,
Óh el ne hagyj.

V. állomás

Cyrenei Simon segít Jézusnak a keresztet vinni

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Mind: Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Pap: Csehországban és Szlovákiában élő 10 millió katolikusnak csak imáinkkal és áldozatainkkal segíthetünk keresztjük viselését. Mind jobban és jobban kibontakozik a támadás a látható Egyház ellen. A Szentatya követét kiutasították. A Rómához hű püspököket elválasztották nyájuktól. A papok ezreit deportálták vagy bebörtönözték. A szerzeteseket koncentrációs táborokba vitték és a legnehezebb munkába állították. Az iskolákat államosították, a hitoktatást marxi nevelés váltotta fel, a katolikus sajtót likvidálták, az Egyházat minden anyagi eszközeitől megfosztották és a klérust anyagi téren teljesen az államnak rendelték alá.

Különösen sokat szenvednek a katolikus Szlovákok – 100 püspökből négyet deportáltak és 15 különféle koncentrációs táborban van.

Pap: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Mind: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Pap: Imádkozzunk a Szűz Anyához, kérjük őt a Mária-Schein és Mária-Tal-i kegyhelyről.

Mind: Oltalmad alá futunk, Istennek szent Anyja! Könyörgésünket meg ne vedd
szükségünk idején, hanem oltalmazz minket minden veszedelemtől, mindenkor
dicsőséges és áldott Szűz! Mi Asszonyunk, mi közbenjárónk, mi szószólónk!
Engeszteld meg nekünk szent Fiadat, ajánlj minket szent Fiadnak, mutass be minket
szent Fiadnak.

Pap: Imádkozzunk az égi Atyához az apákért, kik a Keleti országokban élnek.

Mind: Miatyánk...

VI. állomás

Veronika letörli kendőjével Jézus arcát

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Mind: Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Pap: Romániában az Úr Szenvedő arca van rányomva az Egyház Életére. A másfélmillió
görög katolikus csalással és terrorral bekebelezték az orosz ortodox egyházba.
Elrabolták az összes templomokat. Hosszabb ellenállás után teljesen elnyomták a
latin szertartású katolikusokat is. Ők most veszéllyel teli katakomba életet élnek. A
püspököket bebörtönözték vagy megölték. 2300 papból 700 van börtönben, több
százat megöltek vagy elűzték. Akik még vannak, olyanok, mint a rabmadár és életük
egyetlen perce sincs biztonságban.

Pap: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Mind: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Pap: Imádkozzunk a Szűz Anyához, és kérjük őt a mi Mária-Radna-i kegyhelyünkről.

Mind: Oltalmad alá futunk, Istennek szent Anyja! Könyörgésünket meg ne vesd szükségünk idején, hanem oltalmazz minket minden veszedelemtől, mindenkor dicsőséges és áldott Szűz! Mi Asszonyunk, mi közbenjárónk, mi szószólónk! Engeszteld meg nekünk szent Fiadat, ajánlj minket szent Fiadnak, mutass be minket szent Fiadnak.

Pap: Imádkozzunk a Szűz Anyához a Keleti népek szenvedő leányaiért.

Mind: Üdvözlégy...

VII. állomás

Jézus másodszer esik el a kereszttel

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Mind: Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Pap: Kelet-Németországban másodszer roskad össze az Egyház az üldözés súlyos keresztje alatt.

A hat egyházmegye 4 millió katolikusa már az összeomlás és elhurcolás alatt rengeteget szenvedett. A kommunista állam túltett elődje módszerein. A gazdasági élet, a katolikus sajtó, a szervezkedési lehetőség, a karitatív munka, a vallásoktatás, az ifjúság és a nép vallásos vezetése jobban meg van bénítva, mint valaha. És féltő, hogy még ennél is nehezebb idők jönnek az Egyházra.

Pap: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Mind: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Pap: Imádkozzunk a Szűz Anyához a felsősziléziai Annaberg és a keletporoszországi Heiligelinde kegyhelyekről.

Mind: Oltalmad alá futunk, Istennek szent Anyja! Könyörgésünket meg ne vesd szükségünk idején, hanem oltalmazz minket minden veszedelemtől, mindenkor dicsőséges és áldott Szűz! Mi Asszonyunk, mi közbenjárónk, mi szószólónk! Engeszteld meg nekünk szent Fiadat, ajánlj minket szent Fiadnak, mutass be minket szent Fiadnak.

Pap: Imádkozzunk a Keleti országok ifjaiért, hogy hitüket és erkölcsüket a sok üldözés és kísértés meg ne törje, hanem még inkább erősítse.

Mind: Üdvözlégy...

VIII. állomás

Jézust találkozik a síró asszonyokkal

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Mind: Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Pap: A nagy lengyel Egyház helyzete mind siralmasabb és siralmasabb állapotot mutat. Az istentelen kormányzat egyrészt új templomok építésével és a romokban levők helyreállításával igyekszik magának megnyerni a népet, másrészt a nemzeti érzést próbálja kijátszani és vadul uszít a Szentatya, a Rómához hű püspökök és minden igaz katolikus ellen. Minden eszközzel állam-egyházat akarnak létesíteni. Ebben a harcban – egy pontos statisztika szerint – 1953 közepéig 5407 világi papot, 6071 szerzetest öltek meg, zártak be vagy üztek el. Kaczmarek püspököt 12 évi börtönre ítélték, a többi püspök fogságban van, vagy teljes mértékben akadályozzák hivataluk gyakorlásában. Wyszinski bíborost is elhurcolták. A katolikus világiakat is próbálják

minden eszközzel elnémítani. Igen nehéz millió és millió katolikus szülő helyzete, mert gyermekeiket istentelen iskolába és ifjúsági szervezetekbe kényszerítik.

Pap: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Mind: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Pap: Imádkozzunk a Szűz Anyához, kérjük őt fogadja imáinkat, mintha az ő lengyelországi kegyhelyéről, Censtochováról szállanának.

Mind: Oltalmad alá futunk, Istennek szent Anyja! Könyörgésünket meg ne vesd szükségünk idején, hanem oltalmazz minket minden veszedelemtől, mindenkor dicsőséges és áldott Szűz! Mi Asszonyunk, mi közbenjárónk, mi szószólónk! Engeszteld meg nekünk szent Fiadat, ajánlj minket szent Fiadnak, mutass be minket szent Fiadnak.

Pap: Imádkozzunk a keleti országok gyermekeiért a Szűz Anyához, kinek mindnyájan gyermekei vagyunk.

Mind: Üdvözlégy...

Mind: *(ének:)* Isten, ki lengyel hont sok számos éven
Övezted fénnel és dicső karoddal
Mégvédted őt számtalan veszélyben
S ő bátran küzdött az ostromló bajjal
||: Szent oltárodnál térdre hullva kérünk
Szabad hazánkat, óh add vissza nekünk. :||

IX. állomás

Jézust harmadszor esik el a keresztt alatt

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Mind: Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Pap: Litvániában, Lettországbán, Észtországban harmadszor roskad össze az Egyház az üldözések alatt.

Nagy volt már a veszteség az 1940-es első kommunista megszállás alatt. A totális háború kétszer pusztította végig az országot és ezt tetézte az egyházellenes nemzeti szocialista megszállás. De a borzalmas terror a második kommunista megszállással szakadt csak igazán a balti államok Egyházára és népére. Hogy minden ellenállást már eleve megtörjenek, a legóvatosabb becslések szerint is, ezen országok a legjobbjai közül 900.000-et hurcoltak el. Tizenegy főpásztorból hármat megölte, nyolc nyom nélkül eltűnt. A hívek ma csak pincékben, mocsarak közt, erdőkben elrejtőzve gyakorolják vallásukat. Litvánia 1200 templomából csak 60 istentisztelet céljaira. A többi vagy romokban hever, vagy mozi, tánclókál és hasonló célokra igénybe véve megszenteltelenítve áll. A kommunisták azon dolgoznak, hogy a 700 éves balti népeket is teljesen megsemmisítsék. Litvániában a teljesen lerombolt Mária kegyhely, Ostra Brama szinte szimbólum a balti államok sorsára: „Ő mindazok, akik átmentek az úton figyeljete föl és nézzétek van-e oly nagy fájdalom, mint az én fájdalmam.”

Pap: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Mind: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Pap: Imádkozzunk a Szűz Anyához az ő teljesen romokban álló litván kegyhelyéről, Ostra Bramából.

- Mind: Oltalmad alá futunk, Istennek szent Anyja! Könyörgésünket meg ne vesd szükségünk idején, hanem oltalmazz minket minden veszedelemtől, mindenkor dicsőséges és áldott Szűz! Mi Asszonyunk, mi közbenjárónk, mi szószólónk! Engeszteld meg nekünk szent Fiadat, ajánlj minket szent Fiadnak, mutass be minket szent Fiadnak.
- Pap: Imádkozzunk azokért, akik eltértek az Úr útjáról és azokért, akik veszélyben vannak, hogy az üldözések miatt megtagadják hitüket. Imádkozzunk az Irgalmasság Anyjához és a Hitvallók Királynőjéhez.
- Mind: Üdvözlégy Mennyország Királynéja, Irgalmasság Anyja, élet édesség, Reménység, üdvözlégy. Hozzád kiáltunk Évának számkivetett fiai, hozzád sóhajtunk a siralom völgyéből. Azért Szószólónk fordítsd reánk irgalmas szemeidet, s Jézust, méhednek áldott gyümölcsét nekünk ez élet után mutasd meg. Óh irgalmas, óh kegyes, óh édes Szűz Mária!
- Mind: Üdvözlégy...

X. állomás

Jézust megfosztják ruháitól

- Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.
- Mind: Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.
- Pap: Ukrajnában a Rómához hű Egyházat minden életlehetőségétől megfosztották, látható alakban nem mutatkozhat. Kelet-Ukrajnában már a második világháború közötti időben teljesen elnyomták az Egyházat. Moszkva 1948-ban kihirdette, hogy az egykor Lengyelországhoz tartozó Nyugat-Ukrajnában, sőt a ruthéneknél is feloszlott a görög katolikus Egyház. Ez 300 pap, 9 püspök, 9 szerzetesrend, 4 szeminárium liquidálását jelentette. A 6 millió nagy részben a Szent Székhez hű lakosságot halálra vagy számkivetésre ítélték. Egy hatalmi szóval összehívott Synodus proklamálta az egyház egyesülését Moszkvával.
- Pap: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.
- Mind: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.
- Pap: Imádkozzunk a Szűz Anyához az ő legnagyobb ukrajnai kegyhelyéről, Kievből.
- Mind: Oltalmad alá futunk, Istennek szent Anyja! Könyörgésünket meg ne vesd szükségünk idején, hanem oltalmazz minket minden veszedelemtől, mindenkor dicsőséges és áldott Szűz! Mi Asszonyunk, mi közbenjárónk, mi szószólónk! Engeszteld meg nekünk szent Fiadat, ajánlj minket szent Fiadnak, mutass be minket szent Fiadnak.
- Pap: Imádkozzunk mindazokért, akik a keleti országokban börtönben vagy internáló táborokban vannak.
- Mind: Emlékezzél meg, ó legkegyelmesebb szűz Anya, Mária, hogy még sohasem lehetett hallani, hogy te valakit gyámoltalanul magára hagytál volna, aki oltalmadat kérte és pártfogásodért hozzád folyamodott. Én is hasonló bizalommal lelkesítve, hozzád sóhajtok, ó szüzek Szüze! angyalok királynéja, a mi Urunk, Jézus Krisztus Anyja! Hozzád tekintek fel, ó vezércsillaga e zajos élettengernek! Én, nyomorult bűnös, sírva és zokogva lábaidhoz borulok. Ne vesd meg könyörgésemet ó hatalmas Asszonya a világnak és Anyja az örök Igének, hanem fordítsd reám figyelmedet és hallgasd meg kérésemet e siralom völgyében, most és főképp halálom óráján, ó irgalmas, ó kegyes, ó édes szűz Mária. Amen

XI. állomás**Jézust keresztre feszítik**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Mind: Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Pap: Oroszországban az Egyház már régen a kereszten függ. Valamikor Oroszországban 7 millió katolikus volt, 5 egyházmegyében. Mogilew egész Szibériával a világegyház legnagyobb egyházmegyéje volt. 1939-ben már egyetlen püspök sem volt hivatalában, kettőt közülük tarkólövessel végeztek ki. Összesen 2 papot hagytak meg. A vértanúk százai, kik papjaikat a halálba követték fényesen igazolják az orosz katolikus Egyház hősiességét.

Az ortodox egyház ezzel szemben egész hierarchiájával a kommunizmus megvetett eszközévé alacsonyodott le.

Sok egyszerű hívőben csodálatos-sejtett módon tovább él a kereszténység, sőt nem egy kommunista nevelésben részesült ifjú ezer és ezer akadályon át megtalálja az utat Krisztus tanításához és keresztségéhez.

Pap: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Mind: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Pap: Imádkozzunk a Szűz Anyához az ő egyetlen oroszországi kegyhelyéről, a Kremlből.

Mind: Oltalmad alá futunk, Istennek szent Anyja! Könyörgésünket meg ne vedd szükségünk idején, hanem oltalmaz minket minden veszedelemtől, mindenkor dicsőséges és áldott Szűz! Mi Asszonyunk, mi közbenjárónk, mi szószólónk! Engeszteld meg nekünk szent Fiadat, ajánlj minket szent Fiadnak, mutass be minket szent Fiadnak.

Pap: Imádkozzunk azokért, akik a keleti országokban embertelen kínzásoknak vannak kitéve. Imádkozzunk Máriához a Kereszten Szenvedő édesanyjához.

Mind: Üdvözlégy Mária, tengernek csillaga,
Mindenkor Szűz Anya, mennyország kapuja.
Téged kérünk, hallgass minket,
Szent Fiadnak ajánlj minket,
Ó szép Szűz Mária!

XII. állomás**Jézus meghal a kereszten**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Mind: Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Pap: Gondoljunk arra, hogy Kínában, Észak-Koreában és Indokínában az ifjú Egyház mennyi szép jelét adta a vértanúságnak, pedig a régi és új pogányság sötétsége veszi körül.

A 4 millió katolikust, kik 20 egyháztartományban 79 suffraganpüspökségben és 38 prefektúrában élnek a vörös diktatúra véresen üldözi. A népet mesterségesen felizgatják a püspökök és papok ellen és mindenüktől megfosztva népbíróságoknak szolgáltatják ki őket. A bennszülött papok és hívek a vértanúságig húek Krisztushoz és helytartójához, a Szentatyához.

Indokínában a most nemrég dúlt háborúban kommunista bandák szörnyű kegyetlenséggel egész katolikus falvakat mészároltak le. A gyermekeket,

asszonyokat, öregeket is. Elhagyva mindenüket, százezrek menekülnek, hogy a legdrágábbat, hitüket megtarthassák.

Pap: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Mind: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Pap: Imádkozzunk a Szűz Anyához az ő Sanghai melletti kegyhelyéről Zose-ből.

Mind: Oltalmad alá futunk, Istennek szent Anyja! Könyörgésünket meg ne vesd
szükségünk idején, hanem oltalmazz minket minden veszedelemtől, mindenkor
dicsőséges és áldott Szűz! Mi Asszonyunk, mi közbenjárónk, mi szószólónk!
Engeszteld meg nekünk szent Fiadat, ajánlj minket szent Fiadnak, mutass be minket
szent Fiadnak.

Pap: Imádkozzuk el a vértanúkkal a Hiszekegyet a keleti országok elhagyott haldoklóíért,
hogy vérük győzelmesen pecsételje meg a Hiszekegyet.

Mind: Hiszekegy...

XIII. állomás

Jézus testét leveszik a keresztről és a Szűz Anya ölébe teszik

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Mind: Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Pap: Az Anasztentegyház ölében az Szívén fekszik a sebekkel teli test. ott fekszik az
egész elnémított Egyház: a számos kereszthordozó és keresztre feszített – egyesek
évek óta, mások mint Oroszország, évtizedek óta fekszik így megfeszítve. A világ
egyik fele ma mind ilyen kereszthordozókkal van tele. Ott van az Egyház szívén
millió és millió ember szenvedése, ott vannak a gyengék és erősek, ott vannak testi
szükségleteikkel és lelki gyötrelmeikkel, kételyeikkel és lelkiismereti furdalásaikkal;
halálfélelmükkel, tanácstalanságukkal és elhagyatottságukkal.

Jaj, ha mi szeretet nélküliek, közömbösek vagyunk, és nem törődünk hittestvéreink
szenvedéseivel.

jaj, ha ők elhagyatottságukban feladják a reményt. A kereszténység és minden
emberiesség elővédje összeomlik akkor.

Amíg a mi kezünk imára kulcsolódik és kész vagyunk áldozatokra, a mi imára
kulcsolt kezünk – mint egykor Mózes karja – Isten erejével győzelmesen vezetheti a
harcot az Egyház és emberiség érdekében.

Pap: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Mind: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Pap: Tegyük imáinkat a Fájdalmas Anya ölébe és Szívébe. Imádkozzunk az Egyházért és
az Egyház üldözőiért.

Mind: Oltalmad alá futunk, Istennek szent Anyja! Könyörgésünket meg ne vesd
szükségünk idején, hanem oltalmazz minket minden veszedelemtől, mindenkor
dicsőséges és áldott Szűz! Mi Asszonyunk, mi közbenjárónk, mi szószólónk!
Engeszteld meg nekünk szent Fiadat, ajánlj minket szent Fiadnak, mutass be minket
szent Fiadnak.

Pap: Imádkozzunk a Szűz Anyához az üldözött Egyház összes Főpapjaiért. Imádkozzunk
Máriához a Legfőbb pap édesanyjához.

Mind: Üdvözlég...

XIV. állomás**Jézus testét sírba helyezik**

Pap: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged.

Mind: Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Pap: Az Úr erősen őrzött sírjához mennyire hasonlít a népek nagy börtöne, azok az országok, ahol elnémították az Egyházat. Sírbatett, bebörtönzött Egyház. – És mégis, a keresztény sírok szent reményeket és halhatatlanságot rejtenek. A sírok és börtönök mélyén az Egyház új életet vesz észre „a vértanúk vére a kereszténység magja”. Krisztus hű tanúi a ma üldözöttek; Ő mondta, mikor önmagát és rólunk így jövendölte: „Ha a búzaszem nem kerül a földbe és nem pusztul el, egyedül marad, ha azonban elpusztul, százszoros termést hoz.” Ezért a mostani, minden idők legnagyobb egyházüldözése meg fogja hozni az Egyház és az emberiség számára a legszebb gyümölcsöket.

Pap: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Mind: *(énekelve)* Könyörülj Uram, könyörülj népeden,
Kit megváltottál drága Szent Véreden.

Pap: Imádkozzál érettünk Istennek Szent Anyja

Mind: Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreteire.

Pap: Imádkozzunk! Úr Jézus Krisztus, adj az elnémított Egyháznak hűséget Hozzád, hűséget földi helytartódnak, a pápához, kin mint sziklára épített Egyházad, melyet a pokol kapui meg nem ingathatnak, és add, hogy az elnémított Egyház szenvedése meghozza százszoros gyümölcsöket.

Mind: Mi is, / akiket ekkora sereg hitvalló vesz körül / vessünk el minden terhet, / különösen a csábító bűnt / és fussuk meg kitartással / az előttünk levő küzdőteret. / Tekintsünk föl a hit szerzőjére / és bevégzőjére, Jézusra, / aki a fölkínált öröm helyett / a kereszthalált szenvedte el, anélkül, / hogy a gyalázattal törődött volna / s most Isten trónjának jobbán ül / az egész örökkévalóságon át. Amen (Zsid 12,1)

Befejező ének

Mely gyötrelém volt neked Isteni szülöttedet látni szegény jászolban. S midőn annyi ellenségek. Romlására esküvének: Tör veré át lelkedet.

Litánia a keleti országok szentjeihez

Uram irgalmazz minden kereszténynek és minden embernek, kik a keleti országokban élnek.

Uram irgalmazz!

Krisztus irgalmazz mindazoknak, kik ott börtönökben és internálótáborokban vannak.

Krisztus irgalmazz!

Uram irgalmazz minden elnyomottnak és üldözöttnak.

Uram irgalmazz!

Mennybéli Atya Isten

Irgalmazz nekik!

Megváltó Fiú Isten

Irgalmazz nekik!

Szentháromság egy Isten

Irgalmazz nekik!

Szentséges Szűz Mária

Könyörögj érettünk!

Isten Anyja, kit a szláv népek különösen szeretnek és tisztelnek

Könyörögj érettünk!

Censtochau és más keleti kegyhelyek csodálatos Segítő Asszonya

Könyörögj érettünk!

Szent József az Egyház védője

Könyörögj érettünk!

Szent Bazil a keleti szerzetesrendeknek pátriárkája

Könyörögj érettünk!

Szent Chrysostomus a keleti liturgia atyja

Könyörögj érettünk!

Dalmáciai Szent Jeromos a Szentírás tanítója

Könyörögj érettünk!

Szent Cyrill és Metód a szláv népek tanítója	Könyörögjétek érettünk!
Szent István, Magyarország apostoli királya	Könyörögj érettünk!
Szent László a keresztes hadak vezére	Könyörögj érettünk!
Szent Imre az ifjúság védőszentje	Könyörögj érettünk!
Szent Gellért a magyarországi kereszténység dicső vértanúja	Könyörögj érettünk!
Magyarországi Szent Erzsébet, a jótékonyság angyala	Könyörögj érettünk!
Szent Vencel cseh herceg és vértanú	Könyörögj érettünk!
Szent Hedvig Szilézia és Lengyelhon hercegnője	Könyörögj érettünk!
Szent Kázmér Litvánia királyi patrónusa	Könyörögj érettünk!
A keleti országok minden szent tanítói és fejedelmei	Könyörögjétek érettünk!
Szent Szaniszló püspök, kit az oltár előtt gyilkoltak meg	Könyörögj érettünk!
Szent Jozafát püspök, a keleti Egyház uniójának vértanúja	Könyörögj érettünk!
Nepomuki Szent János a szentségi hallgatás vértanúja	Könyörögj érettünk!
Bobola Szent András, kit Lengyelhonban öltek meg a hitért	Könyörögj érettünk!
A keleti országok összes régi és új vértanúi	Könyörögjétek érettünk!
Szent Hofbauer Kelemen Mária Varsó és Bécs apostola	Könyörögj érettünk!
Kanci Szent János Krakkóban a szegények atyja	Könyörögj érettünk!
Szent Hyazinth, a poroszok, lengyelek, oroszok és tatárok apostola	Könyörögj érettünk!
Xavéri Szent Ferenc a messze Kelet apostola	Könyörögj érettünk!
Kostka Szent Szaniszló a keleti ifjúság virága	Könyörögj érettünk!
A keleti népek összes szentjei és boldogjai	Könyörögjétek érettünk!
Isten Báránya, ki elveszed a keleti világ bűneit	Irgalmazz nekünk!
Isten Báránya, ki elveszed a nyugati világ bűneit	Hallgass meg minket!
Uram irgalmazz a keleti országok püspökei, papjai és szerzeteseinek!	Uram irgalmazz!
Uram irgalmazz a keleti országok gyermekeinek és ifjainak!	Uram irgalmazz!
Uram irgalmazz a keleti országok apáinak, anyáinak, férfiainak és asszonyainak!	Uram irgalmazz!

Imádkozzunk!

Uram, mi menedékünk, tekints le ránk és oltalmazz minket azon veszedelemtől, melyeket a modern pogányságtól jelent és add, hogy minden forradalomtól megszabadulva szabadon szolgálhassunk Neked, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen

A keresztúti elmékedések szerzők szerint

Anonymus	A magyar keresztút Fatimában
Anonymus	A meg nem születettek keresztútja
Anonymus	A szent keresztút (a Szentírás szavaival és a római misekönyv imádságai alapján)
Anonymus	Keresztút (Szent István kiadó, 1986-ból)
Anonymus	Keresztút az esztergomi Preorator szerint
Anonymus	Keresztút gyermekeknek
Anonymus	Keresztúti ájtatosság
Anonymus	Rövid keresztút (1918-ból)
Anonymus	Rövid keresztút: Utad, Jézus, Veled járjuk
Anonymus	Szent keresztútjárás (1915-ből)
Anonymus	Via Crucis. Az üldözöttek keresztútja (1955-ből)
Bemmel, John van	Idősek keresztútja
Boda László	Fiatalok keresztútja
Dengl Miklós	Vasfüggöny keresztút 1945–1965
Furey, Richard G., C.Ss.R.	Mária keresztútja
Incze Dénes	Keresztúti ájtatosság a tusnádfürdői új templomban – magánhasználatra
Jelenits István	Keresztút
Kárpi Ferenc	A szent keresztút
Lénárd Ödön	A jobb lator keresztútja
Merton, Thomas	Uram, követni akarlak
Newman, Henry	Rövid elmékedések a szent keresztútról
Prohászka Ottokár	A Szent Keresztút
Quoist, Michel	A keresztúton...
Sík Sándor	A keresztút
Süle András	Magyar keresztút a Millecentenárium emlékére
Szedő Dénes	Keresztút
Szunyogh Xavér Ferenc	...És én, Uram?
Tűz Tamás	Keresztút

Függelék

A keresztútról (eredete, története, végzése)

A keresztút (New Catholic Encyclopedia)

A keresztút az egyik legismertebb keresztény ájtatossági forma. Mai formájában 14 stációból (vagy állomásból) áll, amelyek Krisztus végső szenvedését jelképezik. Minden stációnál a kegyeletet végző hívő az Úr szenvedésén elmélkedik. A keresztútjárás a szentföldi zarándoklatokat eleveníti föl, amelyek során a zarándokok Krisztus szenvedésének helyeit keresték föl.

Eredete, kezdeti története

A szentföldi zarándoklatok már a kereszténység első századaiban megkezdődtek – Szent Jeromos és az első keresztény írók említik azokat. Eredete talán az a hagyomány, hogy a Boldogságos Szűz végigjárta Fia szenvedésének helyeit annak mennybemenetele után. Ezt Szent Brigittával közölte egy látomásban (lásd Adrichomius: *Theatrum Terrae Sanctae et biblicarum historiarum cum tabulis geographicis* [Köln 1590]).

Krisztus passiójának tisztelete a XII., XIII. században széles körben elterjedt, miután a szentföldi kereszteslovagok hazatértük után emléktáblákat állítottak azokról a helyekről, amelyeket a harcok folyamán végigjártak. Ez a fajta passió-tisztelet a kis-Jeruzsálem nevet kapta.

Palesztinán kívül a mai keresztúthoz hasonló, szervesen összetartozó állomásokat először Bolognában a San Stefano templomban állították föl már az V. században. A XV. századra a passióra emlékeztető kegyhelyek együttese már általános volt. Cordovai Boldog Alvarez, O.P. a Cordova melletti kolostorban állított föl ilyen keresztutat. Az ágostonrendi Fabriano Péter és János is ugyanezt tette. A ferencesek antwerpeni rendházának temetőjében is állítottak fel keresztutat ugyanebben az időben, sőt talán már a század elején – ott az állomások a Szűz hét fájdmának feleltek meg.

Amikor a ferencesek 1342-ben átvették a szentföldi helyek felügyeletét, egyik céljuknak azon szent helyek és Krisztus szenvedése tiszteletének elterjesztését tették. Ez a tisztelet a keresztútban nyert kifejezést. Általánossá vált kolostoraikban, rendházaik kápolnájában, azokban a templomokban, ahol ők szolgáltak – és innen aztán világszerte elterjedt az összes plébániai templomra is. A XVIII. században a ferences Porto Mauriziói Szent Lénárd olyan lelkesen terjesztette a keresztúti ájtatosságot, hogy a keresztút prédikátorának nevezték el. Húsz év alatt, 1731 és 1751 között, 572 keresztutat állított föl. Az állomások számát, a keresztút felállításának helyét, körülményeit és az ájtatosság módját XII. Kelemen pápa szabályozta és egységesített az 1731-ben kiadott rendeletében.

Az állomások száma és neve

Kezdetben igen eltérő volt a keresztúti állomások száma és témája. Erről tanúskodik William Wey angol zarándok, aki 1458-tól 1462-ig járta a Szentföldet. Ő volt az első, aki a stáció – állomás, megálló hely – kifejezést használta az ájtatossággal kapcsolatban. Az V. századi Bolognában 5, a XV. századi Antwerpenben 7 stáció volt. A keresztutak néha 20, 30 vagy még ennél is több állomásból álltak. Adrichomius 12 stációt tervezett, amely a ma használt 14 állomásnak első 12 stációja lett. A 14-es számot először a XVI. században említik a Benelux államok területén kiadott ájtatos könyvekben. A 14-es számot a könyvek írói választották, annak semmi köze nem volt a jeruzsálemi zarándokok gyakorlatához, mivel abban az időben a török

hatóságok nem engedélyezték semmilyen nyílt tiszteletét a szent helyeknek. A Szentszék döntése, amellyel 14-ben állapította meg a stációk számát, egyszerűen a hívek gyakorlatának elfogadása volt. A 14 állomás egy ideig nem volt kötelező, például 1799-ben egy 11 stációból álló keresztutat engedélyezett a bécsi püspökség.

A stációk témája, hasonlóan számukhoz, nagy változatosságot mutatott. A korai sokstációs keresztutaknak olyan helyek és események is részei voltak, amelyek csak nagyon lazán vagy egyáltalán nem kapcsolódtak a passióhoz. Ilyen volt például a gyógyító víz medencéje, a Heródes háza, a Simon farizeus stációja. Krisztus eséseinek száma is váltakozott egy és hét között. Voltak olyan állomások, amelyek eleinte szerepeltek a keresztutakban, például az Ecce Homo jelenet, később azonban már nem. A Veronika stáció azonban eleinte nem, hanem csak később lett a keresztút része.

A mai keresztút 14 állomása a következő: 1: Pilátus halálra ítéli Krisztust; 2: Krisztus magára veszi a keresztet; 3: Jézus először roskad le a kereszt alatt; 4: Jézus találkozik szentséges Anyjával; 5: Cirénei Simon segít az Úrnak; 6: Veronika letörli Jézus arcát; 7: Jézus másodszor roskad össze a kereszt alatt; 8: Jézus vigasztalja Jeruzsálem leányait; 9: Jézus harmadszor roskad össze a kereszt alatt; 10: Jézust megfosztják ruháitól; 11: Jézust keresztre feszítik; 12: Jézus meghal a keresztfán; 13: Jézust leveszik a keresztről; 14: Jézust sírba teszik.

Egyes mai teológusok és liturgikusok úgy vélik, hogy Krisztus halála nem választható el föltámadásától és a keresztút sem pszichológiailag sem teológiailag nem teljes, ha Krisztus föltámadását nem foglalja magában. Ezért egy 15-ik állomást javasolnak a föltámadásról való elmélkedésre. Ez viszont se nem ajánlatos, se nem szükséges, mert a végső állomást, Krisztus sírhatételét ki lehet terjeszteni a föltámadásról szóló gondolatokkal.

Képek és ábrázolások

A legelső időktől kezdve művészi ábrázolásokkal mutatták be Krisztus szenvedésének mozzanatait. A szobrászok, festők szinte egymással versenyezve hozták létre Krisztus szenvedését ábrázoló művészi alkotásaikat. Ezek a művészi megfogalmazások segítik a hívőket, hogy az eseményeket maguk elé képzeljék, és ezért szinte mindig velejárói a keresztutaknak – az ájtatosság elvégzéséhez azonban nem szükségesek. A keresztúthoz elég 14 fakereszt, amelyet egy erre felhatalmazott pap megáld.

Keresztutak felállítása

A Szentszék első rendelkezései szerint keresztutat csak a ferencesekkel kapcsolatban álló templomokban állíthattak föl. Sőt először a hozzákötődő búcsúkat is csak azok nyerhették el, akik valamilyen kapcsolatban voltak a renddel (pl. harmadrendiek). XIII. Benedek pápa később kiterjesztette a búcsúkat olyan hívőkre is, akik nem függtek a ferences generálistól és maguk végezték el a keresztúti ájtatosságot (*Inter plurima*, 1726). XII. Kelemen aztán 1731-ben kiterjesztette az engedélyt olyan templomokra, kápolnákra, házakra is, amelyek nem tartoztak a ferences rendhez. Ezekben a helyeken is ugyanazokat a búcsúkat nyerhették a hívők – feltéve, hogy a keresztút szabályosan volt felállítva. Ugyanabban az évben XII. Kelemen egy másik rendelkezésében kimondta, hogy templomon kívül, a szabadban (*sub dio*) is lehet keresztutat állítani, ha az a templomnál kezdődik és ott is végződik. A mai rendelkezések szerint keresztút állítható templomokban, kápolnában, imaházakban, temetőben, vallásos zárándokhelyeken és a szabadban is. Több száz éven keresztül a stációk sorrendje a mainak a fordítottja volt: a hívek a Kálváriától kezdve visszafelé vonultak Pilátus palotájáig vagy a Getszemáni kertig. A mai sorrendet minden valószínűség szerint Porto Mauriziói Szent Lénárd határozta meg. Az állomások a templom bármelyik oldalán kezdődhetnek, és úgy kell őket elrendezni, hogy egyiktől a másikig járni lehessen, illetve kelljen.

XII. Kelemen pápa 1731-es rendelkezése szerint keresztutat csak a ferences generális alatt álló gyóntatópap állíthatott föl. Ma a következő személyek állíthatnak föl keresztutakat: bíboros,

egyetlen áldással – még magán kápolnában is (lásd CIC c.239.1n6); és püspök a megfelelő szertartás elvégzésével (CIC c.349.1n1). Ugyanezt tehetik a ferences rend generálisa, provinciálisai és helyi előljárói. A helyi előljárók megbízhatnak gyóntató papokat is.

A keresztút felállításának szertartása megtalálható a Római Szertartáskönyvben. A keresztút megáldását ugyanott kell elvégezni, ahol a keresztutat felállítják. A szertartást végző papnak nem kell a keresztet a végleges helyükre tennie, és a keresztet egyformán meg lehet áldani azok felállítása előtt vagy után is. A szertartás után nem szükséges a keresztúti ájtatosság elvégzése, de a Római Szertartáskönyv azt ajánlja. A szertartás befejeztével a szertartást végző pap aláírja a keresztút felállítását bizonyító dokumentumot. Ezt a dokumentumot a templom irattárában, vagy, általánosabban, a templom sekrestyéjében kell őrizni.

Búcsúk

A szentföldi zarándokok többféle búcsút nyerhettek. Mivel azonban kevés embernek adatott meg a zarándoklat lehetősége, XI. Ince pápa 1686-ban engedélyezte a ferenceseknek a keresztutak felállítását templomaikban, és kimondta, hogy azokat a búcsúkat, amelyeket a Krisztus szenvedésének helyeit végiglátogató szentföldi zarándokok nyerhettek, azok a ferencesek vagy velük kapcsolatban állók is elnyerhetik, akik a keresztúti ájtatosságot saját templomukban végzik el. Ezt az engedélyt megerősítette XII. Ince 1694-ben, XIII. Benedek pedig 1726-ban kiterjesztette minden hívőre. A ma hatályban lévő búcsúrendeleteket lásd a *Búcsúk imakönyve* című kiadványban.

(Forrás: *New Catholic Encyclopedia*)

A keresztút kialakulása és jelentősége (Bánk József)

1. A keresztút kialakulása

A mai keresztútjárás az evangéliumokból ered. A legelső keresztutat maga az Úr Jézus járta: A Via Dolorosán, a Szenvedés Útját az Utolsó Vacsora termétől Annás és Kaifás háza mellett a Kálvária hegyig. Onnan a Szent Sírhoz, Pilátus palotája mellett a Getszemáni kertbe, az Olajfák hegyétől a Kedron patakot át Sionig. Később ezen az úton emlékköveket helyeztek el, majd kis kápolnákat is állítottak. A középkorban igen látogatott volt az ottani keresztút, főleg a ferencesek vezetésével. Ők „szent circulus”-nak, körjáratnak nevezték.

Elvitték magukkal a szentföldi zarándokok Nyugat-Európába is e szép és lélekemelő ájtatosságot. Lübeckben már 1468-ban, a mi Mátyás királyunk idején külön ájtatosság volt ez, egyvégtében járták. Nemsokára emlékművekkel, szobrokkal juttatták a keresztúti ájtatosságot végzők emlékezetébe Jézus szenvedésének útját. Ekkor hét stációra osztották a keresztutat, a római hét-stációs templom utánzására. E stációjárásnak Rómában nagyobb ünnepek előtt – nagyböjt, kántorböjtök idején – bűnbánati jellege volt. Nem volt kapcsolata a keresztúti ájtatossággal. Más országokban még ennyi stáció sem volt.

A betlehemi papság külön imakönyvet adott ki a keresztúti ájtatosságról 1518-ban, 14 stációt tartva szem előtt. Világszerte elterjedt ez a 14 stációs ájtatosság, különösen Porto Maurizio-i Szent Lénárd római ferences tevékenysége folytán. Ő maga 576 keresztutat állított fel. (Itália „apostolának” is nevezték.) (1676–1751) Negyvenéves missziós működése idején 326 népmissziót tartott Észak- és Közép-Itáliában. 1867-ben avatták szentté, 1923-ban pedig a népmissziók védőszentje lett.

A keresztúti ájtatosságok szentbeszéd-sorozatát (Via crucis praedicata) először Porto Maurizio-i Szent Lénárd tartotta Firenzében a Monte alle Croci-n. Szent Lénárd legnagyobb sikere volt Rómában a Colosseumban 1750. december 27-én felállított keresztút, melyet mindmáig meg is tartanak, rendszerint a pápák vezetésével járja a hívő nép nagypénteken este, gyertyafényes hívősereg jelenlétében.

2. A keresztút – a léleképítés iskolája

A keresztútnak mindig van mondanivalója az imádkozó számára. Egyszer az egyik állomás szól behatóbban a lélekhez, máskor a másik.

A keresztútnak kettős mondanivalója van számunkra. Egyrészt arra tanít, hogy intenzívebben átérezzük mindazt, amit Urunk értünk szenvedett. Vele megyünk és vele visszük keresztünket. Így világossá lesz előttünk, mekkora Üdvözítőnk szeretete, s mekkora a mi bűnünk. Elmélyül bánatunk is, s részesei leszünk egy mélyebb, bensőségesebb megtérésnek.

Másrészt, megtanít bennünket az élet keresztjének viselésére. Főleg arra, hogy sorsunk keresztjét Jézushoz hasonlóan viseljük.

Az egyes állomásoknál saját életünkre ismerünk. Mindennapi életünk nehézségeit kapcsolatba hozza a mi Urunkkal. Erőt merítünk belőle, és felismerjük, hogy keresztünket ne csak viseljük, hanem meg is szenteljük.

Különösen megrendítő Jézus keresztrefeszítése! Ő ekkor már nem tehet mást, mint a fára szegezve tűr. Ránk is jöhetnek olyan idők, amikor már semmit sem tehetünk – csupán ki kell tartanunk a jó Isten mellett néma küzdelemmel.

Krisztus halála az isteni mindenható szeretet csodálatos üzenete: másokért szenvedni. A gabonaszem, amelynek meg kell hálnia, hogy termést hozzon, arra figyelmeztet és tanít bennünket: a keresztől való levételnek, a szenvedésnek termést hozó értelme van.

Végül a megnyílt sír vigasztal bennünket, hogy nagypéntekre húsvét következik a mi számunkra is!

A keresztutak tehát az élet bajaira, szenvedéseire adnak eligazítást. A mindennapok hősiességére, a hűségre és állhatatosságra még a kis dolgokban is. Segítséget nyújtanak abban is, hogy „mindennap felvegyük keresztünket”, és azt bátran viseljük. A keresztút az életnek és a szenvedésnek szent iskolája, amelyben minden napunk értelmét megtaláljuk. Erre szolgálnak a keresztúti ájtatosságok. A többféle változattól ki-ki szíve szerint tud választani – akár egyéni, akár közösségi elmélkedéshez.

3. Hogyan végezzük a keresztutat?

Nagybőjtben általában közösen végezzük a templomban, de lehet otthon is, magányosan.

- 1) Először az állomás nevét mondjuk, pl.: Jézus elesik a kereszt alatt...
- 2) Ezután térdhajtás közben mondjuk:
*Imádunk Krisztus és áldunk Téged,
Mert szent kereszteddél megváltottad a világot!*
- 3) Végül a keresztutak közül kiválasztunk egyet, és azt elmélkedve, lehetőleg hangosan (ha magányosan végezzük, akkor félhangosan) mondjuk. Ha közösen, a templomban végzik többen, elég, ha a pap megy állomásról állomásra. A hívek, lehetőleg felé fordulva, az imádságra felelnek, letérdelnek és felállnak. (Ha akusztikai vagy egyéb szempontok javallják, a pap az ambótól is előimádkozhatja.)
- 4) Végül a befejezés:
*Könyörülj rajtunk Urunk!
Könyörülj rajtunk!
– Miatyánk... Üdvözlégy...*

Közben valamelyik nagyböjti ének egy-egy szakaszát is elénekelhetjük.

Bevezető ima

Útban a keresztút felé...

Mindenható Örök Isten! Te előre látod minden ember útját. Ezek az utak sokszor magasba meredő hegyeknek tűnnek. Az utakat keresztetek szegélyezik, melyeket nekünk kell hordoznunk. Így válik életünk vándorútja keresztúttá – odafenn azonban Te vársz reánk, mennyei Atyánk! Utunkra kísérőt adtál mellénk: egyszülött szent Fiadat, akit szeretsz. Ő egy lett közülünk, testvérünk lett. Ő maga megy előttünk, nehéz keresztjét hordozva, mindhalálíg engedelmesen.

Saját keresztünkkel Őt akarjuk követni, hogy általa szentelődjék a mi keresztünk is. Atyánk! Halála által adj erőt nekünk az élethez! A kegyelmeket, melyeket az Ő vére szerzett nekünk, fordítsd felénk: vándorok és betegek felé, az élők és kedves megholtjaink felé, és mindazok felé, akik irántad való szeretetből jót tettek velünk.

Vegye hát fel mindenki a maga keresztjét, és hordozza a hegyen fölfelé a mindenható Isten nevében. Amen.

(Bánk József: Jézussal a keresztúton)

A keresztútról (Szent István Társulat)

1. Értelme

Jézus keresztútja a megváltás isteni drámájának csúcspontjára vezet. Itt születik az új ember, újjáteremtve Isten tökéletes képmására Krisztusban:

Ő a láthatatlan Isten képmása, benne teremtett mindent a mennyben és a földön. Ő az Egyháznak is feje és eredete, mint elsősülött a holtak közül..., aki a kereszten a saját vérével szerzett békességet. (Kol 1,15-20)

Feltámadása után az apostolok bátran hirdették, hogy a kereszt a győzelem és dicsőség útja, nem a vereség és nem a gyalázat jele.

Krisztus keresztje mutatja az ember végső győzelmét a szenvedés és halál felett. Az Atya akarata örökké boldog életünk a feltámadás dicsőségében, nem pedig a szenvedés és halál. Ezért tanított minket így imádkozni:

Legyen meg a Te akaratom, miként a mennyben, úgy itt a földön is!

Krisztus önként és szabadon vállalta a kereszthalált, hogy meggyőzzön minket üdvözítő szeretetéről. Így mutatta meg, hogy valóban Isten Fia, ő az élet és halál feltétlen Ura, aki új életre tudja kelteni még az átszúrt szívvel elvérzett embert is. Világosan kijelentette:

„Azért szeret engem az Atya, mert feláldozom életemet értetek. Senki sem veszi el tőlem, önként adom oda. Mert hatalmam van, hogy odaadjam életemet, és van hatalmam, hogy vissza is vegyem.” (Jn 10,17-18)

2. Története

A keresztút az a másfél kilométeres útszakasz, amelyen Jézus a keresztet hordozta. Ez az út a Templom jobboldalán álló Antónia-vártól haladt Jeruzsálem utcáin a nyugati városkapun át fel a Golgotára.

Egy régi hagyomány szerint Mária, Jézus édesanyja gyakran végigjárta ezt az utat Fia feltámadása után, hogy így megemlékezzen szenvedéséről. Néhány hű tanítvány kíséretében lassan és elgondolkodva ment az utolsó vacsora termétől az Antónia-várhoz, onnan tovább a keresztúton fel a Golgotára és a sírbolthoz. Azután visszatértek „abba a terembe, ahol együtt szoktak lenni. Mindnyájan egy szívvel s lélekkel állhatatosan imádkoztak Jézus anyjával, Máriával együtt”. (ApCsel 1,13-14)

Euszébiosz és Szent Ambrus püspökök a 4. században leírták, hogy Szent Ilona, Nagy Konstantin császár anyja, hogyan keresztelte meg Jézus keresztjét és építtette fel az első templomot a Golgotán a 320-as években. Később felállítottak néhány emléktáblát is a keresztút egyes helyein.

A 15. században már 12 márványtábla vagy emlékmű állt a keresztút mentén Jeruzsálemben. Ezeket stációknak vagy állomásoknak nevezték. A zarándokok megálltak az emlékművek előtt s egy kis szünetet tartottak az úton, hogy imádkozzanak és gondolkodjanak az eseményről, amely a felirat szerint ott történt.

Az 1600-as években alakult ki a keresztút végleges formája a 14 stációval. A ferences P. Antonio Daza volt az első, aki leírta a stációk történetét a lelkigyakorlatos könyvében (Exercios espirituales, 1620). Elmékedéseit az evangéliumi elbeszélésekre és hiteles egyházi hagyományokra építette.

A keresztút tisztelete és gyakorlata ezután egyre jobban elterjedt a keresztény országokban. Mivel a legtöbb hívőnek sohasem volt alkalmja a Szentföldre zarándokolni, a nyugati városokban is kezdtek építeni keresztutakat a jeruzsálemi mintájára. A szabadtéri keresztutakon minden állomást egy-egy kis kápolna vagy emlékmű jelzett a megfelelő felirattal. A legnépesebb zarándokhelyeken, mint Lourdes-ban és Fatimában, ember nagyságú szobrok ábrázolják az egyes stációk történetét. Ma már minden katolikus templomban van egy megszentelt keresztút.

Az állomásokat 14 megszámozott kép, festmény vagy dombormű jelzi. Ezeket a stációkat a római rituáléban előírt szertartással áldják meg.

Az Anyaszentegyház teljes búcsút engedélyezett azoknak, akik a keresztutat a kegyelem állapotában végzik.

A keresztúttal járó búcsút nem csak magunknak nyerhetjük meg. Felajánlhatjuk egy olyan lélekért is, aki esetleg még a tisztító tűzben bűnhődik a földi életében elkövetett bűnei miatt. Így sok lelket kiszabadíthatunk a tisztító tűzből, akik ezért biztosan hálásak lesznek és egyszer még nekünk is segíthetnek a másvilágon. Mindez az Egyház hagyományos tanítása.

3. Gyakorlata

A keresztúthoz nincsenek előírva meghatározott imák. A századok folyamán kialakult és jóváhagyott gyakorlat szerint mégis ajánlatos a következő módot követni:

(1) Először felindítjuk a tökéletes bánatot:

„Urunk, Jézus Krisztus. Te a mi vétkeinkért vállaltad a keresztút szenvedéseit. Teljes szívemből bánom minden bűnemet, melyekkel Téged, végtelenül jó és szeretetre méltó Istenem, megbántottalak. Most követni akarlak a keresztúton, hogy kifejezzem őszinte hálámat és szeretetemet irántad. Kérlek, fogadd ezt engesztelésül mind a saját vétkeimért, mind mások bűneiért. Add meg lelkem üdvösségére, vagy egy tisztító tűzben szenvedő lélek javára azt a búcsút, amit Egyházad által a keresztút végzőinek megengedtél. Amen.”

(2) Minden stáció előtt térdet hajtunk, s ezt mondjuk:

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged, mert a te szent kereszted által megváltottad a világot!

(3) Néhány percig szemléljük minden egyes stáció képét és elgondolkodunk az eseményről, ami ott történik.

(4) Egy-egy stáció végén elmondunk egy Miatyánkot és Üdvözlégyet. Az egész keresztút végén ugyanezt imádkozzuk a pápa szándékára, aki Krisztus földi helytartója. Ezzel kifejezzük az Egyházzal való közösségünket és hűségünket. Ez is feltétele annak, hogy a teljes búcsút elnyerjük.

Beteg és idős emberek, vagy akiket súlyos okok akadályoznak, nem tudnak a templomba menni, hogy ott végezzék a megszentelt keresztutat. Pedig éppen ők osztoznak legjobban a keresztet hordozó Jézus sorsában. Ezért az Egyház megkönnyítette számukra ezt a gyakorlatot s a búcsú elnyerését. Elég, ha egy feszületet vagy rózsafüzért tartanak a kezükben, amely erre a szándékra van megáldva, és így gondolatban követik Jézust a keresztúton.

A keresztút valóban „lelkigyakorlat”: szemlélődés, elmélkedés és imádság. Mintha ugyanabban az időben személyesen jelen lennék, úgy nézünk minden eseményt, látom magam előtt az embereket és hallom hangjukat.

A „kontemplatív” vagyis szemlélődő élet titka az egyidejűség. A múlt és jövő eseményei különös módon összefonódnak a jelen időben, látjuk a legmélyebb összefüggéseket. Mekkora lelki öröm ez a világos-látás!

Jézus élete tökéletesen „kontemplatív” volt. Születésétől kezdve állandóan a kereszt és feltámadás szemléletében élt. Ezt az istenemberi öntudatot sugározza minden szava és tette. Többször is részletesen beszélt jövő sorsáról, hogy felkészítse barátait a nehéz napokra. Tudta, hogy szenvedése óráiban már nem lesz sem ideje, sem ereje, hogy magyarázzon nekik. De akkor ők emlékeznek majd minden korábbi szavára s tetteire, és így lassan felfogják a kereszt és feltámadás misztériumát.

Ha megfontoljuk ezt a tényt, megérthetjük, hogy a keresztút egyes állomásain valóban Jézus korábbi szavai visszhangzanak.

Amikor Jézus szóltanul háromszor is összeroskad a keresztfa súlya alatt, ugyanaz ismétlődik szívében, amit előző éjjel átélt az Olajfák hegyén. Most vonzó példájával mutatja azt a hitet és szeretetet, amelyet hirdetett. Ezt látjuk azokban a prófétai zsoltárokból is, amelyeknek egy-egy mondatát hangosan megismétli a kereszten. Gondolhatjuk, hogy ezeket a zsoltárokat akkor végig elmondja magában. Ő jól tudja, hogy minden beteljesedik. Hiszen ő maga volt az, akiről a prófétákban működő Lélek „előre hirdette a Krisztusra váró szenvedést és a rákövetkező megdicsőülést” (1Pt 1,11).

Hasonlóképpen, amikor Szűz Máriának szóltanul kell néznie fia szenvedéseit, lelkében visszhangzanak az angyali üdvözlés és a gyermek Jézus szavai is, mindaz, amit azóta „szívében őrzött” (Lk 2,52).

Jézus földi életének csúcspontja a kereszt volt. Szinte minden szava és tette ebben az áldozatban sűrűsödik. Ezért amikor a keresztutat így szemlélődve végezzük, újra és újra eszünkbe jutnak korábbi szavai és tettei, melyeket ezen az úton egyre világosabban megértünk.

(A keresztút, Szent István Társulat, 1986)

Keresztút, latinul Via Crucis (Liturgikus Lexikon)

Népi áhítatgyakorlat, amely emlékezetbe idézi Jézus szenvedésének egyes állomásait. A keresztút mai szokásos 14 állomása (stáció: kereszt, mely mellé Jézus szenvedéseinek jeleneteit ábrázoló képet, domborművet helyeznek el) az 1600 körüli évekre nyúlik vissza, átvéve a jeruzsálemi szokást, amely a ferencesektől származik. Az 1700-as években terjedt el a keresztút templomi elhelyezése, falra helyezett 14 fakereszt és ábrázolások formájában. Az áhítatot az előimádkozó (pap vagy hívő) vezeti, a közösséggel együtt állomásról állomásra haladva. Az Egyház búcsúkat is engedélyez, amelyeket akkor is elnyerhetünk, ha akadályoztatás esetében a stációk végigjárása helyett legalább fél órát Urunk szenvedéséről elmélkedünk. Újabbán 15. állomásként Jézus feltámadását is ábrázolják. A keresztutat megáldják. A szabadban álló, a helység közelében lévő dombra felvezető keresztúti stációk népies neve kálvária. Rendszerint Golgota jelenet vagy szentsír kápolna áll a 14. stáció végén a dombtetőn. Ahol a körülmények megengedik, hasznos legalább a nagyböjtben, Nagypénteken ott végezni a keresztutat. A sokszor műemléki értéket képviselő kálváriákat a plébániáknak karban kell tartaniok.

(Forrás: Verbényi István, Arató Miklós Orbán,
Liturgikus Lexikon, Ecclesia, Budapest, 1989)

A keresztút állomásai

- I. állomás: Pilátus halálra ítéli Krisztust
- II. állomás: Krisztus magára veszi a keresztet
- III. állomás: Jézus először roskad le a kereszt alatt
- IV. állomás: Jézus találkozik szentséges Anyjával
- V. állomás: Cirénei Simon segít az Úrnak
- VI. állomás: Veronika letörli Jézus arcát
- VII. állomás: Jézus másodszor roskad össze a kereszt alatt
- VIII. állomás: Jézus vigasztalja Jeruzsálem leányait
- IX. állomás: Jézus harmadszor roskad össze a kereszt alatt
- X. állomás: Jézust megfosztják ruháitól
- XI. állomás: Jézust keresztre feszítik
- XII. állomás: Jézus meghal a keresztfán
- XIII. állomás: Jézust leveszik a keresztről
- XIV. állomás: Jézust sírba teszik

A keresztút állomásainak szentírási eredete

I. állomás: Pilátus halálra ítéli Krisztust

Mt 27,11-31; Mk 15,1-15; Lk 23,1-25; Jn 18,28-19,16

Mt 27,11-31

27,11 „Közben Jézust a helytartó elé állították. A helytartó megkérdezte tőle: „Te vagy a zsidók királya?” „Te mondom” – felelte Jézus. 12 A főpapok és vének vádjaira azonban nem felelt semmit. 13 Erre Pilátus így szólt hozzá: „Nem hallod, mi mindennel vádolnak?” 14 De ő egyetlen vádjukra sem felelt. Ezen a helytartó igen meglepődött.

15 Az ünnep napján a helytartó szabadon szokott bocsátani egy rabot, a nép kívánsága szerint. 16 Volt akkor egy hírhedt rabjuk, Barabásnak hívták. 17 Pilátus kérdést intézett hozzájuk: „Mit akartok, melyiket bocsássam el a kettő közül, Barabást vagy Jézust, akit Krisztusnak mondanak?” 18 Tudta ugyanis, hogy csak irigységből adták kezére.

19 Míg ott ült ítélőszékében, a felesége üzenetet küldött neki: „Ne legyen közöd annak az igaz embernek a dolgához! Az éjjel álmomban sokat szenvedtem miatta.”

20 A főpapok és a vének felbujtották a népet, hogy Barabást kérje ki, Jézusnak pedig kívánja halálát. 21 A helytartó tehát föltekintett a kérdésre: „Mit akartok, melyiket bocsássam el a kettő közül?” 22 „Barabást!” – kiáltották. Pilátus tovább kérdezte: „Hát Jézussal, akit Krisztusnak mondanak, mit tegyek?” Mind azt kiáltották: „Keresztre vele!” 23 „Dehát mi rosszat tett?” – kérdezte. Annál inkább ordították: „Keresztre vele!” 24 Pilátus látta, hogy nem megy semmire, sőt a zajongás még fokozódik is. Vizet hozatott, s a nép szeme láttára megmosta kezét: „Ennek az igaz embernek vére ontásában én ártatlan vagyok – mondta. Ti lássátok!” 25 Erre az egész tömeg zúgta: „Vére rajtunk és fiainkon!” 26 Akkor szabadon bocsátotta Barabást, Jézust pedig megostoroztatta és átadta nekik, hogy feszítsék keresztre.

27 A helytartó katonái bevitték Jézust a helytartóságra, s odagyűjtötték köré az egész helyőrséget. 28 Megfosztották ruhájától, bíborszínű köntöst adtak rá. 29 Tövisből koszorút fontak, fejére tették, jobb kezébe pedig nádszálat adtak. Aztán térdet hajtottak előtte és így gúnyolták: „Üdvözlégy, zsidók királya!” 30 Közben leköpdösték, fogták a nádat s verték a fejét. 31 Miután így csúfot üztek belőle, levették róla a palástot, s ráadták saját ruháját. Aztán elvezették, hogy keresztre feszítsék.

Mk 15,1-15

15,1 Reggel a főpapok a vénekkel, írástudókkal és az egész főtanáccsal együtt meghozták a határozatot. Jézust pedig megkötözve elvitték és átadták Pilátusnak. 2 Pilátus megkérdezte: „Te vagy-e a zsidók királya?” „Magad mondom” – válaszolta. 3 A főpapok sok vádat felhoztak ellene. 4 Pilátus újra megkérdezte: „Nem felelsz semmit sem? Nézd, mi mindennel vádolnak!” 5 Jézus azonban nem válaszolt semmit. Ez meglepte Pilátust.

6 Az ünnep alkalmával szabadon szokott engedni egy rabot, azt, akit kértek tőle. 7 Volt a börtönben egy Barabás nevű rab, akit a lázadókkal együtt tartóztattak le. Ezek egy zendülés alkalmával gyilkosságot követtek el. 8 Amikor a tömeg felvonult, kérte a szokásos kegyet. 9 Pilátus megkérdezte: „Akarjátok, hogy szabadon engedjem nektek a zsidók királyát?” 10 Mert tudta, hogy a főpapok csak irigységből adták kezére. 11 Ám a főpapok felizgatták a tömeget, hogy inkább Barabás szabadon bocsátását kérje. 12 Pilátus ismét megkérdezte: „Mit csináljak hát azzal az emberrel, akit ti a zsidók királyának mondtok?” 13 Azok újra ezt kiáltották: „Keresztre vele!” 14 Pilátus folytatta: „Mi rosszat tett?” Azok annál hangosabban kiáltották: „Keresztre vele!” 15 Erre Pilátus, aki eleget akart tenni a tömeg kérésének, szabadon bocsátotta Barabást, Jézust pedig megostoroztatta, és átadta nekik, hogy feszítsék keresztre.

Lk 23,1-25

23,1 Ezzel fölkerekedett az összeverődött nép, és Pilátushoz kísérték. 2 Ott vádolni kezdték: „Azt tapasztaltuk – mondták –, hogy tévútra vezeti népünket. Megtiltja, hogy adót fizessünk a császárnak. Azt állítja magáról, hogy ő a Messiás király.” 3 Pilátus megkérdezte tőle: „Te vagy-e a zsidók királya?” „Magad mondd” – felelte. 4 Pilátus erre kijelentette a főpapoknak és a népnek: „Semmiben nem találok ezt az embert bűnösnek” 5 De azok erősködtek: „Tanításával felláztatja a népet Galileától kezdve egészen Judeáig.”

6 Ennek hallatára Pilátus megkérdezte, hogy Galileába való-e. 7 Amikor megtudta, hogy Heródes uralma alá tartozik, elküldte Heródeshez, aki azokban a napokban épp Jeruzsálemben tartózkodott. 8 Amikor Heródes meglátta Jézust, nagyon megörült. Régóta szerette volna látni, mert sokat hallott felőle, s remélte, hogy valami csodat tesz a jelenlétében. 9 Sokat faggatta, de nem méltatta feleletre. 10 A főpapok és írástudók is elmentek, és hevesen vádolták. 11 Heródes udvarával együtt gúnyt űzött belőle, csúfságból fehér ruhába öltöztette, aztán visszaküldte Pilátushoz. 12 Ezen a napon Heródes és Pilátus jó barátok lettek, bár azelőtt haragban voltak.

13 Pilátus ismét összehívta a főpapokat, a véneket és a népet 14 s így szólt hozzájuk: „Elém vezettétek ezt az embert mint a nép lázítóját. Jelenlétetekben kihallgattam, de az ellene felhozott vádak közül nem találtam egyben sem vétkesnek. 15 És Heródes sem, mert lám, visszaküldte hozzám. Láthatjátok, semmi olyat nem követett el, amiért halált érdemelne. 16 Megfenyítem hát és szabadon bocsátom.”

17 Az ünnep alkalmával szabadon kellett bocsátania egy foglyot. 18 Az egész nép ezt ordította: „Vesszen el! Bocsásd szabadon Barabást!” 19 A városban lázadás tört ki és gyilkosság fordult elő, Barabás emiatt került börtönbe. 20 Pilátus ismét hozzájuk fordult, mert szabadon akarta bocsátani Jézust. 21 De tovább ordítottak: „Keresztre! Keresztre vele!” 22 Harmadszor is megkérdezte: „De hát mi rosszat tett? Semmi vétket nem találok, amiért kereszthalálra kellene ítélnem. Megfenyítem és szabadon bocsátom.” 23 De azok nem tágítottak, hanem egyre elszántabban, egyre hangosabban üvöltöttek, hogy feszítse keresztre. 24 Erre Pilátus úgy határozott, hogy enged követelésüknek. 25 Szabadon engedte hát kérésükre azt, aki lázadás és gyilkosság miatt került börtönbe, Jézust meg kiszolgáltatta nekik akaratak szerint.

Jn 18,28-19,16

18,28 Kaifástól a helytartóságra vitték Jézust. Kora reggel volt. A zsidók nem mentek be a helytartóságra, nehogy tisztátalanná váljanak, s elkölthessék a húsvéti bárányt. 29 Ezért Pilátus jött ki hozzájuk, és megkérdezte tőlük: „Mivel vádoljátok ezt az embert?” 30 „Ha nem volna gonosztevő – felelték –, nem hoztuk volna eléd.” 31 Pilátus szabadkozott: „Vigyétek vissza és ítélezzetek fölöttem saját törvényetek szerint!” De a zsidók nem tágítottak. Nekünk senkit sem szabad megölnünk.” 32 Így beteljesedett, amit Jézus mondott, amikor megjövendölte, milyen halállal hal meg.

33 Pilátus visszament a helytartóságra, maga elé hívatta Jézust, és megkérdezte tőle: „Te vagy a zsidók királya?” 34 Jézus ezt felelte: „Magadtól mondd ezt vagy mások mondták neked rólam?” 35 „Hát zsidó vagyok én?” – tört ki Pilátus. Saját néped és a főpapok adtak kezemre. Mit tettél? 36 Jézus így válaszolt: „Az én országom nem ebből a világból való. Ha ebből a világból volna országom, harcra kelnének szolgálaim, hogy ne kerüljek a zsidók kezére. De az én országom nem innen való.” 37 Pilátus közbeszólt: „Tehát király vagy?” Te mondd, hogy király vagyok – mondta Jézus. Arra születtem, s azért jöttem a világba, hogy tanúságot tegyek az igazságról. Aki az igazságból való, hallgat szavamra.” 38 Pilátus ezt mondta: „Mi az igazság?” E szavakkal újra kiment a zsidókhoz és kijelentette: „Én nem találok semmiben bűnösnek. 39 De az a szokás nálatok, hogy húsvétkor valakit szabadon bocsássak. Akarjátok, hogy szabadon bocsássam a zsidók királyát?” 40 Erre újra kiabálni kezdtek: „Ne őt, hanem Barabást!” Barabás rabló volt.

19,1 Erre Pilátus előhozatta Jézust és megostoroztatta. 2 A katonák tövisből koszorút fontak, a fejére tették és bíborszínű köntöst adtak rá. 3 Aztán elé járultak és így gúnyolták: „Üdvözlégy, zsidók királya!” Majd arcul ütötték.

4 Pilátus ismét kiment és így szólt hozzájuk: „Nézzétek, elétek vezetem. Értsétek meg: nem találok semmiben sem bűnösnek.” 5 Jézus töviskoronával, bíborpalástban jött ki. Pilátus rámutatott: „Íme, az ember!” 6 Mihelyt meglátták, a zsidók és a szolgák elkezdtek kiabálni: „Keresztre vele, keresztre vele!” Pilátus ismét szabadkozott: „Vigyétek el és feszítsétek meg ti! Én nem találok bűnösnek.” 7 De a zsidók nem tágitottak: „Nekünk törvényünk van, s e törvény szerint meg kell halnia, mert Isten Fiává tette magát!”

8 Ennek hallatára Pilátus még jobban megijedt. 9 Visszament a helytartóságra, és újra megkérdezte Jézustól: „Honnan való vagy?” Jézus nem válaszolt neki. 10 Pilátus kérdőre vonta: „Nekem nem felelsz? Hát nem tudod, hogy hatalmam van rá, hogy szabadon bocsássalak, de hatalmam van arra is, hogy keresztre feszíttesselek?” 11 Jézus csak ennyit mondott: „Nem volna fölöttem hatalmad, ha onnan felülről nem kaptad volna. Ezért annak, aki a kezedre adott, nagyobb a bűne.”

12 Ettől fogva Pilátus azon volt, hogy szabadon bocsássa. A zsidók azonban ordítottak és fenyegetőztek: „Ha elbocsátod, nem vagy a császár barátja! Mert aki királlyá teszi magát, ellene szegül a császárnak!” 13 E szavak hallatára Pilátus kivezette Jézust. Elfoglalta a bírói széket a köves udvaron, amelyet héberül Gabbatának hívnak. 14 Húsvét előkészületi napja volt, a hatodik óra körül járt. Így szólt a zsidókhoz: „Nézzétek, a királyotok!” 15 De újra elkezdtek ordítani: „Halál rá! Halál rá, keresztre vele!” Pilátus megkérdezte: „Keresztre feszíttessem a királyotokat?” De a főpapok tiltakoztak: „Nincs királyunk, csak császáruk!” 16 Erre kiszolgáltatta nekik, hogy feszítsék keresztre.

II. állomás: Krisztus magára veszi a keresztet

Mt 27,31; Jn 19,17

Mt 27,31

27,31 Miután így csúfot üztek belőle, levették róla a palástot, s ráadták saját ruháját. Aztán elvezették, hogy keresztre feszítsék.

Jn 19,17

19,17 Maga vitte keresztjét, míg oda nem ért az úgynevezett Koponyák helyére, amelyet héberül Golgotának hívnak.

III. állomás: Jézus először roskad le a kereszt alatt

Ezt az eseményt közvetlenül nem találjuk meg az evangéliumokban, de valószínű, hogy a kínoktól meggyötört Krisztus többször is megtántorodott, illetve földre rogyott. Hasonló következtetést vonhatunk le abból a tényből is, hogy Cirenei Simonnak segítenie kellett a kereszt hordozásában.

IV. állomás: Jézus találkozik szentséges Anyjával

Jn 19,25-27

19,25 Jézus keresztje alatt ott állt anyja, anyjának nővére, Mária, aki Kleofás felesége volt, és Mária Magdolna. 26 Amikor Jézus látta, hogy ott áll az anyja és szeretett tanítványa, így szólt anyjához: „Asszony, nézd, a fiad!” 27 Aztán a tanítványhoz fordult: „Nézd, az anyád!” Attól az órától fogva házába fogadta a tanítvány.

V. állomás: Cirenei Simon segít az Úrnak

Mt 27,32; Mk 15,21; Lk 23,26

Mt 27,32

27,32 Amint kifelé vonultak, találkoztak egy Simon nevű cirenei emberrel. Ezt kényszerítették, hogy vigye a keresztet.

Mk 15,21

15,21 Az egyik arra menő embert, a cirenei Simont, Alexander és Rufus apját, aki éppen a mezőről jött, kényszerítették, hogy vigye a keresztjét.

Lk 23,26

23,26 Ahogy elvezették, megállítottak egy cirenei embert, Simont, aki éppen a mezőről tartott hazafelé. Vállára adták a keresztet, hogy vigye Jézus után.

A hagyomány szerint Cirenei Simon két fia (nevük: Alexander és Rufus – lásd Mk 15,21) az első keresztények között volt.

VI. állomás: Veronika letörli Jézus arcát

Ezt az eseményt nem találjuk meg az evangéliumokban. A római Szent Péter Bazilikában őriznek egy ereklyét, amit a 10–11. században azért tiszteltek, mert Krisztus arcának vonásait viselte. A szövetdarab még most is megvan, de ma már semmilyen kép nem látszik rajta. A Veronika névnek latin eredete van: *vera icon*, ami valódi képmást jelent, és a használat során Veronikává alakult. A keresztútban szereplő Veronikáról azt feltételezzük, hogy azonos a Szentírás vérfolyásos asszonyával, Szent Veronikával, akit Krisztus csodásan meggyógyított – de erre nincs bizonyíték.

VII. állomás: Jézus másodszor roskad össze a kereszt alatt

Ezt az eseményt közvetlenül nem találjuk meg az evangéliumokban, de valószínű, hogy a kínoktól meggyötört Krisztus többször is megtántorodott, illetve földre rogyott. Hasonló következtetést vonhatunk le abból a tényből is, hogy Cirenei Simonnak segítenie kellett a kereszt hordozásában.

VIII. állomás: Jézus vigasztalja Jeruzsálem leányait

Lk 23,27–31; Mt 27,55–56; Mk15,40–41

Lk 23,27–31

23,27 Nagy tömeg követte, asszonyok is, akik jajgattak és sírtak miatta. 28 Jézus hozzájuk fordult: „Jeruzsálem leányai – mondta nekik –, ne engem sirassatok. Inkább magatokat sirassatok és gyermekeiteket, 29 mert jönnek majd napok, amikor azt fogják mondani: Boldogok a meddők, akik nem szültek, nem szoptattak. 30 Akkor majd unszolni kezdik a hegyeket: Omoljatok ránk! És a dombokat: Takarjatok el! 31 Mert ha a zöldellő fával így tesznek, mi lesz a sorsa a kiszáradt fának?”

Mt 27,55–56

27,55 Messziről több asszony figyelte, mi történik, olyanok, akik Galileából eddig kísérték, és gondoskodtak róla. 56 Köztük volt Mária Magdolna, Mária, Jakab és József anyja és Zebedeus fiainak az anyja.

Mk15,40–41

15,40 Asszonyok is álltak ott, és messziről nézték, mi történik. Köztük volt Mária Magdolna, Mária, az ifjabb Jakab és József anyja és Szalóme. 41 Ezek már Galileában is vele tartottak és a szolgálatára voltak.

IX. állomás: Jézus harmadszor roskad össze a keresz alatt

Ezt az eseményt közvetlenül nem találjuk meg az evangéliumokban, de valószínű, hogy a kínoktól meggyötört Krisztus többször is megtántorodott, illetve földre rogyott. Hasonló következtetést vonhatunk le abból a tényből is, hogy Cirenei Simonnak segítenie kellett a keresz hordozásában.

X. állomás: Jézust megfosztják ruháitól

Jn 19,23-24

19,23 Amikor a katonák fölfeszítették Jézust, fogták ruhadarabjait és négy részre osztották, minden katonának egy-egy részt, majd a köntösét is. A köntöse varratlan volt, egy darabból szöve. 24 Ezért megegyeztek egymás közt: „Ne hasítsuk szét, hanem vessünk rá sorsot, hogy kié legyen.” Így teljesedett be az Írás:

Ruhámon megosztottak egymás közt,
és köntösömrre sorsot vetettek.
A katonák valóban így tettek.

XI. állomás: Jézust keresztre feszítik

Mt 27,35–36; Mk 15,24–26; Lk 23,33; Jn 19,18–19

Mt 27,35–36

27,35 Aztán keresztre feszítették, és sorsot vetve megosztottak ruháján, majd leheveredtek, és őrizték. 36 Feje fölé táblát tettek, amelyre elítélése okát írták: 37 Ez Jézus, a zsidók királya.

Mk 15,24–26

15,24 Keresztre feszítették, majd megosztottak ruháján, sorsot vetve, hogy kinek mi jusson. 25 Három óra volt, amikor keresztre feszítették. 26 Az elítélésének okát jelző táblára ezt írták: A zsidók királya.

Lk 23,33

23, 33 Amikor odaértek arra a helyre, amelyet Koponya-helynek hívtak, ott fölfeszítették, s a gonosztevőket is vele, egyiküket jobbról, másikat balról.

Jn 19,18–19

19,18 Ott keresztre feszítették, s két másikat is vele, jobb és bal felől, Jézust meg középen.

19 Pilátus feliratot is készíttetett, és a keresztfára erősíttette. Ez volt a felirat: „A názareti Jézus, a zsidók királya!”

XII. állomás: Jézus meghal a keresztfán

Mt 27,50; Mk 15,37; Lk 23,46; Jn 19,30

Mt 27,50

27,50 Most Jézus még egyszer hangosan felkiáltott és kilehelte lelkét.

Mk 15,37

15,37 Jézus hangosan felkiáltott és kilehelte lelkét.

Lk 23,46

23,46 Jézus ekkor hangosan felkiáltott: „Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet.” E szavakkal kilehelte lelkét

Jn 19,30

19,30 Amint Jézus megízlelte az ecetet, így szólt: „Beteljesedett!” Aztán lehajtotta fejét és kilehelte lelkét.

XIII. állomás: Jézust leveszik a keresztről

Mt 27,59; Mk 15,46; Lk 23,52–53; Jn 19,31-38

Mt 27,59

27,59 József levette a testet, tiszta gyolcsba göngyölte.

Mk 15,46

15,46 Az pedig gyolcsot vásárolt, majd levette Jézust a keresztről, begöngyölte a gyolcsba.

Lk 23,52–53

23,52 Ez elment Pilátushoz és elkérte Jézus testét. 53 Aztán levette, gyolcsba göngyölte.

Jn 19,38

19,38 Arimateai József, aki Jézus tanítványa volt, bár a zsidóktól való félelmében csak titokban, arra kérte Pilátust, hogy levehesse Jézus testét. Pilátus megengedte. Így elment és levette a testet.

XIV. állomás: Jézust sírba teszik

Mt 27,59-61; Mk 15,46–47; Lk 23,53-56; Jn 19,38

Mt 27,59-61

27,59 József levette a testet, tiszta gyolcsba göngyölte, 60 s sziklába vájt új sírboltjába helyezte. A sír bejáratához nagy követ hengerített és elment. 61 Mária Magdolna és a másik Mária ott maradtak, leültek a sírral szemben.

Mk 15,46-47

15,46 Az pedig gyolcsot vásárolt, majd levette Jézust a keresztről, begöngyölte a gyolcsba és sziklába vájt sírboltba helyezte, s a sír bejárata elé követ hengerített. 47 Mária Magdolna és Mária, József anyja meg figyelték, hogy hová temette.

Lk 23,53-56

23,53 Aztán levette, gyolcsba göngyölte, és sziklásírba helyezte, ahol még nem feküdt senki. 54 A készület napja volt, a szombat már beállóban.

55 A Galileából érkezett asszonyok is elmentek és megnézték a sírt, hogyan helyezték el benne a holttestet. 56 Hazatérőben illatszereket és keneteket vásároltak, a szombatot meg a parancs szerint nyugalomban töltötték.

Jn 19,39–42

19,39 Nikodémus is elment, aki annak idején éjszaka kereste föl (Jézust), s vitt mintegy 100 font mirha- és aloékeveréket. 40 Fogták Jézus testét és a fűszerekkel együtt gyolcsba göngyölték. Így szoktak a zsidók temetni. 41 Azon a helyen, ahol keresztre feszítették, volt egy kert, s a

kertben egy új sírbolt, ahova még nem temettek senkit. 42 Mivel a sír közel volt, a zsidók készületi napja miatt ide temették Jézust.

Krisztus szenvedéstörténete a négy evangélium szerint

Jézus szenvedéstörténete Szent Máté evangéliuma szerint 26,1–28,20

26. fejezet

Elhatározzák Jézus halálát, Jézus megjövendöli szenvedését

1 Amikor Jézus ezeket a beszédeket befejezte, így szólt tanítványaihoz: 2 „Tudjátok, hogy két nap múlva itt a húsvét. Az Emberfiát kereszthalálra adják.”

3 Akkor összegyűltek a főpapok és a nép vénei Kaifás főpap palotájában, 4 és tanácsot tartottak, hogyan tudnák Jézust csellel elfogni és megölni. 5 Mindamellet megállapodtak: „Ne az ünnepen, nehogy zavargás támadjon a nép közt.”

A betániai vacsora

6 Amikor Jézus Betániában a leprás Simon házában tartózkodott, 7 odament hozzá egy asszony. Alabástrom edényben drága illatos olajat hozott, s ahogy ott ült az asztalnál, a fejére öntötte. 8 Ennek láttán a tanítványok bosszankodtak: „Mire való ez a pazarlás? 9 Hisz jó pénzért el lehetett volna adni s az árát a szegények közt szétosztani.” 10 Jézus észrevette, s így szólt hozzájuk: „Miért bántjátok ezt az asszonyt? Hisz jót tett velem.” 11 Szegények mindig lesznek veletek, de én nem maradok mindig veletek. 12 Amikor az illatos olajat testemre öntötte, a temetésemre tette. 13 Bizony mondom nektek, ahol a világon csak hirdetni fogják az evangéliumot, mindenütt megemlékeznek majd arról is, amit ez az asszony tett.”

Júdás árulása

14 Ekkor a tizenkettő közül az egyik, a karióti Júdás, elment a főpapokhoz, 15 és ezt kérdezte tőlük: „Mit adtok nekem, ha kezetekre adom?” Azok harminc ezüstöt fizettek neki. 16 Attól kezdve már csak a kedvező alkalmat kereste, hogy kiszolgáltassa nekik.

Az utolsó vacsora

17 A kovásztalan kenyér ünnepének első napján a tanítványok ezzel a kérdéssel fordultak Jézushoz: „Hogy akarod, hol készítsük el neked a húsvéti vacsorát?” 18 Így felelt: „Menjetek be a városba ehhez meg ehhez, és mondjátok meg neki, hogy a Mester üzeni: Közel az időm, nálad költöm el tanítványaimmal a húsvéti vacsorát.” 19 A tanítványok úgy tettek, ahogy Jézus meghagyta nekik, elkészítették számára a húsvéti bárányt.

20 Amikor beesteledett, asztalhoz ült a tizenkét tanítvánnyal. 21 Vacsora közben megszólalt: „Bizony mondom nektek, egyiketek elárul.” 22 Erre igen elszomorodtak és sorra megkérdezték: „Csak nem én vagyok az, Uram?” 23 „Aki velem egyszerre nyúl a tálba, az árul el” – felelte. 24 „Az Emberfia ugyan elmegy, amint megírták róla, de jaj annak az embernek, aki az Emberfiát elárulja. Jobb lett volna neki, ha meg sem születik.” 25 Erre Júdás, az árulója is megkérdezte: „Csak nem én vagyok az, mester?” „Magad mondtad” – válaszolta.

26 Vacsora közben Jézus kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte s odanyújtotta tanítványainak, ezekkel a szavakkal: „Vegyétek és egyétek, ez az én testem!” 27 Aztán fogta a kelyhet, hálát adott és ezekkel a szavakkal nyújtotta nekik: „Igyatok ebből mindnyájan, 28 mert ez az én vérem, a szövetségé, amelyet sokakért kiontanak a bűnök bocsánatára. 29 Mondom nektek, mostantól nem iszom a szőlő terméséből addig, amíg majd az újat nem iszom veletek Atyám országában.”

Péter tagadásának megjövendölése

30 Ezután elénekelték a zsoltárt és kimentek az Olajfák-hegyére. 31 Akkor Jézus mondta: „Ma éjszaka mindnyájan megbotránkoztok bennem. Írva van: Megverem a pásztort és szétszélednek a nyájából a juhok. 32 De feltámadásom után majd elöttetek megyek Galileába.” 33 Péter fogadkozott: „Ha mindnyájan megbotránkoznak is, én nem botránkozom meg soha.” 34 Jézus csak ennyit mondott: „Bizony mondom neked, még az éjjel, mielőtt a kakas szól, háromszor megtagadsz.” 35 Péter erősködött: „Még ha meg kell is veled halnom, akkor sem tagadlak meg.” Ugyanígy beszélt a többi tanítvány is.

Jézus halálküzdeme

36 Közben odaért velük a Getszemáni nevű majorba. „Üljetek le – mondta tanítványainak –, én arrébb megyek és imádkozom.” 37 Csak Pétert és Zebedeus két fiát vitte magával. Egyszerre szomorúság fogta el és gyötrődni kezdett. 38 „Halálosan szomorú a lelkem – mondta nekik. Maradjatok itt és virrasszatok velem!” 39 Valamivel odébb ment és leborulva így imádkozott: „Atyám, ha lehetséges, kerüljön el ez a kehely, de ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem ahogyan te.” 40 Aztán visszament tanítványaihoz, de alva találta őket. Szemére vetette Péternek: „Még egy órát sem tudtok velem virrasztani? 41 Virrasszatok és imádkozzatok, nehogy kísértésbe esetek. A lélek ugyan készséges, a test azonban erőtlenséges.” 42 Másodszor is elment és így imádkozott: „Atyám, ha nem kerülhet el ez a kehely anélkül, hogy ki ne igyam, legyen akaratod szerint.” 43 Mikor visszatért, megint alva találta őket. 44 Erre otthagya őket, újra elment és harmadszor is ugyanazokkal a szavakkal imádkozott. 45 Aztán visszament tanítványaihoz s így szólt: „Aludjatok csak és pihenjete! Elérkezett az óra. Az Emberfiát a bűnösök kezére adják. 46 Keljeteek föl, menjünk! Nézzéteek, itt jön, aki elárul.”

Jézus elfogatása

47 Még beszélt, amikor odaért Júdás, a tizenkettő közül az egyik, s vele a főpapoknak és a nép véneinek megbízásából egy kardokkal és dorongokkal fölszerelt csapat. 48 Az áruló jelben egyezett meg velük. „Akit megcsókolok – mondta –, ő az, fogjátok el!” 49 Azzal mindjárt Jézushoz lépett. „Üdvözöllek, Mester!” – mondta és megcsókolta. 50 Jézus megkérdezte: „Barátom, miért jöttél?” Erre körülfogták Jézust, kezét emeltek rá és foglyul ejtették. 51 Jézus kísérői közül az egyik kardjához kapott, kirántotta, a főpap szolgájára sújtott és levágta a fülét. 52 Jézus rászólt: „Tedd vissza hüvelyébe kardodat. Aki kardot ragad, az kard által vész el. 53 Vagy azt hiszed, hogy nem kérhetném Atyámat s nem küldene tizenkét légió angyalnál is többet. 54 De akkor hogy teljesezne be az Írás, amely szerint ennek így kell történnie?” 55 Abban az órában Jézus azt mondta a tömegnek: „Mint valami rabló ellen, úgy vonultatok ki kardokkal és dorongokkal, hogy elfogjatok. Naponta ott voltam a templomban és tanítottam, mégsem fogtatok el. 56 Ez mind azért történt, hogy beteljesedjenek a próféták írásai. Erre a tanítványok mind elhagyták és elmenekültek.

Jézus Kaifás előtt

57 Akik elfogták Jézust, Kaifás főpap elé hurcolták. Ott már együtt voltak az írástudók és a nép vénei. 58 Péter messziről követte, egészen a főpap palotájáig. Bement és leült a szolgák közé, hogy lássa, mi lesz a dolog vége.

59 A főpapok és az egész főtanács hamis bizonyítékokat kerestek Jézus ellen, hogy halálra ítélhessék, 60 de nem találtak, jóllehet sok hamis tanú jelentkezett. Végre jött kettő 61 s így vádaskodott: „Azt állította: Le tudom bontani az Isten templomát, és három nap alatt újra fel tudom építeni.” 62 A főpap erre felállt és megkérdezte: „Nem felelsz semmit arra, amivel ezek vádolnak?” 63 Jézus hallgatott. A főpap folytatta: „Esküvel kényszerítlek az élő Istenre, mondd meg, te vagy-e a Messiás, az Isten Fia?” 64 „Magad mondtad – felelte Jézus. „De mondom nektek, mostantól, látni fogjátok az Emberfiát, amint a Mindenható jobbján ül, és amint majd

eljön az ég felhőin.” 65 A főpap erre megszaggatta ruháját s felkiáltott: „Káromkodott! Mi szükségünk van még tanúkra? Magatok is hallottátok a káromkodást. 66 Mi a véleményetek?” „Méltó a halálra!” – kiabálták. 67 Aztán szembeköpdösték és ököllel verték, mások arcul ütötték 68 és közben kérdezték: „Találd ki, Messiás, ki ütött meg!”

Péter megtagadja Jézust

69 Péter kint ült az udvaron. Odament hozzá egy szolgáló és megszólította: „Te is a galileai Jézussal voltál.” 70 De ő mindnyájuk hallatára tagadta: „Nem értem, mit beszélsz.” 71 Amikor kifelé tartott a kapun, egy másik szolgáló is észrevette: „Ez is a názáreti Jézussal volt” – mondta a többieknek. 72 Megint tagadta, most már esküvel: „Nem ismerem azt az embert.” 73 Röviddel ezután az ott állók körülfogták Pétert és bizonygatták: „De bizony, közédük tartozol te is, hiszen beszéded is elárul.” 74 Erre már esküdni és átkozódni kezdett: „Nem ismerem azt az embert!” Azon nyomban megszólalt a kakas. 75 Péternek akkor eszébe jutott Jézus szava: „Mielőtt a kakas szól, háromszor megtagadsz.” Kiment és keserves sírásra fakadt.

27. fejezet

Jézus Pilátus előtt

1 Amikor megvirradt, a főpapok és a nép vénei tanácsot tartottak és elhatározták, hogy halálra adják. 2 Megkötözték, elvezették és átadták Pilátus helytartónak.

Júdás kétségbeesése

3 Amikor Júdás, az áruló látta, hogy elítélték, megbánta tettét, és visszavitte a harminc ezüstöt a főpapoknak és a véneknek. 4 „Vétkeztem – mondta –, elárultam az igaz vért.” „Mi közünk hozzá?” – válaszolták. „A te dolgod!” 5 Erre az ezüstöt beszórta a templomba, aztán elment és felakasztotta magát. 6 A főpapok fölszedték a pénzt, de úgy vélték: „Nem szabad a templom kincstárába tenni, mert vér díja.” 7 Tanácsot tartottak és megvették rajta a fazekas telkét az idegenek számára temetőnek. 8 Ezért hívják azt a telket még ma is Vérmezőnek. 9 Így beteljesedett, amit Jeremiás próféta jövendölt:

Fogtam a harminc ezüstöt,
annak árát, akit ennyire becsültek,
akit Izrael fiai becsültek ennyire,
10 s a fazekas telkéért adtam,
ahogy az Úr parancsolta nekem.

Pilátus ítélete

11 „Közben Jézust a helytartó elé állították. A helytartó megkérdezte tőle: „Te vagy a zsidók királya?” „Te mondd” – felelte Jézus. 12 A főpapok és vének vádjaira azonban nem felelt semmit. 13 Erre Pilátus így szólt hozzá: „Nem hallod, mi mindennel vádolnak?” 14 De ő egyetlen vádjukra sem felelt. Ezen a helytartó igen meglepődött.

15 Az ünnep napján a helytartó szabadon szokott bocsátani egy rabot, a nép kívánsága szerint. 16 Volt akkor egy hírhedt rabjuk, Barabásnak hívták. 17 Pilátus kérdést intézett hozzájuk: „Mit akartok, melyiket bocsássam el a kettő közül, Barabást vagy Jézust, akit Krisztusnak mondanak?” 18 Tudta ugyanis, hogy csak irigységből adták kezére.

19 Míg ott ült ítélőszékében, a felesége üzenetet küldött neki: „Ne legyen közöd annak az igaz embernek a dolgához! Az éjjel álmomban sokat szenvedtem miatta.”

20 A főpapok és a vének felbujtották a népet, hogy Barabást kérje ki, Jézusnak pedig kívánja halálát. 21 A helytartó tehát föltekintett a kérdésre: „Mit akartok, melyiket bocsássam el a kettő közül?” 22 „Barabást!” – kiáltották. Pilátus tovább kérdezte: „Hát Jézussal, akit Krisztusnak mondanak, mit tegyek?” Mind azt kiáltották: „Keresztre vele!” 23 „Dehát mi rosszat tett?” –

kérdezte. Annál inkább ordították: „Keresztre vele!” 24 Pilátus látta, hogy nem megy semmire, sőt a zajongás még fokozódik is. Vizet hozatott, s a nép szeme láttára megmosta kezét: „Ennek az igaz embernek vére ontásában én ártatlan vagyok – mondta. Ti lássátok!” 25 Erre az egész tömeg zúgta: „Vére rajtunk és fiainkon!” 26 Akkor szabadon bocsátotta Barabást, Jézust pedig megostoroztatta és átadta nekik, hogy feszítsék keresztre.

Jézus kigúnyolása

27 A helytartó katonái bevitték Jézust a helytartóságra, s odagyűjtötték köré az egész helyőrséget. 28 Megfosztották ruhájától, bíborszínű köntöst adtak rá. 29 Tövisből koszorút fontak, fejére tették, jobb kezébe pedig nádszálat adtak. Aztán térdet hajtottak előtte és így gúnyolták: „Üdvözlégy, zsidók királya!” 30 Közben leköpdösték, fogták a nádat s verték a fejét. 31 Miután így csúfot üztek belőle, levették róla a palástot, s ráadták saját ruháját. Aztán elvezették, hogy keresztre feszítsék.

Jézus keresztre feszítése

32 Amint kifelé vonultak, találkoztak egy Simon nevű cirenei emberrel. Ezt kényszerítették, hogy vigye a keresztet. 33 Fölértek arra a helyre, amelynek Golgota, vagyis Koponyák helye volt a neve. 34 Itt épével kevert bort adtak neki inni, de amikor megízlelte, nem akarta meginni. 35 Aztán keresztre feszítették, és sorsot vetve megosztották ruháján, majd leheveredtek, és őrizték. 36 Feje fölé táblát tettek, amelyre elítélése okát írták: 37 Ez Jézus, a zsidók királya.

38 Vele együtt két gonosztevőt is keresztre feszítettek, az egyiket jobbról, a másikat balról. 39 Az arra menők káromolták, s fejüket csóválva 40 mondogatták: „Te, aki lebontod és harmadnapra fölépítéd a templomot, szabadítsd meg magad! Ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztről!” 41 Ugyanúgy gúnyolódtak az írástudókkal és a vénekkel együtt a főpapok is: 42 „Másokat megmentett, de magát nem tudja megmenteni. Ha Izrael királya, szálljon le a keresztről, s akkor hiszünk neki. 43 Az Istenben bízott. Mentse hát meg, ha akarja. Hisz azt mondta: Isten Fia vagyok.” 44 Ilyen módon gyalázták a vele együtt megfeszített gonosztevők is.

Jézus halála

45 A hatodik órától a kilencedik óráig sötétség borult az egész földre. 46 Kilenc óra tájban Jézus hangosan felkiáltott: „Éli, Éli, lamma szabaktani?” Vagyis: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el?” 47 Ezt hallva az ott állók közül néhányan megjegyzték: „Illést hívja.” 48 Egyikük rögtön odaszaladt, fogott egy ecetbe mártott szivacsot, rátűzte egy nádszálla és inni adott neki. 49 A többiek meg így beszéltek: „Hadd lássuk, eljön-e Illés, hogy megszabadítsa.” 50 Most Jézus még egyszer hangosan felkiáltott és kilehelte lelkét.

Csodák Jézus halálakor

51 Erre a templom függőnye kettéhasadt, felülről egészen az aljáig, a föld megrendült, sziklák repedtek meg, 52 sírok nyíltak meg és sok elhunyt szentnek feltámadt a teste. 53 Feltámadása után előjöttek a sírokból, bementek a szent városba, és többeknek megjelentek.

54 A százados és a többiek is, akik Jézust őrizték, a földrengés és a történetek láttára igen megijedtek: „Ez valóban Isten Fia volt” – mondták. 55 Messziről több asszony figyelte, mi történik, olyanok, akik Galileából eddig kísérték, és gondoskodtak róla. 56 Köztük volt Mária Magdolna, Mária, Jakab és József anyja és Zebedeus fiainak az anyja.

Jézus temetése

57 Amikor már estére járt az idő, jött egy József nevű jó módú arimateai ember, aki maga is Jézus tanítványa volt. 58 Bement Pilátushoz és elkérte Jézus testét. Pilátus elrendelte, hogy adják ki neki. 59 József levette a testet, tiszta gyolcsba göngyöltte, 60 s sziklába vájt új sírboltjába helyezte. A sír bejáratához nagy követ hengerített és elment. 61 Mária Magdolna és a másik Mária ott maradtak, leültek a sírral szemben.

62 Másnap, a készület napjának elmúltával a főpapok és az írástudók egybegyűltek Pilátusnál 63 és figyelmeztették: „Uram, emlékszünk rá, hogy az a csaló még életében azt állította: Harmadnapra feltámadok. 64 Rendeld hát el, hogy harmadnapig őrizzék a sírt, nehogy odamenjenek tanítványai és ellopják, aztán híreszteljék a nép között: Feltámadt a halálból. Ez utóbbi csalás rosszabb lenne az előbbinél.” 65 „Van őrségetek – válaszolta Pilátus –, menjetek, őrizzétek magatokat, ahogy csak tudjátok!” 66 Erre elmentek, lepecsételték a követ, és őrséget állítottak a sírhoz.

28. fejezet

Jézus feltámadása

1 Szombat elmúltával, a hét első napjának hajnalán Mária Magdolna és a másik Mária elment, hogy megnézze a sírt. 2 Hirtelen nagy földrengés támadt. Az Úr angyala leszállt az égből, odament, elhengerítette a követ és ráült. 3 Tekintete olyan volt, mint a villám, öltözte meg, mint a hó. 4 Az örök remegtek tőle való félelmükben, s csaknem halálra váltak. 5 Az angyal azonban felszólította az asszonyokat: „Ne féljétek! Tudom, hogy Jézust keressétek, akit keresztre feszítettek. 6 Nincs itt. Feltámadt, ahogy előre megmondta. Gyertek, nézzétek meg a helyet, ahol nyugodott! 7 Aztán siessetek, vigyétek hírül tanítványainak: Feltámadt a halálból elöttetek megy Galileába. Ott viszontlátjátok. Íme tudotokra adtam.”

Jézus megjelenik az asszonyoknak

8 Gyorsan otthagyták a sírt, és félelmükben meg nagy örömmükben is siettek, hogy megvigyék a hírt a tanítványoknak. 9 Egyszerre csak Jézus jött velük szemben s így köszöntötte őket: „Üdv nektek!” Odafutottak, leborultak előtte és átkarolták a lábát. 10 Jézus így szólt: „Ne féljétek! Menjetek, vigyétek hírül testvéreimnek, hogy térjenek vissza Galileába, ott majd viszontlátunk.”

Az őrség kioktatása

11 „Még úton voltak, amikor néhány ór bement a városba és jelentette a főpapoknak a történeteket. 12 Ezek a vénekkel egyetemben tanácsot tartottak. Azt határozták, hogy adnak egy csomó pénzt a katonáknak 13 és meghagyják nekik: „Mondjátok, hogy éjnek idején, amíg mi aludtunk, odajöttek a tanítványai és ellopták. 14 Ha tudomást szerez róla a helytartó, majd megnyugtadjuk, és kimentünk benneteket.” 15 Azok elfogadták a pénzt, és úgy jártak el, ahogy meghagyták nekik. Ez a szóbeszéd mind a mai napig el van terjedve a zsidók közt.

Az apostolok küldetése

16 A tizenegy tanítvány elment Galileába, arra a hegyre, ahova Jézus rendelte őket. 17 „Amint meglátták, leborultak előtte, bár néhányan kételkedtek. 18 Jézus odalépett hozzájuk és így szólt: „Én kaptam minden hatalmat égen és földön. 19 Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére, 20 és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására, amit parancsoltam nektek. S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig.”

Krisztus szenvedéstörténete Szent Márk evangéliuma szerint (14,1–16,20)

14. fejezet

Elhatározzák Jézus halálát

1 Két nappal húsvét és a kovásztalan kenyér ünnepe előtt a főpapok és írástudók arról tanácskoztak, hogyan foghatnák el Jézust csellel, hogy aztán megöljék. 2 Egy dologban megállapodtak: „Ne az ünnepen, nehogy zavargás támadjon a nép közt!”

A betániai vacsora

3 Amikor Betániában a leprás Simon házában vendégül látták, odalépett hozzá egy asszony. Alabástrom edényben valódi s igen drága nárdusolajat hozott. Feltörte az alabástromot és (Jézus) fejére öntötte. 4 Némelyek bosszankodtak magukban: „Miért kell a kenetet így pazarolni? 5 Hisz több mint háromszáz dénárért el lehetett volna adni és szétosztani a szegények közt.” És szemrehányást tettek az asszonynak. 6 Jézus azonban ezt mondta: „Hagyjátok. Mit akadémkoskodtok, hisz jót tett velem? 7 Szegények mindig vannak veletek. Akkor tehetek velük jót, amikor akartok. De én nem maradok mindig veletek. 8 Azt tette, ami telt tőle. Előre megkenté testemet a temetésre. 9 Bizony mondom nektek, bárhol a világon hirdetik majd az evangéliumot, az ő tettéről is megemlékeznek.”

Júdás árulása

10 Iskarióti Júdás, egy a tizenkettő közül elment a főpaphoz, hogy elárulja. 11 Amikor ezek tudomást szereztek róla, megörültek és pénzt ígértek neki. Ezért kereste a kedvező alkalmat, hogy kezükre adhassa.

Az utolsó vacsora előkészítése

12 A kovásztalan kenyér első napján, amikor a húsvéti bárányt fel szokták áldozni, tanítványai megkérdezték: „Mi a szándékod? Hová menjünk, hogy megtegyük az előkészületeket a húsvéti bárány elköltéséhez?” 13 Erre elküldte két tanítványát: „Menjete a városba – mondta. Ott találkoztok egy vizeskorsót vivő emberrel. Szegődjete a nyomába, 14 aztán ahová bemegy, ott mondjátok meg a házigazdának: A Mester kérdezteti, hol van az a terem, ahol a húsvéti bárányt tanítványaimmal elfogyaszthatom? 15 Ő majd mutat nektek egy étkezésre berendezett tágas emeleti helyiséget. Ott készítsétek el.” 16 A tanítványok elmentek, s a városba érve mindent úgy találtak, ahogy megmondta, s el is készítették a húsvéti vacsorát.

Jézus bejelenti Júdás árulását

17 Amikor beesteledett, odament a tizenkettővel. 18 Az asztalnál vacsora közben Jézus kijelentette: „Bizony mondom nektek, egyiketek elárul engem, egy, aki eszik velem.” 19 Elszomorodtak és sorra kérdezték: „Csak nem én?” 20 Így válaszolt: „Tizenkettőtök közül az egyik, aki velem egyszerre nyúl a tálba. 21 Az Emberfia elmegy ugyan, amint meg van róla írva, de jaj annak az embernek, aki elárulja az Emberfiát. Jobb lett volna neki, ha meg sem születik.”

Az oltáriszentség alapítása

22 Vacsora közben kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Vegyétek, ez az én testem.” 23 Majd fogta a kelyhet, hálát adott, odanyújtotta nekik. Mindnyájan ittak belőle. 24 Ő pedig így szólt: „Ez az én vérem, a szövetségé, amelyet sokakért kiontanak. 25 Bizony mondom nektek, hogy nem iszom többé a szőlő terméséből addig, amíg majd az újat nem iszom az Isten országában.”

Péter tagadásának megjövendölése

26 Ezután elimádkozták a hálaadó zsoltárt, és kimentek az Olajfák-hegyére. 27 Ott Jézus megmondta: „Mindnyájan megbotránkoztok, ahogy meg van írva: Megverem a pásztort és szétszélednek a juhok. 28 De feltámadásom után majd előttetek megyek Galileába.” 29 Péter erősködött: „Ha mindnyájan megbotránkoznak is, én akkor sem. 30 Jézus csak ennyit mondott: „Bizony mondom neked, hogy még ma éjjel, mielőtt a kakas másodszor szólna, háromszor megtagadsz.” 31 Erre még jobban fogadkozott: „Ha meg kell is veled halnom, nem tagadlak meg.” Ugyanígy fogadkoztak a többiek is.

Jézus halálküzdeme

32 Odaértek a Getszemáni nevű majorba. Itt így szólt (Jézus) tanítványaihoz: „Üljetek itt le, amíg imádkozom.” 33 Magával vitte Pétert, Jakabot és Jánost. Remegni kezdett és gyötrődni. 34 Majd így szólt hozzájuk: „Halálos szomorúság fogta el lelkemet. Maradjatok itt és virraszatok!” 35 Valamivel odébb ment, leborult a földre és imádkozott, hogy ha lehetséges, maradjon el ez az óra. 36 Abba, Atyám! – fohászzkodott –, te mindent megtehetsz. Vedd el tőlem ezt a kelyhet! De ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem ahogyan te.” 37 Visszament hozzájuk, de alva találta őket. Megszólította Pétert: „Simon, alszol? Egy órát sem tudtál virrasztani velem? 38 Virraszatok és imádkoztatok, hogy kísértés be ne essetek. A lélek ugyan készséges, de a test gyöngöng.” 39 Megint elvonult és előbbi szavait ismételve tovább imádkozott. 40 Visszatérve újra alva találta őket, mivel szemük igen elnehezedett. Nem is tudták, mit feleljenek. 41 Harmadszor is visszament hozzájuk, s azt mondta nekik: „Még mindig alusztok és pihentek? 42 Elég volt. Itt az óra, az Emberfiát a bűnösök kezére adják. Keljetek fel, induljunk! Nézzétek, ott jön az áruló!”

Jézus elfogatása

43 Míg beszélt, odaért Júdás, egy a tizenkettő közül s vele karddal és doronggal felfegyverezve egy csapat, amelyet a főpapok, írástudók és vének küldtek ki. 44 Az áruló így adott jelt: „Akit megcsókolok, ő az. Fogjátok el és vezessétek el biztos őrizet alatt!” 45 Odaérve rögtön Jézushoz lépett: „Mester” – szólt és megcsókolta. 46 Erre rátették kezüket és elfogták. 47 Azok közül, akik ott ácsorogtak, valaki kirántotta a kardját, a főpap szolgájára sújtott vele, és levágta a fülét. 48 Jézus így szólt hozzájuk: „Kardokkal és dorongokkal jöttetek elfogni, mint egy rablót. 49 Naponta ott voltam köztetek a templomban s tanítottam, és nem fogtatok el. De az Írásnak be kell teljesednie.” 50 Erre mindenki magára hagyta és elmenekült.

51 Egy ifjú mégis követte, meztelen testét csak egy gyolcslepel fedte. Amikor meg akarták fogni, 52 otthagya a gyolcsleplet és meztelenül futott.

Jézus Kaifás előtt

53 Jézust a főpaphoz kísérték. Itt gyűltek össze a főpapok, vének és írástudók. 54 Péter messziről követte, egészen be a főpap udvarába. Ott az őrség tagjaival együtt leült és melegedett a tűznél.

55 A főpapok és az egész főtanács bizonyítékot kerestek Jézus ellen, hogy halálra ítélhessék, de nem találtak. 56 Sokan tanúskodtak ugyan hamisan ellene, de vallomásuk nem egyezett. 57 Ekkor néhányan felálltak s ezt a hamis tanúságot tették ellene: 58 „Hallottuk, amikor kijelentette: Lebontom ezt az emberi kéz építette templomot és három nap alatt másikat építek, amely már nem emberi kéznek lesz alkotása.” 59 De vallomásuk így sem vágott egybe.

60 Erre középre állt a főpap, s ezt a kérdést intézte Jézushoz: „Semmit sem válaszolsz azokra, amit ezek felhoznak ellened?” 61 De ő hallgatott és nem felelt semmit. A főpap újra megkérdezte: „Te vagy a Messiás, az áldott (Isten) Fia?” 62 Jézus így válaszolt: „Én vagyok. Látni fogjátok, hogy az Emberfia ott ül a Mindenható hatalmának jobbán és eljön az ég felhőin.” 63 A főpap erre megszagatta ruháját s felkiáltott: „Mi szükségünk van még tanúkra? Hallottátok, hogy káromkodott. Mi a véleményetek?” Mind méltónak ítélték a halálra.

65 Ekkor némelyek leköpdösték, aztán arcát letakarva ököllel verték, s közben kérdezték: „Találd el, ki az!” Még az őrség tagjai is arcul verték.

Péter megtagadja Jézust

66 Míg Péter kint ült az udvaron, kiment a főpap egyik szolgálója. 67 Meglátta Pétert, amint melegedett, szemügyre vette és megszólította: „Te is a názáreti Jézussal jártál.” 68 De ő tagadta: „Nem tudom, nem is értem, mit beszélsz.” Ezzel kiment az előcsarnokba, s akkor megszólalt a kakas. 69 A szolgáló észrevette, s újra mondta az ott állóknak: „Ez is közülük való.” 70 Ő megint tagadta. Nem sokkal ezután, akik mellette álltak, szintén állították: „Valóban közéjük tartozol, hiszen galileai vagy.” 71 Erre átkozódni és esküdni kezdett: „Nem ismerem azt az embert, akiről beszélték.” 72 A kakas másodszor is megszólalt. Péternek eszébe jutottak Jézus szavai: „Mielőtt a kakas másodszor megszólal, háromszor tagadsz meg.” És könnyekre fakadt.

15. fejezet

Jézus Pilátus előtt

1 Reggel a főpapok a vénekkel, írástudókkal és az egész főtanáccsal együtt meghozták a határozatot. Jézust pedig megkötözve elvitték és átadták Pilátusnak. 2 Pilátus megkérdezte: „Te vagy-e a zsidók királya?” „Magad mondd” – válaszolta. 3 A főpapok sok vádat felhoztak ellene. 4 Pilátus újra megkérdezte: „Nem felelsz semmit sem? Nézd, mi mindennel vádolnak!” 5 Jézus azonban nem válaszolt semmit. Ez meglepte Pilátust.

6 Az ünnep alkalmával szabadon szokott engedni egy rabot, azt, akit kértek tőle. 7 Volt a börtönben egy Barabás nevű rab, akit a lázadókkal együtt tartóztattak le. Ezek egy zendülés alkalmával gyilkosságot követtek el. 8 Amikor a tömeg felvonult, kérte a szokásos kegyet. 9 Pilátus megkérdezte: „Akarjátok, hogy szabadon engedjem nektek a zsidók királyát?” 10 Mert tudta, hogy a főpapok csak irigységből adták kezére. 11 Ám a főpapok felizgatták a tömeget, hogy inkább Barabás szabadon bocsátását kérje. 12 Pilátus ismét megkérdezte: „Mit csináljak hát azzal az emberrel, akit ti a zsidók királyának mondtok?” 13 Azok újra ezt kiáltották: „Keresztre vele!” 14 Pilátus folytatta: „Mi rosszat tett?” Azok annál hangosabban kiáltották: „Keresztre vele!” 15 Erre Pilátus, aki eleget akart tenni a tömeg kérésének, szabadon bocsátotta Barabást, Jézust pedig megostoroztatta, és átadta nekik, hogy feszítsék keresztre.

Jézus kigúnyolása

16 A katonák bekísérték a palota belsejébe, a pretoriumba, és egybehívták az egész helyőrséget. 17 Bíborba öltöztették, tövisből font koszorút tettek a fejére, 18 és így köszöntötték: „Üdvözlégy, zsidók királya!” 19 A fejét náddal verték, leköpdösték és gúnyból térdet hajtva hódoltak előtte. 20 Azután, hogy így kigúnyolták, levették róla a bíbort és a saját ruháját adták rá.

A keresztre feszítés

Ezután kivezték, hogy keresztre feszítsék. 21 Az egyik arra menő embert, a cirenei Simont, Alexander és Rufus apját, aki éppen a mezőről jött, kényszerítették, hogy vigye a keresztyét. 22 Így vezették ki egy Golgota nevű helyre, ami a Koponyák hegyét jelenti. 23 Mirhával kevert bort adtak neki inni, de nem fogadta el. 24 Keresztre feszítették, majd megosztottak ruháján, sorsot vetve, hogy kinek mi jusson. 25 Három óra volt, amikor keresztre feszítették. 26 Az elítélésének okát jelző táblára ezt írták: A zsidók királya.

27 Vele együtt két gonosztevőt is fölfeszítettek, az egyiket jobb, a másikat bal felől. 28 Így beteljesedett az Írás: A gonoszok közé sorolták.

29 Az arra menők káromolták, csóválták a fejüket s mondogatták: „Te, aki lerombolod a templomot és három nap alatt felépíted, 30 mentsd meg magadat, szállj le a keresztről.” 31 A főpapok és írástudók szintén gúnyolódtak ilyen kijelentésekkel: „Másokat megmentett, magát

nem tudja megmenteni. 32 A Messiás, Izrael királya, szálljon le most a keresztről a szemünk láttára, s akkor hiszünk.” Gyalázták azok is, akiket vele együtt fölfeszítettek.

33 Hat óra tájban az egész földre sötétség borult, egészen kilenc óráig. 34 Kilenc órakor Jézus hangosan felkiáltott: „Eloi, Eloi, lamma szabaktáni?” Ez annyit jelent: „Istenem, Istenem, miért hagytál el?” 35 Az ott állók közül néhányan hallották és megjegyezték: „Illést hívja.” 36 Valaki odafutott, s ecetbe mártott szivacsot nádszálla tűzve inni adott neki. „Hadd lássuk – mondta –, eljön-e Illés, hogy megszabadítsa!” 37 Jézus hangosan felkiáltott és kilehelte lelkét.

38 A templom függőnye ekkor kettéhasadt felülről egészen az aljáig. 39 Mikor a százados, aki ott állt, látta, hogyan lehelte ki lelkét, kijelentette: „Ez az ember valóban az Isten Fia volt.”

40 Asszonyok is álltak ott, és messziről nézték, mi történik. Köztük volt Mária Magdolna, Mária, az ifjabb Jakab és József anyja és Szalóme. 41 Ezek már Galileában is vele tartottak és a szolgálatára voltak. Rajtuk kívül még többen is jelen voltak, akik vele együtt mentek fel Jeruzsálembe.

Jézus temetése

42 Amikor esteledett – előkészület napja, azaz szombat előtt való nap volt –,

43 jött egy előkelő tanácsos, az Arimateából való József, aki maga is várta az Isten országát. Bátran bement Pilátushoz és elkérte Jézus holttestét. 44 Pilátus csodálkozott, hogy már meghalt. Magához hívatta a századost, s megkérdezte, valóban meghalt-e. 45 Miután a századostól megbizonyosodott róla, Józsefnek ajándékozta a holttestet. 46 Az pedig gyolcsot vásárolt, majd levette Jézust a keresztről, begöngyölte a gyolcsba és sziklába vájt sírboltba helyezte, s a sír bejárata elé követ hengerített. 47 Mária Magdolna és Mária, József anyja meg figyelték, hogy hová temette.

16. fejezet

Jézus feltámadása

1 Amikor elmúlt a szombat, Mária Magdolna, Mária, Jakab anyja és Szalóme illatszereket vásároltak, s elmentek, hogy bebalzsamozzák. 2 A hét első napján kora reggel, napkeltekor kimentek a sírhoz. 3 Egymás közt így beszélgettek: „Ki fogja elhengeríteni a követ a sír bejárata elől?” 4 De amikor odanéztek, látták, hogy a kő el van hengerítve, jóllehet igen nagy volt. 5 Amint bementek a sírba, jobbról egy fehér ruhába öltözött ifjút láttak, amint ott ült. Megrémültek. 6 De az megszólította őket: „Ne féljete! Ti a keresztre feszített názáreti Jézust keressétek. Feltámadt, nincs itt! Nézzétek itt a hely ahová tették! 7 De siessetek, mondjátok meg tanítványainak és Péternek: Elöttetek megy Galileába, ott majd látjátok, amint mondta nektek.” 8 Erre kijöttek a sírből és elfutottak, mert félelem és szorongás vett rajtuk erőt. Félelmükben senkinek sem szóltak semmiről.

Jézus megjelenései

9 Miután a hét első napjának reggelén feltámadt, először Mária Magdolnának jelent meg, akiből a hét ördögöt kiűzte. 10 Ez elment és elvitte a hírt a gyászoló és szomorkodó tanítványoknak. 11 Amikor meghallották, hogy él, és hogy (Mária Magdolna) látta, nem hitték el.

12 Ezután idegen alakban jelent meg közülük útközben, amikor vidékre mentek. 13 Visszatérve ezek közölték a hírt a többiekkel is, de nekik sem hittek.

14 Végül a tizenegyzek jelent meg, amikor egyszer asztalnál ültek. Szemükre vetette hitetlenségüket és keményszívűségüket, hogy nem hittek azoknak, akik feltámadása után látták.

Az apostolok küldetése

15 Aztán így szólt hozzájuk: „Menjete el az egész világra, és hirdesséte az evangéliumot minden teremtménynek. 16 Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözü, aki nem hisz, az elkárhozik.

17 „Akik hisznek, azokat ezek a jelek fogják kíséni: Nevemben ördögöt űznek, új nyelveken beszélnek, 18 kígyókat vehetnek kezükbe, és ha valami mérget isznak, nem árt nekik, ha pedig betegekre teszik a kezüket, azok meggyógyulnak.”

A mennybemenetel

19 Urunk Jézus, miután szólt hozzájuk, fölment a mennybe, elfoglalta helyét az Isten jobbán, 20 ők meg elmentek, s mindenütt hirdették az evangéliumot. Az Úr velük volt munkájukban, és tanításukat csodákkal kísérte és igazolta.

Jézus szenvedéstörténete Szent Lukács evangéliuma szerint (22,1–24,12)

22. fejezet

Júdás árulása

1 Közeledett a kovásztalan kenyér ünnepe, a húsvét. 2 A főpapok és az írástudók keresték a módját, hogyan ölhetnék meg, de féltek a néptől.

3 A sátán hatalmába kerítette a karióti Júdást, a tizenkettő közül az egyiket. 4 Elment, hogy megbeszélje a főpapokkal meg a templomórség vezetőivel, hogyan tudná nekik kiszolgáltatni. 5 Ezek örömmel fogadták, és pénzt ígértek neki. 6 Megegyezett velük, és kereste a kedvező alkalmat, hogy a nép tudta nélkül kiszolgáltassa nekik.

Az utolsó vacsora előkészítése

7 Elérkezett a kovásztalan kenyér napja. Ekkor szokták feláldozni a húsvéti bárányt. 8 Jézus elküldte Pétert és Jánost ezzel a megbízatással: „Menjetek, készítsétek el a húsvéti vacsorát, hogy elkölthessük.” 9 „Hol készítsük el?” – kérdezték. 10 „Menjetek a városba – felelte –, ott találkoztatok egy vizeskorsót vivő emberrel. Menjetek utána abba a házba, ahová megy, 11 s mondjátok meg a házigazdának: A Mester kérdezteti: Hol van a terem, ahol a húsvéti vacsorát tanítványaimmal elkölthetem? 12 És majd mutat nektek egy tágas, étkezésre berendezett emeleti helyiséget. Ott készítsétek el. 13 Elmentek s úgy találtak mindent, ahogy mondta. El is készítették a húsvéti vacsorát.

Az Oltáriszentség alapítása

14 Amint érkezett az óra, asztalhoz ült a tizenkét apostollal együtt. 15 Így szólt hozzájuk: „Vágyva vágytam rá, hogy ezt a húsvéti vacsorát elköltssem veletek, mielőtt szenvedek. 16 Mondom nektek, többé nem eszem a húsvéti vacsorát, míg be nem teljesedik az Isten országában.”

17 Aztán fogta a kelyhet, hálát adott és így szólt: 18 „Vegyétek, osszátok el magatok között. Mondom nektek: nem iszom a szőlő terméséből addig, amíg el nem jön az Isten országa.”

19 Most a kenyeret vette kezébe, hálát adott, megtörte és odanyújtotta nekik ezekkel a szavakkal: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt tegyétek az én emlékezetemre.” 20 Ugyanígy a vacsora végén fogta a kelyhet is és azt mondta: „Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek kiontanak.

21 De nézzétek, az áruló keze is rajta az asztalon. 22 Az Emberfia ugyan elmegy, de jaj annak az embernek, aki elárulja.” 23 Erre kérdezgetni kezdték egymást, ki az közülük, aki ilyet tesz.

Tanítás az alázatosságról

24 Majd versengés támadt köztük, hogy melyikük nagyobb. 25 Erre ezt mondta nekik: „A királyok uralkodnak a népeken, s akiknek hatalom van a kezükben, jötevő úrnak hívatják magukat. 26 Közöttetek ne így legyen. A legnagyobb legyen olyan, mintha a legkisebb volna, az előljáró pedig mintha szolga volna. 27 Mert ki nagyobb, aki az asztalnál ül, vagy aki felszolgál? Nyilván az, aki az asztalnál ül. Én mégis úgy vagyok köztetek, mintha a szolgátok volnék. 28 Ti kitartottatok velem megpróbáltatásaimban. 29 Ezért nektek adom az országot, mint ahogy Atyám nekem adta, 30 hogy majd asztalomnál egyetek és igyatok országomban, és trónon ülve ítélkezzetek Izrael tizenkét törzse fölött.

Péter tagadásának megjövendölése

31 Simon, Simon, a sátán hatalmat kért magának fölöttetek, hogy megrostáljon benneteket, mint a búzát. 32 De imádkoztam érted, nehogy meginogj a hitedben. Amikor megtérsz, te erősítéd majd meg testvéreidet. „Uram – felelte –, készen vagyok rá, hogy a börtönbe, sőt még a halálba is kövessék.” 34 Ő azonban így válaszolt: „Péter, mondom neked, mielőtt ma megszólal a kakas, háromszor letagadod, hogy ismersz.”

35 Aztán tovább beszélt hozzájuk: „Amikor elküldtelek benneteket erszény, tarisznya és saru nélkül, szenvedtetek-e hiányt valamiben?” „Semmiben – felelték. 36 „Most azonban, –folytatta – akinek van erszénye, vegye elő, ugyanúgy a tarisznyáját is. Akinek pedig nincsen, adja el a ruháját és vegyen rajta kardot. 37 Mondom nektek, be kell következnie annak, amit az Írás rólam mond: A Gonosztevők közé számították. Sorsom beteljesedik.” 38 „Uram – mondták –, nézd van itt két kard!” Erre csak annyit mondott: „Elég.”

Ima a Getszemáni kertben

39 Ezután kiment, és szokása szerint elindult az Olajfák hegyére. A tanítványok is elkísérték. 40 Amikor odaért, kérte őket: „Imádkozzatok, nehogy kísértésbe essetek.” 41 Aztán odébbment úgy egy kőhajításnyira, és térdre borulva imádkozott: 42 Atyám, ha akarod kerüljön el ez a kehely. De ne az én akaratom teljesüljön, hanem a tied.” 43 Megjelent neki az égből egy angyal és megerősítette. Halálfélelem kerítette hatalmába, és még buzgóbban imádkozott. 44 Verejtéke mint megannyi vércsepp hullott a földre. 45 Aztán abbahagyta az imát és visszament a tanítványokhoz. Azok közben elaludtak bánatukban. 46 Rájuk szólt: „Miért alusztok? Keljetek fel és imádkozzatok, nehogy kísértésbe essetek!”

Jézus elfogatása

47 Mielőtt még befejezte volna szavait, egy csapat érkezett. Júdás vezette, egy a tizenkettő közül. Jézushoz lépett, hogy megcsókolja. 48 Jézus megkérdezte: „Júdás, csókkal árulod el az Emberfiát?” 49 Amikor a tanítványok látták, hogy mi készül, megkérdezték: „Uram kardot rántsunk ellenük?” 50 Egyikük mindjárt le is sújtott a főpap szolgájára, s levágta a jobb fülét. 51 De Jézus leintette: „Hagyjátok, elég!” Aztán megérintette a szolga fülét és meggyógyította.

52 Az ellene kivonult főpapoknak, a templomőrök tisztjeinek és a véneknek pedig ezt mondta: „Mint rabló ellen, úgy vonultatok ki, kardokkal és dorongokkal! 53 Amikor naponta ott voltam a templomban veletek, nem vetettek rám kezet. De ez a ti órátok, a sötétség hatalmáé.”

Péter tagadása

54 Elfogták és a főpap házába vitték. Péter messziről kísérte. 55 Az udvar közepén tüzet raktak és körbe ülték. Péter is közéjük ült. 56 Egy szolgáló meglátta, hogy ott ül a tűznél. Szemügyre vette, aztán megjegyezte: „Ez is vele volt.” 57 De tagadta: „Asszony, nem is ismerem.” 58 Nem sokkal ezután egy másik vette észre: „Te is közéjük tartozol” – szólt neki. Péter tiltakozott: „Ember, nem tartozom.” 59 Alig telt el egy óra, más valaki bizonygatta: „De igen, ez is vele volt, hiszen galileai.” 60 „Ember – tagadta újra Péter – nem tudom, mit beszélsz.” Még ki sem mondta, máris megszólalt a kakas. 61 Az Úr megfordult, s rátekintett Péterre, Péternek eszébe jutott, mit mondott az Úr: „Mielőtt ma megszólal a kakas, háromszor megtagadsz.” 62 Kiment és keserves sírásra fakadt.

Jézus kicsúfolása

63 Az emberek, akik őrizték, csúfot üztek belőle és bántalmazták. 64 Befődtek a fejét és kérdegették: „Találd el, ki ütött meg?” 65 És mindenféle szitkokat szórtak rá.

Jézus a főtanács előtt

66 Mihelyt megvirradt, összegyűltek a nép vénei, a főpapok meg az írástudók, és tanácsuk elé állították. 67 „Ha te vagy a Messiás” – szólították fel –, mondd meg nekünk.” Így válaszolt rá: „Ha megmondom is, nem hiszitek el. 68 Ha pedig kérdezlek benneteket, nem feleltek. 69 De az Emberfia mostantól fogva a hatalmas Isten jobbján fog ülni.” 70 Erre egyszerre közbevágtak: „Tehát te vagy az Isten Fia?” Ő pedig ezt mondta nekik: „Ti mondjátok, hogy én vagyok.” 71 „Mi szükségünk van még tanúkra? – mondták erre. Magunk hallottuk a saját szájából.”

23. fejezet

Jézus Pilátus előtt

1 Ezzel fölkerelkedett az összeverődött nép, és Pilátushoz kísérték. 2 Ott vádolni kezdték: „Azt tapasztaltuk – mondták –, hogy tévútra vezetni népünket. Megtiltja, hogy adót fizessünk a császárnak. Azt állítja magáról, hogy ő a Messiás király.” 3 Pilátus megkérdezte tőle: „Te vagy-e a zsidók királya?” „Magad mondod” – felelte. 4 Pilátus erre kijelentette a főpapoknak és a népnek: „Semmiben nem találok ezt az embert bűnösnek” 5 De azok erősködtek: „Tanításával felláztatja a népet Galileától kezdve egészen Judeáig.”

Jézus Heródes Antipás előtt

6 Ennek hallatára Pilátus megkérdezte, hogy Galileába való-e. 7 Amikor megtudta, hogy Heródes uralma alá tartozik, elküldte Heródeshez, aki azokban a napokban épp Jeruzsálemben tartózkodott. 8 Amikor Heródes meglátta Jézust, nagyon megörült. Régóta szerette volna látni, mert sokat hallott felőle, s remélte, hogy valami csodát tesz a jelenlétében. 9 Sokat faggatta, de nem méltatta feleletre. 10 A főpapok és írástudók is elmentek, és hevesen vádolták. 11 Heródes udvarával együtt gúnyt űzött belőle, csúfságból fehér ruhába öltöztette, aztán visszaküldte Pilátushoz. 12 Ezen a napon Heródes és Pilátus jó barátok lettek, bár azelőtt haragban voltak.

Jézus elítélése

13 Pilátus ismét összehívta a főpapokat, a véneket és a népet 14 s így szólt hozzájuk: „Elém vezettétek ezt az embert mint a nép lázítóját. Jelenlétetekben kihallgattam, de az ellene felhozott vádak közül nem találtam egyben sem vétkesnek. 15 És Heródes sem, mert lám, visszaküldte hozzám. Láthatjátok, semmi olyat nem követett el, amiért halált érdemelne. 16 Megfenyítem hát és szabadon bocsátom.”

17 Az ünnep alkalmával szabadon kellett bocsátania egy foglyot. 18 Az egész nép ezt ordította: „Vesszen el! Bocsásd szabadon Barabást!” 19 A városban lázadás tört ki és gyilkosság fordult elő, Barabás emiatt került börtönbe. 20 Pilátus ismét hozzájuk fordult, mert szabadon akarta bocsátani Jézust. 21 De tovább ordítottak: „Keresztre! Keresztre vele!” 22 Harmadszor is megkérdezte: „De hát mi rosszat tett? Semmi vétket nem találok, amiért kereszthalálra kellene ítélnem. Megfenyítem és szabadon bocsátom.” 23 De azok nem tágtottak, hanem egyre elszántabban, egyre hangosabban üvöltöttek, hogy feszítse keresztre. 24 Erre Pilátus úgy határozott, hogy enged követelésüknek. 25 Szabadon engedte hát kérésükre azt, aki lázadás és gyilkosság miatt került börtönbe, Jézust meg kiszolgáltatta nekik akaratauk szerint.

A keresztút

26 Ahogy elvezették, megállítottak egy cirenei embert, Simont, aki éppen a mezőről tartott hazafelé. Vállára adták a keresztet, hogy vigye Jézus után. 27 Nagy tömeg követte, asszonyok is, akik jajgattak és sírtak miatta. 28 Jézus hozzájuk fordult: „Jeruzsálem leányai – mondta nekik –, ne engem sirassatok. Inkább magatokat sirassátok és gyermekeiteket, 29 mert jönnek majd napok, amikor azt fogják mondani: Boldogok a meddők, akik nem szültek, nem szoptattak. 30 Akkor majd unszolni kezdik a hegyeket: Omoljatok ránk! És a dombokat: Takarjatok el! 31 Mert ha a zöldellő fával így tesznek, mi lesz a sorsa a kiszáradt fának?”

Jézus a kereszten

32 Két kivégzésre ítélt gonosztevőt is vittek vele. 33 Amikor odaértek arra a helyre, amelyet Koponya-helynek hívtak, ott fölfeszítették, s a gonosztevőket is vele, egyiküket jobbról, másikukat balról. 34 Jézus pedig mondta: „Atyám, bocsáss meg nekik, hisz nem tudják, mit tesznek.” Ruháján sorsot vetve megosztottak.

35 A nép bámészkodott, a főtanács tagjai gúnyolódtak: „Másokat megmentett – mondták –, most mentse meg magát, ha ő a Messiás, az Isten választottja! 36 Gúnyt úztek belőle a katonák is, odamentek és ecettel kínálták: 37 „Ha te vagy a zsidók királya, segíts magadon!” – mondták. 38 Feje fölé görög, latin és héber nyelvű feliratot tettek: Ez a zsidók királya.

39 Az egyik fölfeszített gonosztevő káromolta: „Nem te vagy a Krisztus? Szabadítsd meg hát magad és minket is.” 40 A másik rászólt: „Nem félsz az Istentől? Hisz te is ugyanazt a büntetést szenveded. 41 Mi legalább tetteink méltó jutalmát kapjuk. De ez nem csinált semmit.” 42 Aztán hozzá fordult: „Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor eljön uralmad.” 43 Ezt válaszolta neki: „Bizony mondom neked, még ma velem leszel a paradicsomban.”

Jézus halála

44 A hatodik óra körül sötétség támadt az egész földön s egészen a kilencedik óráig tartott. 45 A nap elsötétedett, a templom függőnye közepén kettéhasadt. 46 Jézus ekkor hangosan felkiáltott: „Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet.” E szavakkal kilehelte lelkét. 47 Amikor a százados a történeteket látta, dicsőítette az Istent s azt mondta: „Ez az ember valóban igaz volt.” 48 És az egész kíváncsi tömeg, amely összeverődött, a történetek láttán mellét verte és szétoszlott. 49 Jézus ismerősei pedig, köztük az asszonyok is, akik Galileából kísérték, távolabb állva nézték.

Jézus temetése

50 Volt egy József nevű derék és igaz férfi, Judea Arimatea nevű városából származott és maga is várta az Isten országát. 51 Tagja volt a tanácsnak, de nem értett egyet a határozattal és az eljárással. 52 Ez elment Pilátushoz és elkérte Jézus testét. 53 Aztán levette, gyolcsba göngyölte, és sziklasírba helyezte, ahol még nem feküdt senki. 54 A készület napja volt, a szombat már beállóban.

55 A Galileából érkezett asszonyok is elmentek és megnézték a sírt, hogyan helyezték el benne a holttestet. 56 Hazatérőben illatszereket és keneteket vásároltak, a szombatot meg a parancs szerint nyugalomban töltötték.

24. fejezet

Jézus feltámadása

1 A hét első napján kora hajnalban kimentek a sírhoz, s magukkal vitték az előkészített illatszereket is. 2 A kő el volt a sírtól hengerítve. 3 Bementek, de az Úr Jézus testét nem találták. 4 Még fel sem ocsúdtak meglepetésükből, már két férfi jelent meg mellettük, ragyogó ruhában. 5 Ijedtükben a földre szegeződött a tekintetük. De azok így szóltak hozzájuk: „Miért keresitek az élőt a halottak között? 6 Nincs itt, feltámadt. Emlékezzetek vissza, mit mondott nektek, amikor még Galileában járt: 7 „Az Emberfiának – mondta – a bűnösök kezébe kell kerülnie, fölfeszítik, de harmadnap feltámad.” 8 Erre eszükbe jutottak e szavai. 9 A sírtól visszatérve mindent hírül adtak a tizenegynek és a többieknek. 10 Mária Magdolna, Johanna és Jakab anyja, Mária s néhány más asszony hozta a hírt, aki még velük volt, az apostoloknak, 11 de azok üres fecsegésnek tartották és nem hittek nekik.

12 Péter mégis menten a sírhoz futott. Benézett, de csak a lepleket látta. Hazament és igen elámult a történeten.

Jézus szenvedéstörténete Szent János evangéliuma szerint (18,1–20,31)

18. fejezet

Jézus elfogatása

1 Azután, hogy ezeket mondta, Jézus kiment tanítványaival a Kidron patakon túlra. Ott volt egy kert. Odament tanítványaival. 2 Ezt a helyet Júdas is ismerte, aki elárulta, mert Jézus gyakran járt ide tanítványaival. 3 Júdas kapott egy csapat katonát, a főpapoktól és a farizeusoktól pedig szolgálkat, és kiment velük, lámpákkal, fáklyákkal és fegyverekkel fölszerelve.

4 Jézus tudta, mi vár rá. Eléjük ment hát és megszólította őket: „Kit kerestek?” 5 „A názáreti Jézust” – felelték. Jézus megmondta nekik: „Én vagyok.” Júdas is ott volt köztük, aki elárulta. 6 Amikor azt mondta: „Én vagyok”, meghátráltak és földre rogytak. 7 Jézus ezért újra megkérdezte: „Kit kerestek?” „A názáreti Jézust” – felelték. 8 Erre Jézus így folytatta: „Mondtam, hogy én vagyok. De ha engem kerestek, ezeket engedjétek el.” 9 Így beteljesedett, amit mondott: „Senkit sem vesztettem el azok közül, akiket nekem adtál.”

10 Simon Péternél volt egy kard. Kirántotta és a főpap szolgájára sújtott, s levágta a jobb fülét. A szolgát Malkusnak hívták. 11 Jézus rászólt Péterre: „Tedd hüvelyedbe kardodat! Ne ürítsem ki a kelyhet, amelyet az Atya adott nekem!”

Jézus Annás és Kaifás előtt

12 A csapat parancsnoka, valamint a zsidó szolgálk elfogták Jézust és megkötözték. 13 Először Annáshoz vitték, Kaifás apósához. Abban az esztendőben Kaifás volt a főpap, 14 ő adta azt a tanácsot a zsidóknak, hogy: „Jobb, ha egy ember hal meg a népért.”

15 Simon Péter és egy másik tanítvány követte Jézust. Mivel ez a másik tanítvány ismerőse volt a főpapnak, bejutott Jézussal a főpap udvarára, 16 Péter azonban kint maradt a kapunál. A másik tanítvány, aki ismerőse volt a főpapnak, kijött és szólt a kapuban őrködő lánynak, és bevitte Pétert. 17 A kapunál őrködő szolgáló megkérdezte: „Nem ennek az embernek a tanítványai közül való vagy?” „Nem vagyok” – felelte. 18 A szolgálk és a poroszlók tüzet raktak és melegedtek, mert hideg volt. Péter is odaállt közéjük melegedni.

19 A főpap a tanítványai és a tanítása felől faggatta Jézust. 20 Jézus ezt felelte neki: „Nyíltan beszéltem, mindenki füle hallatára. Mindig a zsinagógákban és a templomban tanítottam, ahova minden zsidónak bejárása van. Titokban nem mondtam semmit. 21 Mit kérdezel engem? Kérdezd azokat, akik hallották, amit mondtam. Ők tudják, mit tanítottam.” 22 E szavakra az egyik poroszló arcul ütötte Jézust ezt mondva: „Így felelsz-e a főpapnak?” 23 Jézus csak ennyit mondott: „Ha rosszul szóltam, bizonyítsd be a rosszat. Ha meg jól, akkor miért ütsz?” 24 Ekkor Annás megkötözve elküldte Kaifás főpaphoz.

25 Simon Péter még mindig ott állt és melegedett. Újra megkérdezték tőle: „Nem ennek az embernek a tanítványai közül való vagy?” De tagadta: „Nem vagyok.” 26 A főpap egyik szolgálója, aki rokona volt annak, akinek Péter levágta a fülét, megjegyezte: „De hisz ott láttalak vele a kertben.” 27 Péter ismét tagadta. Erre nyomban megszólalt a kakas.

Jézus Pilátus előtt

28 Kaifástól a helytartóságra vitték Jézust. Kora reggel volt. A zsidók nem mentek be a helytartóságra, nehogy tisztátalanná váljanak, s elkölthessék a húsvéti bárányt. 29 Ezért Pilátus jött ki hozzájuk, és megkérdezte tőlük: „Mivel vádoljátok ezt az embert?” 30 „Ha nem volna gonosztevő – felelték –, nem hoztuk volna eléd.” 31 Pilátus szabadkozott: „Vigyétek vissza és ítélkezzetek fölötte saját törvényetek szerint!” De a zsidók nem tágtottak. Nekünk senkit sem szabad megölnünk.” 32 Így beteljesedett, amit Jézus mondott, amikor megjövendölte, milyen halállal hal meg.

33 Pilátus visszament a helytartóságra, maga elé hívatta Jézust, és megkérdezte tőle: „Te vagy a zsidók királya?” 34 Jézus ezt felelte: „Magadtól mondod ezt vagy mások mondták neked rólam?” 35 „Hát zsidó vagyok én?” – tört ki Pilátus. Saját néped és a főpapok adtak kezemre. Mít tettél? 36 Jézus így válaszolt: „Az én országom nem ebből a világból való. Ha ebből a világból volna országom, harcra kelnének szolgálaim, hogy ne kerüljek a zsidók kezére. De az én országom nem innen való.” 37 Pilátus közbeszólt: „Tehát király vagy?” Te mondd, hogy király vagyok – mondta Jézus. Arra születtem, s azért jöttem a világba, hogy tanúságot tegyek az igazságról. Aki az igazságból való, hallgat szavamra.” 38 Pilátus ezt mondta: „Mi az igazság?” E szavakkal újra kiment a zsidókhoz és kijelentette: „Én nem találok semmiben bűnösnek. 39 De az a szokás nálatok, hogy húsvétkor valakit szabadon bocsássak. Akarjátok, hogy szabadon bocsássam a zsidók királyát?” 40 Erre újra kiabálni kezdtek: „Ne őt, hanem Barabást!” Barabás rabló volt.

19. fejezet

1 Erre Pilátus előhozatta Jézust és megostoroztatta. 2 A katonák tövisből koszorút fontak, a fejére tették és bíborszínű köntöst adtak rá. 3 Aztán elé járultak és így gúnyolták: „Üdvözlégy, zsidók királya!” Majd arcul ütötték.

4 Pilátus ismét kiment és így szólt hozzájuk: „Nézzétek, elétek vezetem. Értsétek meg: nem találok semmiben sem bűnösnek.” 5 Jézus töviskoronával, bíborpalástban jött ki. Pilátus rámutatott: „Íme, az ember!” 6 Mihelyt meglátták, a zsidók és a szolgák elkezdtek kiabálni: „Keresztre vele, keresztre vele!” Pilátus ismét szabadkozott: „Vigyétek el és feszítsétek meg ti! Én nem találok bűnösnek.” 7 De a zsidók nem tágitottak: „Nekünk törvényünk van, s e törvény szerint meg kell halnia, mert Isten Fiává tette magát!”

8 Ennek hallatára Pilátus még jobban megijedt. 9 Visszament a helytartóságra, és újra megkérdezte Jézustól: „Honnan való vagy?” Jézus nem válaszolt neki. 10 Pilátus kérdőre vonta: „Nekem nem felelsz? Hát nem tudod, hogy hatalmam van rá, hogy szabadon bocsássalak, de hatalmam van arra is, hogy keresztre feszíttesselek?” 11 Jézus csak ennyit mondott: „Nem volna fölöttem hatalmad, ha onnan felülről nem kaptad volna. Ezért annak, aki a kezedre adott, nagyobb a bűne.”

Jézus halálra ítéltése

12 Ettől fogva Pilátus azon volt, hogy szabadon bocsássa. A zsidók azonban ordítottak és fenyegetőztek: „Ha elbocsátod, nem vagy a császár barátja! Mert aki királlyá teszi magát, ellene szegül a császárnak!” 13 E szavak hallatára Pilátus kivezette Jézust. Elfoglalta a bírói széket a köves udvaron, amelyet héberül Gabbatának hívnak. 14 Húsvét előkészületi napja volt, a hatodik óra körül járt. Így szólt a zsidókhoz: „Nézzétek, a királyotok!” 15 De újra elkezdtek ordítani: „Halál rá! Halál rá, keresztre vele!” Pilátus megkérdezte: „Keresztre feszíttessem a királyotokat?” De a főpapok tiltakoztak: „Nincs királyunk, csak császáruk!” 16 Erre kiszolgáltatta nekik, hogy feszítsék keresztre.

A keresztre feszítés

Ezzel átvették Jézust. 17 Maga vitte keresztjét, míg oda nem ért az úgynevezett Koponyák helyére, amelyet héberül Golgotának hívnak. 18 Ott keresztre feszítették, s két másikat is vele, jobb és bal felől, Jézust meg középen.

19 Pilátus feliratot is készíttetett, és a keresztfára erősíttette. Ez volt a felirat: „A názáreti Jézus, a zsidók királya!” 20 A feliratot sokan olvasták a zsidók közül, mert az a hely, ahol fölfeszítették Jézust, közel volt a városhoz, héberül, latinul és görögül volt írva. 21 A zsidó főpapok azért kérték Pilátust: „Ne azt írd, hogy a zsidók királya, hanem, hogy azt mondta magáról: a zsidók királya vagyok.” 22 De Pilátus azt felelte: „Amit írtam, azt megírtam!”

Sorsot vetnek Jézus ruhájára

23 Amikor a katonák fölfeszítették Jézust, fogták ruhadarabjait és négy részre osztották, minden katonának egy-egy részt, majd a köntösét is. A köntöse varratlan volt, egy darabból szöve. 24 Ezért megegyeztek egymás közt: „Ne hasítsuk szét, hanem vessünk rá sorsot, hogy kié legyen.” Így teljeseedett be az Írás:

Ruhámon megosztottak egymás közt,
és köntösömrre sorsot vetettek.
A katonák valóban így tettek.

Jézus anyja

25 Jézus keresztje alatt ott állt anyja, anyjának nővére, Mária, aki Kleofás felesége volt, és Mária Magdolna. 26 Amikor Jézus látta, hogy ott áll az anyja és szeretett tanítványa, így szólt anyjához: „Asszony, nézd, a fiad!” 27 Aztán a tanítványhoz fordult: „Nézd, az anyád!” Attól az órától fogva házába fogadta a tanítvány.

Jézus halála

28 Jézus tudta, hogy már minden beteljesedett. De hogy egészen beteljesedjék az Írás, megszólalt: „Szomjazom!” 29 Volt ott egy ecettel teli edény. Belemártottak egy szivacsot, izsópra tűzték és a szájához emelték. 30 Amint Jézus megízlelte az ecetet, így szólt: „Beteljesedett!” Aztán lehajtotta fejét és kilehelte lelkét.

Megnyitják Jézus oldalát

31 Az előkészület napja volt. A zsidók arra kérték Pilátust, töresse meg a keresztre feszítettek lábszárát és vetesse le őket a keresztről, nehogy szombaton is a kereszten maradjanak a holttestek, az a szombat ugyanis nagy ünnep volt. 32 El is mentek a katonák, és megtörték a lábszárát az egyiknek is, a másinak is, akit vele együtt fölfeszítettek. 33 Amikor azonban Jézushoz értek, látták, hogy már meghalt. Ezért nem törték meg a lábszárát, hanem 34 az egyik katona oldalába döfte a lándzsáját. Nyomban vér és víz folyt belőle. 35 Aki látta, az tett róla tanúságot és igaz a tanúsága. Tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek. 36 Mert ez azért történt, hogy beteljesedjék az Írás: „Csontját ne törjétek!” 37 Vagy egy másik helyen: „Föltekintenek arra, akit keresztülszúrtak.”

Jézus temetése

38 Arimateai József, aki Jézus tanítványa volt, bár a zsidóktól való félelmében csak titokban, arra kérte Pilátust, hogy levehesse Jézus testét. Pilátus megengedte. Így elment és levette a testet. 39 Nikodémus is elment, aki annak idején éjszaka kereste föl (Jézust), s vitt mintegy 100 font mirha- és aloékeveréket. 40 Fogták Jézus testét és a fűszerekkel együtt gyalcsba göngyölték. Így szoktak a zsidók temetni. 41 Azon a helyen, ahol keresztre feszítették, volt egy kert, s a kertben egy új sírbolt, ahova még nem temettek senkit. 42 Mivel a sír közel volt, a zsidók készületi napja miatt ide temették Jézust.

20. fejezet

Az üres sír

1 A hét első napján, kora reggel, amikor még sötét volt, Mária Magdolna kiment a sírhoz. Észrevette, hogy a követ elmozdították a sírtól. 2 Erre elfutott Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit kedvelt Jézus, és hírül adta nekik: „Elvitték az Urat a sírból, s nem tudni, hova tették.”

3 Péter és a másik tanítvány elindult és a sírhoz sietett. 4 Mind a ketten futottak. De a másik tanítvány gyorsabban futott, mint Péter, és hamarabb ért a sírhoz. 5 Benézett s látta a gyalcsot, de nem ment be. 6 Nem sokkal később Péter is odaért, bement a sírba, s ő is látta az otthagytott

gyolcsot meg a kendőt, amellyel a fejét befödtek. Ez nem a gyolcs közt volt, hanem külön összehajtva más helyen. 8 Most már a másik tanítvány is bement, aki először ért oda a sírhoz. Láta és hitt. 9 Eddig ugyanis nem értették az Írást, amely szerint föl kellett támadnia a halálból. 10 Ezután a tanítványok visszatértek övéikhez.

Jézus megjelenik Mária Magdolnának

11 Mária ott állt a sír előtt és sírt. Amint így sírdogált, egyszer csak benézett a sírba. 12 Láta, hogy ott, ahol Jézus teste volt, két fehér ruhába öltözött angyal ül, az egyik fejtől, a másik lábtól. 13 Megszólították: „Asszony, miért sírsz?” „Mert elvitték Uramat – felelte –, s nem tudom, hová tették.” 14 „E szavakkal hátrafordult, s látta Jézust, amint ott állt, de nem tudta róla, hogy Jézus. 15 Jézus megkérdezte: „Asszony, miért sírsz? Kit keresel?” Abban a hiszemben, hogy a kertész áll mögötte, így felelt neki: „Uram, ha te vitted el, mondd meg, hova tetted, hogy elvihessem magammal.” 16 Jézus most nevéen szólította: „Mária!” Erre megfordult, s csak ennyit mondott: „Rabboni”, ami annyit jelent, mint „Mester”. 17 Jézus ezt mondta neki: „Engedj! Még nem mentem föl Atyámhoz. Inkább menj el testvéreimhez és vidd nekik hírl: Fölmegyek Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, Istenemhez és a ti Istenetekhez.” 18 Mária Magdolna elment, és hírl adta a tanítványoknak: „Láttam az Urat, s ezt mondta nekem.”

Jézus megjelenik a tanítványoknak

19 Amikor beesteledett, még a hét első napján megjelent Jézus a tanítványoknak, ott, ahol együtt voltak, bár a zsidóktól való félelmükben bezárták az ajtót. Belépett, megállt középen és köszöntötte őket: „Békesség nektek!” 20 E szavakkal megmutatta nekik kezét és oldalát. Az Úr láttára öröm töltötte el a tanítványokat. 21 Jézus megismételte: „Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.” 22 Ezekkel a szavakkal rájuk lehelt, s így folytatta: „Vegyétek a Szentleket! 23 Akinek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer, s akinek megtartjátok, az bűnben marad.”

24 A tizenkettő közül az egyik, Tamás vagy melléknevén Didimusz, nem volt velük, amikor megjelent nekik Jézus. 25 A tanítványok elmondták: „Láttuk az Urat!” De kételkedett: „Hacsak nem látom kezén a szegek nyomát, ha nem helyezem ujjamat a szegek helyére, és oldalába nem teszem a kezem, nem hiszem.” 26 Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványok, s Tamás is ott volt velük. Ekkor újra megjelent Jézus, bár az ajtó zárva volt. Belépett, megállt középen és köszöntötte őket: „Békesség nektek!” 27 Aztán Tamáshoz fordult: „Nyújtsd ide az ujjadat és nézd kezemet! Nyújtsd ki a kezedet és tedd oldalamba! S ne légy hitetlen, hanem hívő!” 28 Tamás fölkiáltott: „Én Uram, és Istenem!” 29 Jézus csak ennyit mondott: „Hittél, mert láttál. Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek.”

30 Jézus még sok más csodajelet is mutatott tanítványai előtt, amelyeket nem jegyeztek föl ebben a könyvben. 31 Ezeket azonban följegyezték, hogy higgyetek: Jézus a Messiás, az Isten Fia, s hogy a hit által életetek legyen benne.

Ószövetségi idézetek és utalások a szenvedéstörténetben

Az Egyház nagypéntekre és húsvétra vonatkozó hitének valószínűleg az a legrégebbi ránk maradt megfogalmazása, amelyet Szent Pál jegyzett föl az 1Kor 15,3-5-ben: „Krisztus meghalt bűneinkért az írások szerint, eltemették és föltámadt a harmadik napon az írások szerint, megjelent Kéfásnak majd a tizenkettőnek...” Ezt a mondatot nem maga Pál fogalmazta, hanem közismert s közhasználatban levő hitvallási formulaként idézte. Érdemes megfigyelnünk, hogy az események rögzítéséhez („meghalt, eltemették, föltámadt, megjelent”) már itt hozzákapcsolódott azok teológiai értelmezése is, mégpedig legszembeszökőbbben két határozóval: az egyik a *bűneinkért* szó, amely Jézus halálának céljára, illetőleg eredményére utal, arra, hogy Jézus halálával megváltott minket a bűnből. A másik az „az írások szerint” szókapcsolat, amely viszont azt tanúsítja, hogy ami Jézussal történt, az nem Isten szándékainak összeomlását, nem Isten vereségét jelenti, hanem épp ellenkezőleg azoknak végső, váratlan beteljesedését. Ez az utóbbi gondolat az apostoli Egyház számára legalább olyan fontos volt, mint az előbbi. Az Apostolok cselekedeteiben olvasható prédikációk, amelyekben valószínűleg az ősegyház igehirdetésének történeti szempontból is megbízható emlékei maradtak ránk, a „bűneinkért” gondolatot még nem juttatják érvényre, de azt hangsúlyozzák, hogy Jézus „Isten előretudásának pontosan kicövekelt tervei szerint” került azoknak kezébe, akik aztán halálra adták (2,23). „Isten előre meghirdette minden prófétájának szája által, hogy az ő Krisztusa szenvedni fog, s (ezt a szándékát) így be is teljesítette” (3,18).

Ha erre gondolunk, jobban megértjük, miért van olyan sok ószövetségi idézet és utalás a szenvedéstörténetben, vagyis az evangéliumoknak azokban a szakaszaiban, amelyek Jézus elfogatását, kihallgatását, meghurcoltatását és megfeszítettetését beszélik el. Ezeket az idézeteket mi, huszadik századi olvasók sokszor csak terhes díszítő elemnek látjuk. Pedig a mai költő is távlatokat tud nyitni verse mögé hasonló idézet- s utalás-sorozattal. Olvassuk például Babits versét, A könnytelenek könnyeit:

Szakadjatok ki, bús szavak!
Sem élet, sem halál:
egy örült nemzet eleven
megnyílt sírjában áll.

Már a versforma is a Szózatot idézi, de a tizenhét szakaszos költemény fontos szavakkal, szókapcsolatokkal újra és újra valóságosan ráfut Vörösmarty szövegére. S ez nem fölösleges dísz, ünnepélyesség, hanem Babits legfőbb költői mondanivalójának kifejezője. Ilyesféle a helyzet a szenvedéstörténet (s általában a Biblia) idézeteivel, utalásaival kapcsolatban is.

Sőt a szenvedéstörténetben nemegyszer egyenest az látszik valószínűnek, hogy nem az idézeteket „hordták rá” díszítő-értelmező elemként egy már korábban meglevő passió-történetre, hanem megfordítva. Előbb lehetett egy idézetgyűjtemény, amely egyszerűen felsorolta az Ószövetségnek a szenvedő igazra, Isten-emberére vonatkozó néhány passzusát, s ezeket nem Jézus szenvedésének egyik vagy másik mozzanatára vonatkoztatta, hanem általában kijelentette róluk, hogy a nagycsütörtök estétől nagypéntek délutánig tartó eseménysorban beteljesedtek. Csak később építették föl a mai, folyamatos elbeszéléssé kerekedő passió-történetet; talán nem is mindig tényleges történeti emlékek alapján, hanem inkább ezeknek az idézeteknek sorozatából. Jézus szenvedését és halálát nem közvetlenül, hanem ezeknek az ószövetségi idézeteknek tükrében akarta át- meg átélmélni az apostoli Egyház, mert főként az érdekelte, hogy *mi* történt nagypénteken, nem az, hogy *hogyan* játszódtak le ennek a világot fordító napnak eseményei.

A szenvedő igazról szól például a 27. zsoltár, s így kezdődik: „Világosságom és üdvösségem az Úr, kitől félnék? Életem oltalmazója, kitől rettegnék? Ha rámtörnek a gonoszok, hogy elveszítsenek, elleneim és ellenségeim *meztáncorodnak és a földre zuhannak*. És ha hadsereg áll

is velem szemben, szívem akkor sem remeg. Ha harcra kelnek ellenem, akkor is bizakodom.” A 35. zsoltár első sorai pedig így hangzanak: „Szállj perbe, Uram, azokkal, akik velem vitáznak, győzd le azokat, akik ellenem harcolnak. Ragadj fegyvert és pajzsot, kelj föl védelmemre. Vess lándzsát és dárdát üldözőim ellen. Mondd lelkemnek: Én vagyok üdvösséged! Vesszenek dicstelenül, akik életemre törnek, *hátráljanak meg* szégyenletesen, akik gonoszat forralnak ellenem.”

Ez a két zsoltárrészlet bizonyosan hatott annak a jelenetnek megfogalmazására, amelyben János Jézus elfogatását ábrázolja (18,1-9). Ha ezt összevetjük a szinoptikusoknál olvasható megfelelőjével, egyszeriben sajátos eltérésekre leszünk figyelmesek. Jánosnál ez a jelenet monumentálissá vált: Jézus ellen rómaiakból és zsidókból álló valóságos kis hadsereg vonul ki, amelynek Júdás nem is kalauza, hanem már-már vezére. Megérkezésükkor Jézus magához ragadja a kezdeményezést. Előbb kérdez, aztán kinyilatkoztatja magát: „Én vagyok.” Ez a bemutatkozás sokkal súlyosabb, mint gondolnánk: egész a Jahve névig villan, ő az „Aki Van”. S hogy valóban, arról az kezeskedik, hogy ez a bemutatkozó, kinyilatkoztató formula újra meg újra előfordul a negyedik evangéliumban – központban a 13,19-cel, amelyben a lábmosás után jelenti ki Jézus apostolainak: „Előre megmondom, mielőtt megtörténnék, hogy amikor megtörténik, higgyétek, hogy Én Vagyok.” Magában az elfogatási jelenetben még egyszerű jelentkezésnek is tarthatnánk azt, amit Jézus kimond. De az ellene fölvonulók épp ennek a szónak hallatára „*meghátráltak és a földre rogytak*”, akárcsak a szorongatott *igaz* ellenségei a két idézett zsoltárrészben. Jézus most el is mehetne, de inkább ismétli a kérdést, a kijelentést, s felszólítja a fegyvereseket, hogy őt magát fogják el, de övéit engedjék szabadon. Ha azt gondolnánk, hogy a negyedik evangélium szerzője ennek a jelenetnek megrajzolásokor mintegy helyesbíti a szinoptikusok beszámolóját, mondjuk, saját, pontosabb emlékei alapján, akkor aligha járnánk helyes nyomon. Épp az ószövetségi utalás árulja el, hogy János egyszerűen más vonatkozásrendszerbe állította be ezt a jelenetet, mint a szinoptikusok. Az isteni fönségben megnyilatkozó Üdvözítővel szinte az egész hitetlen Kozmoszt állította szembe, azért volt szüksége a rómaiakra is. Ebben a képben aztán nincs helye a vérrel verejtékező magányos órák vergődő imádságának, amely mögött – a szinoptikusoknál – sajátos ószövetségi háttér áll: „Halálosan szomorú a lelkem” (Mk 14,34 vö.: Zsolt 42,6 és Jón 4,9 a görögben: „jogosan szomorkodom mind a halálig”). Júdás csókjáról nem eshetik szó, hiszen Jézust nem kell keresni, egyértelműen kiválik apostolai közül. Előkerül azonban itt is Simon Péter kardja, s egészen váratlanul a *hózzá* intézett figyelmeztetésben előkerül a kehely-metaphora is: „Tedd hüvelyébe kardodat! Ne ürítsem ki a kelyhet, amelyet az Atya adott nekem?” (18,11).

Ha megkérdeznék, hogy a két elfogatási jelenet közül melyik állhat közelebb a történelmi valósághoz, habozás nélkül a szinoptikusokéra szavaznánk. De valójában ez a kérdés nem egészen indokolt, s ez az „értékelés” meglehetősen félrevezető. Az evangélisták itt sem arra törekedtek, hogy részleteiben megbízható beszámolót szerkesszenek a nagycsütörtök este eseményeiről, hanem egyszerűen azt akarták szemünk elé állítani, hogy Jézus szenvedéstörténetében – egészben véve – azok az ószövetségi jövendölések teljesedtek be, amelyek a szenvedő igazról, Isten-emberéről szólnak. Illetőleg még pontosabban: hogy Jézus szenvedése beleillik ezeknek a „passióknak” sorába, beteljesedett benne az a „vonal”, amelyet maga az Ószövetség nem is föltétlenül tekintett profetikus jellegűnek, s nem vonatkoztatott a Messiásra. János ért ahhoz, hogy már a szenvedés eseményein is átcsillantsa a megdicsőülés diadalfényét. Ezt teszi az előbb elemzett elfogatási jelenetben is. Ez az ábrázolás aligha felel meg a történelmi valóságnak, de mégsem indokolatlan, hiszen a passióra hűsvét következett, s ez a „diadalfény” a hűsvét ragyogásának elővételezője. Aki nem a részletek igazságát keresi, hanem az egészét, az megteheti, hogy már a Getszemániban úgy állítsa elének Jézust, mint aki győzelmi útra indul.

Miért érdemes mindezt tudnunk s újra meg újra meggondolnunk a szenvedéstörténet olvasása közben? Ma megszoktuk a *direkt* ábrázolást, a sajtó, a televízió, vagy akár a

képzőművészet, a film meg az irodalom dokumentatív pontossággal szembesít az emberi fájdalommal, megaláztatással. A Szentírás nem erre törekszik. Nem mintha elborzadna a látványtól, vagy meg akarná kerülni a témát. Amint a *misében* megcsodálja Pilinszky János „a papok csillagmozgását, a ministránsok gyerekes fegyelmét... és a szépen hímzett ruhákat”, s azt mondja, hogy „a világnak talán legvéresebb drámáját egyedül ezzel a tiszta ellentmondással lehetséges fölidézni”, ugyanúgy a szenvedéstörténet is áttételekkel dolgozik, tiszteletből az esemény s az emberi szív fölfogó képessége iránt. A szenvedéstörténetet nem egyszeri, „szívszakasztó” olvasmánynak szánták, hanem a hívő ember s az Egyház életét végigkísítő olvasnivalónak, amely épp tartózkodásában alkalmas arra, hogy akár naponta elővegyük.

Az sem érdektelen, hogy ez az elbeszélésmód eltéphetetlenül beleszövi Jézus szenvedéstörténetét az emberiség szenvedéstörténetébe. Emlékeztet arra, hogy Jézus a mi sebeinktől sebesült, a mi halálunkat, keresztünket vállalta. Hiszen szenvedését, halálát olyan szavakkal lehet elmondani, amelyek eredetileg emberek kínjának, halálának elmondására szolgáltak. Nemcsak *értünk* halt meg, hanem *velünk* is, s ezzel a mi kínunkat, megtöretésünket is a megváltás eszközévé tette.

(Jelenits István: Betű és lélek)

Salvifici Doloris (A szenvedés értelméről)

II. János Pál pápa *Salvifici Doloris* kezdetű apostoli levele
a Katolikus Egyház püspökeihez, papjaihoz, szerzetescsaládjaihoz és hívőihez

Az emberi szenvedés keresztény értelméről

Fordította Mártonffy Marcell O.S.B.

Szent István Társulat kiadása (1984, ISBN 963 360 376 5 VIII. kötet)

Bevezetés

*Tisztelendő Püspöktestvéreim!
Krisztusban Kedves Testvéreim!*

I. rész: Bevezetés

A szenvedés felfedezése

1. Az üdvözítő szenvedés értelmét magyarázva Szent Pál ezt mondja: „Testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az Egyháznak a javára”.¹ E szavak mintegy annak a hosszú útnak végén hangzanak el, amely az emberi történelemhez szorosan hozzátartozó, de Isten Igéjének fényével megvilágított szenvedéseken húzódik végig. A szavak a döntő felfedezés erejével hatnak, s e felfedezést öröm kíséri. Ezért írja az Apostol: „Örömmel szenvedek értetek”.² Az öröm a szenvedés értelmének feltárulásából fakad. A felismerés a legszemélyesebb módon Tarzusi Pált, a szavak szerzőjét érinti, mégis minden emberre vonatkozik. Az Apostol megosztja velünk felfedezését, mert – miként neki magának segítségére volt – mindazokat, akikkel megosztja, a szenvedés üdvözítő értelmének belátására segítheti.

A szenvedés és az emberi természet

2. A szenvedés témája – épp üdvösségszerző jelentőségénél fogva – mélységesen összefügg az Egyház rendkívüli jubileumával, a megváltás évével.³ Már ez a körülmény is világosan utal rá, milyen megkülönböztetett figyelmet kell szentelnünk a témának épp ebben az időszakban. S ettől eltekintve is mindenkit érintő kérdés, amely elkíséri az embert, a földrajzi szélesség vagy hosszúság bármely fokán él is. A szenvedés bizonyos értelemben együtt született világra az emberrel, fontos tehát, hogy újra meg újra foglalkozzunk vele. Ha Pál a Római levélben azt írta is, hogy „az egész természet (együtt) sóhajtozik és vajúdik mindmáig”,⁴ s ha az ember ismeri és átérzi is az őt körülvevő élővilág fájdalmait, mégis, amit mi a „szenvedés” szóval jelölünk, kifejezetten az *emberi természet lényegéhez* tartozik. A szenvedés olyan mély, mint maga az ember, éppen mert feltárja az emberi mélységeket, sőt, valamiképpen túl is mutat rajtuk. Úgy véljük, a szenvedés az ember transzcendenciájához

---

¹ Kol 1,24.

² Kol 1,24.

³ Az 1983-ban tartott rendkívüli szentévvél (ford. megj.).

⁴ Róm 8,22.

tartozik. Az ember „rendeltetése” az, hogy számos területen meghaladja önmagát. Erre szól rejtett értelmű hivatása, e területek egyike a szenvedés.

Az Egyház útja és a szenvedés

3. A szenvedés témája tehát különösen is igényli, hogy a megváltás évének összefüggésében szemléljük. Mindenekelőtt azért, mert a megváltás Krisztus keresztjében, azaz szenvedésében teljesedett be. S ugyanakkor a megváltás évében újra megfontoljuk a *Redemptor Hominis* enciklikában kifejezett igazságot: Krisztusban „minden ember az Egyház útjává lesz”.⁵ Azt mondhatjuk, az ember mindenekelőtt akkor lesz az Egyház útjává, amikor életébe belép a szenvedés. Tudjuk, ez életének különböző pillanataiban történik meg, számtalan módon, más-más mértékben. Mindenesetre a szenvedés – ilyen vagy olyan formában – *elválaszthatatlan az ember földi életétől*.

Mivel tehát az emberek földi életükben a szenvedés útját járják, az Egyháznak mindig – s a megváltás évében talán különösen is – ezen az úton kell találkoznia velük. Az Egyház Krisztus megváltó keresztjének misztériumából született. Az a feladata, hogy főként a szenvedés útján *keresse a találkozást* az emberrel. Ebben a találkozásban „lesz az ember az Egyház útjává”, amely a legfontosabb utak egyike.

A szenvedés misztérium

4. Ebből fakad a jelen – a szenvedést szem előtt tartó – megfontolás is, épp a megváltás évében. Az emberi szenvedés *együttérzést, tiszteletet, s a maga módján félelmet* szül. A szenvedésben tehát sajátos, nagy *misztériummal* találjuk szemben magunkat. Ebből a minden emberi szenvedés iránt megnyilvánuló, különleges tiszteletből kell kiindulnia annak, amit itt lépésről lépésre kifejtünk, amit a szív mély *szükségéből s a hit követelményéből* fakadóan mondanunk kell. Mindenekelőtt e két mozgató erő közelít egymáshoz s találkozik egymással, amikor a szenvedés témáját tárgyaljuk. *A szív szüksége* tesz képessé arra, hogy legyőzzük a félelmet, s a *hit követelménye* – amelyet többek közt Szent Pál imént idézett szavai is megfogalmaznak – adja meg a szenvedés tartalmát. Ennek a hitnek nevében és erejében merjük érinteni azt, ami oly érinthetetlennek tűnik minden emberben: hiszen a szenvedő ember megközelíthetetlen titok marad.

II. rész: Az emberi szenvedés világa

A fizikai és az erkölcsi szenvedés

5. A szenvedés a maga szubjektív vetületében, személyes tényként, az ember konkrét és megismételhetetlen belső világába zárva kimondhatatlannak, közölhetetlennek tetszik. Mégis, ugyanakkor talán semmi nem igényli annyira, hogy szóljunk, elmélkedjünk róla, hogy nyílt problémának tekintsük, mint épp a szenvedés a maga „objektív valóságában”. Körülötte alapvető kérdések tornyosulnak válaszra várva. Látjuk, nem csupán arról van itt szó, hogy leírjuk, mi a szenvedés. Más, a leírás szintjén túllépő kritériumok is szerepet játszanak. Ezekkel is számot kell vetnünk, amikor be akarunk hatolni az emberi szenvedés világába. Meglehet, az ember szenvedésének földjén a legismertebb területre az *orvostudomány* – amely egyben a gyógyítás művészete – vezet el. Ez képes legpontosabb azonosítására s egyben ellensúlyozására a „beavatkozás” (a terápia) módszereivel. Ám ez csak egyetlen terület. Az emberi szenvedés sokkal tágabb, változatosabb, több irányba terjed ki. Az emberek különféleképp szenvednek, s ezek felismerésére az orvostudomány még

---

⁵ Vö. 14, 18, 2.

legfejlettebb szakágaival együtt sem mindig képes. A szenvedés a betegségnél is szélesebb körű, összetettebb jelenség. Még mélyebbre gyökerezik, magának emberségünknek mélyére. Némi fogalmat a fizikai és az erkölcsi szenvedés megkülönböztetésével alkothatunk erről. A különbségtétel alapja az emberi szenvedés kettős területe. A testi és lelki összetevőre mutat rá, amelyek a legközvetlenebbül alá vannak vetve a szenvedésnek. Amennyiben bizonyos fokig rokon értelemben használjuk a „szenvedés” és a „fájdalom” szavakat: a *fizikai szenvedés* akkor jelenik meg, amikor valami módon „fáj a testünk”, míg az *erkölcsi szenvedés* „a lélek fájdalma”. Amikor erről szólunk, spirituális természetű szenvedésre gondolunk, s nemcsak az erkölcsi vagy fizikai szenvedés lélektani kísérőjelenségeire. Az erkölcsi szenvedés tág területe és sokfélesége semmivel sem kisebb a fizikai fájdaloménál. Ugyanakkor talán a terápia kevésbé képes azonosítani és gyógyítani.

A szenvedés a Szentírásban

6. A Szentírás *a szenvedés nagy könyve*. Elég, ha csupán néhány példát, helyzetet említünk az Ószövetségből, melyek a szenvedés, főként az erkölcsi szenvedés jegyét viselik: halálvesztély,⁶ a gyermekek halála⁷ – különösen az elsőszülött és egyetlen fiúé⁸ –, de ugyanígy az utódok hiánya,⁹ vágyódás a haza után,¹⁰ üldöztetés és ellenséges környezet,¹¹ a szenvedő ember kigúnyolása és kinevetése,¹² magány és elhagyatottság,¹³ lelkifurdalás,¹⁴ értetlenség afölött, miért megy jól a rosszak sora, és miért szenvednek az igazak,¹⁵ a barátok és szomszédok hűtlensége és hálátlansága¹⁶ s végül egy egész nemzet balsorsa.¹⁷ Az Ószövetség az emberről mint *pszichofizikai egészből* szól, s az „erkölcsi” szenvedéseket gyakran együtt szemléli azokkal a fájdalmakkal, amelyeket a test különböző részei: a csontok,¹⁸ a vesék,¹⁹ a máj,²⁰ a belső részek,²¹ a szív²² érznek. Tagadhatatlan, hogy az erkölcsi szenvedéseknek szomatikus összetevője is van, s hogy gyakorta kihatnak az egész test állapotára.

A szenvedés és a rossz

7. Miként az idézett példákban látható, a Szentírás a különféle képpen átértett fájdalmas helyzetek egész sorát vonultatja föl. E felsorolás persze nem meríti ki mindazt, amit a szenvedésről már elmondott s szüntelenül ismétél az *egyes emberek élettörténetének* – íratlan – könyve, s még inkább – ennek fényénél – az egész emberiség történelmének könyve.

⁶ Amint azt Ezekias átélte. Vö. *Iz 38,1–3*.

⁷ Amint Hágár tartott tőle (vö. *Ter 15–16*), amint Jákob képzelte (vö. *Ter 37,33–35*), amint Dávidnak meg kellett tapasztalnia (vö. *2Sám 19,1*).

⁸ Amint Hanna, Tobit felesége tartott tőle (vö. *Tób 10,1–7*). Vö. még *Jer 6,26; Ám 8,10; Zak 12,10*.

⁹ Ezt a próbát kellett kiállnia Ábrámnak (vö. *Ter 15,2*), Ráhelnek (vö. *Ter 30,1*) vagy Hannának, Sámuel anyjának (vö. *1Sám 1,6–10*).

¹⁰ Így a Babilonba száműzött panasza (vö. *Zsolt 137*).

¹¹ Vö. *Zsolt 22,17–21; Jer 18,18*.

¹² Vö. *Jób 19,18; 30,1,9; Zsolt 22,7–9; 42,11; 46,16–17; Jer 20,7; Iz 53,3*.

¹³ Vö. *Zsolt 22,2–3; 31,13; 38,12; 88,9,19; Jer 20,7; Iz 53,3*.

¹⁴ Vö. *Zsolt 51,5; Iz 53,3–6; Zak 12,10*.

¹⁵ Vö. *Zsolt 73,3–14; Préd 4,1–3*.

¹⁶ Vö. *Jób 19,19; Zsolt 41,10; 55,13–15; Jer 20,10; Sir 37,1–6*.

¹⁷ Vö. *Zsolt 44,10–17; 77,3–11; 79,11; 89,51; Iz 22,4; Jer 4,8; 13,17; 14,17–18; Ez 9,8; 21,11–12; Dán 3,31–40; 9,16–19*.

¹⁸ *Pl. Iz 38,13; Jer 23,9; Zsolt 31,10–11; 42,10–11*.

¹⁹ *Zsolt 73,21; Jób 16,13; Siral 3,13*.

²⁰ *Siral 2,11*.

²¹ *Iz 16,11; Jer 4,19; Jób 30,27; Siral 1,20*.

²² *1Sám 1,8; Jer 4,19; 8,18; Siral 1,20–22; Zsolt 38,9,11*.

Azt mondhatnánk: az ember, *ha valami rosszat tapasztal*, mindig szenved; az Ószövetség szóhasználata szenvedés és rossz kapcsolatát magától értetődően azonosságnak fogja föl; nem is volt külön szava a „szenvedés” jelölésére, hanem „rossznak” mondott minden szenvedést.²³

Csak a görög nyelv, s vele az Újszövetség – valamint az Ószövetség görög fordításai – használja a *pászkhó*, 'úrrá lesz rajtam, érzést tapasztalok, szenvedek' igét. Ennek köszönhető, hogy a szenvedés már nem azonosítható közvetlenül az (objektív) rosszal, hanem olyan helyzetre utal, amelyben az ember megtapasztalja a rosszat és e tapasztalat miatt szenved el a fájdalmat. Ennek természete egyszerre aktív és passzív (a *patior* igéből). Metafizikai lényegét tekintve a szenvedés még akkor is passzív marad, ha az ember maga hívja ki, maga okozza a szenvedést.

Ez azonban korántsem jelenti azt, hogy a szenvedésben – lélektani szempontból nézve – nincs valami sajátos „aktivitás”. Mégpedig sokoldalú, szubjektív síkon különféleképp megnyilvánuló, fájdalmas, szomorú, csalódott, lesújtott vagy egyenesen kétségbeesett „aktivitás”, amely a szenvedés erősségétől, mélységétől, valamint – közvetett módon – a szenvedő alany egész struktúrájától, sajátos érzékenységétől függ. A szenvedés lélektani megjelenésének középpontjában *a rossz megtapasztalása* áll, ettől szenved az ember.

A szenvedés valósága tehát a rossz lényegére kérdez: mi a rossz?

Ez a kérdés bizonyos értelemben elválaszthatatlan a szenvedés témájától. A keresztény válasz eltér attól, amit egynémely kulturális és vallási hagyomány ad. Ezek azt állítják, hogy a létezés rossz és meg kell szabadulni tőle. A kereszténység azt hirdeti, hogy a *létezés alapvetően jó*, s vele együtt a létezők is jók. Vallja a Teremtő jóságát, s azt, hogy a teremtmények is jók. Az ember szenved ugyan a rossz miatt, de ez nem egyéb, mint a jó hiánya, korlátozott volta, eltorzulása. Úgy mondhatnánk: az ember azért szenved, mert nem részesül valamely jóban, bizonyos értelemben el van szakítva vagy önmagát fosztotta meg tőle. A legjobban akkor szenved, amikor – a dolgok természetes rendje szerint – része kellene, hogy legyen a jóban, s mégsincs.

A keresztény gondolkodás a szenvedés valóságát a rosszal magyarázza. A rossz valamiképp mindig a lehetséges jóra utal.

A személyes és kollektív szenvedés

8. Az emberi szenvedés sajátos, az emberrel szinte együtt létező „világot” alkot. A szenvedés világa, amely sok, sőt számtalan alanyra terjed ki, el van hintve az emberek között. Személyes szenvedéseik révén az emberek nemcsak kis részét képezik e „világnak”, hanem egyúttal bennük van, egyszeri módon személyükre korlátozódik ez a „világ”. De egybefonódik ezzel az emberek közti s a társadalmi kapcsolatok dimenziója is. A szenvedés világa mintegy *önálló, zárt világ*. A szenvedő emberek hasonlítanak egymásra: helyzetük rokonsága, közös, próbára tevő sorsuk révén, vagy mert mindnyájan megértésre és támogatásra szorulnak. S főként a szüntelenül fölvetődő kérdés miatt, amely a szenvedés értelmére irányul. Tehát, noha a szenvedés világa az egyes emberek közt oszlik el,

²³ Ezzel kapcsolatban emlékeztetnünk kell arra, hogy a héber *r*” gyök a maga általánosságában a rosszat jelöli, szemben a jóval (*tob*), s nem tesz különbséget fizikai, pszichikai és etikai értelem közt. Főnévi alakban – *ra'* és *ra'a* – található meg, s különböztetés nélkül jelöli a rosszat önmagában, a rossz tettet és annak véghezvivőjét. Az igei alakok között az egyszerű *qal* alakon túl, amely a 'rossznak lenni' különféle jelentéseit hordozza, megtalálható a visszaható–szenvedő forma (*niphal*) – 'elszenvedni a rosszat' – és a kauzatív forma (*hiphil*) – 'rosszat tenni valakivel'. Mivel a görög *pászkhó*, 'szenvedek' alak igazi megfelelője a héberben nincs meg, ez az ige is ritkán jelenik meg a Septuaginta-változatban.

egyedülálló kihívást is magában foglal, felhívást a közösségvállalásra és a szolidaritásra. Jelen elmélkedésünkben is ezt a kihívást igyekszünk szem előtt tartani.

Ha személyes s egyben kollektív jelentésével együtt gondolunk a szenvedés világra, lehetetlen nem észrevennünk azt a tény, hogy az emberi létezés bizonyos időszakában és területein e világ *különös mértékben összesűrűsödik*: így például természeti csapások, járványok, földindulások s különféle társadalmi katasztrófák esetében. Elég a rossz termésre s az ezzel járó – vagy egyéb okból fellépő – éhínségre gondolnunk.

S végül: a háborúra. Erről külön is szólnom kell. A két világháborúról, melyek közül az utóbbiban még nagyobb pusztítást végzett a halál, s még több emberi szenvedés halmozódott föl. Századunk második fele pedig – mintegy jelen civilizációnk tévútjainak és vétségeinek arányában – a nukleáris háború oly iszonyú fenyegetését hordozza magában, hogy korunkra nem gondolhatunk másként, mint a szenvedések *minden eddigi mértéket túlszárnyaló felgyülemlésére*, melynek következtében az emberiség elpusztíthatja önmagát. Úgy látszik, a szenvedés világa – ahol a szenvedő alany végső soron maga az ember – korunkban talán minden más kort felülmúlóan „a világ szenvedésévé” alakul át. Annak a világnak a szenvedésévé, amelyet az emberi munka eredményeként létrejött fejlődés jobban átalakított, mint valaha, s egyúttal az ember tévedései és bűnei jobban veszélybe sodortak, mint valaha.

III. rész: Mi a szenvedés értelme? Válaszkeresés

A szenvedés értelmének keresése

9. Mind az egyes ember megtapasztalta összes szenvedés, mind a szenvedés egész világa mélyén elkerülhetetlenül vetődik fel a kérdés: *miért?* Okát, indítékait, ugyanakkor célját, s végső soron *értelmét* kérdezzük. A kérdés nemcsak elkíséri az emberi szenvedést, hanem kifejezetten meghatározza emberi tartalmát: azt, amely által a szenvedés sajátosan *emberi szenvedéssé* válik.

A fájdalom, különösen a fizikai, természetesen megszokott jelenség az állatvilágban is. De csak a szenvedő ember tudja, hogy szenved; csak ő kérdezi meg, miért. S emberként még keservesebben szenved, ha nem talál kielégítő választ. *Nehéz kérdés ez*, akárcsak a másik, vele rokon kérdés, az, amely a rosszra irányul. Miért van a rossz? Miért van rossz a világban? Amikor ezt kérdezzük, valamiképpen a szenvedésre is mindig rákérdezzünk.

Egyik is, másik is nehéz kérdés, ha ember teszi fel embernek, emberek embereknek; de akkor is, ha *Istent kérdezi az ember*. Az ember valójában nem a világnak szegezi kérdését – noha a szenvedés sokszor a világból érkezik –, hanem Istennek, mint a világ Teremtőjének és Urának. Közismert, hogy e kérdés során az ember számos csalódáshoz és konfliktushoz érkezik el Istennel való kapcsolatában. Az is megtörténik, hogy eljut *magának Istennek a tagadásáig*. Ugyanis, ha a világ létezése mintegy ráirányítja az ember lelki szemeit Isten létezésére, bölcsességére, hatalmára és nagyszerűségére – a rossz és a szenvedés, olykor gyökeresen is, elhomályosítja ezt a képet, legtöbbször a bűntelen szenvedések s a bűnhődés nélküli bűnök mindennapos drámájával. E körülmény tehát – talán minden másnál jobban – jelzi, mennyire fontos a *szenvedés értelme* után tudakozódnunk, s mily alaposan kell tárgyalnunk mind magát a kérdést, mind a rá adható lehetséges válaszokat.

Jób barátainak válasza

10. Ezt a kérdést az ember szíve legmélyebb megrendülésével, döbrent és nyugtalan értelemmel is felteheti Istennek. Ő pedig várja és meghallgatja a kérdést, mint azt az ószövetségi kinyilatkoztatásban látjuk. A kérdés Jób könyvében fogalmazódott meg a

legélesebben. Ismerjük ennek az igaz embernek történetét. Semmi bűnt sem követett el, mégis megszámlálhatatlan szenvedéseket kell kiállnia. Elveszíti vagyonát, fiait és lányait, s végül súlyosan megbetegszik. E rettentő helyzetben három régi ismerőse jelenik meg házában, s mindegyikük – más és más szavakkal – arról igyekszik meggyőzni, hogy mivel ilyen sokféle és szörnyű szenvedés sújtja, *bizonyára elkövetett valami súlyos bűnt*. A szenvedés – mint mondják – mindig a vétekért járó büntetés gyanánt jut osztályrészül az embernek. A tökéletesen igaz Isten küldi az emberre, okai az igazságosság rendjében keresendők. Azt mondhatnók, régi barátai nemcsak *meggyőzni* kívánják Jóbot a rossz erkölcsi rendjénvalóságáról, hanem bizonyos értelemben önmaguk előtt is igyekeznek *megvédeni* a szenvedés erkölcsi értelmét. Szemükben a szenvedés kizárólagos értelme a bűnért kiérdemelt büntetés lehet, tehát egyedül az igazságosság területére tartozik. Isten a jóért jóval, a rosszért rosszal fizet.

Ezzel visszautalnak az Ószövetség egyéb írásaiban megfogalmazott tanításra, amely a szenvedést mint Istentől kiszabott, az ember bűneiért járó büntetést mutatja be. A kinyilatkoztatás Istene olyannyira *Törvényhozó és Bíró*, amennyire semmilyen földi hatalom nem lehet. A kinyilatkoztatás Istene azonban mindenekelőtt *Teremtő*, akitől minden létező ered, s a létezők teremtett lényegüknél fogva jók. Ezért amikor az ember tudatosan és szabadon megsérti ezt a jót, nem csupán a törvényt hágja át, hanem megsérti Istent is, aki az első Törvényhozó. Ez a törvényszegés bűn, mégpedig a szó pontos – biblikus és teológiai – értelmében. A bűnnek mint erkölcsi rossznak megfelelője, a büntetés az erkölcsi rendet védi, ugyanabban a transzcendens értelemben, amelyben a Teremtő és legfőbb Törvényhozó e rendet megalkotta. Innen a vallásos hit egyik alapvető igazsága is, amely hasonlóképp a kinyilatkoztatásra épít: Isten igaz bíró, aki jutalmazza a jót és bünteti a rosszat. „Igazságos vagy mindenben, amit velünk tettél, tetteid mind igazak, útjaid egyenesek és minden ítéleted igazságos... Bűneink miatt mindent igazságos ítélettel mértél ránk”.²⁴

Jób barátainak véleménye azt a meggyőződést tükrözi, amely az egész emberiség erkölcsi öntudatában is jelen van: az objektív erkölcsi rend büntetést követel a bűnre, a törvényszegésre és a gonosz tette. A szenvedés innen nézve mint „igazolt rossz” jelenik meg. Akik a szenvedést mint a bűn büntetését magyarázzák, azoknak meggyőződése az igazságosság rendjében talál támaszra, s ez megfelel annak a vélekedésnek, amit Jób egyik barátja mond ki: „Hányszor láttam: akik bajt szántottak, gyötrelmet vetettek, hát azt is arattak”.²⁵

Büntetés és próbatétel

11. Ám Jób vitatja annak az elvnek igazságértékét, amely a szenvedést a bűnért járó büntetéssel azonosítja. Ezt saját tapasztalatára építve teheti, hiszen tudatában van annak, hogy nem érdemel ekkora büntetést. El is beszél mindazt a jót, amit életében tett. Végül maga Isten feddi meg Jób barátait vádaskodásuk miatt. Elismeri, hogy Jób nem bűnös. Szünetése – az ártatlan szenvedése. Úgy kell elfogadni, mint titkot, amelynek emberi értelem nem képes a mélyére hatolni.

Jób könyve nem támadja az igazságosságra épülő transzcendens erkölcsi rend alapjait, amelyet mind az ó-, mind az újszövetségi kinyilatkoztatás elénk tár. Ugyanakkor a könyv teljes szilárdsággal mutat rá arra, hogy e rend alapelvei nem alkalmazhatók kizárólagos és

²⁴ Dán 3,27; Vö. Zsolt 19,10; 36,7; 48,12; 51,6; 99,4; 119,75; Mal 3,16–21; Mt 20,16; Mk 17,34; Jn 5,30; Róm 2,2.

²⁵ Jób 4,8.

felületes módon. Igaz, hogy a szenvedésnek, ha bűnhöz kapcsolódik, büntetésértéke is van – de *nem igaz, hogy minden szenvedés bűn következménye és büntetés-jellegű. Az* Ószövetségben ékes bizonyítéka ennek az igaz Jób alakja. A kinyilatkoztatás, Isten szava leplezetlen őszinteséggel veti fel az ártatlanul, büntetlenül szenvedő ember problémáját. Jób nem büntetést kapott, semmi alapja sem lett volna annak, hogy bűnhődni kelljen, még akkor sem, ha rendkívül kemény próbát kellett kiállnia. A könyv bevezetéséből kiderül, hogy Isten a Sátán kihívására engedte meg a megpróbáltatásokat. A Sátán ugyanis kétségbe vonta Jób igaz voltát az Úr előtt: „Talán bizony ingyen olyan istenfélő az a Jób?... Megáldottad keze munkáját, úgy, hogy birtoka egyre gyarapszik a földön. Csak nyújtsd ki egyszer a kezedet és nyúlj hozzá egész vagyonához! Szavamra, szemtől szemben fog majd káromolni!”²⁶ S ha az Úr beleegyezik abba, hogy a szenvedéssel próbára tegye Jóbot, azért teszi, *hogy megmutassa: Jób igaz ember. A szenvedés – próbatétel.*

A kinyilatkoztatás végső szava e témáról nem Jób könyve; ez valamiképp előre meghirdeti Krisztus szenvedését. De önmagában is *elegendő érv* ahhoz, hogy a szenvedés értelmére irányuló kérdést ne kapcsoljuk össze fenntartás nélkül az igazságosságra alapozott erkölcsi renddel. Noha ennek a válasznak is megvan az alapvető és transzcendens értelme és érvénye, az igaz Jób szenvedéséhez hasonló esetekben mégis elégtelennek bizonyul, sőt úgy tűnik, egyenesen leszűkíti és elszegényíti *az igazságosságnak a kinyilatkoztatásban élénk tárt fogalmát.*

A szenvedés és a megtérés

12. Jób könyve kiélezett formában kérdez a szenvedés „miértjére”. Bemutatja, hogy az ártatlant is sújtja, de a problémát még nem oldja meg.

Már az Ószövetségben is felismerhető az a szándék, hogy túllépjen a szenvedés értelmét egyedül a bűn büntetésében látó felfogáson. Kifejezésre jut benne a szenvedés nevelő értéke is. Így tehát az Istentől a választott népre mért szenvedésekben már irgalmának hívó szava is benne foglaltatik. Az irgalom azért egyengeti az utat, hogy megtérésre vezessen: „Ezek az üldözések népünknek nem csupán vesztére, hanem nevelésére is szolgálnak”.²⁷

Így kerül előtérbe a büntetés személyes dimenziója. Eszerint a büntetésnek nemcsak az az értelme, hogy újabb rosszal fizessen a törvényszegés objektív bűnéért, hanem főként az, hogy magában a szenvedő alanyban megteremtse a jóvátétel lehetőségét.

A szenvedés rendkívül fontos szempontja ez. Mélyen gyökerezik már az egész ószövetségi kinyilatkoztatásban is, de legfőként az Újszövetségben. A szenvedésnek a *megtérést* kell szolgálnia: azt, hogy a *jó helyreálljon* a szenvedő alanyban, aki a bűnbánatra szólító hívásban felismerheti Isten irgalmát. A bűnbánat célja: elhagyni a rosszat, amely számos alakban ott lappang az emberben; s megszilárdítani a jót, akár önmagában, akár másokkal – mindenekelőtt Istennel – való kapcsolatában.

A szenvedés mélyebb értelme

13. Ahhoz, hogy a szenvedés „miért”-jére adott igazi választ megérthessük, tekintetünket az isteni szeretet kinyilatkoztatása felé kell fordítanunk. Ez minden létező végső forrása. S egyben leggazdagabb forrása a szenvedés értelmének is, amely mindig titok marad.

²⁶ Jób 1,9–11.

²⁷ 2Mak 6,12.

Tudatában vagyunk annak, hogy magyarázataink elégtelenek, nem tudjuk egészen megragadni a misztériumot. Krisztus utat nyit hozzá és felfedeztetni velünk a szenvedés miértjét, ha képesek vagyunk megragadni az isteni szeretet mélységét.

Ahhoz, hogy rátaláljunk a szenvedés mélyebb értelmére, Isten kinyilatkoztatott Igéjét kell követnünk. Ki kell tárulkoznunk a sokféle képességgel és adottsággal rendelkező emberi személy felé. S főként be kell fogadnunk a kinyilatkoztatás fényét. Nemcsak azért, mert benne jut kifejezésre az igazságosság transzcendens rendje, hanem azért is, mert e rendet szeretettel ragyogja be – s e szeretet minden létező legvégső forrása. A Szeretet az a forrás, amelyből a legteljesebben fakad a szenvedés értelmének kérdésére küldött felelet. Ezt a feleletet Isten Jézus Krisztus keresztyében adta meg az embernek.

IV. rész: Jézus Krisztusban a szeretet legyőzte a szenvedést

A szenvedés és a megváltás

14. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen”.²⁸ Ezek a szavak, amelyeket Jézus a Nikodémussal folytatott beszélgetésben mond ki, *Isten üdvözítő tettének* középpontjába vezetnek el bennünket. Kifejezik a keresztyén szoteriológiának, az üdvösség teológiájának lényegét is. Az üdvösség: megszabadulás a rossztól. Épp ezért áll mindig szoros kapcsolatban a szenvedés problémájával. A Nikodémushoz intézett szavak szerint Isten azért adja Fiát a „világnak”, hogy megszabadítsa az embert a rossztól, amely feltétlenül és elkerülhetetlenül magában foglalja a szenvedés távlatait. Ugyanakkor az „odaadja” („Fiát adta oda”) szó arra is rámutat, hogy a szabadítást az egyszülött Fiúnak kell véghezvinnie, saját szenvedése árán. Ebben mutatkozik meg a szeretet, mind az egyszülött Fiú, mind az Atya végtelen szeretete: ő ezért „adja oda” fiát. Ez a szeretet az emberért, a „világért” van, vagyis üdvözítő szeretet.

Ezt világosan kell látnunk, amikor közösen elgondolkodunk a problémán. Témánk merőben új dimenziójába lépünk át. Ez az új dimenzió különbözik attól, amely az igazságosság keretei közé szorította s bizonyos értelemben lezárta a szenvedés értelmének keresését. A megváltás dimenziójáról van szó. Már az Ószövetségben erre utalnak – legalábbis a Vulgata szövege szerint – az igaz Jób szavai: „Tudom jól, él ügyem szószólója (Vulgata: megváltóm), ő lép majd föl utoljára a földön. Hogyha fölébredek, maga mellé állít, s (az utolsó napon) meglátom még testemből az Istent.”²⁹ Eddigi megfontolásaink elsősorban és – ha úgy vesszük – kizárólag a szenvedés időbeli megjelenési formáira összpontosultak (ezek közé tartoztak az igaz Jób szenvedései is). Ezzel szemben azok a szavak, amelyekkel Jézusnak Nikodémussal való beszélgetésében találkozunk, *a szenvedés alapvető, végső értelmére vonatkoznak*. Isten azért adja oda egyszülött Fiát, hogy az ember „el ne vesszen”. S az „el ne vesszen” szavakat pontosan és egyértelműen egészítik ki a rákövetkezők: „hanem örökké éljen”.

Az ember akkor „hal meg”, ha elveszíti az „örök életet”. Az üdvösség ellentéte nem önmagában az ideigtartó szenvedés – tehát nem bármilyen szenvedés –, hanem a végleges: az örök élet elvesztése, ha Isten elutasítja az embert, vagyis a kárhozát. Az egyszülött Fiú azért adatott az emberiségnek, hogy mindenekelőtt e végleges rossztól, a visszavonhatatlan szenvedéstől védelmezze meg az embert. Üdvözítő küldetése abban áll, hogy a rosszat

²⁸ Jn 3,16.

²⁹ Jób 19,25–26.

transzcendentális gyökerénél ragadja meg, hiszen ebből táplálkozva vonul végig az ember történelmében. E gyökerek a bűnben és a halálban fognak talajt, belőlük fakad az örök élet elvesztése. Az egyszülött Fiú azt a küldetést kapta, hogy *legyőzze a bűnt és a halált*. A bűnt halálig tartó engedelmességével, a halált feltámadásával győzi le.

Szabadulás a bűntől és a haláltól

15. Amikor azt mondjuk, hogy Krisztus, küldetését teljesítve, gyökereinél nyúl a rosszhoz, nemcsak a végleges, eszkatologikus rosszra gondolunk (hogy az ember „el ne vesszen, hanem örök élete legyen”), hanem – legalábbis közvetett módon – *a rossz és a szenvedés időbeli, történelmi vetületére is*. A rossz ugyanis mindig összefügg a bűnnel és a halállal. S ha igen óvatosan kell is a konkrét bűnök következményének ítélnünk az ember szenvedését (épp az igaz Jób példája int erre), nem választhatjuk el az eredendő bűntől, attól, amelyet János evangéliuma a „világ bűnének”³⁰ nevez, vagyis a személyes tettek és az emberi történelemben észlelhető társadalmi folyamatok bűnös hátterétől. Bár megengedhetetlen a közvetlen függés leszűkített kritériumát alkalmazzunk (miként azt Jób három barátja tette), mégsem mondhatunk le annak megállapításáról, hogy az emberi szenvedések mögött a bűnben való részesedés megannyi formája áll.

Ugyanez a helyzet akkor, amikor a *halálról* van szó. Sokszor éppenséggel úgy várják az emberek, mint a jelen élet szenvedéseitől való szabadulást. Ugyanakkor lehetetlen nem észrevennünk, hogy a halál a szenvedések pusztító munkájának végső szintézise, mind a testi szervezetben, mind a pszichében. A halál azonban mindenekelőtt az ember egész pszichofizikai személyiségének széthullását jelenti. A lélek tovább él, a testtől különválva létezik, míg a test fokozatos bomlásnak van kitéve, az Úristen szavai szerint, amelyek az ember földi történelme kezdetén elkövetett bűne után hangzanak el: „Por vagy és a porba térsz vissza”.³¹ Ha tehát a halál nem jelent is szenvedést a szó időhöz kötött értelmében, ha valamiképp *minden szenvedésen túl* következik be, mégis, a rossz, amelyet az ember megtapasztal általa, végleges és mindent áthat. Az egyszülött Fiú – üdvözítő műve által – megszabadítja az embert a bűntől és a haláltól. Először is: *eltörli a bűn uralmát* az emberi életben, ahol az eredeti bűntől kiindulva, a gonosz lélek hatására gyökeret vert; azután megadja az embernek azt a lehetőséget, hogy a megszentelő kegyelemben éljen. S a bűn fölött aratott győzelem következményeképp *a halál uralmát is megszünteti*, amikor feltámadásával utat nyit a testek eljövendő feltámadásának. Mindkettő lényegi feltétele az „örök életnek”, az Istennel egyesült ember végleges boldogságának. Az üdvözültek számára azt jelenti ez, hogy az eszkaton távlatában a szenvedés mindenestől eltöröltetett.

Krisztus üdvözítő művének következménye az, hogy az ember az örök élet és az életszentség *reményével* él a földön. S noha a bűn fölötti győzelem, amelyet Krisztus keresztye és feltámadása hozott el, nem szünteti meg az emberi élet ideigtartó szenvedéseit s nem szabadítja meg a szenvedéstől az emberi létezés teljes történelmi dimenzióját, mégis új fényt, az üdvösség fényét veti erre a dimenzióra s minden szenvedésre. Ez az Evangélium, az Örömhír fénye. Ebben a ragyogó fényben tárul föl előttünk az az igazság, amely a Nikodémussal folytatott beszélgetésben hangzik el: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda...”³² Ez az igazság alapjaiban változtatja meg az ember történelmének és földi helyzetének kereteit. A bűn ellenére – amely belegyökerezett ebbe a történelemben, akár mint eredendő örökség, akár mint a „világ bűne” s a személyes bűnök összessége – az Atyaisten szerette egyszülött Fiát, azaz a jelenleg fennálló világban is szereti. S az időben azután ugyanezzel a mindent felülmúló szeretettel „adja oda” a Fiút, hogy az a

³⁰ Jn 1,29.

³¹ Ter 3,19.

³² Jn 3,16.

rosszat gyökerénél ragadja meg, s üdvöthozóan lépjen be a szenvedés világába, amelynek az ember is részese.

A szenvedés és Krisztus

16. Krisztus – Izrael népe körében kifejtett messiási működése közben – egyre közelebb került az emberi szenvedés világához. „Körüljárt és jót tett”.³³ Tevékenysége legfőképp a szenvedőkhöz szólt s azokhoz, akik segítségre vártak. Meggyógyította a betegeket, megvigasztalta a szomorkodókat, táplálta az éhezőket, embereket szabadított meg a süketségtől, vakságtól, leprától, a démonoktól és különféle testi fogyatékoságoktól. Három ízben keltett életre halottat. Minden emberi szenvedés – akár testi, akár lelki – érzékenyen érintette, s közben tanított. Tanításának középpontjába a *nyolc boldogságot* állította, amely azokhoz az emberekhez szól, akiket az evilági életben a legkülönbélebb szenvedések tesznek próbára: a „lélekben szegényekhez”, a „megfáradtakhoz” s azokhoz, „akik éheznek és szomjaznak az igazságot”, akiket „az igazságért üldöznek”, amikor Krisztusért gyalázzák és üldözik őket s minden rosszat rájuk fognak – Máté evangéliuma szerint.³⁴ Lukács kifejezetten említi azokat, akik „most éheznek”.³⁵

Krisztus elsősorban azzal került közel az emberi szenvedés világához, hogy ő maga is *vállalta a szenvedést*. Nyilvános működése során nemcsak a fáradtságot, a hajléktalanságot, az értetlenséget tapasztalta meg – még a hozzá legközelebb állók részéről is –, hanem, mindezen túl, egyre áthatolhatatlanabban fogta körül az ellenséges hangulat, s egyre nyilvánvalóbbá váltak az elpusztítására irányuló előkészületek. Krisztus tudatában van ennek, és sokszor beszél tanítványainak a reá váró szenvedésekről és halálról: „Íme, fölmegyünk Jeruzsálembe, és az Emberfiát átadják a főpapoknak és írástudóknak. Halálra ítélik és átadják a pogányoknak. Kicsúfolják, leköpdösik, megostorozzák és megölik, de harmadnapra föltámad.”³⁶ Krisztus küldetésének teljes tudatában néz elébe szenvedésének és halálának, hisz küldetésének épp így kell teljesednie. Szünetével kell elérnie, hogy az ember „el ne vesszen, hanem örökké éljen”. Keresztjével kell leszállnia a rossz gyökeréig, amely az emberi történelemben, az emberi lélek mélyére nyúlik. Keresztjével kell véghezvinnie az üdvösség művét. És e műnek – az örök Szeretet tervében – megváltó szerepe van.

Krisztus ezért szigorúan megfeddi Pétert, amikor az arra akarja rávenni, hogy ne gondoljon a szenvedéssel és a kereszthalállal.³⁷ S midőn a Getszemáni kertben elfogják és Péter karddal igyekszik védelmezni, Krisztus így szól hozzá: „Tedd vissza hüvelyébe kardodat... különben hogyan teljesedne be az Írás, amely szerint ennek így kell történnie?”³⁸ S azt is mondja: „Ne ürítsem ki a kelyhet, amelyet az Atya adott nekem?”³⁹ Ez a válasz – az evangélium különböző pontjain vissza-visszatérő többi válasszal együtt – rámutat arra, mennyire mélyen áthatotta Krisztust ama gondolat, amely már a Nikodémussal folytatott beszélgetésben is elhangzott: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen”.⁴⁰ Krisztus üdvözítő erejének tudatában halad szenvedése felé, engedelmeskedik Atyjának, de főként abban *a szeretetben azonosul*

³³ ApCsel 10,38.

³⁴ Vö. Mt 5,3–11.

³⁵ Vö. Lk 6,21.

³⁶ Mk 10,33–34.

³⁷ Vö. Mt 16,238.

³⁸ Mt 26,52.54.

³⁹ Jn 18,11.

⁴⁰ Jn 3,16.

Atyjával, amellyel az a világot és a világban élő embert szerette. Ezért írja később Szent Pál: „Szeretett és feláldozta magát értem”.⁴¹

Jövendölés a szenvedő Megváltóról

17. Az Írásoknak be kellett teljesedniök. Már az Ószövetségben sok messiási szövegrészlet utalt Isten eljövendő Fölkentjének szenvedésére. Valamennyi közül különösen megragadó az, amelyet általában a *Jahve Szolgájáról szóló negyedik éneknek* neveznek és Izajás könyvében található. A próféta, akit joggal neveznek az „ötödik evangélistának”, oly éles realizmussal festi meg a szenvedő Szolga képét, mintha saját testi és lelki szemével látta volna. Izajás verssorainak fényében Krisztus szenvedése szinte még kifejezőbbé, még megrendítőbbé válik, mint maguknak az evangélistáknak leírásában. Így jelenik meg előttünk a fájdalmas igaz Férfia:

„Nem volt szép, sem ékes,
a külsejére nézve nem volt vonzó.
Megvetett volt, utolsó az emberek között,
a fájdalmas Férfia, aki tudta, mi a szenvedés;
olyan, aki elől iszonyattal eltakarjuk arcunkat,
megvetett, akit bizony nem becsültünk sokra.
Bár a mi betegségeinket viselte,
és a mi fájdalmaink neheztedek rá,
mégis Istentől megvertnek néztük,
olyannak, akire lesújtott az Isten, és akit megalázott.
Igen, a mi bűneinkért szúrták át,
a mi gonoszságainkért törték össze;
a mi békességünkért érte utol a büntetés,
az ő sebei szereztek nekünk gyógyulást.
Mi mindnyájan, mint a juhok, tévelyegtünk,
ki-ki a maga útjára tért,
és az Úr mégis az ő vállára rakta mindnyájunk gonoszságát.”⁴²

Van a szenvedő Szolgáról szóló énekben egy leírás, amelyben – bizonyos értelemben – részleteit tekintve is felismerhetők Krisztus szenvedései: letartóztatása, megaláztatása, az arculütések, az elszenvedett köpések, a raboknak is kijáró méltóság semmibevevése, az igazságtalan ítélet, s azután a megostorozás, a töviskorona, a gúnyolódás, a keresztút, a megfeszítés, a haláltusa.

A próféta szavaiban a szenvedés leírásánál is megdöbbentőbb *Krisztus áldozatának mélysége*. Ártatlanul bár, de magára vállalja minden ember szenvedését, mivel bűnüket veszi magára. „Az Úr az ő vállára rakta mindnyájunk gonoszságát”: a Megváltó szenvedésének igazi oka az ember bűne lesz, a maga egészében, azaz kiterjedésében és mélységében. Ha a szenvedés az elszenvedett rosszal „mérhető”, akkor a próféta szavait figyelve megérthetjük annak a szenvedésnek és *rossznak nagyságát*, amely Krisztusra nehezedik. Mondhatjuk helyettesítő szenvedésnek is, de mindenekfölött „megváltó” szenvedés. A próféciában megjelenő „fájdalmas Férfia” valójában az az „Isten Báránya, aki elveszi a világ bűnét”.⁴³ Szünetével ezért töröltetnek el a bűnök, mert csak egyszülött Fiúként vehette magára

⁴¹ Gal 2,20.

⁴² Iz 53,2–6.

⁴³ Jn 1,29.

őket, azzal az *Atya iránti szeretettel, amely legyőzi* a minden bűn mélyén rejlő rosszat. Így mondhatnánk: az Isten s az emberiség közt fennálló kapcsolat lelki közegében megsemmisíti a rosszat, és helyét jóval tölti be.

A megváltó szenvedés egyetlen alanyának kettős természetéhez érkezünk itt. Aki szenvedéseivel és kereszthalálával végbeviszi a megváltás művét, nem más, mint maga az egyszülött Fiú, akit Isten „odaadott”. S ugyanakkor ez az *Atyával egylényegű Fiú* emberként szenved. Szünetének emberi dimenziói vannak és – ez az emberiség történelmében páratlan! – olyan mélysége és ereje, amely, jóllehet emberi, semmihez sem fogható mélység és erő lehet, mivel a szenvedő Ember maga az egyszülött Fiú: „Isten az Istentől”. Ezért csak ő, az egyszülött Fiú képes teljes egészében átfogni az ember bűnében – minden személyes bűnben s a „totális” bűnben – rejlő rosszat, úgy, ahogyan az az emberiség földi történelmében megjelenik.

A jövődőlés beteljesedése: Krisztus szenvedése

18. Elmondhatjuk, hogy a fenti megfontolások egyenes úton vezetnek el bennünket a Getszemáni kertbe és a Golgotára. Itt teljesedett be a szenvedő Szolgának Izajás könyvében található éneke. Mielőtt azonban ezt az utat megjáránk, olvassuk el az ének soron következő verseit is, amelyek prófétai módon elővételezik Getszemánit és a Golgotát. A szenvedő Szolga – s ez igen lényeges lesz Krisztus szenvedésének elemzésekor – *egészen önként veszi magára* a szenvedéseket, amelyekről ezt olvassuk:

„Mégkínozták, s ő alázattal elviselte,
nem nyitotta ki száját.
Mint a juh, amelyet leölni visznek,
vagy amint a bárány elnémul nyírója előtt,
ő sem nyitotta ki a száját.
Erőszakos ítélettel végeztek vele.
Ugyan ki törődik egyáltalán ügyével?
Igen, kitepték az élők földjéből,
és bűneink miatt halállal sújtották.
A gonoszok közt adtak neki sírboltot,
és a gazdagok mellé temették el,
bár nem vitt végbe gonoszságot,
sem álnokság nem volt szájában.”⁴⁴

Krisztus önként és ártatlanul szenved. Szünetése magában foglalja azt a kérdést, amely bizonyos értelemben radikális módon jutott kifejezésre Jób könyvében. Krisztus azonban nemcsak magával viszi ugyanezt a kérdést (s teszi ezt még gyökeresebben, hiszen ő nemcsak ember, mint Jób, hanem Isten egyszülött Fia), hanem hordozza *a kérdésre adható legtökéletesebb választ is*. E válasz szinte magából a kérdésből következik. Krisztus nemcsak tanításával, az Evangéliummal felel a szenvedést s annak értelmét kutató kérdésre, hanem – mindenekelőtt – saját szenvedésével, amely szervesen és elválaszthatatlanul épül be az Örömhír tanításába. E tanításnak végső, szintézisre vezető szava a „kereszt tanítása”, miként egy napon Szent Pál mondja majd:⁴⁵

⁴⁴ Iz 53, 7–9.

⁴⁵ Vö. 1Kor 1, 18.

A „kereszt tanítása” egyszer s mindenkorra szóló valóságtartalommal tölti meg az ősi próféciában megjelenő képet. Krisztus nyilvános tanítói tevékenységének számos helye, szövegrészlete tanúskodik arról, miként fogadja el kezdetől fogva a szenvedést, amely az Atya akarata a világ üdvösségéért. A tanítás csúcspontjának azonban a *Getszemáni kertben mondott imádság* bizonyul. Szavainak – „Atyám, ha lehetséges, kerüljön el ez a kehely, de ne úgy legyen, ahogyan én akarom, hanem ahogyan te”,⁴⁶ s tovább: „Atyám, ha nem kerülhet el ez a kehely anélkül, hogy ki ne igyam, legyen akaratod szerint”⁴⁷ – gazdag mondanivalója van. Annak a szeretetnek igaz voltáról tanúskodnak, amelyet az egyszülött Fiú engedelmisségével ajándékoz az Atyának. Ugyanakkor szenvedéseinek igazságát is tanúsítják. Krisztus Getszemáni kertben mondott imádságának szavai *a szenvedés igazsága révén tanúsítják a szeretet igazságát*. Krisztus szavai tökéletes egyszerűségükkel alapjaiban erősítik meg a szenvedés emberi igazságát: a szenvedés mindannak a rossznak elviselése, amely előtt összeborzad az ember. Az ember – akárcsak Krisztus a Getszemáni kertben – azt kéri: „kerüljön el”.

Szavai egyszerre tanúskodnak a szenvedés semmihez sem hasonlítható mélységéről és nagyságáról, amelyet csak az az Ember tapasztalhatott, aki maga az egyszülött Fiú. Arról a mélységről és intenzitásról árulkodnak, amelynek megértéséhez a fentebb idézett prófétai szavak segítenek hozzá. Persze nem tökéletes megértésükhöz (hiszen akkor be tudnánk hatolni a szenvedő Alany istenemberi misztériumába), de legalább annak a különbségnek (s egyben hasonlóságnak) felfogásához, amely minden lehető emberi szenvedés és az Istenember szenvedése közt fennáll. A Getszemáni kert az a hely, ahol éppen ez a szenvedés – a benne átélt rossznak a prófétai szavakban kifejeződő teljes valóságával – tárul fel, mintegy végleges módon, Krisztus lelki szemei előtt.

A Getszemániban elhangzottak után azután ott állnak a Golgotán kimondott szavak, amelyek elárulják az átélt kegyetlen szenvedésnek a világtörténelemben egyedülálló mélységét. Amikor Krisztus felkiált: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem”, szavai nemcsak azt az elhagyatottságot fejezik ki, amelyről az Ószövetségben többször is hallunk, különösen a zsoltárokból, s közülük is főként a 22(21). zsoltárban, amelyből az idézett szavak származnak. Azt mondhatjuk: ezek az elhagyatottságot panaszoló szavak Atya és Fiú elválaszthatatlan egységében születnek, mégpedig azért, mert az Atya „az ő vállára rakta mindnyájunk gonoszságát”.⁴⁸ Ennek kapcsán mondhatja Szent Pál: „Ő azt, aki bűnt nem ismert, 'bűnné' tette értünk”.⁴⁹ Krisztus a szörnyű teherrel együtt annak a rossznak teljességét is átérzi, amit a bűn – az Istennek való hátatfordítás – foglal magában. Az Atyához való fiúi ragaszkodásának isteni mélységében emberileg kifejezhetetlen mértékben éli át az Atyától eltávolodó, őt elutasító, az Istennel szakító ember szenvedését. De épp e szenvedés útján viszi végbe a megváltás művét s mondhatja el, midőn haldoklik: „Beteljesedett”.⁵⁰

Hozzátehetjük azt is: betelt az Írás, végleg és ténylegesen valóra váltak a szenvedő Szolgáról szóló ének szavai: „Úgy tetszett az Úrnak, hogy összetöri a szenvedéssel”.⁵¹ Az emberi szenvedés Krisztus szenvedésében érte el tetőpontját. S ezzel egészen új dimenzióba, új létrendbe lépett át: egybenőtt a szeretettel, azzal a szeretettel, amelyről Nikodémusnak beszélt

⁴⁶ Mt 26,39.

⁴⁷ Mt 26,42.

⁴⁸ Iz 53,6.

⁴⁹ 2Kor 5,21.

⁵⁰ Jn 19,30.

⁵¹ Iz 53,10.

Krisztus, azzal a szeretettel, amely úgy teremti a jót, hogy még a rosszból is képes megteremteni, épp a szenvedés útján, miként a legfőbb jót, a világ megváltását is Krisztus keresztje hozta meg: belőle nyeri lendületét, újra meg újra. Krisztus keresztje forrássá lett, amelyből az élő víz folyói fakadnak.⁵² Benne kell újra felvetnünk a szenvedés értelmére irányuló kérdést, és mindvégig belőle kell kiolvasnunk a kérdésre küldött választ.

V. rész: Részesedésünk Krisztus szenvedésében

A szenvedés megváltást nyert

19. Ugyancsak a Jahve Szolgájáról szóló, Izajás könyvében fellelhető ének mutatja meg – itt következő soraival – a kérdés és a válasz irányát:

„Ha odaadja életét engesztelő áldozatul:
látni fogja utódait, hosszúra nyúlik élete
és teljesül általa az Úr akarata.
Majd ha véget ér lelkének gyötrelme,
látni fogja a világozást és meglepődés tölti el.
Szenvedésével sokakat megigazultakká tesz szolgám,
mivel gonoszságait magára vállalta.
Ezért osztályrészül sokakat adok neki,
és a hatalmasok lesznek a zsákmánya,
amiért életét halálra adta,
és a gonosztevők közé sorolták,
noha sokak vétkeit hordozta
és közben imádkozott a bűnösökért.”⁵³

Krisztus szenvedésével együtt minden emberi szenvedés egyszerre új helyzetbe került. Mintha Jób is előre megérezte volna ezt, midőn így szólt: „Tudom jól, él Megváltóm”.⁵⁴ S mintha ehhez az új helyzethez igazította volna saját szenvedését, amelynek teljes jelentése másként – a megváltás nélkül – sohasem világosodott volna meg számunkra. Krisztus keresztjében nemcsak beteljesedett a megváltás a szenvedés által, hanem *maga az emberi szenvedés is megváltást nyert*. Krisztus, anélkül, hogy ő maga bünt követett volna el, magára vette „a bűn átkának” teljességét. Ennek a rossznak megtapasztalása szabta meg Krisztus szenvedésének semmihez sem fogható mértékét. Ez a szenvedés lett *a megváltás ára*. Erről szól a Jahve Szolgája-ének Izajásnál. S erről vallanak majd az Újszövetség Krisztus vérével szerzett tanúi. Péter apostol első levelének szavai szerint: „Tudjátok, hogy nem veszendő ezüstön vagy aranyon szabadultatok ki az atyáitoktól rátok hagyományozott értéktelen életmódból, hanem Krisztusnak, a hibátlan és egészen tiszta báránynak a drága vére árán”.⁵⁵ S Pál apostol így ír majd a galatáknak: „föladozta magát bűneinkért, hogy kiszabadítson minket ennek a világnak a gonoszágából”.⁵⁶ S a korintusiakhoz írt első levélben: „Nagy volt a váltságdíjatok. Dicsőítsétek meg tehát Istent testetekben.”⁵⁷

⁵² Vö. Jób 7,37–38.

⁵³ Iz 53,10–12.

⁵⁴ Jób 19,25.

⁵⁵ 1Pt 1,18–19

⁵⁶ Gal 1,4.

⁵⁷ 1Kor 6,20.

Az Újszövetség tanúi – ezekkel s más szavakkal– a Krisztus szenvedése árán véghezvitt megváltás nagyságáról szólnak. A Megváltó az ember helyett s az emberért szenvedett. Minden egyes ember részesül a megváltásban. S mindenki *meghívást kapott arra is, hogy részt vállaljon a szenvedésből*, amely által a megváltás végbement. Abban a szenvedésben való részesedésre hivatott, amely révén minden emberi szenvedés is megváltást nyert. Krisztus, midőn szenvedése által megváltotta az embert, vele együtt a szenvedést is a megváltás szintjére emelte. Így az emberek a maguk szenvedésével együtt Krisztus megváltó szenvedéséből is részt kaphatnak.

Részesedés Krisztus szenvedésében

20. Az Újszövetség szövegei sok helyütt szóhoz juttatják e felfogást. A korintusiaknak címzett második levelében így ír az Apostol: „Mindenfelől szorongatnak minket, de össze nem zúznak, bizonytalanságban élünk, de kétségbe nem esünk. Üldözést szenvedünk, de elhagyottak nem vagyunk. Földre terítenek bennünket, de el nem pusztulunk. *Testünkben folyton-folyvást viseljük Jézus szenvedését*, hogy egyszer Jézus élete is megnyilvánuljon testünkön... Tudjuk ugyanis, hogy aki Jézust föltámasztotta, Jézussal minket is feltámaszt.”⁵⁸

Szent Pál különféle szenvedésekről szól, de főként olyanokról, amilyenekben az első keresztények részesültek „Jézus miatt”. E szenvedések a levél címzettjei számára lehetővé teszik, hogy részt vegyenek Krisztusnak szenvedése és halála által végbevitt megváltói művében. *A kereszt és a halál tanítását pedig a feltámadás tanítása teszi teljessé. Az ember egészen új világosságra lel a feltámadásban, s ez a fény segítségére van, hogy utat vágjon magának a megaláztatások, kétségek, a reménytelenség és üldöztetés sűrű sötétjében.* Ezért írja második korintusi levelében az Apostol: „Amilyen *bőven kijut nekünk Krisztus szenvedéseiből*, olyan bőven lesz részünk Krisztus révén a vigasztalásban is”.⁵⁹ Másutt bátorító szavakkal fordul címzettjeihez: „Az Úr vezérelje szíveteket Isten szeretetére és krisztusi türelemre”.⁶⁰ A római levélben pedig így ír: „Testvérek, Isten irgalmára kérlek benneteket: *Adjátok testeteket élő, szent, Istennek tetsző áldozatul.* Ez legyen szellemetek hódolata”.⁶¹

A Krisztus szenvedésében való részvétel az Apostol szavaiban mintegy kettős irányulást kap. Ha az ember részt vesz Krisztus szenvedéseiben, ez azért lehetséges, mert Krisztus *megnyitotta szenvedését az ember előtt*, mert megváltó szenvedésével bizonyos értelemben ő maga is részese lett minden ember szenvedésének. Amidőn az ember a hit által felismeri Krisztus megváltó szenvedését, egyúttal saját szenvedéseit is felfedezi benne, s ezek *a hit által új tartalmat és jelentést kapnak számára.*

E felfedezés különösen is erős szavakkal ajándékozza meg Szent Pált a Galata-levélben: „Krisztussal engem is keresztre feszítettek. Élek, de már nem én élek, hanem Krisztus él énbennem. Minthogy azonban most még testben élek, Isten Fiának hitében élek, aki szeretett és feláldozta magát értem”.⁶² A szavak szerzőjének a hit által megadatik, hogy megismerje azt a szeretetet, amely a kereszt felé vezette Krisztust. S ha így, halálig szenvedve szeretett, szenvedéseivel és halálával *él abban, akit így szeretett* – él az emberben, Pálban. S benne élve – míg Pál, akinek a hitben tudása van róla, egyre nagyobb szeretettel válaszol szeretetére – a

⁵⁸ 2Kor 4,8–10.14.

⁵⁹ 2Kor 1,5.

⁶⁰ 2Tesz 3,5.

⁶¹ Róm 12,1.

⁶² Gal 2,19–20.

kereszt által Krisztus különös mértékben kapcsolódik Pálhoz, az emberhez. Ez az egység ugyanitt, a Galata-levélben egyéb, nem kevésbé erős szavakat is kimondat az Apostollal: „Én azonban nem akarok mással dicsekedni, mint Urunk, Jézus Krisztus keresztyével. Általa keresztre szegezték nekem a világot, s engem is a világnak.”⁶³

A szenvedés misztériuma be van ágyazva a húsvét misztériumába

21. Krisztus keresztye oly áthatóan vetíti a megváltás fényét az ember életére s főként szenvedésére, hogy a hit által a feltámadással együtt érkezik el az emberhez. A szenvedés misztériumát körülöleli a húsvéti misztérium. Krisztus szenvedésének tanúi egyben feltámadásának is tanúi. Pál írja: „hogy megismerjem őt és feltámadásának erejét, de a szenvedésben is vállaljam vele a közösséget. Így hozzá hasonulok a halálban, hogy ezáltal eljussak a halálból a feltámadásra is.”⁶⁴ S csakugyan: az Apostol előbb a damaszkuszi úton Krisztus „feltámadásának erejét” tapasztalta meg, s csak azután, a húsvét fényében jutott el a „szenvedésében való részesedésig”, amelyről pl. a Galata-levélben beszél. Pál útja egyértelműen húsvéti út: a Krisztus keresztyében való részvétel a *Feltámadott megtapasztalása útján* következik be, azaz a feltámadásban való különleges részesedés által. Ezért jelenik meg oly gyakran az Apostolnak a szenvedésről szóló szavai között a *dicsőség* motívuma. Krisztus keresztye ennek a dicsőségnek a kezdetét jelenti.

A kereszt és a feltámadás tanúi meg voltak győződve arról, hogy „sok szorongatás közepette kell bejutniok Isten országába”.⁶⁵ S Pál a tesszalónikaiaknak írva ezt mondja: „Dicsekszünk is veletek... állhatatosságokkal és hitetekkel, amelyet tanúsítottok a sok üldözés és zaklatás közepette. Ezeket elviselitek az Isten igazságos ítéletének előjeleként, hogy majd méltók legyetek az Isten országára, hiszen szenvedtek érte.”⁶⁶ Így tehát a Krisztus szenvedéseiben való részvétel egyúttal az Isten országáért vállalt szenvedés is. Az igaz Isten szemével, az Ő ítélőszéke előtt azok válnak méltóvá az Országra, akik részt vesznek Krisztus szenvedésében. S a maguk szenvedésével bizonyos értelemben visszaadják Krisztus halálának és szenvedésének végtelen árát, amely megváltásunknak is ára lett: ezen az áron szilárdult meg újra Isten országa az emberi történelemben, s lett földi életünk végső távlata. Krisztus szenvedésével vezetett be minket ebbe az országba. S ugyancsak a szenvedés által érlelődnek meg az ország építésére azok az emberek, akik bekapcsolódtak Krisztus megváltói művének misztériumába.

Isten országának távlataihoz fűződik annak a dicsőségnek reménye is, amelynek kezdete Krisztus keresztye. A feltámadásban nyilvánvalóvá lett az a dicsőség – eszkatológikus dicsőség –, amelyet Krisztus keresztyén elhomályosított a végtelen szenvedés. Akik részt vesznek Krisztus szenvedéseiben, saját szenvedéseik által meghívást kaptak arra is, hogy *dicsőségének* részesei legyenek. Pál több helyütt is kifejti ezt. A rómaiaknak így ír: „Krisztusnak vagyunk társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk. De ennek az életnek a szenvedései véleményem szerint nem mérhetők az eljövendő dicsőséghez, amely majd megnyilvánul rajtunk.”⁶⁷ A második korintusi levélben pedig ezt olvassuk: „A mostani pillanatnyi könnyű szenvedés ugyanis a mennyei örök dicsőség túlradó mértékét szerzi meg nekünk. Csak ne a láthatóra, hanem a

⁶³ Gal 6,14.

⁶⁴ Fil 3,10–11.

⁶⁵ ApCsel 14,22.

⁶⁶ 2Tesz 1,4–5.

⁶⁷ Róm 8,17–18.

láthatatlanra fordítsuk figyelmünket.”⁶⁸ Szent Péter apostol a következő szavakkal fejezi ki ezt az igazságot első levelében: „Örüljete, hogy részetek lehet Krisztus szenvedéseiben, hogy dicsősége megnyilvánulása napján majd ujjongva örülhettek”.⁶⁹

A szenvedés és a dicsőség gondolatának szigorúan evangéliumi ismertetőjegyei vannak. Ezek a keresztre s a feltámadásra történő utalás során válnak világossá. A feltámadás mindenekelőtt a dicsőség kinyilvánulása lett, s ez megfelel Krisztus keresztre való felemeltetésének. Ha tehát a keresztt az emberek szemében azt jelentette, hogy Krisztus minden méltóságától megfosztatott, Isten szemében ugyanez Krisztus felemeltetése volt. Krisztus a kereszten érkezett el küldetése céljához, s valósította meg azt a maga teljességében. Az Atya akaratát teljesítve önmagát is megvalósította. Kinyilvánította *erejét* a gyengeségben és *messiási nagyságát* a megaláztatás közepette. Vajon nem ennek a nagyságnak bizonyítéka minden egyes szó, amelyet a Golgotán, halálküzdélme idején mondott – s főként azok a szavak, amelyek megfeszítőire vonatkoztak: „Atyám, bocsáss meg nekik, hisz nem tudják, mit tesznek”?⁷⁰ Akik részt vesznek Krisztus szenvedéseiben, azok előtt a legmagasabbrendű példa kötelező erejével állnak e szavak. A szenvedés meghívás is, amely arra szólítja az embert, hogy megmutassa erkölcsi nagyságát, *lelki érettségét*. Ennek adták tanúbizonyságát Krisztus vértanúinak és hitvallóinak nemzedékei, amelyek hűségesek maradtak az ígérez: „Ne féljete azoktól, akik a testet megölik, a lelket azonban nem tudják megölni”.⁷¹

Krisztus feltámadása kinyilatkoztatta az „eljövendő világ dicsőségét”, s egyidejűleg megerősítette a „kereszt dicsőségét”, azt a dicsőséget, amelyet Krisztus szenvedése magában foglal, s amely sokszor visszatükröződött s visszatükröződik ma is az ember szenvedésében mint lelki nagyságának kifejezője. Erről a dicsőségről nemcsak a hit vértanúi kell, hogy valljanak, hanem sok más ember élete is. Ők, ha nem hisznek is Krisztusban, gyakran az igazságért s az igaz ügyért szenvednek s adják életüket. Az ő szenvedésükben különösen is megerősítést nyer az ember nagy méltósága.

Az erő a gyöngeségben

23. A szenvedés tehát mindig próbatétel – olykor igen kemény próbatétel – amelynek alá van vetve az egész emberiség. Szent Pál leveleinek lapjairól többször megszólít bennünket *a gyöngeség és erő* evangéliumi paradoxona, amelyet az Apostol maga is kitüntetett módon megtapasztalt, s amelyet vele együtt mindenki átérez, aki részt vesz Krisztus szenvedéseiben. Maga Pál így ír erről második korintusi levelében: „A legszívesebben a gyöngeségeimmel dicsekszem, hogy Krisztus ereje költözzön belém”.⁷² A második Timóteus-levelelben ezt olvassuk: „Ezért szenvedtem ezt is, de nem szégyellem; mert tudom, kinek hittem”.⁷³ A filippi-levelelben pedig egyenesen azt mondja: „Mindent elviselek abban, aki erőt ad”.⁷⁴

Azok tekintete előtt, akik Krisztus szenvedésének részesei, ott áll a feltámadás húsvéti misztériuma, amelyben Krisztus – első lépésként – az emberi gyöngeség és tehetetlenség végső határáig száll alá: ő maga ugyanis keresztre szögezve hal meg. S mivel e gyöngeségben

⁶⁸ 2Kor 4,17–18.

⁶⁹ 1Pt 4,13.

⁷⁰ Lk 23,34

⁷¹ Mt 10,28.

⁷² 2Kor 12,9.

⁷³ 2Tim 1,12.

⁷⁴ Fil 4,13.

együttal föl is emeltetik, a feltámadás erejével megerősítve, azt jelenti ez, hogy minden emberi szenvedés gyöngeségét átjárhatja Isten hatalmas ereje, amely Krisztus keresztjében nyilvánul meg. Eszerint *szenvedni* annyit jelent, mint kiváltképp *alkalmassá válni a felemeltetésre*, kiváltképp nyitottá lenni Isten üdvözítő erői előtt, amelyeket Krisztusban kínál fel az emberiségnek. Benne Isten megerősítette azt a szándékát, hogy elsősorban a szenvedés – az emberi gyöngeség és kiszolgáltatottság – útján cselekedjék; s hogy épp ebben a gyöngeségben és kiszolgáltatottságban mutassa meg erejét. Ezzel magyarázható az is, amit Szent Péter első levele ajánl:

„Ha pedig (az embernek) mint kereszténynek kell szenvednie, ne szégyellje, hanem dicsőítse meg az Istent ezzel a névvel”.⁷⁵

„A gyöngeségben megnyilvánuló erőből születni” – a rómaiakhoz írt levelében Pál apostol még bővebben szól erről, ti. hogy az ember a próbatétel és a gyötrelmek közepette *lelkileg megújul*; ezt a sajátos hivatást kapják azok, akik Krisztus szenvedésének részesei: „még szenvedéseinkkel is dicsekszünk, mert tudjuk, hogy a szenvedésből türelem fakad, a türelemből kipróbált erény, a kipróbált erényből reménység. A remény pedig nem csal meg, mert a nekünk ajándékozott Szentlélekkel kiáradt szívünkbe az Isten szeretete”.⁷⁶ A szenvedés mintegy magában foglalja az *erényre szólító különleges meghívást*. Az ember feladata ennek az erénynek a gyakorlása. A kitartásról van szó, annak elviseléséről, ami zaklatja, bántja az embert. Az az ember, aki képes erre, felszabadítja a reményt, amely ébren tartja benne azt a meggyőződést, hogy a szenvedés nem lesz úrrá rajta, nem fosztja meg emberi méltóságától, amely szoros kötélléssel kapcsolódik az élet értelmének tudatához. S íme, az értelem Isten szeretet-művével – a Szentlélek legfőbb ajándékával - együtt láthatóvá válik. S ahogyan az ember fokozatosan részt vállal ebből a szeretetből, önmagára talál, még a szenvedés mélységeiben is: megtalálja „lelkét”, amelyet a szenvedés miatt „elveszettek” hitt.⁷⁷

Szenvedés az Egyházért

24. Az Apostol Krisztus szenvedéseinek részese. Tapasztalatai ennél is tovább mennek. A kolosszeiekhez írt levelében olvassuk azokat a szavakat, amelyek mintegy a szenvedéssel kapcsolatos lelki út utolsó szakaszát alkotják. Így ír Szent Pál: „Örömmel szenvedek értetek, és testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az Egyháznak javára”.⁷⁸ S egy másik levelében ezt a kérdést intézi címzettjeihez: „Nem tudjátok, hogy testetek Krisztus tagja?”⁷⁹

A húsvéti misztériumban Krisztus egységre lép az Egyház közösségében élő emberrel. Az Egyház misztériuma abban mutatkozik meg, hogy már a keresztségben, ahol Krisztushoz hasonlóvá válunk, s később Áldozatában – azaz, szentségi síkon, az Eukarisztia révén – az Egyház, lelki értelemben, fokozatosan épül Krisztus testévé. Ebben a testben Krisztus eggyé akar lenni minden emberrel, s kivált azokkal, akik szenvednek. A kolosszeieknek írt levél idézett szavai ennek a közösségnek semmihez sem fogható voltáról tanúskodnak. Tehát aki Krisztussal egyesülve szenved – miként vele egyesülve viseli el „gyötrelmeit” Szent Pál is –, nemcsak hogy Krisztusból meríti az erőt, amiről az előzőekben szoltunk, hanem „ki is

⁷⁵ *IPt 4,16.*

⁷⁶ *Róm 5,3–5.*

⁷⁷ *Vö. Mk 8,35; Lk 9,24; Jn 12,25.*

⁷⁸ *Kol 1,24.*

⁷⁹ *IKor 6,15.*

egészíti szenvedésével” azt, „ami Krisztus szenvedéséből hiányzik”. Az evangéliumi keretben különös hangsúlyt kap a *szenvedés teremtő jellegét* hangoztató igazság. A világ megváltásának javát Krisztus szenvedése teremtette. Ez a jóság önmagában kimeríthetetlen és végtelen. Az ember nem képes hozzátenni semmit. Ugyanakkor viszont Krisztus testének, az Egyháznak misztériumában valamiképpen minden emberi szenvedés felé kitérte saját megváltó szenvedését. Amilyen mértékben részt vesz az ember Krisztus szenvedéseiben – a világ bármely pontján, a történelem bármely korszakában –, olyan mértékben egészíti ki a maga módján azt a szenvedést, amelynek árán Krisztus megváltotta a világot.

Azt jelentené ez, hogy a Krisztus által véghezvitt megváltás nem teljes? Korántsem. Csak annyit jelent, hogy a megváltás, amely az engesztelő szeretet erejében megvalósul, szüntelenül nyitva áll minden, az emberi szenvedésben kifejeződő szeretet előtt. Ebben a dimenzióban – a szeretet dimenziójában – a már teljes egészében végbement megváltás valamiképpen állandóan megvalósul. Krisztus tökéletes módon vitte végbe a megváltást, de nem zárta le. A megváltó szenvedésben, amely által a világ megváltása is megtörtént, Krisztus kezdettől fogva kitérte önmagát, s szüntelenül kitérja minden emberi szenvedés előtt. Igen, Krisztus megváltó szenvedésének lényegéhez az is hozzátartozik, hogy állandó kiegészülést követel.

Krisztus így, a minden emberi szenvedés iránti nyitottságával vitte végbe, saját szenvedése árán, a világ megváltásának művét. E megváltás tehát – ha Krisztus szenvedésével teljesen végbement is – tovább él és fejlődik az emberi történelemben. Krisztus testében, az Egyházban él és fejlődik, s ebben a dimenzióban – a Krisztussal való egyesülés erejében – minden emberi szenvedés kiegészíti Krisztus szenvedését. Úgy egészíti ki, ahogyan az Egyház Krisztus megváltói művét is kiegészíti. Az Egyház misztériuma – s az Egyház az a test, amely önmagában teljesíti ki Krisztus keresztre feszített és feltámadott testét – egyúttal azt a teret is kijelöli, amelyben az emberi szenvedések kiegészítik Krisztus szenvedését. Csak az Egyháznak – Krisztus időben és térben folyamatosan bontakozó testének – sugarában és dimenziójában gondolkodhatunk és beszélhetünk arról, „ami hiányzik” Krisztus szenvedéseiből. Az Apostol végtére is világosan kiemeli ezt, amikor annak kiegészítéséről beszél, ami „Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az Egyháznak javára”.

Épp az Egyház – a megváltás végtelen erőforrásaiból merítő s a megváltást az emberiség életében tudatosító Egyház – az a dimenzió, amelyben Krisztus megváltó szenvedését szüntelenül kiegészítheti az emberi szenvedés. Ebben válik érzékelhetővé az Egyház isteni–emberi természete is. S úgy tűnik, a szenvedés valamiképpen részt kap e természet jellemzőiből; ezért különös értéket képvisel az Egyház számára. Olyan értéket, amely előtt az Egyház tisztelettel s a megváltás mély hitével hajol meg. S egyúttal azzal a mély hittel is, amellyel saját magában megragadja Krisztus testének kimondhatatlan misztériumát.

VI. rész: A szenvedés evangéliuma

Az üldözöttek szenvedése

25. Krisztus keresztségének és feltámadásának tanúi a szenvedés sajátos evangéliumát közvetítették az Egyháznak és az emberiségnek. Ezt az Evangéliumot maga a Megváltó írta le először saját, szeretetből vállalt szenvedésével, hogy az ember „el ne vesszen, hanem örök élete legyen”.⁸⁰ Szünetese – tanításának élő igéjével együtt – bőséges forrássá lett mindazok

⁸⁰ Jn 3,16.

számára, akik – tanítványainak és hitvallóinak első nemzedékében, majd mindazokban, akik a századok során követték őket – részesültek Jézus szenvedéséből.

S legfőképp: éppoly vigasztaló, mint evangéliumi és történeti szemmel helytálló dolog észrevennünk azt, hogy Krisztus közelében – a legelső és szemmel láthatóan kiemelt helyen, azaz mellette – mindig ott áll Szent Anyja, hogy teljes életével tanúságot tegyen a szenvedés e sajátos Evangéliumáról. Benne a számos gyötrő szenvedés oly láncolatáá fonódik össze, hogy nemcsak rendíthetetlen hitét bizonyítja, hanem azt is elmondhatjuk róla, hogy legalább annyira hozzá is járult a mindennek megváltásához. Valójában az angyallal folytatott titokzatos beszélgetéstől kezdve átlátta azt az – anyai küldetésében rejlő – „rendeltetést”, hogy egyedi és megismételhetetlen módon kell osztoznia magának a Fiúnak a küldetésében. A feladat megerősítése pedig nagyon hamar elérkezett, akár a Jézus betlehemi születése körüli eseményeket, akár az agg Simeon kifejezett előrejelzését – midőn az éles tórról beszélt, amely átjárja majd Mária lelkét –, akár azokat a szorongásokat és nélkülözéseket tekintjük, amelyek a Heródes kegyetlen határozata által kiváltott Egyiptomba menekülés közben érték.

S még inkább Fia rejtett és nyilvános életének eseményei után – amelyekben kétségkívül páratlan érzékenységgel osztozott – a Kálvárián érte el tetőpontját, emberi szempontból immár nehezen elképzelhető fokon, a Boldogságos Szűz Mária szenvedése, amely, Jézusé mellett, titokzatos és természetfölötti mértékben termékenynek bizonyult az egyetemes üdvösség létrejöttében. Amikor fölment a Kálváriára, amikor ott „állt” a kereszt tövében a szeretett tanítvánnyal együtt, egészen sajátos mértékben részesült Fiának megváltó halálában; miként a szavak is, amelyeket Fia ajkáról befogadhatott, mintegy ünnepélyes megbízást jelentettek arra az egyedülálló Evangéliumra, amelyet hívő közössége számára hirdetnie kellett.

A Boldogságos Szűz Mária, aki jelenlétével tanúja, együtt-szenvedésével pedig részese volt Fia szenvedésének, példátlan módon gazdagította a szenvedés Evangéliumát, amelynek nem egy lapját Fiával együtt írta. Előre igazolta a páli ígét, amelyet fejtegetésünk elején idéztünk. Őt illeti a lehető legtöbb jog, hogy elmondhassa: „kiegészíti testében – miként már megtette szívében – azt, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik”.

Krisztus felülmúlhatatlan példájának fényében – amely egyedülálló mértékben tükröződik s válik láthatóvá Anyja életében – a szenvedés Evangéliuma az apostolok tapasztalata révén kimeríthetetlen forrássá válik az Egyház történelmében egymást követő újabb és újabb nemzedékek számára. A szenvedés Evangéliuma nemcsak arról tanúskodik, hogy az Evangéliumban az Örömhír egyik témájaként jelen van a szenvedés is; hanem a szenvedés üdvözítő erejétől és jelentőségéről Krisztus messiási küldetésében s – ennek folytatásaképp – az Egyház küldetésében és hivatásában is.

Krisztus nem kendőzte el hallgatói elől a *szenvedés szükségességét*. Egészen egyértelműen mondotta: „Aki követni akar... , vegye vállára keresztjét minden nap”⁸¹ – s tanítványai elé olyan erkölcsi követelményeket állított, amelyeknek teljesítése csak azzal a feltétellel lehetséges, ha „megtagadják önmagukat”.⁸² Az Isten országába vezető út „szűk és szoros”. Krisztus ezt állítja szembe a „széles és tágas” úttal, amely a „romlásba visz”.⁸³ Krisztus

⁸¹ Lk 9,23.

⁸² Vö. Lk 9,23.

⁸³ Vö. Mt 7,13–14.

többször szólt arról is, hogy tanítványainak és hitvallóinak *számos üldöztetésben lesz része*. Így is történt. Nemcsak az Egyház életének első századaiban, a római uralom idején igazolódott be, hanem a történelem különböző korszakaiban, a föld különböző tájain is. S beigazolódik korunkban is.

Idézzük ezzel kapcsolatban Krisztus néhány mondatát: „Előbb kezet emelnek rátok és üldözni fognak benneteket. Kiszolgáltatnak a zsinagógáknak és börtönbe vetnek, királyok és helytartók elé hurcolnak a nevemért, azért, *hogy tanúságot tegyetek*. Vessétek hát szívetekbe: Ne törjétek fejeteket, hogyan védekezzetek. Olyan ékesszólást és bölcsességet adok nektek, hogy egyetlen ellenfeletek sem tud ellenállni vagy ellentmondani. Kiszolgáltatnak benneteket a szülők, testvérek, rokonok és barátok, s némelyek meghalnak közületek. *Nevemért* mindenki gyűlölni fog benneteket. De nem vész el egy hajsza sem fejeteokről. Ha kitartotok, megmentitek lelketeket.”⁸⁴

A szenvedés Evangéliuma számos helyen szól a „Krisztusért”, a „Krisztus miatt” viselt szenvedésről, vagy magának Jézusnak, vagy apostolainak szavaival. A Mester nem rejtje el tanítványai és követői elől az effajta szenvedések lehetőségét; sőt teljes őszinteséggel nyilatkoztatja ki azt. Egyúttal rámutat ama természetfeletti erőkre is, amelyek a „nevéért” viselt üldöztetések és gyötrelmek közepette kísérni fogják őket. Ezek a szenvedések sajátos módon együtt fogják bizonyítani Krisztushoz való hasonlóságukat és vele való egységüket: „Ha gyűlöl majd benneteket a világ, gondoljatok arra, hogy engem előbb gyűlölt, mint titeket...; mert nem vagytok a világból valók, hanem kiválasztottalak benneteket a világból, gyűlöl benneteket a világ... Nem nagyobb a szolga uránál. Ha tehát engem üldöztek, titeket is üldözni fognak. S ezt mind az én nevemért teszik veletek, mert nem ismerik azt, aki küldött engem.”⁸⁵ „Azért mondtam el ezeket nektek, hogy békességet találjatok bennem. A világban üldözést szenvedtek, de biztatok, mert legyőztem a világot.”⁸⁶

A szenvedés Evangéliumának ez az első fejezete, amely a szenvedésekről, azaz a Krisztusért viselt gyötrelmekről szól, *sajátos felhívást* rejt magában, felhívást *a bátorságra és erőslélkűségre*, amelyet a feltámadás ékesen szóló tanúsága támaszt alá. Feltámadásával Krisztus egyszer s mindenkorra legyőzte a világot. Ám, mivel a feltámadás egybekapcsolódik a gyötrellemmel és a halállal, Krisztus *szenvedésével* győzte le a világot. Így a szenvedés sajátos módon részévé válik a világon aratott győzelemnek, amely a feltámadásban lett nyilvánvalóvá. Krisztus feltámadott testében is megőrzi azokat a sebhelyeket, amelyeket a kereszt szögei ütöttek kezén, lábán és oldalán. Feltámadásával megmutatja a *szenvedés győzelmes erejét*, s ennek az erőnek meggyőződését önti mindazok szívébe, akiket apostolaiul választott, s akiket szüntelenül kiválaszt és küld. Pál apostol később így fogalmazott: „Az üldöztetésből mindenkinek kijut, aki buzgón akar élni Krisztus Jézusban”.⁸⁷

A Krisztussal együtt szenvedők

26. S ha a szenvedés Evangéliumának első nagy fejezetét azok írják meg, nemzedékeken át, akik üldözést szenvednek Krisztusért, ennek az Evangéliumnak egy másik nagy fejezete is bontakozóban van a történelemben. Megalkotásában mindazok részt vesznek, akik *együtt szenvednek* Krisztussal, midőn saját, emberi szenvedéseiket az üdvözítő szenvedéssel egyesítik. Bennük teljeseedik be az, amit a szenvedés és a feltámadás első tanúi a Krisztus

⁸⁴ Lk 21,12–19.

⁸⁵ Jn 15,18–21.

⁸⁶ Jn 16,33.

⁸⁷ 2Tim 3,12.

szenvedésében való részesedésről írtak és mondtak. Bennük válik teljessé a szenvedés Evangéliuma, s ugyanakkor mindenki valamiképp tovább is írja azt; írja és elkiáltja a világ felé, hirdeti saját környezeté, kortársai számára.

Századok, nemzedékek tapasztalták, hogy *a szenvedésben sajátos erő lakozik*, sajátos kegyelem, amely belsőleg *Krisztushoz közelíti az* embert. Sok szent ennek az erőnek köszönheti belső megtérését: így Assisi Szent Ferenc, Loyolai Szent Ignác és a többiek. E megtérés gyümölcse nem csupán az, hogy az ember felfedezi a szenvedés üdvözítő értelmét, hanem főként az, hogy a szenvedésben egészen új emberré válik. Mintegy új mércére lel benne saját élete és hivatása számára. E fölfedezés különösen megerősíti azt a lelki nagyságot, amely a testit messze felülmúlja az emberben. Minél orvosolhatatlanabbul beteg, teljes egészében legyöngült a test, minél élet- és cselekvésképtelenebb az ember, annál jobban megmutatkozik *a belső érettség és a lelki nagyság*, amely megrendítő tanúságtétellel válik az egészséges, normális emberek számára.

E belső érettség és lelki nagyság – amellyel az ember szenvedését viseli – bizonyára a különleges megtérés és a megfeszített Megváltó kegyelmével való együttműködés gyümölcse. Ő maga az, aki Vigasztaló Szentlelke, az Igazság Lelke által az emberi szenvedések legmélyén működik. Ő alakítja át, ha szabad így mondanunk, a lelkiélet anyagát, midőn a szenvedő embernek önmaga mellett kínál helyet. Mint Mester és Lelkivezető, ő oktatja szenvedő testvérét arra a *csodálatos cserére*, amely a megváltás misztériumának szívében valósul meg. A szenvedés önmagában nem egyéb, mint a rossz megtapasztalása. De Krisztus a visszavonhatatlan jó, az örök üdvösség alapjává tette. A kereszten átélt szenvedése révén Krisztus elhatolt a rossz – azaz a bűn és a halál – gyökeréig. Legyőzte a gonosz mesterkedését, a Teremtő elleni szüntelen lázadását. Krisztus fokozatosan feltárja s kibontja szenvedő testvérei előtt Isten országának – a Teremtőhöz visszatért, a bűn alól felszabadult, a szeretet üdvözítő erejében épülő országnak – horizontját. S lassan, ám hatékonyan bevezeti a szenvedő embert ebbe a világba, az Atya országába, mégpedig valamiképpen szenvedése szívében át. A szenvedés ugyanis nem alakulhat át, nem változhatik külső kegyelem hatására. Hanem csakis belülről. S Krisztus önnön üdvözítő szenvedésével ott lakik, semmihez sem foghatóan, minden emberi szenvedés mélyén. S ott Vigasztaló Szentlelke, az Igazság Lelke erejében cselekedhetik.

Mi több: Szent Anyjának szívében át az isteni Megváltó minden szenvedő ember lelkéig el akar hatolni. Mária az, aki elsőként s a legtökéletesebben részesült a megváltásban. A haldokló Krisztus új – *lelki és egyetemes* – *anyasággal* ruházta fel Máriát, mintegy folytatásaképp annak az anyaságnak, amely a Szentlélek működése által Krisztus életét foganta. Minden ember anyjává tette, hogy a hit zarándokútján mindenki egységben maradjon vele s anyjával, egészen a keresztségig. S hogy a keresztség erejében minden meggyógyított szenvedés az emberi gyöngeségből Isten hatalmas erejévé váljék.

Ez a belső folyamat azonban nem minden esetben játszódik le egyforma módon. Gyakran igen nehezen indul be s alakul ki. Sokszor már maga a kiindulópont is eltérő: más és más a készség, amelyet az emberek a szenvedésben tanúsítanak. Ugyanakkor feltételezhetjük, hogy csaknem mindenki *jellegetesen emberi tiltakozással és a saját „miért”-jével* reagál a szenvedésre. Mindenki megkérdi magától a szenvedés értelmét, s a maga emberi szintjén választ is keres a kérdésre. S persze Istennek és Krisztusnak is gyakorta felteszi a kérdést. S lehetetlen, hogy észre ne vegye: az, akihez a kérdést intézi, maga is szenved, s a keresztről, *saját szenvedésének középpontjából kíván feleletet adni*. Ám olykor időre, sőt hosszú időre van szükség ahhoz, hogy e válasz lassan, bensőleg felfoghatóvá váljék. Krisztus ugyanis nem

közvetlenül s nem elvontan felel a szenvedés értelmét feszegető kérdésre. Az ember olyan mértékben hallja meg az üdvöt hozó választ, amilyen mértékben maga is részt vállal Krisztus szenvedéseiből.

A felelet, amely e részesedéssel érkezik meg, azaz a Mesterrel való belső találkozás útján, sokkalta több, mint a szenvedés értelmét kutató kérdésre adott absztrakt válasz. Igen, Krisztus válasza elsősorban meghívás. Hívás. Krisztus nem elvont magyarázattal szolgál a szenvedés okát illetően. Mindenekelőtt így szól: „Kövess engem. Jöjj és szenvedésszel végy részt a világ üdvösségének művében, amely az én szenvedéssel teljesedik be”. A szenvedés értelme akkor nyílik meg az ember előtt, ha *felveszi keresztjét* és lélekben egyesül Krisztus keresztjével. Az ember nem emberi szinten, hanem Krisztus szenvedésének szintjén fedezi fel az értelmet. Ugyanakkor pedig a szenvedés üdvözítő értelme Krisztus szintjéről *alászáll az ember szintjére*, s az ő személyhez szóló válaszává lesz. S az ember akkor megtalálja szenvedésében a belső békét, mi több: a lelki örömet.

A szenvedők erő forrásai

27. Erről az örömről beszél az Apostol a kolosszeieknek írt levelében: „Örömmel szenvedek értetek”.⁸⁸ A szenvedés hiábavalóságának érzetén aratott győzelem örömforrássá válik, noha ez az érzés olykor igen erősen jelentkezik az emberi szenvedésben. S nemcsak belülről emésztí az embert, hanem mások számára is teherré teszi. Az ember úgy érzi: arra ítéltetett, hogy segítséget, támogatást fogadjon el a többiektől, s ugyanakkor önmaga előtt feleslegesnek érzi magát. A Krisztussal egyesült üdvözítő szenvedés értelmének felismerése átalakítja ezt a nyomasztó érzést. A Krisztus szenvedésében való részesedés hite azt a belső bizonyosságot hordozza, hogy a szenvedő ember kiegészíti, „ami Krisztus szenvedéseiből hiányzik”; s hogy ő is – *akárcsak Krisztus – testvéreinek üdvösségét szolgálja vele* a megváltás művének lelki dimenziójában. Tehát nem egyszerűen hasznos a többiek számára, hanem pótolhatatlan szolgálatot tesz. A Megváltó keresztjéből szüntelenül növekvő Krisztustestben épp a Krisztus áldozatának szellemével áthatott szenvedés a világ üdvéhez szükséges javak semmivel sem helyettesíthető szerzője és közvetítője. Elsősorban ez készíti utat az emberi lelket átalakító kegyelem számára, ez jeleníti meg az emberiség történelmében a megváltás erejét. A jó és a rossz szellemi erőinek „kozmosz” harcában – amelyet az efezusi levél említ⁸⁹ – a Krisztus megváltó szenvedésével egyesült emberi szenvedések különleges módon *támogatják a jó erőit*, s utat nyitnak az üdvösségszerző erők győzelme előtt.

Az Egyház ezért a szenvedő Krisztus testvéreiben az ő természetfeletti erejének sokféle közvetítő alanyát látja. Hányszor folyamodnak hozzájuk az Egyház pásztoraik, náluk keresve segítséget és támaszt! A szenvedés Evangéliuma folyamatosan íródik, s mindenkor e különös paradoxon szavaival szól hozzánk: az isteni erőforrások épp az emberi gyöngeség közepette fakadnak. Akik részt vállalnak Krisztus szenvedéséből, saját szenvedéseikben a világ megváltásának végtelen kincséből őriznek egy nekik szánt darabkát, s e kincset másokkal is megoszthatják. Minél jobban fenyegeti az embert a bűn, minél inkább átszövik mai világunkat a bűn szálai, annál sokatmondóbbá válik az emberi szenvedés. S annál inkább szükségét érzi az Egyház, hogy a világ üdvösségére fordítsa a szenvedés értékét.

⁸⁸ Kol 1,24.

⁸⁹ Vö. Ef 6,12.

VII. rész: Az irgalmas szamaritánus

A felebarát szenvedése

28. A szenvedés Evangéliumához szervesen hozzátartozik az irgalmas szamaritánus példabeszéde. Krisztus ezzel a parabolával kívánt megfelelni a kérdésre: „Ki az én felebarátom?”⁹⁰ Tudniillik a három járókelő közül, akik a Jeruzsálemből Jerikóba vezető úton haladtak, ahol félholtan hevert a földön egy rablótól megsebzett és kifosztott ember, épp a szamaritánus bizonyította, hogy *valóban* „felebarátja” a szerencsétlennek. „Felebarátja” – azt is jelenti ez, hogy teljesítette a felebaráti szeretet parancsát. Az egyik járókelő pap, a másik levita volt. Mindkettő „látta és továbbment”. A szamaritánus ezzel szemben „meglátta és megesett rajta a szíve. Odament hozzá, bekötözte sebeit”, majd „elvitte egy fogadóba és ápolta”.⁹¹ S amikor továbbindult, annak rendje és módja szerint a fogadásra bízta a szenvedő ember gondozását, vállalva az ezzel járó költségeket.

Az irgalmas szamaritánus példabeszéde hozzátartozik a szenvedés Evangéliumához. Rámutat ugyanis arra, milyennek kell lennie szenvedő embertársunkkal való kapcsolatunknak. Megengedhetetlen, hogy közömbösen „tovább menjünk”. „Meg kell állnunk” mellette. *Minden ember, aki megáll egy másik ember szenvedése mellett* – bárki legyen is az –, irgalmas szamaritánus. Ez a megállás nem kíváncsiságból történik. Rendelkezésre kell állnunk. Mintegy a szív belső tettekre készségéből fakadóan meg kell nyílnunk, s ennek érzelmileg is ki kell fejeződnie. Irgalmas szamaritánus minden ember, *aki érzékeny* mások szenvedésére: az az ember, akinek „megesik a szíve” mások szerencsétlenségén. Ha Krisztus, aki ismeri az emberi bensőt, hangsúlyozottan említi ezt a megindultságot, akkor fontosnak kell tekintenünk a másik ember szenvedése szempontjából. Ápolnunk kell tehát magunkban a szív érzékenységét, amely a másik iránti együttérzésünkről tanúskodik. Olykor ez az együttérzés marad a szenvedő ember iránti szeretetünk, a vele való közösségünk egyetlen vagy legfőbb kifejezője.

Krisztus példabeszédének irgalmas szamaritánusa persze nem pusztán megindultságból vagy együttérzésből áll meg. Mindez ösztönzéssé válik számára, olyan tettekre, amelyek célja, hogy segítséget nyújtson a megsebzett embernek. Irgalmas szamaritánus végül is az, aki segítséget nyújt a szenvedésben, bármilyen természetű is az. S lehetőleg hatékony segítséget. Teljes szívével jelen van, de az anyagi eszközökkel sem takarékoskodik. Azt mondhatjuk: önmagát adja, saját „énjét”, s ezt az „ént” kinyitja a másik ember felé. Az egész keresztény antropológia sarkalatos pontját érintjük ezzel. Az ember „teljesen csak akkor találhat önmagára, ha őszinte ajándékkul adja önmagát”.⁹² Irgalmas szamaritánus az az ember, *aki így képes átadni önmagát*.

Törődés a szenvedőkkel

29. Az evangéliumi példabeszéd nyomán azt mondhatnánk, hogy a szenvedés sokféle formában van jelen emberi világunkban, s azért van jelen, hogy felszítsa az emberben a szeretetet, azaz saját „énünk” érdekektől mentes átadását a másik emberért, a szenvedőkért. Az emberi szenvedés világa, ha szabad így mondanunk, szakadatlanul egy másik világ – az emberi szeretet világa – után kiált. S az önzetlen szeretet, amely az ember szívében és cselekedeteiben megterem, bizonyos értelemben a szenvedésnek köszönhető. Az alapvető emberi szolidaritás, s még inkább: az embertárs szeretete nem engedi, hogy a „felebarát”

⁹⁰ Lk 10,29.

⁹¹ Lk 10,33–34.

⁹² GS 24

közömbösen elmenjen mások szenvedése mellett. „Meg kell állnia”, meg kell indulnia, miként az evangéliumi példabeszéd samaritanusa tette. A példabeszéd önmagában mélyen keresztényi, de legalább olyan egyetemesen emberi igazságot fejez ki. Nem ok nélkül hívják a hétköznapi nyelven samaritanus cselekedetnek mindazt, ami a szenvedő emberek, a segítségre szorulóknak javára történik.

E tevékenység a századok során szervezett, intézményes formákat is öltött, s a vele hivatásszerűen foglalkozók számára munkaterületet alkot. Vajon az orvos, az ápolónő s mások foglalkozása nem az „irgalmas samaritanust” idézi-e? Felismerhető evangéliumi tartalmak miatt úgy gondoljuk, esetükben inkább hivatásról, mintsem egyszerűen szakmáról van szó. S azok az intézmények, amelyek évszázadokat átívelve „samaritanusi” szolgálatot végeztek, korunkban még fejlettebbek és szerteágazóbbak. E tény minden kétséget kizáróan bizonyítja, hogy az ember egyre nagyobb figyelemmel és körültekintéssel áll meg szenvedő felebarátja mellett, s igyekszik annak szenvedését mind pontosabban megérteni és megelőzni. Szaktudása és képességei is megnövekedtek e téren. Ha mindezt szem előtt tartjuk, elmondhatjuk, hogy a samaritanusról szóló evangéliumi példabeszéd az erkölcsi kultúra s az egyetemes emberi civilizáció egyik lényegi meghatározója lett. S ha mindazokra az emberekre gondolunk, akik tudományukkal és képességeikkel sokrétűen szolgálják szenvedő embertársaikat, nem mulaszthatjuk el, hogy az elismerés és a hála szavaival forduljunk feléjük.

E szavak mindazokhoz szólnak, akik önzetlenül végzik szolgálatukat szenvedő embertársaik javára, önként kötelezik el magukat az irgalmas samaritanus módjára történő segítségnyújtásra, s erre fordítják hivatalos munkájuk mellett megmaradó minden idejüket és erejüket. Ezt az irgalmas samaritanusként kifejtett spontán vagy karitatív tevékenységet hívhatjuk társadalmi munkának, de nevezhetjük apostolkodásnak is, amikor őszinte evangéliumi megfontolásból vállalják, különösen ha az Egyház vagy más keresztény közösség kötelékében történik. Az irgalmas samaritanusként végzett önkéntes tevékenység megfelelő *környezetben* vagy e célra létrehozott *szervezetekben* valósul meg. Az ilyen formában végzett működésnek nagy fontossága van, kivált ha jelentősebb együttműködést vagy technikai eszközök használatát igényli. Nem kevésbé értékes az egyes emberek tevékenysége sem, főként azok részéről, akik szívesebben foglalkoznak olyan emberi szenvedésekkel, amelyek esetében csak nagyon személyes módon lehet segíteni. Végül a *családi* segítségnyújtás jelentheti mind a felebaráti szeretet cselekedeteit a családtagok irányában, mind a családok kölcsönös egymást-segítését.

Nehéz felsorolni a „samaritanusi” tevékenység minden típusát, teljes terjedelmét az Egyházban és a társadalomban. Fel kell ismernünk, hogy nagyon sokféle lehet, s ki kell fejeznünk örömmel, mivel ezeknek köszönhető, hogy az *alapvető erkölcsi értékek* – az emberi szolidaritás és a keresztény felebaráti szeretet – a társadalmi élet és az emberi kapcsolatok keretében szolgálhatnak. S a „samaritanusként” végzett munka karakterén művelői a gyűlölet, az erőszak, a kegyetlenség, az ember megvetése vagy egyszerűen az „érzéketlenség”, azaz az embertárs és szenvedései iránt megnyilvánuló közöny ellen küzdenek.

Rendkívül fontos, hogy a *nevelés* kiterjedjen az *ezzel kapcsolatos viselkedésformákra* is. A család, az iskola és más, neveléssel foglalkozó intézmények már a pusztán emberiesség okán is kitartóan kell, hogy dolgozzanak az embertárs és szenvedése iránti érzékenység felébresztésén és kimunkálásán. Ennek az érzékenységnek vált jelképévé az Evangéliumban szereplő samaritanus. Magától értetődő, hogy az Egyháznak ugyanezt kell tennie, s –

amennyire csak lehetséges – át kell, hogy hassák azok az indítékok, amelyeket Krisztus a példabeszédben s az Evangélium egészében megismertetett vele. Az irgalmas szamaritánus példabeszédének – akárcsak az egész Evangéliumnak – a mondanivalója elsősorban ez: az embernek éreznie kell, *személyre szóló meghívást* kapott arra, hogy a szenvedésben tanúságot tegyen a szeretetről. Az intézmények igen fontosak, sőt nélkülözhetetlenek. Ugyanakkor önmagában egy intézmény sem pótolhatja az emberi szívet, az emberi együttérzést, az emberi szeretetet, az emberi kezdeményezést, ha a másik ember szenvedésével kell szembenéznünk. Vonatkozik ez a fizikai szenvedésekre, de még inkább érvényes akkor, amikor a sokféle erkölcsi szenvedésről van szó, s mindenekelőtt akkor, amikor a lélek szenved.

A szenvedés és a segítségnyújtás jótette

30. Az irgalmas szamaritánus példabeszéde, amely – mint mondtuk – hozzátartozik a szenvedés Evangéliumához, vele együtt járja az Egyház és a kereszténység, az ember és az emberiség történelmének útját. Arról tanúskodik, hogy a szenvedés értelmének krisztusi kinyilatkoztatása *semmiképp sem tekinthető valamiféle passzív magatartásnak*. Ellenkezőleg: az Evangélium tagadja a szenvedéssel szembeni passzivitást. Maga Krisztus különösen tevékeny e téren. Így valósítja meg küldetésének messiási programját. A próféta szavával: „Az Úr lelke van rajtam, mert fölkent engem, elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, s hirdessem a foglyoknak a szabadulást, a vakoknak a látást, hogy felszabadítsam az elnyomottakat, és hirdessem: elérkezett az Úr kegyelmének esztendeje”.⁹³ Krisztus túlaradó bőséggel teljesíti *messiási küldetését*. Körüljár és „jót tesz”.⁹⁴ S jótettei közül azok a legkiemelkedőbbek, amelyek az emberi szenvedést enyhítik. Az irgalmas szamaritánus példabeszéde mélységes harmóniában van Krisztus magatartásával.

E példabeszéd végül is – lényegi tartalmánál fogva – azok közt a megrendítő igék közt kap helyet, amelyek az utolsó ítéletről szólnak. Máté evangéliumának feljegyzése szerint: „Gyertek, Atyám áldottai, vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot! Éhes voltam és adtatok ennem. Szomjas voltam és adtatok innom. Idegen voltam és befogadtatok. Nem volt ruhám és felruháztatok. Beteg voltam és meglátogattatok. Börtönben voltam és fölkerestetek.”⁹⁵ Az igazaknak, akik megkérdik, mikor tették ezt épp vele, azt feleli az Emberfia: „Bizony mondom nektek, amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek”.⁹⁶ S ellenkező ítélet terheli azokat, akik másként cselekedtek: „Amit a legkisebbek valamelyikével nem tettetek, velem nem tettétek”.⁹⁷

Bizonyára folytatni lehetne azoknak a szenvedéseknek felsorolását, amelyekkel az emberi érzékenység, együttérzés, segítség találkozott – vagy nem találkozott. Krisztus utolsó ítéletre vonatkozó kijelentéseinek első és második része egyértelműen mutat rá, milyen fontos – minden ember örök életének távlatában – az embertárs szenvedése mellett „megállni, együtt érezni vele”, s végül segítséget nyújtani, miként az irgalmas szamaritánus tette. Krisztus messiási programjában, amely egyúttal *Isten országának* programja is, a szenvedés azért van jelen a világban, hogy felszítsa a szeretetet, megteremje az embertársi szeretet műveit, a „szeretet civilizációjává” alakítsa át az egész emberi civilizációt. Ebben a szeretetben gyökeresen megvalósul, s végleges dimenzióját ölti fel a szenvedés üdvözítő értelme.

⁹³ Lk 4,18–19; Vö. Iz 61,1–2.

⁹⁴ ApCsel 10,38.

⁹⁵ Mt 25,34–36.

⁹⁶ Mt 25,40.

⁹⁷ Mt 25,45.

Krisztus szavai az utolsó ítéletről mindezt az Evangélium teljes egyszerűségével és tisztánlátásával értetik meg.

A szeretetről, a szeretet cselekedeteiről szóló szavak – amely cselekedetek szoros kapcsolatban állnak az emberi szenvedéssel – még egyszer lehetővé teszik, hogy minden emberi szenvedés mélyén *magának Krisztusnak megváltó szenvedésére* ismerjünk. Krisztus ezt mondta: „velem tettétek”. Mindenkiben ő tapasztalja meg a szeretetet. Neki nyújtunk segítséget, amikor megkülönböztetés nélkül segítséget nyújtunk minden szenvedőnek. Ő van jelen a szenvedőben, mivel üdvözítő szenvedése egyszer s mindenkorra feltárult minden emberi szenvedés előtt. S minden szenvedő egyszer s mindenkorra meghívást kapott, hogy „Krisztus szenvedéseinek” részese legyen.⁹⁸ Miként mindenkihez szól a hívás: „Egészítsétek ki saját szenvedéstelekkel azt, ami Krisztus szenvedéséből még hiányzik”.⁹⁹ Ugyanakkor Krisztus arra tanította az embert, hogy *tegyen jót szenvedése által s tegyen jót azzal, aki szenved*. E kettős megközelítéssel a szenvedés értelmének legmélyét tárta fel.

VIII. rész: Befejezés

A szenvedés természetfeletti érték

31. Ez a szenvedés valóban természetfeletti s egyúttal emberi értelme. *Természetfeletti*, mivel a világ megváltásának isteni misztériumában gyökerezik, de legalább oly mélyen *emberi* is, mivel benne talál önmagára, emberségére, méltóságára az ember.

A szenvedés kétségkívül hozzátartozik az ember misztériumához. Talán nem burkolja akkora titok, mint magát az embert: ez utóbbi misztérium különösen is áthatolhatatlan. A II. Vatikáni Zsinat így fejezte ki ezt az igazságot: „Az ember misztériuma csak a megtestesült Ige misztériumában világosodik meg igazán... *Krisztus*, az új Ádám, az Atya misztériumának és szeretetének kinyilatkoztatásával *megmutatja az embernek magát az embert*, és feltárja előtte nagyszerű hivatását”.¹⁰⁰ Ha e szavak vonatkoznak mindarra, ami az ember misztériumához tartozik, bizonyára különleges mértékben állnak az *emberi szenvedésre*. Épp ezen a ponton a *legnélkülözhetetlenebb*, hogy „az embernek megmutatkozzék maga az ember, és feltáruljon előtte nagyszerű hivatása”. Az is megtörténik – a tapasztalat bizonyítja –, hogy ez a lelepleződés rendkívül *drámai* módon megy végbe. Ha azonban teljes egészében megtörténik s fényé válik az ember életében, akkor e tapasztalat felettébb *boldogító*: „Krisztus által és Krisztusban derül világosság a szenvedés és a halál rejtélyére”.¹⁰¹

Lezárjuk a szenvedésről szóló gondolataink sorát. Abban az évben vagyunk, amelyben az Egyház rendkívüli jubileumot ünnepel: a megváltás évfordulóját.

A világ megváltásának misztériuma csodálatos módon *a szenvedésben gyökerezik*. A szenvedés pedig benne találja meg legfőbb, legbiztosabb értelmét.

A megváltás évét különleges egységben szeretnénk átélni mindazokkal, akik szenvednek. Illő ezért, hogy a Kálvária keresztje alatt egybegyűljék minden Krisztusban hívő szenvedő ember; s főként azok, akik a belé vetett, a Megfeszítettbe és Feltámadottba vetett hitük miatt szenvednek – hogy szenvedéseik áldozati adománya siettesse annak az imádságnak

⁹⁸ *IPt 4,13.*

⁹⁹ *Kol 1,24.*

¹⁰⁰ GS 22.

¹⁰¹ GS 22.

teljesülését, amelyet maga a Megváltó mondott mindenek egységéért.¹⁰² S ugyanitt találkozunk minden jóakarátú ember is, mivel a kereszten az „ember Megváltójával”, a „fájdalmak Férfiával” találkozhatnak, aki magára vette minden idők emberének fizikai és erkölcsi szenvedését. Találkoznak, hogy a *szereketben* rátaláljanak fájdmuk üdvözítő értelmére s minden kérdésük hiteles válaszára.

Máriával, Krisztus Anyjával *együtt*, aki *a keresztt tövében állt*,¹⁰³ mi is megállunk a ma emberének minden keresztje mellett.

Segítségül hívunk *minden szentet*, akik a századok során különleges mértékben vállaltak részt Krisztus szenvedéseiből. Támogatásukat kérjük.

S töletek mindnyájatoktól, *akik szenvedtek*, kérjük támogatástokat. Igen, töletek, gyöngéktől kérjük: *legyetek erőforrássá* az Egyház és az emberiség számára. A jó és a rossz erőinek szörnyű harcában, amelynek látványa jelen világunkban élénk tárul, arasson győzelmet a ti szenvedésetek, Krisztus keresztjével egységben.

Testvéreim, mindnyájatoknak apostoli áldásomat küldöm.

Kelt Rómában, Szent Péternél, a Lourdes-i Szűzanya ünnepén, 1984. február 11-én, pápaságom hatodik évében.

II. János Pál pápa

---

¹⁰² Vö. *Jn 17,11.21–22.*

¹⁰³ Vö. *Jn 19,25.*

A kereszt szeretete (Kempis Tamás)

A kereszt mindenkor kész és mindenütt vár reád.

Meg nem szabadulhatsz tőle, akárhová futsz, mert akárhová mégy, magaddal viszed énedet és mindenütt magadra találsz.

Tekints föl, tekints le, nézz kifelé, nézz befelé, mindenben keresztet találsz: és mindenütt béketűréssel kell lenned, ha belső békében akarsz élni és az örök koronát megnyerni.

Ha örömet hordozod a keresztet, az hordoz téged, és elvezet az óhajtott célra, ahol vége lesz a szenvedésnek, ámbár nem itt e földön.

Ha kedvetlenül hordozod, terhet szerzel magadnak, csak bajodat szaporítod, és szenvedned mégis kell.

Ha egyik keresztet elveted, kétségkívül másikat találsz, talán nehezebbet.

Azt hiszed, hogy elkerülsz, amit halandó soha el nem kerülhetett? Melyik szent volt e világon kereszt és küzdelem nélkül?

Hiszen a mi Urunk Jézus Krisztus sem volt csak egy óráig is szenvedés és fájdalom nélkül, amíg élt.

„Szenvednie kellett – úgymond – Krisztusnak és halottaiból föltámadnia és úgy menni be dicsőségébe.” (Lk 24,26)

Miképp keresel te más utat, mint ezt a királyi utat, a szent kereszt útját?

Krisztus teljes élete kereszt volt és kínlás és te nyugalom és öröm után jársz?

Csalódsz, hidd el, csalódsz, ha egyebet keresel bajoknál és szenvedéseknél; mert ez az egész halandó élet tele van nyomorúsággal és körös-körül keresztetekkel megrakva.

S minél magasabb fokra jutott valaki a lelki életben, annál nehezebb keresztetekre akad gyakran, mert számkivetésének kínja a szeretettel jobban növekszik.

Aki azonban ily sokféleképp szenved, még sincs vigasztaló enyhülés nélkül; mert érzi, hogy keresztje békés elviseléséből a legszebb gyümölcs terem számára.

Mert mikor ezt kész szívvel vállára veszi, a szorongatás terhe az isteni vigasztalás reményévé változik.

És minél inkább megtörik a test a szenvedésben, annál jobban gyarapszik a lélek a belső kegyelem által.

Sőt néha a szenvedést és viszontagságot annyira megkedveli és mivel megszerette a hasonlatosságot Krisztus keresztjével, úgy megedződött, hogy nem is kíván fájdalom és háborúság nélkül élni; mert azt hiszi, hogy annál kedvesebb Isten előtt, minél többet és súlyosabbat szenvedhet érte.

Ez nem az ember ereje, hanem Krisztus kegyelme, mely oly nagyot bír és munkál a gyarló testben, hogy amitől természet szerint iszonyodik és menekül, azt nagy buzgón megragadja és megszereti.

Nem embertől telik az ki, hogy a keresztet viselje, a keresztet szeresse, testével keményen bánjék és zabolára fogja, hogy a tiszteletet kerülje, a gyalázatot örömet tűrje, magát megvesse és a maga megvetését kívánja, mindenfelé kárt és csapást kiálljon, s e világon semminemű szerencsét ne kívánjon.

Ha magadra tekintesz, magadtól nincs ilyenre képességed. De ha az Úrban bízol, erőt kapsz az égből, és le bírod a világot és a testet győzni.

(Kempis Tamás: Krisztus követése, 2:12)

A keresztúti ájtatossággal szereshető búcsú

Azok a hívek, akik keresztúti ájtatosságot végeznek, *teljes búcsút* nyerhetnek.

A keresztúti ájtatossággal felelevenedik azoknak a fájdmaknak emléke, amelyeket az isteni Megváltó szenvedett útközben Pilátus udvarától, ahol halálra ítélték, a Kálvária hegyéig, ahol üdvösségünkért meghalt a kereszten.

A teljes búcsú elnyeréséhez szükséges:

1. A keresztúti ájtatosságot szabályosan felállított keresztút állomásai előtt kell végezni.

2. Általánosabb szokás szerint a keresztúti ájtatosság végzésekor 14 olvasmányt szoktak felolvasni, mindegyikhez szóbeli könyörgést csatolva. – Az ájtatosság végzéséhez azonban elegendő az Úr Jézus szenvedéséről és haláláról való áhítatos elmélkedés. Nem szükséges minden állomás titkáról külön elmélkedni.

3. A keresztutat járni kell, egyik állomástól a másikig.

A keresztúti ájtatosság közös végzésénél, ha az összes jelenlevők járása nem lehetséges zavar nélkül, elegendő, ha legalább az ájtatosság vezetője járja a keresztutat, és a többiek a helyükön maradnak.

4. Az akadályozottak ugyanazt a búcsút elnyerhetik, ha az Úr Jézus szenvedéséről és haláláról legalább fél órán át olvasnak és elmélkednek.

(Forrás: *A búcsúk imakönyve*,
III. rész: Búcsúval ellátott imák és gyakorlatok, 30. fejezet)

A búcsúkra vonatkozó részletes rendelkezéseket lásd *A búcsúk imakönyve* című publikációban, amely szintén része a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtárnak.

A Szent vagy, Uram! bűnbánati, nagyböjti és nagyheti énekei

Bűnbánati énekek

- 47. Violaszín gyászruhába (Miseének misszióra, lelki gyakorlatokra)
- 48. Isten áldjon, tünde játék (Különösen farsang napokra)
- 49. Árva, bűnös lelkem reszket (Lelki gyakorlatokra, misszióra)
- 50. Mintha köztünk Jézus járna (Az Oltáriszentségről, különösen farsang napokra)
- 51. Hamvazkodjál, hívő lélek (Hamvazószerdára)
- 52. Hallgasd meg...könyörgésünket (Könyörgő körmenetre)
- 53. Könyörülj, Istenem (Könyörgő körmenetre, misszióra, lelki gyakorlatokra)
- 54. Mit bízik e világ (Különösen farsang napokra)
- 55. Kereszten haldokló kegyes Jézusom (Hamvazásra, farsangra, misszióra, nagyböjtre)
- 243. Ments meg engem, Uram
- 246. Ó emberi gyarló nemzetség
- 262. Ne hagyj elesnem (Szükségben, ínségben)

Nagyböjti énekek

- 56. A Golgota-lépcsőn állok (Miseének)
- 57. Buzgó szívvel ünnepeljük (Miseének)
- 58. Bűnbánóknak menedéke (Miseének)
- 59. Bűnös lelkek (Miseének)
- 60. Hogyha hozzád járulunk (Miseének)
- 61. A fényes Isten-arcot
- 62. Ah! Jaj! Mit szemlélek
- 63. A keresztfához megyek
- 64. Az Atyának egy fiát
- 65. Áll a gyötrött Istenanyja
- 66. Bűnös lélek, sirasd, kérlek
- 67. Bágyad gyötrelmében
- 68. Hol vagy, édes Jézus
- 69. Jer, dicsérjük mindeneknek Atyját
- 70. Jézus, világ Megváltója
- 71. Keresztények, sírjátok
- 72. Keservesen siratja
- 73. Krisztus Anyja, Szűz Mária
- 74. Ó Jézus, Jézus
- 75. Ó szerencsés bűnös ember
- 76. Zengd, ó nyelv, a győzedelmet
- 224. Induljunk testvérek (Miseének)
- 229. Kezdődik az ének (Miseének)
- 279. Imádjuk a testet és vért

Nagyheti énekek

- 77. Megváltó királyunk (Virágvasárnapra)
- 78. Szívünk, lelkünk most kitarjuk (Keresztúti ének)
- 79. Áhítattal készülődjünk (Miseének Nagycsütörtökre)
- 80. E szín alatt (Nagycsütörtökre)
- 81. Én nemzetem (Nagypéntekre)

82. Királyi zászló jár elől (Nagypéntekre)
83. Mint a szarvas ér vizéhez (Nagyszombatra)

47: Violaszín gyászruhába (Misszióra, lelkigyakorlatokra)

1. *Kezdetre*
Violaszín gyászruhába öltözik fel a lelkünk.
Oltárodnak zsámolyánál bűnbánóan térdelünk.
Szent Fiadnak értünk hullott drágalátos szent vére,
Jámbor atyák intelme, szent beszédek kegyelme
Válják lelkünk üdvére.
2. *Dicsőítésre*
Dicsőséged zengedezték a földre szállt angyalok,
Amikor a bűnös földet átölelte szent karod.
Ó, üzzed ki lelkünkéből a nagyravágyás szellemét,
És ezentúl mindenek: tűz, víz, ég, föld, tengerek
Zengjék Isten szent nevét.
3. *Evangéliumra*
Drága Jézus, égből hoztad szent vallásunk tanait.
Égi, földi sorsunk felől szent Bibliád megtanít.
Jámbor atyák tanítása szívünkben most megfogán.
Ha az ég bár béborul, élünk aztán jámborul,
Hitünk szerint boldogan.
4. *Hiszekegyre*
Tudjuk, hogy a hit kegyelmét Isten adja minékünk.
Hit nélkül a kárhozatnak mélységében van helyünk.
Add, Urunk, hogy e szent óra felélessze hitünket.
Hitünk legyen a szikla, mellette szálljunk síkra
S égbe vigye lelkünket.
5. *Felajánlásra*
Tested, véred feláldoztad értünk a kereszten,
Omló véred bűneinktől hogy tisztára feressen.
Megtisztítjuk most szívünket, elhagyjuk a bűnöket.
És íme, felajánljuk, feléd lobog a lángjuk,
Fogadd el a szívünket.
6. *Szent, szent-re*
Harsanjon fel ajkunkon a „háromszor Szent” dallama.
Fellángol e szent napokban üdvösségünk hajnala.
Már ezentúl angyalokkal egyesül az énekünk,
Kereszted átkaroljuk, újult szívvel daloljuk:
Szent vagy szent vagy Istenünk!

48: Isten áldjon, tündejáték (Különösen farsangnapokra)

1. Isten áldjon tündejáték,
Te világi élet.
Tied voltam: megtagadlak,
És lelkemnek élek.
Serlegedben telt a kedvem
És a földi kincsen,
Megízleltem s megtanultam,
Hogy igaz jód nincsen.
2. Tiszta mézzel csalogattál,
Úgy esengtem érte!
Epe volt a poharadban,
Mikor ajkam érte.
Csalfa hírrel hitegettél,
Ígértél nagyságot.
Hiúságok hiúsága!
Már szememmel látok.
3. Szívem immár magasabbra,
Igazabbra éhez:
Szállni vágy a gyönyörűség
Örök kútfejéhez.
Már előttem Isten arca
S ama boldog Ország.
Már ezentúl annak élek.
Világ, Isten hozzád!

49: Árva, bűnös lelkem reszket (Lelkigyakorlatokra, missziókra)

1. Árva, bűnös lelkem reszket,
Átkarolja szent kereszted.
Édes Jézus, szíved értem
Mennyi vért vesztett!
2. Tilos, gonosz úton jártam,
Hívó szódra nem vigyáztam.
Édes Jézus, Golgotáig
Jártál utánam.
3. Tévedt bárány, gyöngé, hűtlen:
Bűn árjában elmerültem.
Égi pásztor, szent szívednek
Sokba kerültem.
4. Bűnöm szennyét úgy utálom,
Karjaim csak feléd tárom.
Jöjj el, édes, könyörülj meg
Rossz báránykádön.
5. Szent öledre síró lélek:
Karjaidba visszatérek.
Ott maradok, néked élek,
Amíg csak élek.
6. Jézus, édes jó szerelmem,
Mily jó nálad megpihennem!
Engedd szíved szent irgalmát
Örökre zengnem.

50: Mintha köztünk Jézus járna (Az Oltáriszentségről, különösen farsangnapokra)

1. Mintha köztünk Jézus járna,
Elhallgat itt minden lárma.
Néma csendben, áhítatban
Örvendünk, mert az Úr itt van.
2. Mint kis gerle a fészkére,
Védett, árnyas rejtékére,
Mint a szarvas hús forráshoz,
Úgy vágyódunk oltárához.
3. Itt megenyhül, aki szenved.
Aki fáradt, megpihenhet.
Így szól Jézus a szívéhez:
Én vagyok az örök élet.
4. A nagy világ ezt nem érti,
Jézus szívét föl-fölvérzi.
Szíve üres kéjért dobban:
Szeressük mi annál jobban.
5. Édes Jézus, ó ne fájjon
Az a sok bűn a világon.
S ha a sok bűn rosszul esnék,
Tekintsd szívünk hú szerelmét.

51: Hamvazkodjál, hívő lélek (Hamvazószerdára)

1. Hamvazkodjál, hívő lélek,
Mert porba tér ez az élet.
Akármennyit örvendeznél,
Ne feledd, hogy porból lettél.
2. Hamvazkodjál, te dúsgazdag:
Mert javaid cserben hagynak.
Évek szállnak, és maholnap
Átadod mind földi pornak.
3. Hamvazkodjál, szegény ember,
Viseld sorsod türelemmel:
Hamu hull a gyötrelemre
S irgalom a hű szívekre.
4. Örömeink mind elmúlnak,
Könnyeink is porba hullnak.
Boldogok, kik megjavulnak,
Hamu szaván megindulnak.
5. Ó, ki tested meggyötörted
S a Golgotán összetörted:
Adj nekünk is töredelmet,
Testünk ellen győzedelmet.
6. S ha majd egyszer sírba szálltunk,
Testünk szerint porrá váltunk:
Őrizd porló csontjainkat
S hamvainknak adj nyugalmat.
7. Kik testünket megtagadtuk,
Add, hogy egyszer visszakapjuk,
S átszellemült dicsőségben
Szerethessünk fönt az égben!

52: Hallgasd meg... könyörgésünket (Könyörgő körmenetre)

1. Hallgasd meg, hallgasd meg,
Hallgasd meg, Uram, könyörgésünket!
Engedj minékünk isteni kegyelmet.
Mennybeli Atya Isten,
Irgalmazz minékünk!
2. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!
Ki teremtettél a te szent képedre.
Mégváltó Fiú Isten,
Irgalmazz minékünk!
3. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!
Kit megváltottál a te szent véreddel.
Szentlélek Úristen,
Irgalmazz minékünk!
4. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!
Kit megszenteltél te szent kegyelmeddel.
Szentháromság egy Isten,
Irgalmazz minékünk.
5. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!
Kit meg is őriz szent gondviselésed,
Jézus, az élő Isten fia,
Irgalmazz minékünk!
6. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!
Ne haragudjál mireánk örökké.
Jézus, az Atyának fényessége,
Irgalmazz minékünk!
7. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!
Engedj minékünk az imához kedvet.
Jézus az örök világosságnak fényessége,
Irgalmazz minékünk!
8. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!
Bocsásd meg nekünk minden bűneinket.
Jézus, a dicsőség királya,
Irgalmazz minékünk!
9. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!
Engedd, betöltsük a te szent törvényed.
Jézus, az igazságosság napja,
Irgalmazz minékünk!
10. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!

- A kísértettől óvd meg a lelkünket.
Jézus, a boldogságos Szűz Máriának Fia,
Irgalmazz minékünk!
11. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!
Adj szent malasztot kerülni a vétket.
Szeretetreméltó Jézus,
Irgalmazz minékünk!
12. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!
Adj híveidnek lelki békességet.
Csodálatos Jézus,
Irgalmazz minékünk!
13. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!
A mennyországba vezérelj bennünket.
Jézus, erős Isten,
Irgalmazz minékünk!
14. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!
Engedj minékünk jótékony esőket.
Jézus, a jövő élet Atyja,
Irgalmazz minékünk!
15. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!
Engedj minékünk szép tiszta időket.
Jézus, a nagy tanács Angyala,
Irgalmazz minékünk!
16. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!
Égi háborútól óvd meg híveidet.
Leghatalmasabb Jézus,
Irgalmazz minékünk!
17. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!
A jégesőtől mentsd meg földeinket.
Legtürelmesebb Jézus,
Irgalmazz minékünk!
18. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!
Termékenységgel áldd meg szüleinket.
Legengedelmesebb Jézus,
Irgalmazz minékünk!
19. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!
A tűzveszélytől mentsd meg helységünket.
Szelíd és alázatos szívű Jézus,
Irgalmazz minékünk!
20. Irgalmazz, irgalmazz,
Irgalmazz, Uram, a te népednek!

Minden veszélytől mentsd meg értékünket.
Jézus, a szüzesség kedvelője,
Irgalmazz minékünk!

53: Könyörülj, Istenem (Könyörgő körmenetekre, missziókra, lelkigyakorlatokra)

1. Könyörülj Istenem én bűnös lelkemen,
Szánakozz immáron szomorú szívemen,
Haragodnak mennykövét, éles, hegyes törét,
Vedd vissza vétkeim büntető vesszőjét.
2. Továbbá mosogasd bűnöktől lelkemet.
Tisztítsd meg, gyógyítsd meg sebektől szívemet.
Bűneimet megvallom, nyilván tapasztalom:
Miattok nem lehet nyugságom, vígságom.
3. Vétkeim lelkemet mint kígyók, úgy marják,
Mint éles tövissek, szívemet átjárják:
Hová fussak színedtől, fegyveres kezedtől?
Félek és rettegek nagy ítéletedtől.
4. Istenem! egyedül ellened vétettem,
Előtted ellened gonoszt cselekedtem;
Kegyelmes Úristenem! mi hasznod vesztemen?
Irgalmazz s könyörülj én bűnös lelkemen.
5. El ne vess engemet isteni színedtől,
Meg ne fossz, könyörgők, a Te szent lelkedtől.
Tiszta szívet énbennem teremts, én Istenem!
Ne tartsd fönn már tovább haragod ellenem.
6. Szabadíts ki immár a halál torkából,
Ments ki már bűneim kemény rabságából,
Hogy csak Néked élhessek, hozzád siethessek,
Téged magasztalván, benned örvendhessek.
7. Nyisd meg, ó, ajkamat szent dicséretedre,
Ébreszd föl szívemet hő szeretetedre;
Csak Téged akarjalak, Téged óhajtsalak,
Téged szeresselek, Téged kiáltsalak.
8. Tudom, hogy bűnbánó szíveket látogatsz
És kiket ostorral gyakorta sújtogatsz,
Azok Néked kedvesek, jóra érdemesek,
Add, Uram Istenem! közülök lehessenek.

54: Mit bízik e világ (Különösen farsangnapokra)

1. Mit bízik e világ ő álnokságában,
Kinek szerencséje vagyon elromlásban:
Ő hatalmassága haszontalanságban,
Miként agyagedény vagyon elromlásban.
2. Többet higgy a jégre feljegyzett betűknek,
Hogysem mint e világ hízelkedésének;
És ne higgy, mert megcsal, szép ígérétének,
Mert soha nem talál bért reménységének.
3. Inkább lehet hinni hamis férfiaknak,
Hogysem mint e világ árnyék hívságának,
Testi és mulandó mutogatásának,
Ártalmas és csalárd okoskodásának.
4. Hová lett Salamon ő bölcsességével?
Avagy hol van Sámson nagy erősségével?
Hol vagyon Absalon szép ékességével?
Avagy hol Jonatás kedveskedésével?
5. Hová lett Julius hatalmasságával?
Avagy a Dúsgazdag ő lakodalmával?
Mondd meg, hol Tullius ékesszólásával?
Vagy Aristoteles mély tudományával?
6. Ily nemes férfiak, ily fő nemzetségek,
Ily nagy uraságok s fejedelemségek,
Ily nagy birodalmak s ily nagy erősségek
Egy szempillantásban elmúlnak mindenek.
7. Jaj, rövid ünneplés e világ szépsége,
Mint testnek árnyéka, csak olyan öröme;
De örök boldogság örök elvesztése
És sötét mélységre embernek vivése.
8. Ne mondd hát tiednek, ami elveszendő,
Amit ad e világ, azt visszaveendő.
Mennyei dolgokat légy hát keresendő:
Ez boldog kereset, ez el nem veszendő.

55: Kereszten haldokló kegyes Jézusom (Hamvazásra, farsangra, misszióra, nagyböjtre)

1. Kereszten haldokló
Kegyes Jézusom,
Jövök, én tékozló,
Hozzád, orvosom.
Nagy bűnökkel telten
Eléd térdepeltem,
Én kegyes Jézusom
Tisztítsd meg a lelkem.
2. Lábadnál, Jézusom,
Vezekelni jó.
Én gögös homlokom
A porba való.
Most tudom, mit érek,
Bűnös emberféreg,
Most tudom: por vagyok
És a porba térek.
3. Szórjad, ó Istenem,
Főmre hamudat!
Bánat és kegyelem
Tisztaságot ad.
Én vétkem, én vétkem,
Én igen nagy vétkem
Lábadnál levetem
Töredelmességben.
4. Én kegyes Jézusom
Tiéd vagyok én!
Mennyei orvosom,
Egyetlen remény.
Csak egy, amit kérek:
Majd ha porba térek,
Lássa meg arcodat
A megtisztult lélek.

56: A Golgota-lépcsőn állok (Miseének)

1. *Kezdetre*
A Golgota-lépcsőn állok,
Vállamon a kereszt.
Gyarló szolgád könyörgését,
Uram, ó meg ne vedd!
2. *Evangéliumra*
A keresztről hallom, Uram:
„Velem léssz a mennyben!”
Az utolsó ítéleten
Jobbra állíts engem.
3. *Hiszekegyre*
Hiszem, Uram, hogy a kereszt
A győzelem fája.
Aki véled felvállalja:
feltámadás várja.
4. *Felajánlásra*
Mielőtt szent színed elé,
Jézus, lépni mernék:
Fogadd tőlem váltságdíjul
Szenvedésed kelyhét.
5. *Szent, szent-re*
Jézusom, a jó halál csak
Átmenés a mennybe:
Üdvözültek tiszta lelke
Dicséreted zengje!
6. *Úrfelmutatás után*
Ó hozsanna Néked, Jézus,
Leszállt Isten-ember:
Zengem én is ég tüzében
Tisztuló szívemmel.
7. *Áldozásra*
Nem vagyok bár méltó Hozzád,
Mégis jöjj szívembe
S ragadj engem föl magaddal,
Jézusom, a mennybe!

57: Buzgó szívvel ünnepeljük (Miseének)

1. *Kezdetre*
Buzgó szívvel ünnepeljük
Üdvözítőnk kínjait,
Szívtörődve elkísérjük
Golgotára lépteit.
Ó kegyelmek főkegyelme,
Mely miránk, nagy bűnösökre,
Vére által árad itt.
2. *Kezdetre*
Ó nagy Isten, mind az ég,
Föld megdicsőít tégedet,
S minden, ami él azokban,
Áldja nagy Fölségedet.
De Fiadnak áldozatja
Legfőképpen megmutatja
Végtelen kegyelmedet.
3. *Evangéliumra*
Tőled kapott szent iratból
Tudjuk a törvényeket,
Miket Jézus a világnak
Élőszóval hirdetett.
S melyek élte alkonyával,
A keresztfán túrt halállal
Lettenek végrendelet.
4. *Hiszkegyre*
Ó kegyelmes Üdvözítőnk,
Hisszük tanításodat,
Melyeket megtartva, nekünk
Isten áldást osztogat.
Hisszük, mert a szent keresztfán
S drága véred bizonyítja,
Hogy nem csalhat meg szavad.
5. *Felajánlásra*
Az áldozat az oltáron
Most megújul csendben itt,
Melyet értünk a keresztfán
Jézus egykor végbevitt.
Drága vére bő harmatja
Mi lelkünket mosogatja,
Amit a bűn elrútít.
6. *Felajánlásra*
Üdvözítőnk szenvedése
Fájdalmunknak enyhe lett,
Gyötrelmével, halálával
Nyert ő nekünk életet.
Ó Jézus, te vagy reményünk,
Vigasztalónk, üdvösségünk,

7. Te vagy édes mindenünk.
Szent, szent-re
Zengje szívünk, zengje nyelvünk:
Szent vagy édes Jézusunk!
Mert te lettél a keresztfán
A mi lelki orvosunk.
Hajtsd szívünk a jóra, kérünk,
Benned van csak egy reményünk,
Hogy lakodba juthatunk.

58: Bűnbánóknak menedéke (Miseének)

1. *Kezdetre*
Bűnbánóknak menedéke!
Trónusodhoz eljövünk,
Ah! mert máshol nincs üdv s béke,
Jézus, irgalmazz nekünk.
2. *Kezdetre*
Szenvedésed drága árán
Váltottad meg életünk,
Ó! ne hagyj el minket árván,
Jézus, kegyelmezz nekünk.
3. *Hiszkegyre*
Hisszük, Uram, mindazt, amit
Üdvünk végett hinni kell,
Amit a Szentegyház tanít,
Ebben élünk s halunk el.
4. *Felajánlásra*
Kenyeret s bort áldozatul
Felajánlván Teneked,
Kérünk, add meg bő jutalmul
Megtérésre szent kegyed.
5. *Felajánlásra*
Jézus teste s vére által,
Mit a kenyér s bor jelent,
Add, hogy küzdvén a halállal
Nyerjünk babért odafent.
6. *Szent, szent-re*
Szent vagy, Uram! örökké szent,
Mi megváltó Istenünk!
Mit a szentek zengnek ott fent,
Add nekünk is zengenünk.

59: Bűnös lelkek (Miseének)

1. *Kezdetre*
Bűnös lelkek, tisztulásra
Szentmisére jöjjetek,
Keresztúton elkísérni
Azt, ki meghalt értetek.
E nagyböjti szent időben
Bánat könnye hulljon bőven,
Hogy megmossa lelketek.
2. Ezredeken harsog által
A próféták szózata:
Bízzatok, mert el fog jönni
A fájdalmak Férfia.
Ő hordozza terheinket,
Átvállalja bűneinket,
Meggyógyultok általa.
3. *Evangéliumra*
Halljad bűnös, már a Jóhírt
Ihlett ajkak hirdetik:
Az időnek Isten szabta
Teljessége bételik.
Eljött már a tiszta Bárány,
Ki elveszi vére árán
A világnak bűneit.
4. *Hiszekegyre*
Hallottátok, keresztények,
Meváltótok tetteit,
Mevalljátok tanítását,
Mely örökre üdvözít.
Ám kegyelmet vére úgy ad,
Akkor nyílik mennybe utad,
Hogyha benned él a hit.
5. *Felajánlásra*
Krisztus vérén tört meg a bűn,
És megtört a kárhozat.
Krisztus vére az oltárról
Újra most az égbe hat.
Új szövetség tiszta papja
Önmagát itt bemutatja.
Ó egyetlen áldozat!
6. *Szent, szent-re*
Szent az Isten, szent az Isten,
Égnek-földnek Istene.
Fölségének énekével
Ég és föld és szív tele.
De a megtért tiszta lélek
Az irgalom Istenének
Legkedvesebb éneke.

60: Hogyha hozzád járulunk (Miseének)

1. *Kezdetre*
Hogyha hozzád járulunk,
Szemünk könnybe lábad,
S úgy csókoljuk, ó Urunk,
Drága keresztfádat,
Amelyen kegyetlen kínozták szent tested,
Amelyet szent kebled drága vére festett.
2. *Evangéliumra*
Krisztusnak szent keresztje
Győzedelmi zászlónk,
Amellyel megszerezte
Üdvünket Megváltónk.
Hitünknek, üdvünknek drága szent jelvénye,
Szent kereszt, te jelezd: mily nagy hitünk fénye.
3. *Hiszekegyre*
Hisszük: égi székéből
Az Isten leszálla
És egy szűznek méhéből
Testet vett magára.
Keresztre szegezve kigúnyolni merték,
Sebezték szent testét s szívét általverték.
4. *Felajánlásra*
Ezt a sok kint érettünk
Kellett elszenvedned,
Hogy nekünk, kik vétettünk,
Megnyissad a mennyet.
Hálánkat irántad csak azzal tudatjuk,
Hogy e szent kenyeret és bort bemutatjuk.
5. *Szent, szent-re*
Amikor szent lelkedet,
Meváltónk, kiadtad,
A világ megreszketett,
Megrendült alattad.
Föld és ég hirdették, hogy Te vagy, szent Isten,
Akit áld és imád a világon minden.

61: A fényes Isten-arcot

1. A fényes Istenarcot
Vér s fájdalom fedi:
Mint küzde szörnyű harcot,
Hallgatva hirdeti.
A fön, mely égi bérre
Százszorta érdekesb,
Szúr vad tövis füzére,
Így még dicsőbb, nemesb.
2. Ó Isten Egyszülötte,
Mindenható király;
S most győz a düh fellette,
Csúfos halált kínál.
Nincs benne semmi épség,
Letört virág a test,
S mégis mily égi szépség,
Mit rózsá pirja fest.
3. Alázva, törten állok
A szent kereszt alatt,
E könny legyen a zálog,
Mily hön sirattalak!
E könny szívem tanúja,
Hogy már híven szeret,
Ó vedd szívedbe újra,
Itt adj örök helyet.

62: Ah! Jaj! Mit szemlélek

1. Ah! Jaj! mit szemlélek,
Én bűnös rút lélek
E gyászsírban?
Istenem, hogy megholt,
Aki teremtett volt,
Koporsóban
Temettetett
S kivitetett.
Kínoztam, szegeztem,
Fára feszítettem,
Mert vétettem.
2. Zsidóknál keményebb,
Sokkal kegyetlenebb,
Bűnös vagyok,
Mert én megesmérem:
Amiket tett értem,
Hogy mily nagyok!
Én árultam, ostromoltam,
Gyilkosan megöltem,
Vajjon mért születtem,
Teremtettem?
3. Itt fekszik rejtekben,
Árnyék kenyér színben,
Szent testében.
Ide behozatott,
Kövel elzáratott
Holt test képen.
Sírj én szívem, hóhér szívem,
Az ártatlan bárányt
Vérengző vad gyanánt
Mért üldöztem?
4. Hogy szenvedj így értem,
Ah, mivel érdemlem,
Én Istenem?
Hogy mennyből földre szállj,
Fölségedtől megválj,
Én Istenem!
Csupán ezért, szerelmedért
Alkotott férgedhez,
Pártütő népedhez,
Én Istenem!
5. Ó Jézus, mégse hagyj,
Bár értem sírban vagy,
Esedezem!
Sebeid csókolom,
Bűnömet megvallom
És könnyezem.

Ó én vétkem! Én nagy vétkem!
Jobbulást ígérek,
Fogadom, megtérek,
Segíts, kérlek!

63: A keresztfához megyek

1. A keresztfához megyek,
Mert máshol nem lelhetek
Nyugodalmat lelkenek.
S ott talállak, ó szűz Anya,
Fájdalom közt bágyadozva,
Tőr veré át lelkedet.
2. Mely gyötrelem volt neked
Isteni szülöttedet
Látni szegény jászolban.
S midőn annyi ellenségek
Romlására esküvének:
Tőr veré át lelkedet.
3. De midőn ezek felett
Láttad, mennyit szenvedett,
Szenvedett az ártatlan;
Láttad őt a Kálvárián,
Két lator közt a keresztfán:
Kínodat ki mérje meg!
4. A nap elsötétedett,
Ennyi kint nem nézhetett!
Borzadván rengett a föld.
Sírt, kesergett, gyászolt minden
Az egész nagy természetben;
De gyötrelmed nagyobb volt.
5. Ezt, ó fájdalmas Anya!
Mind értem túrted vala,
Értem háládatlanért!
Ki Fiadat megvetettem,
És keresztre feszítettem,
Ó én kárhozat fia!
6. Most a lelkiismeret
Életemnek átka lett,
Istenem, hová legyek?
Nincs lelkenek csendessége,
Rettent a bűn szörnyűsége,
Jaj, kétségbe kell esnem!
7. Ah, de fülembé hata
Szent Fiad e szózata:
„Ím anyád, ó tanítvány!”
Tanítványa én is voltam,
Míg a bűnre nem hajlottam,
Ő engem is rád bízott.
8. Ne nézd bűnös-léteimet,
Hanem a szeretetet,
Mely értem a fán vérzett.
Fájdalmaid, ó szűz Anya,
Indítsanak bűnbánatra,

Hogy kegyelmet nyerhessek.

64: Az Atyának egy fiát

1. Az Atyának egy Fiát, kit öröktől nemzett,
Éjfél után elfogák, igaz Isten-embert.
2. Messze futnak társai, elszakadva tőle,
A zsidóság éktelen csúfot üz belőle.
3. Pilátushoz elvivék öt hat óra tájban
S hamis tanúk vádolák mint gonoszt, szavában.
4. Megkötyözvén két kezét, csapdosák orcáját,
Rútul összeköpdösék égderült világát.
5. Hogy kilenc volt, lárma lőn: „Csak feszítsd fel ötöt”,
S a gonosz nép rá veres gúnyruhát terített.
6. Tövisekből koronát tettek szent fejére:
Visz keresztet vállain büntetés helyére.
7. Volt tizenkét óra, hogy a keresztre vonták,
S két lator közt keresztfán fel is állították.
8. Kínok miatt szomjazék, s ők epét adának
Annak, aki elvevé bűnét e világnak.
9. Halálra ment délután három óra tájban,
„Fogadd, Atyám, lelkemet!” mondta végszavában.
10. Pogány vitéz oldalát törrel átlyukasztá,
Rengett a föld és a nap fényét elfogyasztá.
11. A keresztről levevék még aznap délestén,
Benne életerejét istensége rejtven.
12. Nézd, ó bűnös, így hal az, kiben élted támad,
Sírj fölötte s törje meg szíved a bűnbánat.
13. Betakarták alkonyon sziklasír ölébe
A szent testet, mely jövő életünk reménye.
14. A próféták szavai megvalósodának,
Messiásban vártak ők üdvöt a világnak.

65: Áll a gyötrött Istenanyja

1. Áll a gyötrött Isten-anya,
Kín az arcát könnybe vonja.
Úgy siratja szent Fiát,
Úgy siratja szent Fiát.
2. Gyász a lelkét meggyötörte,
Kín és bánat összetörte,
Törnek éle járta át,
Törnek éle járta át.
3. Ó mi nagy volt ama drága
Szűzanya szomorúsága
Egyszülött szent magzatán,
Egyszülött szent magzatán.
4. Mennyit sírt és hogy kesergett,
Látván azt a nagy keservet,
Azt a nagy kínt szent Fián,
Azt a nagy kínt szent Fián.
5. Ki ne sírna, melyik ember,
Hogyha ennyi gyötrelemben
Látja lankadozni őt,
Látja lankadozni őt?
6. Ki ne sírna Máriával,
Hogyha látja szent Fiával
Szenvedni a szent Szülőt,
Szenvedni a szent Szülőt?
7. Népét hogy megmossa szennytől,
Látta tenger gyötrelemtől
Roskadozni Jézusát,
Roskadozni Jézusát.
8. Látta édes egy-szülöttét,
Halálos nagy elepedtét,
Látta, hogy halálra vált,
Látta, hogy halálra vált.
9. Szeretnek szent kútfője,
Fájdalomnak éles töre
Járjon át a lelkemen,
Járjon át a lelkemen.
10. Hogy szívemben lángra kelne
Krisztusomnak szent szerelme.
Segíts néki tetszenem,
Segíts néki tetszenem!
11. Én szívembe jól bevéssed,
Szűzanyám, nagy szenvedésed
S az átvertnek sebeit,
S az átvertnek sebeit.
12. Gyermekednek, a sebzettnek,
Ki miattam szenvedett meg,
Osszam meg gyötrelmeit,

- Osszam meg gyötrelmeit.
13. Add meg, kérlek, hogy míg élek,
Együtt sírjak mindig véled
S azzal, ki a fán eped,
Azzal, ki a fán eped.
  14. A keresztnél véled állni,
Gyászban véled eggyé válni:
Erre űz a szeretet,
Erre űz a szeretet.
  15. Dicső Szüze szent szüzeknek,
Hadd ízleljem kelyhedet meg.
Add nékem fájdalmaid,
Add nékem fájdalmaid.
  16. Add tisztelnem, add viselnem,
S nem felednem, holt Szerelmem,
Krisztusomnak kínjait,
Krisztusomnak kínjait.
  17. Sebeivel sebesítsen,
Szent mámorba részegítsen
Buzgó vérével Fiad,
Buzgó vérével Fiad.
  18. Hogy ne jussak ama tűzbe,
Védj meg engem, drága Szűz, te,
Az ítélet ha riad,
Az ítélet ha riad.
  19. Krisztusom, ha jó halálom,
Anyád szeme rám találjon
És elhívjon engemet,
És elhívjon engemet.
  20. S hogyha testem porba tér meg,
Lelkem akkor a nagy égnek
Dicsőségét lelje meg,
Dicsőségét lelje meg.

66: Bűnös lélek, sirasd, kérlek

1. Bűnös lélek, sirasd, kérlek,
Urának nagy kínját,
Mert ártatlan, mint egy bárány
Szenved a keresztfán.
2. Tekints, kérlek, szent sebére
Édes Teremtődnek,
Melyet szenved, hogy lelkedet
Adja üdvösségnek.
3. Bűneinkért ostorozzák
Az ártatlan Bárányt;
Tövisekkel koronázzák
S kínozzák, egyaránt.
4. Kegyes Jézust, az ártatlant,
Utcákon hordozzák,
Kaifástól Pilátushoz
Kötözve hurcolják.
5. Bűneinkért arcul verik,
Pökdösik orcáját;
Irgalmatlan megcsúfolják,
Szaggatják szent haját.
6. Vérszomjasan kiáltozzák:
Feszítsd, feszítsd meg őt;
Gyalázatos keresztfára
Húzzák a jótevőt.
7. Kegyes Jézus! légy irgalmas
Nékem bűneimért,
Ki a magas szent keresztfán
Ontottál értem vért.

67: Bágyad gyötrelmében

1. Bágyad gyötrelmében a mártírok anyja,
Hét fájdalom töre szívét által hatja.
Ah, jaj, ha látnátok,
Hívek, megszánátok
Krisztus édesanyját!
2. Szelíd galambformán zokog édes Fián,
Hogy a kereszt fáján látja végső órán.
Ah, jaj, ha látnátok,
Hívek, megszánátok
Krisztus édesanyját!
3. Ó keserves Anya, szüzességnek lánya,
Általverte szíved Fiad nehéz kínja.
Ah, jaj, ha látnátok,
Hívek, megszánátok
Krisztus édesanyját!
4. Sok kínban ellankadt Jézus, keresztfádról
Szólj már Szűzanyádhoz, ki hozzád sírván szól.
Ah, jaj, ha látnátok,
Hívek, megszánátok
Krisztus édesanyját!
5. Ó keresztény, tudd meg: lelked váltságáért
Szenved szent Fiával, örök boldogságért.
Ah, jaj, ha látnátok,
Hívek, megszánátok
Krisztus édesanyját!
6. Hóhér zsidóságnál keményebb szívűnek
Mondlak, hogyha nem sírsz fájdalmán a Szűznek.
Ah, jaj, ha látnátok,
Hívek, megszánátok
Krisztus édesanyját!
7. Sírjunk hát mindnyájan, és kövessük sírván,
Úgy lésszen mellettünk a halálos órán.
Ah, jaj, ha látnátok,
Hívek, megszánátok
Krisztus édesanyját!

68: Hol vagy, édes Jézus

1. Hol vagy, édes Jézus, szerelmes szülöttem,
Ki nélkül már a világon holtig árva lettem.
2. Hol vagy két szememnek tündöklő világa,
Elepedett bús szívemnek csendes boldogsága?
3. Hol vagy én szívemnek buzgó kívánsága,
Életemnek mézzel folyó kedves vigassága?
4. Mondjátok meg nékem, ó ti magas hegyek,
Szülöttemet fölkeresni vajjon merre menjek?
5. Mutassatok utat, ó ti olajkertek,
Hol megfogták szülöttemet: vele merre mentek?
6. Ti darabos, éles, hegyes, köves utak,
Szent Fiamnak vércsöppeit követekre hulltak.
7. Ó jaj, ez a szent vér szomorúság jele.
Előmbe fú halálának immár fagyos szele.
8. Ó sírjátok vélem, jó asszony barátim,
Kik tudjátok e világban az én árvaságim.
9. Megepedett szívem, ne hagyjátok, kérlek!
Jaj, fogjátok, elalélok, sír bennem a lélek.
10. Enyhítsd kesergésed, siralmas Szűzanya,
Mert szent Fiad harmadnapra feltámad, megmondta.
11. Nosza, tövén mink is a kereszt fájának
Síránkozzunk szent halálán szerelmes Fiának.

69: Jer, dicsérjük mindeneknek Atyját

1. Jer, dicsérjük mindeneknek Atyját,
A szép Szűznek áldott szent magzatját,
E világnak édes megváltóját,
Bűnösöknek kegyes szőszólóját.
2. Jer, tiszteljük áldott keresztfáját,
Sötétségben fényeskedő fáklyát,
Fagyos éjben melegítő lángot,
Ellenségtől elrejtő palánkot.
3. Jer, imádjuk szálkás, kemény fáján
A megfeszült, feláldozott Bárányt,
Kinek testét mi bűneink tépték,
Ki elvette világ minden vétjét.
4. Jer, sirassuk tenger bűneinket,
Ezekért várt örökös tűz minket,
De védőnk lett a bíró, ki büntet,
S elégette adóslevelünket.
5. Jer hát, verjük bűnbánatos mellünk!
Férgek vagyunk, néki mégis kellünk.
Romok vagyunk, ő szeretett mégis,
Ostorokig, keresztfáig, vérig.
6. Jer, fogadjuk éltünk jobbulását!
Már ezután mindenek meglássák:
Arról fogunk tanúságot tenni,
Kinél jobban nem szeretett senki.

70: Jézus, világ Megváltója

1. Jézus, világ Megváltója,
Üdvözlégy, élet adója,
Megfeszített Isten fia,
Szent kereszted szívem hívja.
Jézus, add, hogy hozzád térjek,
Veled haljak, veled éljek.
2. Által szegve kezed, lábad,
Átvert tested roskad, bágyad,
Mezítelen tépett melled!
Ó siratlak, ó öllelek!
Jézus, add, hogy hozzád térjek,
Veled haljak, veled éljek.
3. Virágoknak szép virága,
Honnét orcád sárgasága?
Hegyes tövis koronázott,
Édes orcád vérrel ázott.
Jézus, add, hogy hozzád térjek,
Veled haljak, veled éljek.
4. Asszú földet harmatozván,
Vérzel, vérzel a keresztfán.
Úgy piroslik tested róla,
Mint a most nyílt piros rózsa.
Jézus, add, hogy hozzád térjek,
Veled haljak, veled éljek.
5. Szent karjaid széjjeltárod,
Tán az embereket várod,
Kiken vérrel könyörültél,
Betegekért betegültél.
Jézus, add, hogy hozzád térjek,
Veled haljak, veled éljek.
6. Ím én magam hozzád vettem,
Magunk vagyunk, Uram, ketten,
Szent fejedet hozzám hajtsad,
Szóljon hozzám kékült ajkad.
Jézus, add, hogy hozzád térjek,
Veled haljak, veled éljek.
7. Piros forrás, nyílj meg nekem,
Ez a mély seb menedékem!
Ha illeti szomjas ajkam,
Nincs ereje bűnnek rajtam.
Jézus, add, hogy hozzád térjek,
Veled haljak, veled éljek.
8. Fektesd el e véres ágyon,
Most szenvedni véled vágyom,
Ha megmosdom e szent vérben,
Fehérré lesz minden vétkem.
Jézus, add, hogy hozzád térjek,

9.   Veled haljak, veled éljek.
Jézusom, ha jön a végnap,
Ismerj engem magadénak,
Homlokomon piros véred:
Tied vagyok, úgy ítélj meg!
Jézus, add, hogy hozzád térjek,
Veled haljak, veled éljek.

71: Keresztények, sírjátok

1. Keresztények sírjátok,
Mélyen szomorkodjatok.
Keseregjen minden szív,
Aki Jézusához hív.
2. Nincsen abban irgalom,
Hozzád buzgó fájdalom,
Aki téged meg nem szán,
Ó Jézus, a keresztfán.
3. Szent testednek sebeit,
Vérrel folyó kékeit
Aki látja és nem sír,
Élő hittel az nem bír.
4. A kősziklák repednek,
Nap és hold sötétednek,
Minden élő megindul,
Csak a bűnös nem búsul.
5. Szállj szívedbe, sirasd meg
Vétkeidet s fontold meg,
Hogy az Isten Fia volt,
Aki érted így megholt.

72: Keservesen siratja

1. Keservesen siratja Mária fiát,
Midőn látja halálra menni magzatát.
Csordul könnye Máriának,
Szíve szakad Szűzanyának
Nagy bánatjában.
Nincsen helye bús szívének,
Nyugodalma sincs lelkének
Nehéz kínjában.
2. Senki sincsen sorsosa nagy fájdalmának,
Nincs segítő orvosa nehéz kínjának.
Szűz Mária elfáradott,
Egész teste elbágyadott
Nagy bánatjában.
Piros színe elhervadott,
Áldott Anya ellankadott
A nagy sírásban.
3. Merre vagytok Mária jóakarói?
Merre vagytok bánatja igaz szánói?
Bár jó szívvel ápolnátok,
Gyenge karját megfognátok,
Mert elfáradott;
Rózsavízzel öntöznétek,
Balzsamokkal illelnétek,
Mert elbágyadott.
4. Ó, bár csak az én szívem hozzád mehetne,
Hogy tégedet a földről felemelhetne.
Bús gerlice formájára
Itt maradott árvaságra
A Szűz Mária.
Mindenektől elhagyatott,
Szent Fiától megfosztatott
A Jézus Anyja.
5. Ó kegyetlen nemzetek, kőszívű népek!
Ezt a pogány vadságot, hogy tehattétek?
Szegényt úgy megkínóztátok,
Mindhalálig bántottátok
Az Isten Fiát.
Bűnöketek elhagyjátok,
Bűnbánattal sirassátok
Az egek Urát!
6. Fogadj engem, Szűzanyám, igaz fiadnak,
Hadd törölöm le könnyeidet síró arcodnak!
Ó Szűzanyám, véled járjak,
Véled éljek, véled haljak,
És Jézusoddal.
Véled légyen szenvedésem,
Halálom és temetésem,

És szent Fiaddal.

73: Krisztus Anyja, Szűz Mária

1. Krisztus Anyja, Szűz Mária,
Keresztfánál sírván síra.
S midőn látá, hogy szent Fia
Gyötrelmében hervadozna,
Keseregvén így szóla,
Keseregvén így szóla.
2. Ó Istenem, hová legyek!
Halál, hol vagy? Éltem vegyed!
Szívem szakad gyötrelmemben,
Pallost érzek én szívemben.
Ó szerelmes Jézusom,
Én megváltó Krisztusom!
3. Ki az, ki így meggyalázott,
Tövisekkel koronázott?
Ki adott ily rút halálra,
Ki szenteknek vagy példája,
Angyaloknak királya,
Mind a világ bírása.
4. Édes kedves szememfénye,
Én életem egy reménye,
Kit véremmel tápláltalak,
E világért átadtalak,
Krisztus, ember és Isten,
Krisztus, ember és Isten.
5. Jaj keresztfa, be magas vagy!
Szánj meg immár, sírni ne hagyj:
Hajolj alá szent terheddel,
Szép Jézusom ne vegyed el,
Szívem drága örömit,
Szívem drága örömit.
6. Drága fejed, lábak, kezek,
Minden tagok mind sebesek,
Meggzaggatták te szent tested,
A keresztfát vérrel fested,
Ó mennyei nagy Szépség,
Immár benned nincs épség!
7. Gyászba, fényes nap, öltözzél,
Hold, homályba rejtekezzél,
Fényességtek mert már nem él,
Itt meghalt, ki mennyekben él.
Világ, gyászba öltözzél,
Világ, gyászba öltözzél.
8. Ordítsatok és sírjatok
Velem minden földi vadak.
Fájdalomtól hasadjatok,
Hegyek, sziklák és kőfalak
Szép Jézusom nagy kínján,

Isten Fia halálán.

74: Ó Jézus, Jézus

1. Ó Jézus, Jézus, ó lankadt Jézus,
Istennek vérző Fia!
Túrás példája, szentség formája,
Ó lelkünk drága díja!
2. Ó Jézus, Jézus, ó édes Jézus,
Mennyeknek édessége!
Hogy meghervadtál, jaj megfonnyadtál,
Ó lelkek üdvössége!
3. Ó Jézus, Jézus, ó édes Jézus,
Ó hívek ékessége!
Ártatlan túrtél s minket megnyertél,
Ó szívünk édessége!
4. Ó Jézus, Jézus, ó édes Jézus,
Mit tettél a világért!
Véredet ontod, testedet rontod
Ádámnak rossz magváért.
5. Ó Jézus, Jézus, ó édes Jézus,
Szent tested én kötöztem.
Rút életemmel, rút beszédemmel
Melledet általdöftem.
6. Ó Jézus, Jézus, ó édes Jézus,
Szent tested ó én vertem,
Szeretvén vétket, rút részegséget,
Eceted én kevertem.
7. Ó Jézus, Jézus, ó édes Jézus,
Szent véred én ontottam,
Szent fejed szúrtam, kezeid fúrtam,
Életed én rontottam.
8. Ó Jézus, Jézus, ó édes Jézus,
Szenvedek véled méltán.
Kínodat szánom, vétkeket bánom,
Kereszted mellett sírván.

75: Ó szerencsés bűnös ember

1. Ó szerencsés bűnös ember!
Néked támad életed,
Jézus Krisztus meghal érted,
Ó végtelen szeretet!
Üdvözítőd lett Ó néked,
Az életben hű vezéred,
Áldozat lőn éretted.
2. Íme, nézzed koszorúját,
Áldott fejét szurdalja,
Nézzed, testét mily iszonyú
Nagy fájdalom furdalja,
Keze, lába s minden ere
Gyötrelemmel s kínnal tele,
Mindenét kín szaggatja.
3. Tövis közt a liliomot,
Bűnös ember, szeressed,
Atya Isten szent Fiáért
Változtasd meg életedet.
Ó, ne bántsod őt vétkeiddel,
Erkölcstelen életeddel,
Mert Ó a te Istened.

76: Zengd, ó nyelv, a győzedelmet

1. Zengd, ó nyelv, a győzedelmet,
Mely dicső harc bére lett,
S a keresztnek szent jeléről
Mondj dicsérő éneket:
Ilyen hősi áldozattal
Csak a Krisztus győzhetett.
2. Szánta Isten, hogy a fáról
Ősszülőink ettenek,
Hogy az átkos alma révén
Csak halálra leltenek,
S fát jelölt ki, mely a másik
Fának átkát törje meg.
3. Üdvösségünk drága művét
Rend kívánta, szent, örök,
Hogy okosság nyerjen harcot
Százfortélyú bűn fölött.
Onnan jöjjön gyógyulás is,
Hol sebet a bűn ütött.
4. Mikor hát a szent időnek
Teljessége ránk köszönt,
Küldetett az égi várból
Ama drága Egyszülött,
És a szüzi tiszta méhben
Testruhába öltözött.
5. Sír a Kisdéd és a jászol
Szűk ölében rejtezik,
Szűzanyjának drága karja
Rongyba rejti tagjait:
És az Isten kezét-lábát
Pólyarongyok kötik.
6. Már a harminc év lepergett
És a kör teljesre vált.
A keresztet Üdvözítőnk
Szabad szívvel fogta át,
És a Bárányt a keresztre
Áldozatnak felvonák.
7. Epeital elepeszti,
Vérzi testét szeg, tövis,
Lándzsa forrást nyit Szívében,
S ömlik drága vér és víz:
Ez a szent hab mos fehérre
Eget, tengert, földet is.
8. Hú keresztfa, minden fánál
Százezerszer nemesebb:
Virág, lomb, fa, drága termés
Erdőn nem nő becsesebb.
Édes Ág te, édes szeg te:

- De a terhed édesebb.
9. Hajtsd meg lombod, ó magas fa,
Nyisd puhára ágaid,
Bár merevnek és keménynek
Születtél, most légy szelíd,
És öleld át puha-lágyan
Nagy királyod tagjait.
10. E világnak áldozatját
Méltón csak te tarthatád,
Hullámhányta életpályánk
Révbe rajtad át talált.
S mert a Bárány vére mosta,
Le is győzte a halált.
11. A Háromság dicsőségét
Énekeljék mindenek,
Atyát, Fiút és a Lelket
Egy dicséret zengje meg,
És nevét a Három-Egynek
Föld dicsérje és egek.

77: Megváltó királyunk (Virágvasárnapra)

1. Megváltó királyunk elébe megyünk,
Méltó tisztelettel Urunkhoz legyünk,
Hozsannát kiáltson néki minden hív,
Dicsérettel áldást mondjon nyelv és szív.
2. Így tisztelte Jézust a zsidó nemzet,
Virágvasárnapján nagy gyülekezet,
Elébe kimentek pálmaágakkal,
Dicsérő énekkel és virágokkal.
3. Hogy a szent városhoz már közelgetett,
És fényes pompával bévezettetett,
Ruháját a népség földre teríté,
És útját zöld ággal fölékesíté.
4. És örvendő szívvel kiáltozának:
Hozsánna, hozsánna Dávid fiának!
Áldott az, ki az Úr szent nevében jön!
Áldják őt a hívek most és örökkön.
5. A gyermekek kézbe pálmaágakat
Vevén, dallal áldják szent királyukat.
Ez az, ki népének jött váltságára,
Minden földi ember boldogságára.
6. Ó Isten egyháza, Sion leánya,
Ím jó mostan hozzád Isten Báránya,
Húsvéti báránypéldét hozzánk látogat,
Hogy érettünk lenne égő áldozat.
7. Áldás néked, édes Isten Báránya,
Ki jössz e világnak megváltására,
Dicsőség, dicséret, imádás legyen
Néked földön, égen, örökkön. Amen.

78: Szívünk, lelkünk most kitarjuk (Keresztúti ének)

1. *Bevezető ének*
Szívünk, lelkünk most kitarjuk,
Utad, Jézus, veled járjuk.
Kérünk, mélyen belevéssed
Szíveinkbe szenvedésed.
2. *1. állomás*
Áll a gyilkos, nagy ítélet,
Rajtunk immár igaz véred.
Valahányszor szavam vétett,
Pilátusod lettem néked.
3. *2. állomás*
Itt van már a kereszt fája,
Hurcolnod kell Golgotára.
Uram, én meg puhán, restül
Vonakodom a keresttül.
4. *3. állomás*
Botlik, roskad szegény tested,
Nem bírja a nagy keresztet.
Földre sújtód, jaj! én voltam,
Ki oly sokszor elbotoltam.
5. *4. állomás*
Ó jaj, látod jönni szemben
Édesanyád, gyötrelemben.
Ó csak én is véle járnék
Krisztus után, mint az árnyék.
6. *5. állomás*
Vinni terhed, segítségül,
Itt van Simon Kirenébül.
Bárcsak én is, bűnös lélek,
Keresztemmel követnélek!
7. *6. állomás*
Jámbor asszony siet hozzád,
Kendőjével törli orcád.
Vajjon hát én, kőszívemmel,
Mennyi könnyet törültem fel?
8. *7. állomás*
Földre roskadsz másodízben,
Értem tűrő kegyes Isten.
Hát én hányszor tántorultam!
Bűneimbe visszahulltam!
9. *8. állomás*
Sírva jöttök ki elébe,
Jeruzsálem asszonynépe.
Jaj, rám is szól, ami rátok:
„Magatokat sirassátok!”
10. *9. állomás*
A keresztnek szörnyű terhe

- Harmadszor is földre ver le.
Ested adjon szent kegyelmet,
Hogy a bűnből talpra keljek.
11. *10. állomás*
Megcsúfoltak ruha nélkül,
Borzad szájad vad epétül.
Tisztos mérték, szent szemérem,
Mindig, mindig maradj vélem!
12. *11. állomás*
Édes Jézus drága testét
Véres fára fölszegezték.
Mi egyetlen boldogságunk,
Szent keresztfa, sírva áldunk.
13. *12. állomás*
Meváltásunk már betelve:
Jézus lelkét kilehelte.
Újra élek kegyelméből!
Ki szakaszt el szerelmétől?!
14. *13. állomás*
Keresztfádról már levesznek,
Szent Szűz szívéen pihen tested.
Bár pihennél mindig nálam,
Tiszta szívem templomában.
15. *14. állomás*
Már a szent test sírba téve
Újon metszett szirt ölébe,
Onnan kél fel harmadnapra,
Halált, pokolt letiporja.
16. *Záróének*
Uram, hiszek és remélek,
Én szerelmem, néked élek.
Szánom-bánom minden vétkem,
Légy az enyém egykor égben.

79: Áhítattal készülődjünk (Miseének Nagycsütörtökre)

1. *Kezdetre*
Áhítattal készülődjünk, testvérek,
Emlékére ama titkos estének,
Hol a piros borból
Krisztus vére csordul
S lesz a kenyér áldozata testének.
2. *Dicsőítésre*
Dicsőség a magasságban Istennek,
Jézus és a tanítványok így zengtek.
A húsvéti ének
Szállott fel az égnek,
Zengje velük buzgó szava mindennek.
3. *Evangéliumra*
Isten szavát hallotta az emberség,
S áldozattal hódolt néki minden nép
Boldogok, mi hittünk,
Édes fiak lettünk
S áldozatunk maga lett az Istenség.
4. *Hiszekegyre*
Mondá Jézus az utolsó szent estén:
„Vérem e bor, ez a kenyér én testem”.
Hiszem, amit mondott,
Aki hisz, az boldog,
Hát még aki lakomáját élveztem!
5. *Felajánlásra*
Áldozatul felajánlta szent testét,
Emlékére apostolok ezt tették,
Így akarta: tesszük,
Drága testét vesszük,
Neked, Uram, áldozatunk megteessék.
6. *Felajánlásra*
Fogadd, Uram, kegyelemmel mívünket,
Hozzáadjuk a kenyérhez szívünket;
Alázatos hittel,
Áldozatul vedd el,
Odahajtjuk szent kebledre fejünket.
7. *Szent, szent-re*
A mindenség ezer hangon egyet zeng:
Szent az Isten, szent az Isten, szent, szent, szent!
De a legszebb ének
Az Atya szívének
Szent Fiának áldozatja idelent.

80: E szín alatt (Nagycsütörtökre)

1. E szín alatt itt a nagy jó,
Emberszívvvel kívánható.
Égen, földön ami csak jó,
Mind csak ettől, ebből való.
2. Itt van Jézus fehér színben,
Mint melegség a napfényben,
Mint a tűz a forró szénben,
Mint erő a mágneskőben.
3. A vacsorán kézbe vette
A kenyeret s testté tette,
Vérré a bort megszentelte,
Ezt érettünk cselekedte.
4. És mondotta: „Ím vegyétek,
Az én testem, ezt egyétek.
Ti is ezt cselekedjétek,
Emlékemet őrizzétek.”
5. Vette aztán a poharat,
S papoknak lón parancsolat:
Tartsák fenn a szent titkokat.
Így a Krisztus köztünk marad.
6. Azért most is igéjével,
Élünk Krisztus erejével,
Amint az Úr amaz éjjel.
Az ő teste igaz étel.
7. Azért rejti valóságát,
Rettenetes méltóságát,
Hogy mutassa nagy jóságát,
Édesgető buzgóságát.
8. Mert ha csak egy szolgájára
Nem nézhetnénk: angyalára,
Hogy nézhetnénk Őmagára,
A vakító napvilágra!
9. Azért ámbár nem nézheted,
Sem száddal nem ízlelheted,
Kezeddel sem érintheted:
De igéje, elég neked.
10. Hidd el szavát Jézusodnak,
Ígéretét te Uradnak,
Így téssz nagy jót tenmagadnak,
Így léssz kedves Krisztusodnak.

81: Én nemzetem (Nagypéntekre)

1. Én nemzetem, zsidó népem,
Te ellened mit vétettem?
Tőled halált mért szenvedtem?
Immár felelj meg énnekem.
2. Én tégedet Egyiptomból
Kihoztalak nagy rabságból:
Te engemet én hazámból
Kivetél a szent városból.
3. Egyiptomból kimentedben
Nyílást tettem a tengerben:
Te mellemet megnyitottad,
Piros vérem kiontottad.
4. A pusztában itattalak,
És mannával tápláltalak:
Te epével itattál meg
És ecettel kínáltál meg.
5. Ellenséged én megvertem,
A Fáraót elvesztettem:
Te ostorral testem verted,
Talpig vérbe elkeverted.
6. Én téged nagy méltóságra
Emeltelek királyságra:
Te tövissel koronáztál,
Bársonyoddal megaláztál.
7. Én Kánaán dús földére
Bevittelek nagy bőségre:
Te Golgota zord hegyére
Vittél engem szenvedésre.
8. Én szőlőmbe ültettelek,
Szép esővel öntöztelek:
Jó gyümölcsöt nem termettél,
Latrok közé feszítettél.
9. Én nemzetem, zsidó népem,
Többet érted mit tettem?
Te ellened mit vétettem?
Felelj immár meg énnekem.
10. De ne essél te kétségbe,
Bánd meg bűnöd, szállj szívedbe,
Könnyezz és térj Istenedhöz,
Hozzám, te Üdvözítődhez.

82: Királyi zászló jár elől (Nagypéntekre)

1. Királyi zászló jár elől,
Keresztfa titka tündököl,
Melyen az élet halni szállt
S megtörte holta a halált.
2. Kegyetlen lándzsa verte át
Gonosz vasával oldalát.
S mely szennyet, vétket eltörölt:
Belőle víz és vér ömölt.
3. Az ősi jóslat itt betelt,
Mit a hű Dávid énekelt:
„Az Úr, halljátok nemzetek!
Kereszten trónol köztetek.”
4. Rajtad tündöklik, drága fa,
Királyi vérnek bíbora.
Ő választott jeles faág,
Ki szent testét karoltad át!
5. Világ bűnének zálogát,
Ő boldog ág, te hordozád,
Az ellenség gonosz fejét
Meváltónk rajtad zúzta szét.
6. Ó kereszt, áldunk, szent remény,
A szenvedés ez ünnepén.
Kérünk, kegyelmet adj nekünk,
Add vétkünkért vezeklenünk.
7. Szentháromság, dicsérjenek,
Üdvösség kútja, mindenek.
Legyen győzelmünk, add meg ezt,
A diadalmas szent kereszt.

83: Mint a szarvas ér vizéhez (Nagyszombatra)

1. Mint a szarvas ér vizéhez,
Lelkem Hozzád, égi Lény,
Úgy sóhajt, úgy szomjaz, éhez,
Vajh elérlek egykor én?
Bús hívednek bánat árja
Éjjel-nappal étke lett,
Mert az álnok azt kiáltja,
El nem érlek Tégedet.
2. Rád gondolva, árva lelkem
Búbánatban ég, eped,
Nem dallhatván hálatelten
Templomodban éneked.
Üdvözít az Isten engem,
Bár ma Hermon hegy tövén
Száz örvény közt, fürgetegben
Tenger kínnal küzdök én.
3. Napjaim mily jók valának
Hogy megálda engemet!
Hálám ott az üdv Urának
Éjjel-nappal zenghetett.
Kérve kérlek, óvj meg engem,
Itt se hagyj el, ó vigyázz!
Mért szorongat úgy az ellen,
Mért környékez ennyi gyász?
4. Csontjaimat porba ontják,
Összezúznak engemet!
S gúnykacagva egyre mondják,
Hol van a te Istened?!
Mért vagy oly bús, árva lelkem,
Mért szorongasz oly nagyon?
Bízzál édes Istenedben,
Lesz még víg dal ajkadon!

224: Induljunk testvérek (Miseének)

1. *Kezdetre*
Induljunk testvérek a Golgota hegyére,
Jézusunk Megváltónk áldozati helyére.
Az oltárnak Golgotáján
Újra meghal most a Bárány.
Új kegyelmet ad
A nagy áldozat.
2. *Dicsőítésre*
Istennek dicsőség ez a titkos áldozat.
Embernek békesség egyedül csak itt fakad.
Az angyali seregeknek,
Kik láthatlan itt lebegnek,
Zengjük énekét:
Nyitva most az ég!
3. *Evangéliumra*
Bárányt és gerlicét, tiszta tömjénillatot
Áldoztak Istennek régi jámbor századok.
Krisztus a mi áldozatunk,
Amelyet most bemutatunk,
Kenyérszín alatt:
Egy az áldozat.
4. *Hiszekegyre*
Lélekben látjuk most a Golgota keresztlát,
Kereszten haldokló kegyes Krisztus szent testét.
Magát adta mihelyettünk,
Hisszük: meghalt miérettünk.
Mégis itt maradt:
Örök áldozat.
5. *Felajánlásra*
Most, Uram, lelkünket fölajánljuk teneked,
Oltárod asztalán ezt a titkos kenyeret.
Krisztus teste lesz belőle,
Bűneinknek elvevője,
Mely megtöretett
Rossz magunk helyett.
6. *Felajánlásra*
Vedd, Uram, kelyhünkéből ezt az áldott tiszta Bort,
Vér lesz ez, élő vér, amely értünk kiomolt,
Amikor a hegyes dárda
Krisztus mellét általjárta.
Uram, ez a vér
Kegyelemre kér!
7. *Szent, szent-re*
Zengje a mindenség: szent, szent, szent az Úristen.
Szentségét vallottad Jézusunk a kereszten,
Amikor szent véred adtad
Engesztelő áldozatnak.

Véled áldozunk,
Édes Jézusunk!

229: Kezdődik az ének (Miseének)

1. *Kezdetre*
Kezdődik az ének
Az Úr Fölségének.
Kezdődik a szent áldozat.
Alázatos hittel
Imánk hozzád sír fel.
Ó Atyánk, kegyesen fogadd.
Bűnbánó szívvel koldulunk:
Könyörülj népeden, Urunk,
Érte halt halált szent Fiad.
2. *Dicsőítésre*
Isteni szent Fölség,
Hála és dicsőség
Tégedet illet egyedül.
Trónod zsámolyára
Száll szívünk imája
Égbe, hol szent Fölséged ül.
A szívünk Tehozzád eped.
Köszönjük, hogy szent Gyermekeid
Küldted el békekövetül.
3. *Evangéliumra*
Isten jó hírével
Közibénk jövéen el,
Irgalmat prédikált nekünk.
Minden rűt hibánkat
Lemossa a bánat,
Istenhez visszatérhetünk.
A kereszt üdvösség jele,
Éljünk hát és haljunk Vele:
Így mentjük meg az életünk.
4. *Hiszekegyre*
Hiszünk az Atyában,
Ég és föld Urában:
Ő adott nekünk életet.
Szent Fia, a Bárány,
Drága vére árán
Istenhez visszavezetett.
Szentlélek a vigasztaló,
Kiben a bűnnek meghaló
Életünk újjászületett.
5. *Felajánlásra*
A kereszt oltárán
Jézus, égi Bárány,
Atyjának föláldoztatott.
Kenyér s bor színében
Megújítja szépen
Az áldott szent áldozatot.

- Ó Atyánk, kegyesen fogadd,
Hintsd le ránk szent malasztodat
S fordítsd el tőlünk haragod.
6. *Felajánlásra*
Mi is a szívünket,
Bűnkat, örömünket
Áldozzuk, ó Atyánk, Neked.
Kezed áld, vagy büntet,
Egész életünket
Atdad, hát el is veheted.
Jézusért bízva szenvedünk,
Jézusé legyen életünk,
Ki értünk fölfeszítettett.
7. *Szent, szent-re*
Szent vagy, Uram, szent, szent:
Zengik a mennyben fent
Ujjongó szentek, angyalok.
Szent vagy, Uram, szent, szent:
Bűnös földön itt lent
Visszhangnak szállnak sóhajok.
A kereszt áldja szent neved,
Ővele hódolnak Neked
Emberi s angyali karok.

243: Ments meg engem, Uram

1. Ments meg engem, Uram! az örök haláltól,
Ama rettenetes napon minden bajtól;
Midőn az ég és föld megfognak indulni,
S eljössz a világot lángokban ítélni.
2. Reszket minden tagom, borzadok és félek,
Földi pályát végzett szegény, bűnös lélek;
Félek a naptól, mely vizsgálni fog s dúlni,
Midőn az ég és föld meg fognak indulni.
3. Haragnak napja az, ínség s veszély napja,
Nagy nap, mely a bűnöst gyötrelemnek adja;
Midőn te, ki mindig éltél és fogsz élni,
Eljössz a világot lángokban ítélni.
4. Örök nyugodalmat adj, ó Uram, nekik,
S örök világosság fényeskedjék nekik:
Hogy szent trónod körül udvarolhassanak,
S téged, boldogítót, örökké áldjanak.
5. Ments meg engem, Uram, az örök haláltól,
Ama rettenetes napon minden bajtól;
Midőn az ég és föld meg fognak indulni,
S eljössz a világot lángokban ítélni.

246: Ó emberi gyarló nemzetség

1. Ó emberi gyarló nemzetség,
Minden dolgod csak hívság, kétség,
Miben bízol? Arany és ezüst
Elenyészik majdan, mint a füst.
Ó halál, ó halál, ó szörnyű halál!
2. Nem látod-e annyi példában,
Hogy a halál siet dolgában,
A sok tisztség s nagy birodalom
Elolvad majd, mint a hóhalom.
Ó halál, ó halál, ó szörnyű halál!
3. Kik a magas székeket ülik,
Még a halált el nem kerülnek.
Meg nem ment a nagy királyi szék,
Semmi nagyság, semmi tisztesség.
Ó halál, ó halál, ó szörnyű halál!
4. Légy erős bár, nagy és hatalmas,
Vagy mint Sámson, oly diadalmas,
Vagy szép, mint a piros rózsaszál,
Mit sem használ: mégis lekaszál.
Ó halál, ó halál, ó szörnyű halál!
5. Mit használ szép, aranyszín hajad,
Kláris forma gyenge ajakad,
Mit kristályos, fényes két szemed,
Ha a sírba dugják holt fejed?
Ó halál, ó halál, ó szörnyű halál!
6. Hány mosolygó színes violák,
Rubintoknál pirosabb orcák
Bimbójukban vesztek tavaszon,
Akik nyarat reméltek nagyon.
Ó halál, ó halál, ó szörnyű halál!
7. Gyenge szüzek, pávák, szép ifjak,
Ne játsszatok, nemes úrfiak!
Váratlan jó reátok a sor,
Testetekből még ma válhat por.
Ó halál, ó halál, ó szörnyű halál!
8. Nincs e földön hosszú maradás,
Fogadó ez, nem örök lakás.
Láss dolgodhoz, míg az úton vagy,
Ne játsszál, mert számadásod nagy!
Ó halál, ó halál, ó szörnyű halál!

262: Ne hagyj elesnem (Szükségben, ínségben)

1. Ne hagyj elesnem, felséges Isten,
Keserőségemben,
Te szent nevedért légy segítséggel,
Ne essek kétségbe,
Mert mindenfelől, látod Úristen,
Vagyok kísértésben.
2. Gyermekségemtől fogvást, Úristen,
Mindez ideiglen
Téged hívtalak én segítségül
Minden ínségemben,
Mostan sem lehet több bizodalمام
Sem földön, sem mennyben.
3. Akármint hányjam, vessem elmémet,
Felséges Úristen,
Oly vigasztalást sehol nem lelek
Keserőségemben,
Ha nem tebenned, ó nagy Úristen,
És szent kegyelmedben.
4. Nincs is énnékem több bizodalمام,
Úristen, náladnál,
Akármiképpen cselekedj vélem,
Csak ne haragudjál,
Mint kegyes Atya fiad' dorgáld meg,
Ó csak meg ne utálj.
5. Irgalmasságnak Ura, Istene
És kegyes kútfeje,
Kinek szemei e földre néztek,
Nyomorult ügyemre,
Hozzád kiáltok, légy segítségül
Minden ínségemben.
6. Add meg, Úristen, te szent nevedért
Örök életemet,
Töltsd be én rajtam szent Fiad által
Tett ígéretedet,
A Szentlélekkel koronázzad fel
Én szegény fejemet.
7. Dicséret neked, Atya-Úristen
A te szent Fiaddal,
Áldassál tőlünk a Szentlélekkel,
Mi vigasztalónkkal,
Most és örökké imádunk téged
Zengő énekszókkal.

279: Imádjuk a testet és vért (Az Oltáriszentségről)

1. Imádjuk a testet és vért,
Mely keresztfán vétkeinkért
Áldozat lön Istennek,
Üdvösség az embernek.
2. Nézd a kint, mit a keresztnél,
Ó Szűzanyánk, elviseltél,
S kérj Fiadtól minékünk
Kegyelmet, hogy megtérjünk.
3. Máriának megajánla
Minket Isten szent Báránya,
A keresztről így szólván:
Ím anyád, hú tanítvány!
4. Kérd, hogy a szent békességet
Jézustól megnyerje néped:
Magyarok Nagyasszonya,
Kérj áldást a hazára.
5. Lelkünk Fiad szent testében
Hogyha részt vesz, tiszta légyen,
Mint te, midőn holtteste
Letéteték kezedbe.
6. Életünkre s végóránkra
Kérj áldást, ó Isten Anyja!
Hogy példádat követve,
Feljuthassunk egekbe.

Himnuszok, versek

A Megfeszítetthez (Assisi Szent Klára, – XIII. század)

Dicséret és dicsőség Néked, szerető urunk,
Jézus Krisztus, Mesterünk! Oldalad szent Sebeit,
– mely ont imádandó Vért, – s ahol ragyogva feltűnt
nagy irgalmad, míg tárta a tátongó Seb-kaput
véres vitézi dárda: – esdelek, Te jóságos
Jézus, – ki megváltottál keresztségben ösbüntűl, –
hogy most drága Véredér', – melyet értünk szétöntél, –
védj büntől, – mely győzni gyúl, – s múlt-ma-jövő vészitűl...
És keserű Holtodért, élő hitet adj nekem,
erős reményt, hű szívet, mely szakadton szeressen!
Szeressek szívszakadtig, lelki tűzbeolvadtig!
Jót cselekvőn helyt álljak, állhatattal szolgáljak!
Mindörökre kedvedre legyek! szívnek Szerelme! Amen

(Meskó Lajos fordítása)

De Sancta Cruce Hymni – A Szent Keresztről (Szent Bonaventura – XIII. század)

I.

In passione Domini,
Qua datur salus homini,
Sit nostrum refrigerium
Et cordis desiderium.

Portemus in memoria
Et poenas et opprobria
Christi, coronam spineam,
Crucem, clavos et lanceam.

Et plagas sacratissimas,
Omni laude dignissimas,
Acetum, fel, arundinem,
Mortis amaritudinem.

Haec omnia nos satient
Et dulciter inebrient,
Nos repleant virtutibus
Et gloriosis fructibus.

Te crucifixum colimus
Et toto corde poscimus,
Ut nos sanctorum coetibus
Coniungas in caelestibus.

Laus, honor Christo vendito
Et sine causa prodito,
Passo mortem pro populo
In aspero patibulo.

II.

Christum ducem, qui per crucem
Redemit nos ab hostibus,
Laudet coetus noster laetus,
Exsultat caelum laudibus.

Poena fortis tuae mortis
Et sanguinis effusio
Corda terant, ut te quaerant,
Iesu, nostra redemptio.

I.

Urunk kínszenvedései,
Mikben a föld üdvét leli,
Adjanak nekünk frissülést,
Szívünk vágyának enyhülést.

Éljen szívünkben szüntelen
E gyalázat, e gyötrelme,
A koronázó tövisek,
Kereszt és lándzsa és szögek,

És szentséges szent sebei.
Mily méltó ezt énekelni!
Ecet és epe italát
És ezt a keserű halált.

Ez az igazi lakoma,
Ez szívünk édes mámore,
Lelkünk erénnyel töltse el
S dicsőség gyümölcseivel.

Ó megfeszített Jézusunk,
Egész szívvel fohászkodunk,
Juttass mennyországodba el,
A szentek seregeivel.

Krisztusnak áldás, tisztelet,
Kit eladott a gyűlölet,
Ki népeért halt kínhalált
Kereszt keserves kínpadán.

II.

Krisztus Mestert, ki kereszten
Váltotta meg a híveket,
Boldog nyája vígan áldja,
Dalunk bezengje az eget.

Nagy gyötrelme emberelme
S szív keménységét törje meg,
Hogy szeressen és kövessen,
Ó üdvözítő Szeretet!

Per felices cicatrices,
Sputa, flagella, verbera,
Nobis grata sint collata
Aeterna Christi munera.

Nostrum tangat cor, ut plangat,
Tuorum sanguis vulnerum,
In quo toti simus loti,
Conditor alme siderum.

Passionis tuae donis,
Salvator, nos inebria,
Qua fidelis dare velis
Beata nobis gaudia.

Amaz ostor, vaskarmostól
S boldogságos sebhelyeid
Szerezzék meg minden népnek
Krisztus örök kegyelmeit.

Szívünk érje hulló vére,
Melyben tisztára mosdatál,
Sírva áldjunk, úgy imádjunk,
Ki csillagokat alkotál.

Szenvedésed adjon édes
Szent részegséget minékünk.
Hívj el Hozzád, s a mennyország
Meghozza boldog örömünk.

(Sík Sándor fordítása)

De Sancta Cruce Sequentia – A kereszt dicsérete (Szentviktori Ádám – XII. század)

Laudes crucis attollamus
Nos, qui crucis exsultamus
Speciali gloria,
Nam in cruce triumphamus,
Hostem ferum superamus
Vitali victoria.

A Keresztet ünnepeljük,
A Keresztnek énekeljük
Ujjongó dicséretét.
Kereszt a mi győzedelmünk
Itt adatott letepernünk
Ellenségünk erejét.

Dulce melos tangat caelos,
Dulce lignum dulci dignum
Credimus melodia.
Voce vita non discordet,
Cum vox vitam non remordet,
Dulcis est, symphonia.

Édes ének szálljon égnek.
Édes fáját illón áldják
Édes szép melódiák.
Akkor édes a zsolozsma,
Hogyha méltón visszhangozza
Életünk is az imát.

Servi crucis crucem laudent,
Qui per crucem sibi gaudent
Vitae dari munera;
O quam felix, quam praeclara
Haec salutis fuit ara
Rubens agni sanguine!

Dicsérlék a szentkeresztet,
Aki által megszereztek
Gazdagságos életet.
Ó te üdvösséges oltár,
Mely tüzesen bíboroltál
A Báránynak véritől!

Dicant omnia et dicant singuli:
Ave, salus totius populi,
Arbor salutifera
Agni sine macula,
Qui mundavit saecula
Ab antiquo crimine.

Mondjuk együtt: Üdvözlégy drága fa,
Üdvösségünk szerelmes záloga,
Áldjuk édes terhedet!
Rajtad a Feláldozott
Egy világot megmosott
Az ősbűnnek szennyitől.

Haec est scala peccatorum,
Per quam Christus, rex caelorum,
Ad se traxit omnia;
Forma cuius hoc ostendit,
Quod terrarum comprehendit
Quattuor confinia.

Lépcső lett a szent keresztbül,
Krisztus vonz azon keresztül
Magához mindeneket.
Összefogott itt a Bárány
A kerek föld négy határán
Minden emberszíveket.

O crux, lignum triumphale,
Mundi vera salus, vale,
Inter ligna nullum tale
Fronde, flore, germine.
Medicina christiana,
Salva sanos, aegros sana,
Quod non valet vis humana,
Fit in tuo nomine.

Kereszt, immár Isten hozzád,
Győzelem, világosság!
Nincs több ilyen virágos ág,
Ily koszorús földi tő.
Keresztényi medicina,
Kórnak, érnek üdvös írja,
Nincsen amit meg ne bírna
Te nevedben a hívó.

(Sík Sándor fordítása)

Feria Sexta in parasceve – Nagypénteki himnusz (Venantius Fortunatus – VI. század)

Pange, lingua, gloriosi
Lauream certaminis
Et super Crucis tropaeo
Dic triumphum nobilem,
Qualiter Redemptor orbis
Immolatus vicerit.

Győzedelmes harc babérját
Boldog ajkam énekeld.
Ünnepeld a szent keresztet,
Mint nemes győzelmi jelt,
S a feláldozott Királyt, ki
Sír öléből győzni kelt.

De parentis protoplasti
Fraude factor condolens,
Quando pomi noxialis
Morsu in mortem corrui,
Ipse lignum tunc notavit
Damna ligni ut solveret.

Ezt a fát az ősszülőknek
Alkotónk jelölte meg,
Mert halált a végzetes fa
Almájával ettenek:
Azt akarta, fának átkát
Fának titka törje meg.

Hoc opus nostrae salutis
Ordo depoposcerat,
Multiformis proditoris
Ars ut artem falleret,
Et medelam ferret inde
Hostis unde laeserat.

Ezt a dolgot megváltásunk
Rendje-módja rendelé:
Igy az álnok árulónak
Csel zavarja meg cselét,
S honnan a seb mérge áradt,
Onnan kapja gyógyszerét.

Quando venit ergo sacri
Plenitudo temporis,
Missus est ab arce Patris
Natus orbis Conditor
Atque ventre virginali
Carne amictus prodiit.

Igy, mikor a szent időnek
Teljessége már betölt,
Földre szállott Atyja mellől
A teremtő Egyszülött
És a szűzi méh ölében
Embertestbe öltözött.

Vagit infans inter arcta
Conditus praesepia,
Membra pannis involuta
Virgo Mater alligat,
Et Dei pedes manusque
Stricta cingit fascia.

Sirdogál a kisdéd Jézus,
Szűk a jászolágy neki.
Gyenge testét édesanyja
Rongy közé kötözgeti,
És az Isten keze-lábát
Pólyagöngyöleg fedi.

Lustra sex qui iam peregit,
Tempus implens corporis
Sponte libera Redemptor,
Passioni deditus,
Agnus in Crucis levatur,
Immolandus stipite.

Hatszor öt év hogy lemúlt,
S betöltötte idejét:
Adta magát szenvedésre
Önnön akaratakép,
És a Bárányt áldozatul
Keresztfára emelék.

Felle potus ecce languet,
 Sputa, clavi, lancea
 Mite corpus perforarunt,
 Unda manat et cruor,
 Terra, pontus, astra, mundus
 Quo lavantur flumine.

Crux fidelis, inter omnes
 Arbor una nobilis,
 Nulla talem silva profert
 Fronde, flore, germine:
 Dulce ferrum, dulce lignum
 Dulce pondus sustinet,

Flecte ramos arbor alta,
 Tensa laxa viscera
 Et rigor lentescat ille,
 Quem dedit nativitas,
 Et superni membra Regis
 Tende miti stipite.

Sola digna tu fuisti
 Ferre mundi victimam,
 Atque portum praeparare
 Arca mundo naufrago,
 Quam sacer cruor perunxit
 Fusus agni corpore.

Sempiterna sit beatae
 Trinitati gloria,
 Aequa Patri Filioque,
 Par decus Paraclito,
 Unius trinique nomen
 Laudet universitas.

Epe már meglankasztotta,
 Tüskék, szegek, lándzsa már
 Gyenge testét általverték:
 Víz folyt onnan s vérsugár.
 Földet, eget, tengereket
 Tisztára mos ez az ár.

Hú keresztfa, nincsen még egy
 Ily nemes fa; sem bokor,
 Ilyen lombot, ily virágot
 Erdő nem terem sehol.
 Édes törzsök, édes ág te,
 Édes terhet hordozol.

Hajtsd meg ágaid, szikár fa,
 Könnyíts merev törzseden.
 Puhasággal végy erőt a
 Szigorú természetén:
 Tagjait a nagy királynak
 Ugy karold szelídeden.

Csak te voltál hordni méltó
 Üdvösségünk zálogát,
 Rajtad ért, szent bárka, révet
 A hajótörött világ,
 Mert a Bárány drága vére
 Rólád permetez reánk.

A Boldog Szentháromságnak
 Mindörökké tisztelet
 Atyát, Fiut, Vigasztalót
 Egyformán dicsérjetez,
 Ama Háromságos-Egynek
 Nevét áldják mindenek.

(Sík Sándor fordítása)

Megfeszített (Szárdisi Szent Melitó – II. század)

Ki fölfüggeszté mind a földet,
Ő függ itt gyámoltalan!
Ki megrögzíté egek boltját,
itt leszögezve nem mozdulhat.
Ki földhöz füzte teremtményit,
itt fára feszül leszögezve.
A Minden Urát itt gyalázzák,
az Istent magát meggyilkolják.
Zsidók Királyát halni vitte

maga az Ő zsidó népe.
Óh vad gyilkosság, rémes büntett.
Az Úrral bánnak legvadabbul,
mezítlén testét nem méltatják,
hogy bámulóktól eltakarják.
A Fények mind fordítják arcuk.
A nappal éjjé kábult-torzult,
hogy rejtse Őt, ki fán kitéve
függ látványul a Mindenségre.

(Meskó Lajos fordítása)

Stabat Mater (Todi Jakab – XIII. század)

Stabat Mater dolorosa
 Juxta crucem la crimoso,
 Dum pendebat Filius.
 Cuius animam gementem,
 Contristatam et dolentem
 Pertransivit gladius.

Áll a fájdalomnak anyja,
 Kín az arcát könnybe vonja.
 Úgy siratja szent Fiát.
 Gyász a lelkét meggyötörte,
 Kín és bánat összetörte,
 Törnek éle járta át.

O quam tristis et afflicta
 Fuit illa benedicta
 Mater unigeniti!
 Quae moerebat et dolebat
 Pia Mater, dum videbat
 Nati poenas inclyti.

Ó mi nagy volt ama drága
 Szűzanya szomorúsága,
 Egyszülött szent magzatán!
 Mennyit sírt és hogy kesergett,
 Látván azt a nagy keservet,
 Azt a nagy kínt szent Fián.

Quis est homo, qui non fleret,
 Matrem Christi si videret
 In tanto supplicio?
 Quis non posset contristari,
 Christi Matrem contemplari
 Dolentem cum Filio?

Ki ne sírna, melyik ember,
 Hogyha ennyi gyötrelemben
 Látja lankadozni őt?
 Ki ne sírna Máriával,
 Hogyha látja szent Fiával
 Szenvedni a szent Szülőt!

Pro peccatis suae gentis
 Vidit Jesum in tormentis
 Et flagellis subditum.
 Vidit suum dulcem Natum
 Moriundo desolatum,
 Dum emisit spiritum.

Népét hogy megmossa szennytől,
 Látta tenger gyötrelemtől
 Roskadozni Jézusát.
 Látta édes egy szülöttét,
 Halálos nagy elepedtét,
 Látta, hogy halálra vált.

Eia Mater, fons amoris,
 Me sentire vim doloris,
 Fac, ut tecum lugeam.
 Fac, ut ardeat cor meum
 In amando Christum Deum,
 Ut sibi complaceam.

Szeretnek szent kútfője,
 Add, a fájdalomnak töre
 Járjon át a lelkemen.
 Hogy szívemben lángra kelne
 Krisztusomnak szent szerelme.
 Segíts neki tetszenem.

Sancta Mater, istud agas,
 Crucifixi fige plagas
 Cordi meo valide.
 Tui nati vulnerati,
 Tam dignati pro me pati,
 Poenas mecum divide.

Esdek, hogy szívembe véssed,
 Szűzanyám, nagy szenvedésed
 S az Átvertnek sebeit.
 Gyermekednek, a sebzettnek,
 Ki miattam szenvedett meg,
 Osszam meg gyötrelmeit.

Fac me tecum pie flere,
Crucifixo condolere
Donec ego vixero.
Iuxta Crucem tecum stare
Et me tibi sociare
In planctu desidero.

Virgo virginum praeclara,
Mihi iam non sis amara,
Fac me tecum plangere.
Fac, ut portem Christi mortem,
Passionis fac consortem
Et plagas recolare.

Fac me plagis vulnerari
Fac me cruce inebriari,
Et cruore Filii.
Flammis ne urar succensus,
Per te, Virgo, sim defensus
In die iudicii.

Christe, cum sit hinc exire,
Da per matrem me venire
Ad palmam victoriae.
Quando corpus morietur,
Fac, ut animae donetur
Paradisi gloria. Amen.

Add meg, kérlek, hogy mig élek,
Együtt sirjak mindig veled
S azzal, ki a fán eped.
A keresztnél veled állni,
Gyászban veled eggyé válni:
Erre űz a szeretet.

Dicső szűze szent szűzeknek,
Hadd ízleljem kelyhedet meg:
Add nekem fájdalmaid:
Add tisztelnem, add viselnem,
S nem felednem: holt Szerelmem
Krisztusomnak kínjait.

Sebeivel sebesítsen,
Szent mámorba részegítsen
Buzgó vérével Fiad.
Hogy ne jussak ama tűzbe,
Védj meg engem, drága Szűz te,
Ha az ítélet riad.

Krisztusom, ha jó halálom,
Anyád szeme rám találjon,
És elhívjon engemet.
S hogyha testem porba tér meg,
Lelkem akkor a nagy égnek
Dicsőségét lelje meg.

(Sík Sándor fordítása)

Szent Keresztről – Recordare Sanctae Crucis (Szent Bonaventura – XIII. század)

Emlékezzél Szent Keresztre!
Életed folyton vezesse
boldog, teljeshű úton!
Szent Keresztre emlékezzél!
Róla-benne elmélkedjél,
egyre-mohón s nem-múlón!

Hogyha pihensz, ha dolgozol,
hogya nevetsz, siráncozol,
fájdalom ér vagy öröm, –
hogya jársz-kelsz, ha érkezel,
ha vigaszt lelsz, kínt érezel:
Kereszt ott lesz szív-tövön!

Kereszt minden törődésben,
durva sorba', üldözésben
az egyetlen orvosság!
Kereszt bajnak sok gyötrelmén:
édesség a hívó elmén,
igaz mentsvár, biztonság.

Kereszt: mennyország ajtaja,
át, szentek vonulnak rajta,
mindent legyőztek benne!
Kereszt gyógyszer e világra,
véle Isten nagy jósága
csodát művel megmentve!

Kereszt lélek üdvössége,
igaz, tündökletes fénye,
édessége szívünknek.
A boldognak élet-áldás,
tökélyesnek kincses tárház,
dicsőség, víg békület!

Kereszt: erény tükre, példa,
üdvön vezér örök célra,
hívők minden reménye.
Kereszt mennybe jutók jele,
dísz és vigasz; – arra fele
ösztönző vágy szív mélybe'...

Kereszt: drága díszű szálfá,
megszentelt, Úr vérén ázva!
    Meghoz minden gyümölcsöt!
Miktől lelkek gyarapodnak,
égi étken táplálódnak
    üdvözült szentek között.

Ihless, tüzelj, Kereszt Hőse,
Krisztus! holtod szívem' kösse:
    sírjak! – míg sír nem temet.
Véled vágyom megsebződni:
fölvonzatni, átölelni
    Fádon: szívből epedek!

(Meskó Lajos fordítása)

Vexilla regis – Királyi zászló (Venantius Fortunatus – VI. század)

Vexilla regis prodeunt,
Fulget crucis mysterium,
Qua vita mortem pertulit
Et morte vitam protulit.

Királyi zászló jár elől,
Keresztfa titka tündököl,
Melyen az élet halni szállt
S megtörte holta a halált.

Quae vulnerata lanceae
Mucrone diro, criminum
Ut nos lavaret sordibus,
Manavit unda et sanguine.

Kegyetlen lándzsa verte át
Gonosz vasával oldalát.
S mely szennyet, vétket eltörölt:
Belőle víz és vér ömölt.

Impleta sunt, quae concinit
David fideli carmine
dicendo nationibus:
Regnavit a ligno Deus.

Az ősi jóslat itt betelt,
Mit a hú Dávid énekelt:
„Az Úr – halljátok, nemzetek!
Kereszten trónol köztetek”.

Arbora decora et fulgida,
Ornata regis purpura,
Electa digno stipite
Tam sancta membra tangere!

Rajtad tündöklék, drága fa,
Királyi vérnek bíbora.
Ő választott jeles faág,
Ki szent testét karoltad át!

Beata, cuius brachiis
Pretium pependit saeculi,
Statera facta corporis
Tulitque praedam tartari.

Világ bűnének zálogát
Te hordozád, te boldog ág.
Az ellenség gonosz fejét
Meváltónk rajtad zúzta szét.

O crux, aves spes unica,
Hoc passionis tempore
Piis adauge gratiam
Reisque dele crimina.

Kereszt, üdvözlégy, egy remény,
A szenvedés ez ünnepén.
Kérünk, kegyelmet adj nekünk,
Add vétkünkért vezeklenünk.

Te, fons salutis, Trinitas,
Collaudet omnis spiritus;
Quibus crucis victoriam
Largiris, adde praemium. Amen.

Szentháromság, dicsérjenek,
Üdvösség kútja, mindenek.
Legyen győzelmünk, add meg ezt,
A diadalmas szent kereszt.

(Sík Sándor fordítása)

Litánia Krisztus kínszenvedéséről

Uram! irgalmazz nekünk!
Krisztus! hallgass minket.

*Krisztus kegyelmezz nekünk.
Krisztus! hallgass meg minket.*

Mennybeli Atya Isten!
Meváltó Fiú Isten!
Szentlélek Úr Isten!
Szentháromság egy Isten!
Jézus! ki értünk harminc ezüst pénzen eladattál.
Jézus! ki értünk vérrel verítekeztél.
Jézus! ki Júdás csók-jele által megfogattál.
Jézus! ki mint gonosztevő megköztettél.
Jézus, ki Annás főpap előtt arcul verettél.
Jézus! ki Pétertől háromszor megtagadtattál.
Jézus! ki Pilátus előtt hamisan vádoltattál.
Jézus! ki fehér ruhában Heródestől megcsúfoltattál.
Jézus! ki értünk megostoroztattál.
Jézus! ki értünk Barabásnál alább becsültettél.
Jézus! ki a zsidóktól keresztre kérettél.
Jézus! ki kereszthalálra ítéltettél.
Jézus! ki értünk a kereszttel terheltettél.
Jézus! ki értünk a keresztfához szegeztettél.
Jézus! ki értünk a latrok között megfeszítettél.
Jézus! ki a gonosz latroktól káromoltattál.
Jézus! ki értünk ecettel és epével itattál.
Jézus! ki értünk a keresztfán nagy kínokban meghaltál.
Jézus! ki értünk lándzsával átverettél.

*Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.*

*Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.
Irgalmazz minékünk.*

Irgalmazz minékünk.

Isten! Irgalmazz nekünk.
Isten! Irgalmazz nekünk.

*Jézus! kegyelmezz nekünk.
Jézus hallgass meg minket.*

Minden gonosztól.
Minden büntől.
Döghaláltól, éhségtől és hadaktól.
A te keserves, kínszenvedésed és haláloed által.
A te hét szavad által, melyeket a keresztfán mondottál.
A te vérrel csepegő öt szent sebed által.
A te szűz szent Anyád fájdalmai által.

*Ments meg minket Jézus.
Ments meg minket Jézus.
Ments meg minket Jézus.
Ments meg minket Jézus.
Ments meg minket Jézus.*

*Ments meg minket Jézus.
Ments meg minket Jézus.*

Mi bűnösök!
Hogy a te szenvedésednek és haláloednek emlékezetét a mi szíveinkben megtartani méltóztassál.
Hogy minket és minden keresztény híveket a te kegyelmedben megtartani méltóztassál.

*Kérünk Jézus, hallgass meg minket.
Kérünk Jézus, hallgass meg minket.*

Kérünk Jézus, hallgass meg minket.

Hogy nekünk igaz bűnbánatot, és üdvösséges
kimúlást engedni méltóztassál.
Hogy minden megholt hívek lelkeinek; örök
nyugodalmat adni méltóztassál.

Isten Báránya! ki elveszed a világ bűneit.
Isten Báránya! ki elveszed a világ bűneit.
Isten Báránya! ki elveszed a világ bűneit.

Krisztus! hallgass minket.
Uram! irgalmazz nekünk.

Imádunk téged, Krisztus! és áldunk téged.

Kérünk Jézus, hallgass meg minket.

Kérünk Jézus, hallgass meg minket.

Jézus! kegyelmezz minékünk.

Jézus! hallgass meg minket.

Jézus! irgalmazz minékünk.

Krisztus! kegyelmezz minékünk.

Mi Atyánk stb. Üdvözlégy stb.

*Mert a te szent kereszted által
megváltottad a világot.*

(Forrás: Tárkányi: Vezércsillag imakönyv)

Források

A programban szereplő szentírási részletek a **Biblia** új, 1973-as fordításából valók (Szent István Társulat, 1982, ISBN 963 360 189 4).

Salvifici Doloris, Az emberi szenvedés keresztény értelméről

II. János Pál pápa körlevele, fordította Mártonffy Marcell O.S.B., magyarul kiadta a Szent István Társulat 1984-ben (ISBN 963 360 376 5, VIII. kötet)

Keresztutak (az alábbi felsorolás a keresztutakat azok címe szerint tartalmazza):

A jobb lator keresztútja (írta Lénárd Ödön, piarista)

A Börtönpasztorációs Társaság egyik budapesti csoportjának kérésére 1996 őszén, a szokásos havi összejövetelen az egyik budapesti templomban elmondott keresztút. Nyomtatásban megjelent a *Jobb Lator*, a Magyar Börtönpasztorációs Társaság lapjának 1997 július–augusztusi számában és Lénárd Ödön: *Prózai révületek* című könyvében. Itt közreadva a szerző engedélyével.

A keresztút (írta Sík Sándor)

Megjelent a *Dicsőség! Békesség! Imádságoskönyv, egyszersmind kalauz a keresztény életre* című imakönyvben, amelyet az Editorial Karpat kiadó nyomtatott 1957-ben Buenos Airesben.

A keresztúton... (írta Michel Quoist)

Közkézen forgó kéziratból. Fordítója Somogyi G. Gerő.

A magyar keresztút Fatimában

Összeállította P. Jeremiás Carlos ODC és P. Kondor Lajos SVD, kiadta a Calvário Húngaro, P-2496 Fátima Codex, egyházi jóváhagyással. Az engedély megszerzése folyamatban van.

A meg nem születettek keresztútja

Bánk József: *Jézussal a keresztúton* című könyvéből, amelyet a Makróvilág Könyvkiadó jelentetett meg 1993-ban (ISBN 963 7979-042). A közlési engedélyt Bánk József érsek 1998. április 25-én megadta.

A szent keresztút (a Szentírás szavaival és a római misekönyv imádságai alapján)

Megjelent a Szent Anna R.K. Magyar Egyházközség (St. Ann's R.C. Hungarian Church, 4735 Chatsworth Street, Pittsburgh 7, PA, USA) által 1951-ben kiadott imakönyvben.

A szent keresztút (írta Kárpi Ferenc)

Megjelent az *Istent imádjuk* című imakönyvben, amelyet 1974-ben a Szent Imre Egyházközség (Cleveland, USA) adott ki.

A Szent Keresztút (írta Prohászka Ottokár)

Megjelent a *Szentlélek hárfája, Prohászka-imakönyv*-ben, 1943-ban a Szociális Missziótársulat kiadásában.

...És én, Uram? (írta Szunyogh Xavér Ferenc)

Bánk József: *Jézussal a keresztúton* című könyvéből, amelyet a Makróvilág Könyvkiadó jelentetett meg 1993-ban (ISBN 963 7979-042). A közlési engedélyt Bánk József érsek 1998. április 25-én megadta.

Fiatalok keresztútja (írta: Boda László)

Megjelent a *Keresztény Szó* kolozsvári katolikus lapban 1995. áprilisában. A közlési engedélyt az újság 1998. március 25-én megadta.

Idősek keresztútja (írta John van Bommel)

Az angol eredeti megjelent a Twenty-third Publications kiadásában, 1990-ben. Címe *Stations of the Cross for Older Adults*. A magyar fordítás és megjelentetés engedélyét a kiadó 1996. február 14-én adta meg a St. Stephen Magyar Church számára, amely a Szent István Magyar Plébánia Passaicban, az USA New Jersey államában.

Keresztút (írta: Jelenits István)

Megjelent Jelenits István *Betű és lélek* című könyvében 1978-ban, amelyet a Szent István Társulat adott ki (ISBN 963 360 090 1). Itt közreadva a szerző engedélyével.

Keresztút (írta: Szedő Dénes)

Megjelent a Katolikus Magyarok Vasárnapja című amerikai magyar katolikus hetilapban 1992-ben. A közlési engedélyt a Katolikus Magyarok Vasárnapja Kiadó megadta.

Keresztút (Szent István kiadó, 1986-ból)

A keresztút című könyvből, amelyet a Szent István Társulat jelentetett meg 1986-ban (ISBN 963 360 265 9). Itt közreadva a kiadó engedélyével.

Keresztút (írta: Tűz Tamás)

Az „*Innen és túl. Versek az Isten-kereső emberről*” című könyvből, mely a Vigilia Kiadó gondozásában jelent meg 1984-ben (ISBN 963 02 3063 3). Itt közreadva a kiadó engedélyével.

Keresztút az esztergomi Preorator szerint

Több imakönyvben megtalálható, például *Hozsanna!*, kiadta a Szent István Társulat 1991-ben (ISBN 963 360 670 5)

Keresztút gyermekeknek

Német eredetiből, Szegheo Jenő fordításában és engedélyével. Megjelent a Hírhozó című elektronikus újságban (címe <http://www.szikszi.hu/isk/gellert/hirhozo>) az 1998-as nagybőjt idején.

Keresztúti ájtatosság

Megjelent a Katolikus Magyarok Vasárnapja kiadásában 1962-ben, az USA Ohio államában levő Youngstown városában.

Keresztúti ájtatosság a tusnádfürdői új templomban – magánhasználatra

Megjelent a Hírhozó című elektronikus újságban (címe <http://www.szikszi.hu/isk/gellert/hirhozo>) az 1998-os nagybőjt idején. Az engedély megszerzése folyamatban van.

Magyar keresztút a Millecentenárium emlékére (írta Süle András)

A *Magyar keresztút a Millecentenárium emlékére* című könyvből, amelyet a Szent István Társulat jelentetett meg 1996-ban (ISBN 963 360 844 9). Itt közreadva a kiadó engedélyével.

Mária keresztútja (írta Richard G. Furey, C.Ss.R.)

Az angol eredeti megjelent a Twenty-third Publications kiadásában, 1984-ben. Címe *Mary's Way of the Cross*. A magyar fordítás és megjelentetés engedélyét a kiadó 1996. február 14-én adta meg a St. Stephen Magyar Church számára, amely a Szent István Magyar Plébánia Passaicban, az USA New Jersey államában.

Rövid elmékedések a szent keresztútról (írta: Henry Newman)

John Henry Newman: Nagypéntek. Elmékedések és imádságok című könyvében, melyet a Szalézi Művek jelentetett meg 1944-ben.

Rövid keresztút – magánhasználatra (1918-ból)

A váci Kapisztrán Nyomdában 1918-ban megjelentetett egylapos keresztút szövege. Egyházi jóváhagyása:

Nihil obstat. Robertus Hámon, censor

No. 807. Imprimatur, Szatmár-Németi, die 27. Februarii 1918, TIBURS Episcopus

Rövid keresztút: Utad, Jézus, Veled járjuk

Megjelent a Katolikus Magyarok Vasárnapja című amerikai magyar katolikus hetilapban 1992. április 12-én.

Szent keresztútjárás (1915-ből)

Egy 1915-ben Rózsa Kálmán és neje Rt. által Budapesten kiadott könyvből. Címe: *Szent keresztútjárás, melyet a halálra ítéltetett, keresztel terhelte Jézus Krisztus Pilátus házatól Kálvária hegyére végzett*. Az egyházi jóváhagyás:

Nihil obstat. Dr. Franciscus Horváth, Praeses censorum dioecesanus

Nr. 1283. Imprimatur. Strigonii, die 10. Martii 1915. Ludovicus Rajner, epis., vic. generalis

Uram, követni akarlak (írta Thomas Merton)

Megjelent *A keresztfához megyek* című könyvben, amelyet az Agapé Kiadó jelentetett meg 1995-ben (ISBN 963 8112 86 7).

Vasfüggöny keresztút 1945–1965 (összeállította Dengl Miklós O.F.M.)

A keresztutat az Amerikai Erdélyi Ferencesek (Youngstown, Ohio) adták ki 1965-ben. Az egyházi jóváhagyás:

Nihil obstat: Nicholas G. Dengl O.F.M., censis deputatus

Imprimatur: Emmet Michael Walsh D.D., Episcopus Youngstoniensis

Via Crucis. Az üldözöttek keresztútja (1955-ből)

A Vasárnapi levél nevű klagenfurti emigráns kiadó gondozásában jelent meg 1955-ben.

Fordítója Marosi László tabori lelkész. Az egyházi jóváhagyás:

Imprimatur. Érseki Ordinariátus, Bécs. Sz. 8905/54. 1954. dec. 19.

A magyar kiadás részére: Imprimatur. Püspöki Ordinariatus-Gurk-Klagenfurt. Sz. 564/1955, 1955. márc. 1.

Keresztút – Keresztúti keresztek, Stáció képek – Megáldása (Megfelelő felhatalmazással!)

Mindenható örök Isten! Te megengedted, hogy Jézus szenvedéséről keresztutat állítsunk, hogy valahányszor keresztutat járunk, az ő példájának követésére buzduljunk. Kérünk, áldd + meg és szenteld meg a te Fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus és az ő szent Anyja, Szűz Mária képeit. Add, hogy aki ezek előtt a képek előtt egyszülött Fiadhoz és az ő szűzi Édesanyjához fohászkodik, az ő érdemeikért elnyerje a jelen életben a te kegyelmedet, odaát pedig az örök dicsőség boldogságát. Ugyanazon Krisztus Urunk által. Ámen.

A 14 kereszt megáldása

Urunk, Jézus Krisztus, áldd † meg ezeket a keresztek, mert szent keresztet által szabadítottad ki a világot a sátán uralma alól. Kínszenvedésed által győzted le a kísértőt, aki az első emberpárt a tiltott fa gyümölcsének vételével bűnre csábította. *(Szenteltvízhintés)* Az Atya, a † Fiú és a Szentlélek nevében legyenek megszentelve a keresztút állomásainak keresztjei. Akik ezek előtt Urunk iránti szeretetből imádkozva leborulnak, testi-lelki javakat nyerjenek. Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

(Forrás: Preorator – elektronikus kiadás, szerző: Péterffy István)

Keresztút-váz

Ez a vázat ad azoknak, akik keresztút-elmélkedést állítanak össze. A keresztút részei a következők: állomás/stáció száma, fohászok (*Imádunk téged...., Könyörülj rajtunk...*), elmélkedés, ima (*Miatyánk, Üdvözlégy*) és az állomások közti ének (az esztergomi Preorator szerint).

Előkészület

Ének *Szívünk, lelkünk most kitarjuk,
utad Jézus, veled járjuk.
Kérjük, mélyen belevéssed
szíveinkbe szenvedésed.*

Elmélkedés

Ének *Áll a gyilkos, nagy ítélet,
rajtunk immár igaz véred.
Valahányszor szavam vétett,
Pilátusod lettem néked.*

I. állomás

Pilátus halálra ítéli Jézust

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.
H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Elmélkedés

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. Könyörülj rajtunk!

Ének *Itt van már a kereszt fája,
hurcolnod kell Golgotára.
Uram, én meg puhán, restül
vonakodom a keresztűl.*

II. állomás

Jézus vállára veszi a keresztet

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.
H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

Elmélkedés

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. Könyörülj rajtunk!

Ének *Botlik, roskad szegény tested,
nem bírja a nagy keresztet.
Földre sújtód, jaj! én voltam,
ki oly sokszor elbotoltam.*

III. állomás

Jézus először esik el a kereszttel

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.
H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

Elmélkedés

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének *Ó jaj, látod jönni szemben
édesanyád, gyötrelemben.
Ó csak én is véle járnék
Krisztus után, mint az árnyék.*

IV. állomás

Jézus szent Anyjával találkozik

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.
H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

Elmélkedés

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének *Vinni terhed, segítségül,
itt van Simon Kirenéből.
Bár csak én is, bűnös lélek,
keresztemmel követnélek!*

V. állomás

Cirenei Simon segít Jézusnak a keresztet hordozni

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.
H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

Elmélkedés

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének *Jámbor asszony siet hozzád,
kendőjével törli orcád.
Vajjon hát én, kőszívemmel.
mennyi könnyet töröltem fel?*

VI. állomás

Veronika kendőt nyújt Jézusnak

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.
H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

Elmélkedés

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének *Földre roskadsz másodízben,
értem tűrő kegyes Isten.
Hát én hányszor tántorultam!
bűneimbe visszahúltam!*

VII. állomás

Jézus másodszor esik el a kereszttel

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.
H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

Elmélkedés

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének *Sírva jöttök ki elébe,
Jeruzsálem asszonynépe.
Jaj, rám is szól, ami rátok:
„Magatokat sirassátok!”*

VIII. állomás

Jézus vigasztalja a siránkozó asszonyokat

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.
H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

Elmélkedés

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének *A keresztnek szörnyű terhe
harmadszor is földre ver le.
Ested adjon szent kegyelmet,
hogy a bűnből talpra keljek.*

IX. állomás

Jézus harmadszor esik el a kereszt súlya alatt

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.
H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

Elmélkedés

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének *Megcsúfoltak ruha nélkül,
borzad szájad vad epétül,
Tisztes mérték, szent szemérem,
mindig, mindig maradj vélem!*

X. állomás

Jézust megfosztják ruháitól

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.
H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

Elmélkedés

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!
H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének *Édes Jézus drága testét
véres fára főlsegezték.
Mi egyetlen boldogságunk,
Szent keresztfa, sírva áldunk.*

XI. állomás

Jézust a keresztre szegezik

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.
H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

Elmélkedés

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének *Megváltásunk már betelve:*

Jézus lelkét kilehelte.

Újra élek kegyelméből!

Ki szakaszt el szerelmétől?

XII. állomás

Jézus meghal a kereszten

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.

H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

Elmélkedés

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének *Keresztfádról már levesznek,*

Szent Szűz szívén pihen tested,

Bár pihennél mindig nálam,

tiszta szívem templomában.

XIII. állomás

Jézus testét leveszik a keresztről és fájdalmas Anyja ölébe fektetik

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.

H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

Elmélkedés

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. *Könyörülj rajtunk!*

Ének *Már a szent test sírba téve*

újon metszett sír ölében,

Onnan kél fel harmadnapra,

Halált, pokolt letiporva.

XIV. állomás

Jézus holttestét sírba teszik

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.

H. *Mert szent kereszted által megváltottad a világot.*

Elmélkedés

Miatyánk..., Üdvözlégy...

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

Ének *Uram, hiszek és remélek,
Én szerelmem, neked élek.
Szánom-bánom minden vétkem,
Légy az enyém egykor égben.*

Befejező ima